

MOMENTER I REGNBUENS PRAKSISHISTORIE:

REGNBUESKRIFTER

JANUAR 1993 - 19. OKTOBER 1993

PUF-ANSØGNING FOR 1992
 BILAG TIL PUF-ANSØGNING FOR 1993
 PUF-ANSØGNING FOR 1993
 PUF-ANSØGNINGSPAPIRER 1993

UDDANNELSE I SYSTEMISK METODE / FOLDER FRA DISPUK
 IDENTITET OG SELVFORSTÅELSE, OG S.73-75 A OG B'S OPGAVER / RGB
 FEST
 HEJ LASSE / BREV FEB 93

"STUDENTER OG ANGST" / ÅBENT BREV UNDERVISNINGSMINISTEREN FEB 93
 KRONIK FRA POLITIKEN VEDR. STUDERENDES SITUATION / APRIL 93
 "ANGSTEN RAMMER DE DYGTIGE" / INTERVIEW I POLITIKEN
 "PLUDSELIG VAR HJERNEN TOM" / INTERVIEW POLITIKEN MAJ 93
 NOTER TIL OPLÆG OM "EKSAMENSANGST" / MAJ 93
 TIL REGNBUE / SVAR FRA OLE VIG JENSEN JULI 93

OM UDY I REGNBUE: DIV PAPIRER MARTS MAJ 93
 SKÆBENSFÆLLESSKAB, GENETISK ARG., SAMT SVIGT / INDSTIK MARTS 93
 MÅL MIDLER OG BETINGELSESGRUNDLAG / INDSTIK MARTS 93
 OM FREMTIDEN / INDSTIK MARTS 93
 HEJ - OM AT KÆMPE / INDSTIK 93
 "DEN BESVÆRLIGE FRIHED" / EN SKRIFTLIG TANKE CA 1989
 INDKALDELSE TIL "STOP MANIPULATIONEN" / FEB 93
 TANKER TIL ET SEMINAR OPLÆG VEDR. REGNBUE / 18. SEMINAR MARTS 93
 STOP MANIPULATIONEN, OM VOLDTÆGT OG OKKULTISME / OPLÆG MARTS 93

RgB "EN VENSTREFLØJ SOM ASSOCIEREDE PRODUCENTER" / SLAMM MAJ 93

AUTORISATION: DEBATTEN FRA DP PLUS PAP. FRA AUTORISATIONSNÆVNET
 RETNINGSLINIER FOR TILSTÅELSE. RETNINGSLINIER FOR UDFYLDELSE
 OPSUM AF NOGLE FORLØB I RGB / R.
 BREVVEKSLING
 AUTORISATIONSSKEMA TIL D.P. / MAJ 93
 SVAR FRA DP VEDR. AUTORISATION
 PSYKOLOGFORENINGEN OM "FRIVILLIGT ARBEJDE" / D.P. NR. 13. 93
 ORIENTERING VEDR. PSYKOLOGLOV
 PSYKOLOGLOVEN, LOV 494 AF 30 JUNI 1993
 INDPUTPAPIRER: PSYKOLOGLOVEN, AUTORISATION, EFTER- OG VIDEREUDDANNELSE
 *** SE MAPPE E3 FOR DOKUMENTATIONSRAPPORTEN ***

SLAMM-INDLÆG "ET PAR ORD FRA ARB.KOLL. RgB" / JUNI 93

"DEN UKENDTE POLITISKE VIRKELIGHED", CIA MV / OPRÅB APRIL 93
 BOGANMELDELSE AF O.DREIERS "PSYKOSOCIAL BEHANDLING" / D.P. 14. 93
 NY PSYKGRUPPE I SH / KRITIK

18. KRIPSY-SEMINAR: TIL OPLÆGSHOLDERE, TEKSTEN OG PROGRAMMET / MARTS 93

SYSTEMETS DIKTUM: NÅR DU HAR RESIGNERET I DIN INDRE KONTROL / 2 GANG SANG
 KONFLIKTMODELLEN
 "SÅRET KRIGER" / SKILT
 NOTITSER ANNE OG KALLE / JUNI 93
 UD AF SPECIALESUMPEN OG HVA' SÅ / INDSTIK JUNI 93
 WARRS 9 KENDETEGN: ANALYSE AF SsS OG RgB / OPLÆG
 KÆRE REGNBUE: OPLÆG FRA MORTEN NISSEN / MAJ 93 OG JUNI 93

DIN RET OM SU OG BISTAND FOR 1991 OG 1992
 DET SORTE HUL: OM GÆLDSSÅNERING

"MODSIGELSER I VIDENSKABEN OM DET SMÅ" / SKITSE TIL ALMEN OPGAVER
 GØR AFMAGT TIL MODMAGT / PERSPEKTIVREFERAT JUNI 93

"ÅR 3 I DET 4. RIGE ELLER TYSKLAND EFTER SOLINGEN" / S.I. JUNI 93
 "STOP POLITIETS VOLDSSPIRAL" / S.I. JUNI 93
 "DE NYTTELØSE BROSTEN" / S.I. JUNI 93
 REGNBUE-TEKST TIL FOLDER I STUDENTERHUSET 1993-94 / AUGUST 93
 MODESKEMAER I RGB: ÆGEMADEN OG FIRKANTEN / SEP 93
 AUTONOM OG MILITANS - PROGRESSIVE STRØMNINGER / INDSTIK SEP 93
 REFLEKTIONER OVER CAFÉ, CAFÉVAGT OG CAFÉMØDE / INDSTIK SEP 93

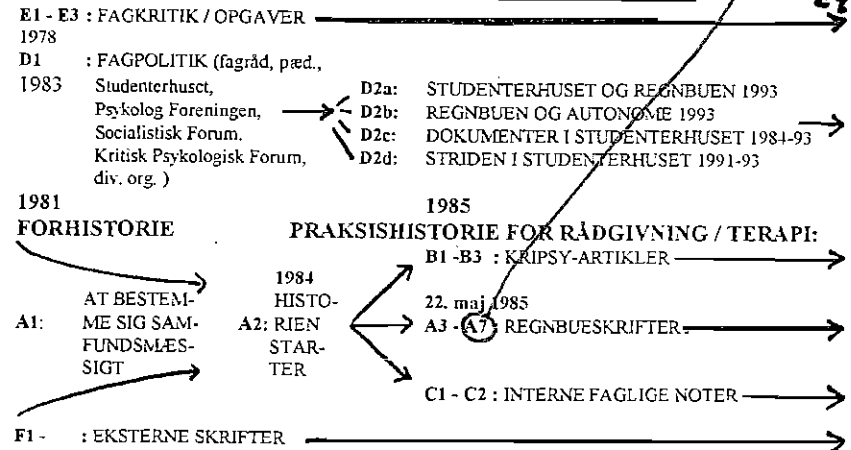
PAPIRER FRA DP VEDR. PSYKOLOGVAGTEN: PIONERARBEJDE KRITISERES ALTID
 POUL VIDRIKSEN-DIPLOM TIL PSYKOLOGVAGTEN / D.P. NR. 7, 1993.
 MINDRETALSUDTALELSE VEDR. P.V.-DIPLOM / LEIF RGB
 OM SYGESIKRINGSORDNING: 90% UDELUKKES / DP 6, 94

REGNBUE-GRAFIK
 PROJEKT "LYSPUNKT" / EN BESKRIVELSE
 "SJAKKET" / EN BESKRIVELSE
 PROGRAM FOR 19. KRIPSY-SEMINAR / OKT 93
 NYT FRA REGNBUE - EN UFORBEHOLDEN ADVARSEL / NOTITS
 PUF-ANSØGNING FOR 1994

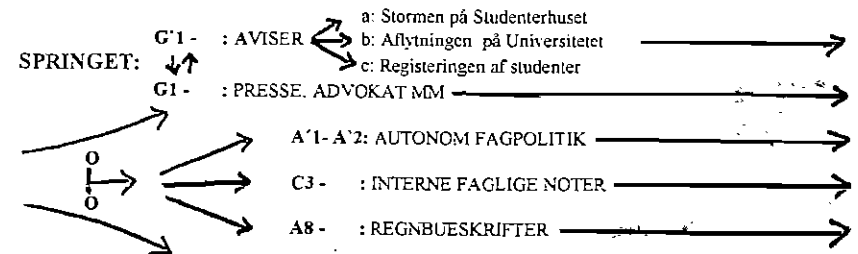
KÆRE DIG! - SOM POLITIET SKOD / BREV OKTOBER 1993

BIBLIOTEKSNØGLE PR. MAJ 1994

REGNBUE: MAJ 1981 - 20. OKTOBER 1993.

KRITISKE PSYKOLOGER: 20. OKTOBER 1993

Rådgivningsgruppen Regnbuen
Studenterhuset, Købmagergade 52
1150 København K. Tlf 3532 3861

Kære Dig!

Politiets nedskydning af demonstranter - blandt andet dig - d. 18-19. maj er den konkrete anledning til dette brev. Det kom bag på os - både som involverede enkeltpersoner og som psykologisk rådgivningsgruppe - at noget sådant faktisk skete. Og dette er også årsagen til, at vi først tager kontakt til dig/jer nu.

Vi fik i tiden lige efter nedskydningen henvendelser fra forskellige sammenhænge, om vi ville være der, hvis nogen havde brug for det. Og vi gav videre, at det var vi. Vi regnede herefter med at blive kontaktet, og gjorde derfor ikke selv noget aktivt. Om vores svar så er kommet ud til den eller de, der måtte kunne bruge kontakt til os, ved vi ikke noget nærmere om.

Men hér flere måneder efter er vi så blevet spurgt, om vi ikke kunne gøre noget for at bringe forældre/pårørende-gruppen sammen - og dette ud fra, at nogen kender til at skulle bruge så megen energi på at trøste/dæmpe/tale med dem, at der bliver for lidt rum til dem selv og deres egne ting heromkring.

Som rådgivningsgruppe har vi derfor prioriteret ressourcer til at arbejde med, men vi ved ikke nærmere om, hvem der har brug for hvad, og hvordan dette bedst organiseres. Vi overvejede på et tidspunkt at tage målrettet kontakt til forældre/pårørende-gruppen, men gik bort fra det, da vi syntes, at det tilsidesatte dig/jer som skudofre. Derfor synes vi at den bedste måde vil være, at I og vi mødes og snakker sammen om hvordan situationen er. Og hvis der viser sig at være et behov, så finder vi sammen ud af, hvordan I og/eller jeres forældre/pårørende bedst kan bruge de ressourcer, vi har til rådighed.

Vores forslag er derfor, at invitere dig/jer til møde i rådgivningen

onsdag d. 6. oktober kl. 20.00 i Studentarhuset.

Huset ligger i Købmagergade 52 lige ved siden af Rundetårn, og vi holder vores møder på 1. sal i det rum, der hedder Værkstedet - dvs op af trappen og igennem den turkise dør. Vi laver te og kaffe og så'n, så I skal bare komme.

Er du forhindret i at komme, eller vil du snakke med os på anden led, så kan du kontakte os i rådgivningen hver onsdag mellem 16.30 - 22.00, på telefon 3532 3861.

Og til sidst: Dette brev er blevet sendt til alle skudofre igennem Retsgruppen. I er anonyme for os.

Med venlig hilsen
Rådgivningsgruppen Regnbuen

På gruppens vegne *Anne Kalle*
Anne og Kalle

Socialministeriet

**Slotsholmsgade 6 - 1216 København K.
Udviklingskontoret 3.1.**

Ansøgning om økonomisk støtte i 1994 fra puljen til frivilligt socialt arbejde til fordel for socialt truede mennesker. (PUF)

1. Projektets/aktivitetens titel:

PSYKOLOGISK RÅDGIVNING

2. Organisationens, foreningens eller gruppens navn, adresse og tlf.nr.:

RÅDGIVNINGSGRUPPEN REGNBUE
STUDENTERHUSET, KØBMAGERGADE 52
1150 KØBENHAVN K. TLF: 35 32 38 61

Bestyrelsesformand: Vi har ingen formand, men kollektiv ledelse.

Kontaktperson: Cand.psych. Kalle Birck-Madsen
Stud.psych. Anne Jønsson

Hvilken kommune har projektet postadresse i: København
(Skal udfyldes)

3. Girokonto, hvortil evt. tilskud skal anvises:

Enten: eget gironummer: 6.06.92.31

Eller: bankens giro nr., registreringsnr. og eget kontonummer:

4. Er der tidligere søgt støtte fra puljen til samme projekt/aktivitet?

Hvis ja, journalnummer XXXXXXXXXX 0725-1273

5. Stikord: (sæt eet kryds)

Aktivering	☐
Frivillighedsformidling	☐
Netværksskabende aktiviteter i boligområder	☐
Rådgivning/behandling	☒
Selvhjælpsgrupper	☐
Væresteder	☐

Særlige aktiviteter i forbindelse med:

Krisecentre	☐
Menighedsarbejde	☐
Andet _____	☐

(Udfyldes af ansøger)

PUF

PUF

6. Beskrivelse af projektet. Beskrivelsen skal indeholde:

- formål
- målgruppe
- de organisatoriske rammer og samarbejdspartnere
- kort status for et igangværende projekt

Vores aktivitet er en åben alternativ psykologisk rådgivning, der fungerer på frivilligt grundlag. Rådgivningen er gratis, og vi tager imod mennesker i krise og nød, der ikke har andre steder at gå hen.

Rådgivningsgruppen består af psykologer og psykologistuderende, der er organiseret gennem et fagligt arbejdskollektiv, og som på basis af forskning, uddannelse og formidling af psykologisk viden - ikke om mennesker, men for mennesker - arbejder med vejledning/rådgivning/terapi. Rådgivningen har eksisteret siden 1985 og hører hjemme i Studentarhuset v/Københavns Universitet.

Af vores brugergruppe er ca. halvdelen studerende, medens den anden del er marginaliserede og socialt udstøede mennesker: enlige mødre på bistand, tungt belastede unge (prostitution og stofmisbrug), psykiatriske (svingdørs)patienter, samt personer i akut krise/psykosetruede, der er tabt af det etablerede behandlersystem.

Det gennemsnitlige antal igangværende rådgivningsforløb har været stabilt gennem de sidste år, og ligger typisk på ca. 20 intensive enkeltforløb, samt et gruppeforløb med i snit 3 brugere.

Som rådgivning har vi i årevis været kronisk overbebyrdet med henvendelser, men må også konstatere en eksplosionsagtig stigning indenfor det sidste år. Hvor vi tidligere har kunnet finde løsninger hen ad vejen, er dette nu umuligt, og vi har set os nødsaget til at etablere en slags "krisecenter-funktion", hvor vi anvender en stigende mængde ressourcer på at arbejde med at opspore og etablere kontakt til andre behandlereinstanser og aktivitets-/netværkssammenhænge. Til dette arbejde trækker vi både i stigende grad på gamle samarbejdspartnere - universitetsansatte, diverse græsrodsbevægelser og lokale social- og sundhedsfremmende projekter/initiativer - ligesom vi løbende søger at etablere nye og flere. Samtidig prioriterer vi tid til at formidle social- og sundhedspolitiske emner - aktuelt er det materiale vedr. alkohol- og stofmisbrug, samt seks sygdomme - til Studentarhusets meget søgte cafe.

For nærmere beskrivelse af rådgivningens arbejde henvises til vores bilag til PUF-ansøgning for 1993 (også vedlagt denne ansøgning som bilag 0).

Som rådgivningsgruppe har vi de senere år søgt en indholdsmæssig dokumentation af vores praksis. Og vi er kommet lidt ind i det, jvf. bilag 1: en alternativ autorisationsansøgning ud fra arbejdet i rådgivningen; og bilag 2: en samling af faglige tekster, herunder to studenteropgaver med udgangspunkt i rådgivningens arbejde (s.52-131 og s.11-52). Desuden har vi også færdiggjort en intern dokumentation af rådgivningens skrevne historie: et materiale på ca. 3000 sider (for dette indeks se s.89-97 i bilag 2). Af mere udadvendte initiativer skal fremhæves seminarafholdelser og oplæg for andre psykologer/studerende på KUA, samt et åbent brev til Undervisningsministeren om "Studerende og angst" (se bilag 3, s.13). Det sidste har givet anledning til en konstruktiv debat i Studentarhuset om sådanne problemer, endvidere til en kronik i Politiken om generelle studentersociale forhold, samt et svar fra Undervisningsministeren, der gerne vil høre nærmere om vores forslag til lønformsstrukturer - og det søger vi at udarbejde.

For nærværende vurderer vi, at det er vigtigt, at vi som rådgivningsgruppe mere målrettet begynder at blande os i den offentlige debat om, hvordan social- og sundhedsfremmende initiativer skal udformes. Vi har nogle erfaringer, det kunne være brugbart at bringe ind i en bredere samfundspolitisk diskussion, jvf. blandt andet resultaterne i bilag 1 omhandlende "Generaliserede progressionsmål", s.36-39, og "Tendensudsagn", s.40-54.

7. Hvilket beløb søges der om i 1994?

(Det bemærkes, at beløbet skal være anvendt ved udgangen af 1994)

Ialt 45.000,- Kr.

Udgifterne specificeret:

Tilskud til dækning af daglig drift: 30.000,-

mad, papirvarer, porto, kopiering, tidsskriftsabonnementer, bogindkøb, og et engangsbeløb til anskaffelse af et nyt køleskab (ca 2.500,-).

Tilskud til fortsat dokumentationsarbejde, samt offentliggørelse heraf: 15.000,-

kontorartikler, kopiering, faglige undersøgelser, trykning, og et engangsbeløb til anskaffelse af en diktafon (ca 5.500,-).

8. Søges der om flerårige bevillinger? NEJ

I begrænset omfang vil der være mulighed for at give tilsagn om støtte over flere år - dog højst tre år.

Udgifterne specificeret 1994 1995 1996

Det ansøgte beløb
ialt kr. pr. år _____

Begrund ønsket om flerårige bevillinger.

9. Er der søgt støtte fra andre tilskudsgivere/fonde? NEJ

(Hvis ja, angiv da navn på tilskudsgivere/fonde samt j.nr., årstal, ansøgt og evt. bevilget beløb)

Aktivpuljen

Tips- og Lotto

Sygekassernes Helsefond

Kommune

Amt

Andre

10. Har organisationen, foreningen eller gruppen indgået driftsoverenskomst med det offentlige? NEJ

Men som aktivitetsgruppe i Studenterhuset har vi ingen udgifter til husleje, og kan i begrænset omfang benytte husets telefon. Desuden har vi ingen udgifter til kaffe og te, men stiller til gengæld arbejdskraft til rådighed for cafeens ukommercielle drift, samt til rengøring og løbende forbedring af husets faciliteter.

11. Har organisationen, foreningen eller gruppen indgået anden form for skriftlig aftale med det offentlige? NEJ

Rubrikken skal udfyldes

Kalle Birck-Madsen

Navn (maskinskrevet eller blokbogstaver)

29. august 1993

Dato

Kalle Birck-Madsen

Underskrift

NYT FRA

Regnbuen

- en uforbeholden advarsel

- * Der er nogen, der hævder, at Klassekampen er død.....
- det mærker vi ikke meget til !!

- * Nogen mener at Naturen nok skal klare sig.....
- hva' handler dén uenighed om ? !

- * Hvis det Anti-fascistiske ikke kaster kærlighed af sig.....
- hvor går det så hén ??

- * ? Kommunisme; - at kunne gribe ud efter hinanden,
på frit og ikke-besat land :-)

- * : At være et menneskeligt møde.

VELKOMMEN

Rådgivningsgruppen
REGNBUE
Købmagergade 52
1150 Kbh. K.

KRITISK PSYKOLOGISK SEMINAR

PROGRAM FOR

KRITISK PSYKOLOGISK SEMINAR

den 1.-3. oktober 1993

TEMA: "Introduktion til den kritiske psykologi".

Seminaret vil være at betragte som en introduktion til den kritiske psykologi, og som sådan kræves ingen særlige forudsætninger for at deltage, bortset måske fra en interesse for at ville udvikle psykologien.

Fredag den 1. oktober

- Klokken 1430-1530: Ankomst.
- Klokken 1530-1730: Introduktionsoplæg til den kritiske psykologi med udgangspunkt i "den historiske udvikling". Oplæg ved Ole Dreier.
- Klokken 1730-1930: Gruppediskussion på grundlag af Ole Dreiers oplæg.
- Klokken 1930-2030: Aftensmad.
- Klokken 2030-???: Evt. videre diskussion, Irish coffee svømmehal, volleyball etc.

Lørdag den 2. oktober

Lørdagens program er tilrettelagt således, at der samtidigt vil fremkomme to oplæg, som tidsmæssigt vil ligge parallelt med hinanden. Dvs. at deltagerne frit kan vælge hvilket oplæg og efterfølgende gruppediskussion, de helst vil deltage i.

- Klokken 0830-1000: Morgenmad.
- Klokken 1000-1200: "Terapi på et kritisk psykologisk grundlag - Udviklingskonflikter i terapi". Oplæg ved Kalle fra Rådgivningen "Regnbuen", Studentarhuset.
- "Børn og udvikling". Oplæg ved Helle Søberg.
- Klokken 1200-1300: Frokost.
- Klokken 1300-1500: Gruppediskussion på grundlag af de to oplæg.
- Klokken 1500-ca.1600: Plenum med evt. kort fremlæggelse af gruppernes arbejde.
- Klokken 1600-1930: Videre diskussion, hvil, kreative udfoldelser mht. til festen senere.

Klokken ca. 1930-???:

Aftensmad & **FEST!!!**

Søndag den 3. oktober

- Klokken 0830-1000: Morgenmad.
- Klokken 1000-1130: Socialt arbejde; evaluering af ungdomsprojekt, hvori der indgår kritisk analyse af den såkaldte brugerindflydelse. Oplæg ved Morten Nissen.
- Klokken 1130-1230: Gruppediskussion (f.eks. hvilke fordele og hvilke begrænsninger har den "kritiske analyseform" i forbindelse med sociale projekter?)
- Klokken 1230-1300: Plenum.
- Klokken 1300-1330: Frokost.
- Klokken 1330-1500: Opsamling, evaluering, kritik/selv-kritik. Planlægningsgruppe til det næste seminar etc.
- Klokken 1500-1600: Oprydning.

-----XXXXXXX-----

Planlægningsgruppe: Jesper 31 68 32 66 Henrik 31 24 28 69
Susanne 31 39 29 64 Leif 31 21 88 16

Prisen for seminaret er faldet til 300,- kr. alt incl. (minus drikke). Beløbet kan indbetales på giro 1-210-9733/Leif Grieffelde, Abel Cathrinesgade 3, 1654 KBH V, inden d. 27/9. Hvis du indbetaler senere skal du også tilmelde dig telefonisk.

Seminaret foregår på Hillerød Børnehaveseminarium, Fredriksværksgade 150, 3400 Hillerød; tlf. 42 26 78 97 eller 48 24 26 14. Du tager S-toget, linie A til Hillerød; og derefter bus 701 mod Aaholmparken. Busturen tager ca. 10-15 min. Husk sovepose/dyne og lagen, sportstøj og sko! (til de fysisk aktive), svømmefodder og badedyr, musikinstrumenter eller hvad du nu synes du har brug for.

Følgende litteratur kan det være en fordel at have læst men det er ikke umiddelbart en forudsætning: Generelt kan det anbefales at læse kap.1 og 2 i Ole Dreiers bog "Psykosocial behandling" 1993, og særligt omkring emnet Børn og udvikling vil bogen "Børn og deres forældre" (kap. 4-7) af Ivy Schousboe være et godt udgangspunkt.

SJAKKET

Et forsøg på udvikling af socialt arbejde med udsatte unge

Projektbeskrivelsen er udarbejdet i sommeren 1993
og bliver løbende revideret

Kontaktadresser:

Sjakkets Shop - Blågårdsgade 14 - 2200 Kbh.N - Tlf. 35 37 47 74
~~Sjakkets Kirke/Sjakkets Powerteam - Møllergade 7 - 2200 Kbh.N - Tlf. 35 37 47 35~~
Sjakkets administration - Ravnsborggade 19 bagh, 2 sal - 2200 Kbh.N - Tlf. 35 37 47 44
" Powerteam. Nørrebrogade 56 bagh. 2 sal
" Kontor, Cafe, mm. Nørrebrogade 56 bagh. 4 sal. 35 37 47 16

Sjakkets formål.

Sjakket har eksisteret siden august 91, og er et forsøg på at udvikle og afprøve nye metoder i socialt arbejde med udsatte unge.

En del af disse unge har brug for andre tilbud, end dem der findes allerede. Tilbud der betyder at de opfatter deres liv som mere tilfredsstillende og selvbestemt.

Sjakket forsøger sammen med de unge og diverse samarbejdspartnere at skabe disse tilbud.

Sjakket forsøger ikke at vise de unge en bestemt "rigtig" måde at leve livet på, men forsøger at give de unge styrke, rammer og netværk så de har mulighed for at vælge.

Det kan være et meget almindeligt "normalt" liv (som mange af vores unge ønsker), men det kan også være et "anderledes liv langt fra det "normale". I begge tilfælde forsøger Sjakket at påvirke den unge med normer der handler om respekt og kærlighed for sine medmennesker.

Sjakkets resultater kan være svære at måle.

De unge som kommer i Sjakket er meget forskellige og deres problems karakter er det også. Nogle kan med hjælp fra Sjakket finde det rigtige sted for dem indenfor f.eks. behandlingssystemet, arbejdsmarkedet, uddannelsessystemet, fritidslivet eller boligmarkedet, mens andres resultat af mødet med Sjakket måske bliver et par nye venner, lidt mere selvtillid eller mindre misbrug.

Sjakkets målgruppe.

Sjakkets målgruppe er udsatte unge mellem 14 & 25 år.

Unge som er parat til frivilligt at tage imod hjælp til at forandre et liv de synes er utilfredsstillende

Det drejer sig ofte om:

- Unge der beskrives som unge i drift, gadebørn, uanbringelige, og drop outs
- Unge der prostituere sig.
- Unge der er kriminelle.
- Unge der er misbrugere.
- Unge uden fast opholdssted.
- Unge der er psykisk skrøbelige.
- Unge med store problemer med familie, kærester eller ex-kærester.
- Unge uden gode voksenkontakter.
- Unge uden gode vennekontakter.
- Unge med dårlig erfaring med det almindelige sociale hjælpeapparat.
- Unge med meget lidt indflydelse på deres eget liv.

Mange af disse unge besidder store personlige ressourcer, hvis de får rammer, hjælp og tid til at lade dem komme til udtryk.

Vores målgruppe er derfor ikke en "stakkels" gruppe - men nogen dejlige mennesker som Sjakket vil kæmpe for at samfundet stiller de nødvendige tilbud til rådighed for.

Sjakkets organisation.

Sjakket består af to hovedelementer.

1. Foreningen Sjakket
2. Den Selvejende Institution "Sjakkets Aktivitetscenter"

Foreningen Sjakket.

Foreningen Sjakket er indtil nu blevet finansieret af PLF-midlerne, Egmont fonden, Helsefonden, EF, mindre offentlige puljer, mindre private fonde og som beskæftigelsesprojekt via Arbejdssekretariatet.

~~Foreningen ejer ejendommen (Gården) Møllegade 7~~

Foreningens hovedopgaver.

Beskæftigelsesprojekt

1. Foreningen fungerer som beskæftigelsesprojekt for unge mellem 18 og 30 år

Det drejer sig om unge på ungdomsydelse, "Ung i arbejde", langtidsledige og unge ansat via bistandslovens pgf 43 8

En del af disse unge ansat via beskæftigelsesordninger er unge med massive sociale problemer.

Sjakket har meget gode erfaringer med at fungere som beskæftigelsesprojekt, samtidig med at vi laver socialt arbejde med udsatte unge. Mange af vores ansatte har efter beskæftigelsesordningen fået mod på arbejde eller uddannelse indenfor det sociale område.

Vi ønsker dog klart at blive forsøgsprojekt i forhold til at have vores ansatte tilknyttet i længere perioder - 5 måneder på ungdomsydelse er alt for lidt til at skabe kontinuitet i arbejdet

Frivillighedsformidling

2. Foreningen fungerer som frivillighedsformidling i forhold til socialt arbejde med unge.

Sjakket har løbende et meget stort antal frivillige tilknyttet arbejdet. Det handler om alt fra dem der arbejder mere en fuldtid gratis i Sjakket, til dem der kommer og giver en hånd med til større arrangementer osv. foreningen kunne ikke fungere uden disse frivillige og må anses for et pilotprojekt i forhold til at bruge frivillige inden for dette område hvor der traditionelt kun bliver brugt professionelle.

Mange af vores frivillige kommer fra lokalsamfundet og vi er i kraft af dette i gang med at manifestere os meget positivt som et lokalt kraftcenter og som igangsættere.

Opsøgende arbejde

3. Foreningen laver opsøgende arbejde blandt udsatte unge. De unge der opnås kontakt til henvises til relevante tilbud i det sociale hjælpeapparat i det omfang de ikke hører ind under Sjakkets målgruppe.

Vi henviser og formidler i stort omfang kontakt til Døgnkontakten, narkobehandlingsinstitutioner, eller psykiatrisk og psykologisk behandlinger.

En stor del af Sjakkets opsøgende arbejde foregår på Vesterbro, på Nørrebro, på Christiania og i "BZ"-miljøet.

Det opsøgende arbejde foregår ofte i forbindelse med kulturelle arrangementer disse steder.

"Værestedsfunktion"

4. Foreningen tilbyder "værestedsfunktion" for vores målgruppe. Dette værested skal ikke fungere som "sovepude" for unge med store sociale problemer, men bruges til at opnå kontakt med den gruppe af unge der ikke med det samme er parat til at indgå i mere strukturerede aktiviteter. Sjakket har indtil nu tilbudt gratis mad i forbindelse med denne værestedsfunktion.

Rådgivning

5. Foreningen tilbyder rådgivning for udsatte unge mellem 14 og 25 år. Rådgivningen foretages af Sjakkets 8 mands (m/k) rådgivningsgruppe der altid kan kontaktes i forbindelse med bortløbne børn, med større familiemæssige problemer og i forhold til større forhandlinger med sociale myndigheder. Rådgivningsgruppen forsøger at få alle forhandlinger osv. til at foregå i så tæt samarbejde med den unge som muligt så alle beslutninger bliver forstået, diskuteret, accepteret. Rådgivningsgruppen forsøger ikke at være "behandler" for den unge, men giver den unge et redskab til selv at kunne takle kommende problemer hvis det er muligt.

Rådgivningsgruppen overholder selvfølgelig sin tavshedspligt, men forsøger samtidig at gøre løsningen af problemet så åbent som muligt. Dette indebærer blandt andet at så mange som muligt inddrages i forhold til at hjælpe de enkelte unge i dagligdagen.

Rådgivningsgruppen superviseres fast 2 timer om ugen af psykolog Bo Ertmann.

Boligløsninger

6. Foreningen arbejder med at skaffe acceptable boligløsninger for unge over 18.

En del af de unge der kommer hos os er i akut bolignød.

Mange af disse unge har meget svært ved at finde en bolig fordi:

Der er mangel på boliger, udlejer tit er meget kritiske i forhold til lejers udseende og væremåde, de unge ikke magter at skulle overtale socialcenteret til at betale indskud og leje, fordi de unge har et husdyr eller fordi de unge psykisk ikke magter at bo alene et sted.

Sjakket forsøger at hjælpe disse unge selv om det tit kan være meget svært. I nogle tilfælde lykkes det via kontakt til Ungdomsinformationens udlejningsformidling, men i flere tilfælde har Sjakket været nødt til at betale husleje i perioder for den unge indtil en aftale med socialcenteret endelig var afklaret.

De fleste af de boligløsninger vi har formidlet, er opstået ved at bruge Sjakkets meget brede netværk. Det sker ved at personer med tilknytning til Sjakket på vores fællesmøder fortalte om lejligheder der blev tomme på grund af flytning eller andet.

Vores nyeste initiativ i forhold til boligløsninger er et samarbejdsprojekt med boligselskabet AKB og Socialcenteret Baldersgade. Dette samarbejde går ud på at placere unge i bofællesskaber og i samarbejde finde en acceptabel aktivering.

Sjakket arbejder kraftigt på at etablere lignende samarbejdsaftaler om alternative boligløsninger.

Udsatte indvandrere og flygtningeunge

7. Foreningen laver forsøgsprojekt i forhold til socialt arbejde med udsatte anden generations indvandrere og flygtningeunge mellem 14 og 25 år.

Sjakket mener der er et meget stort og udækket behov for initiativer i forhold til denne gruppe. En større og større del af denne gruppe marginaliseres mere og mere i samfundet.

En del af denne gruppe har massive problemer med at blive fastholdt i dybt kriminelle miljøer, og de har ingen ide til hvordan de skal komme ud af denne situation. Der er brug for nye projekter der tager udgangspunkt i deres kulturelle baggrund, men samtidig sætter store krav til dem om at tage sig sammen, hvis de vil være accepteret i deres lokalsamfund.

Sjakket vil ikke lave isolerede indvandrer- og flygtningeprojekter, men lader sådanne initiativer kombinere med Sjakkets øvrige aktiviteter.

Kulturelle arrangementer

8. Foreningen tager initiativ til større kulturelle arrangementer. Formålet er både at lade vores unge prøve kræfter med store svære opgaver, men også at få lokale netværk til at opstå og udbygges.

Vores projekter er som oftest samarbejdsprojekter hvor forskellige grupper og enkeltpersoner bagefter kan bruge hinanden som støtte i hverdagen.

Disse aktiviteter iværksættes af Sjakkets Kulturcrew.

Socialpolitisk debat

9. Foreningen forsøger at skabe socialpolitisk debat om socialt arbejde med unge.

Vi markerer os kraftigt i medierne og deltager ofte i debatter på konferencer og lignende.

Dette betyder sikkert at nogle synes "at vi råber for meget op" men formålet er helt klart at påvirke socialpolitikken i retning af større selvbestemmelse og flere rettigheder for unge, kraftigere brugerdeltagelse i projekter for unge, mindre tendens til at kriminalisere af unge og mere respekt for de svage i samfundet.

Foreningen Sjakkets baggrundsgruppe

Foreningen har en baggrundsgruppe der skal fungere rådgivende og støttende for foreningen.

Gruppen består af:

- Tine Bryld
- Bjarne Lenau Henriksen, leder af Kirkens Korshær
- Benny Lihme, redaktør af "Social Kritik"
- Knud Erik Petersen, leder af selvmordsprojektet "Vælg Livet"
- Lotte La Cour, Samtaletterapeut
- Johs Bertelsen, leder af Sidegadeprojektet i Saxogade.
- Klaus Henriksen, leder af "Økologiske Igansætter", tidl. leder af "Amar TotalTeater"
- Bo Ertmann, Psykolog.

Foreningens faglige konsulenter.

Foreningen har tilknyttet et antal faglige konsulenter, der bruges i forhold til specifikke problemstillinger.

Psykolog: Bo Ertmann.

Psykiater: Finn Jørgensen

Læge: Ruth Kirk Larsen.

Jurist Karin Høier Hansen (Advokatkontoret Paabøl & Foldschack)

Revisor Preben Gjelstrup (Revisionsaktieselskabet Lauge Schmidt)

Socialrådgiver Dale A. Schmidt

Den Selvejende institution "Sjakkets Aktivitetscenter".

Sjakkets Aktivitetscenter er oprettet den 1/6-1993 og er nu et samarbejde mellem Sjakket og København kommune.

Aktivitetscenteret finansieres via midler til de "mest udsatte" grupper, afsat på finansloven og tildelt Københavns Kommune, samt via betaling for enkelt unge iht. bistandslovens bestemmelser. Aktivitetscenteret er et individuelt tilpasset aktivitetstilbud til udsatte unge mellem 14 & 20 år. Sjakkets Aktivitetscenter forsøger sammen med de unge at finde det rigtige tilbud - hvilket foruden Sjakkets Aktivitetscenters egne tilbud f.eks. kan være døgninstitutionsoophold, psykologhjælp, skoleophold eller fritidsinteresser.

Aktiviteterne i Sjakkets Aktivitetscenter tager hovedudgangspunkt i Sjakkets Shop & Sjakkets Powerteam.

Hvor længe man kan være i Sjakkets Aktivitetscenter afhænger af den enkeltes situation.

De unge kan både komme ind fra gaden eller være henvist af de sociale myndigheder.

I begge tilfælde forsøges der, så hurtigt som muligt, at lave en aftale mellem Sjakkets Aktivitetscenter, den unge og socialforvaltningen der ser aktiviteterne i en samlet helhedsplan, som den unge kan acceptere.

Kontaktpersoner.

De unge i Sjakkets Aktivitetscenter tildeles en eller to kontaktpersoner.

Disse kontaktpersoner forsøger aktivt at vurdere den unges problem. De er ansvarlige for at anskueliggøre de eksisterende tilbud for den unge. Sammen med den unge tilrettelægger de et så struktureret forløb som muligt.

De er ansvarlige for kontakten til de sociale myndigheder, og forsøger sammen med disse og den unge at finde ud af om der findes mere hensigtsmæssige tilbud for den unge uden for "Sjakkets Aktivitetscenter", og er dermed ansvarlig for at samarbejde og tilbuddene hele tiden "justeres efter den unges behov.

Faser.

Arbejdet med målgruppens unge kan lidt firkantet deles op i følgende faser:

1. Fase: Den unge kommer ind fra gaden eller henvises fra et socialcenter efter aftale med os.

Den unge skal bruge denne periode på 14 dage til 3 uger til at se os an og vurdere om tilbuddene svarer til ønskerne.

Sjakkets kontaktpersoner er i denne periode aktive i forhold til at vurdere den unges problemstilling, anskueliggøre de enkelte tilbud for den unge og på en ordentlig måde "frasortere" de unge som ikke ville profitere af Sjakkets tilbud.

2. Fase: Den unge, kontaktpersonen og de sociale myndigheder indgår nu en aftale, hvor Sjakkets aktivitetstilbud ses som en del af en større handlingsplan for den unge.

3. Fase: Den unge deltager nu i et forløb med en struktureret hverdag, der helt er afhængig af den enkelte unges situation. Den unge kontaktpersonen og de sociale myndigheder har en løbende kontakt hvor den samlede plan og aktiviteterne løbende justeres.

4. Fase: Hvis det lykkes at fastholde den unge i aktiviteterne, kommer der et tidspunkt hvor den unge har brug for andre tilbud end Sjakkets Aktivitetscenter. Den unges kontaktperson forsøger nu sammen med de sociale myndigheder at støtte og motivere den unge til hensigtsmæssige tilbud.

Bestyrelsen for den Selvejende institution Sjakkets Aktivitetscenter.

Formand - Jesper Langebæk, Medlem af Borgerrepræsentationen i Kbh., leder af Blågårdens medborgerhus.

Næstformand - Lone Clausen, leder af Brugerservice

Øvrige bestyrelsesmedlemmer:

Klaus Henriksen, leder af "Økologiske Igangsætter"

Oscar Plougmann, psykolog

Kjeld Rothenberg, vicekontorchef i Københavns kommune.

Søren Surland, psykologisk konsulent i Københavns Kommune.

Søren Magnussen, Daglig leder i Sjakkets Aktivitetscenter

Anette Bülow, Projektmedarbejder i Sjakkets Aktivitetscenter.

Sjakkets Administrator Nils Nimbus Poulsen deltager endvidere fast i bestyrelsens arbejde.

Evaluering af Sjakkets Aktivitetscenter.

Efter aftale med Københavns Kommune og Socialministeriet er Aktivitetscenteret undergivet en procesevaluering der foretages af psykolog Morten Nissen.

Erfaringsudveksling.

Sjakkets Aktivitetscenter deltager i et erfaringsudvekslingsforum på ungeområdet.

Supervision.

Sjakkets Aktivitetscenters medarbejder superviseres af psykolog Bo Ertmann.

Case-manager.

I Døgnkontaktens regi stilles en case-manager/konsulent til rådighed for Sjakkets Aktivitetscenter. Denne person kan yde konsultativ bistand og rådgivning i forbindelse med kontaktablering til kommunernes socialcentre.

Tilbud i Sjakkets Aktivitetscenter.

De fleste tilbud i Sjakkets Aktivitetscenter ligger inden for rammerne af Sjakkets Shop og Sjakkets Powerteam.

Sjakkets Shop.

Formålet med sjakkets shop er at lave en anderledes arbejdsplads for udsatte unge.

En arbejdsplads for udsatte unge der ikke vil eller kan finde sig til rette på en mere almindelig arbejdsplads, men som alligevel har lyst til at være med til at få en effektiv, spændende og behagelig arbejdsplads op og stå. En arbejdsplads der er rummelig for dem med problemer og som kan tilbyde hjælp, omsorg og kontakt til relevante myndigheder. En arbejdsplads der samtidig kan lære den unge noget om værdien af samarbejde, udholdenhed og konfliktløsning.

En arbejdsplads der forhåbentlig får de unge til at tro mere på egne kræfter.

Sjakkets Shop skal endvidere være kontaktskabende til udsatte unge idet vareudbud, aktiviteter og miljø skal være baseret på målgruppen.

Arbejdsfunktioner i Shoppen:

1. De unge fungerer som butikspersonale, med hvad det indebærer af organisering, vagtplaner, indkøb, regnskab, PR m.v
2. De unge tilbyder babysitting, vareudbringning, luftning af hunde, oprydning og lignende småopgaver i lokalsamfundet.
3. De unge tilbyder foredrag til f.eks skoler og lignende
4. De unge organiserer et statistbureau, der tilbyder statister til videosekskaber, reklamebureauer og lignende.
5. De unge varetager fremstilling af salgsvare i Shoppens Værksted. Det drejer sig hovedsaglig om produktion af smykker, lædervarer, tøj, tryk på T-shirts og lignende.
6. De unge varetager kontorarbejde og praktiske opgaver i forbindelse med Sjakkets kulturelle arrangementer.
7. De unge organiserer "ture ud af huset" - weekendture, skovture, museumsbesøg og lignende
8. De unge organiserer sportsaktiviteter for kvarterets børn og unge.
9. De unge står for indkøb og fremstilling af dagens frokost.
10. De unge står for rengøring og vedligeholdelse af lokalerne.

Øvrige tilbud i Sjakkets Shop.

1. "Bondegården". Omsorgsrummet

Et af lokalerne i Shoppen er indrettet til massage/afspændning/zoneterapi. Alle disse tilbud er gratis for de unge.

2. Bad

En del af vores unge har ikke selv bad. Shoppen tilbyder gratis badefaciliteter.

3. Tøjtøjk.

I Shoppens kælderlokaler vil der i efteråret blive indrettet faciliteter til gratis tøjtøjk.

4. Svømme/ridning/paintball/styrketræning.

De unge kan gratis deltage i disse aktiviteter.

Sjakkets Powerteam i Sjakkets Kirke.

Formålet med at lave Sjakkets Powerteam er at lave et aktivitetscenter for udsatte unge. De unge skal både have mulighed for at komme og deltage i enkeltstående aktiviteter og at fylde hele dagen ud med sammenhængende aktiviteter. Det vil betyde at nogen vil opfatte stedet som et "fritidssted" mens andre vil opfatte det som en meget struktureret arbejdsplads

Idet lokalerne først overtages i sensommeren 1993 er det endnu ikke endelig afklaret hvilke aktiviteter der vil blive plads til. Men foreløbig kan siges -

Sjakkets Powerteam vil mindst have følgende aktiviteter.

1. Styrketræning.

Der skal være mulighed for styrketræning i velindrettet body-building center med kvalificeret instruktion.

2. Mindre Cafe.

Stedet skal have en lille café med kaffe, the, vand og sandwich.

3. Kampsport.

Sjakkets Powerteam satser meget på kvalificeret og kontrolleret undervisning i kampsport

4. Dans og aerobic.

Der skal undervises i dette på flere niveauer.

5. Teater og performance.

Sjakkets bliver ofte spurgt om vi har lyst til at optræde til konferencer og lignende

6. Diskotek.

I samarbejde med Sjakkets Kulturcrew arrangerer Sjakkets Powerteam diskoteksaftener

7. Større sportsarrangementer.

Sjakkets Powerteam arrangerer alene eller i samarbejde med sportsforeninger forskelligartede sportarrangementer.

8. Ture ud af byen

Sjakkets powerteam arrangerer ture ud af byen - overlevelsesture, fisketure, survivalgames eller hyggeture.

Det er meningen at alle disse tilbud ikke bare skal være "supermarkedstilbud", men at de unge så hurtigt som muligt selv skal komme til at have større eller mindre ansvar for disse aktiviteter.

Øvrige tilbud for unge i Sjakkets aktivitetscenter.

1. Sjakkets køkken.

I Sjakkets kirke vil der blive indrettet et velfungerende køkken, der skal kunne fungere som oplæringssted for interesserede unge og som catering/køkken.

2. Fotorum.

I Sjakkets kirke vil der blive indrettet "foto-rum", med mørkekammer osv.

3. Metal og træværksted.

Sjakkets aktivitetscenter vil oprette et træ og metalværksted.

Pædagogisk metode i Sjakket.

1. Fælles opgave - en hjælpeorganisation.

Sjakkets formål er som før beskrevet, at hjælpe udsatte unge til at opnå et mere tilfredsstillende liv. Alle unge, der kommer til Sjakket bliver en del af hjælpeapparatet, på det niveau de evner og ønsker at deltage.

Dette betyder at Sjakkets ansatte, frivillige og "målgruppe" unge får en fælles opgave, nemlig at hjælpe andre unge.

I nogen tilfælde kan dette være meget svært at få til at fungere i praksis, i andre tilfælde er det yderst effektivt til at få de unge til at opdage ressourcer hos sig selv. Det betyder samtidig at det kan være meget svært for udenforstående at se hvem der er "de ansvarlige" og hvem der "der hjælpes".

Rådgivningsgruppen og kontaktpersonerne har som opgave at sikre at udsatte unge, der forvirres af dette, sikres den hjælp de har behov for.

2. Bro til det omgivende samfund.

Sjakket ønsker ikke at fastholde de unge længere end det er udviklende for den enkelte.

Derfor er rådgivning og aktiviteter i høj grad baseret på at vise og skabe muligheder for at kunne begå sig i det omgivende samfund.

Dette forsøges blandt andet ved at lave samarbejdsprojekter med andre grupper, institutioner, foreninger, arbejdspladser og uddannelsespladser og ved at lave aktiviteter, der forsøger at give de unge større selvsikkerhed, evne til selvdisiplin, udholdenhed, fleksibilitet, spontanitet og problemløsning.

Evner der måske vil gøre dem i stand til at honorere de krav, der stilles dem af arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet.

Desuden vil det forhåbentlig give dem styrke til at få et tilfredsstillende liv i et samfund hvor mange af dem aldrig kan forvente et almindeligt arbejde.

3. Brug af ressourcerige unge i arbejdet.

Som før beskrevet tiltrækker Sjakket mange ressourcerige frivillige unge og ansatte via forskellige beskæftigelsesordninger.

Disse unge tiltrækkes af Sjakkets idegrundlag, miljø, aktiviteter, ønske om at hjælpe andre unge og muligheden for at få erhvervs erfaring i socialt arbejde.

Uden disse unge kunne Sjakket ikke eksistere.

Disse unge er nemlig i høj grad med til at lægge niveau for f.eks. misbrug og aktiviteterne niveau og til at give Sjakket et image af ikke at være endestationen for "taberne", men derimod et prestigefyldt sted, hvor det hele ikke bare handler om problemer, vold og narko, men derimod om udvikling, initiativer, sammenhold og nytækning.

4. Brugerdeltagelse.

Sjakket forsøger at praktisere brugerdeltagelse i så høj grad som muligt.

Dette betyder at udsatte unge i langt højere grad end i det øvrige sociale system forsøges inddraget i beslutninger, planlægning, udførelse af aktiviteter osv.

Der er altså ikke et klart defineret skel mellem de ansatte og de udsatte unge eller mellem de voksne og de unge

Dette betyder dog ikke at alle har lige stor indflydelse. I enhver gruppe er der magtstrukturer - nogle er mere ledere end andre. Dette gør sig også gældende i Sjakkets.

Gamle erfarne folk i Sjakkets er ansvarlige i forhold til centrale sociale myndigheder og i forhold til økonomiske bidragsydere og er i kraft af deres evne til at formulere sig, dem der ofte påvirker Sjakkets hovedretningslinjer. Disse erfarne folk skal forsøge at tage lærlinge og på den måde efterhånden overgive dele af deres magt og viden til nye folk.

Sjakkets skal forsøge at give alle unge, det ansvar de er parat til at tage og støtte dem i at gøre det.

Sjakkets forsøger at organisere sig i mindre selvstændige enheder, hvor de unge bedre kan overskue ansvar for beslutningsprocessen, konsekvenser af disse beslutninger, arbejdsangang mv.

Sjakkets er klar over at det er svært på samme tid at hjælpe unge med store problemer og samtidig praktisere et system hvor den unges selvbestemmelse fremmes.

Sjakkets forsøger i høj grad at eksperimentere med at gøre vores struktur sådan, at de unge oplever at de har reel indflydelse og ikke bare i teorien.

Det egentlige fællesmøde er Sjakkets øverste myndighed og det sted hvor alle store væsentlige beslutninger skal diskuteres

5. Regler.

Sjakkets har meget få regler. De fleste er uskrevne og handler om begrænsning i accept af misbrug og vold.

Regler besluttet på fællesmøder og kan løbende tages op til diskussion.

6. Sjakkets familie.

For nogen unge vil Sjakkets vigtigste tilbud, være tilbuddet om en ny vennekreds, eller noget der minder om en ny familie.

For nogen vil Sjakkets i perioder fylde en meget stor del af deres liv, fordi de ikke har andet netværk eller familie.

I de fleste tilfælde opfatter vi det som noget positivt for den unge og vi bruger bevidst denne fællesskabsfølelse der opstår til at opdyrke varme og ansvar overfor hinanden.

Men vi er meget bevidste om at denne "familiefølelse" kan være så stærk, at man i stedet for at åbne op til det omgivende samfunds muligheder, lukker af til omverden og bliver sig selv nok.

Sjakkets ønsker ikke at fastholde nogle i Sjakkets længere end det er udviklende for den enkelte.

7. Sjakkets Aktivitetscenter.

De ovenfor nævnte metoder i det pædagogiske arbejde i sjakkets gælder selvfølgelig også for Sjakkets Aktivitetseenter, men Sjakkets Aktivitetscenter er et forsøg på i endnu højere grad en tidligere at:

A. Skræddersy individuelle "løsninger" for den unge.

B. Skabe en så struktureret dagligdag i samarbejde med den unge som muligt.

C. Arbejde bevidst med det førnævnte fasesystem, der stiller krav til Sjakkets, den unge og de sociale myndigheder om løbende at vurdere hvilket tilbud der er det bedste for den unge.

D. Skabe et tæt og forpligtende samarbejde med de sociale myndigheder.

E. Bruge kontaktpersonsystemet til at sikre disse målsætninger for arbejdet

Sjakkets Tidligere aktiviteter.

1. Sjakket har siden august 1991 været i kontakt med flere hundrede unge fra målgruppen. Ca. 150 unge har i en længere periode modtaget hjælp fra Sjakket
2. Sjakket har i ca. halvandet år næsten dagligt serveret ca. 40 portioner varm mad gratis eller meget billigt til de unge fra målgruppen.
3. Sjakket har iværksat ca. 10 større offentlige musikarrangementer med målgruppens foretrukne musik og vores egne unge som aktive i afvikling og organisering.
4. Sjakket har i 2 år været ansvarlig for opbygning af scene mv til Copenhagen Jazzfestivalens store afslutning på Christiansborg Ridebane. Ca 75 unge har været involveret i opbygning af scene, scenografi osv.
5. Sjakket har afviklet 4 weekendture med ca 75 unge, som deltager på hver tur.
6. Sjakket har deltaget meget aktivt i anti-misbrugskampagner på gaden og på skoler. Specielt skal nævnes kæmpearr. mod heroin i Enghaveparken sommeren 93.
7. Sjakket har i en måned hver nat og aften været stationeret med en bus på Rådhuspladsen, hvorfra der udgik opsøgende arbejde.
8. Sjakket har lavet 4 store teaterforestillinger. Den største var "Overlever Twist" i sommeren 1992, Her deltog ca 175 unge på scenen og til afvikling. Det var en proces med 4 måneders prøvetid og 10 udsolgte forestillinger.
9. Sjakket har iværksat diverse sportsstævner i fodbold og basketball, og var endvidere initiativtager til det første udendørs Kick-boxningsstævne i Danmark, til det arrangement var der ca 2000 tilskuere.
10. Sjakket har holdt et utal af foredrag i skoler, kirker, loger, konferencer osv. disse foredrag har ofte været kombineret med småoptræden.
11. Sjakket har været initiativtager til et kæmpe kulturarrangement på Blågårdsplads i sommeren 1993. Kulturarrangementet "kend din plads" foregik over 4 dage med masser af aktiviteter og blev meget godt modtaget af lokalsamfundet.
12. Sjakket har i perioden afholdt et utal af meget forskelligartede kurser for målgruppen. Her kan eksempelvis nævnes kurser i: Sminke, teater, kampsport, akrobatik, dans, guitarundervisning, syning. Alle disse kurser har været helt gratis for deltagerne.

Sjakkets samarbejdspartnere.

Sjakket har mange og tætte samarbejdspartnere og ønsker flere. Uden disse samarbejdspartnere ville vores tilbud til de unge være for begrænsede.

Vores vigtigste samarbejdspartnere er:

1. Københavns Kommune. Social- og sundhedsforvaltningen - Ungeafsnittet

Ledende medarbejdere fra Ungeafsnittet sidder i bestyrelsen for "Sjakkets Aktivitetscenter" og støtter og rådgiver os.

2. De enkelte socialcentre

Vi har et særligt tæt samarbejde med Familieafsnittet på Socialcenter Blågården.

3. Lokale institutioner på Indre Nørrebro.

Vi har et særligt tæt samarbejde med medborgerhuset Blågården og Brugerservice.

Vi deltager aktivt samarbejdende med Blågårdskontakten

Vi samarbejder med flere lokale sportsklubber om sportsturneringer og større arrangementer.

4. Reden på Halmtorvet

Vi samarbejder med Reden om unge prostituerede piger.

5. Ungdomshuset på Jagtvej.

Ungdomshuset henviser målgruppeunge der "strander" i Ungdomshuset, til os.

6. Økologiske Igangsættere

Sjakket og Økologiske Igangsættere har lavet flere kulturelle arrangementer som samarbejdsprojekter.

Et større samarbejdsprojekt om at gøre ejendommen Møllegade 7 økologisk er på vej.

7. Døgntakten.

Har løbende samarbejde med os omkring enkelt unge

Sjakket vil i den kommende tid forsøge at udvikle samarbejdet med:

1. Akutinstitutionen "sønderbro"

2. Kirkens Korshær.

3. Behandlingsinst Pumpehusvej.

4. Ressourcegrupper på Christinia. Samt "Herfra og Videre" på Christiania

5. Klub 47 og Musik og Teaterskolen på Amager.

6. "Den gule flyver" på Nørrebro

7. "Sidegaden" på Vesterbro.

8. "Tjekpunktet" på Vesterbro

9. "Hybler for unge misbrugere"

10. Diverse boligforeninger.

11. "Skuret på Blågårds Plads.

12. Kulturby 96.

13. Skandinavisk ungdomsprojekt for udsatte unge.

14. Diverse fagforeninger.

15. Projektet "Blæksprutten".

16. Selvstændige erhversdrivende der kunne tænkes at beskæftige vores unge.

Kbh. d. 9.07.93.

Kære KALLE/REGNBUEEN.

Med tak for din/jeres hidtidige interesse, vil vi hermed informere jer om, at projekt Lyspunktet holder lukket i juli måned.

Det vil sige at unge, der er interesserede i ungrupper (selvhjælps-/aktivitetsgrupper) kan kontakte os på SR-Bistand fra august måned.

Har I selv nogle spørgsmål eller kommentarer, er I velkomne til at kontakte mig privat.

P. V. K. projektgruppen

Signe Gjedde.

SR-Bistand tlf: 31 39 71 97

Signe Gjedde tlf: 31 35 36 47

Kære Regnbuen.

I forbindelse med igangsættelsen af projekt Lyspunktet, et mødested for unge med problemer, afholder vi et møde, hvor vi, med ønske om fremtidigt samarbejde, ønsker din/jeres feed back.

Derfor vil vi meget gerne se dig/jer
MANDAG D. 24. MAJ KL. 17.00.
i SR Bistand
Sortedam Dossering 3, st. th.
2200 København N.
tlf: 31 39 71 97

SR Bistand og Ung På linie er nu gået sammen om at starte et "unge hjælper unge" projekt, som hedder Lyspunktet. Projektet er for unge i alderen 15 - 25 år.

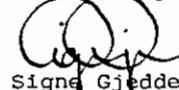
Formålet med projektet er dels at skabe et mødested, hvor unge med problemer kan møde andre unge i en tilsvarende situation og sammen skabe et støttende netværk, og dels at tilbyde de unge muligheden for at starte i en ungrube. De unge kan i dette forum få mulighed for at tale med andre om de ting, de ellers er alene med. Det kan f.eks være mobning, ensomhed, kærestesorger, problemer med skolen, sex, osv. De tilbydes udover dette samvær, hjælp til at komme videre i det sociale system.

En ungrube er en selvhjælpsgruppe for unge, som har lyst til at tale med andre om deres liv og problemer. Det kan være vanskeligheder med familie, uddannelse, arbejde, venner, osv. Gruppen kan også omhandle personlighedsudvikling og om at fylde sin tilværelse med noget værdifuldt. Nogle har måske lyst til at gøre udadvendte ting sammen; ture, biograf, cafe, koncerter, rejser, studiekredse, osv.

Projektets medarbejdere er unge med baggrund i SR Bistand og Ung På Linie. Medarbejderne vil fungere som kontaktpersoner, og der vil altid være mindst to tilstede på mødestedet. Medarbejderne skal indgå som igangsættere i ungrupperne for at støtte de unge i opstartsfasen.

Dette var lidt om os selv. Der vedlægges desuden en projektbeskrivelse og en plakat. Hvis du/I er forhindret i at komme, kan Karin Rue kontaktes hos SR Bistand for yderligere information.

På projektgruppens vegne

Signe Gjedde.

14.5.93

Projekt Lyspunktet.

Projektet:

Et forum hvor unge (15-25 år) med problemer kan møde andre unge og knytte kontakter og venskaber. Et fristed hvor de unge vil få mulighed for at tale med andre unge om de ting, de ellers er alene med. I dette forum vil der være medarbejdere tilstede, som kan snakke med de unge og fungere som kontaktpled.

Ideen med dette forum er at gøre de unge trygge ved hinanden og de medarbejdere som deltager i projektet, så de kan få lyst og mod til evt. at være med i en unggruppe.

Unggrupper:

En unggruppe er en gruppe på 4 - 6 personer, som mødes omkring fælles problemstillinger. I disse grupper kan de få mulighed for at snakke om de ting, de ellers står alene med.

F.eks. problemer omkring :mobning, ensomhed, skolen, sex, venner, familien og livet.

Formålet er, at få løst op for de unges problemer og forhindre, at de vokser sig store, og udvikler sig til ubearbejdede kriser, som kan føre til misbrug og lidelser senere i livet.

Medarbejdere:

Projektetets medarbejdere er unge, der har baggrund i Ung På Linie og SR Bistand. Medarbejderne vil fungere som kontaktpersoner, og der vil altid være mindst to tilstede.

Medarbejderne skal indgå i unggrupperne som igangsættere af grupperne for at støtte de unge i opstartsfasen.

Kontaktperson:

Såfremt brugerne ønsker yderligere information, evt. i form af informationsmateriale, kan de kontakte SIGNE GJEDDE hos SR Bistand fredag mellem kl. 10-12. på tlfnr.: 31 39 71 97.

Projektdage:

APRIL: søn d. 4,
søn d. 18
tors d. 22.

MAJ: søn d. 2
tors d. 6
søn d. 16.

JUNI: tors d. 3
søn d. 13
tors d.17
søn d. 27.

Tidspunkt:

Torsdage fra kl 14 - 18

Søndage fra kl 13 -17

STED:

Medborgerhuset "HØNEN"
Ahlefeldtsgade 33, 1359 Kbh. K

PROJEKTBEKRIVELSE LYSPUNKTET

PROJEKTS FORMÅL

Projektet er et tilbud til unge, der oplever, at de har et problem, som de ikke umiddelbart kan dele eller diskutere med deres nærmeste - familie, venner, skolekammerater mv.

Projektets tilbud er, at brugeren kan møde andre unge, der kender vedkommendes problem, samt de mennesker, som er tilknyttet projektet og som det er muligt at støtte sig til.

Igennem denne kontakt kan der dannes et støttende netværk omkring den unge - en unggruppe, hvori vedkommende kan have et fristed.

Formålet med unggrupperne er at give de unge en mulighed for at få løst op for nogle af de problemer, de har i deres dagligdag. Og der igennem at forhindre, at problemerne vokser sig så store, at de kan udvikle sig til at blive ubearbejdede kriser, der kan føre til misbrug og lidelse senere hen i livet.

PROJEKTETS BEGRÆNSNINGER

Det er ikke projektets opgave at give terapi - hverken individuelt eller i grupperne - eller at afholde aktiveringskurser/træningsprogrammer. mv. Hvis vi fornemmer, at den enkelte har brug for mere professionel hjælp, vil vi fra projektets side støtte vedkommende i at komme videre til mere relevant hjælp.

BAGGRUND

Projektet er opstartet på initiativ af Ung På Linie og SR Bistand. SR Bistand har i mange år afholdt selvhjælpsgrupper for voksne og vidste derfor, at der ikke fandtes tilsvarende tilbud til unge. I samarbejde med Ung På Linie besluttede man sig at skabe et projekt omkring selvhjælpsgrupper til unge.

Projektet fungerer som et selvstændigt projekt uden organisatorisk tilknytning til hverken SR Bistand eller Ung På Linie.

MÅLGRUPPE

Målgruppen er unge, mellem 15 og 25 år i Storkøbenhavn, der oplever, at de har et problem, de ikke umiddelbart kan dele eller diskutere med deres nærmeste f.eks. problemer med lektier, skolen, kærestesorger, sex, venner, familien, mindre handicap og livet.

PROJEKTBEKRIVELSE LYSPUNKTET

HENVISNING TIL PROJEKTET

Henviſning til projektet vil primært foregå gennem Ung På Linies samtaletelefon, hvis telefonnummer er annonceret på plakater, pjece og annoncer. Dvs. at de unge ringer ind til Ung På Linies samtaletelefon om aftenen. Der kommer de unge til at tale med en af Ung På Linies telefonpassere og så har den unge mulighed for at få mere information om projektet. Endvidere vil henviſning foregå gennem SR-Bistand som vil informere sine kontaktflader om projektet.

PROJEKTDAGE

Projektet vil starte med at køre 4 gange om maneden, torsdage i lige uger og søndage i ulige uger. Disse projektdage vil blive afholdt i omgivelser, de unge kan føle sig trygge i.

Medarbejderne er de første personer, brugeren møder i projektet og dem, der ud fra brugernes behov, guider videre til fællesaktiviteter, direkte hjælp til problemer eller grupper, hvis der er basis for dette. Medarbejderne møder brugerne som unge til unge dvs. på venskabelig fod og danner evt. et mere åbent netværk mellem de tilstedeværende.

I projektet kan vi støtte med råd og vejledning i den konkrete situation, og vi kan hjælpe grupperne i gang ved i starten at gå ind som igangsættere af en mødestruktur, der kan være brugbar for selve samværet.

UNGGRUPPER

En unggruppe er en gruppe af unge på ca. 4-6 personer, som har fundet sammen omkring en aktivitet. Dette kan være alt fra lektiehjælp til kriser i hverdagen. Med baggrund i den store bredde i problemstillingerne vil det være individuelt, hvordan de enkelte grupper kommer til at fungere. Igangsætterne indgår i en ung til ung kontakt, hvor det bærende i kontakten er den aldersmæssige ligestilling og for en stor del deltagerens eget kendskab til problemstillingerne.

Hjælp-til-selvhjælps princippet er et princip, der tager udgangspunkt i den enkelte deltagers ressourcer og støtter vedkommende med selv at kunne "tage hånd om" sin problemstilling. Det er hjælp til selvhjælp, når den enkelte eller en gruppe selv definerer sit behov for støtte og beder om den. Derefter er det projektets opgave at give den støtte, der kan "løfte" vedkommende/gruppen videre.

PROJEKTBEKRIVELSE LYSPUNKTET

IGANGSÆTTERE

Igangsætterne er dem, der hjælper de unge i gang med at få skabt en gruppe, der kan danne ramme om personlige, dybe snakke. En igangsætter er en person, der har den fornødne baggrundsviden for at kunne starte en gruppe op. Igangsætterens formål er at hjælpe de unge i gang og derved gøre dem trygge ved hinanden. Når gruppen begynder at fungere, vil igangsætteren trække sig ud og gruppen vil fortsætte på egen hånd.

Alle igangsættere har været på et kursus omkring opstart af selv-hjælpsgrupper.

PROJEKTGRUPPEN

Projektledelse og administration vil blive varetaget og styret af Martin Klee og Karin Rue. Det vil også være dem, der tilkobler nye interesserede til projektet.

Projektgruppen består primært af folk med baggrund i Ung På Linie og SR Bistand. Det er gruppens opgave at få projektet til at fungere.

Nye medarbejdere skal gennemgå et introkursus, før de indtræder.

SUPERVISION

Supervision på arbejdet foregår på to supplerende måder.

- a: Der kan foregå en supervision: dvs. de enkelte medarbejdere kan henvende sig umiddelbart efter et problems opståen.
- b: En mere systematisk og generel supervision kan gives på fællesmøderne, hvor alle er tilstede.

Undervisning og supervision vil i første omgang hvile på de personer som har en speciel kendskab til de opståede problemområder. Supervisionen vil have en pædagogisk-psykologisk indgangsvinkel, der primært fokuserer på problemer og metoder.

PROJEKTBEKRIVELSE LYSPUNKTET

PROJEKTETS MÅLSÆTNING

Det er en målsætning for projektet, at det efter opstartsfasen skal fungere selvstændigt - dog med en tilknytning både til Ung På Linie og SR Bistand. Projektet skal have en selvstændig økonomi.

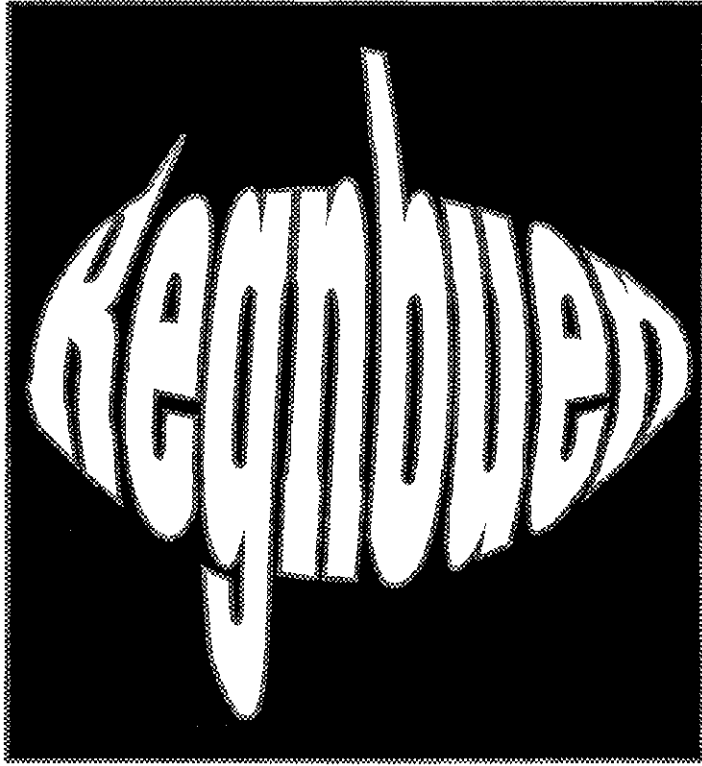
ØKONOMI

Projektet er blevet støttet fra EF med midler fra deres pulje til pilotprojekter for unge. Disse midler kan kun bruges i opstartfasen til 31. marts 1993. Herefter er det op til projektet at skaffe penge til den videre drift.

København marts 1993

Martin Klee
Projektkoordinator

Op mod 90 pct. af klienterne udelukkes fra Sygesikringsordningen

Sammenligner man tallene fra Københavns-forsøget, viser det sig, at en meget stor del af klienterne fravælges i den nuværende ordning, siger psykologen Anne Viskinge Jensen

Af Anne Brockenbus-Schack

Under Sygesikringsordningen fravælges en meget stor del af de, der har behov for psykolog-hjælp. Det viser de tal, som cand. psych. Anne Viskinge Jensen har opgjort efter forsøgsordningen i København med psykologbistand i almen praksis. Tallet svarer til op mod 90 pct.

«Jeg har haft godt 90 patienter under forsøget og af dem var næsten 50 pct. i krise. Men kun ca. 10 pct. kunne være kommet ind under Sygesikringsordningen. Det betyder, at 90 pct. af dem jeg fik henvist, ville blive valgt fra – enten fordi de faldt for Sygesikringsordningens seks måneders-regel, eller fordi deres krise vedrørte aborter, skilsmisser eller arbejds- og uddannelsesmæssige problemer. Men disse sidste var lige så krise-betonede som de andre».

Moraliserende

«Her kommer der en moraliserende holdning ind i Sygesikringsordningen: Det må ikke være din egen skyld. En anden hindring er aldersreglen. Har du en skizofren søn på 19 år, kan du ikke få hjælp. Fordi sønnen er over 18».

«Selvmordsforsøg er heller ikke medtaget. Det er absurd, at det kun er de pårørende og ikke den, der vil af med livet, der kan få hjælp. Forsøgsordningen i København sætter

Sygesikringsordningen i relief – og viser begrænsningerne. At der stadig er en stor gruppe mennesker, der ikke tilgodeses».

– Betod det noget i forsøgsordningen, at tilbudet var gratis?

«Meget. En del patienter havde ikke kunnet betale et fuldt honorar, men måske en del beraf. Patienterne talte selv om økonomien. Fordele ved Københavns-forsøget var, at det både var gratis og ubegrænset m.h.t. antallet af gange, patienterne kunne komme her. Derfor kunne behandlingen lægges optimalt til rette efter deres problemer».

Unge i klemme

– Hvad gør de, der ikke kan betale under Sygesikringsordningen?

«Jeg har haft nogle, der ikke har kunnet betale, men som regel lykkes det at få socialforvaltningen til at gøre det. Men forvaltningerne er meget tilbageholdende, når det drejer sig om unge under uddannelse som kun har deres SU. For dem kan en regning på 5-600 kr. om måneden blive et stort problem».

– I Sygesikringsordningen er der også en begrænsning på 12 timer. Er det et problem?

«Kun i få sager. Og da har jeg henvist dem videre, eller de har selv betalt – hvilket de fleste også bedre kan så langt hende i forløbet, hvor de måske kun skal have en time om måneden. De 12 timer er rimeligt til kriser – men der var jo andet og mere i mit projekt – 63 pct., svarende til 57 patienter, havde kortere forløb og 41 pct., svarende til 37 patienter, havde under 11 samtaler».

– Viften af indikationer var bredere end i Sygesikringsordningen...

«Henvisningerne var stort set alle relevante, idet der her var en

stor gruppe mennesker, der fik mulighed for hjælp. Det var på ingen måde luksusproblemer, men torpente og plagede mennesker med problemer, der i væsentlig omfang var ved at indskrænke deres liv i relation til arbejde, familie og venner. Og mange var i en klar risikogruppe, hvis de ikke havde fået hjælp. De, der fra Sundhedsdirektoratet startede forsøgsordningen, formulerede ønsker om at modvirke den onde cirkel, der viser sig ved medicinmisbrug, uddropning af arbejdet eller uddannelse, social isolation m.v. Nogle var allerede på gale veje. Derfor er der behov for et bredere tilbud, hvor lægerne kan henvise til psykolog».

En del af klienterne var kede af, at de skulle afbryde behandlingen, men alle vidste at forsøget var tidsbegrænset og ingen folte sig som forsøgskaniner. De ikke-afsluttede behandlingsforløb blev henvist videre.

Anne Viskinge Jensen undrede sig under forsøget over, hvor mange der i årevis har lidt af spiseforstyrrelser, uden de har talt med nogen herom. De har skjult det, og end ikke deres egen læge vidste noget om det. Overraskende var også, hvor mange der blev henvist med personlighedsforstyrrelser – også langt flere end lægerne var klar over. «Henvisningsgrunden er ikke helt ligegyldig, idet lidelsen har betydning for det (tidsmæssige) forløb, patienten skal i gennem».

Forkert tal

– Finn Dnm Rasmussen, der har evalueret forsøgsordningen, når frem til, at der er behov for, at en psykolog skal dække en læges henvisninger – altså en 1:1-ordning. Er du enig?

Anne Viskinge Jensen: «Forsøgsordningen i København sætter Sygesikringsordningen i relief» og viser begrænsningerne. (Foto Nina Lemvig-Müller)

«Nej, det er helt urealistisk og svarer ikke til min egen fornemmelse. Jeg er skeptisk over for den måde, han regner sig frem til det resultat. Undersøgelsen har ikke kunnet vise behovet og derfor tog han et fiktivt tal – det antal patienter lægerne ville have henvist, opgjort i en 14 dages-periode. Hvilket er et helt andet tal, end de lægerne i det hele henviste i en fri henvisningsperiode på otte uger. Derfor er tallet for højt».

«Mit bud er, at hvis vi havde været fire psykologer med i forsøget og henvisningen havde været fri, havde vi kunnet dække behovet. Jeg har brugt en del af min tid til projektdelen og det giver en mindre kapacitet».

Selv om huu mener, at det er en fordel at være 'opdraget' inden for hospitalssystemet og det letter kommunikationen at kunne tale lægernes sprog, ville også en psykolog 'udenfor' blive godt modtaget. «I

patienter de praktiserende læger har. Og som psykolog må man være opmærksom på, hvor meget man kan rumme».

– I din rapport skriver du, at lægerne nok havde øje for behovet, men i et vist omfang underordede tyngden i patienternes psykologiske problemer. Er det noget generelt?

«Det kræver nok større klinisk erfaring at kunne vurdere tyngden. Derfor er det også vigtigt at under-vise lægerne, så de får en mere realistisk vurdering af behandlingen. Jeg skrev ret udførlige afslutnings-breve til lægerne, hvorved de fik et vist feedback og undervisning».

Kun få af klienterne kom i gruppeterapi. Dette begrundede Anne Viskinge Jensen bl.a. med, at der var problemer med at få lokaler samt en vis modstand hos de henviste. «Kunne jeg være startet for med grupper og have fået sat flere grupper i gang, var flere patienter også kommet gennem ordningen».

Behovet er der

– Hvis du skal konkludere, hvad finder du så rigtigst i forsøget?

«Rapporten viser klart, at de praktiserende læger gerne vil henvise og vil foretrække det, hvis de havde muligheden. Det viser Sygesikringsordningen også, idet hovedsageligt praktiserende læger og kun få sygehuse eller speciallæger bruger ordningen. Når de praktiserende læger er glade for ordningen, skyldes det også manglende alternativer. Institutionerne dækker kun en del patienters behov. Der er også forskel på praktiserende psykiatere og psykologer – og det ved de praktiserende læger godt og vil gerne benytte muligheden for at henvise til psykolog. Der efterlades således ingen tvivl om behovet hos befolkningen og de praktiserende læger».

– Du kan vel ikke udelukke et vist behov hos psykologerne?

«Det væsentligste er vel behovet hos klienterne».

– Du kan vel ikke udelukke et vist behov hos psykologerne?

«Det væsentligste er vel behovet hos klienterne».

Selve rapporten har været omtalt i Psykolog Nyt nr. 3.

Pionerarbejde bliver altid kritiseret

Af Anne Brockenhuus-Schack

Tre ord karakteriserer Psykologvagtens force: Funktionen er gratis, anonym og – ikke mindst – akut. »Vi adskiller os fra den langvarige psykoterapi ved at gribe mere aktivt ind i processen. Vi må så at sige springe store dele af fortiden over og så spørge: 'Hvad gør vi så?'. Både brugerne og vi må arbejde under tidspress«.

Dette er bare et bud på, hvad Psykologvagten i København ifølge medarbejderne har at tilbyde. Psykolog Nyt har talt med fire af de ialt 15 frivillige psykologer – Irene Kaaber, Lew Pilpel, Lise Behrend og Stine Djurtoft. Da de er meget enige om det allermeste, vil det følgende få karakter af fælles-citater.

Psykologvagten har sit udspring i AU og i sommeren 1991 startede et forsøg, hvor den københavnske hospitalsborgmester skaffede medarbejdere lokaler på Kommunehospitalet. Der er tale om gratis arbejde, hvor hver medarbejder arbejder i gennemsnit 10 timer om ugen i vagten. I snit ydes fem samtaler pr. bruger og man kan i åbningstiden komme direkte ind fra gaden. Der er i princippet tale om en voksenrådgivning.

Flest kvinder

I august i år blev der udarbejdet en midtvejsevaluering for den forsøgsordning, der afsluttedes til sommer. Og det gennemgående træk er, at godt to trediedele af brugerne er kvinder mellem 20 og 30 år. En meget stor del er en-

Medarbejderne i Psykologvagten i København har vovet skindet og udfordret den 'etablerede' psykologi ved i over et år, at have ydet gratis hjælp på gadeplan

lige og uden børn, ligesom hovedparten har arbejde.

»Tilsyneladende har de et godt liv, men alligevel kikser det. Utrolig mange mangler selvtillid, selvrespekt og har svært ved at finde ud af, hvem de er. Og har derfor endnu sværere ved at turde være sig selv. De føler sig isolerede, magter ikke at dele tanker og følelser med andre, eller at have kontakt og samvær«.

»Her er det vi er tilstede som aktivt, lyttende indfølelse samtalepartner. Samfundets krav om at man skal kunne klare sig selv og have kontrol er ubærligt, og følelserne omkring dette uacceptable for dem. Vi kan bekræfte dem i, at deres følelser er OK; at det er sådan man føler, når man er i krise. Men, også i, at den første begyndelse er en accept af den utrolige vrede, sorg og smerte, de kommer med. Mange har levet med alvorlige tab og i stor magteløshed«.

Et andet hovedfelt er parproblemer, men kun ganske få går i parterapi. Oftest er det kvinden, der henvender sig – uden manden. Efter nogle avisartikler – en med overskriften 'Danmark har ondt i parforholdet' – er der kommet lidt af et boom i form af henvendelser med ønsket om parterapi.

Og klienterne kommer langvejs fra. Helt fra Stevnns, Roskilde og Frederiksberg amt. En enkelt har endog ringet fra Odense. Men der findes heller ikke noget tilsvarende andre steder i landet.

– Er det ikke overraskende, at der er en overvægt af brugere uden børn?

»Nej, det er det ikke, da halvdelen af vore klienter er enlige, og mange tilmed ensomme. Nogle af de problemer, de kommer med handler om uddannelse, arbejde og kontaktproblemer. Mange har mistet overblikket og fantasien til at komme videre. De er ikke vant til at være deres egne problem-løser. De er handlingslammede«.

Ingen slutfase

– Hvordan vil I karakterisere vigtigheden af det anonyme islæt i Psykologvagten?

»Det tager noget af angsten væk og afmystificerer hele det psykologiske arbejde. Ved at forenkle og afdramatisere er vejen fra et lukket problem til løsningen kortere. Vi er ingen slutfase, men kommer ind næsten før begyndelsen; før problemerne bliver massive. Det er her-og-nu-behandling af her-og-nu-problemer. Gribes problemerne ikke i nuet, forværres de. Hermed er vi et forebyggende element. Vor funktion bliver også at gøre flere mennesker bekendt med, hvad psykologer kan bruges til«.

De fleste har tidligere været i kontakt med psykolog eller psykiater. For begge køn gælder, at der er stor uvidenhed om behandlingsformer og hvad en psykolog

kan. Enten kender de ikke forskellen mellem samtalerapi og medicinsk behandling – eller også vil de i hvert fald bare ikke have piller.

»Men uanset deres indgang, så møder vi dem på deres betingelser. Intet problem er for lille, de har ret til at være anonyme, vi bruger ikke persounumre og fører ikke journaler«.

»Vi går i gang med det samme, idet der ikke først er en lang række oplysninger, vi skal have. Vi har bortset fra akutte situationer ingen visitation, men tager fat på at konkretisere problemet og går så igang med at arbejde med det. Brugere ved, at de skal skynde sig – de har jo kun de fem samtaler – og de arbejder utrolig koncentreret«.

– Mange af jeres brugere har 'multiproblemer'...

»Ja, det kan være alt fra økonomi, job, arbejdsløshed, usikkerhed og angst. Ofte kommer de med ét problem og så viser der sig et væld af andre. Sammen med brugeren afgrænser vi det problemområde, vi skal arbejde med, og så går vi i gang«.

En lille kursændring

– Set i det perspektiv er fem samtaler så nok, er det ikke kun en dråbe i havet?

»For mange er det ikke tilstrækkeligt. Men dette er jo kun starten på en lang rejse. En lille kursændring, der måske er nok til at komme videre. Mange har længe tænkt over, om de skulle gå til psykolog og er måske ret parate til at gå ind i et terapeutisk forløb. Over 50 pct. har fået os anbefalet af venner og bekendte, så det skulle jo være en slags bevis på, at der i løbet af fem samtaler godt kan opnås gode resultater«.

De fleste benytter tilbudet med de fem samtaler. I nogle tilfælde henvises til psykiatriske afdelin-

ger eller til andre psykologer. Der er flere tilbud til de unge, sværere er det for eksempelvis den midaldrende kvinde uden penge til at betale for en psykolog. Men der er dog mulighed med Stolpegården, SR-Bistand, distriktspsykiatrien, selvhjælpsgrupper m.v.

– De fleste henvender sig pr. telefon. Men nogle af dem, der ringer til jer, kontakter jer ikke igen. Hvad tror I det skyldes?

»Det er stadig for mange et stort tabu at kontakte en psykolog. I telefonen er graden af anonymi-

tet større. For andre gælder det givet, at de finder andre løsninger. Vi ser det også med dem, vi sætter på venteliste: Bare den indledende samtale kan være forløsende; alene det kan være begyndelsen til behandlingen«.

– Risikerer I ikke, at holdningen fra brugerne er mere lemfældig, fordi hjælpen er gratis?

»Deres henvendelse er seriøs og de sjofler ikke arbejdet. De kommer jo med deres allermost dyrebare: Dem selv og deres problemer«.

Irene Kaaaber, Lew Pilpel, Lise Behrend og Stine Djurtoft: »Det er da at foretrække frem for at eksportere arbejdsløshedsproblemet til Norge«.

(Foto: Nana Reimers / 2Maj).

Mønsteret brydes

– Hvilken terapiform bruger I?

»Vi arbejder overvejende psykodynamisk, og ønsker at medvirke til ændringer, og til at bryde mønsteret ved fastlåsning og dødvandede«.

– Kræver det ikke store ressourcer at afjer og fordrer det ikke en vis modenhed?

»Det kræver, at man investerer en del personlige erfaringer i arbejdet og modenhed er så afgjort en fordel. Vi er alle modne mennesker med mange livserfaringer og en professionalisme, som vi tager meget alvorligt«.

– Hvornår ved I om I får lov til at fortsætte efter forsøgsperioden?

»Vi vil hellere have haft besked i går end at få det i morgen! Vi ved ikke noget, men vi har fortsat møder med baggrundgruppen, der både tæller politikere og embedsmænd«.

Os, der bestemmer

– Såfremt I får en permanent godkendelse, har I så nogle ønsker til forbedringer?

»Drømmen er, at der bliver en døgnvagt som det kendes fra bl.a. det sociale og psykiatriske system, og at der kommer tilstrækkelig økonomi i det til at ansætte lønede psykologer. En anden forbedring kunne være, hvis vi eksempelvis samarbejdede med advokater og andre faggrupper. Men først skal vagten slå rod om sig selv, før vi kan indlede tværfagligt samarbejde. Det er også vigtigt, at det er os, der bestemmer, hvad der skal ske her. Vi skal f.eks. ikke have en ledende psykiater over os«.

– I har mange ideale indfaldsvinkler til arbejdet her, men er Psykologvagten reelt set ikke blot en varmestue for arbejdsløse psykologer?

»Nej! Nok sker det meste af rekrutteringen via AU, men vi stiller store krav til nye medarbej-

dere. Vi bruger hinanden som støtte og har skabt et fagligt 'helle' samt et aktivt arbejdssted. Men her er der også noget, der vitterlig lykkes sammen med mennesker, der har behov for at få løst deres problemer. Og det på et tidspunkt med et barsk arbejdsmarked, hvor ingen tilsyneladende kan se behovet for oprettelsen af yderligere psykologstillinger. Mange psykologer er ikke vant til at samarbejde, motivere og overføre energi til hinanden. Det gør vi her. Psykologer med erfaringer på fem-ti år foretrækkes jo ellers ved alle stillingsbesættelser, og således kunne vi, hvis vi intet foretog os, blive ved med at være rosinen i pølseenden«.

Jobskabende

– Men der er vel ingen meritering i dette her?

»Der kan være usikkerhed i forhold til f.eks. autorisation, men ret uformelt har det for mange været medvirkende til at få et 'rigtigt' job. Og for andre er dette udviklingsarbejde den eneste mulighed for at få faglig kompetence og komme i gang. Og det er da at foretrække, frem for at vi eksporterer arbejdsløshedsproblemet til Norge«.

Flere af de frivillige medarbejdere finder omvendt ikke alternativet – 'alle de dejlige jobs' til lav begyndelesløn og med meget administrativt arbejde – særlig tiltrækkende. Tidligere kolleger i Psykologvagten kommer da også tilbage og bruger stedet til fortsat støtte og erfaringsudveksling.

»Nogle af os er stort set holdt op med aktivt at søge andre jobs, vi finder det simpelthen langt mere givende at arbejde her«.

Måtte stå skoleret

– Og det mener I ikke. I har mødt tilstrækkelig forståelse for?

»Pionerarbejde bliver altid kriti-

seret. Som noget man ikke nødvendigvis ser med blide øjne på alle steder i systemet. For at understrege, at dette projekt skal have en eksistensberettigelse, vover vi skindet ved i den etablerede psykolog-verden at tilbyde denne form for hjælp gratis«.

»Det har været svært for nogen. Dansk Psykolog Forenings bestyrelse så i starten heller ikke med velvilje på det, og vi har da også måttet stå skoleret inde i foreningen og gøre rede for, om eksempelvis supervisionen var god nok. Men nu afdøde Poul Vrideriksen støttede os, og i bestyrelsen er der en erkendelse af, hvor vanskeligt det kan være for nye kandidater at komme i gang«.

– I gør meget ud af, at jeres arbejde ligefrem kan skabe behov for yderligere, betalt psykologhjælp. Er det fordi I har været mødt med argumentet om, at I med gratis arbejde tog arbejde fra privatpraktiserende psykologer?

»Sådan er det blevet opfattet – omend vi aldrig direkte er blevet konfronteret med det fra andre psykologer. Men det er en gammel myte uden hold i virkeligheden. Mange brugere ville slet ikke gå til psykolog, hvis vi ikke var her. Tværtimod tydeliggør vi et behov. Der henvises begge veje i systemet. Det er der også forståelse for blandt nogle psykologer, udmøntet i bl.a. undervisning og supervision«.

»Og er det ikke snart på tide, at vi psykologer begynder at tale sammen og støtte hinanden frem for den megen splittelse, der kendetegner standen. Fra vor side er det i hvert fald en opfordring til at tage den debat op i Psykologforeningens regi«.

Psykologvagten holder til i Gammeltoftegade 19, opg. 27, 1. Den har åbent mandag-fredag kl. 15-19. Fra kl. 15 til 16 er der fast telefonid på tlf.: 33 38 37 87.

Kommentar fra bestyrelsen

Jeg har fået artiklen om Psykologvagten forelagt til kommentering, idet den indeholder bemærkninger om Dansk Psykolog Forening's politik vedrørende gratis rådgivning. Bestyrelsen har i almindelighed ikke noget imod, at medlemmer deltager i frivilligt rådgivningsarbejde.

Når vi har været skeptiske over for Psykologvagten, skyldes det det forhold, at Psykologvagten ikke som andre rådgivninger har bund i en frivillig organisation, men i stedet er dannet af arbejdsløse psykologer, der har lavet en aftale med København Kommune, der stiller lokaler og telefon til rådighed, mens psykologerne arbejder gratis. Kommunen har og-

så ved tre ledende embedsmænd en majoritet i Psykologvagtens styre. I denne sammenhæng kan det være svært at skelne mellem, hvad der er frivilligt arbejde, og hvad der er udnyttelse af psykologers gratis arbejdskraft i en længet arbejdsmarkeds-mæssig situation.

For bestyrelsen er grænsen for det problematiske klart overskredet med Psykologvagtens organisation. Når vi ikke mere ihærdigt har forfulgt sagen, har det sin rod i det forhold, at Psykologvagten er et forsøgsprojekt af begrænset varighed, som vi først blev opmærksomme på, da det havde eksisteret i nogen tid.

Det har for bestyrelsen samtidigt været problematisk, at supervisionen ikke havde et tilstrækkeligt omfang. Det betyder, at der ikke bliver den nødvendige kvalitet i arbejdet. Det er et problem for klientarbejdet, og kan samtidig være et problem for de involverede psykologer. Det er ikke enhver arbejds-erfaring, der kvalificerer til andre stillinger. De arbejdsløse, der deltager i projektet må se i øjnene, at de erfaringer de erhverver i projektet, ikke giver dem en kvalifikation til arbejdsmarkedet, hvis tilbuddet ikke opfattes som værende tilstrækkeligt seriøst.

Når Psykologvagten opfatter bestyrelsen som 'skolemesteragtig', har jeg svært ved at følge tankegangen. I stedet synes jeg, at vi har stillet rimelige krav til supervisionen. Krav, som vil gavne både klienterne og de involverede psykologer.

Jógvan Petersen

Flere ønsker organisationspsykologi

Besvarelsen af kursusudvalgets spørgeskema

Af Ernst O. Olsen

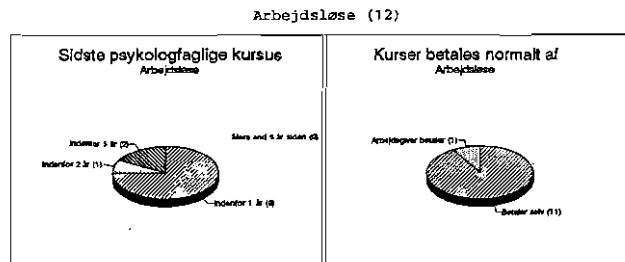
Kursusudvalget siger tak for de modtagne besvarelser af spørgeskemaet, som udsendtes i PN i sommeren 1992 – og en tak til Gert Børsen, som har foretaget statistisk og grafisk bearbejdning af de modtagne besvarelser.

Der er indkommet 134 udfyldte skemaer og selvom det antal naturligvis er for lille til at kunne give et sikkert billede af medlemmernes kursusaktivitet og -øn-

sker, så kan besvarelsene måske alligevel vise nogle tendenser.

Hovedparten af besvarelsene er udført af kvindelige psykologer i arbejde og ca. 50 pct. af besvarelsene er fra medlemmer med en

kandidatalder på op til syv år, med en tendens til ophobning mellem to-seks år. Der er en ophobning af besvarelser fra psykologer med arbejde og bopæl i Københavnsområdet, Århus og Frederiksborg Amt.

Svar til Jógvan Petersen fra Psykologvagten

Angående de to hovedanker mod Psykologvagtens virke i JPs kommentar til artiklen i PN nr. 4, nemlig vores aftale med Københavns Kommune og vores supervision/kvalifikationer, har vi følgende at sige:

Det er rigtigt, at vi mod at få stillet lokaler, telefon m.m. til rådighed har udført frivilligt arbejde i tre timer hver dag, og det er rigtigt, at hvis det fortsætter i årevis, ville det kunne opfattes som udnyttelse af psykologers gratis arbejdskraft, men det har da heller ikke været vores intention med dette projekt. Ud over at give arbejdsløse mulighed for at komme i gang, har det langsigtede mål været at vise behovet for en sådan institution og dermed på længere sigt at skabe lønede arbejdspladser. Andre psykologer har lavet lignende projekter før os.

Angående Psykologvagtens or-

gansisation'er JP tydeligvis fejlinformeret. De omtalte kommunale embedsmænd sidder i en hæggrundsgruppe, der støtter os rent praktisk, de styrer os ikke. PV har ikke noget 'styre' – eneste beslutende myndighed er fællesmødet for samtlige tilknyttede psykologer.

Hvad angår påstående om, at bestyrelsen først blev opmærksom på PV, da den havde eksisteret i nogen tid, burde JP vide, at projektet fra starten blev godkendt af bestyrelsen (ganske vist før han blev formand) og støttet af Arbejdsgruppen vedrørende Supervision med henblik på Autorisation (se Preben Følveds indlæg i PN nr. 5 1991, s. 174).

Det er rigtigt, at vi i starten havde problemer med at få tilstrækkelig supervision, men siden har dette ændret sig markant. Vi har to pensionerede supervisorer, der arbejder gratis for os. Ud over

det har vi købt supervision til PV. Endvidere har mange psykologer i PV egen privat supervision, bl.a. har en del fulgt Eric Friis Jørgensens kurser i DP, det må da være kvalificeret supervision. Det paradoksale er, at samtidig med at DP kræver, at vi skal have mere supervision, så vil samme DP ikke give os del i den økonomiske støtteordning til supervisionsholdene, som foreningen giver til andre deltagere i kurserne, hvor det ikke er tale om en betalende arbejdsgiver. Grunden er, at vi kommer fra Psykologvagten!

Klienter må vel være klienter, uanset hvor de kommer fra – det kan næppe være et udtryk for, at foreningen søger at hjælpe arbejdsløse med at komme i gang og få en chance for at få autorisation. Vi opfatter det snarere som politisk chikane.

Psykologvagten

Kvinder får lettere psykiatrisk diagnose

Fire kvinder og en enkelt mandlig forsker fra Australien har for nylig fundet, at en kvinde, der går til sin praktiserende læge, har større chance – efter risiko – end en mand for, at lægen vurderer hendes psykiske tilstand som udtryk for en psykisk lidelse, der bør behandles, f.eks. med medicin. Det gælder også, selv om hun rent faktisk ikke har flere psykiske problemer end en tilsvarende mand.

De fem australske forskere kontaktede hele 2.000 patienter, der sad i 56 lægers venteværelser og ventede på at blive undersøgt. patienterne blev ikke spurgt om, hvad de søgte læge for, men blev blot bedt om at udfylde et spørgeskema, der omhandler alle arter af psykiske problemer og symptomer. Det pågældende spørge-

skema er internationalt anerkendt for at være en pålidelig metode til på kort tid at afgøre, om folk har en psykisk lidelse (af en eller anden art) eller ej. Herudover noterede forskerne senere, hvilke diagnoser lægerne havde stillet for hver enkelt af de pågældende patienter efter undersøgelsen, specielt om der var blevet stillet en diagnose vedr. en psykisk lidelse.

Resultatet af spørgeskemaundersøgelsen var, at der procentuelt var noget flere mange kvinder og mænd, der så ud til at have en psykisk lidelse. Ikke desto mindre var der procentuelt langt flere kvinder, der af deres praktiserende læge blev bedømt som havende en psykisk lidelse.

Resultatet er særlig interessant, fordi der i næsten alle statistikker over, hvem der bliver behandlet for psykiske lidelser, optræder langt flere kvinder end mænd. Det gælder især for psykiske li-

delse som depression og neurose (men ikke for den mest alvorlige sindslidelse, skizofreni). De fleste forskere har ikke tidligere tvivlet på, at denne kønsforskel virkelig betyder, at kvinder oftere end mænd pådrager sig en psykisk lidelse, men den nye australske undersøgelse kaster nu nogen tvivl over, om denne kønsforskel egentlig er reel. Ifølge de australske forskere kan i hvert fald en del af kønsforskellen med hensyn til behandlede sindslidelser bero på, at læger simpelt hen er mere tilbøjelige til at vurdere visse symptomer som udtryk for en sindslidelse, når de forekommer hos en kvinde, end når de forekommer hos en mand.

(Kilde: S. Red et al. (1991). The Effects of Gender on Diagnosis of Psychological Disturbance. *Journal of Behavioral Medicine*, vol. 14, 527-540).

(Forskningsnyt)

MINDRETALSUDTALELSE.

I forbindelse med den af Arbejdskollektivet Regnbuen fremsendte anmodning om et Poul Vidriksen diplom, skal jeg hermed komme med en 1 persons mindretalsudtalelse pba. min tilknytning til Arbejdskollektivet Regnbuen som BA-psykolog på efteruddannelse.

Denne mindretalsudtalelse er ikke at betragte som en disrespekt for det pionerarbejde, som såvel psykologistuderende og arbejdsløse psykologer udøver i forbindelse med rådgivning af den stadig større mængde af lidende mennesker, der er ofre for tidens konjunkturer og magtesløse overfor de forskellig- og modsatrettede kræfter, der fra samfundets side sætter sig igennem hos den enkelte, bl.a. som angst og isolation, og nærværge herimod gennem formålsløs ensretning. Der er for mig ingen tvivl om, at netop mht. dette problemkompleks udøver Arbejdskollektivet en særdeles væsentlig indsats.

Imidlertid oplever jeg diplomskriveri, der kan vedlægges ansøgninger som særlig anbefaling, som en art flidspræmie, danseskolegevinst eller spejdermærke e.l. Det må være pionerindsatsen i sig selv, og ikke Selskabet for Anvendt Psykologi's ad hoc komité, der er grundlaget.

Et sådant pionerarbejde, hvor en studerende eller en arbejdsløs psykolog forvandler sin egen lidelse under de samfundsmæssige konjunkturer til konkret handlen i forhold samt eventuel modsætning til disse konjunkturer, vil gennem dette pionerarbejdes kvalitet selv blive kendte som seriøst arbejdende psykologer, der ikke har diplomer som behov for kommende ansættelse.

I stedet vil jeg forslå såvel Selskabet for Anvendt Psykologi som Arbejdskollektivet Regnbuen at fungere som videreformidlingsfora for den række af mennesker, der har haft behov for anden form for psykologisk hjælp end den type, der p.t. kolporteres indenfor såvel den traditionelle anstaltspsykiatri som den om sig gribende distriktsspsykiatri, og gennem formidling af disse menneskers erfaringer at skabe en bred platform til generel og dybtgående debat om psykologrollen og denne arbejdsfunktions værdi i relation til den aktuelle præfacistoide samfundsformation.

Et udgangspunkt for en sådan debat indenfor dansk psykologstand i konkret, materielt samarbejde med de mennesker, der har erfaringer fra psykologstandens virke, herunder utvivlsomt også negative erfaringer, kunne eksempelvis tage udgangspunkt i en stillingtagen til de af Mag. Art. Jesper Jensen fremhævede betegnelser for psykologer, som ludere, lakajer, ghettobestyrere og klunsere, der aldrig fik den nøgterne debat ^{til følge} i den faglige debat, som utvivlsomt var tilsigtet. Denne primo 70'er initierede debat blev på tragisk vis tiet ihjel. Det er på tide, at denne debat genoptages!

Leif Mandrup Christensen.

bestemte følelser. Det er vel almindelig terapeutadfærd at undersøge hvilke følelser, klienten har i forhold f.eks. til sit tab? En blid udsøgning og forsigtig tilbagevendende vil vise, om der er uforløste følelser. Men at arbejde normativt med recepter på følelser, man skal have, forekommer meget n-fagligt. Er det psykologer Peter Elsass taler om?

Peter Elsass bruger Wortman & Silvers kapitel om 'The Myths of Coping with Loss' til at understrege, at sorg ikke altid forekommer efter et alvorligt tab og at et sådant fravær ikke nødvendigvis er problematisk og behandlingskrævende. Forekomst eller fravær af sorg vil være afhængig af personlighed og sociale normer. De klienter, som ikke har haft nogen dyb tilknytning til deres afdøde eller som er i stand

til at fortrænge deres følelser, har selvfølgelig ikke meget brug for kriseterapi. Ud fra min erfaring deler jeg ikke Peter Elsass' bekymring, men jeg er meget interesseret i at høre om Peter Elsass' erfaringer på dette område. De klienter, som har det svært og gerne vil arbejde med deres problemer, opsøger psykologer. De klienter, som har det 'godt nok' efter f.eks. et tab, vil ikke opsøge en psykolog. Hvor er det helt konkret, at Peter Elsass ser behandlere presse velfungerende klienter?

Peter Elsass søger at forstå den postulerede inflation som et kulturtræk og han mener, at vor kultur har udviklet en ny mennesketype, 'overlevelsesartisten', som ikke kan mærke sig selv og som dramatiserer hverdagens små fortrædeligheder som tegn

på at krisen, katastrofen og undergangen er nær. Denne personlighedstype er ikke ny, både Holberg og Kierkegaard var bekendt med den.

Om end jeg er enig i de store linjer i Peter Elsass' artikel (fagligheden skal være underbygget) og det foreslåede evaluerings-initiativer, så har jeg svært ved at forstå insinuationer om 'industri', 'inflation', 'visse kredse', 'dramatiserende'. Med disse insinuationer, tenderer Elsass' indlæg en mistænkeliggørelse af et væsentlig arbejdsområde, hvor der foregår en betydelig vækst i disse år.

Ask Elklit er cand. psych. og ansat på Psykologisk Institut ved Aarhus Universitet.

Poul Vidriksen-diplom til Psykologvagterne

Psykologvagten og andre tilsvarende initiativer blandt arbejdsløse psykologer kan anmode Selskabet for Anvendt Psykologi om at måtte fungere under dets auspicer.

Forudsætningen for godkendelse er, at aktiviteterne er i overensstemmelse med Alfred Lehmanns og Poul Vidriksens ånd.

Deltagere i sådanne initiativer kan ligeledes, i det omfang de søger faste psykologstillinger, anmode Selskabet om et Poul Vidriksen-diplom, der beskriver deres pionérensats og betoner den kvalifikation, der er forbundet med som arbejdsløs at have skiftet fra lide- til handleform og opnået nogle vigtige herhenhørende erfaringer.

Diplomet vil blive underskrevet

af mindst tre medlemmer af Selskabet og kan vedlægges ansøgningen som en særlig anbefaling.

Hvis supervision i det enkelte tilfælde er vigtig, og hvis Psykologforeningens bestyrelse ikke på

anden vis kan skaffe den til veje, så er det langt fra utænkeligt, at nogle af Selskabets medlemmer vil give en hånd med.

Ole Leimand
formand

Nyttige numre:

DP Valby	31 16 33 55
DP Aarhus	86 19 63 66
AAK Kbhvn	33 32 81 03
AAK Aarhus	86 13 20 99
Mag. Pens.kasse	31 29 26 13
Ferielovskontoret	31 18 10 50

Angående Psykologvagten

I Psykolog Nyt nr. 6 havde Psykologvagten en kommentar til bestyrelsens politik over for Psykologvagten. Ligeledes havde Ole Leimand en kommentar i Psykolog Nyt nr. 7.

Der synes især i Ole Leimands indlæg at ligge en opfattelse af, at Psykologforeningens bestyrelse er modstandere af arbejdsløse psykologers deltagelse i alt frivilligt arbejde.

Dette er ikke tilfældet, og vi skal derfor præcisere vort synspunkt. Der er især tre forhold, der har betydning for vurderingen af frivilligt arbejde.

Dels må man vurdere, om det frivillige arbejde underminerer den fagpolitiske position for psykologfaget generelt. Dels må man vurdere, om det frivillige arbejde vil give de arbejdsløse bedre kvalifikationer i deres jobsøgen. Endelig må man se på mulighederne for, at det frivillige arbejde demonstrerer et behov for psykologarbejde, der kan føre til nye stillinger.

I alle disse forhold er det væsentligt, at man ikke tænker i for snævre baner. Når Psykologvagten ikke er bestyrelsens livret, hænger det sammen med, at det frivillige arbejde her ligger tæt op ad gratis arbejde for en offentlig arbejdsgiver (hvilket for os er

uacceptabelt). Vi er også i tvivl om arbejdet i Psykologvagten vil være kvalificerende for de psykologer, der indgår i projektet. Endelig er vi skeptiske over for, om projektet skaber muligheder for nye arbejdspladser.

På den positive side tæller naturligvis, at arbejdet i sig selv kan medvirke til, at deltagerne i projektet igennem medvirken i projektet bliver mere aktive i udøvelsen af deres fag.

Derimod ser vi ikke Psykologvagten som et pionerprojekt. Tværtimod er der for os at se, på den indholdsmæssige side, tale om et helt konventionelt tilbud.

At Ole Leimand, og hans helt eget selskab, vil uddele diplomer til deltagerne i dette og andre projekter må naturligvis stå for hans egen regning. At han vil gøre det i Poul Vidriksens navn forekommer mindre smagfuldt. Især fordi Poul Vidriksen selv gav udtryk for skepsis over for Psykologvagtens udvikling.

Ole Leimand burde i stedet uddele sine fortjenstbeviser i eget navn til glæde for enhver, der måtte mene, at et sådant bevis vil være en god ballast ved deres fremtidige jobsøgning.

Forretningsudvalget

Tomhed og forfald

Gangarealer, så beskudte og grå som landeveje, faldefærdige flytbare skillevægge, tomhed, trøstløshed, ikke skyggen af grønne planter eller farver på væggen etc. Det var det syn, der mødte mig, da jeg forleden havde ærinde på KUA og gik ind ad døren til den gamle og nu nedlagte kantine for psykologstuderende. Det store areal anvendes tilsyneladende ikke i det daglige. Det første indtryk af tomhed og forfald ændrede sig ikke, da jeg gik videre ad de næsten tomme gange. Ingen studerende i grupper ivrigt snakkende eller på vej ind til forelæsninger. Først da jeg kom til kanten ved hovedindgangen fik jeg øje på studerende, som sad i stilfærdig samtale ved borden. Men også her var indtrykket forfaldent og trist.

Stakkels studerende, der skal hente viden og inspiration under sådanne forhold. Selvom studerende i dag i højere grad end tidligere skal klare studierne på den normerede tid og samtidig har erhvervsarbejde af et vist omfang, så vil et dårligt fysisk og psykisk arbejdsmiljø på universitetet indeholde et selvforstærkende element. De studerende opholder sig der så lidt som muligt.

Betydningen af et godt og stimulerende arbejdsmiljø, skulle ellers være noget, der optager forskere - ikke mindst psykologer. Men det er måske mere profitabelt at undersøge andre arbejdspladser og påpege skævheder der.

På et tidspunkt blev jeg på gangen standset af en stilig

Nyttige numre:

DP Valby	31 16 33 55
DP Aarhus	86 19 63 66
AAK Kbhvn	33 32 81 03
AAK Aarhus	86 13 20 99
Mag. Pens.kasse	31 29 26 13
Ferielovskontoret.....	31 18 10 50

Nu starter Psykologforeningen tre videreuddannelser

Er du autoriseret med over fem års beskæftigelse inden for psykoterapi, neuropsykologi eller sundhedspsykologi, kan du i 1994 ansøge om at få dine kvalifikationer bedømt som videreuddannelse.

Som alle ved har Psykologforeningen en årrække haft en autorisationsordning, dvs. en efteruddannelse svarende til to års beskæftigelse og 160 timers supervision. Med psykologloven overgår fremtidige autorisationsgodkendelser til et psykolognævnet under Socialministeriet.

På Psykologforeningens generalforsamling i 1992 vedtog forsamlingen en ramme for foreningens fremtidige videreuddannelser, dvs. en overbygning på efteruddannelserne, ofte kaldt specialstudierne. Desuden vedtog man flere konkrete videreuddannelser.

Videreuddannelsernes ramme

Ifølge den generelle ramme iværksættes der videreuddannelser på områder, hvor der er behov for det. Påbegyndelse af en videreuddannelse forudsætter autorisation og varer derefter mellem halvandet til tre år. De vedtagne videreuddannelser er alle tre-årige. De udgør 1200 timer, heraf 600 timer sagsarbejde, 200 timers supervision, ca. 200 timers kurser og ca. 200 timer er forbeholdt andre krav inden for områderne. Desuden vedtog generalforsamlingen en supervisoruddannelse ovenpå videreuddannelserne. Videreuddannelserne administreres af et Fagnævn inden for hvert område og af Psykologforeningens Videreuddannelsesnævnet, som består af én bestyrelsesrepræsentant og en repræsentant fra hvert fagnævn.

Den psykoterapeutiske, neuropsykologiske og sundhedspsykologiske videreuddannelse.

På generalforsamlingerne i perioden 1990-92 vedtog forsamlingen hovedindholdet i henholdsvis en psykoterapeu-

tisk, en neuropsykologisk og en sundhedspsykologisk videreuddannelse, dvs. tre specialistvidereuddannelser. (Man vedtog også en socialpsykologisk videreuddannelse, men arbejdet med denne er ikke færdigt, og den iværksættes ikke nu).

Siden vedtagelserne af de tre videreuddannelser har Videreuddannelsesnævnet og de tre Fagudvalgene arbejdet med at konkretisere indholdet af de tre videreuddannelser samt supervisoruddannelserne. Dette arbejde er nu færdigt.

En udførlig beskrivelse af de tre videreuddannelser og supervisoruddannelserne vil blive bragt som indstik i de næste tre numre af Psykolog Nyt.

Overgangsperiode

Pr. 1. februar 1994 kan psykologer med mere end fem års beskæftigelse i en periode af 11 måneder (dvs. fra 12 - 31.12.94) ansøge om at blive godkendt som videreuddannet ud fra de kvalifikationer, som man allerede har. Man kan samtidig søge om godkendelse som supervisor, hvorved man får godkendelse til at virke som supervisor for psykologer, der ønsker at påbegynde en videreuddannelse.

I overgangsperioden bliver man altså bedømt ud fra de kvalifikationer, som man allerede har erhvervet sig. Såfremt man ikke opfylder alle kravene, får man rådgivning med hensyn til det manglende.

Godkendelseskrav

I overgangsperioden kan alle psykologer med mere end fem års beskæftigelse inden for et af de tre områder søge om at blive bedømt som videreuddannet på allerede opnåede dokumenterede kvalifikationer. Ansøgerne opdeles i forskellige grupper.

1. Ansøgere med mindst 10 års beskæftigelse

1. Autorisation.
2. Mindst 10 års beskæftigelse, heraf nuv. otte års arbejde inden for området.
3. En bred kursusedtagelse, supervisor- og faglig vejledning, publikationer samt egen terapi i et samlet omfang svarende til kravene i de enkelte videreuddannelser.

II. Ansøgere med 5-10 års beskæftigelse

1. Autorisation.
2. Mindst fem års beskæftigelse inden for området.
3. En kursusedtagelse, som ækvivalerer med den enkelte videreuddannelses kursuskrav.
4. Supervision faglig vejledning samt egenterapi i et omfang, der samlet svarer til kravene i den enkelte videreuddannelse (i overgangsbestemmelserne gives relativt vid rammer for forholdet mellem supervision og egenterapi i den psykoterapeutiske og sundhedspsykologiske videreuddannelse).

Før de to nævnte videreuddannelser kræves endvidere dokumentation for skriftlige arbejder i overensstemmelse med disse videreuddannelsers krav.

En udførlig beskrivelse af kravene i videreuddannelserne og for bedømmelsen i overgangsperioden følger i indstik i de kommende numre af Psykolog Nyt.

Ansøgere med mindre end fem års beskæftigelse

kan påbegynde videreuddannelserne efter de fastsatte retningslinier (se indstik). De enkelte fagnævne kan dog fastsætte retningslinier for, hvorledes eventuel allerede gennemført kursusedtagelse, supervision og egenterapi kan medregnes. Starttidspunkt for nye videreuddannelsesforløb meddeles på et senere tidspunkt i Psykolog Nyt.

Overgangskrav til supervisor

Ønsker man samtidig godkendelse som supervisor inden for et af områderne, forudsætter det i overgangsperioden

1. Supervisor godkendelse

1. Godkendt videreuddannelse.
2. Mindst otte års beskæftigelse inden for området.
3. Mindst to års supervisionserfaring.
4. For psykoterapeuter kræves endvidere 40 timers undervisning (supervision af supervision, teori af supervisionsproces eller lign.)

Før sundhedspsykologer kræves undervisning og træning i supervision svarende til to kursusdage (min. 24 timer).

Formålet med overgangsbestemmelserne

Formålet med overgangsbestemmelserne er relativt hurtigt at få de mest erfarne psykologer inden for de tre områder godkendt. På den måde får vi startet videreuddannelserne. Vi får samtidig godkendt nogle, der kan virke som supervisor for dem, der vil have bedømt starte en videreuddannelse. Foreningen får samtidig et overblik over, hvor mange psykologer med mellem fem og 10 års beskæftigelse, der evt. mangler særlige kurser. Hver enkelt ansøger får råd vejledning om

evt. mangler, og foreningen kan se hvilke kurser, som kursusudvalget evt. bør udbyde i 1994-95.

Procedure

Som beskrevet vil der i de tre næste numre af Psykolog Nyt følge et indstik, der udførligt beskriver indhold og krav i henholdsvis den psykoterapeutiske, den neuropsykologiske og den sundhedspsykologiske videreuddannelse.

Pr. 1. februar 1994 kan man rekvirere ansøgningsskema m.h.p. godkendelse af videreuddannelse. Skemaet udfyldes og indsendes til Dansk Psykolog Forening. Belært af erfaringerne fra autorisationsansøgninger skal skemaerne være meget præcist udfyldt, ellers returneres de.

I overgangsperioden ansættes der i foreningen en timelønnet faglig sekretær, der gennemgår alle ansøgninger med henblik på vurdering i de respektive fagnævne.

Fagnævnene behandler alle ansøgere og indstiller om godkendelse mangler til Videreuddannelsesnævnet, som foretager den endelige godkendelse. Alle ansøgere får svar om godkendelse eller evt. mangler inden udgangen af 1994. Ansøgere, der søger om godkendelse som supervisor, behandles først. Øvrige behandles i indkomme rækkefølge.

Godkendelsesgebyr

Generalforsamlingen i 1992 vedtog i forbindelse med iværksættelsen af videreuddannelserne at indkræve et gebyr ved ansøgning om godkendelse. Gebyret går udelukkende til administration, især dækning af ansættelse af den faglige sekretær, som forestår det konkrete sagsarbejde med godkendelserne i overgangsperioden. Godkendelsesarbejdet i Fagnævnene og Videreuddannelsesnævnet er derimod almindeligt ulønnet foreningsarbejde.

Gebyret er på den baggrund beregnet til 750 kr. pr. ansøger, som betales ved indsendelse af ansøgningsskemaet.

I foreningen ved vi, at 750 kr. er mange penge, men hvis I tænker over, hvor meget erhvervelsen af jeres kvalifikationer som specialist allerede har kostet, er gebyret vel trindt alt normalt. Og ved at blive godkendt som videreuddannet/specialist er I med til at starte Psykologforeningens længe efterlyste videreuddannelser. Vi kan så håbe at det på længere sigt garanterer videreuddannelserne som autorisationer, nemlig en offentlig anerkendelse som så igen kan være springbræt for arbejdsiverbetalt videreuddannelse og højere løn.

Mette Pram
Formand for Videreuddannelsesnævnet

Nyindmeldte

Stud.psych. Christensen, Mette B.

Stud.psych. Grønbeck, Christina

Cand.psych. Fausbell, Anna-Lisa

Mng.art. Hansen, Birthe Sthen

Cand.psych. Jakobsen, Joan

Mng.art. Kongstad, Annalise

Stud.psych. Lundgren, Jens

Cand.psych. Morild, Soren

Cand.psych. Nielsen, Hans Ole

Cand.psych. Nielsen, Helle Hopfner

Cand.psych. Ohansen, Carsten Kragh

Cand.psych. Pedersen, Leif Lindskov

Cand.pæd.psych. Rosengreen, Meta

Buchholdt

Stud.psych. Sass, Anna-Mette

Cand.psych. Schwerdtfeger, Margit Erdman

Cand.psych. Skjoldemose, Marianne

Jagd

Cand.psych. Vind, Leif Fischer

Stud.pæd.psych. Wiedemann, Nana

Stillingsændringer

Cand.psych. Soren Ulrich Pedersen,

01.11.93, Rader for trafikikkerheds-

forskning, Gentofte.

B.A. Mette Stenbæk, 01.09.93, De

åbne dør, København.

Cand.psych. Jesper Egede Andersen,

27.09.93, Kursuscentret for personer

med erhvervsbetinget hjerneskade,

Odense

Cand.psych. Thomas E. Jørgensen,

01.09.93, Ungdomspsykiatrisk afd. V,

Bispebjerg Hospital.

Cand.psych. Peter Kolind, 01.10.93,

KAS Stolpegård, Gentofte.

Cand.psych. Jette Kamp Johansen,

01.09.93, Middelfarts psykiatriske

hospital

Cand.psych. Hannebratt Abrahamson,

15.11.93, Personaleafd., Medicinalvir-

ksomheden Astra.

Cand.psych. Ester Tindborg, 01.12.93

Distrikt psykiatrisk center Borger,

Frederiksberg Hospital.

Cand.psych. Gunnar Ønford, 01.11.93

Familiehjælpscenter, København Ø

Cand.psych. Ellen Krabbe, 01.10.93,

Familiecenter 'Dohns Minde', Køb-

enhavn amt.

Cand.psych. Louise Bergsøe, 01.09.93,

Center for hjerneskade, Københavns

amt

Cand.psych. Bente Jara Groes,

01.09.93, Ungdomsklinikken, Køb-

enhavn kommune.

Cand.psych. Eva Svendsen, 01.11.93,

Ungdomshjemmet Thorshøjgaard,

Københavns amt.

Cand.psych. Karen Zebbe, 01.11.93,

Behandlingshjemmet Egevang, Køb-

enhavn amt.

Bestyrelsesmødet torsdag den 7. februar 1994

Udkast til referat

Deltagere: Jógvan Petersen, Iben Henningsen, Thomas Iversen, Zenia Jepsen, Hanne Jørgensen, Charlotte Mikkelsen, Ernst Olsen, Mugge Pinner, Jens Erik Rød, Hans Weltzer, Berit Sander samt Ole Münster og Preben Føltved (sekretariatet).

Afbud: Hysse Forchhammer, Ellen Drejer, Anette Kofod og Claus Rasmussen.

Godkendelse af referat fra Bestyrelsesmødet den 13. januar 1993

Referatet blev godkendt med den bemærkning, at bestyrelsen skal godkende materiale, der udsendes i DP's navn.

Bestlutningstemaer til Generalforsamling 1994

Valg af op til 4 dirigenter og op til 5 medlemmer af forslagsgruppen.

Som dirigent foreligger tilsagn fra:
Aksel Mortensen
Kno Sørensen
Lene Sahlholt
Morten Nissen

Som forslagsgruppe foreligger tilsagn fra

Jørn Nielsen
Ebbe Ro Madsen
Lisette Jespersen
Poul Jørgensen

Vedtægtelse af forretningsorden

Den hidtidige forretningsorden optrykkes som bilag med den ændring, at generalforsamlingen båndes, og at der på baggrund heraf skrives et referat, der kan læses samlet og uden henvisninger til andre papirer.

Beretning for foreningens virksomhed i de forløbne år
Beretningen er sendt til trykning.

Forelæggelse af det reviderede regnskab til godkendelse

Regnskabet og udkast til bestyrelsens bemærkninger til regnskabet blev godkendt. Bemærkninger fra de kritiske revisorer blev taget til efterretning.

Beskæftigelse og efteruddannelse
Jógvan Petersen, Hysse Forchhammer, Iben Henningsen, Jens Erik Rød, Berit Sander og Hans Weltzer fremlægger følgende forslag:

DP har hidtil prioriteret indsatsen mod at nedbringe ledigheden blandt psykologer. Det er sket ved, at vi har haft to sideløbende aktiviteter rettet mod henholdsvis

1) individet, dvs. aktiviteter rettet mod medlemmerne med det formål at give medlemmerne kvalifikationer og motivation til nye arbejdsområder.

2) markedet, dvs. aktiviteter rettet mod at øge efterspørgslen efter arbejdskraft.

DP skal fremover

1) intensivere indsatsen til nedbringelse af arbejdsløsheden blandt psykologer og profilering af psykologstanden.

2) integrere indsatsen med nedbringelse af arbejdsløsheden i psykologforeningens øvrige udvalg og aktiviteter, således at disse understøtter indsatsen på beskæftigelse/profileringssområdet.

3) skabe balance mellem den indsats, der gøres i forhold til henholdsvis individ og markedet. Hovedvægten lægges fremover på aktiviteter rettet mod at øge efterspørgslen efter psykologarbejdskraft.

4) udvælge indsatsområderne efter en analyse og prioritering, og via konkrete projekter påpege behovet for psykologarbejdskraft overfor potentielle arbejdsgivere.

Zenia Jepsen og Charlotte Mikkelsen fremlægger et alternativt forslag til punkt 3) og 4):

3) At indsatsen for at nedbringe arbejdsløsheden fortsat rettes mod såvel arbejdsmarkedet, ved at profilere og udbygge efterspørgslen på psykologarbejdskraft, som mod det enkelte medlem, ved oprustningen af ledige psykologer, via øgede kvalifi-

kationer og opdatering af faglig kunnen. Hermed sikres, at der skabes en balance mellem den indsats, der gøres i forhold til potentielle psykologarbejdsmarkeder samt gruppen af ledige i DP.

4) At specifikke indsatsområder advælges på baggrund af en analyse og prioritering i forhold til såvel arbejdsmarked som arbejdsstyrke. På baggrund heraf kan DP via konkrete projekter udvikle og påpege behovet for psykologarbejdskraft over for mulige arbejdsgivere, og samtidig vejlede de ledige med henblik på en forbedring af deres jobmuligheder via aktiv job søgning inden for udvalgte områder.

Afsnittet om efteruddannelse ændres i handlingsplanen, så det klart fremgår, at efteruddannelse er rettet mod psykologer i faste stillinger. Derudover beskrives indsatsen rettet imod psykologer i løse ansættelsesforhold.

En fremtidig sygesikringsordning

Det fremlagte forslag til sygesikringsordning blev godkendt med den bemærkning,

at forslaget skal inkorporere resultaterne af evalueringen af den nuværende forsøgsordning, som forventes afsluttet i august 1994.

at forslaget mangler en principiel diskussion af, om der skal sættes på en "lægeordning", dvs. at man søger om et vist antal ofte begrænsede (fuldtids)ydernmre eller en "landlægeordning", hvor man har ret til at oprette en klinik, hvis man opfylder bestemte kvalifikationer.

Derudover ønskede Ernst Olsen, Iben Henningsen og Zenia Jepsen, at den generelle ordning ikke burde reise sig mod de 18-24 årige unge men mod grupper med større behov. Konkret pegede de på kronisk somatisk syge og deres pårørende.

Mugge Pinner tog afstand fra forslaget bl.a. fordi det er problematisk at udarbejde et forslag for evalueringen, og fordi forslaget er rettet mod den forkeerte gruppe.

Videreuddannelse

Der var enighed om forslaget i handlingsplanen.

Overenskomst 1995/97

Der var enighed om, at beskæftigelsesituationen samt forbedrede mulighe-

der for efter- og videreuddannelse ønskes centralt placeret i de generelle krav. Uddannelseskraft i forbindelse med Psykologlov vil indgå som Psykologforeningens højst prioriterede specielle krav. Endvidere var der enighed om handlingsprogrammets afsnit om løn- og ansættelsesforhold.

Bestyrelsen ønsker en særkilt diskussion på generalforsamlingen om, på hvilken måde kravet om nedsat arbejdstid skal kombineres med kravet om fuld lønkompenstation og/eller kravet om fuld beskæftigelseskompenstation.

Bestyrelsen ønsker i øvrigt at drøfte krav og politik på generalforsamlingen.

Århus kontorets bemanding

Bestyrelsen var enig om, at fremlægge følgende forslag til beslutning: Generalforsamlingen vedtog i 1992 at fortsætte forsøgsordningen med sekretariatsbemanding af Århus kontoret i en to-årig periode. Bestyrelsen foreslår bl.a. på baggrund af regionsstyrelsens positive indstilling, at ordningen fortsætter som hidtil

Der foreligger derudover forslag fra Verner Sønderby, som stiller forslag om at stillingen permanentgøres med 25 ugentlige timer og ikke som i dag 15 timer ugentlig.

Der fremlægges særskilt begrundelse for de 2 forslag på generalforsamlingen.

Vedtægtsændringer

Der fremsættes følgende forslag til vedtægtsændringer:

- Videreuddannelsesnævnet.
- Uddannelsesfond.
- På ekstraordinær generalforsamling (Godkendt med enkelte ændringer).
- Autorisationsbestemmelserne udgår.
- Kursusudvalgets vedtægtsfastlæelse.
- Opstilling af kandidater til bestyrelsen.
- Formandshonorering (fremsættes af 3 bestyrelsesmedlemmer).
- Yvonne Kronberg: Forslag om vedtægtsændringer i paragraf 7, hvor det ønskes, at sektionstyrelsens medlemmer kan vælges for 2 år ad gangen. Bestyrelsen støtter forslaget.

Fastlæggelse af foreningens arbejdsopgaver i de kommende 2 år
Handlingsprogrammet blev endelig godkendt med de ovenfor anførte bemærkninger samt den tilføjelse, at der lægges op til beslutning på Generalforsamlingen om, at der åbnes mulighed for, at DP køber et nyt hus.

fordi det nuværende er ved at være for lille. I givet fald vil hnskøbet skulle finansieres af Bistandsfonden, og hvor DP lejrer sig ind i lokalerna.

Forslag fra medlemmer

Arno Norske: Redaktøren af Psykolog Nyt ønskes opnormeret til 3/4 tid. Der er enighed om intentionerne i forslaget, men bestyrelsen finder, at generalforsamlingsbeslutninger bør være mere generelle, og at der herefter er op til bestyrelsen/sekretariatet at udmønte beslutningerne som en integreret del af tilrettelæggelsen af det daglige arbejde.

Jens Berthelsen: Ønsker at oprette det redaktionelle arbejde med Psykolog-Nyt. Bestyrelsen støtter forslaget.

Eise Nissen: Ansættelse af en konsulent til rådgivning af opstart af privatpraksis. Bestyrelsen støtter intentionerne i forslaget, men støtter ikke forslaget om, hvordan udmøntningen skal ske.

Niels Borg: (3 forslag) 1) At der rejses OK-krav om at alle psykologer i fællesforvaltningerne får arbejdsgiverbetalt efteruddannelse. 2) At der arbejdes for at DP arbejder for at bevare paragraf 2 tillægget til de kliniske psykologer i folkeskolen. 3) At der rejses OK-krav om tillæg til psykologer med den 2-årige efteruddannelse. Bestyrelsen støtter forslagene.

Anna Pontoppidan: (2 forslag) 1) Kritik af Etiknævnets afgørelse i en konkret sag. Bestyrelsen finder, at ethvert medlem har ret til at fremsætte forslag, men dette forslag kan ikke leve op til de etiske retningslinier om at holde sagen anonym. Desuden er det en værende sag, hvor en beslutning i givet fald blive truffet på et foreløbigt grundlag. Endelig har bestyrelsen bemærket, at det er en bisidder og ikke en part i sagen, der rejser klagen. Bestyrelsen anbefaler, at kritikken af Etiknævnet i stedet rejses i forbindelse med diskussionen af Etiknævnets beretning og i den forbindelse retningslinierne for nævnets arbejde.

2) **At Generalforsamlingen betænker sig vel for at anerkende selskab for transpersonel psykologi i foreningens regi.** Bestyrelsen har ikke en indstilling til forslaget.

Fastlæggelse af budget for de kommende 2 år, berunder fastlæggelse af kontingent, bistandsfondbidrag og uddannelsesfondprocent

Bestyrelsen har tidligere vedtaget budget. I budgettet indgår desuden ekstraordinære ngdifter til EDB.

Valg af formand for 2 år
Jógvan Petersen genopstiller

Valg af 8 medlemmer til bestyrelsen for 2 år samt suppleanter for disse

Følgende medlemmer kandididerer:
Finn Bech-Nielsen, Birgitte Hysse Forchhammer, Iben Henningsen, Per Ingolf Hensen, Jan Amalie Holck, Thomas Iversen, Zenia P. Stengaard Jepsen, Charlotte Mikkelsen, Merete Mikkelsen, Lisa Birgitte Mulvad, Arno Norske, Eva Mugge Pinner, Berit Lena Sander, Inger Tolstrup og Hans Weltzer

Meddelelse af valget af 2 studerende medlemmer af bestyrelsen jfr. § 7 stk. 5

Valg af 2 kandidatmedlemmer til Etiknævnet for 4 år samt af suppleanter for disse. Hvert 4. år vælges desuden 1 formand for 4 år.

På valg i 1994 er:

Poul Ingemann Nielsen
Kirsten Pedersen og
suppleant Lene Istrup
(som ikke genopstiller
Mariann Hansen (formand) og
suppleant Poul N. Christensen

Medlemmerne på valg er forespurgt om genopstilling med svarfrist 4/2.

D.d. foreligger tilsagn om genopstilling fra

Poul Ingemann Nielsen
Mariann Hansen
Solvej Østerlund

Valg af 2 kandidatmedlemmer til Autorisationsnævnet for 4 år samt suppleanter for disse. Hvert 4. år vælges desuden 1 formand for 4 år. Generalforsamlingen 1992 besluttede, at Nævnet skulle indstille sin virksomhed ved indførelse af en offentlig autorisationsordning. Bestyrelsen har fremsat forslag til vedtægtsændringer i overensstemmelse hermed.

Dette dagsordenspunkt er kun medtaget af formelle grunde. Der er ikke opstillet kandidater til Nævnet

Valg af 2 kandidatmedlemmer til Bedømmelsesnævnet for 4 år samt af 2 suppleanter for disse.

På valg i 1994 er:

Bente Nortoft og Jørgen Waadall, samt suppleant Carsten Stæhr Nielsen.

Valg af revisorer og suppleanter for disse jfr. § 18.**På valg er:**

Aksel Mortensen og Sten Martini (som begge genopstiller) samt suppleant Elsa Schmidt (som ikke ønsker genvalg).

Eventuelt**Godkendelse af EDB-projekt****Bestyrelsen besluttede**

- at sekretariatet i samarbejde med den tilknyttede edb-konsulent anskaffer hardware i overensstemmelse med ovenstående.
- at sekretariatet i samarbejde med edb-konsulent anskaffer programmel.
- at bestyrelsen bevilger 1 mio. kroner til nævnte anskaffelser

Sekretariatet bemyndiges til at bestemme valget af system.

Etikksager

Der forelægger grundlagsmateriale for en sag vedr. en sag om forespørgsel vedr. bealer/autorisation af DP. Bestyrelsen er enig i Nævnets indstilling og finder, at foreningen må indskærpe den pagældende, at healing ikke hører under de videnskabelige, psykologiske discipliner, hvorved den type af lærdigheder ikke indgår i autorisationen.

Optagelsessag

I en optagelsessag ønskede bestyrelsen, at optagelsen stilles i bero indtil der foreligger en klarere belysning af sagen.

Emner til Psykolog-Nyt

Hans Weltzer blev opfordret til lobende at orientere om det internationale arbejde.

Endvidere opfordrede bestyrelsen til at genoptage debatten om de faglige selskaber.

Orientering om MPH-udannelsen

Ledsat til næste møde.

Deltagelse i verdenstopmøde om social udvikling

Bestyrelsen besluttede, at DP deltager i den parallelle NGO-konference i forbindelse med verdenstopmødet om social udvikling, og at DP afholder udgifterne

i forbindelse hermed samt at der hurtigt nedsættes en arbejdsgruppe, der stiller forslag til emne og form for aktiviteter.

Meddelelser - "Siden sidst"

Meddelelserne blev taget til efterretning.

Eventuelt

Jógvan Petersen orienterede om en opstramning af proceduren i afslagsager i Magisternes Pensionskasse.

Sekretariatet udarbejder forslag til røtningslinier for administration af Uddannelsesfonden.

Efterretningsager**Sagerne blev taget til efterretning**

- Lædsforeningen Forældre til Sindslidende blev bevilget gratis abonnement på Psykolog-Nyt.

- Autorisationsnævnet blev bevilget en middag til de personer, der har været involveret i foreningens autorisationsarbejde

- Fagbevægelsen 8. marts 1994 tar ikke tilskud til arrangementet Kvinder mod krig

- Familieværkstederne i Randers får ikke tilskud til et amtskommunalt seminar.

- Der udarbejdes retningslinier for tildelelse af tilskud til godkendelse i bestyrelsen.

- Jan Racliffe indstilles til optagelse i DP.

Referater er ikke artikler og skal derfor være korte og præcise, jf. referat fra bestyrelsemøderne

- Undgå restancer.
- Undgå renter.
- Undgå tab af skattefradrag.
- Betal dit kontingent i tide.

Stillingsændringer

Cand.psych. Tove Winther Kvist, 01.01.94, Askovgården, Københavns Kommune.

Cand.psych. Sten Frantzen, 01.01.94, Børnerådgivningscentret, Esbjerg, Ribe Amt.

Cand.psych. Ulla Skern, 01.01.94, Socialcenter Snndby Nord, Københavns Kommune.

Cand.pæd.psych. Kirsten Dømgård, 15.02.94, AMU-Center København, Københavns Amt.

Cand.psych. Jørgen Køfoed Rasmussen, 01.02.94, Arbejdstilsynet, Ribe Amt

Cand.psych. Knrt Keller, 01.02.94, Datalogisk Institut, Københavns Universitet.

Cand.psych. Stine Enevoldsen, 17.02.94, Rana Sykehys, Nordland Fylkekommune, Norge

Cand.psych. Tine Forsberg, 01.01.94, Studier og Erhvervsvejledningen, Københavns Universitet.

Cand.psych. Lisheth Fagerli, 15.02.94, Larvikollen Ungdomspsykiatriske Behandlingshjem, Norge

Cand.psych. Carl-Christian Tang Petersen, 07.02.94, Arbejdsmedicinsk Klinik, KAS, Glostrup

Cand.psych. Juno Calmer Kristensen, 01.03.94, Københavns Sundhedsvæsen, Distriktspsyk. Center, Tietgensgade.

Cand.psych. Claus Hangaard Jacobsen, 01.02.94, Afd. B14-B15, Aalborg Psykiatriske Sygehus, Nordjyllands Amt.

Cand.psych. Jørgen Steen Christensen, 01.02.94, Proces ApS, Hellerup.

Cand.psych. Connie Lauridsen, 01.02.94, Psyk. afd., Hvidovre Hospital.

Cand.psych. Lisette Jespersen, 01.02.94, BST Storkøbenhavn ApS.

Cand.psych. Mads Greve Haaning, 01.01.94, Forsknings- og Udviklingscenter, Kommunehospitalet, Københavns Sundhedsvæsen.

Cand.psych. Birthe Palmblad, 15.02.94, Aalborg BST-Center og Arbejdsmedicinsk Klinik

Cand.psych. Jette Kornbeck, 01.01.94, Familienet, Bramming Kommune.

Cand.psych. Eva Tornquist, 01.01.94, Psykologisk Rådgivning APS, Roskilde.

Cand.psych. Veeravagru Srikathirgamanath, 15.01.94, Privat praktiserende, Horsens.

Cand.psych. Bodil Schroder, 01.02.94, Psykologisk Klinik, Kolding.

Nogle korte betragtninger over eget forhold til tidens progressive strømninger.

P.T. foregår der en diskussion omkring begreber som autonom OG MILITANT. Ord, der er et led i vor tids progressive bevægelse indenfor det aktuelle politiske spektrum.

Meget kort om eget forhold til dette, skal jeg markere:

Mit langsigtede mål er at etablere en boghandel med antikvariske bøger mhp. psykologi, film, teater, filosofi og herunder den filosofi, der er knyttet til socialismen. Derfor vil en del af den målgruppe, jeg forventer at være i berøring med, de nutidige aktive fra et politisk spektrum til venstre for midten.

Endvidere er det mit langsigtede mål med denne antikvarboghandel, at den skal fungere som et fri-rum for meningsudveksling. Dvs., der skal være plads til, at folk indbyrdes er uenige i og med, de interesserer sig for forskellig artede socialistiske teoretikere og konkrete strategier i den foreliggende situation.

Konkret hvor frit et sådan fri-rum for meningsudveksling så vil blive, kan jeg ikke afgøre p.t., da jeg ikke selv helt ved, hvor jeg selv udvikler mig hen, og jeg ej heller ved, hvad der helt koncist rør sig lige nu blandt progressive kræfter.

På denne baggrund er det min kortsigtede interesse at være i berøring med folk af forskelligartet socialistisk observans, gennem denne berøring at finde mit eget ståsted, samt få en fornemmelse af, hvilken type teoretisk viden, der er behov for, og som findes i bøger, der kan opkøbes og videreformidles gennem et antikvariat.

Det er endvidere min kortsigtede interesse at få forskellige socialistiske teoretikere læst, ikke mhp. at kunne dem udenad, men derimod for at få et bredt overblik over den socialistiske filosofi. (Lige nu er jeg selv nysgerrig på Djilas, der kritiserede Jugoslavien i 1950'erne, samt Mao, der har nogle overvejelser over guerrilla-krig, samt at få læst specielt Trotsky).

Hvad angår et begreb, autonom, som jeg ikke kender, et begreb, jeg ikke forstår i den forstand, at jeg ikke ved, hvad en person, der kalder sig autonom, selv mener at være, så kan jeg ikke forholde mig til det autonome ved at sige, at jeg enten er for eller imod.

Tilsvarende med ordet militant. Jeg kan hverken sige ja eller nej til noget militant, da jeg ganske enkelt ikke ved, hvad det betyder at være militant.

Det er endvidere heller ikke sådan, at jeg lige nu absolut skal vide, hvad ord som autonom og militant konkret dækker over.

Generelt er det således i en politisk kamp, at den afmagt, som kampen søger at rette op på, da må der på nogle tidspunkter tages metoder og midler i brug, som ikke umiddelbart er velsete af de herskende. Disse midler, hvad enten det er politisk verbalargumentation eller manifest slag-udveksling på gade og vej, vil blive udskældt af de herskende i det sprog og den "offentlighed", de herskende besidder. Eksempel. Før samarbejdspolitikens sammenbrud i 40'erne, da var en sabotør kriminel, efter dette sammenbruddet, da var de samme mennesker frihedskæmpere.

Mit eget ståsted er erfaringsmæssigt at kæmpe helt konkret, hvor jeg befinder mig geografisk.

Til Rgb. : refleksioner over Café pbq, cafévagt og cafémøde.

8/9-93.

Efter længere tids fravær havde jeg en cafévagt fredag d. 27/8-93, og deltog grundet forløb af denne fredag aften for en enkelt gang i cafémøde d. 6/9-93.

Begrundelsen for nedennævnte overvejelser er, at caféen som rekrutteringsgrundlag for kommende aktiviteter i studentehusregie efter min mening er vigtig, samt dette at café-arbejdet som delmål under studentehusets generelle mål mig bekendt ikke er gennemdiskuteret.

Dvs. såvel personer under uddannelse som personer uden igangværende uddannelse arbejder med i Caféen uden egentlig at gøre sig klart, hvorfor arbejdet udføres udover at være festligt. Hvilket caféarbejde absolut er i en positiv forståelse af festligt.

Den konkrete cafévagt indebar nogle observationer fra min side, hvoraf jeg kun her skal fremdrage en enkelt. De øvrige observationer vil jeg vente med, indtil der er andre, der kan verificere eller falsificere dem.

EN EPISODE.

Ved afslutning af cafévagt forekom der en "slå på taven" - episode, der på alle tænkelige leder og kædet var uhensigtsmæssig. Involverede parter er "Kvøjede Kaj", der udskænker en øl for meget til "Berusede Egon", hvorefter "slå på taven" - episode forløber mellem "Hjulbenede Frederik" og "Berusede Egon".

"Slå på taven"-episoden kommenteres i forbindelse med afrunding af cafévagt ved Pizza-spisning, efter fest - "snakken" er selvfølgelig øjeblikkelig igang. Efter det gamle princip, den har det skidt og går den anden har endnu engang gjort..., osv. efter det sædvanlige morgenværtskhusmønster. En sarkastisk og fest-bemærkning om, at nu køre det gamle mønster igen, får denne "snak" til at forstumme.

KONKRET BEHANDLING AF EPISODE.

På cafémødet, hvor "Kvøjede Kaj" møder frem og påpeger, at "slå på taven" - episoden er et fælles ansvar, da der naturligvis ikke må udskænkes for meget til en for beruset, behandles episoden som et problem, knyttet til "Berusede Egon" som enkelt-person, dvs. snakken kommer til at gå på "Nu er Egon for langt ude", "Det er også Egon igen", samt "Vi er færdige med Egon, Egon skal smides ud...".

Snakken bliver en individualiseret syndebuksproblematik, fremfor den fællesproblematik, som episoden indeholder. Betegnende for behandling af emnet er også, at hverken "Berusede Egon" eller "Hjulbenede Frederik" selv var mødt op, så snakken går på anden hånd.

AFSLUTNING.

Når et aktiviststed bliver "syndebuksproducerende" er det tid til eftertanke.

4.

12.

sep 93

Regnbuen;

RÅDGIVNINGEN.

ONSDAGE:

16.00 - 16.15: Hej og kaffebrüg.

16.15 - 18.30:

- Meddelelser og kalendercheck
- Brugerhenvendelser
- Dagsorden
- Supervision
- Tema(er)
- Opsamling.

Hennist.

- Christine 18.9.93

Regnbuestruktur

Æggemaden

16¹⁵-16³⁰: Hej + fouragering

16³⁰-16⁵⁵: Informationsformidling:

- Generelle meddelelser.
- Nyt fra Huset.

16⁵⁵-17⁰⁰: Praktiske opgaver:

- Café vagter
- Vicevært.
- Referent.

7.5
28.5

Kalb
Buzsik
Ban vej 18.23; 2,
Dør 24.03; 1,
Kalle

17⁰⁰-17⁵⁵: Supervisionære anliggender:

- Terapinære meddelelser.
- Status omkring forløb.
- Nye ressourcer.
- Bruger-henvendelser.
- Konkret supervision.

18⁰⁰-19⁴⁵: Bruger-arbejde.

20⁰⁰- 23³⁰: Fællesmøde: Aftenens tema.

REGNBUEEN (RGB)

Karsten Madsen 3168 3266

Regnbuen er en gruppe, der har til formål at arbejde for udviklingen af en solidarisk, menneskeværdig og videnskabelig psykologi. Dette gør vi gennem ugentlige fællesmøder og løbende praksisprojekter. Aktuelt er vi 8 psykologistuderende/psykologer, men vi er åben også for personer fra andre fag/interesseområder.

Vi er organiseret som et fagligt arbejdskollektiv med udgangspunkt i forskning, uddannelse og formidling. Desuden indeholder Regnbuen en selvstændig rådgivningsstreng, der yder frivilligt arbejde for mennesker i krise og nød.

Som **fagligt arbejdskollektiv** mødes vi onsdage 19-22. Og det dominerende arbejdsområde er det bevægelsesmæssige omkring udviklingen af nye kulturelle livsformer - centralt idet herredømmeforhold, udbytning og undertrykkelse lokalt og globalt stadig eksisterer, og fordi den nuværende organisering af de samfundsmæssige forhold truer med at lægge alt øde.

Vi tager socialpsykologiske, revolutionære og undertrykte problemområder op til debat, med det mål at forandre og forbedre verden i et alment perspektiv. Vi ønsker at kunne blive i stand til at bidrage med begreber og praksisinitiativer til udviklingen af bevidst samvirkende menneskelige kollektiver.

Den **rådgivningsmæssige streng** er Regnbuens oprindelige grundlag. Siden midten af 80-erne er der, individuelt og i grupper, ydet vejledning/rådgivning/terapiforløb til såvel studerende som ikke-studerende. Rådgivningen er gratis. Vi har tavshedspligt, og vi sikrer brugernes anonymitet. Ved henvendelse og mangel på rådgivningsressourcer er vi behjælpelig med at finde frem til andre støtteinstanser.

Rådgivningsgruppen kan kontaktes hver onsdag kl 17-17.30 på tlf 3532 3861.

Gadekampene på Nørrebro:

Stop politiets voldsspiral!

Af Bodil Rasmussen

Tre byer af skud blev affyret mod demonstranter natten efter folkeafstemningen. 11 blev alvorligt såret. Kun heldet hindrede, at nogen blev dræbt.

En hidtil uset optrapning af politiets metoder. Ikke bare i Danmark, men også i resten af Vesteuropa. En optrapning, der burde kaldes på protester hos alle demokratiske og humanistiske indstillede mennesker, så det forhindres at nedskydning af demonstranter - med eller uden brosten - bliver anerkendt praksis.

I avisdebatten har både nogle kritikere og støtter af nedskydningerne peget på politiets manglende effektivitet. Der burde have været flere politifolk, mere tåregas, evt. vandkanoner, hedder det. Det er sympatisk, at man vil undgå den direkte brug af skydsvåben. Men samtidig kommer de samme mennesker til - med eller mod deres vilje - at støtte resten af den optrapning af politiets metoder, der er sket det seneste år.

I '81 udløste det et ramaskrig, da politiet brugte tåregas mod de unge i den besatte gummifabrik Scheining og Arve. I dag kritiseres politiet for manglende

tåregasforsyninger. Og i samme periode er gennembankning af demonstranter, og vilkårlige tilbageholdelser taget til fra politiets side. Skuddene på Nørrebro udgjorde kun det sidste led i kæden.

Skal denne udvikling stoppes og nye skud undgås må det første krav være en uvildig undersøgelse af politiets opførsel på Nørrebro den fære nat. Politiets retfærdiggørelse af sig selv gennem udeladelser, fortællinger og lovn må imødegås ved, at folk uden for systemet undersøger, hvad der rent faktisk foregik.

Erling Olsens nye ide om, at lade rigsadvokaten foretage en undersøgelse tilfredsstillende ikke dette krav. Rigsadvokaten og rigspolitets er en del af samme statsapparat som det københavnske politi. I stedet må kravet til regeringen være, at sikre en virkelig uvildig undersøgelse ved at lade en uafhængig organisation som f.eks. Amnesty International foretage den. Undersøgelserorganisationen må sikres fuld indsigt i politiets akter, samt have ret til at afhøre politifolk og andre. Indtil undersøgelsen er gennemført må de ansvarlige for politiets opførsel, Poul Eefsen og Anne Mette Møller, suspenderes.

Uro-korpset spillede - i følge såvel politiets egne forklaringer som uafhæn-

gige øjenvidneskildringer - en hovedrolle i begivenhederne ved Skt. Hans Torv. Det er ikke første gang uro-patruljen er med til at optrappe en konflikt. Derfor bør korpset i sin nuværende form opløses.

Så længe politiets rolle er at sikre ro og orden i et uretfærdigt samfund i social krise vil nye magtovergreb forekomme. Den bedste måde at begrænse det på er ved at sikre, at kontrollen og undersøgelsen af politiets metoder en gang for alle fjernes fra politiet selv. Der må sættes pres på for, at regeringen rent faktisk gennemfører sine planer om et uafhængigt klageorgan.

Med sin kritikløse opbakning bag politiet dagen efter skuddene understregede både justits- og statsminister, at deres kritiske sans, når det gælder politiets arbejdsmetoder, kan ligge på et meget lille sted. Når justitsministeren en hel uge efter skuddene trak lidt i land skyldes det kun, at den offentlige kritik voksede. Skal kravet om en uvildig undersøgelse gennemføres må denne kritik udbredes.

Det bør ikke kun være de ramte ungdommiljøer og venstreflojen, der står bag kravet om, at kontrollen med politiets metoder øges. Græsrodsorganisationer, fagforeninger og unionsmodstandere har en naturlig interesse i at få undersøgt politiets metoder. Politiet kan nemlig også anvendes mod deres aktiviteter. Som vi har set det med politiets voldsomme fremfærd mod faglige blokader, udsponering af faglige organisationer under påskestrejkerne mv. ■

SI, juni '93

Efter gadekampene

De nytteløse brosten

Af Mads Bruun Pedersen

Efter slagsmålene mellem demonstranter og politiet natten efter Unions-afstemningen har der været mange indlæg i pressen. To hovedtendenser er kommet til udtryk. Enten en afstandtagen forklaret med, at aktionen var en trussel mod demokratiet.

Eller også har der været de velmenende og forklarende indlæg, som har skildret, at årsagerne til de unges "raseri" mod systemet var arbejdsløsheden og frustration over ikke at blive taget alvorligt i samfundet.

Men en egentlig diskussion af de politiske perspektiver i aktionen, er det ikke blevet meget til. Det er et problem, al den stund, at aktionen ikke var noget spontant vredes-udbrud fra arrangørernes side, men derimod en politisk manifestation, som man kan være enig eller uenig i. Men som ikke desto mindre kalder på en diskussion af de tanker, som lå bag.

Set i bakspejlet må det konstateres, at aktionen efterlader flere spørgsmål om formålet, end det er muligt at finde svar i de udtalelser og forklaringer, som aktivister har givet til pressen. Det er muligt, at pressen ikke har stillet de

rigtige spørgsmål. Men ikke desto mindre står aktivisterne tilbage med et forklarings-problem.

Hvad skulle aktionen bruges til? Havde den ikke udviklet sig, som den gjorde, hvad skulle den så have udviklet sig til? Hvordan var det meningen, at den skulle have bidraget til en fortsættelse af kampen mod EF og Unionen? Det er spørgsmål som disse, der skrider på svar.

Hvis man skræker ind til kernen i de ideer, som har været formuleret i det autonome miljø både her i landet og i udlandet, som for eksempel, at det drejer sig om at slå for "et selvbestemt liv" og for "fri-rum", så er der muligvis på et overordnet plan enighed mellem det autonome miljø og den socialistiske venstrefløj om målet, hvis det er at frigøre mennesker fra undertrykkelse.

Der, hvor uenighederne begynder, er i spørgsmålet om, hvordan man når frem til målet. Og her er det nødvendigt med et realistisk forhold til virkeligheden. Det autonome miljø er ikke stort. Venstreflojen heller ikke. Men de konsekvenser, der drages af dette, er forskellige. Når den socialistiske venstrefløj idag ikke anbefaler direkte militante angreb mellem små grupper (uanset hvor "sure" og frustrerede man så end er) og så staten og kapitalen, skyldes det en erkendelse af, at det med de nuværende styrkeforhold ikke fører nogen ste-

der hen. Nøgternet vurderet bliver der ikke rykket en meter med de eksisterende magtforhold, ved at kaste med brosten eller smadre banker.

Skal der rykkes ved magten, så viser al erfaring, at det kun sker, hvis der er en massebevægelse bag. Havde der for eksempel ikke været en bred massebevægelse imod indførelse af A-kraft, havde vi idag haft sådanne værker. Og det er netop denne erfaring, den socialistiske venstrefløj tager udgangspunkt i, når det skal vurderes, hvordan "surheden" over at blive snydt for Nej' et fra 2. juni, skal omsættes i aktiviteter, der kan bruges til at vinde andre kampe.

Hvilke aktionsformer, der skal bruges, afhænger af styrkeforholdet og det mål, man slås for. Her er det en vigtig erfaring, at man ikke afgør, hvad der skal ske ud fra, hvordan man føler og oplever situationen i sin egen gruppe/organisation. Men derimod tager udgangspunkt i, hvordan den objektive politiske situation kan påvirk-

es. Hvis formålet med aktionen på Nørrebro var at nå ud til verdenspressen, som var i byen, så er det for fatigt rent politisk. Det kan gøres bedre gennem bredere aktioner, som har til formål at mobilisere bredt i befolkningen. Og ikke som nu, hvor der i stedet er fare for at lægge afstand til de mange, som også føler sig sure og skuffede over Nej-røret, men som ikke ser noget formål i at smadre ruder og brænde skurvogne af. ■

ÅR 3 I DET 4. RIGE eller TYSKLAND EFTER SOLINGEN

af Peter Kragelund

Siden årsskiftet er der i Tyskland begået ca. 100 alvorlige brand- eller sprængstofs-attentatter, som med rimelig sikkerhed kan tilskrives højreekstremister. Det totale antal af voldelige højreoverfald er steget fra 270 i 1990 (året for "genforeningen") til 1.483 i 1991 og 2.518 i 1992. Og det er tal fra "Verfassungsschutz" - det tyske PET - som ingen har under mistanke for at ville overdramatisere situationen, snarere tværtimod.

Denne voldsbølge sker på baggrund af skærpet økonomisk krise. I første kvartal af 1993 faldt det tyske bruttonationalprodukt med 3,7 procent sammenlignet med første kvartal året før. Arbejdsløsheden er steget med mere end 1/5 på et år (21,5 procent), og de industrielle investeringer er faldet med 14,8 procent - det største fald siden "oliekrisen" i 1974.

Onsdag den 26. maj gennemførte det tyske parlament en historisk ændring af grundloven (dette kræver nemlig ikke en folkeafstemning i Tyskland). På trods af 10.000 demonstranter, der dannede kæde rundt om parlamentsbygningen i Bonn medførte et forlig mellem alle partier undtagen PDS (efterfølgerpartiet til det østtyske kommunistparti) og De Grønne en stramning af den grundlovssikrede asylrettsprocedure, så

den svarer ca. til de danske regler. Tidligere har det været uuder fem procent af de asylsøgende, der rent faktisk har modtaget asyl ifølge Genevekonventionen fra 1951. Dette giver nemlig lige rettigheder med landets egne borgere. Men det har ikke tidligere været muligt at sende asylsøgende tilbage til tredje-lande, de har passeret på rejsen eller til deres hjemland, hvis et eller andet "udlynotat" påstår, at dette er sikkert at opholde sig i, medens man venter på f.eks. politisk asyl!

Demonstrationerne har i øvrigt fået det efterspil, at der vil blive rejst strafferetlig tiltale mod politichefen i Bonn for "passivitet" samtidig med, at man overvejer at overføre ansvaret for bevogtningen af parlamentet til "Grensschutz" - de bebyggede specialbevåbnede og -trænede grænsetropper.

Unge indvandrere reagerer på Solingen

Kvitteringen for denne indrømmelse til det yderste højres krav om "Ansländer raus" kom kun tre dage senere.

Tidligt om morgenen pinselordag satte fire unge højreekstremister, hvoraf den ene er medlem af DVU (Deutsche Volks Union, et nazi-parti af den mere "legale" slags) ild til familien Genc's hus i Solingen. Af de 19 fastboende familiemedlemmer overlevede de 15, heraf tre af børnene med alvorlige brandskader. Men to af dotrene af den oprindelige "gæstearbejder" Genc, der kom til landet i begyndelsen af 60'erne, to af deres børn og en kusine på besøg fra Tyrki-

et omkom. Det var det sjette af sådanne brandoverfald i Solingen inden for tre måneder, heraf to mod moskeer. Samme nat blev der anstiftet to brande i München, og officielt regner man med 15 brande af samme type som Solingen og Möln (hvor en tyrkisk bedstemor og to piger blev brændt ihjel den 28. november sidste år) siden da.

Men reaktionen blev helt anderledes end efter mordbranden i Möln. Der var det hovedsageligt den indfødte tyske offentlighed, der reagerede både på mordbranden og (meget forsinkel) på det ugelange overfald på et asylcenter i Rostock med demonstrationer og lyskæder med tusindvis af deltagere over det meste af Tyskland (især det tidligere Vesttyskland).

Denne gang var det især de unge "indvandrere" (af Tysklands godt 6 millioner "udlændinge" er ca. to millioner født og opvokset i Tyskland), der tog fat. Det var i hvert fald dem, der stjal medie billedet med overordenligt militante demonstrationer, der endte med rudeknusninger og slagsmål med politiet og indbyrdes, især mellem venstre- (bl.a. det kurdiske PKK) og højre-grupper (især de højreekstremistiske nationalistiske "Grå Ulve"). Dog deltog begge parter solidarisk i blokader af motorveje omkring Köln og Frankfurt a.M., bl.a. til de internationale lufthavne.

Blodprincippet

Det var 30 års undertrykkelse, diskrimination og fornærelse, der blev reageret mod, ikke blot mordene. Dette

sås også af paroler som "de virkelige brandstiftere sidder i Bonn" og kravet om dobbelt statsborgerskab for de tyrkiske indvandrere.

De tyske love om statsborgerskab stammer fra Kejsertiden (1913) og har som hovedkriterium "blodprincippet" dvs. at udvandre til f.eks. Rusland, som kan påvise tysk afstamning (de såkaldte "ausensiedlere"), automatisk får statsborgerskab ved ankomsten til Tyskland, til trods for at de f.eks. ikke kan et ord tysk, medens unge, der er født og opvokset i Tyskland af indvandrere eller disses børn, blot får en opholdstilladelse, når de fylder 16. De kan således efter gældende lov udvises efter at være blevet dømt for motorvejsblokaderne eller lignede "lovovertrædelser".

For at blive tysk statsborger skal man ikke blot have en ren straffeløst, men også frasige sig sit oprindelige, hvad der f.eks. ikke er teknisk muligt for mange latinamerikanere. For tyrkere medfører en sådan opgivelse ifølge tyrkisk lov, at de har fraskrevet sig enhver form for arveret, og at de vil få store problemer med f.eks. at vende tilbage til en pensionsstilværelse.

Man kan spørge sig, om en sådan mulighed for dobbelt statsborgerskab (som det i øvrigt visse steder via for-

skellige fixfakserier er lykkedes en del tyrkere at opnå) virkelig er, hvad der skal til for at stoppe den stigende racistiske vold. Er det ikke bare et påfund fra det officielle Tyrkiet for at sikre båndene til udvandrerne og de rare D-mark, som de endnu (omend i stadig mindre omfang) sender hjem?

Det ville i hvert fald være et vink med en vognstang om, at det officielle Tyskland har indset og accepteret, at landet er og vil forblive multi-etnisk og multi-kulturelt.

Kommet for at blive

"Gæstearbejderne" er kommet for at blive, og de tyrkere, der har frasagt sig deres tyrkiske borgerskab, ville slippe for at overveje, om de har dummet sig og risikerer at blive statsløse "ligesom joderne". Samtidig vil en sådan indrømmelse og sejr være et godt udgangspunkt for at opbygge en egentlig borgerrettighedsbevægelse a la den, vi kendte i USA i 60'erne. Da antallet af "udlændinge" i Tyskland som tidligere nævnt er over seks millioner, ville en sådan udvikling have den allerstørste positive politiske betydning for kampen mod racisme i hele Europa. For man tager fejl, hvis man tror at problemet kun findes her.

Frankrigs nye borgerlige regering har lige gennemført endnu mere drakoniske foranstaltninger over for asylsøgende end de tyske. I England blev der sidste år myrdet otte personer af racistiske årsager, og uafhængige kilder vurderer, at der forekommer op mod 70.000 racistiske overfald om året.

I vort lille fredelige land brændes et asylcenter nær Juelsminde af kort efter at der er blevet uddelt nazistisk propagandamateriale i nabobyen Horsens. Og den nye indvandrerminister Birthe Weiss gennemfører endnu et krav om visum for at modtage krigsflygtninge fra Jugoslavien. For at fejle spot til skade kan man læse i "Jyllands Posten", at politikere fra Venstre og Konservative er "foragede" over forsvarsadvokater, der trækker asylsager i langdrag for at forsinke udvisninger - det er vel de selvsamme politikere, der stemte imod at stille Niin Hansen til ansvar for sin morderiske behandling af ansøgninger om tamilske familiesammenføringer.

Jo, det er på høje tid med en bred europæisk borgerrettighedsbevægelse på disse spørgsmål. ■

Efter Haarder

Studerterne må røre på sig

Af Kaj Jensen

Som sædvanligt stjal årets skyhøje afvisningstal til de videregående uddannelser næsten medie billedet i en uges tid. Og som sædvanligt lod politikerne som om, at det kom helt bag på dem, at der igen i år blev afvist mere end 20.000 unge til uddannelserne.

Antallet af afviste har været stot stigende, siden adgangsbegrænsningen generelt blev indført i 1977. Sidste år lovede politikerne imidlertid, at nu skulle det være slut. Med den såkaldte flerårsaftale, der blev vedtaget med et stort flertal i Folketinget, lykkedes det at bilde flertallet af befolkningen ind, at der fremover ville være fri adgang, men i realiteten blev der ikke oprettet én ekstra studieplads! Til gengæld vedtog partierne bag forliget at indføre stopprøver efter et års studier på alle uddannelser. Adgangsbegrænsning og stopprøver er imidlertid kun to ud af mange politiske tiltag, som landets uddannelseshørende unge har måttet kæmpe mod. Jævnlig nedskæringer ("budgetmæssige tilpasninger") og skærpede betingelserne for at modtage SU har radikalt forringet vilkårene for de studerende. Som den berømte rosén i polseenden

har de nye universitetslov mindsket både de studerendes og de ansattes indflydelse på undervisning og forskning til fordel for stærkere ledere. For venstre-loven Bertel Haarder var dette en af de sidste sejre, han kunne notere som undervisningsminister.

Siden da er den konservative Poul Schlüter skiftet ud med den lidt mindre konservative Poul Nyrup Rasmussen, og den radikale Ole Vig Jensen har overtaget Bertel Haarders stol i undervisningsministeriet. Hvor vidt han også har overtaget Haarders politik, er det nok for tidligt at spørge om. Uden hverken at kigge i krystalkugler, tarot-kort eller kaffegrums kan man dog tvivle på, at der sker de store ændringer. Politikken over for de videregående uddannelser har sjældent været præget af store uenigheder på Christiansborg, og det vil et ministreskift næppe ændre. Siden starten af 70'erne har politikken over for uddannelserne været en del af statens forsøg på at løse den økonomiske krise. Skiftende regeringer har relativt uafhængigt af deres sammensætning - forsøgt at neddroste udgifterne til uddannelserne. Samtidig har man forsøgt at styre tilgangen af studerende i retning af især de tekniske og økonomiske uddannelser. Ved at gøre det, har man troet på, at det var muligt at styrke det private erhvervsliv og dermed den betrængte betalingsbalance. Midlet til at styre

strømmen af studerende har været et centralt fastlagt mål for, hvor mange studerende, man samlet optog. Inden for denne ramme har man fordelt antallet af studiepladser på de forskellige uddannelser. Man kan andre sig over, at en så central styring af uddannelserne - der ikke har ladet Sovjetunionens planøkonomi noget efter - har været gennemført af en ultra-liberalist som Bertel Haarder. Måske var det derfor, at et af Bertel Haarders debatoplæg fra 1988 bar titlen "Perestrojka i uddannelsessystemet"?

Sindblik i dette nummer af Socialistisk Information er viet uddannelses- og studenterpolitik. I artiklen *Ti år med Haarder* gennemgås nogle af de væsentlige ændringer af uddannelserne, som Bertel Haarder har stået for. I artiklen *Frøbaring til uddannelserne?* beskriver Signe Bramming den politiske baggrund for indførelse af stopprøver og konsekvenserne for de studerende. Slutteligt har vi interviewet en aktiv studenterpolitiker, der i *Studerterne må røre på sig* slår fast, at der (stadig) er brug for en socialistisk funderet studenterpolitik, og at de studerende må samles om en kamp for bedre studiebetingelser. ■

Efter Hvidovre

Kommunevalg med sorte pletter

Af Mads Bruun Pedersen

Der er tilsyneladende ingen grænse for, hvad socialdemokratiske kommunalpolitikere vil gøre for at trække en valgsejr hjem ved det kommende valg.

Det blev til fulde afsløret under sommerens såkaldte "Hvidovre-affære", hvor den socialdemokratiske styrede kommunes flertal under borgmester Britta Christensen satte selv den sidste rest af, hvad der måtte være tilbage af politisk anstændighed til, i kampen for at trække fremmedhaderstemmer til partiet.

I Brittas verden kan Hvidovre kommune ikke "klare" flere flygtninge. Imidlertid er det ikke i den omfattende mediedækning på noget tidspunkt blevet klar: for offentligheden, hvad det vil sige, at en kommune ikke kan klare flere flygtninge.

Konsekvensen har da også været, at hele bærmen af fremmedhadere både i Hvidovre og andre steder har taget staffetten op. I lovgivning og modstandsløst lægger sig åben for de fremmedhadiske stemninger, som krisen, udstødningen, arbejdsløsheden, fremmedgørelsen, norm-sammenbruddet i arbejderklassens svageste lag

me i befolkningen.

"Hvidovre-sagen" endte med, at Britta Christensen med det mindste politiske figenblad, der er set i denne sommer, som undskyldning - nemlig en henvisning til, at statsministeren ville foretage sig et eller andet. Hun gik med til at holde op med at springe folk over i boligkøen, der står for tur til at få en lejlighed i det almennyttige byggeri i kommunen. Men hun opnåede alligevel, hvad hun ville, nemlig at få markeret sig over for vælgerne.

Ved kommunevalget vil hun for mange af de socialdemokratiske og borgerlige vælgere stå som en folkehelt, der blev trynet af 'dem deroppe', men som - hvor ironisk det end lyder - var "de riges ris og de fattiges væru" imod 'dem': partitoppen, som ikke ved, hvad der rør sig 'på gulvet og flygtningene.

Hvidovre-sagen - og senest Århus-borgmesteren Thorkild Simonsen, som refleksemæssigt gør "familiesammenføringer" til et problem - har vist hvordan mange socialdemokratiske ledere og partioorganisationer er fuldstændig uden ryggrad og modstandsløst lægger sig åben for de fremmedhadiske stemninger, som krisen, udstødningen, arbejdsløsheden, fremmedgørelsen, norm-sammenbruddet i arbejderklassens svageste lag

sætter i bevægelse.

Selvfolgelig findes der socialdemokrater, som følger væmmelse over de politiske toner, som gælder fra byrådsalen i Hvidovre.

Men hvornår hører man et råb fra dem om, at partiet må ophøre med at boje sig for fremmedhadervindene?

Det har naturligvis ikke hjulpet, at både regeringspartierne og den tidligere borgerlige regering har lagt grunden til netop disse vinde gennem en krisepolitik, som har vendt den lunge ende nedad. En lille million danskere på overførselsindkomster. 350.000 arbejdsløse. Den ene bølge af nedskæringer efter den anden har ramt kommunerne og derigennem befolkningen. Hvad havde man vel forventet, at der kunne ske? Selvfølgelig måtte der udvikle sig tendenser til at udpege nogle syndebukke for denne krise. Og her er flygtningene og indvandrerne nemme ofre. Villigt har kommunerne forvaltet disse nedskæringer og sendt regningen videre til borgerne, som har mærket opkravningen i form af højere skatter, afgifter og dårligere service.

Hvis den sorte plet, som Hvidovre-sagen har sat på den kommende kommunalvalgkamp skal fjernes, kræver det, at venstrefløjens forskellige lokale lister fører en uafviselig og konsekvent kamp for et kommunalt oprør, som afviser nedskæringer, fremmedhad og racisme og i stedet kræver iværksættelse af et omfattende program for offentlig produktion og social oprustning. ■

SI, den 93

GØR AFMAGT TIL MODMAGT: OM VIDEREUDVIKLINGEN AF EN REVOLUTIONÆR LEVEMÅDE.

- perspektivreferat af diskussionerne i gruppe III.

juni 93

Gruppe III var en lille gruppe - et par hænderes antal - men bredt sammensat: gamle, hvor nogen var organiseret i autonome grupper, og nye der længe havde været på vej ind i miljøet, men som ikke vidste hvordan de skulle bevæge sig videre - for hvad og hvor er miljøet?

Vi havde lidt svært ved at komme igang - blandt andet pga af 18.maj, der havde fået nye til at komme, men det var jo ikke specielt den, der var hovedtemaet - men så fandt vi ud af at gå slavisk igang med diskussionsplanens fire blokke: 1 - Om afmagt til modmagt; 2 - Hvordan fortsætte og styrke kampen; 3 - Om maskering; og 4 - Om sikkerhed (Denne blok nåede vi ikke særskilt). Selvom blokkene diskussionsmæssigt var svære at holde adskilt fra hinanden gav det en rigtig god snak, som i det følgende skal refereres grundigt. Der var nemlig en kritik af miljøet for kun at offentliggøre konklusioner på diskussioner, og forbigå en formidling af de mere indholdsmæssige brudflader i de debatterede emner.

1: GØR AFMAGT TIL MODMAGT.

Udgangspunktet blev taget i, at det nu er nødvendigt overordnet at få diskuteret, hvordan det daglige arbejde kan komme til at hænge mere sammen, og dermed undgå at vores aktiviteter falder fra hinanden mellem de forskellige aktioner. Eet er - lige nu ifm EF-topmødet - hvad EF er for noget, men et andet og ligeså vigtigt spørgsmål er, hvad vi gør, og hvad vi gør for at blive flere?

Her kunne det let konstateres, at miljøet indtil de sidste år meget - og nogen mente "for meget" - har hentet sin styrke og sin profil i de BZatte huse: det var her, der var rum for den konkrete modmagt. Men nu er disse huse ej længere, og hvad gør vi så? Dette blev set som "den største nød at knække for at blive en reel modmagt". Vores forsøg på at knække denne nød, gav focus på hidtidige begrænsninger og disses overvindelse:

Hidtidige begrænsninger:

1 - at det for det meste, nærmest altid, kun er resultater af diskussioner, der formidles til interesserede folk. Det dårlige herved er også, at det formidler et indtryk, at alle er enige om alt - og det er ikke helt tilfældet!

2 - at det er "et meget hårdt sprog, der bruges: mange der er enige i vores kritik af systemet/EF-unionen står af af denne grund". Nu kan det hårde sprog godt være bare en "dum vane - hvordan er det nu en politisk tekst lyder!! - men det er også "udtryk for en presset livssituation", hvorfor man ikke bare kan finde et andet sprog uden også at trænge presset tilbage. Men: "Den med at hoppe på kritikken af sproget kan godt forfladige de indholdsmæssige problemstillinger", og ligeså "kan kritik af sproget/ord bruges til at skjule en uenighed, som man ikke ønsker, gider eller tør diskutere". En løsning på det "hårde sprog" eller på problemet om, at mange stejler på bestemte ord, der ofte bruges, fx kommunisme, kapital og stat, blev, at man må være mere opmærksom på, om der findes lignende ord, der dækker ligeså godt i den bestemte sammenhæng - fx selvforvaltning for kommunisme - men også, at der ingen værdi er i at lade sig kyse og unnlade dækkende brug af bestemte ord og begreber, bare fordi fordomme flourerer. Og er dette tilfældet, så handler det om give mere information og præcisere hvad der indholdsmæssigt menes.

3 - at "nogen bruger demo'er til at køre sig selv af", og i denne sammenhæng, at der tit er en "hadefuld og fjendtlig stemning og indstilling overfor enhver omverden/person, som en demo'er møder". Ligesa at man

2

lader sig "provokere af ethvert dumt brød/svin, der stiller sig op". Vi efterlyste større disciplin og omtanke mht, hvem og hvad der er målet for demo'er og aktioner, og hvem der er (potentielle) forbundsfæller; og også at der "tages mere bestik af situationen, når man vælger at maskere sig og/eller gå i kæder. Meget idag kører på en rygmarvsrefleks". Det blev foreslået mere at bruge fx at stoppe en demo et par minutter for at fortælle grundende til "hvorfor kæder og hvorfor maskering", både ift nye i demo'en, men også overfor tilskuere. Der blev her henvist til de anti-fascistiske/nazistiske demonstrationer i Kollund, hvor dette blev gjort. Det blev endvidere set som et fremskridt, at der ved demo'er tales/oplæses mere, og at der spilles musik fra højtalervognen - "gerne flere gamle slag- og arbejdersange" - men også at der lægges mere kritisk vægt på, hvad der er vigtigt at sige hvor fra højtalervognen: der er forskel på Nørrebroere som lyttere og så turister og jubber i Indre By. Også fedt at der kommer "flere og flere faner og transparanter med i demo'er, og at vi ofte har løbesedler med. Det er en god måde at informere om sit budskab/aktionsgrundlag på".

4 - at "miljøet er meget lukket og selvtillstrækkelig". Her mangler der større ydmyghed overfor, at også andre kan have "fundet vise sten", altså nødvendig imødekommenhed på at diskutere også gamle dogmer og selvfølgelig sandheder på en solidarisk måde: der er jo grunde til, at praksis er kommet til at se ud som den gør, og disse grunde kan nye ikke antages at kende - ligesom tidligere praksis, med ændrede politiske omverdensbetingelser, kan have tabt sin brugbarhed aktuelt. Løbende diskussion af grunde og betingelser for fortsat kamp for et selvbestemt liv er derfor en fortsat og ikke-endelig opgave at løse.

5 - at "informationer ikke kommer godt nok ud, det gælder også mange løbesedler og plakater, der aldrig kommer videre end til et gemt og glemt hjørne, selv om de er trykt i massevis". Vi vil til løsning heraf "stå meget stærkere, hvis vi er organiseret".

6 - at "miljøet er konspiratorisk". Dette synspunkt blev ikke nærmere udredt, og vi fik heller ikke diskuteret det i gruppen. Er det en selvfølge, som det ikke synes muligt at gøre noget ved? Og hvad menes der egentlig? Hvis det er ift det kapitalistiske system, er det vel fedt, nødvendigt!

7 - at "miljøet er splittet. Vi vil stå meget stærkere, hvis vi organiserede os". Som det er nu er det også for tilfældigt, hvilke problemstillinger, der rejses af nye i miljøet, som også diskuteres, hvilket blev karakteriseret ved, at "vores politik er meget personbunden": fremfor at diskutere synspunkter ud fra den sag, man har sat hinanden stævne om at udvikle, så tages der primært imod synspunkter (til debat) fra personer, som man i forvejen tror eller mener at have eller kunne have noget sammen med; - Og dette er vel også grunden til at personligt fnidder - uformidlet og uduelig anti/sym-pati - fra tid til anden får så stor negativ betydning, idet politik, forstået som den samfundsmæssige retning man sætter på samværet med den menneskelige anden, så reduceres til en privat affære, fremfor som et kollektivt anliggende om forandring af de betingelser, der undertrykker og splitter mellemmenneskelige sammenhænge. Når politik er "meget personbunden" betyder det også, at politikken kan svinge med de fremmødte personer, og at "private konflikter" kan få store politiske konsekvenser - og det er vel ikke helt nok til et langsigtet, målrettet og strategisk opgør med det nuværende system!

Det skal tilføjes, at den personbundne politikform også synes at have en gruppebunden. Der blev nemlig rettet en kritik mod gamle i miljøet - fra de gamle selv - for tit at føre sidste interne diskussioner videre på møder, hvor nye deltager ("Nu man alligevel er sammen, så ..), fremfor nærmere med nye at diskutere de problemer/sager, man fælles er mødtes om.

8 - når miljøet ikke længere kan 'hænge sin hat' på eksistensen af BZatte huse, så er det blevet meget svære at have en dagligdag sammen i sin modmagtsbestræbelse. Det er "faktisk kun, når vi laver aktioner mod noget - når vi er anti - at vi er sammen, og dette er også vigtigt, men ikke nok. Den bedste modmagt er at have en dagligdag sammen. Som det er nu har vi også svært ved at hente styrke nogen steder - undtagen i

at det lykkedes fascisterne at komme til magten rundt omkring i Europa, og den vil være lige så fatal idag, idet den overser, at et revolutionært systemskifte kræver, at mennesker selv og associerede om faktiske reproduktionsproblemer, og ikke kun en selvudvalgt elite, handler som samfundsmæssigt kollektiv (For en kritik af socialfascisme-strategien kan Trotskij anbefales). Og det kan tilføjles - med en tysk kvindes ord, Frigga Haug - at sandt menneskelige relationer opstår dér, hvor mennesker slår sig sammen for at gøre verden beboelig.

15 - i forbindelse med videreudviklingen af vores politiske kultur blev der også argumenteret for "at inddrage bredere produktionsmæssige problemer, at finde og aktionere i centrale systemmæssige brudflader, fx at slå militant til mod den centralistiske planøkonomi indenfor landbruget, der bærer hovedskylden for udpiningen af jorden og megen forurening, og som på urentabel vis skaber det ene storbrug efter det andet, eller at lave lige så konkrete aktioner mod forurenende virksomheder, hvor andre progressive kræfter har givet op, fx mod Proms Kemiske Fabrik. På sådanne områder har vi mange vigtige forbundsfæller". Der var her den indvending, at vi "ikke kan gå på gaden for det hele, og at vi har brug for strategiske mål". Men: "Hvis ikke vi løfter sådanne opgaver, hvem kan så!"

Vi fik ikke diskuteret, hvad modmagt egentlig er for en størrelse. Men lidt ord til dette er, at når den går forrest i gennemførelsen af det "nye, det solidariske samfund", så er den rettet ind gennem perspektivet om magtens ophævelse. Magt kan ses som "fortætning af styrkeforhold" (Nicos Poulantzas, fransk marxistisk politolog), der kan selvstændiggøre sig, fx i formen stat, hvilket sker når det er styrkeforhold mellem interesser, der er uforenelige, dvs antagonistiske. Når magten så har selvstændiggjort sig kan den med Thomas Mathiesens ord forstås som "intenderet produktion af afmagt hos andre": "Magten hviler da på afmagten og ikke omvendt. Konkret vil dette sige, at magten hviler på passivitet, på gentagelse af de kendte handlemønstre ud fra mangel på kendskab eller alternativer til, at man ikke ser hvad der er i ens interesse og hvad ens problemer skyldes"(Magt og modmagt; Thomas Mathiesen er en norsk socialist). Eksistensen af magt kalder derfor på modmagt som "fælleshandling til overvindelse af fremmed viljesudøvelse over én", og som samtidig ophæver de systemmæssige betingelser for magtens eksistens.

2 - HVORDAN FORTSÆTTE OG STYRKE KAMPEN.

Det indledende - og bedste - bud på dette var "en dagligdag sammen". Og dette blev i første omgang vendt som et problem om organisering.

Som det er nu er mange organiseret i grupper om bestemte emner/problemstillinger, og nogle grupper mødes kontinuerligt med andre. Men der mangler en flade udadtil, så nye kan koble sig på arbejdet. Det blev nævnt, at man "tidligere har forsøgt sig med Infomøder og plenummøder, men de slog ikke igennem, men måske tiden er til det igen?". Tidligere er det "strandet på, at der er flere i miljøet, der ikke vil/kan arbejde sammen", men "dette kan også skyldes, at miljøet opfattes meget snævert" - og sikkert forskelligt, afhængigt af hvem man spørger. Og at de grupper, der regner sig til miljøet, er mere eller mindre lukkede grupper - et "problem der jævnlig diskuteres, uden dog at føre forandringer med sig". Der er nemlig fordele ved "lukkede grupper: det giver en styrke at være tæt organiseret. Men hvordan finde en balance? Problemet er vel heller ikke kun bare at blive flere? Som det er nu er der mange, der obstruerer eller bare brokker sig vildt og ukonstruktivt". Den nuværende organiseringsform lider dog "klart under det problem, at det er svært at fordele opgaverne: nogle knokler vildt meget - og nogen brokker sig vildt meget", og dette går også "ud over den nødvendige og brede formidlingen af information om, hvad vi laver, hvorfor vi laver det ~~vi~~ gør, og hvad det kunne født, der også blev taget fat".

(Et indskud skal gøres mht problemet om obstruktion. Det blev flere gange rejst som en hæmmende faktor for udviklingen af arbejdet. Men vi fik ikke stillet spørgsmålet, hvad der nærmere karakteriserer det som fænomen, hvad det er begrundet i, og hvad dets betingelsesside er, samt fra hvilket ståsted det mødes. Kommentarer og analyse synes derfor påkrævet - så fælleshandling til langsigtet løsning kan finde sted).

Vi har mao også et formidlingsproblem - ud over det organisatoriske mht hvordan integrere nye i arbejdet. Det kommende giver dog ikke forslag til en entydig løsning herpå.

Vi stillede spørgsmålet, om det er en partiorganisering, der skal til fremover. En sådan vil nemlig kunne tage imod nye, blandt andet gennem skolingkurser. På den anden side er det vel også muligt at lave skolingkurser - "Vi kunne kalde dem noget andet" - uden at det er en partistruktur, der bygges op. Selve partitanken blev dog ikke diskuteret nærmere.

Til gengæld blev der talt for flere offentlige møder og debataftener, fx om afgrænsede emner som "Hvad er modmagt?". Ligeså var der opfordring til at bruge Slamm mere - "vigtigt at vi synliggør os - eventuelt at Slamm kunne gå ud over abonnentstrategien". Indvendingen at "det vil give Den Danske Forening mfl indblik i interne diskussioner, og dermed være en sikkerhedsrisiko", blev ikke set som overvældende: "Er vores indlæg i Slamm så strategiske. Vi har en tendens til at gøre tingene mere illegale end rimeligt". Konkret blev det foreslået, at det kunne være en måde at komme videre på, at holde månedlige koordinerende møder, lidt a la Anti Racistisk Netværk, der er oprettet for at undgå dobbeltarbejde og for ikke at træde hinanden over tæerne. Det skulle så være et koordineringsmøde for autonome, og ikke først og fremmest et diskussionsforum. Men stillet op således, tages der ikke højde for, hvordan nye kan komme med i miljøet. Dette problem vil dog kunne løses ved at lægge diskussioner ind, og indkalde bredt, "således at der kunne henvises videre til andre, hvad der var muligt at indgå i, eller hvilke opgaver der var vigtige at tage op" - men er der ressourcer til det, og er det nu det skal gøres? Dette fik vi ikke diskuteret færdig, men hvis det er en vej, så er det en vej i det Marx' perspektiv om "associerede producenter". frivilligt samvirkende kollektiver. Dette vil indbefatte en udveksling og udvikling af ideer til planer og aktioner - eventuelt i formen manifeste, hvor vi sætter demarkationslinien for, hvad staten aktuelt og fortsat skal holde deres blodige fingre fra, linier som det vil være op til kollektivt strategisk handle hele tiden at udvide rummet for. Et sådant perspektiv kræver endvidere, og vi begynder at lære og lære hinanden, ikke at handle ud fra, at der er et center for beslutende magtkompetence over os - altså centersuverænit, hvor borgerskabet har deres i formen Christiansborg, herremændenes sidste bastion - men at der er flere plurale centra, og at det socialistiske kollektiv kun kan fungere, når det bygger på individer, der selv tænker, og selv videreudvikler givne og utopiske livssammenhænge - med utopi forstået som "det mulige, men endnu ikke virkeliggjorte"(Ernst Bloch - håbets filosof).

Vores snak gik ind på området af, hvordan vi egentlig lever idag. Når vi "primært er sammen som anti", så vil en bedre og bredere organisering løse noget/meget, men den giver os ikke i sig selv en hel hverdag, en organisk sammenhængende livssammenhæng. Vi diskutere "kollektiv økonomi", blandt andet ud fra den umulige (?) tanke, at vi stillede krav til systemet om fælles økonomisk form for grupper af mennesker, hvilende i konkrete behovsbestemte samfundsprojekter, så vi "ikke i vores dagligdag er splittet - og hvor især står til regnskab for lønarbejdet, a-kassen, bstanden, SU-en mv". Faktisk er vi hver især "tvunget ned i en ekstrem individualistisk livsstil: det er i sidste instans hver enkelt private ansvar at klare dagen. Herover ville det være rimeligt, ønskeligt, at man som gruppe havde en bestemt økonomisk pulje at råde over, og så kunne man som gruppe selv prioritere, hvordan den skulle anvendes". Der var ikke den store tro på, at noget sådant kunne lade sig gøre. Der var "negative erfaringer med fællesøkonomi". Desuden var der det standpunkt, at man kommer i klemme, hvis man understøttes af staten: "I bekæmper staten, javel, men hvor mange penge

er det nu i får i støtte?!" ". Heroverfor stod synspunktet, at "kan vi ikke løse det økonomiske problem, så er det socialistiske projekt også uløselig".

Diskussionen om økonomi blev lidt mudret. Kan omhandle, at vi ikke klart nok fik skelnet mellem fællesøkonomi (som en økonomisk form indenfor rammerne, det er også den gamle andelstankegang, kooperativismen) og så kollektiv økonomi (at finde former, der bryder med det bestående).

Der hvor der var en enighed at snakke ud fra, det var at "vi skal blive bedre til at stille krav, også på et tidligere tidspunkt end nu, og før vi er perfekte, og ikke bare prioritere at leve et alternativt liv. Det må være muligt at fastholde det radikale bud som revolutionær, selv om vi går ind på en sådan vej". Der blev her skelet til, at alle andre grupper forstår at stille krav til systemet, og specielt bruger de stærke grupper på arbejdsmarkedet systemet til at få indfriet egne kollektivt-private ordninger omkring pension osv osv, hvilket også truer/udtynder de nuværende offentlige ordninger. Asocialt - og for tiden tager fanden de sidste i stadig større tempo. Det skal heller ikke glemmes, at systemet bruger en masse ressourcer til at forske i, hvordan menneskelig handlen kan forudsiges, således at der kan gribes ind, før der opstår såkaldt "systemtruende adfærd". Vi må derfor stille krav om anden forskning: forskning for og med mennesker".

Til noget mere for en videre vej frem blev der refereret til J.Hirsch' tanke om "socialisme som radikalreformisme": "Det handler om at gå ind og stjæle rum fra stat og kapital, og at lade dette være bestemt gennem socialismen". Og også reference til den nye strategi, som Torkil Lauesen argumenterer for: "Det er vores opgave at opbygge nye basis-demokratiske strukturer, organisationer og aktionsformer, der kan skabe folkelig magt her og nu og give folk en fornemmelse af, at det kan nytte at gøre noget. Det er også vores opgave at være med til at svække centret moralsk og praktisk, for derved at lette periferiens muligheder for at selvstændiggøre sig. Vi må give vores bidrag til at bryde den styrke, systemet har opnået via opdelingen af verden i center og periferi. Verdensmarkedets magt kan kun brydes via en erodering i centeret praktisk og moralsk kombineret med en "delinking" af periferien. Systemet må angribes fra begge sider for at overkomme den styrke, opdelingen af verden har givet kapitalismen" (Oprør i den nye verdensorden, april 1993). Dette er en linie, som også RAF på det sidste betræder: "Vigtigt nu og i den nærmeste fremtid: De i lang tid påkrævede fælles diskussioner og opbygning af sammenhænge mellem forskellige grupper og mennesker, der hvor de lever, ud fra hverdagsmenneskene i dette samfund, der hvor det bliver nødvendigt for mange at tage hånd om deres egen situation, og sammen med andre søge efter løsninger. Vi tror at sådanne sammenhænge kan være basis for den kraft, som vi har kaldt modmagt. Modmagt fra neden, en modmagt som stadig ikke findes. Sålænge sådanne samfundsmæssige alternativer til systemet ikke eksisterer, så længe vil der være fortvivelse og ødelæggelse blandt folk. Så længe vil der blive flere, som vil være isoleret og uden perspektiver, stadig flere vil krepere af junk eller blive drevet til selvmord osv. Hvis det forbliver sådan vil stadig flere folk løbe efter fascisterne" (april 92).

Focus er, ud fra ovenstående referencer, på opbygningen af sociale rum, og så kamp når disse er truet: "holder staten sig væk, lader man være med at angribe".

Taget på ordet er dette indtagelse og opbygningen af flere og nye fristeder, og en stigende koordination af de fælles modmagtsbestrebelsers disse imellem - men som det er nu må det ikke glemmes, at samtlige fristæder er truet (Det kunne være her at starte!?): det gælder Folkets Hus, hvor der ikke bliver meget tilbage, hvis det lykkes kommunen at få gennemført den allerede vedtagne lokalplan, at der skal bygges ældreboliger hele vejen rundt om huset på Folkets park (Hvad at gøre?); og også Ungeren er udsat: et rygte siger, at der ligger et lokalplansforslag om at lave parkeringspladser, der hvor Ungeren ligger i dag (Hvad at gøre?); og Christiania - her gør politiet hvad de kan for at ødelægge hvad der er muligt (Hvad at gøre?).

Men vi skal nu heller ikke glemme at gøre op med et gammelt traume: "vestrefløjens angst for at tiltage sig magt" (Jørgen Knudsen). Nogen af de diskussioner, vi har haft i plenum, bærer også præg af, at de, der har

lagt op til dem, forberedt dem, meget har trukket sig i diskussionen af angst for at styre eller skubbe nogen fra sig - men en sådan ikke-handlen er ingen optimal løsning.

3 - OM MASKERING.

Det blev til en start konstateret, at der "ligger en 10 årig gammel beslutning om OK til masker og brosten. Men der kommer nye til, der ikke kender disse beslutninger, og det erfaringsgrundlag der fortsat nødvendigvis dem".

Det ligger i miljøet, at selvfølgelig møder man magt med modmagt. Det er ikke magten, der skal bestemme, men det menneskelige, og selvfølgelig skal man kunne forsvare sig, når man angribes af magt: Masker (hvor forhistorien er at man skal være maskeret fra starten, ellers kan film sammenlignes, og et hoved lokaliseres ud fra tøjet), menneskekæder (så politiet ikke kan pille enkelte kammerater ud) og brosten/gadekamp (mennesket må bestemme også på gaden) er sådanne modmagtsmidler. Der var stort set enighed om, at maskering skræmmer, men også at det ikke behøver være særlig negativt: "Der er også en skjult opbakning bag de "hætteklædte", for det er også dem, der altid går forrest mod racister, fascistere og nazister; det er faktisk dem, der med usvigelig sikkerhed er der, når det borgerlige samfund svigter menneskerettigheder. Og denne dobbelthed kan vi godt bruge mere strategisk, end vi gør idag".

"Men vi kan godt tænke mere over udtrykket, det vi vil formidle: hvornår er det vigtigt at maskere sig, og hvornår opnår vi bare at skræmme folk væk. Et dækket ansigt gør folk bange. Skaber en mur, der er tyk nok i forvejen". Og fra anden side: "Jeg er ikke i tvivl om, at vi har et imageproblem: hætter knyttes til vold og ballade - selv om det ikke er rigtigt. De sidste mange demo'er har vi været maskeret, men der er ikke sket noget". Men "det skræmmende ved maskering afhænger vel også af, hvordan BZ/autonome opfattes i forvejen. Og det er farligt at rette sig ind efter den frygt eller aggression, der på et givet tidspunkt eksisterer som en aura om os. Hvis vi kan stå inde for det vi gør, så må vi også kunne arbejde ordentligt med de problemer, der kommer bag efter". "Ja, rigtig nok. Men jeg kan bare ikke altid stå inde for det vi laver. Fx aktionen mod Blågaard politistation: end ikke en løbeseddel. Vi må snakke om at ændre de ting, der er gale. Har tit oplevet spørgsmålet "hvorfor vi altid slås med politiet?", og det er et problem, for vi laver meget andet end det".

Det blev herefter til en meget generel snak om aktionsformer, hvor vi holdt os til masseaktioner.

Der blev slået til lyd for, at der tænkes mere fleksibelt mht demo-former: "Vi er meget fanget i bestemte måder at aktionere på. Grunden til at vi altid holder fast i det militante udtryk er, at pacifistiske metoder mest er kommet fra folk, vi politisk er uenige med, bla fra den etablerede venstrefløj". "At lave "Sit down aktioner", i stedet for at stå, råbe og slå, kan være OK; forestil dig en strisser i fuld kampklædning, der skal til at slæbe af sted med folk, da vil deres militære udstyr falde helt til jorden. Så det er ikke nødvendigvis defensivt og pacifistisk at obstruere passivt. Og argumentet "vi får bare tæsk alligevel" tror jeg ikke holder generelt. Ved Trevi-demo'en ville vi næppe have fået det - og hvis så havde det næsten været dette værd".

Flere kom ind på, at der laves for mange demo'er, og at de af den grund også kunne blive lidt lallede, søndagsagtige. Her blev det indvendt, at "det mest handler om forarbejdet (der altid er krævende), idet dette er meget bestemmende for den holdning, som folk møder op med". Og det blev foreslået, at man også tænker på stationære manifestationer, dvs mødes det bestemte sted, hygge, lege og aktionere, og hvor der deles løbesedler ud og snakkes med folk, fremfor "altid at rende den halve by rundt". Vi har også muligheden for at stemme boligblokke og snakke - men det var der ikke mange der mente, at mange gad. Men er det så dårlig en idé?

En særlig debat angik uro-er i demo'en. Her blev standpunktet, at næste gang de møder op, så stopper vi demo'en og sammen isolerer dem, beder dem om at skride - hvis de ikke selv kan finde ud af det - og går ikke videre før.

Spørgsmålet om kæder bagerst i demo'er blev også berørt. Det er både en fordel, at der ikke er nogen bagest, idet det så er muligt for nysgerrige at hægte sig på, og langt fra alle har lyst til at gå indesluttet af kæder forrest og bagerst. Her til fra nye, at det er vigtigt at gamle også deler sig, går spredt i demo'en, så nye kan få kontakt. Men det kan være svært med justitsen - "Ingen øl, det er en fælles beslutning -> åhh rend mig røven" - hvis man er havnet alene nede bag ved. Men det er også en fordel for uro-er, at der ingen bagkæder er. Skal der være en bagkæde, vil det være fedt med en Walkie, og at det aftales på forhånd, hvem der gør det - lige som forkæden dannes ud fra sine nødvendigheder. Det viser sig også, at når der har været bagkæde, at så har det fungeret udmærket.

Et særligt stridspunkt i diskussionen blev, hvad at gøre, hvis kampen for at fastholde et givet befriet område ud fra en realpolitisk betragtning på forhånd er dømt til at blive et nederlag. På den ene side skal man selvfølgelig kæmpe, men det har mange omkostninger, og de færreste kaster sig helhjertet ind i det ("Man går hjem og bader ind imellem"). På den anden side er det også vigtigt, at vi selv vælger, hvor og hvad vi vil slås for, og at vi bryder med den forudsigelighed omkring udvalgte interesseområder og aktionsformer, som tusinder af højtuddannede og højtlønnede lakajer indenfor stat, amt og kommune dagligt bruger forskningstid på at afdække - og imødegå på repressiv vis.

Ovenstående to sider står vel langt fra i modsætning til hinanden. Strategisk kan de - ordentligt koordineret - supplere hinanden. For "vi taber kun de kampe, vi ikke kæmper".

Anne Jønsson
Vesterfælledvej 14
1750 København V
Tlf 31 31 51 61

"Modsigelser i Videnskaben om det Små"

Generelt: Jeg læser på '87-ordningen. Arbejder på Kritisk Psykologisk/Subjektvidenskabeligt grundlag, og har Gren-specialisering fra Anvendt Socialpsykologi. Har desuden i snart 4 år lagt størstedelen af mit faglige knofedt i arbejdet med teori- og praksis-udvikling indenfor det social-kliniske område som medlem af det faglige arbejdskollektiv, Rådgivningsgruppen Regnbuen, der har til huse i Studenterhuset v/ Københavns Universitet, Købmagergade 52 (for en nærmere beskrivelse af rådgivningens historie, arbejdsgrundlag og -metoder, samt organisatoriske erfaringer med bl.a. supervision, se: Jønsson, A., et. al.: "Regnbuen - konkret utopi. En udviklingshistorie i alternativ praksis", i Forum Kritisk Psykologi - Teori & Praksis Nr. 8/93, Tryksamlingen, København 1993, (kan findes i Bogsabet)).

Almen Psykologi: Jeg forestiller mig at bruge undervisningen og vejledningen i Almen II til at pejle mig ind på de almene modsigelser i det genstandsfelt, som skal forsøges udfoldet i Specialet, for herigennem at nå frem til et for-begreb - som ved nærmere udforskning giver genstanden mulighed for at træde frem på egne væsenspræmisser. Denne kronologi mellem Almen II og Speciale er vel nærmest omvendt den gældende praksis, men det forekommer mig - grundet den særlige metodologiske forskningstilgang indenfor Subjektvidenskaben - at være den mest adækvate måde at forsøge at åbne det felt, som jeg indtil videre arbejder med under titlen: "Videnskaben om det Små". Det vil nemlig forhåbentlig dermed være muligt at afklare flere væsentlige forhold: Er "Videnskaben om det Små" historisk specifik på et almengørligt/almenmenneskeligt grundlag - peger det tilbage på grundforhold ved den menneskelige psykes særegenhed, og i så fald hvilke - eller er det f.eks "blot" en særlig konsekvens af den samfundsmæssige, sociale og personlige usamtidighed, som produceres i og med den nuværende samfundsanordnings seriealitet- og parcelleringstendenser.

Videnskaben om det Små: Dette punkt er rykket længere og længere ned på siden, skønt det dog er dét, det hele handler om. Det er også svært at sige noget om, for hvor og i hvad skal jeg gribe for at få fat på en sådan måde, at det ikke mister sin informationsværdi ift. den undrende offentlighed, for hvad véd jeg overhovedet om, hvad der er hoved, og hvad der er hale. Med dette forbehold kaster jeg hermed hovedkuis ud i det.

"Videnskaben om det Små" dækker det område af den specifikke menneskelige virksomheds egenbevægelse og omverdensudveksling, der eksisterer og udvikler sig mellem kilde og konstitution - sagt med Gramsci (jvf. Sørensen, G.: "Gramsci og 'den moderne verden' - eller spørgsmålet om praxisfilosofiens autonomi", Tusculanum, KU 1993). Eller som Séve ville vælge det; relationen og udviklingsbevægelsen i og mellem udgangspunkt og grundlag (jvf. Séve, L.: "Marxisme og personlighedsteori", Rhodos 1978).

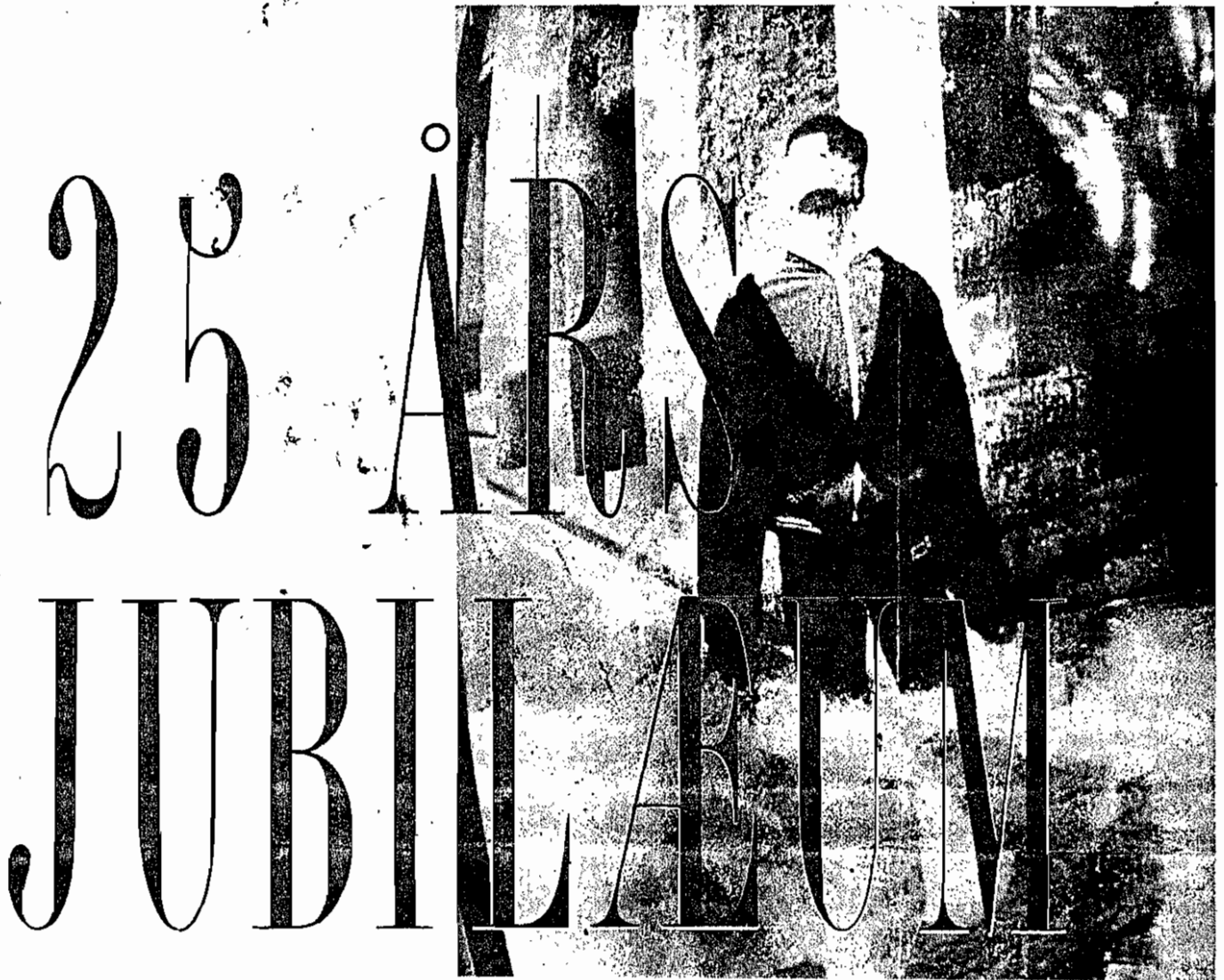
Men begge disse udsagn er vel nærmest at betegne som sokratiske udenoms- og ydersidebestemmelser, der næppe kaster lys nok ind i genstanden til at øjne dens væsen. Jeg skal derfor gribe til en strofe af Ernst Bloch - Håbets filosof - hvor han omtaler "Endnu-Ikke-Ontologien": "Der findes en kerne i os, den skinner og bliver belyst af det, som endnu ikke er, som endnu

ikke er blevet bevidst og alligevel har sin virkning" (jeg skal lige for god ordens skyld nævne, at det ikke er 'det før-bevidste' i freudiansk forstand, der tales om).

Nu, når jeg så har skrevet citatet, forekommer det mig alligevel ikke at være fyldestgørende nok: det griber ikke dialektikken ordentligt. Dét, jeg forsøger, er måske at sætte en detalje på begreb. Små tilsyneladende ubetydelige hændelser og situationer, som i virkeligheden kan ændre et livsforløb eller, som senere, når man kigger tilbage på det, synes som slog det noget uopsætteligt an i livsprocessen. For at komme det lidt nærmere, kunne man måske sige, at det drejer sig om særlige initieringsprocesser, hvor latens og potens (Bloch) begaver hinanden således at resultatet i første omgang bliver, at noget nyt konstitueres i verden. Når jeg siger 'resultatet' mener jeg: det er dét, der lægges mærke til, som dét, der træder frem og tager form, ja, og dét, at det endda oftest i bakspejlet omtales som selve årsagen til sig selv.

Heri ligger det problem, at selve processen mellem kilde og konstitution er ubegreben - mangler begreber - den forbliver dunkel og udsagnene herom henvises alene til fornemmelsernes dimension. De fleste teorier om psykologiske sagsforhold får dog ikke engang øje på dette problem.

En central opgave er derfor at indkredse, fremstille og udvikle begreber - kategorier - der definatorisk kan anvendes til ethvert konkret arbejde med det små, når det netop er det små, der drejer sig om, at gribe forandrende ind i. Dette er spørgsmålet om at kunne bestemme genstanden for det små, og det er svar på dette spørgsmål, der er målet med mit Almen II projekt.

— for Studenter Rådgivningen

Studenterrådgivningens fødsel og problemerne ved at være en rådgivningsinstitution i 70'erne med opbremsningen i den offentlige sektor.

USA var først med studenterrådgivninger. Allerede i 1910 ansatte man en psykiater på deltid ved Universitetet i Princeton, New Jersey. Prototypen etableres på Yale i 1926. Denne mentalhygieniske rådgivning blev knyttet til en medicinsk sundhedsjeneste. Institutionerne spændte altså et sikkerhedsnet ud under en bestemt gruppe af samfundsborgere — studenterne. Men det var en nødvendighed i USA, da landet havde et ringe offentligt sikringsystem. I Vesteuropa kom studenterrådgivningerne først på dagsordenen i efterkrigstidens opbygning af et industrisamfund. I Skandinavien

blev problemstillingen først rejst i midten af 50'erne.

I arbejdstøjet

Allerede i 1960 trak Danske Studerendes Fællesråd (DSF) i arbejdstøjet og lavede socialrådgivning for de studerende i København. DSF fik et mindre tilskud fra det der hed tipsfonden. I 1964 kom også Århus ind under denne ordning. Åbningstiden var på begge rådgivninger en aften om ugen!

Vigtigt

Man anså faktisk i brede kredse, rådgivningens arbejde som meget

vigtigt. Det illustreres af at dr. Wagner fra Sct. Hans Hospital i 1961-62 i et år vederlagsfrit indgik i en aftalcordning med Socialrådgivningen, så psykiatiske lidelser blev henvist til ham. Også Landsforeningen for Mentalhygiejne drev i årevis rådgivningsklinikker (det hed de faktisk) landet over.

I foråret 1964 bad DSF Landsforeningen være behjælpelig med at lave en særlig rådgivning for studerende med de fire typer af personale, som der var på Landsforeningens klinikker. Dvs. psykologer, socialrådgivere, psykiatere og sekretærer.

Forsøg

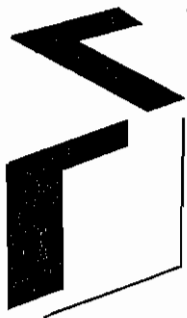
DSF og Landsforeningen ansøgte i oktober 1964 undervisningsminister K.B. Andersen om tilladel-

se til at starte en egentlig Studenterrådgivning på forsøgsbasis. Bag ansøgningen stod dir. cand. psyk. Eggert Petersen, Landsforeningen og formanden for DSF, Jens Christiansen — samarbejde med professor dr.phil. Lise Østergaard. Grundlaget for ansøgningen lå bl.a. i forhold til den eksplosive vækst i studenterårgangene. Det var uddannelsessystemet ikke gearret til. Det tydeliggjorde teorien om de studerende som en særlig udsat gruppe. Hovedbegrundelsen for oprettelsen af Studenterrådgivningerne var dog også begrundet i samfundsøkonomiske beregninger af konsekvenserne af studiefravædet — specielt på universiteterne. Diskussionerne var bl.a. opregnet i en rapport fra 1963 af DSFs socialrådgiver og i dr. Wagners rapport

om "Psykiatrisk rådgivning for studerende".

En forsøgsordning

Den 15. november 1964 startedes SRG i Kbh. med Lise Østergaard, der havde erfaring med den amerikanske "student-counseling" ordning, som designeret leder af teamet. Forsøgsordningens 1. fase blev fastsat frem til 01.04.65, og var fuldt finansieret af DSF og LM der samtidig tilvejebragte mulighed for faglig støtte til socialrådgiveren i Århus. Den 2. fase var finansieret 1965/66 og 3. fase skulle afsluttes d. 1. april 1968, hvorefter der skulle forhandles om en endelig ordning for Studenterrådgivningen. I hele denne periode (og frem til september 68) var SRG en privat institution under ledelse af DSF og LM. Undervisningsmini-

mere på udtalelsen fra Planlægningsrådet af 5. dec. 1967:

Rådet tilslutter sig principielt DSFs og LMs forslag, men pga. begrænsede økonomiske midler henstiller det, "at der i første omgang oprettes en klinik i København, som imidlertid bør være åben for alle studerende i landet. Da der imidlertid skønnes at være et behov herfor, at der oprettes klinikker også i Århus, Odense og Ålborg (...).

For at sikre at en sådan senere udvidelse af aktiviteten ikke skal hæmmes af u hensigtsmæssige organisatoriske rammer, skal rådet henstille, at selve rådgivningsinstitutionen og dens ledelse allerede nu gøres landsomfattende."

Afslutningsvis understreger rådet det ønskelige i,

"at institutionen sikres en af de enkelte lærestalter uafhængig ledelse, for derved at opnå klientellets fulde tillid

at institutionens virke finder sted under hensyntagen til, at oplysninger om klienternes forhold beskyttes gennem almindelig tavshedspligt, også for så vidt angår ikke-lægelige forhold

at der sikres et snævert samarbejde mellem institutionen og de eksisterende og kommende studievejledningsorganer ved de højere læreanstalter, samt at der sikres institutionen snævert samarbejde med institutter, som driver forskning, der er relevant for klienternes virke."

Andre kår

I sammenligning med 80'ernes nedskærings- og privatiseringsramte uddannelsessektor, og den i sammenhæng hermed nært forbundne kraftige vækst i de studerendes studielivsproblemer, var de studerendes kår noget anderledes i 60'erne. Set i dette lys må Planlægningsrådets indstilling,

som var signeret K. Helveg Petersen og Ernst Goldschmidt, om SRGs fremtidige virke og organisation, betegnes som enestående. Den blev da også startskuddet til opbygningen af Studenterrådgivningen som vi kender den idag.

Undervisningsministeriet bevilgede kr. 225.000 (det første større beløb) til SRG for finansåret 1968/69. Dette bevirkede, at rådgivningen i Kbh. blev udvidet til at være halvåbent, at provinsrådgivningerne i Odense og Århus også kunne tilbyde psykologisk og psykiatrisk rådgivning. I Ålborg åbnedes en rådgivning med én times socialrådgivning ugentlig.

Samtidig hermed ændredes ledelsesstrukturen til den vi kender idag (jvf. artiklen "SRGs struktur og arbejdsfelter") og UM godkendte det første sæt statutter for SRG d. 27. februar 1967. Enkelte ændringer er dog sket løbende: Fra sept. 68 til sin overgang til minister i 1977 var Lise Østergaard bestyrelsens faglige kommitterede. Stillingen nedlagdes ved samme lejlighed. Idag har vi kollektiv ledelse af de enkelte rådgivningsafdelinger, men indtil 1981 havde rådgivningerne en psykolog ansat som faglig leder. Endelig skal det understreges, at i tiden indtil LMs opløsning i 1975 udpegede den de 5 faglige repræsentanter til bestyrelsen, hvilket vil sige repræsentanter fra Dansk Psykologforening, Dansk Socialrådgiverforening og Dansk Psykiatrisk Selskab.

På finansloven

Pr. 01.04.70 overgik SRG til at være en finanslovsinstitution, hvilket den har været siden.

Fordelene ved dette skridt turde være indlysende, men ligesom man troede at udbygningsplanerne kunne sættes i system, begyndte krisen så småt at sætte sig igen

nem i den offentlige sektor. Merbevillinger til udbygningsplanerne blev stillet i bero og i lyset af dette var den kriseforanstaltning der fik størst betydning for SRG nok det såkaldte stillingsstop i den offentlige sektor. Stillingsstoppet blev styret på "kroner og hoveder", hvilket bevirkede at der ikke blev oprettet nye stillinger. Derimod var der frit slag for timeansættelser. Resultatet for SRG af den statslige politik blev, at der i en periode i 70'erne betaltes i dyrdomme for en lang række timeansættelser, men samtidig fik man en langt lavere behandlingskapacitet end man ville have opnået ved at ansætte behandlere i faste stillinger. Paradoksalt.

Afslag

Et andet resultat af den statslige politik var, at SRG som følge af et afslag fra UM på en beskedent merbevilling i foråret 1972 så sig nødsaget til at nedlægge rådgivningen i Ålborg og overføre timerne til Århus.

Studenterrådgivningerne forsøgte til stadighed med nye initiativer på trods af tiderne. Nogle af de vigtigste var, at man i 1969 lod Københavner rådgivningen overgå til heldagsklinik. I 1970 blev der efter anmodning fra Polyteknisk Forening oprettet en halv socialrådgiverstilling på Lundtoftesletten (Danmarks Tekniske Højskole). Men først i 1979, blev studenterrådgivningen en fuldgyldig satellit i rådgivningsstrukturen, da man ansatte psykolog Mette Bauer. Videre blev der oprettet en halv socialrådgiverstilling på Københavns Teknikum, som blev finansieret af skolen og havde et tæt samarbejde med studenterrådgivningen. Endelig skulle rådgivningen i Århus udlytte fra lokalene tæt ved universitetet i 1974 og kunne ved den lej-

lig h e d udvide til at have heldagsåbent. Som nævnt stagnerede udbygningsplanerne, kun beskedne timeudvidelser blev det til, indtil daværende undervisningsminister Ritt Bjerregaard, på foranledning af en ansøgning fra SRG ved formanden Per Steenberg Christensen om forøgede ressourcer og etablering af en Studenterrådgivning i Ålborg, positivt gik ind i sagen. Den 1. marts 1979 åbnede Ålborg-afdelingen og den grundlæggende struktur for "Studenterrådgivningen i Danmark" var endelig gennetænkt.

Endnu en sten

Endnu en sten er i 80'erne bygget på Studenterrådgivningshuset, da vi i 1984 kunne åbne rådgivningen ved Handelshøjskolen i København, der er opbygget efter samme model som rådgivningen ved DTH.

I 1988 var Studenterrådgivningen som institution tæt på hele at blive lukket. I et embedsmandskatalog optrådte Studenterrådgivningen som en besparelse på finansloven. Men en massiv indsats fra Studenterrådgivningen, DSF og de lokale studenterråd, studievejlederne og andre støtter fik overbevist Bertel Haarder om, at embedsmændenes forslag ikke var ordentligt gennetænkt.

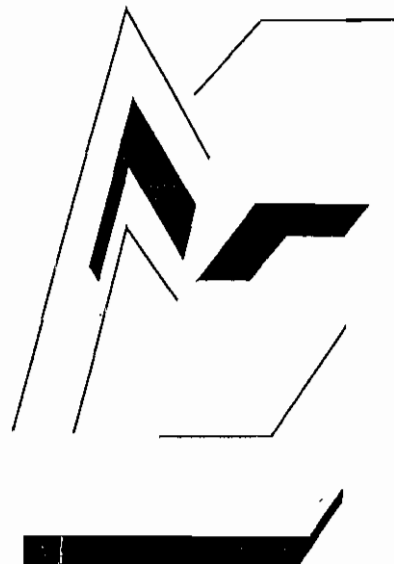
Men denne historie gemmer vi til en anden gang, og slutter med at konstatere at Studenterrådgivningen er i fortrinlig form og levedygtigt her ved tærsklen til 25 års jubilæet.

Preben Poulsen

MODTAGELSE

Fredag den 17. november kl. 14-16 vil Københavns kommune modtage Studenterrådgivningen på Københavns Rådhus, som gestus i anledning af 25 års jubilæet. Kommunen er vært ved et traktement, og et medlem af bystyret byder velkommen. Desuden vil der være tale af Professor, Dr. Phil., Lise Østergaard og Formand for Studenterrådgivningen Claus Ladegaard.

d. 17 nov.

Grum Realisme

"Bliver man ikke tilpasset, så klarer man den ikke.

Det er Marie Gjerums kommentar til mange nye studerendes start på et studie. Marie har skrevet historien: "Måske bliver det bedre til næste år". Marie er socialrådgiver i Studenterrådgivningen på Handelshøjskolen i København. Hun møder i sit daglige arbejde mange folk, der har de samme problemer som Merete, og det ser ikke ud til at blive bedre efter presset på uddannelserne er steget.

Realisme

— Er denne grumme historie også realistisk?

Marie: "Livsforløbet er realistisk. Bliver man ikke tilpasset, så klarer man den ikke. Studerende begår ikke flere selvmord end andre grupper af befolkningen, det viser statistikkerne. Men det jeg har ønsket med min historie er, at få folk til at tænke over hvilke løsninger der kunne være for Merete — der kunne jo være andre end selvmord.

En studiestart er altså sammenlignet med at blive skilt eller flytte til udlandet. Specielt når man kommer fra provinsen. Man er væk fra venner og familie, og man skal til at skabe sig en ny omgangskreds — det er et helt nyt liv."

Ikke tryghed

— Er studerende hårdere ramt end andre?

Marie: "Ja, på den måde at de ikke har den samme tryghed som andre i samfundet. Mister vi andre vores job eller indtægt, så kan vi få hjælp fra det offentlige, det kan studerende ikke. Det får til folk til at opgøre deres studier. En af de hårdt ramte grupper nu er dem på atten år der ikke kan få SU, p.g.a. de stadig er afhængige af forældrenes indkomst. Er indkomsten for stor så kan de ikke få SU."

Pres ikke

— Hvad er løsningerne?

Marie: "Det er vigtigt, at folk

får nogle bedre forhold at leve under. De skal have boliger, der ikke er for dyre. Det er hårdt, at bo i et kælderværelse for 2000 kr. i Rødovre. Selvfølgelig skal der også være økonomisk tryghed. Det kan ikke nytte noget folk skal gå og vente på at få deres SU, når de skal starte på et studie.

Et andet problem som vi ser nu er, at folk har følt sig pressede til at starte på en uddannelse — uden egentlig at føle det helt var dem. Vi har folk, der er kommet ind på en 4. prioritet, som måske hellere ville noget andet. Det er en tendens, der er forstærket nu på grund af de nye tanker om at man skal hurtigt ind på en uddannelse. Samtidig med at erhvervsferiaringen ikke længere skal tælle som adgangsgivende til en uddannelse. En anden ting man kunne gøre var, at satse mere på et socialt miljø på uddannelserne og gøre mere ud af RUS-kurserne. Også den idé de har med "Onkler" på DTH, hvor de nye studerende er knyttet til en ældre studerende, kunne være en god idé.

Der skal gøres noget ved frafaldet og omgængerne, dels fordi det er et hårdt slag for den enkelte — men også fordi det samfundøkonomisk er for dyrt."

Paul

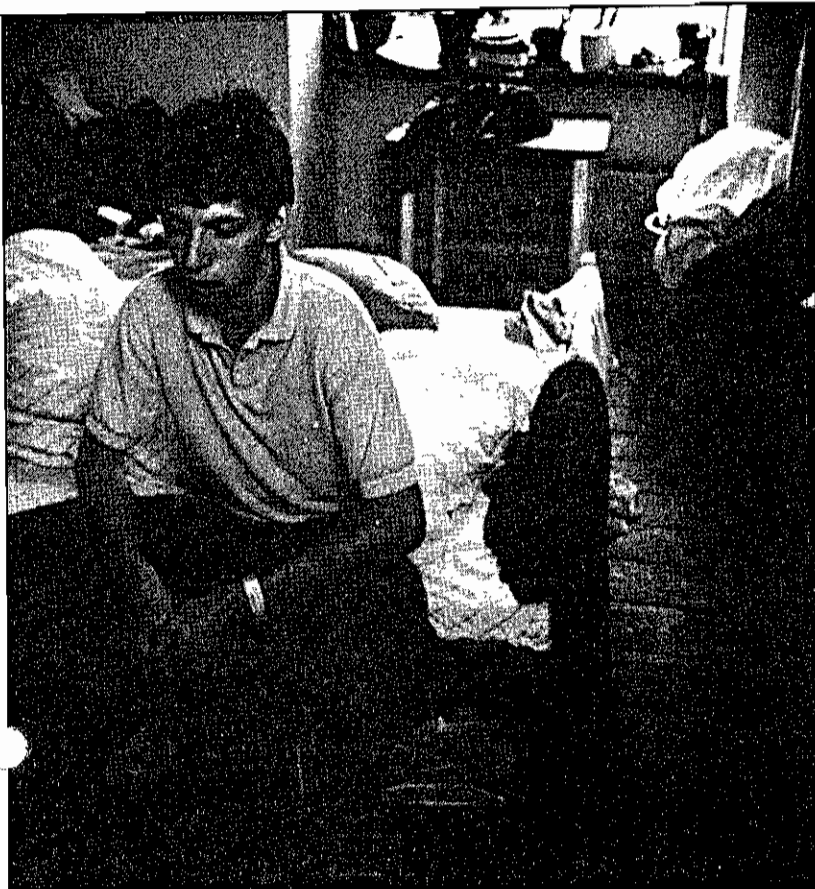

Foto: Claus Peuckert

Uddrag fra: Ud af speciale-sumpen

Så nu begynder jeg at skrive dagbog.

Lørdag den 3. december

Bo var gal i dag. Han spurgte, hvornår det blev til noget med det speciale. Det må være svært at forstå, hvad jeg får al den tid til at gå med. Han har ellers været meget tålmodig.

Han synes, at jeg enten er langt væk eller sur det meste af tiden — og som en ko i sengen, når vi er sjældent gang hævner der samtidigt. Han gider sgu snart heller ikke mere, siger han.

Jeg blev arrig og brokkede mig over, at han bare sad og tegnede videre om aftenen efter en hel dag på tegnestuen. Og han spurgte, hvad det ragede mig, når jeg alligevel bare sad med næsen i bøgerne eller walkman'en i ørerne og kaligraferede noder — ark efter ark.

Og han blev jo nødt til at tjene penge for os begge nu, hvor jeg ikke kan få mere uddannelsesstøtte. Og at det var surt med hans usle løn som nybagt arkitekt på en privat tegnestue, fik han også ud mellem sidebenene. Den skal jo også strække til renter og afdrag på studiegælden. Han så frem til at jeg kunne bidrage, så vi engang kunne få smør på brødet. Men blev jobbet som saxofonlærer på Den Rytmiske Aftenskole, som jeg for længe siden blev tilbudt, ved med at være ledigt? Hvor mange år ville de mon vente?

Jeg smag døren hårdt i efter mig og gik en tur. Vejret var som klam leverpostej.

Det forbandede er, at Bo har ret.

Mandag den 19. december

Endelig har jeg fået hul på analysen af "Out of This World". I det små ganske vist, men tænk, det er lykkedes mig at nedfælde nogle ord på papiret, der udmærket kan end med at blive en del af specialet.

Først sad jeg ellers, som så ofte før, et par evigheder med kvalme og var ved at rejse mig flere gange. For at lave en kop te, gå en tur, snakke i telefon (men med hvem?), benite avis og tygge den grundigt igennem — det hele, med dødsannoncer og sport. Men for en gangs skyld lod jeg mig ikke narre. Jeg klamrede mig til stolen. Og så skete miraklet altså.

Jeg lagde det fra mig, da Bo kom hjem, skønt jeg egentlig var godt igang. Så foreslog jeg, at vi ringede til Hanne og Troels og inviterede dem til middag. Bo så forbavset på mig, men han var med på den...

Carsten Voetmann Christiansen

Uddrag fra: Måske bliver det bedre til næste år.

... Merete trækker tiden ud før hun taler med nogen om eksamensresultaterne — kender ingen, der er dumpet i det hele. Hun får mavepine ved tanken om fremtiden. Merete indser, at hun

har brug for at tale med nogen om sin situation og taler med de 3 i projektgruppen. De har mange meninger og forslag, bl.a. anbefaler en, at Merete taler med en studievejleder eller med studenterrådgivningen. Merete kan ikke se hvad hun skal bruge en psykolog til, hun har jo ikke psykiske problemer, for ikke at tale om en socialrådgiver — hun har jo ikke økonomiske problemer. Merete går hen til studievejlederen og får en samtale med ham om hvordan hun kan klare studiet og hvad hun kan gøre når hun er i tvivl om sit studievalg.

Studievejlederen forklarer, at mange er ved at opgive på første studieår fordi det er svært at finde sig tilrette på et kæmpe studie med store hold, undervisning forskellige steder og mange tunge grundfag. Det bliver bedre til næste år, trøster han. Studievejlederen foreslår, at Merete kan søge orlov fra studiet en periode for at få en tænkepause og overveje hvad hun vil fremover. Hun kan holde helt op på studiet og senere søge ind på økonomi eller en anden uddannelse — med Meretes fine karakterer fra gymnasiet skulle der ikke være problemer med at komme ind på et studium igen; men eksamenskvoteienten stiger hvert år, så man kan ikke garantere Merete plads. Tager hun orlov eller holder op, er hun ikke studerende og får heller ikke det kollegieværelse, hun søger. SU stopper også, hvad skal hun så leve af? — mere arbejde er svært at finde og bistandshjælp — nej tak. Merete kan også skifte studium nu; men til hvilket — hun ved det ikke...

Studenterrådgivningen

bruger også

Socialrådgivere

JUBILÆUM

ret den sidste redningsplanke for studerende med problemer. Intet tyder på at de i de næste 25 år vil få mindre Studenterrådgivningerne rundt i landet har i 25 år været at lave.

Når Studenterrådgivningen fejrer sit femogtyveårs jubilæum vil man kunne se tilbage på et arbejde, hvor studerende er blevet hjulpet med deres sociale og personlige problemer. Tit har rådgivningerne været den sidste stopklods før totalt sammenbrud for den studerende. Alle tegn i sol og måne viser, at Studenterrådgivningernes arbejdspress ikke vil blive mindre i fremtiden.

Mange problemer

Det er meget forskelligt hvilke problemer folk har, når de kommer til Studenterrådgivningen. Når det drejer sig om psykiske problemer, så er det meget de samme problemer som andre mennesker har. Men fordi en studerende i forvejen er i en presset situation, så bliver de psykiske problemer tit forstærket. De pressede situationer kommer f.eks. når økonomien ikke slår til, når eksamen nærmer sig eller når der skal laves et afsluttende speciale.

Problemerne som rådgivningerne tager sig af spænder lige fra uskeligheder med at koncentrere sig over følelse af ensomhed, og til problemer i parforholdet.

Studenterrådgivningen rådgiver også når det drejer sig om økonomiske problemer eller med det sociale system. Også her er der store problemer, fordi studerende ikke betragtes på lige fod med alle andre mennesker. Tit får de studerende ikke den hjælp, som de er berettigede til. Det skyldes f.eks. kommunernes forsøg på at knibe udenom, når studerende skal have hjælp. Desuden er der alle de andre forhold, så som for lidt i SU mangel på boliger, store udgifter til bøger — og andet som i mange år har gjort livet surt for de studerende.

Pres på rådgivningen

Med mange af de nyestrømninger på studietid og SU-udbetalinger, mærker rådgivningerne allerede nu et øget pres for at få hjælp. Det bliver sværere og sværere, at skaffe tid til studerende i nød. Såvel hos psykologerne, som hos social-

rådgiverne. På rådgivningen på Grundtvigsvej er der f.eks. ikke længere tid til at give akuttilbud hos socialrådgiverne. Ofte er der nu fjorten dages ventetid. Selv telefonerne er tit overbelastede. På Rådgivningen skønner man at man har mindst hundrede opringninger på en uge. Med de nye regler for hvor længe man kan få SU, og at man skal bestå eksame-

Det gyldne snit?

En anden ting der skaber problemer er adgangsbeholdningen. På rådgivningerne ser man nu de folk, der gennem hele deres gymnasietid har stræbt efter at komme ind på en uddannelse. De er hastet igennem gymnasiet og lige ind på et studie, og opdager så efter et stykke tid at det måske slet ikke var det de ville. Samtidig ser

vendelserne varierer stærkt mellem de enkelte uddannelser og uddannelsessteder. På Grundtvigsvej ser man mange folk fra de humanistiske fag, mens der f.eks. er uforholdsmæssigt få henvendelser fra jura. Det kan skyldes forskel på normer på de enkelte studier. Det kan også skyldes fordelingen af kønnene. Kvinder henvender sig hyppigst, mens mændene er mere tilbageholdende.

Foto: Claus Peuchert

nerne på normeret tid — er der mange studerende der nu får problemer. Specielt de studerende der af en eller anden grund har været lang tid om deres studie.

Også efterårets SU-problemer har betydet et ekstra pres på rådgivningerne. Et pres der vil være årligt tilbagevendende, fordi de studerende heller ikke i fremtiden vil kunne få SU i august måned, når de starter på et studie.

man også flere og flere på rådgivningerne, som tog en uddannelse bare for at få en. Nu opdager de så, at det ikke er noget for dem. På den måde skaber adgangsbeholdningen problemer for både "de privilegerede" med et højt gennemsnit og dem der fik et lavt gennemsnit.

Forskel

Type af problemerne og hen-

Bedre kontakt

Kontakten til de forskellige studievejledere er ikke god nok på nogle af rådgivningerne, og det er en af de ting som man i fremtiden vil gøre mere ved. Der er stor forskel på, hvor meget studievejlederne ved om rådgivningernes arbejde, og hvor gode de er til at henvise folk med problemer til en af rådgivningerne.

En dansk st.

En smededelev af slægten som godt nok nu var lidt i tog 11F — tænkt på ingen for brude ville han sit vid At blive læge var hans drøm nu var han træt af rosen med toget drog han så fr til København kom lille

Han havde godt nok ly men dette tog han gar han satte sig på en café og ventede på sin gode og ganske rigtigt en en engel med en lille og snart begyndte hun studenten Paars tog t

Til Nørrebro, hvor f og skulle til at brude der kom et brev med at medicin var ikke som Paars sku læse man foreslår insisk Vor Paars fandt ta men knængen var t

Han kom på dette insikken fyldte n men syngte kunne at spille gav en a dog stædigt gik t og pludselig så v hans engel lå i b og lodte ham er

Kom til åben høring kulminationen på

Lørdag den 18. november kl. 14 til 17 bliver der holdt høring på Handelshøjskolen på Havn 15 i det Store rum, med titlen "Stude Høringen afholdes i anled af Studenterrådgivning eksisteret i 25 år. I panelet vil der sidde folk, forskelligt vis har beskæft med studerendes forhold.

Formål

Høringen skal tjene til at og synliggøre erfaringer og psykiske og sociale problemer rørende livet som studere

Indhold

Høringen vil blive indledt af professor Lise Østergaard, der var med til at starte den første Studenterrådgivning i København. I panelet deltager en person, der har kendt de studerendes forhold på det psykiske område:

Johan Conrad, lektor i psykologi for pædagogik.

Rie Graesborg, socialrådgiver Socialrådgivningens fagforening Jacob Lange, kontofællessekretariatet på Havn's Universitet. Han har givet, at fortælle om køn

serne af adgangsbeholdningen. De studerende tvinges tit til slutte meget tidligt hvad søge ind på. Dette betyder af ønske, men af gennem andet forhold gør sig gæld selv studiet, hvor miljøet diet præges af om adgangs nemsnittet var højt eller

ident's eventyr i 1989

Paars til Års
 ial
 om.
 som.
 a Mors
 Paars.

gen bolig
 ke rolig.
 ie
 d det køh
 om
 at snakke
 traks til tikk.

Paars nu borde
 t ho de
 i den besked.
 de d
 - her engang
 og sangl.
 aken ganske sær.
 nu ej kontrær.

studie tid.
 u hans sit
 han sler
 aule hikke.
 an der et år.
 ur det vaf,
 arselsseng
 lille dræng.

Økonomien var en gru
 dog kræfter havde han endnu
 men stadig større blev hans kval,
 hans gæld var blevet kolossal -
 Paars blev nervøs og han fik tics.
 Eksamen ville bli' et kiks,
 med barn og vugge englen fløj
 og Paars var ensom, trist og sløj.

En dag gik Paars til SRG
 her fik han hjælp - nu skal I se -
 sociale råd og psykolog,
 det gjorde ham lidt mere klog
 og da på vej han var tilbage
 han købte sig en trustens kage -
 og så fik Paars en lys idé.
 - men lad nu være med at let

Han ringed til sin kære vlv
 "kom hjem igen - dit gamle siv,
 tag ungen med - jeg elsker jer -
 og snart bli' alting bedre her".
 Så var det slut med alt det svære,
 som bager gik vor smed i lære,
 han bager brod og lækre kager
 og sang endda, vor unge bager!

Tænk Paars, ja, han blev filosof
 for englen og den små Kristoff
 (I husker drengen, som han fik,
 da all var surt og ikke gik).
 Ja - noget har jeg end'lig lært:
 studere - det kan være svært,
 af andre ej at l' sig jage
 man skal sin egen bolle bage.

Høringer den 18/11 om Studenterliv. Høringen Studenterrådgivningens 25 års jubilæum.

Jacob Mushinsky, skal afdække de studerendes behov for lærerstøtte, som de tit ikke får. Samtidig med at lærerne stiller krav om engagement og efterænsomhed.

Elsie Marie Sejer Larsen, lektor ved Blågårdsseminarium, går ind på det kulturskifte, som sker for en studerende der kommer fra landet til by. Et forhold, der ofte medfører ensomhed og psykiske problemer.

Mette Bauer, psykolog på DTH, tager udgangspunkt i DTH og ser på angsten for at dumpe, isolationen og ensomheden.

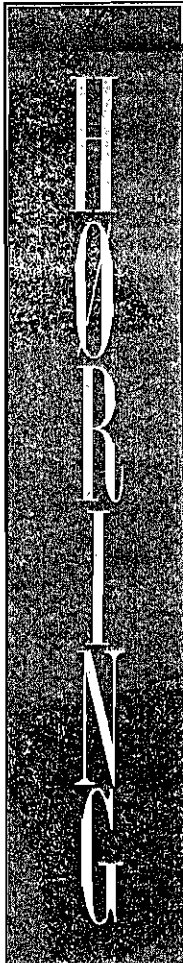
Søren Keldorff kommer ind på de studerendes spil overfor hinanden. Hvordan de laver facader og skjuler sig, for at give et billede af at de stadig fungerer fint. Et spil der tit koster energi og kræfter.

Frederik Bülow Christensen, socialrådgiver ved Aalborg Studenterrådgivning, kommer ind på problemerne for studerende ved den fastlåste økonomiske situation.

Jubilæet
 Høringen er afslutningen på de aktiviteter, der har været siden foråret, som har skullet markere Studenterrådgivningernes virke i de sidste 25 år. Udover høringen, markeringerne i pressen, bliver der udgivet en antologi om de studerendes forhold. Antologien vil udkomme i januar måned.

Læs om jubilæet og Studenterrådgivningens andet sted i bladet.

Paul Metelmann

Adresser

Studenterrådgivningen giver gratis social og psykologisk rådgivning til studerende på videregående uddannelser. I Studenterrådgivningen er der ansat psykologer, socialrådgivere, psykiatere og sekretærer - enkelte steder vil du kunne finde studenterrådgivere. Alle medarbejdere har tavshedspligt. Det betyder, at rådgivningerne ikke udleverer oplysninger om dig - hvis du ikke selv har givet dem lov til det. Du kan også kontakte Rådgivningen anonymt.

Hvilke typer af problemer

Studenterrådgivningen arbejder med mange af de problemer, som du kan få når du studerer. Du kan henvende dig hvis du har problemer der er af social eller økonomisk art. Det kan være: Svigtende muligheder for at få penge, problemer med studiegejlden, problemer med SU'en eller problemer med en offentlig myndighed. Du kan også komme til rådgivningerne, hvis du har problemer med at: Koncentrere dig om studierne, angst for eksamen, følelse af ensomhed, problemer med at komme i kontakt med andre mennesker.

I de fleste Rådgivninger skal der bestilles tid til den første samtale, der så kan finde sted indenfor to uger.

Paul Metelmann

Studenterrådgivningen i Aalborg
 "Det gule hus"
 Mylius Erichsensvej 133
 9210 Ålborg SØ
 Tlf.: 98 14 71 22
 Åbningstider: Tirsdag, onsdag og fredag kl. 9-12, torsdag kl. 13-15.

Studenterrådgivningen i Odense
 Hinderupgård
 Niels Bohrs Allé 21
 5230 Odense
 Tlf.: 66 14 04 40
 Telefonfider: Mandag, tirsdag og torsdag kl. 10-16.

Studenterrådgivningen i København
 Grundtvigsvej 27, st.
 1864 Frederiksberg C
 Tlf. 31 21 50 30
 Telefonfider: Hverdage kl. 9-12.00 og 13-14.30, samt tirsdage 15.30-16.30. Torsdage kun kl. 13-14.30.

Studenterrådgivningen i Århus
 Vesterport 3, 3.sal
 8000 Århus C
 Tlf.: 86 19 04 88
 Åbningstider: kl. 9-16.

Studenterrådgivningen Handelshøjskolen Nansensgade 19
 1366 København K.
 Tlf. 33 91 14 10
 Telefonfider: Onsdag og torsdag kl. 10-14, fredag kl. 10-13.

Studenterrådgivningen ved Danmarks Tekniske Højskole/Danmarks Ingeniør Akademi
 Anker Engelundsvej 1, Bygn. 101
 2800 Lyngby
 Tlf.: 42 88 11 04, lok. 215
 Telefonfider: man + tir + ons + torsdag: 10-15.

Reception på DTH/DIA
 I anledning af at
STUDENTERRÅDGIVNINGERNE
 i Danmark fylder 25 år og

Mette Bauer
 har 10 års jubilæum som psykolog på Sletten holder vi åbent hus

Torsdag den 26. november kl. 10-12 i
 Studenterrådgivningens lokaler
 Anker Engelundsvej 1, bygning 101 indgang F.
 2800 Lyngby.

DET FYNISKE MUSIKKONSERVATORIUM
 Islandsgade 2, 5000 Odense C.

60 års jubilæum 1989

Lørdag den 18.11. kl. 14. Konservatoriets sal. Koncert: Claudio Monteverdi: Il Ballo delle Ingrate Olivier Messiaen: Quartour pour la fin du temps	Maurice Kagel: Staatstheater
Søndag den 19.11. kl. 15. Konservatoriets sal. Musikkolekoncert	Ved særlige arrangementer medvirker konservatoriets lærere og studerende.
Tirsdag den 21.11. kl. 20. Konservatoriets sal. Mammut-koncert	Lørdag den 25.11. kl. 19.30. Odense Rådhusal. Jubilæumskoncert: Niels W. Gade: Ossian-ouverture, Sven Erik Werner: Skrålys, Herman D. Koppel: Klaverkoncert nr. 3, Carl Nielsen: Forspil til 2. akt af Saul og David
Onsdag den 22.11. kl. 20. Domkirken Orgel- og korkoncert	Det fynske Musik-konservatoriums orkester Solist: Peter Borel Dirigent: Aksel Wellejus
Fredag den 24.11. kl. ca. 18. (i.f.m. fernisering) Kunsthallen, Brandts Klædefabrik.	FRIADGANG til alle koncerter.

Stadig

Nødvendig

Baggrunden for oprettelsen af Studenterrådgivninger hænger nøje sammen med samfundsudviklingen i Vesteuropa og Danmark efter krigen. Studenterrådgivningen er stadig nødvendig.

"Det er derfor SEVU's opfattelse, at Studenterrådgivningen ideelt set bør udvides. Begrundelse er både de menneskelige hensyn til de studerende, der ikke på anden måde vil kunne modtage relevant hjælp, og den mere kontante økonomiske betragtning, at et studieforløb, der pga. sociale og psykiske problemer ikke fuldføres, er udtryk for et ofte unødvendigt resourcespild".

Således afsluttede Torben Dahl, formand for Studie og Erhvervsvejlederne ved de videregående uddannelser (SEVU), d. 8. juli 1988 sit brev til Undervisningsministeren (Berthel Haarder), mens lukningstruslerne stadig var overhængende for Studenterrådgivningerne. Set i lyset af en sådan udtalelse forekommer lukningstruslen urationel. Vi er derfor dykket ned i historien for at se om der var både samfundsmæssige som studentersociale forhold der betingede, at det var både rationelt og logisk at åbne særlige rådgivninger for studerende.

Rationalet bag

Når der i Skandinavien, i modsætning til USA, først blev taget initiativer til specielle rådgivningsklinikker for studerende i slutningen af 50'erne og begyndelsen af 60'erne hænger det sammen med, at disse landes langt mere omfattende kollektive sociale sikringsystemer i en vis udstrækning har kunnet samle de studerende op. Først med den begyndende omstrukturering indenfor de højere uddannelser sammenhæng med uddannelseseksplosionen opstod et udtryk behov for specielle behandlings- og rådgivningsinstitutioner for studerende.

"For at kunne forstå den aktuelle udvikling i uddannelsessystemet er det vigtigt at foreholde sig, at uddannelseseksplosionen skal ses i snæver sammenhæng med den industrielle revolution i

slutningen af 50'erne og de dermed forbundne behov for og krav om langt mere høj uddannet - og fleksibel - arbejdskraft i erhvervsliv og administration. Hermed blev grundstenen til ophævelsen af de højere læreanstalters traditionelle autonomi nedlagt - referencerammen blev entydigt stat og erhvervsliv - sidstnævnte bidrog f.eks. i 1965 til oprettelsen af det første centrale organ for styring af dansk forskningspolitik, det såkaldte "Forskningens Fællesudvalg", og deltog aktivt i det. Siden er det gået slag i slag frem til idag hvor vi har en næsten fuldkommen central styring af forskning og undervisning ("direktorstyret") ved de højere læreanstalter. Det var nok ikke just det "68-oprøret" forestillede sig da de bekæmpede de autonome universiteter og professorvældet.

Tradition

Når man taler om politik for de videregående uddannelser skal det understreges, at det den gang entydigt var den universitetspolitiske tradition der satte dagsordenen. I den forstand kan der om universiteternes virke og formål udskilles 2 internationale hovedtraditioner: den tyske og den engelske. I den tyske tradition vægtes det, at uddannelse alene skal ske gennem oplæring og faglige kvaliteter i forskning og undervisning. I den engelske tradition lægges der vægt på, at der side om side med den rene vidensindlæring skulle ske en udvikling af studentens personlighed. Videnskaben er ikke midlet alene - det handler også om det sociale- og pædagogiske forhold mellem vejleder og student.

Den danske (og skandinaviske) tradition er barn af den tyske. Formålsparagrafen i styrelsesloven taler udelukkende om, "at drive forskning og give uddannelse" dvs. alene at meddele kundskaber til de studerende på et deskriptivt grundlag. Ikke et ord om person-

lighedsudvikling, bevidstgørelse og pædagogik.

De konkrete tiltag

Med disse underliggende historiske forholds gennemslag i uddannelsessystemet, hvad var så de helt konkrete studentersociale tiltag der indholdsmæssigt begrundede DSFs krav om udskillelsen af studentpopulatioenen som en særlig udsat gruppe og som førte til oprettelsen af SRG?

Uddannelseseksplosionen blev så kraftig, at antallet af studerende i 10-året 57-67 fordobledes i Danmark. Heller ikke dengang førte den øgede studentertilgang til nogen nævneværdig forøgelse af det økonomiske grundlag for de videregående uddannelser. Tværtimod steg lærer-studentratio'en til det dobbelte fra i 1957 at have været 9,5 til i 1966 at være 18,5.

Muligheden for at etablere et socialt grundlag for samspillet mellem undervisning og studiemiljø kender alle studenter idag begrænsningen i, hvor det er de

"fere stoles politik" der er på dagsordenen. Faktisk var det værre dengang, idet det var før centrene blev oprettet, det lokale demokrati var fraværende og al undervisning foregik i store auditorier med der til hørende ståpladser.

Dette skal sammenholdes med universitetspædagogikken, som var ikke-eksisterende. Traditionelt er universitetslærere alene blevet rekrutteret på grundlag af deres faglige kvalifikationer, og helt i tråd med den tyske tradition blev der dengang overhovedet ikke tilbudt pædagogiske grundkurser o.l.

En lang række andre forhold gjorde sig gældende ift. den studentersociale situation - forhold som idag er væsentligt skærpet: Den tiltagende politiske og centrale styring af uddannelse og forskning som bl.a. medførte registrering, ny-normering af studietidene, adgangsbegrænsning, eksaminering og disciplinering. Eksamen og karaktergivning har altid besat som et videregående rekrutteringsinstrument med implicit magtfunktion, hvor stu-

denten i realiteten forbliver i en retsløs situation. Endelig fortæller alle rapporter, at den sociale rekruttering til de videregående uddannelser i 60'erne var lig med den som den er i 80'erne.

Vi har peget på nogle af de mere historiske og indholdsmæssige forhold som dannede baggrund for, at der i studenterkredse opstod et ønske og behov for at oprette specielle rådgivningsklinikker for studerende. I overensstemmelse med den tyske universitetstradition kom dette initiativ ikke fra universitetsmyndighederne, de har aldrig udvist nogen synderlig interesse for studenternes mentale hygiejniske tilstand.

Et nyttigt tilbud

Udviklingen i 50'erne og 60'erne nødvendiggjorde opkomsten af studenterrådgivninger. Da det samtidig ikke er svært, at trække en linie op til krise- og uddannelsesplanlægningen frem til i dag, hvor behovet er stærkt stigende, er det klart at lukningstruslerne ikke har været rationelt begrundet.

Preben Poulsen

Børsen

Alle studerende kan få 50% introduktionsrabat på Dagbladet Børsen. Ring og bestil abonnement på telefon 33 32 42 42

*Stud.Samf.
Foreningen
ønsker
Studerter-
rådgivningen
til lykke
i anledning af*

25 års
jubilæet!

DIS JORDEN RUNDT

Danmarks største specialprogram med
suveræne rutforslag og priser fra kr:

7.780,-

DIS REJSER

Skindergade 28, 1159 København K, Tlf 33 11 00 44
Vindegade 101 5000 Odense C Tlf 66 17 77 80
Fredensgade 40 8100 Århus C Tlf 86 20 11 44

SIDSTE NYT

Indsamling til jubilæumsaktiviteter i forbindelse med Studenter-
rådgivningens 25-års jubilæum.

Indsamlet pr. 29/9-83: 169.811 kr.

Egmont H. Petersens Fond: — givet til udgivelse af jubilæums-antologi	113.000 kr.
De Studerendes Råd ved HHK:	3.000 kr.
Kulturforvaltningen, Ålborg Kommune:	10.000 kr.
Dansk Psykolog Forening:	2.500 kr.
Stud.Samf.-Foreningen: — givet som annonce i Jubilæumsavisen	4.500 kr.
KBHs Universitet ved Studenterrådet: — givet til koordinering af Jubilæumsaktiviteter	83.000 kr.
Polyteknisk Forening:	5.000 kr.
Fredericia Uddannelsescener S/1: — givet til plakat-serie	1.000 kr.
DSF-kongressen (indsamling):	311 kr.

Det Kgl. Danske Kunstakademi stiller gratis lokaler på Charlotten-
borg til rådighed til en Jubilæums-fest.

Studenterrådgivningens Jubilæumsfond

Giro: 8656010

Oplysninger vedr. sponsorship, støttebidrag, annoncetegning,
m.v. henv. til Fondens sekretariat ved Preben Poulsen.

tf. 33 11 82 60 lok. 32, kl. 10-16.

STØT

I sidste øjeblik er der blevet
doneret flere midler til Jubi-
læet. Vi siger endnu engang
tak til alle donatorer for der-
es bidrag.

De studerendes råd v. Dan-
marks biblioteksskole i Kbh:
500,-kr.

Bibliotekarenes Forbund:
1000,-kr.

Studenterrådet på RUC:
500,-kr.

JUBILÆET

178.331kr.

ANNONCE

ÅBENT HUS I ODENSE

RÅDGIVNINGEN.

Onsdag d. 15.11.89 har Studenterrådgivningen 25 års jubilæum
og vi fejrer det med en mindre reception kl. 13-15.

VELKOMMEN

STUDENTERRÅDGIVNINGEN

HINDERUPGÅRD

NIELS BOHRS ALLE 21

5230 Odense M.

G

N

I

R

Ø

H

Høring afliver myten om at de studerendes liv er sorgløst og ubesværet. I Jubilæumsåret for studenterrådgivningernes start oplever man på rådgivningerne, at antallet af henvendelser stiger eksplosivt.

Lørdag d. 18/11 blev der på Handelshøjskolen hamret en pæl i myten om de studerende som en privilegeret gruppe, der sorgløst drikker sig fulde på byens cafeer og hygger sig med deres bøger. I stedet afslørede høringen, at studerende i dag stilles overfor så store krav at mange går til grunde på dem. Samtidig blev det klart, at det eneste sted de stu-

at nogle unge tager en uddannelse — bare for at komme ind et sted. Meget hurtigt finder de så ud af, at det ikke var det rigtige — og så har man dem på Studenterrådgivningerne, siger Jakob Lange. Han sidder som leder af det kontor der modtager ansøgningerne fra dem der vil ind på en videregående uddannelse. Jakob Lange så heller ikke Bertel Haarders

Miljø nødvendigt

Det sociale miljø blev af flere deltagere på høringen nævnt som en vigtig faktor for et godt studie. Men tit bliver der gjort for lidt fra uddannelsesstedet. Lektor på Pædagogisk institut, Lars Jakob Mushinski:

— De enkelte uddannelser skal hele tiden forholde sig til ændringer udefra. Derfor bliver der mindre tid til at tage sig af de studerende på selve uddannelsen. De mange ændringer betyder også, at de studerende bliver mødt med nye krav. De skal følge nye studie-

at der var brug for liv på en uddannelse. Cafeer, gruppearbejde og bedre fællesarealer var nogle af de konkrete bud hun havde på ting der kunne skabe bedre rammer for de studerende.

25 år som hjælper

Høringen med titlen: "Studentterliv" markerede afslutningen på 25 års jubilæet for Studenterrådgivningerne i Danmark. Studenterrådgivningerne blev oprindeligt startet af Danske Studerendes Fællesråd og Landsforeningen for Mentalhygiejne i 1964. I 1970 kom institutionen så på finansloven. Smtidig er antallet af rådgivninger blevet øget så der i dag er rådgivninger i: København, Århus, Aalborg og Odense.

Rådgivningerne hjælper studerende der har psykiske eller sociale problemer. Derfor sidder der både socialrådgivere, psykologer og psykiatere på de enkelte rådgivninger. I de sidste år har rådgivningerne oplevet et stigende pres på deres funktioner. Samtidig har de været truet af lukning så sent som sidste år, hvor man ville stryge rådgivningerne af finansloven.

En af indlederne, prof. dr. phil. Lise Østergaard var med til at starte rådgivningerne for 25 år siden.

Paul

Studenterrådgivningen

derende kan få hjælp — er på studenterrådgivningerne. Det almindelige sociale system hjælper ikke de studerende.

Udenfor systemet

— Har du et arbejde og brækker dit ben, kan du få hjælp til transport. Er du en studerende i samme situation, så får du at vide du først skal bruge dine lånemuligheder før du kan få hjælp. Sådan opridsede Frederik Bulow situationen for den studerende. Han er til daglig socialrådgiver på Studenterrådgivningen i Aalborg. Desuden fortalte han at en studerendes indkomst er faldet med den nye SU-reform.

— Før havde man 61.000 maksimalt med lån og SU. I dag har man kun 46.400, fordi der også skal betales skat af den SU man får. Siger Frederik Bulow videre.

Adgangsbegrænsningen

De skrappe adgangskrav er også en del af årsagen til, at specielt nye studerende henvender sig på Studenterrådgivningerne.

— Adgangsbegrænsningen kommer til at give nogle grotske resultater. Det bevirker

forslag om stopprøver som en løsning.

— Det betyder bare at den studerende får nederlaget et år inde i systemet i stedet for efter han har forladt gymnasiet. Og hvad skal man så stille op med dem der er kasseret efter et år?

Psykiske problemer

Mette Bauer, psykolog på Studenterrådgivningen for Danmarks Tekniske Højskole fortæller at hun hvert år modtager omkring 150 studerende. Tit har de meget svære personlige problemer, der gør det umuligt for dem at studere. Mette Bauer mener både de skærpede sociale forhold og studierens indhold er skyld i denne udvikling.

— Når man studerer på f.eks. DTH, så har man ikke mulighed for at bruge sit fag til personlig udvikling og bearbejdning. Jeg har oplevet at der kom en ung mand hen til mig og sagde: "Min kæreste er ulogisk." Det viser hvor meget et studie kan præge ens udvikling. Der er brug for fag, der udvikler de menneskelige egenskaber og ikke kun de tekniske.

ordninger og oplever at deres uddannelse flyder.

Også rektoren for Handelshøjskolen Finn Junge-Jensen mente, at uddannelserne tog for lidt hensyn til de studerende.

— Vi har selv på Handelshøjskolen været for dårlige til at opdyrke de studerendes egne ressourcer. Specielt på den treårige HA-uddannelse, med dens store hold, har vi haft svært ved at tage os af den enkelte studerende

Lise Østergaard pointerede

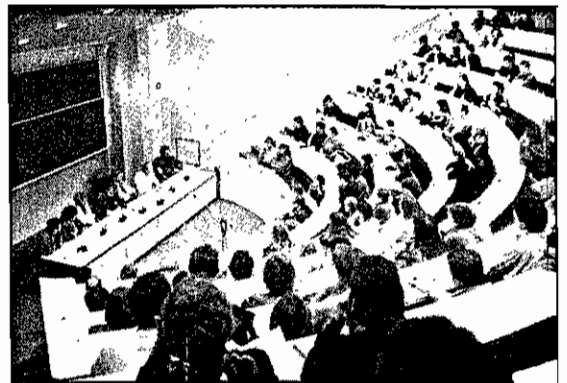

Foto: Claus Peuchert

Foto: Claus Peuchert

Dagen før høringen var der reception på Københavns Rådhus, hvor Gunna Starck modtog — Bertel kom også.

"Harde vi ikke haft Studenterrådgivningen, havde vi været nødt til at opfinde den" sagde en stærkt forpustet undervisningsminister, da han nede op på Studenterrådgivningens reception. Bertel Haarder roste Studenterrådgivningernes arbejde, og brugte ellers tiden på at lancere sit eget for-

slag om et nyt optagelsessystem. Desuden kom han ind på debatten om undervisningskvalitet. Her var der igen ros, denne gang til bl.a. DSF fordi de havde været med til at få debatten om undervisningskvalitet frem i lyset.

Om DSF så er glade for den drejning kvalitetsdiskussionen har taget, melder historien ikke noget om.

Ikke det pæne ...

Det var ikke det pæne borger-skab, der var mødt op til receptionen. Til gengæld var der flere gamle og nye studentera-

ktive og folk fra studenterrådgivningerne. Før de kunne kaste sig over madderne og ølle-ne, hørte de andægtigt på borgmester Gunna Starck, der fortalte om at hun tilhørte den generation af studerende der var sluppet med skindet på næsen. Formanden for Studenterrådgivningernes bestyrelse, Claus Ladegaard var glad for at det var muligt, at afholde dette jubilæum og Lise Østergaard, udtryktligleledes sin glæde over de 25 år. Hun var i sin tid initiativtager til at starte rådgivningen.

Paul

DET SORTE HUL

Mange tror, at gældssaneringsordningen er skabt, for at hjælpe dem. Men sådan ser virkeligheden overhovedet ikke ud, ifølge Egon Lund Christensen fra rådgivningen "Det sorte Hul", der hjælper studie-gældsramte.

Han fortæller her om de få muligheder der er for at slippe for tilbagebetalingen — og om Haarder, Østlandene og Finn Einar Madsens fiktive sommerhus.

Af: Eva Bøggild, Reportagegruppen praxis.

"Det sorte Hul" er en afdeling under Psykologforbundet, som siden 1978 har hjulpet studie-gældsramte psykologer.

Rådgiver Egon Lund Christensen er 38 år og han blev færdig som psykolog i 89. Han arbejder ulønnet i rådgivningen ud fra en ide om at kombinere politisk og humanitært arbejde. Han mener, at folk skal være bevidste omkring deres studie-gæld, og at overhovedet vil betale den tilbage.

I 1980 dannedes Tværfaglig Rådgivning for færdiguddannede, der i 83-84 prøvede, at få flere fagforeninger til at oprette rådgivninger.

Men fagforeningerne mente, at studie-gæld er et spørgsmål om privatøkonomi, og derfor ikke deres område.

Tværfaglig Rådgivning nedlagde sig selv for et par år siden, fordi de studerende stode på statens gældssaneringsordninger. Dermed havde gruppen ikke arbejde nok, men den vil starte igen, når det nu snart viser sig, at der ikke var noget, at stole på.

Finn Einars fiktive sommerhus

Der går rygter om, at foreningen har vundet retssager hvor folk har fået medhold i, at de kunne beholde båd og sommerhus, men ikke betale deres gæld tilbage. Men det afviser Egon Christensen med et grin:

— Sådan en retssag tror jeg nu aldrig vi har vundet. Det kan være du tænker på Finn Einar Madsen som jo har været rådgiver i mange år — lige nu holder han en stor pause.

— Han var engang med i en fernsynsudsendelse om det

her, hvor han fortalte, at han ikke kunne betale sin studie-gæld tilbage og at han havde en båd.

— Den båd fik man aldrig set. Et billede af, men det er altså en ganske lille båd som han vist nok har sammen med en anden. Så den er der altså ikke rigtig nogen penge i. Og sommerhus har han nu aldrig haft.

Håbløs gæld

Rådgivningen kan altså ikke hjælpe til båd og sommerhus. Men den kan udrede de spegede tråde omkring gældssaneringsreglerne, da de efterhånden er blevet tydelige:

— Der er jo gældssaneringsordninger. Der er den generelle, hvor alle — også tømrermesteren der gik ned med sit firma — kan blive fritaget for gæld.

— For at komme under den ordning skal du have levet på en sten i 6-7 år, gælden skal betegnes som håbløs, siger Egon Christensen.

Den anden lov kom i 1987, hvor staten gav hypotekbanken lov til at gældssanere studielån. Den fungerer sådan, at man 12 år efter uddannelsen muligvis kan blive fritaget for den gæld man ikke kan klare.

De første år er det forholdsvis billigt, at betale tilbage, men når rentefradragsordningerne falder væk efter 6-7 år, så bliver det rigtig dyrt:

Hypotetisk sanering

— Det kommer som et chok for dem der ikke ved det. Men der er ikke så mange der har været færdige i 12 år, så vi har ikke

rigtig erfaringer med den ordning endnu, men jeg tvivler på, at hypotekbanken vil være villig til, at slå ret mange streger.

— De der indtil nu er blevet hjulpet er bistandsklienter og førtidspensionister, altså folk der er røget helt ud af arbejdsmarkedet.

— Samtidig er det dog en forudsætning, at du har startet tilbagebetalingen, så du klart viser, at der er hold i dig. Hypotekbanken investerer ikke i folk der er tyvild om vil kunne klare sig selv fremover, siger Egon Christensen.

Bange for fageden

Samtidig med, at staten har lavet nogle gældssaneringsordninger, som altså ikke rigtig kan hjælpe de studerende, har de med den anden hånd prøvet, at klemme folk lidt barskere til at betale.

I 87 fik hypotekbanken lov til at trække 15% ud af folks nettoløn og fageden bliver også hurtigere alarmeret.

— Da vi startede rådgivningen gjorde hypotekbanken ikke så meget ud af det med fageden, fortæller Egon Christensen, men da vi efterhånden havde fået fortalt det rundt omkring, så alle vidste, at det var muligt, at lade være med at betale, så strammedes grebet.

— Og mange er bange for, at få taget arvestykker som måske ikke er så meget værd, men som har affektionsværdi, og det spiller de på.

— Fageden må faktisk godt tage arvestykker, men kun det der reelt er noget værd.

Ikke gulvtæpper tilbage

— Reglerne for hvad fageden må tage er formuleret meget vagt. De siger blot, at alle skal have et rimeligt hjem. Lige nu ligger den og svinger omkring, at et farve-tv hører med til et rimeligt hjem, men koftumen for hvad der må tages varierer alt efter den generelle levestandard i samfundet.

— Jeg tror det er med vilje, at reglerne er formuleret så vage for man kan se de virker truende.

— Mange forestiller sig, at der ikke er gulvtæpper tilbage efter sådan et besøg.

— Sådan er det ikke. Fageden tager ikke din rejsekrivemaskine. Hvis han skal inddrive 250.000 — hvad skal han så med den? Lærebøger du har købt, er heller ikke noget værd, når de skal sælges igen. I det hele taget, er der ikke ret mange, der har noget der er 250.000 værd.

Haarder giver sjovere studier

Ifølge Egon Christensen hygger studielånsordningen på gamle myter om, at man roligt kan låne, for lønnen er så god, at der er rigeligt til at betale tilbage af. Men det passer ikke og det har det aldrig gjort.

1. løntrin for en færdiguddannet psykolog svarer til en HK-løn når man er forholdsvis ny på et kontor. Selvfølgelig tjener man noget mere efter 15 år i gårde, men det hjælper ikke rigtig når gælden skal betales tilbage allerede på 1. løntrin.

Hvordan skal det så være?

— Bertel Haarders klippkort-system er en forbedring. Det er

en accept af, at det ikke kun er de rige folks børn, der skal have en høj uddannelse. "Farbetaler"-ordningen er ikke den eneste løsning længere, siger Egon Christensen.

— Haarders system er ikke perfekt, men der er flere penge i det og lån på billige vilkår. Så studietiden er nok sjovere nu.

— Systemet halter kun der, hvor de studerende mister kontakten med virkeligheden, fordi de skal pace igennem uddannelsen.

— Det tror jeg ikke er et pædagogisk sundt princip, siger Egon Christensen.

Lær af østlandene

— Det ville nok være en form for borgerløn. Der findes idag så mange former for overførselsindkomster, at der også kan findes én for studerende. Vi skal have noget der svarer til en understøttelse.

— Og på den baggrund er der heller ikke noget argument for, at nogen skal have højere løn end andre. Den ordning ville skabe en tryk i studietiden som vi har stor brug for.

— Måske skulle vi benytte os af dialogen mellem øst og vest, til at se på, at der i østlandene er nogle ordninger vi kunne lære af. Der er højere økonomisk tryk i studietiden og rimelig udsigt til et arbejde bagefter.

— At den så ikke helt holdt i østlandene er deres problem, siger Egon Lund Christensen med det fromme ønske, at vi kan gøre det endnu bedre.

DIN RET OM S.U. & BISTAND

STATENS UDDANNELSESSTØTTE (SU), SOM DE FLESTE STUDERENDE LEVER AF, ER IKKE DET LETTESTE SYSTEM AT FINDE UD AF. HER KAN DU FORHÅBENTLIG DANNE DIG ET OVERBLIK.

18 år

Du kan få SU til langt de fleste videregående uddannelser i Danmark. For at få SU skal uddannelsen være godkendt og ulønnet. Stort set alle offentlige uddannelser samt en del private er SU-berettigede, men er du i tvivl, så kan du enten kontakte uddannelsesstedet, SU-styrelsen eller DSF for at få det oplyst.

For at få SU skal du normalt være dansk statsborger eller være ligestillet hermed. Du skal være fyldt 18 år, og du må ikke modtage anden offentlig støtte, som f.eks. hjælp efter bistandslovens §43 eller uddannelsesydelse. Hvis en uddannelse er sammensat af lønnet og ulønnet perioder, kan du kun få SU i de ulønnede perioder.

Du kan normalt få SU fra kvartalet efter, du fylder 18 år. Indtil du fylder 19 år, er din støtte afhængig af dine forældres indkomst.

Denne regel bortfalder d. 1.1.1993.

Hvis dine forældre tjener under 178.759 kr. brutto om året, vil forældreindtægten ikke påvirke dit støttebeløb. Hvis de tjener over 357.000 kr., bortfalder stipendiet helt. Fra 1993 hæves grænsen for, hvor meget dine forældre må tjene. Stipendium bortfalder helt for forældreindkomst på over 400.000 kr. pr. år.

Hvis du er 18 år og skal til at starte på en videregående uddannelse, gælder der mange specielle regler. Det er en meget god idé at have sat sig ind i reglerne, før du starter på uddannelsen.

NYT Fra 1. januar 1993 er støtte til 18-årige, der studerer på en videregående uddannelse uafhængig af forældreindkomst.

Klippekortet

Klippekortet består af et antal månedsklip, der svarer til uddannelsens normerede studietid omsat til måneder. Støtten fra SU udbetales som klip fra et klippekort - et klip svarer til en måneds SU. Du kan inden for visse rammer selv bestemme, hvornår du vil have støtten udbetalt, ved at fravælge støtte i perioder, hvor du ikke har brug for den eller tjener for mange penge.

Opsparede klip kan du bruge, hvis du

bliver forsinket i studiet eller få udbetalt som "dobbeltklip" til skul i studiet. Der er ingen begrænsninger på, hvor længe man kan få udbetalt opsparret SU.

Et SU-klip består af en stipendiedel og (hvis du ønsker det) af en studielånedel. Stipendium:
-hjemmeboende: 1.826 kr. pr. måned
-udeboende: 3.198 kr. pr. måned
Studielån: 1.439 kr. pr. måned.

Du skal være opmærksom på, at stipendium er skattepligtig A-indkomst. Det betyder, at SU-styrelsen trækker skat direkte af dit stipendium. Skattevæsenet overfører elektronisk dine skatteoplysninger til SU, og hele dit fradrag vil blive brugt ved udbetaling af din SU. Hvis du ikke ønsker dette, er det en god idé at allevere et forskudsregistreringsskema til skattemyndighederne senest medio september.

De skatteoplysninger, som SU-styrelsen modtager er baseret på din indtægt i det foregående år. Du skal derfor huske at få ændret forskudsopgørelse, hvis dine indtægtsforhold er ændret væsentligt. Gør det i god tid, så det kan tage tid at få ændret. Ellers risikerer kun at få udbetalt en del af din SU.

Studielånet er lavt forrentede statslån. Det forrentes i øjeblikket med 4% p.a. i studietiden og 8,5% p.a. efter. Du kan kun få lån i perioder, hvor du modtager stipendium.

Alle ændringer, der medfører højere SU, registreres normalt først kvartalet efter, de indtræder, mens ændringer, der medfører lavere SU, registreres måneden efter. F.eks. får du først SU som udeboende kvartalet efter, du er flyttet, mens du, hvis du flytter hjem igen, får SU som hjemmeboende allerede måneden efter.

SU-reglerne følger de normale kvartalsgrænser, 1/1, 1/4, 1/7 og 1/10, dog vil du kunne få SU som udeboende hele tiden, hvis du flytter senest den 1. september, det år du starter.

NYT Fra 1993 ophæves kvartalreglen således at man igen regner i måneder. Dette gælder dog ikke for 18-års reglen. Du kan stadigvæk først få SU i det første hele kvartal efter du er fyldt 18 år.

Studieaktivitet

Det er en betingelse for at få SU, at du er studieaktiv. Det betyder normalt at du skal deltage i den væsentligste del af de for dit studie foreskrevne eksaminer. Hvilke eksaminer, der er væsentlige, vil stå i din studieordning, ellers spørg din studievejleder. Hvis du dumper til en af disse "væsentlige" eksaminer, vil du kunne få SU i op til 12 måneder ekstra (de såkaldte fjumre klip). Hvis du ikke tilmelder dig, eller ikke går op, kan du normalt ikke få SU, før du deltager i eksamen. Man kan også få fjumre-klip til det første studieskift, hvis man skifter inden for det første år. Man kan ialt kun få 12 fjumre klip. Du skal være opmærksom på, at fravalg af klip kan udskyde studieaktivitetskravet. Reglerne på dette felt er meget forskellige fra uddannelse til uddannelse. Hvis du vil vide mere om det, så kontakt dit lokale studenterråd, studievejleder eller det lokale SU kontor.

Egenindkomst

Udover SU-stipendierne, eventuelle renter fra uddannelsesopsparingskonti og visse legater, indgår al din skattepligtige indkomst i et kalender år, hvor du modtager SU, i opgørelsen af din egen indkomst. Det gælder også, selvom du kun har modtaget SU i en del af året. Hvis du tjener for meget, så kommer du til at tilbagebetale en del af SU'en. Du kan

Klippekortet på videregående uddannelser

- Hvor lang tid ydes der støtte?**
Svarende til normeret studietid
- Hvad medregnes?**
Klip brugt i nuværende og tidligere videregående uddannelser
- Der kan ses bort fra 12 støtted måneder brugt til:**
Første studie skift (inden for de første 12 måneder), prøver der ikke er bestået og/eller støtte i periode med forældre afhængig støtte
- Der kan dispenseres ved forsinkelse pga.:**
Rådsarbejde, sygdom, graviditet, videnskabeligt arbejde mv.
- Can der fravælges støtte?**
Ja, så mange du vil
- Can der udbetales dobbelt klip?**
Ja, inden for de sidste 12 måneder af uddannelsen i uddannelser på mere end 4 år

selv regne ud, hvor meget du må tjene i løbet af et år. Det årlige beløb (fribeløbet), udregnes ved at lægge de enkelte månedsfribeløb sammen til et årligt fribeløb. Som hovedregel er månedsfribeløbene:

- 3.198 kr i måneder, hvor du modtager SU

- 10.338 kr i måneder, hvor du ikke modtager SU f.eks. pga. orlov, lønnet praktik, du har valgt klip fra eller fordi du ikke er studieaktiv.

- 18.498 kr i måneder før og efter studiet, samt i måneder, hvor du ellers er udelukket fra at få SU.

Har du barn, bliver dit samlede fribeløb øget med 15.030 kr årligt.

I et studieår, hvor du modtager SU i alle månederne må du tjene 12 x 3.198 kr = 38.376 kr om året. Fribeløbene er bruttobeløb, hvilket betyder at de beløb du skal lægge sammen, er det du tjener før skat, og ikke det du får udbetalt. Alle beløb er i 1992 priser.

De beskrevne SU-regler gælder ikke studerende, der er påbegyndt deres

første uddannelse før marts 88. Så har du læst tidligere, er hovedprincippet ved tildeling af klip, at du får klip svarende til den sædvanlige studietid plus 1 år, og fra dette fratreges de måneder, du tidligere har læst. Det såkaldte fjumre-klip gælder ikke for studerende, der er påbegyndt en uddannelse før marts 88.

Dette område er traditionelt meget vanskeligt at forstå. Hvis du skal søge om SU, er det meget vigtigt, at du på forhånd har sat dig ind i reglerne. Du kan læse mere om reglerne i vejledningen til SU skemaet.

Ansøgning om SU

Du skal normalt kun søge om SU, når du starter på din nye uddannelse. Derefter bliver støtten automatisk overført til din bank eller postgirokonto hver måned. Du skal være opmærksom på, at man ikke kan få SU med tilbagevirkende kraft. Hvis du vil fravælge støtte, skal du meddele dit

lokale SU kontor det senest en måned før, dog senest d.1. oktober. Alle ændringer foregår ellers kun pr. kvartal f.eks. hvis du flytter hjemmefra, så får du først SU som udeboende fra kvartalet efter du er flyttet.

SU i udlandet

Du kan få støtte til uddannelser i udlandet, der er offentligt anerkendt og opfylder de betingelser, der gælder for uddannelser i Danmark. Du kan normalt få støtte i op til 3 år. Er uddannelsen længere end 3 år, kan du få støtte til de sidste 3 år. Der er dog mulighed for at få støtte til hele forløbet af enkelte uddannelser, der ikke findes i Danmark, men dækker et erhvervsmæssigt behov her. Du skal være opmærksom på, at der ikke er mulighed for at få udløst fjumreklip i udlandet.

Hvis du skal til udlandet og studere, er det en god idé at kontakte dit lokale SU-kontor eller SU-styrelsen. SU-styrelsen har udarbejdet en pjeces "SU til uddannelser i udlandet."

DIN RET OM S.U.

**SOM STUDEREND:
OFTE I EN SÅRBAR
ØKONOMISK SITU
SKAL IKKE MEGET
BUGETTET VÆLTEL
DERFOR NØDVENI
BRUGER DE MULIK
HAR FOR AT FÅ HJ,**

Flere oplysninger om SU

Det er en god idé at sætte sig godt ind i reglerne om SU, inden man udfylder sit SU-ansøgningskema. Med skemaet følger en tyk trykt vejledning, der godt kan virke endog meget forvirrende. Hele SU-systemet er forklaret i "Håndbog om Statens Uddannelsesstøtte 1992". Den koster 55 kr. og kan købes i boghandler. Den findes også på biblioteket. SU-styrelsen har desuden udarbejdet pjecer om SU-systemet, som du kan få på dit lokale SU-kontor. Desuden udgiver de fleste uddannelser rushåndbøger, hvor de lokale regler for de enkelte uddannelser står forklaret.

Kontanthjælp - §37

Studerendes muligheder for at få kontanthjælp fra socialforvaltningen er begrænsede. Kontanthjælp, som er hjælp til at leve af, ydes kun i helt særlige situationer. Hovedreglen er, at når du er tilmeldt et studie, så er der ingen mulighed for kontanthjælp. Den eneste væsentlige undtagelse er, hvis du bliver skilt eller flytter fra din kæreste.

Hvis du har orlov fra dit studie, enten uden særlig grund eller på grund af barsel eller sygdom, er situationen en anden, da du så er berettiget til bistandshjælp. Det skal pointeres, at forudsætningen for at få bistandshjælp er, at du er i økonomisk trang. Studerende, der har orlov, vil typisk få bistandshjælp, der er svarende til eller højere end SU.

Overvejer du orlov enten uden grund eller fordi du er gravid eller syg, er det under alle omstændigheder en god idé at kontakte Studenterrådgivningen, inden du kontakter de sociale myndigheder.

På de fleste andre områder i bistandsloven er vi som studerende i midlertid ligestillet med alle andre, hvilket dog kan være svært at overbevise "de sociale myndigheder" om. I mange tilfælde ved sagsbehandlerne simpelthen ikke, hvad vi har ret til, og det kan være nødvendigt at vise dem, hvor i loven det står. Hvis man ikke selv har overskud til at rode med paragrafferne, kan man få "Studenterrådgivningen" til at hjælpe sig.

Hjælp til enkeltudgifter §46

Bistandslovens §46 omhandler hjælp til enkeltudgifter. Ifølge denne paragraf er du stillet som alle andre borgere, men du skal være opmærksom på, at det som studerende kan være svært at få penge ud af systemet. Kommunen kan kræve at du udnytter dine muligheder for stipendier og lån gennem SU først, inden de vil udbetale penge til dig. Det vil i praksis

Månedsfribeløb for 1991 og 1992

Status pr. måned

Måneder med støtte fra SU 3.198

Måneder med fravalg af klip 10.338

Måneder hvor du ikke er berettiget til støtte, fordi

- Du har fået orlov fra din uddannelse 10.338

- Du er i lønnet praktik som en del af din uddannelse 10.338

- Du er erklæret studieinaktiv 10.338

Måneder hvor du ikke er berettiget til støtte, fordi

- Du er ikke under uddannelse som du er berettiget til 18.498

- Du er ikke dansk statsborger eller ikke dansk statsborgere

- Du får en anden offentlig støtte som sigtelse

- Du har brug for din støttetid til at dække dine leveomkostninger

- Du har brug for din støttetid til at dække dine leveomkostninger

- Du mangler klip i støtteberettigede måneder

I perioden indtil kvartalet efter du fylder 18 år

& BISTAND

STÅR MAN

ATION. DER TIL, FØR DET ER MGT, AT VI HEDER, VI ELP.

sige, at du kan risikere ikke at få hjælp, hvis du ikke har opbrugt SU'ens lånemuligheder. I de fleste kommuner kræver man normalt en erklæring fra et pengeinstitut, om at man ikke kan låne penge hos dem. Du kan endvidere være i

"økonomisk trang" og det vil sige at du (eller evt. din ægtefælle) ikke selv kan klare udgifterne uden at komme til at mangle det mest nødvendige. Desuden er det en forudsætning for at få hjælp til enkeltudgifter, er der tale om "ændringer i dine sociale forhold", eller at en "enkeltstående begivenhed" nødvendiggør hjælp. Det er altså ikke nok, at dine indtægter i almindelighed er for lave, og at du derfor er kommet bagud med betaling af f.eks. en måneds husleje.

Når du søger socialforvaltningen om hjælp, vil socialforvaltningen tage stilling til, udgiften er rimelig. "Rimelig" vil i denne sammenhæng blandt andet vurderes ud fra, om udgiften kan betragtes som sædvanlig og nødvendig, samt om personer med lav indkomst i almindelighed kan betale den.

Hvad er en enkeltudgift?

Eksempler på enkeltudgifter kan være udgifter til barselsudstyr, barnedåb, konfirmation, og begravelse. Desuden udgifter, der fremkommer i forbindelse med periodiske efterreguleringer, hvilket f.eks. kunne være en efterregning på varme eller el - en udgift du ikke har haft mulighed for at tage højde for.

Hvornår kan du få penge?

Du skal være opmærksom på at søge hjælpen, inden du selv betaler udgiften, f.eks. ved hjælp af private lån. Hvis du først har betalt udgiften, risikere du, at socialforvaltningen afviser din ansøgning med den begrundelse, at hjælp til privat gæld ikke ydes, og at du ikke er i umiddelbar trang.

Hjælp til andre ting

I bilstandsloven gives der endvidere mulighed for økonomisk hjælp til udgifter til medicin, sygebehandling, tandbehandling og lign. Udgifterne dækkes kun, hvis det ikke efter anden lovgivning er muligt at få hjælp, og såfremt du ikke selv kan betale dem. De udgifter, du kan søge hjælp til, er "nødvendige behandlingsudgifter", hvilket også vil sige afspænding, kiropraktisk behandling og psykoterapi. Imidlertid viser det sig, at det er vanskeligt at komme igennem med ansøgninger til alternativ behandling, og der ydes kun sjældent hjælp til terapi hos psykolog. Hvis du mener at have brug for hjælp til betaling af disse udgifter, er det en god idé at kontakte "Studenterrådgivningen" først.

Hvad du skal huske!

Inden du søger kommunen om hjælp til en tandbehandling, skal du få et skriftligt overslag fra din tandlæge. Udover prisen for behandlingen, er det vigtigt, at tandlægen desuden beskriver nødvendigheden af at du får foretaget behandlingen nu, og at han/hun ligeledes beskriver behandlingens art. Hvis du søger om hjælp til andre former for behandling, er det en god idé at have fået en henvisning eller en anbefaling fra læge eller anden godkendt behandler. Sådan som det er beskrevet ovenfor, er det også i denne forbindelse vigtigt, at du søger kommunen om at få udgifter dækket, inden du selv har betalt dem.

Flytte - og hvad så?

Du kan også få hjælp til at dække dine flytteudgifter. Men som før nævnt kan kommunen nægte at yde dig nogen form for hjælp, hvis du ikke har opbrugt dine lånemuligheder hos SU. Søger du om flyttehjælp, skal kommunen dels tage stilling til, om flytningen medfører en boligmæssig forbedring og dels, om du har økonomisk behov for hjælpen. Det, du kan søge hjælp til, er de udgifter, der er direkte forbundet med flytningen. Det vil typisk være udgifter til flytning af indbo, beboertilskud, eller depositum i almen nyttige boligselskaber. Der kan også i særlige situationer ydes hjælp til nødvendigt indbo - f.eks. hvis du flytter fra din kæreste og ikke har det mest nødvendige. Andele i andelsboligforeninger kan i særlige tilfælde også betales, men i praksis skal der særlige argumenter til - flyttebehovet skal nok være helt indskudt, og du skal nok ikke være enlig uden børn, således at du kan henvise til et klubværelse eller lignende.

Sygdom

Under sygdom har du, hvis du har fast "aftale" om arbejde, ret til sygedagpenge på linie med alle andre lønmodtagere, der mister deres indtægt på grund af sygdom og barsel.

Sygedagpenge

Hvorvidt du er berettiget til sygedagpenge vurderes ud fra din tilknytning til arbejdsmarkedet, og ikke om du er studerende eller ej. Brækker du et ben og kan derfor ikke klare f.eks. et job med rengøring, betyder det brækkede ben ikke nødvendigvis, at du ikke kan følge studiet

og f.eks. gå til eksamen. Betingelsen for at få sygedagpenge er, at du har haft arbejde kontinuerligt i de sidste 13 uger, og at du inden for denne periode har arbejdet mindst 120 timer..

Hvor længe kan man få?

Reglerne er komplicerede, og afhænger bla. af dine ansættelsesforhold. Spørg på socialforvaltningen eller på studenterrådgivningen.

Hvor meget kan man få?

Sygedagpenge beregnes som hovedregel på baggrund af den timeindtægt, du har haft. Imidlertid er der et maksimumsbeløb på dagpenge, der den 1.7.92 udgør kr. 69.08 pr. time. For at finde frem til hvilket beløb, du kan få i dagpenge skal du gange, det antal timer, du i gennemsnit har været beskæftiget ugentligt, med enten din reelle timeløn, (hvis den er mindre end maksimumsbeløbet) eller med maksimumsbeløbet, og du får så det ugentlige dagpengebeløb. Dagpenge er A-indkomst og der skal derfor fratreges skat.

For at opnå ret til dagpenge skal du hurtigst muligt anmelde din sygdom til arbejdsgiveren. Hvis der ikke på din arbejdsplads er klare regler om, hvad "hurtigst muligt" er, skal du normalt give meddelelse om din sygdom senest 2 timer efter din arbejdstids begyndelse den første fraværsdag. Varer din sygdom længere end den periode hvor sygedagpengene bliver udbetalt fra din arbejdsgiver, skal du ansøge social og sundhedsforvaltningen om dagpenge.

Særlige regler

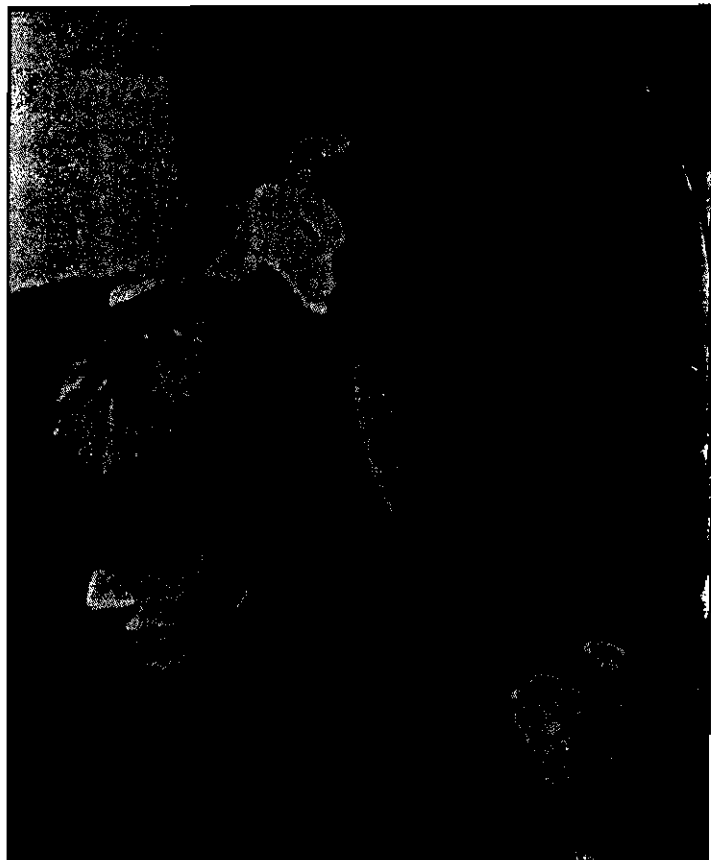
Du skal være opmærksom på, at der i dagpengeloven er beskrevet særlige regler, der gælder løsarbejdere (vikarer i skoler og fritidshjem, jordbærplukkere, havnearbejdere, juleassistenter) samt særlige regler for små arbejdsgivere. I loven er der ligeledes beskrevet regler om lægeerklæring, nedsatte dagpenge og bortfald og ophør af dagpenge.

Hvor kan du få hjælp?

Hvis du er syg og usikker på, hvorledes dine rettigheder og muligheder er, kan det være en god idé at kontakte en socialrådgiver i studenterrådgivningen for at få afklaret spørgsmålene.

Barsel!

Hvis du får konstateret, at du er gravid, er det vigtigt, at du kender de muligheder, du har for at få dagpenge og bilstandshjælp. Du vil kunne få dagpenge, hvis du inden for den seneste tid har haft en vis indtægt. Og hvis du ikke har nok i løn, dagpenge, børmecheck og evt. børmebidrag, og du ingen formue har på bankbogen, kan du ansøge om bilstandshjælp. Størrelsen afhænger af en evt. ægtefælles indtægt. Bilstandshjælp kan ydes som supplement til barseldagpenge og løn under barsel, eller den kan ydes alene. Der kan også være mulighed for at søge kommunens socialforvaltning om hjælp til barselsudstyr. Barnet skal kunne få tøj på kroppen samt en seng og en børnevogn at ligge i. Dertil skal du som studerende lige så meget ret

til som alle mulige andre mennesker.

Du opfordres til så tidligt som muligt at henvende dig til studenterrådgivningen, da mange sagsbehandlere rundt omkring på socialforvaltningerne ikke har overblik over, hvilke muligheder der eksisterer for dig. Det vil rådgivningerne kunne hjælpe dig med.

Revalideringsstøtte - §43

Revalideringsstøtte / §43 hjælp er en ydelse, som socialforvaltningen kan gives når det anses som påkrævet af hensyn til din mulighed for fremtidigt at kunne klare dig selv. Det er ikke nemt at få en §43 bevilling igennem, men det du altid skal gøre, hvis du overvejer muligheden for denne hjælp, er at kontakte Studenterrådgivningen og få deres vurdering af muligheden for at søge om §43 og få den bevilling.

I nogle tilfælde vil det være muligt at få studiet finansieret via §43, hvis du står uden SU. Det kræver dog normalt, at din sociale situation er af sådan en karakter, at det ikke kan forventes, at du vil kunne færdiggøre studiet uden §43 hjælp.

§43 hjælpen ydes med et månedligt beløb på 11.077, hvis du er over 23 år. Beløbet er at opfatte som A-indkomst, så du skal betale skat af det. Er du under 23 år udgør den faste revalideringsydelse halvdelen af de 11.077 kr, medmindre der foreligger særlige forhold.

Man kan ikke modtage SU, men der er et "tribeløb" på 12.000 kr pr år brutto.

Afgørelsen om du kan få §43 støtte kan i meget sjældne tilfælde afhænge af din eventuelle samlevers indkomst eller formue. §43 støtten størrelse er derimod altid uafhængig af din eventuelle samlevers indkomst eller formue. Såfremt den faste revalideringsydelse ikke er tilstrækkelig så er der endvidere mulighed for at få dækket særlige udgifter. Det gælder f.eks. handicapbetingsudgifter, transportudgifter, og eventuelle udgifter til nødvendigt undervisningsmateriale. Disse udgifter dækkes dog typisk vha. andre paragraffer.

Det kan altid anbefales, at du aftaler tid til en forsamtale med studenterrådgivningen, før du snakker med kommunens sagsbehandler.

Orlov

Der er netop sket ændringer, sådan at alle under 25 år der er arbejdsløse skal have et tilbudt et såkaldt aktiveringstilbud.

Uanset hvilken orlov du overvejer at tage, er det en god idé at kontakte socialrådgiverne i Studenterrådgivningen, men det er som følge af aktiveringsreglerne specielt vigtigt, når du er under 25 år.

Orlov hvor længe?

Du kan holde orlov i to semestre uden særlig grund. Derudover kan du få orlov i yderligere 2 semestre med særlig grund som f.eks. værnepligt, rejse, økonomiske eller sociale forhold forhindrer aktive studier. Orlov herudover, og orlov i studiets 1. semester, gives kun, hvis orloven er begrundet i barsel, sygdom, eller hvis der foreligger særlige forhold.

En orlovsperiode, der er kortere end et semester, medregnes i opgørelsen af orlovsperioder som 1. semester. En

orlovsperiode skal mindst være på 2 måneder, og en bevilling orlovsperiode kan iøvrigt afbrydes.

Konsekvenser

I orlovsperioden kan du ikke deltage i undervisning, eller vælges til de styrende organer. I et semester, hvor du holder orlov, kan du desuden ikke indstille dig til og deltage i eksaminer og prøver - dette gælder dog ikke, hvis du holder orlov af en af de grunde der giver ret til orlov uden begrænsninger, f.eks. barsel eller sygdom.

Boligsikring

Hvis du bor i lejelejlighed, har du mulighed for at søge boligsikring, hvorved din reelle husleje nedsættes. Boligsikringen er specielt høj, såfremt du har børn, og husstands indkomsten er lav. Tre faktorer er afgørende når man søger om boligsikring: huslejen, et såkaldt grænsebeløb (hvis størrelse er afhængig af husstandens indkomst) og husstandens størrelse og antallet af børn i husstanden.

De nærmere bestemmelser for at kunne modtage boligsikring er beskrevet i en udmærket folder, som er fremlagt på biblioteker, boligkontorer og kommunens socialkontorer. Folderen er lavet af boligsekskabernes landsforening.

Ansøgning

En ansøgningsblanket kan fås hos kommunens socialkontor og som regel også på boligforeningers eller boligsekskabers kontor.

Er du i tvivl om SU-reglerne? Om reglerne for orlov? Om revalideringshjælp? Om støttemuligheder i forbindelse med barsel, flytning og sygdom?

Eller lider du af eksamensangst? Har du problemer med dine børn eller din familie? Føler du dig ensom? Sidder du midt i specialesumpen?

I alle tilfælde står Studenterrådgivningen klar med socialrådgivere, psykologer, psykiatere og studenterrådgivere, der er villige til at give dig gratis råd og vejledning.

Studenterrådgivningen er en selvstændig institution under Undervisningsministeriet, og den har afdelinger i København, Lyngby, Odense, Aalborg og Århus.

Medarbejderne i Studenterrådgivning har tavshedspligt, og du kan henvende dig i rådgivning anonymt.

I de fleste rådgivninger skal du bestill tid til den første samtale, der normalt finder sted indenfor en uge eller to.

ADRESSER

Danske Studerendes Fællesråd (DSF)
Knabrostræde 25, kld.
1210 København K
Tlf: 33118260

Studenterrådets Retshjælp
Ndr.Ringgade 3
8000 Århus C
Tlf: 86128944

Studenterrådgivninger:

KØBENHAVN
Grundtvigsvej 27, st
1864 Frederiksberg C
Tlf: 31215030

LYNGBY / DTH
A. Engelundsvej 1, 101
2800 Lyngby
Tlf: 42881104

ODENSE
Niels Bohrs Allé 21
5230 Odense M
Tlf: 66140440

ÅRHUS
Vesterport 3, 3
8000 Århus C
Tlf: 86190488

ÅLBORG
Vesterbro 50, I
9000 Ålborg
Tlf: 98114688

Eller ved at skrive til studenterrådgivningens sociale brevkasse i Studentertidningen.

Kære Regnbue

Hermed endnu et kapitel i min afhandling, hvor Regnbuen optræder. Har I tid/lyst at kigge på det, er det fint, og alle kommentarer modtages med kyshånd. Jeg afleverer den først i august, så der er god tid til at tage højde for indvendinger, kommentarer m.v.

Jeg har modificeret beskrivelsen i kapitel 5 efter Kalles opfordring. Jeg håber, diskussionen i kapitel 6 gengiver vores diskussion nogenlunde sådan, at det er en reel og ikke en pseudo-diskussion.

Kærlig hilsen

Morten Nissen

P.S. Jeg havde glemt min
lommebog - og opdagede, at
Stændeselskabet hverken står
i telefonbogen eller KV's
vejviser!

6.2 RÅDGIVNING PÅ BRUGERNE¹⁹⁵ PRÆMISSER

Overskridelse af psykiatriske behandlingsindekser - et forløb i oplid

Betraget som eksempel på et forsøg på at forandre psykosocial behandling er Brugerservice m.fl.'s udgangspunkt særligt derved, at det fra starten slet ikke er "behandling". Deri ligner de imidlertid en lang række andre forsøgsprojekter i det sociale udviklingsprogram: De mål, som er sat for det sociale arbejde - her aktivering og revalidering - søges nået med midler, der synes at være rettet mod noget helt andet.

"Behandlings-paradigmet" angribes imidlertid også "indefra". I kapitel 1 har jeg søgt at skitsere de indre brydninger i behandlingsparadigmet på et "diskursivt" plan, dvs. gennem indre modsigelser og bevægelser i de professionelle og videnskabelige tematiseringer af "bruger-perspektiver" på psykologisk behandling. I kapitel 4 prøver jeg at rekonstruere på et alment plan, hvordan vi her har at gøre med en modsigelse i de grundlæggende praksisbegreber, som psykologisk behandling udføres i og gradvist forandres af: på den ene side forsøget på at inddrage klienten i en tilpasning, som defineres og kontrolleres af behandlerne, og på den anden side almen kvalificering af individer, hvis status som udpegede "klienter" derved brydes op.

Udviklingen og overskridelsen af psykologisk behandling "indefra" må ud fra disse antagelser være et forehavende i konstant splid med sig selv; og netop derved træder det frem som et spændende og potentielt produktivt brændpunkt i den aktuelle udvikling i psykosocial praksis. Det er i dette lys, man efter min opfattelse må betragte forsøgene på at udvikle og tænke en psykologisk behandling "på brugernes præmisser", "ud fra klienternes stædter i deres daglige handlesammenhænge" m.v., incl. de, der ligesom mit eget projekt tager udgangspunkt i en subjektvidenskabelig forståelsesramme (se s. xx).

Ved starten af min undersøgelse arbejdede jeg med denne problematik både teoretisk og empirisk. Netop, som jeg havde skrevet en teoretisk analyse af psykoterapi som handlesammenhæng¹ (Nissen, 1990c), mødte jeg hvad der fra mit perspektiv var den selvsamme problematik i mine diskussioner med Regnbuen.

Regnbuens etiske problem

¹Titlen er "psykoterapi som praksisform", fordi jeg dengang forestillede mig, at det var muligt og relevant at udvikle en almen teori om psykoterapi med udgangspunkt i dens formsaspekt - som betydningsstruktur - hvorved jeg løb ind i den selvmodsigelse, at forehavendet negerede sig selv: Jeg måtte ekskludere al virkelig psykoterapi fra begrebet og reservere det til en endnu abstrakt mulighed (s. xx og s. xx). Det er til en vis grad denne teoretiske selvmodsigelse, der blev min indfaldsvinkel i dialogerne med FRIGG og Regnbuen.

Det etiske problem omkring supervision i Regnbuen (se s. xx) kan tjene som første eksempel. Når det var så provokerende i Regnbuen, at jeg stillede spørgsmålstegn ved etikken i deres arbejde, så var det ikke kun i kontrasten til deres egne, meget høje, etiske fordringer. Det var primært fordi det blev opfattet som et spørgsmål, der udsprang af "traditionelle" psykoterapeutiske tænke- og arbejdsformer og slet ikke tog højde for, at de arbejdede uafhængigt af systemet, på et kritisk psykologisk grundlag, og (dermed) på brugernes præmisser. Fra deres synspunkt var det etiske primært et spørgsmål om konsekvent at stille sig på brugerens side, at støtte hendes selvbestemmelse og udvikling af handle-evne; at ville tvinge det ind i traditionelle supervisions- og egenterapi-hierakier var derimod at søge at udstrække professionens magtrelationer til Regnbuens autonome område; i stedet ville de selv udvikle nye koncepter for supervision ved at arbejde kollektivt og supervisere hinanden gensidigt i grupper.

Men hvad er det, der rejser en etisk problematik i forbindelse med psykoterapi? En indholdsanalyse af - også Regnbuens - psykoterapeutiske handlesammenhænge kan lede os på sporet.

Psykoteraapiens konstituering

Brugerne kommer enkeltvis til Regnbuen og søger hjælp til deres problemer i form af, hvad Regnbuen selv - bl.a. i deres folder - kalder "psykologisk rådgivning". Uanset, hvilke nærmere former en sådan rådgivning antager, er det brugerens problematiske livssituation, der gøres til genstand. I første omgang med udgangspunkt i en foreløbig problembestemmelse, men i anden omgang netop m.h.p. at overskride denne og nå frem til en bearbejdning af den psykiske konflikt, der har fået brugerens egen problemforståelse til at gå i ring. Det betyder, at problembestemmelsen allerede i udgangssituationen suppleres med en potentiel tematisering af brugerens livssituation og handlen i sin ubegrænsede helhed.

Med en optimal grad af brugerindflydelse er det noget, bruger og rådgiver² gør sammen, er enige om at gøre, og hele tiden bevidst konstituerer handlesammenhængen omkring. Men det gør dem ikke jævnbyrdige. De problematiserer hele tiden brugerens deltagelsespræmisser, og de gør det i rådgivernes professionelle begreber og ved at repræsentere og modelbearbejde brugerens problemer i rådgivernes lokaler. Selvom målet er gennem bearbejdningen at nå frem til, at brugeren selvstændigt definerer og håndterer sine problemer, så implicerer midlet med nødvendighed en omsorgs-relation og dermed en "etisk" problematik - at brugeren afgiver indflydelse på handlesammenhængen til rådgiverne, i et omfang, der er ligeså tematisk

²I Regnbuen arbejdede rådgiverne næsten altid to og to med én bruger.

ubegrænset som psykoterapiens genstandsbestemmelse, men som til gengæld afgrænses i tid og rum.

Det er altsammen forhold, som udspringer af handlesammenhængens grundlæggende konstituering som psykoterapi. De gælder m.a.o. uafhængigt af, i hvilken nærmere form, de faglige begreber taler om at hjælpe brugeren. I Regnbuen er de begreber, som rådgivningens handlesammenhænge konstitueres med, udviklet og defineret af rådgiverne; ovenikøbet er de centrale for hele Regnbuen som handlesammenhæng. Det er netop et frivilligt arbejde, som er defineret politisk og fagligt, og det er derudfra, rådgivernes præmisser kan forstås. De forholder sig til deres fag på en særlig måde gennem arbejdet i Regnbuen, og det holder de hinanden fast på i deres gensidige supervision. Som Regnbuens ligesom andre alternative (studenterdrevne) rådgivningers historie viser³, fører ændringer af disse rådgiverpræmisser ikke i første omgang til forandringer i rådgivningens praksis, men snarere til, at rådgiverne enkeltvis søger andre græsgange, individuelt eller gennem konflikter og brud i rådgivergruppen. Derfor kan rådgivningen først ske på brugerens præmisser, efter at brugeren allerede har indladt sig på rådgivernes.

Psykoterapeutisk behandling

Psykoterapiens konstituering, sådan som jeg her har fremlagt den med udgangspunkt i Regnbuen, er allerede sat på begreb på en måde, der delvist overskrider behandlingsparadigmet. I sin rene form kan psykoterapi, indenfor behandlingsparadigmet, bestemmes sådan her:

"...psychotherapy describes any intentional application of psychological techniques by a clinician to the end of effecting sought-after personality or behavioral changes" (Korchin, 1976; 281).

Korchin når frem til denne definition ved at abstrahere fra de mere specifikke bestemmelser, der formuleres indenfor de enkelte retninger og traditioner i klinisk psykologi, sådan at det almene, der gælder for alle, står tilbage. Som eksempel på en særlig variant kan jeg citere fra en moderne indføring i klinisk psykologisk forskning, hvor psykoanalytisk psykoterapi bestemmes således:

"Behandlingens mål er en ændring af personlighedsstrukturen via øget indsigt. (...) Behandlingens genstand er den enkelte person og dennes personlighedsstruktur, forsvar og indre psykiske liv. (...) Behandlingens teknik er først og fremmest karakteriseret ved en

³Som tilgang til denne historie har jeg dels et omfattende materiale af Regnbuens interne papirer, dels har tidligere og nuværende rådgivere hjulpet mig med at ridse den op.

vægning af de rammer, hvorunder terapien foregår, ved terapeutens neutrale indstilling og ved dens anvendelse af tolkning af overføringen." (Lund, 1993; 120).

Fra disse formaldefinitioner er imidlertid udeladt noget afgørende, som må tilføjes. For det første er målet sat som en "ændring", men det er ikke nærmere bestemt hvordan. Det bestemmes "udenfor synsfeltet" af disse formaldefinitioner gennem den samfundsmæssige definition af psykoterapiens opgaver i de normative sygdomsbegreber (se s. xx). For det andet er terapien noget, som terapeuten gør, mens klientens mål og midler er fraværende. Nærmere bestemt er det sat som givet, at klientens mål er kongruent med terapeutens, dvs. en tilpasningsopgave, og at hendes middel er at lade sig behandle; en begrænsende handleevne (restriktiv forholdemåde) absoluteres og sættes udefra som mål, og klientens mål og midler udover dette synsfelt lades ude af betragtning (Dreier, 1993, kap. 5).

Tager vi disse forhold med i betragtning kan jeg sige, at psykoterapi her konstitueres som handlesammenhæng gennem en adskillelse eller opsplitning af den til en interaktion mellem to roller: Fra terapeutens perspektiv et møde mellem en (klientens) patologi og en (terapeutens) teknik (incl. "rammer") Fra klientens perspektiv? Ja, dette perspektiv er netop skjult bagved terapeutens på en måde, så det ikke umiddelbart lader sig artikulere eller generalisere på egne præmisser, fordi disse præmisser hele tiden begrebsligt omdannes til (patologiske) egenskaber ved klienten som person.

Når behandlingen grundlæggende etableres ved at klienten underkaster sig terapeutens behandling, så kommer klientens standpunkt og præmisser dog til syne i en særlig form - nemlig som eller via modstand. Når terapeuten ligeledes reduceres til sin rolle - udover af en teknik - betyder det en tilsvarende "de-subjektivering", som lader hendes standpunkt og præmisser fremtræde gennem "mod-overføring", "blinde pletter" m.v. (ibid, kap. 1). Begge parter "de-subjektivering" og den begrebslige personalisering er ikke modsætninger, men forudsætter snarere tværtimod hinanden. Denne konstituering fastlåser psykoterapien i en struktur, der blokerer absolut for brugerindflydelse.

Der, der vil behandles, kan modstandstæke.

Psykoterapiens løsrivelse fra behandling

Den løsrivelse - eller abstraktion - fra behandlingen, som psykoterapien i Regnbuens udgave repræsenterer, sker ved at man forlader den forudgivne målbestemmelse om "normativ disciplinering" og dermed grundopfattelsen af brugeren som "syg" (i en anden forstand end rådgiveren selv kan være det). Det kendetegner naturligvis ikke alene Regnbuen, men er potentielt en mulighed i alle slags psykoterapi (se s. xx), og udfolder sig på forskellige måder i forskellige former for terapeutiske bevægelser, privat psykologpraksis m.v.

Løsrivelsen fra sygdomsbegreber sker ikke bare ved at man træffer en beslutning om det. Det er et spørgsmål om hvordan arbejdet er indlejret i samfundsmæssige mål-middel-sammenhænge. På middel-siden spiller begreber, rammer og metoder naturligvis en vis rolle; således kan det antages, at traditionelle behandlingsbegreber mange steder fastholder arbejdet sådan, at der ikke kan sættes så vidtgående mål, som det faktisk er muligt, sådan som Dreier grundigt redegør for (*ibid*, kap. 1). På mål-siden sættes imidlertid også, og måske først og fremmest, samfundsmæssige interesser igennem, der fastholder behandlingsparadigmet. En privat psykoterapi, der tilsyneladende er et frirum, hvor man kan sætte sig de mål, man vil, er f.eks. ved nærmere eftersyn knap så vilkårlig. Terapeuten har interesser i at fastholde sin position i professionen, klienten i hurtigst muligt at genetablere en umiddelbar social funktionsduelighed, og det hele betales måske over en sygekasse, der sætter kriterier for sin bevilling.

Heller ikke Regnbuen kan sige sig "autonom" overfor denne indlejring. Ikke bare er de rådgivende studerende kommende medlemmer af professionen, der om få år vil have kvalificeret sig desto mere relevant, jo tættere på professionens problemstillinger og arbejdsmåder, de har været i studietiden. Også allerede ved at placere sig som "fagkritisk" opposition er de i en vis udstrækning fastholdt, fordi de dér har brug for at kunne tilbyde en "alternativ" handlemåde overfor de problemer, man diskuterer i faget.

Alligevel ser man altså her en bevægelse i retning af et begreb om psykoterapi, der er løsrivet fra behandlingsparadigmet. Det er ikke så entydigt rådgiverne, der behandler brugere, og rådgivningens indholdsbestemmelse er ikke afhængig af problemernes placering på en normativ dimension. Til gengæld holder de fast i den mere almene psykoterapeutiske konstituering, der som nævnt ovenfor indebar den etiske problematik, jeg rejste overfor dem. Intentionerne om at almengøre og samfundsrelatere problemerne, og støtte forandring i modsætning til tilpasning - er stadig netop intentioner, der skal realiseres i handlesammenhænge, der er konstitueret i et nærmest modsat udgangspunkt: Individualiserede og "psykologiserede" problemer. En problemstilling, som i Regnbuens egne erfaringer blev symboliseret i den jura-studerende, der uden kendskab til Regnbuens politiske eller faglige udgangspunkter mødte op med et vanskeligt forhold til sin mor til hvad han blot så som den eneste tilgængelige mulighed for gratis psykologisk rådgivning.

En "løsning" af det etiske problem kunne efter min mening ikke bestå i at udvide og kollektivisere en intern supervisionsprocedure, så længe brugeren ingen "magtmidler" havde overfor Regnbuen. Tværtimod ville det snarere forstærke problemet (sml. *ibid*, s. xx). Derimod var det faktisk langfra nogen fjern tanke at konstituere rådgivning i praksissammenhænge, der var skruet anderledes sammen. Placeringen i Studenterhuset havde rødder tilbage i en

studenterbevægelse, der med dette hus og dets aktiviteter ønskede at give det politiske arbejde "krop" og integrere det bredere i aktivisternes liv, en "lokalkultur" (sml. s. xx). Kontakter til BZ-bevægelsen indlejrede potentielt rådgivning af BZ'ere i et bredere politisk felt⁴. Flere såvel på rådgiver- som på bruger-side var aktive i Galebevægelsen.

Det er dog ikke stedet her at fortælle historien om, hvorvidt og hvordan disse mulige udvidelser af Regnbuens praksis blev testet. I stedet vil jeg prøve at følge tråden op til endnu en "abstraktion" af den psykoterapeutiske problematik fra behandling, nemlig selvhjælpsgrupper.

6.3. HJÆLP TIL SELVHJÆLP

FRIGG - selvhjælp og den socialpsykologiske spiral

Her kan FRIGG illustrere min analyse (se s. xx - xx). Når projektets undertitel rummede klichéen "hjælp til selvhjælp", så skyldtes det ikke sproglig uopfindsomhed, men at en væsentlig del af projektets målsætning var at igangsætte selvhjælpsgrupper af kvinder, der forventedes at have brug for hjælp til det i en indledende fase.

I projektbeskrivelsen henvises der til "den socialpsykologiske spiral":

Sociale begivenheder	Psykologisk effekt
Arbejdsløshed -->	"Hvad duer jeg til?"
Social isolation <--	
-->	Angst for ikke at slå til
Problemer i familien <--	
-->	Lav selvfølelse (Gaard & Petersen, 1990)

"Skal denne spiral brydes", hedder det, "er det nødvendigt, at de unge kvinder støttes og inspireres ud fra deres individuelle livssituation, behov og ressourcer. (...) Derfor har disse kvinder brug for en særlig indsats, men på egne præmisser. De har brug for viden om sammenhænge, muligheder og begrænsninger i det samfundsmæssige liv, og de har især brug for at udvikle deres handlefærdighed i forhold til dagligdagen, til problemer, til at tage et initiativ, samt at udvikle sociale omgangsformer."

⁴Et felt, hvis potentielle betydning fornylig blev accentueret med de voldsomme gadekampe den 18. maj i år.

KUA den 27/5 93

Kære Regnbue!

Jeg skriver nu hektisk på min afhandling, der skal være færdig om en måned.

Det medfølgende er det uddrag af mit kapitel 5, der handler om jer. Kapitel 5 er en overfladisk beskrivelse af mine samarbejdsforløb som begrundede handlinger, i tematiske forløb. Der oprulles de spørgsmål, som jeg så i de følgende 4 analysekapitler kaster mig over. I disse analysekapitler går jeg ind udfra de teoretiske vinkler.

"Jeres" del af den bliver ikke så stor: jeg har måttet prioritere, og har beskrevet kontakten til Brugerservice - langt den største - indgående, resten kun skelet-agtigt.

Måske kan den medfølgende foreløbige indholdsfortegnelse også kaste lys over land.

I de følgende kapitler vil det også mest handle om Brugerservice. Dem har jeg ikke skrevet endnu, men jeg tror, at I vil blive behandlet under flg. synsvinkler:

1. Problemet om, hvordan rådgivning står i forhold til ønsket om at arbejde på brugernes præmisser.
2. "Sekundær institutionalisering" - jvnf. vores første diskussioner om, hvad en institution er, og hvordan man efter min mening kan danne en institution ved at etablere en sprogligt defineret lokal praksis, hvis konstituering gennem deltageres præmisser er uklare.

Det sender jeg selvfølgelig når det er skrevet.

Jeg ved ikke, om I har tid til at kigge på det. Hvis I har, er det fint. Især er der naturligvis en række faktuelle ting, jeg er i tvivl om. Men også: Er det helt skævt i.f.t. hvad I har oplevet og ment?

I kan få fat i mig, enten hjemme (42271767) eller her (31542211).

Kærlig og meget stresset hilsen

Morten Nissen

Cic. majest.

initiativer, løsninger af praktiske problemer og kommunikationsproblemer mellem medarbejdere og medlemmer. Omkring det sidste diskuterede vi indgående, men springende, en situation, hvor et medlem var blevet meget krænket af, at hun var blevet indbudt til at være medansvarlig for et møde, som medarbejderne så pludselig (med nok så gode grunde) aflyste, uden at konferere med hende.

Det skulle nu diskuteres i personalegruppen, før en evt. opstart efter sommerferien. Jeg skrev et oplæg, der evaluerede forløbet og begrundede et forslag om en "ansvars-gruppe", som jeg dog ikke selv kunne deltage i. Det blev foreløbig diskuteret på et møde med temagruppens medarbejder og lederen (20.7.92).

Medarbejderen fandt, at det i vores gruppe havde været muligt at tage diskussioner, som man ikke kunne tage til daglig. Det afhang derfor konkret af, om der var medlemmer med et sådant behov og sådanne ressourcer, om det var meningsfuldt at fortsætte. Lederen mente derimod, at vores forløb bekræftede, hvad der allerede var mange erfaringer for, nemlig at brugerinddragelse altid måtte gå meget langsomt frem, og primært kom til udtryk i det daglige arbejde med at hjælpe medlemmerne for at tage ansvar for sig selv - hvilket var en stor ting - og sekundært i en fleksibilitet i imødekommelsen af deres behov. Hun henviste til, hvordan medlemmerne havde foreslået at et gammelt medlem kom med i visitationssamtaler; det måtte afblæses, fordi alt for mange nye var utrygge ved at tale med 2 på én gang, og ingen gamle turde gøre det alene.

Vi besluttede alligevel at prøve at indkalde temagruppen en sidste gang for at diskutere muligheder og behov fremover. Mødet måtte dog aflyses fordi medlemmerne ikke kunne komme.

På det afsluttende personalemøde blev det endeligt bekræftet, at personalet ikke fandt det realistisk at fortsætte. De mente nok, man i perioder kunne have en gruppe som den, vi havde haft; nogle medlemmer havde godt af at blive forkælet med ekstra opmærksomhed, og af at have et ekstra "rum" til refleksion. Men de så ikke noget perspektiv i særlige, nye initiativer til at forbedre kommunikationen og ændre ved den generelle kompetencefordeling. Det ville medlemmerne ikke kunne magte.

5.7. REGNBUE

Projektet

Regnbuen er en alternativ psykologisk rådgivning, der fungerer som aktivitetsgruppe i

Studentarhuset i København. I Regnbuen arbejder mellem 10 og 20 psykologistuderende og enkelte psykologer med individuel rådgivning. Regnbuen har åbent hver onsdag aften, hvor der også holdes de møder, der leder aktiviteterne; i mange tilfælde strækker rådgivningsaktiviteten sig dog også udover andre dage og tider, alt efter hvad der aftales i de enkelte tilfælde. Rådgiverne arbejder (næsten) altid to og to, og superviserer hinanden i grupper.

Regnbuen har ingen indtægter, bortset fra et mindre beløb i 1992 fra Fattigdomsmidlerne til dokumentation.

Der er mellem 20 og 30 brugere; flest kvinder, en del studerende, men flest unge med store sociale og psykiske problemer, herunder også nogle fra BZ-bevægelsen. Der annonceres (næsten) ikke, men via mund-til-øre-metoden kommer der alligevel så mange henvendelser, at Regnbuen oplever et voldsomt pres af henvendelser. Via enkeltpersoner er der kontakt til *Sjakket* (se s.), til Christianias *Herfra & videre* og til *Galebevægelsen*.

Regnbuen arbejder eksplicit på et kritisk psykologisk grundlag, som de har givet en særlig udformning i deres praksis. Ved siden af rådgivningsarbejdet arrangerer rådgiverne hver sommer seminarer især for psykologistuderende.

Forløbets grundskelet og materialet

Jeg kendte Regnbuen via Foreningen af Kritiske Psykologer. Da jeg i efteråret 1990 skrev på *Nissen* (1990c), hvor jeg arbejdede med en teoretisk forståelse af psykoterapi, forekom Regnbuen mig at være et godt sted at problematisere idéen om en "rådgivning på brugernes præmisser".

Jeg deltog på et af deres ugentlige møder (7.11.90) og fremlagde mit projekt. Regnbuen havde på deres side et ønske om at lave et "bruger-dokumentations"-projekt, og kunne også godt bruge at tage diskussioner om deres koncept. Vi enedes om foreløbig at mødes på onsdagsmøder. Det blev til ialt 3 sådanne møder, hvor "jeg" var punkt på dagsorden. Derefter (sommer 1991) dannede Regnbuen en undergruppe til at diskutere med mig. Med denne undergruppe holdt jeg 7 møder frem til sommeren 1992.

Regnbuen arbejder meget med interne og eksterne papirer - diskussionsoplæg, planer, teoretiske oplæg m.v. En bunke af disse er sammen med mine egne skriftlige feedbacks og referat- og feltnoter mit materiale. Regnbuen har beskrevet sig selv i...?

Tematisk forløb

Efter det første møde skrev jeg en stærkt provokerende feedback: Jeg fandt det etisk tvivlsomt at lave erklæret "professionel psykologisk rådgivning" ved studerende uden fast

supervision (se s. xx); jeg pegede på, at ved at definere sig "udenfor systemet" med "en rådgivning" på et eget teoretisk grundlag dannede Regnbuen måske netop en "institution", hvori det etiske problem i den gængse form blev relevant; jeg spurgte, om ikke også rådgivernes præmisser som studerende spillede en rolle, og endelig spurgte jeg til nærmere om de politiske netværker, som Regnbuen var en del af, og som måske kunne "løse" problemet.

Efter nogen tøven kom dialogen i gang. Regnbuen ville ikke godtage min kritik af deres etik; til dagsordenen var 2 muligheder - enten kunne vi diskutere terapi-opfattelse, eller også Regnbuens bestræbelser på at udvide og forbinde aktivitetsfelterne. Vi enedes om det sidste, som længe havde været til diskussion i Regnbuen, og da det samtidig for mig at se kunne være en vej ud af det etiske problem.

Desuden ville Regnbuen diskutere brugerdokumentation. Oversvømmelsen med efterspørgsel pressede i retning af prioritering - men man ville ikke arbejde diagnostisk, og hvordan så prioritere, hvordan tænke i almenbegreber om brugerne? Dette tema svarede også til min interesse i at sætte focus på de konkrete forbindelser mellem Regnbuens "lokal-kultur" - en politisk aktivitet med "krop" - og brugernes præmisser.

Da Regnbuen nedsatte en undergruppe til samarbejdet med mig, var det også for at arbejde med en idé om organisatorisk repræsentation af brugerne. Regnbuen havde først en skitse til dels et "Problemråd" af rådgivere på tværs af undergrupper, dels et "Brugerråd". I løbet af efteråret 1991 arrangerede gruppen en rundspørge blandt brugerne, hvilket endte op i en række møder i foråret 1992, som begyndte med deltagelse af rådgivere og fortsatte som "Brugerråd". Vi diskuterede så disse møders form og indhold. Det viste sig, at en del af grunden til interessen var, at flere brugere ønskede at udvikle deres indbyrdes samvær og udvide med andre (fritids-)aktiviteter; i det hele taget var det svært at realisere idéen om at indbygge brugerrepræsentation i Regnbuens organisation.

Parallelt med disse udviklinger kom der en del nye studerende ind som rådgivere, samtidig med at andre blev mere erfarne, hvilket gav erfaringsoverdragelsesproblemer, organisatoriske problemer og problemer med, at ikke alle arbejdede på samme grundlag og med samme motiver. En af konflikterne gik på, hvor totalt fællesskabet skulle være, dvs. hvor omfattende, Regnbuen som socialt fællesskab skulle organisere sine deltageres (rådgivernes) liv omkring den politiske ideologi og praksis.

Det førte til store brydninger og uenigheder, også i "min" undergruppe og bidrog til, at den de sidste par gange var stærkt reduceret. Vi sluttede i sommeren '92.

giver Michael mulighed for at fastholde sin tematisering af hendes "uklare meldinger" og "brok".

Når Astrid pludselig støtter Ane ved at erklære, at hun heller ikke vil være ansvarlig for mad til 100 mennesker, så er det bestemt ikke fordi hun ønsker at vi skal diskutere hendes personlige forhold. Men hun ved, at hvis det bliver tematiseret som Anes personlige problem, så kan vilkårene for at være med på hendes egne præmisser blive ringere - skal man vælge, ja eller nej til kokke-ansvaret, så er det vigtigt for Astrid, at et nej er acceptabelt, og det kan hun måske hjælpe med til at sikre ved at bakke Ane op her.

Anes og Astrids perspektiv på Michaels "pædagogiske" tema ser ud til at være, at hans overvejelser i sig selv udgør "uklare meldinger" om hvilke konsekvenser, han vil drage for de krav, han af pædagogiske grunde vil stille til deres deltagelse i Madkapellet. Deres forsvar mod dem kommer til at overskygge muligheden for at fastholde Arnes oprindelige tema, indtil Ane må erklære, at hun "overhovedet ikke er utilfreds" for at skubbe focus væk fra hende selv.

Det interessante ved den episode, som jeg har diskuteret her, er at vi befinder os på en grænse mellem (mindst) to vidt forskellige konstitueringer af handlesammenhængen. På den ene side en pædagogisk sekvens, der bidrager til at placere klienter i et revalideringsforløb, og på den anden side en omgang i en kamp om indflydelse i et græsrodsprojekt. Hensigten med at "zoome ind" på grænsetilfældet var at illustrere indholdsanalysens almene princip.

Jeg vender grundigt tilbage til Brugerservice og Madkapellet i de næste 3 kapitler. Men for at generalisere diskussionen og finde indfaldsvinkler til andre sider af problemet vil jeg nu "zoome ud" igen, til hypoteser om almene typer af handlesammenhænge, som jeg kan illustrere med andre dele af mit materiale.

I disse afsnit bruger jeg materialet som illustrationer, og hensigten er ved hjælp af indholdsanalyse af typer af handlesammenhænge at pege på mulige forhold, der på forskellige måder kan virke befordrende eller hindrende for udviklingsbestræbelser i psykosocialt arbejde. Selvom jeg også prøver at indlejre illustrationerne i (brudstykker af) konkrete samarbejdsforløb, så betyder denne analyse måde uundgåeligt, at vigtige sider ved disse projekters praksis kun berøres antydningvist. Det må derfor ikke opfattes sådan, at jeg med mine analyser her giver fuldstændige eller dækkende "bedømmelser" af projekterne.

6.2. RÅDGIVNING PÅ BRUGERNES PRÆMISSER

Overskridelse af psykologisk behandling indefra - et forehavende i splid med sig selv

Betragtet som eksempel på et forsøg på at forandre psykosocial behandling er Brugerservice

m.fl.'s udgangspunkt særligt derved, at det fra starten slet ikke er "behandling". Deri ligner de imidlertid en lang række andre forsøgsprojekter i det sociale udviklingsprogram: De mål, som er sat for det sociale arbejde - her aktivering og revalidering - søges nået med midler, der synes at være rettet mod noget helt andet.

"Behandlings-paradigmet" angribes imidlertid også "indefra". I kapitel 1 har jeg søgt at skitsere de indre brydninger i behandlingsparadigmet på et "diskursivt" plan, dvs. gennem indre modsigelser og bevægelser i de professionelle og videnskabelige tematiseringer af "brugerperspektiver" på psykologisk behandling. I kapitel 4 prøver jeg at rekonstruere på et alment plan, hvordan vi her har at gøre med en modsigelse i de grundlæggende praksisbegreber, som psykologisk behandling udformes i og gradvist forandres af: På den ene side forsøget på at inddrage klienten i en tilpasning, som defineres og kontrolleres af behandlerne, og på den anden side almen kvalificering af individer, hvis status som udpegede "klienter" derved brydes op.

Udviklingen og overskridelsen af psykologisk behandling "indefra" må udfra disse antagelser være et forehavende i konstant splid med sig selv; og netop derved træder det frem som et spændende og potentielt produktivt brændpunkt i den aktuelle udvikling i psykosocial praksis. Det er i dette lys, man efter min opfattelse må betragte forsøgene på at udvikle og tænke en psykologisk behandling "på brugernes præmisser", "udfra klienternes ståsteder i deres daglige handlesammenhænge" m.v., incl. de, der ligesom mit eget projekt tager udgangspunkt i en subjektvidenskabelig forståelsesramme (se s. xx).

Ved starten af min undersøgelse arbejdede jeg med denne problematik både teoretisk og empirisk. Netop, som jeg havde skrevet en teoretisk analyse af psykoterapi som handlesammenhæng¹ (Nissen, 1990c), mødte jeg hvad der fra mit perspektiv var den selvsamme problematik i mine diskussioner med *Regnbuen*.

Regnbuens etiske problem

Det etiske problem omkring supervision i *Regnbuen* (se s. xx) kan tjene som første eksempel. Når det var så provokerende i *Regnbuen*, at jeg stillede spørgsmålstegn ved etikken i

¹ Titlen er "psykoterapi som praksisform", fordi jeg dengang forestillede mig, at det var muligt og relevant at udvikle en almen teori om psykoterapi med udgangspunkt i dens formspekt - som betydningsstruktur - hvorved jeg løb ind i den selvmodsigelse, at forehavendet negerede sig selv: Jeg måtte ekskludere al virkelig psykoterapi fra begrebet og reservere det til en endnu abstrakt mulighed (s. xx og s. xx). Det er til en vis grad denne teoretiske selvmodsigelse, der blev min indfaldsvinkel i dialogerne med FRIGG og *Regnbuen*.

deres arbejde, så var det ikke kun i kontrasten til deres egne, meget høje, etiske fordringer. Det var primært fordi det blev opfattet som et spørgsmål, der udsprang af "traditionelle" psykoterapeutiske tænke- og arbejdsformer og slet ikke tog højde for, at de arbejdede uafhængigt af systemet, på et kritisk psykologisk grundlag, og (dermed) på brugernes præmisser. Fra deres synspunkt var det etiske primært et spørgsmål om konsekvent at stille sig på brugerens side, at støtte hendes selvbestemmelse og udvikling af handle-evne; at ville tvinge det ind i traditionelle supervisions- og egenterapi-hierakier var derimod at søge at udstrække professionens magtrelationer til Regnbuens autonome område; i stedet ville de selv udvikle nye koncepter for supervision ved at arbejde kollektivt og supervisere hinanden gensidigt i grupper.

Men hvad er det, der rejser en etisk problematik i forbindelse med psykoterapi? En indholdsanalyse af - også Regnbuens - psykoterapeutiske handlesammenhænge kan lede os på sporet.

Psykoteraapiens konstituering

Brugerne kommer enkeltvis til *Regnbuen* og søger hjælp til deres problemer i form af, hvad *Regnbuen* selv - bl.a. i deres folder - kalder "psykologisk rådgivning". Uanset, hvilke nærmere former en sådan rådgivning antager, er det brugerens problematiske livssituation, der gøres til genstand. I første omgang med udgangspunkt i en foreløbig problembestemmelse, men i anden omgang netop m.h.p. at overskride denne og nå frem til en bearbejdning af den psykiske konflikt, der har fået brugerens egen problemforståelse til at gå i ring. Det betyder, at problembestemmelsen allerede i udgangssituationen suppleres med en potentiel tematisering af brugerens livssituation og handlen i sin ubegrænsede helhed.

Med en optimal grad af brugerindflydelse er det noget, bruger og rådgivere² gør sammen. er enige om at gøre, og hele tiden bevidst konstituerer handlesammenhængen omkring. Men det gør dem ikke jævnbyrdige. De problematiserer hele tiden brugerens deltagelsespræmisser, og de gør det i rådgivernes professionelle begreber og ved at repræsentere og modelbearbejde brugerens problemer i rådgivernes lokaler. Selvom målet er gennem bearbejdningen at nå frem til, at brugeren selvstændigt definerer og håndterer sine problemer, så implicerer midlet med nødvendighed en omsorgs-relation og dermed en "etisk" problematik - at brugeren afgiver indflydelse på handlesammenhængen til rådgiverne, i et omfang, der er ligeså tematisk ubegrænset som psykoteraapiens genstandsbestemmelse. men som til gengæld afgrænses i tid og rum.

Det er altså sammen forhold, som udspringer af handlesammenhængens grundlæggende

² I *Regnbuen* arbejdede rådgiverne næsten altid to og to med én bruger.

konstituering som psykoterapi. De gælder m.a.o. uafhængigt af, i hvilken nærmere form, de faglige begreber taler om at hjælpe brugeren. I Regnbuen er de begreber, som rådgivningens handlesammenhænge konstitueres med, udviklet og defineret af rådgiverne; ovenikøbet er de centrale for hele Regnbuen som handlesammenhæng. Det er netop et frivilligt arbejde, som er defineret politisk og fagligt, og det er derudfra, rådgivernes præmisser kan forstås. De forholder sig til deres fag på en særlig måde gennem arbejdet i Regnbuen, og det holder de hinanden fast på i deres gensidige supervision. Som Regnbuens ligesom andre alternative (studenterdrevne) rådgivningers historie viser³, fører ændringer af disse rådgiverpræmisser ikke i første omgang til forandringer i rådgivningens praksis, men snarere til, at rådgiverne enkeltvis søger andre græsgange, individuelt eller gennem konflikter og brud i rådgivergruppen. Derfor kan rådgivningen først ske på brugerens præmisser, efter at brugeren allerede har indladt sig på rådgivernes.

Psykoterapeutisk behandling

Psykoterapiens konstituering, sådan som jeg her har fremlagt den med udgangspunkt i Regnbuen, er allerede sat på begreb på en måde, der delvist overskrider behandlingsparadigmet. I sin rene form kan psykoterapi, indenfor behandlingsparadigmet, bestemmes sådan her:

"...psychotherapy describes any intentional application of psychological techniques by a clinician to the end of effecting sought-after personality or behavioral changes" (*Korchin, 1976; 281*).

Korchin når frem til denne definition ved at abstrahere fra de mere specifikke bestemmelser, der formuleres indenfor de enkelte retninger og traditioner i klinisk psykologi, sådan at det almene, der gælder for alle, står tilbage. Som eksempel på en særlig variant kan jeg citere fra en moderne indføring i klinisk psykologisk forskning, hvor psykoanalytisk psykoterapi bestemmes således:

"Behandlingens mål er en ændring af personlighedsstrukturen via øget indsigt. (...) Behandlingens genstand er den enkelte person og dennes personlighedsstruktur, forsvar og indre psykiske liv. (...) Behandlingens teknik er først og fremmest karakteriseret ved en vægtning af de rammer, hvorunder terapien foregår, ved terapeutens neutrale indstilling og ved dens anvendelse af tolkning af overføringen." (*Lund, 1993; 120*).

Fra disse formaldefinitioner er imidlertid udeladt noget afgørende, som må tilføjes. For det

³Som tilgang til denne historie har jeg dels et omfattende materiale af Regnbuens interne papirer, dels har tidligere og nuværende rådgivere hjulpet mig med at ridse den op.

første er målet sat som en "ændring", men det er ikke nærmere bestemt hvilken. Det bestemmes "udenfor synsfeltet" af disse formaldefinitioner gennem den samfundsmæssige definition af psykoterapiens opgaver i de normative sygdomsbegreber (se s. xx). For det andet er terapien noget, som terapeuten gør, mens klientens mål og midler er fraværende. Nærmere bestemt er det sat som givet, at klientens mål er kongruent med terapeutens, dvs. en tilpasningsopgave, og at hendes middel er at lade sig behandle; en begrænsende handleevne (restruktiv forholdemåde) absoluteres og sættes udefra som mål, og klientens mål og midler udover dette synsfelt lades ude af betragtning (*Dreier, 1993, kap. 5*).

Tager vi disse forhold med i betragtning kan jeg sige, at psykoterapi her konstitueres som handlesammenhæng gennem en adskillelse eller opsplitning af den til en interaktion mellem to roller: Fra terapeutens perspektiv et møde mellem en (klientens) patologi og en (terapeuts) teknik (incl. "rammer"). Fra klientens perspektiv? - Ja, dette perspektiv er netop skjult bagved terapeutens på en måde, så det ikke umiddelbart lader sig artikulere eller generalisere på egne præmisser, fordi disse præmisser hele tiden begrebsligt omdannes til (patologiske) egenskaber ved klienten som person.

Når behandlingen grundlæggende etableres ved at klienten underkaster sig terapeutens behandling, så kommer klientens standpunkt og præmisser dog til syne i en særlig form - nemlig som eller via modstand. Når terapeuten ligeledes reduceres til sin rolle - udøver af en teknik - betyder det en tilsvarende "de-subjektivering", som lader hendes standpunkt og præmisser fremtræde gennem "mod-overføring", "blinde pletter" m.v. (*ibid*, kap. 1). Begge parter "de-subjektivering" og den begrebslige personalisering er ikke modsætninger, men forudsætter snarere tværtimod hinanden. Denne konstituering fastlåser psykoterapien i en struktur, der blokerer absolut for brugerindflydelse.

Psykoterapiens løsrivelse fra behandling

Den løsrivelse - eller abstraktion - fra behandlingen, som psykoterapien i Regnbuens udgave repræsenterer, sker ved at man forlader den forudgivne målbestemmelse om "normativ disciplinering" og dermed grundopfattelsen af brugeren som "syg" (i en anden forstand end rådgiveren selv kan være det). Det kendetegner naturligvis ikke alene Regnbuen, men er potentielt en mulighed i alle slags psykoterapi (se s. xx), og udfolder sig på forskellige måder i forskellige former for terapeutiske bevægelser, privat psykologpraksis m.v.

Løsrivelsen fra sygdomsbegreber sker ikke bare ved at man træffer en beslutning om det. Det er et spørgsmål om hvordan arbejdet er indlejret i samfundsmæssige mål-middel-sammenhænge. På middel-siden spiller begreber, rammer og metoder naturligvis en vis rolle; således kan det antages, at traditionelle behandlingsbegreber mange steder fastholder arbejdet

sådan, at der ikke kan sættes så vidtgående mål, som det faktisk er muligt, sådan som Dreier grundigt redegør for (*ibid*, kap. 1). På mål-siden sættes imidlertid også, og måske først og fremmest, samfundsmæssige interesser igennem, der fastholder behandlingsparadigmet. En privat psykoterapi, der tilsyneladende er et frirum, hvor man kan sætte sig de mål, man vil, er f.eks. ved nærmere eftersyn knap så vilkårlig. Terapeuten har interesser i at fastholde sin position i professionen, klienten i hurtigst muligt at genetablere en umiddelbar social funktionsduelighed, og det hele betales måske over en sygekasse, der sætter kriterier for sin bevilling.

Heller ikke Regnbuen kan sige sig "autonom" overfor denne indlejring. Ikke bare er de rådgivende studerende kommende medlemmer af professionen, der om få år vil have kvalificeret sig desto mere relevant, jo tættere på professionens problemstillinger og arbejdsråder, de har været i studietiden. Også allerede ved at placere sig som "fagkritisk" opposition er de i en vis udstrækning fastholdt, fordi de dér har brug for at kunne tilbyde en "alternativ" handlemåde overfor de problemer, man diskuterer i faget.

Alligevel ser man altså her en bevægelse i retning af et begreb om psykoterapi, der er løsrevet fra behandlingsparadigmet. Det er ikke så entydigt rådgiverne, der behandler brugeren, men til en vis grad en kooperativ tematisering af problemer, der på forskellige niveauer er fælles for alle parter; og rådgivningens indholdsbestemmelse er ikke afhængig af problemernes placering på en normativ dimension. Regnbuen "lever af" - dvs. rekrutterer rådgivere og mange brugere gennem - at være en "kritisk psykologisk" rådgivning, der arbejder systematisk med at almengøre og samfundsrelatere problemerne, som brugerne møder frem med.

Til gengæld holder de fast i den mere almene psykoterapeutiske konstituering, der som nævnt ovenfor indebar den etiske problematik, jeg rejste overfor dem. Intentionerne om at almengøre og samfundsrelatere problemerne, og støtte forandring i modsætning til tilpasning - er stadig netop intentioner, der skal realiseres i handlesammenhænge, der er konstitueret i et nærmest modsat udgangspunkt: Individualiserede og "psykologiserede" problemer. En problemstilling, som i Regnbuens egne erfaringer blev symboliseret i den jura-studerende, der uden kendskab til Regnbuens politiske eller faglige udgangspunkter mødte op med et vanskeligt forhold til sin mor til hvad han blot så som den eneste tilgængelige mulighed for gratis psykologisk rådgivning.

En "løsning" af det etiske problem kunne efter min mening ikke bestå i at udvide og kollektivisere en intern supervisionsprocedure, så længe brugeren ingen "magtmidler" havde overfor Regnbuen. Tværtimod ville det snarere forstærke problemet (sml. *ibid*, s. xx). Derimod var det faktisk langfra nogen fjern tanke at konstituere rådgivning i praksissammenhænge, der var skruet anderledes sammen. Placeringen i Studenterhuset havde rødder tilbage i en

studenterbevægelse, der med dette hus og dets aktiviteter ønskede at give det politiske arbejde "krop" og integrere det bredere i aktivisternes liv, en "lokalkultur" (sml. s. xxx). Regnbuen havde veludviklede kontakter til Galebevægelsen. Flere såvel på rådgiver- som på bruger-side var aktive i BZ-bevægelsen og "autonome" miljøer, hvilket indlejrede rådgivningen i et bredere politisk felt⁴.

Det er dog ikke stedet her at fortælle historien om, hvorvidt og hvordan disse mulige udvidelser af Regnbuens praksis blev testet. I stedet vil jeg prøve at følge tråden op til endnu en "abstraktion" af den psykoterapeutiske problematik fra behandling, nemlig selvhjælpsgrupper.

6.3. HJÆLP TIL SELVHJÆLP

FRIGG - selvhjælp og den socialpsykologiske spiral

Her kan FRIGG illustrere min analyse (se s. xx - xx). Når projektets undertitel rummede klicheén "hjælp til selvhjælp", så skyldtes det ikke sproglig uopfindsomhed, men at en væsentlig del af projektets målsætning var at igangsætte selvhjælpsgrupper af kvinder, der forventedes at have brug for hjælp til det i en indledende fase.

I projektbeskrivelsen henvises der til "den socialpsykologiske spiral":

Sociale begivenheder	Psykologisk effekt
Arbejdsløshed	
Social isolation	--> "Hvad duer jeg til?"
Problemer i familien	<--
	--> Angst for ikke at slå til
	<--
	--> Lav selvfølelse
	(Gaard & Petersen, 1990)

"Skal denne spiral brydes", hedder det, "er det nødvendigt, at de unge kvinder støttes og inspireres ud fra deres individuelle livssituation, behov og ressourcer. (...) Derfor har disse kvinder brug for en særlig indsats, men på egne præmisser. De har brug for viden om sammenhænge, muligheder og begrænsninger i det samfundsmæssige liv, og de har især brug for at udvikle deres handlefærdighed i forhold til dagligdagen, til problemer, til at tage et initiativ, samt at udvikle sociale omgangsformer."

⁴Et felt, hvis potentielle betydning fornylig blev accentueret med de voldsomme gadekampe den 18. maj 1993.

5.5. REGNBUE

Projektet

Regnbuen er en alternativ psykologisk rådgivning, der fungerer som aktivitetsgruppe i Studenterhuset i København. I Regnbuen arbejder mellem 10 og 20 psykologistuderende og enkelte psykologer med individuel rådgivning. Regnbuen har åbent hver onsdag aften, hvor der også holdes de møder, der leder aktiviteterne; i mange tilfælde strækker rådgivningsaktiviteten sig dog også udover andre dage og tider, alt efter hvad der aftales i de enkelte tilfælde. Rådgiverne arbejder (næsten) altid to og to, og superviserer hinanden i grupper.

Regnbuen har ingen indtægter, bortset fra et mindre beløb i 1992 fra Fattigdomsnidlerne til dokumentation.

Der er mellem 20 og 30 brugere; flest kvinder, en del studerende, men flest unge med store sociale og psykiske problemer, herunder også nogle fra BZ-bevægelsen. Der annonceres (næsten) ikke, men via mund-til-øre-metoden kommer der alligevel så mange henvendelser, at Regnbuen oplever et voldsomt pres af henvendelser. Via enkeltpersoner er der kontakt til *Sjakket* (se s.), til Christianias *Herfra & videre* og til *Galebevægelsen*.

Regnbuen arbejder eksplicit på et kritisk psykologisk grundlag, som de har givet en særlig udformning i deres praksis. Ved siden af rådgivningsarbejdet arrangerer rådgiverne hver sommer seminarer især for psykologistuderende.

Forløbets grundskelet og materialet

Jeg kendte Regnbuen via Foreningen af Kritiske Psykologer. Da jeg i efteråret 1990 skrev på *Nissen* (1990c), hvor jeg arbejdede med en teoretisk forståelse af psykoterapi, forekom Regnbuen mig at være et godt sted at problematisere idéen om en "rådgivning på brugernes præmisser".

Jeg deltog på et af deres ugentlige møder (7.11.90) og fremlagde mit projekt. Regnbuen havde på deres side et ønske om at lave et "bruger-dokumentations"-projekt, og kunne også godt bruge at tage diskussioner om deres koncept. Vi enedes om foreløbig at mødes på onsdagsmøder. Det blev til ialt 3 sådanne møder, hvor "jeg" var punkt på dagsordenen. Derefter (sommer 1991) dannede Regnbuen en undergruppe til at diskutere med mig. Med denne undergruppe holdt jeg 7 møder frem til sommeren 1992.

Regnbuen arbejder meget med interne og eksterne papirer - diskussionsoplæg, planer, teoretiske oplæg m.v. En bunke af disse er sammen med mine egne skriftlige feedbacks og referat- og feltnoter mit materiale. Regnbuen har beskrevet sig selv i...?

Tematisk forløb

Efter det første møde skrev jeg en stærkt provokerende feedback: Jeg fandt det etisk tvivlsomt at lave erklæret "professionel psykologisk rådgivning" ved studerende uden fast supervision; jeg pegede på, at ved at definere sig "udenfor systemet" med "en rådgivning" på et eget teoretisk grundlag dannede Regnbuen måske netop en "institution", hvori det etiske problem i den gængse form blev relevant; jeg spurgte, om ikke også rådgivernes præmisser som studerende spillede en rolle, og endelig spurgte jeg til nærmere om de politiske netværker, som Regnbuen var en del af, og som måske kunne "løse" problemet.

Efter nogen tøven kom dialogen i gang. Regnbuen ville ikke godtage min kritik af deres etik; til dagsordenen var 2 muligheder - enten kunne vi diskutere terapi-opfattelse, eller også Regnbuens bestræbelser på at udvide og forbinde aktivitetsfelterne. Vi enedes om det sidste, som længe havde været til diskussion i Regnbuen, og da det samtidig for mig at se kunne være en vej ud af det etiske problem. Samtidig ville Regnbuen diskutere brugerdokumentation. Oversvømmelsen med efterspørgsel pressede i retning af prioritering - men man ville ikke arbejde diagnostisk, og hvordan så prioritere, hvordan tænke i almenbegreber om brugerne? Dette tema svarede også til min interesse i at sætte focus på de konkrete forbindelser mellem Regnbuens "lokal-kultur" - en politisk aktivitet med "krop" - og brugernes præmisser.

Da Regnbuen nedsatte en undergruppe til samarbejdet med mig, var det også for at arbejde med en idé om organisatorisk repræsentation af brugerne. Regnbuen havde først en skitse til dels et "Problemråd" af rådgivere på tværs af undergrupper, dels et "Brugerråd". I løbet af efteråret 1991 arrangerede gruppen en rundspørge blandt brugerne, hvilket endte op i en række møder i foråret 1992, som begyndte med deltagelse af rådgivere og fortsatte som "Brugerråd". Vi diskuterede så disse møders form og indhold. Det viste sig, at en del af grunden til interessen var, at flere brugere ønske at udvikle deres indbyrdes samvær og udvide med andre (fritids-)aktiviteter; i det hele taget var det svært at realisere idéen om at indbygge brugerrepræsentation i Regnbuens organisation.

Parallelt med disse udviklinger kom der en del nye studerende ind som rådgivere, samtidig med at andre blev mere erfarne, hvilket gav erfaringsoverdragelsesproblemer, organisatoriske problemer og problemer med, at ikke alle arbejdede på samme grundlag og med samme motiver. En af konflikterne gik på, hvor totalt fællesskabet skulle være, dvs. hvor omfattende, Regnbuen

som socialt fællesskab skulle organisere sine deltageres (rådgivernes) liv omkring den politiske ideologi og praksis.

Det førte til store brydninger og uenigheder, også i "min" undergruppe og bidrog til, at den de sidste par gange var stærkt reduceret; vi sluttede i sommeren '92.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. BRUGERPERSPEKTIVETS MODSIGELSER OG HVORDAN MAN PRAKTISERER EN KRITISK PSYKOLOGI.....	1
1.1. <i>Brugerindflydelse og psykologisk faglighed</i>	1
Fra demokrati til overføring.....	1
Psykologisk ekspertise eller brugerindflydelse.....	4
Forskning i direkte brugerperspektiver.....	6
Forsøg på at ophæve modsigelsen.....	10
1.2. <i>Subjektvidenskabelig behandling/forskning</i>	13
Tre grundantagelser.....	14
Forskning (s)om praksis.....	16
Subjektvidenskabelig praksisforskning.....	19
Problemet om praksisomsættning.....	21
Abstrakte teknikker og kritikker og begrebet "til".....	24
2. ET PROBLEM I DEN KRITISKE PSYKOLOGI.....	26
2.1. <i>Virksomheden og individet</i>	26
Historiske teorier.....	27
Kritikken af virksomhedsbegrebet.....	29
2.2. <i>Kategorier om det individuelle subjekt</i>	32
Art, population, individ, lærer osv.....	32
Produktion, handleevne, mulighedsrelati.....	33
Den individuelle subjektivitets dimensioner.....	34
2.3. <i>Subjektets videnskab</i>	37
Det metodologiske subjektivitetsprincip.....	37
Individet, verden og den materialistiske solipsisme.....	39
2.4. <i>Nogle konsekvenser og en løsningsvej</i>	42
Den kategorielle metodik.....	42
Behandlingens grundbegreber.....	45
Fra individets verden til handlesammenhænge.....	46
3. FORSLAG TIL EN TEORI OM HANDLESAMMENHÆNGE.....	48
3.1. <i>Metodologisk forebemærkning</i>	48
3.2. <i>Handlesammenhænge hos Holzkamp og Dröber</i>	50
Handlesammenhænge hos Holzkamp.....	50
Handlesammenhænge hos Dröber.....	51
Krav til en teori om handlesammenhænge.....	54

3.3. <i>En teoretisk model for handlesammenhænge</i>55	
Strukturenheder af mål og midler.....55	
Afgrænsning af handlesammenhænge som psykologisk begreb...57	
Uspecifikke aspekter.....59	
Konfliktualitet60	
Stilisering og redegørelse.....61	
Position og rolle.....63	
Sammenfatning af teorien om handlesammenhænge.....65	
3.4. <i>Aktualempirisk forskning i handlesammenhænge</i>66	
Forskningens almene og særlige træk som praksis.....67	
Empirisk forskning som lokaliseret praksis og produktionen af det almene.....70	
Joint venture og reference-transformation.....71	
Psykosocial praksisforskning.....72	
4. FORBEGREBER OM BRUGERINDFLYDELSENS HANDLESAMMENHÆNGE.....76	
Brugerindflydelsens handlesammenhænge.....77	
Foucault's teori.....78	
Brugerindflydelsen og de nye sygdomme81	
Normativ disciplinering og institutionaliserede sygdomsgering...84	
Psykoterapi, livskvalitet og "biomagtens decentrering"....82	
Relativisering af den absolutte magt.....89	
Differentieret og almen kvalificering.....91	
Brugerstandarder som almenkvalificering.....92	
Det almene i den særlige handlesammenhæng.....95	
Indfocusing af spørgsmålet til empirien.....96	
5. EMPIRISKE FORLØB.....100	
5.1. <i>Brugerservice</i>101	
Projektet.....101	
Delprojekterne.....102	
Forløbets grundskelet og materialet.....104	
Det tematiske forløb.....105	
5.2. <i>Madkapellet</i>100	
5.3. <i>Økologiske Igangsættere</i>157	
Projektet.....157	
Forløbets grundskelet og materialet.....158	
Det tematiske forløb.....158	
5.4. <i>Ann's Totalteater</i>161	
5.5. <i>FRIGG</i>161	
Projektet.....161	
Forløbets grundskelet og materialet.....162	
Det tematiske forløb.....162	
5.6. <i>Iskovgardens Dagcenter</i>164	
Projektet.....164	
Forløbets grundskelet og materialet.....165	
Det tematiske forløb.....165	
5.7. <i>Regnbuen</i>172	
Projektet.....172	
Forløbets grundskelet og materialet.....172	
Det tematiske forløb.....172	
6. INDHOLDSANALYSE AF PSYKOSOCIALE HANDLESAMMENHÆNGE	
7. PROJEKTETS IDENTITET OG REFLEKSION	
8. AT EKSPLICITERE DET PSYKISKE	
9. FORSKNINGENS JOINT VENTURE	
10. ENGLISH SUMMARY	
11. LITTERATUR	

Warrs 9 kendetegn ved omgivelserne

1. Mulighed for kontrol.

SøS

I. I forhold til sig selv. Meget kontrol. Privat ansvar for egne handlinger.

II. I forhold til patient. Mulighed for at kontrollere patientens adfærd ved at tilbyde eller nægte bestemte aktiviteter. Ikke stor forudsigelighed, af gode grunde. Forsøg på kontrol med patienter vil gøre, at tilliden og samarbejdet ødelægges (genstandstab).

III. I forhold til institution. Ikke mulighed for at kontrollere kommandoveje, pga meget fast struktur. Heller ikke stor mulighed for at kontrollere behandlingsplaner, medicin, målsætninger og patientens videre vej gennem systemet. Til gengæld stor forudsigelighed pga faste rutiner og rammer.

Rgb

I. I forhold til sig selv. Meget kontrol, men indgriben fra gruppens side på grundlag af fælles ansvar for arbejdet.

II. I forhold til klient. Ikke muligt at bestemme mulighedsrum.

III. I forhold til institution. Medindflydelse på alle beslutninger, på grundlag af egen deltagelse i arbejdet (det man ikke selv udfører og planlægger kan man vanskeligt bestemme over). Mindre faste rutiner i forhold til SøS fører til mindre forudsigelighed.

2. Mulighed for at anvende færdigheder.

SøS

I. Mulighed for at bruge psykosociale færdigheder og løse praktiske opgaver.

II. Tilegnelse af færdigheder på eget ansvar. Sker kun sporadisk. Man støttes ikke i at udvikle færdigheder i arbejdet, der kan bruges til at opnå en bredere psykosocial forståelse af patienternes problemstillinger. Dog lejlighedsvis foredrag og personalekurser, der dog tendentielt intellektualiserer problemerne i arbejdet. Yderligere mulighed for supervision af ekstern vejleder, men personalet oplevede, at denne personaliserede problemerne.

Rgb

I. Mulighed for at bruge psykosocial viden og arbejde praktisk og administratorisk. Fælles ansvar for og kontrol af, at arbejdet foregår på en ordentlig måde. Indgriben på tre niveauer: medterapeut, supervisionsgruppe og fællesmøde.

II. Tilegnelse af ny viden støttes aktivt i form af supervisionsarbejde, formidling af litteratur og diskussion af problemstillinger på fællesmøde. Enhver tilegnelse af viden om og fra Regnbuepraksis bliver i sig selv til en bevægelse ind i praksis.

3. Eksternt generede mål.

SøS

I. Formelle mål og planer. Sygehjælperens arbejdsopgave er at have kontrol med patientens psykiske og fysiske tilstand og holde systemet underrettet om patientens tilstand via journal og mundtlig information bla. til konferencer.

Varetage rutiner omkring afdelingens fysiske rammer, rengøring, madlavning, patienttransport mv.

II. Uformelle opgaver. Udviklingsstøtte til patienten er en uformel opgave, som må varetages som et helt privat ansvar. Som følge af dårligt fungerende supervision står man i et dilemma: Enten står man over for et knusende ansvar for patientens sociale udvikling og funktion, eller også må man beskytte sig selv ved ikke at involvere sig mere end højest nødvendigt for at kunne leve op til afdelingens formelle krav. Man undgår mere eller mindre at opstille fælles mål med patienten.

Rgb

Ikke formelt/uformelt skel, men mere eller mindre eksplicite og synlige opgaver. Problemstillingen er desuden lidt forskellig fra Warrs formulering, ved at Regnbuens medlemmer selv etablerer de forhold, hvorunder opgaver stiller sig.

- Visse praktiske krav står fast ikke til enkeltpersoner men til gruppen: Madindkøb, oprydning, fotokopiering, kaffebrygning, mv.

- Andre opgaver stiller sig i forbindelse med samarbejdet i Studenterhuset: bestyrelsesarbejde, kafévagter mm.

- Opgaver fra samarbejde med andre organisationer: BZ, galebevægelsen, Studerende mod Racisme, Internationale Socialister.

- Opgaver som stiller sig i forbindelse med at arbejde med rådgivning og psykoterapi som praksisform: Supervision, opfølgning af rådgiversamarbejde, teoretiske refleksion over rådgiverens institutionelle og organisatoriske placering og af klienters samfundsmæssige indlejring og muligheder. I forbindelse med ressourcemangel fare for privatisering af ansvar, der fører til overbelastning af enkeltpersoner, med hvad dertil hører af udbrændthed, mv. Alternativ: Fælles prioritering af ressourcer og opgaver (det, der i privatheden fremtræder som en 'rolle', kan i fællesskabet vise sig at være/blive en funktion i Kooperationen).

4. Variation.

Variation er efter vor opfattelse generelt i forhold til psykosocialt arbejde et problem om at udvikle institutionel handleevne herunder strukturer til støtte til varetagelse af konkrete opgaver, hvorfor vi finder det påkrævet at rykke problemet om variation i retning af et problem om pluralistisk tænkning og handlen. Specifikt i forhold til SøS er der tale om en stor variation i forståelsesformer og en meget lav variation i behandlingstiltag som følge af en monopoliseret magt. Det som blandt sygehjælpere og sygeplejersker diskuteredes som det problematiske var misforholdet mellem perciperede og realiserede muligheder (almengørelse påkrævet).

5. Omgivelsernes klarhed.

SøS

I. Feed-back. Høj feed-back fra patienten på kort sigt, men ingen mulighed for at vide, hvilken betydning ens indsats i forhold til en patient uden for hospitalet.

II. Forudsigelighed. Stor forudsigelighed pga faste rammer.

III. Rolleklarhed. Stor rolle- og normkonformitet og tydeligt hierarki.

IV. Forandringstempo. Lavt forandringstempo, også i forhold til det øvrige samfund, der næsten opfattes statisk.

Rgb

I. Feed-back. Høj feed-back, for eksempel i supervision, fælles supervision, brugeropsummeringer. Fordi arbejdsgenstanden er defineret som forbedring af personens livsbetingelser er interessen for terapien/rådgivningens betydning for klientens liv eksplicit og stor.

II. Forudsigelighed. Mindre forudsigelighed. Problem om forudsigelighed, at man ikke kan forvente at lære nyt, hvis man kan forudsige andres bidrag.

III. Rolleklarhed. Lav.

IV. Forandringstempo. Til tider stort. Til tider ressourcekrævende.

6. Økonomi.

SøS

Meget store ressourcer, men øremærkede.

Rgb

Fondsmidler til computer, tidsskrifter og kopier. Ingen løn.

7. Fysisk sikkerhed.

SøS

Rammer sikret permanent. Fysisk sikkerhed i forbindelse med vold problematisk, men af mindre betydning på afdelingen, fordi patienter er over 65 år og pga den stærke medicinering. Dog udrykning ved alarm på andre afdelinger af hospitalet.

Rgb

Rammer sikret så vidt Studenterhuset fungerer og lokalerne ikke bliver så tæt besat at den form for arbejde Rgb udfører ikke kan udføres på grund af larm, lokalepres mm.

8. Mulighed for social kontakt.

SøS

I. Ensomhed. Alle på afdelingen har daglig kontakt med andre.

II. Støtte praktisk, emotionelt og motivationelt. Praktisk støtte kan fås, men i forhold til følelser og motivation varetages opgaven på modsigelsesfyldt måde, problemet er den enkeltes private ansvar.

III. Sammenligning med andre. Stærk sammenligning, både i forhold til hierarki og i forhold til samme faggruppe.

IV. Mulighed for at løse opgaver, der ikke kunne være løst alene. Begrænset i forhold til udviklings-perspektiv pga manglende tværfaglig dialog.

Rgb

I. Ensomhed. Alle i Regnbuen har kontakt med andre i forbindelse med møder mv.

II. Støtte praktisk, emotionelt og motivationelt. Muligt, men en opgave at søge støtten.

III. Sammenligning med andre. Problem: privat tænkt. Det er muligt at reflektere sin position i forhold til praksis, men det giver ingen mening i forhold til personer.

IV. Mulighed for at løse opgaver, der ikke kunne være løst alene. Ja. Det er det, Regnbuen er der for.

9. Værdsat social position.

SøS

Tæt forbindelse med funktion på arbejdspladsen. Stærkt hierarki. Problem at sygehjælpere og sygeplejerskers reelle funktion og bedømmelsen af deres arbejde og dets betydning står i et stærkt misforhold.

Rgb

Ingen klar social position forbundet med at deltage i arbejdet.

SöS, ved Lasse.

- Beskrivelse af institutionen og arbejdsfunktionerne.
 - Problemstillinger. Udbændthed, afmagt, manglende anvendelse af sygehjælperes viden.
 - Beskrivelse af interventionsformer: Indsamling af de forskellige medarbejderes erfaringer. forsøg på brug af disse ved strukturforandring, bekæmpelse af rutinepræg, afklaring af hospitalets placering i samfundet.
 - Tilstedeværelse af eller mangel på Warrs 9 kendetegn ved arbejdsforhold af betydning for psykisk sundhed på afdelingen.
 - Forklaring af hierarkiet og de forskellige faggruppers problemsforståelse. Sygdom eller person som genstand.
 - Fokus på sygehjælperens specielle funktion og problem omkring uudnyttede erfaringer med personer i stedet for sygdom. Genstandsglidning fra sociale aspekter til medicinske skærper det problem, at patienten bliver bærer af sygehjælperens arbejdsmotivation.
-

Regnbuen, ved Morten.

- Beskrivelse af rådgivningen.
 - Problemstillinger: Skjult arbejdsdeling, fluktuation, problem mellem terapeutisk arbejde og arbejde med egne betingelser.
 - Tilstedeværelse af eller mangel på Warrs 9 kendetegn ved arbejdsforhold af betydning for psykisk sundhed i rådgivning.
 - Fokus på ny/gammelakse. Problemer om kvalifikation og ressourcer.
 - To cases, der gik galt af samme grund: For begrænset mål med terapien og mangelfuld afklaring af rådgiveres interesser.
-

Paralleller:

Magt < => Skjult arbejdsdeling¹

Hierarki < => Ny/gammel²

Sygdomsopfattelse < => Social problembestemmelse

¹ Magt og skjult arbejdsdeling er parallelle ved, at der er tale om at nogen gør et stykke arbejde og andre ønsker at bestemme mål og midler.

² Parallellen går på kompetence og indflydelse og forskellige interesser.

TERAPEUTISERINGEN AF SOCIALT ARBEJDE (Bader)

1. Forvandlingen af den faglige meningsudveksling til alliancevedligeholdelse og fedteri.
2. Forskubbelse af sociale og økonomiske problemstillinger i retning af terapeutiske.
3. Klienten som bærer af terapeutens arbejdsmotivation.
4. Partitagen i forhold til 'yndlingsklienter', hhv. tidrøvere.
5. Det rene sociale samvær som definition af arbejdets ideelle indhold og 'adelsmærke'; privatisering af ansvar og angst for at kontakte andre faggrupper, institutioner mm.
6. Resultatet: udbrændthed, institutionel isolation, skjulte konflikter mellem kolleger og faggrupper, manglende erfaringsformidling mm.

SÖS

1. Forskellige sygdoms- og menneskeforståelser inden for hierarkiet (biologisk, psykoanalytisk, gammeldags autoritær, andre erfaringer - især hos sygehjælperne).
2. Indbegrebet af institutionens praksis.
3. Udtalt hos sygehjælperne i den udstrækning kontaktpersonfunktionen får et terapeutisk indhold.
4. Stor udstrækning. Patientideal: den tilpassede patient.
5. Problemet findes. Ingen modstand mod at kontakte andre faggrupper og kolleger, men lægernes magt gør ofte formidlet erfaring værdiløs.
6. Både udbrændthed, institutionel isolation, skjulte konflikter mellem kolleger og faggrupper, manglende erfaringsformidling mm. Desuden skabelse af syndebuksfunktion, både blandt personale og patienter.

RGB

Disse forhold kendes fra Rgb, men da problemstillingerne er en del af Regnbuens faglige grundlag tematiseres de og problemerne forsøges bearbejdet.

Del af problem omkring ressourcer og skjult arbejdsdeling.

PRIVAT TÆNKNING (Dreier)

SøS

Praktiske funktioner:

Meget lidt overladt til privat ansvar, alt lagt i rutiner. Dog en vis frihed (eksempel udflugter).

Overvågning:

Systematiseret i journaler, konferencerapportering, låse, medicin, alarm mm. Denne del af arbejdet er samfundsmæssigt objektiveret.

Kontaktpersonfunktion:

En del af overvågningen, men alt andet i funktionen er privat ansvar uden systematiseret praksis.

Samarbejde med kolleger:

Er etableret som del af praksis. Problem omkring alliancer og mangelfuld erfaringsformidling.

Eksempel:

Medicinering uden patientens viden. Privat løsning på dilemma om tvang.

Rgb

Praktiske funktioner:

Kun delvis synliggjorte, blandt andet i forhold til Studenterhuset.

Supervisions og terapifunktioner:

Så vidt muligt objektiveret.

Kvalifikation af nye:

Delvist objektiveret, via fluestatus i terapi, ny/gammel-akse som tilstræbet i terapiforløb, litteraturformidling. Problemer: Ressourcer og 'særlige nye' (nye inden for kritisk psykologi, færdige psykologer med særinteresser mm.)

nr 2.

Regnbuen.

Frivillig psykologisk rådgivning i Studenterhuset, Købmagergade 52.

Fysiske rammer: Benyttelse af første sal i Studenterhuset hver onsdag eftermiddag og aften, 2 store møderum, 3 mindre lokaler til terapi og supervision. Ud over onsdag mulighed for at bruge lokalerne i den udstærkning andre aktivitetsgrupper ikke holder møder eller andet. Faciliteter: kaffe og te 700 kopier pr. måned betalt af Studenterhuset, PC og tidsskrifter betalt af FAM.

Medlemmer: Frivillige, PT cirka 12 mere eller mindre aktive, heraf 2 færdige psykologer og de øvrige psykologistuderende.

Problemstillinger: Skjult arbejdsdeling, problemer med Studenterhuset ressourceknaphed. Problem med fluktuation og med kvalifikation af nye.

Morten og Lasse

Jeg har i et tidligere papir beskrevet mine interesser og planer mhp. fremtiden, og at jeg er kommet endnu et skridt væk fra universitetet, er jeg glad for. Jeg fik et 8 tal for specialet, hvilket jeg er udmærket tilfreds med. Jeg er endnu mere tilfreds med den efterfølgende udvikling, hvor jeg konkret kigger på mine stoppede bogreoler, tænker efter, om jeg gider læse den eller hin bog igen. Resultatet af denne overvejelse har været, at ret mange bøger er fjernede og lagt til side til mit kommende antikvariat.

I forbindelse med den sidste del af speciale-halløj'et var jeg igen i kontakt med mine forældre sfa. mi farfars død. Dette møde med mine forældre har været traumatisk, jeg er gennem dette møde blevet presset ind i at nyreflektere min barndom og ungdom, og jeg har idag et stort behov for et stykke livshistorie-arbejde. Om det skal være nu eller efter almen opgaven ved jeg ikke, men det skal gøres.

På repræsentantskabsmødet d. 1/6-93 faldt der endvidere en bemærkning til mig om, at jeg spyttede i eger rede. Jeg var ikke hurtig nok i situationen til at gribe bemærkningen og få den vendt og uddybet, men når en sådan bemærkning falder om min person, da har jeg enten selv været uklar, eller der er en uklarhed om hvad min rede er. Dette må jeg have noget hjælp til at få hittet ud af.

Næste universitetsmål er almen opgave og siden et arbejde, der skal være fast samt ikke alt for godt betalt, da det skal være grundlag for en studiegældssanering. En sådan gældssaneringsproces kan indledes dagen efter, at et fast job er påbegyndt og vil tage ca. 1-1½ år. Målet er naturligvis at få gælden saneret til 0 eller 10%. Herefter vil jeg kunne leve af en fornuftig overførselsindkomst og bidrage til den samfundsmæssige udvikling, jeg finder rigtig i forhold til mit ståsted og engagement.

I denne tilværelse skal jeg også medreflektere, hvilke ting, jeg ikke har prøvet i mit noget rodede liv. At have en hverdag, der hedder arbejde-fritid. At prøve at leve i et bare nogenlunde harmonisk parforhold. Eventuelt at prøve selv at få et barn, hvilket dog på mange måder er for sent for mig.

I og med jeg vel får taget min almen eksamen i løbet af efteråret, da tvinges jeg også ind i tanken om, hvilken type psykolog, jeg ville/burde være, såfremt jeg skulle engagere mig i psykologarbejde. Da jeg altid selv fremhæver Jasper Jensen's psykologtypologi, må mit udgangspunkt være her. I denne nævnes klu seren, hvilket jeg forstår som en person, der finder værdier i noget af samfundet kasseret, og bringer se værdier tilbage i kredsløb i samfundet. Dette er meget min holdning, dog i den forstand, at det værdifulde skal bringes tilbage i et forandret samfund og her medvirke til, at samfundet fortsat forandrer sig. Ellers er det meningsløst at fungere som psykolog.

Løvrigt kom der umiddelbart ved specialeaflevering en kontakt fra, viste det sig, en centralt placeret person i Landsforeningen Sind, der gerne ville i kontakt og snakke, da jeg interesserede mig for boligl se. Vi aftalte, at jeg modtog noget materiale og at sludre over en middag. Efter modtagelsen af material der omhandlede en "kontaktperson"-ordning, kunne jeg se, at dette ikke var min stil, hvorefter vi spist en høflig middag, jeg afslog tilbuddet, anviste en anden psykolog. Men det var rart, at mit speciale s hurtigt vakte interesse.

27.

Kopi
Til 15.6.93

Vesterbro d. 16.6.1993

Kære Anne.

Jeg kan godt se, at du har det svært. Jeg ved det også ud fra det, du fortæller. Jeg er bare afnægtig overfor at kunne gribe forandrende ind i det, i denne afmagt overfor egen lidelse ift andre.

Kærlig hilsen Kalle

Kalle.

Når jeg fortalte dig om grunden til min "kommen for sent" i tirsdags, var det sandelig ikke for at du skulle gribe forandrende ind i "det" (hvad det så end er), men simpelthen for - som samarbejdspartner - at oplyse dig om grunden. Situationen var mao ikke den, at jeg bad dig om noget, du ikke kunne, hvorfor du så gjorde det du gjorde. Din begrundelse for at gøre som du gjorde, må i denne henseende stå for din egen regning. Og hvad en sådan er, skal jeg undlade at gøre mig klog på.

Men, hvad du kunne have gjort, var at sige dette - din handlebegrundelse! Så kunne din misforståede opfattelse af min intention være blevet afklaret. For det du gjorde var afværgende på en sårende måde: "alle har noget med maven i øjeblikket" - et simpelt forsvindingsnummer! En total - og unødvendig - negligering af sagens indhold, endda på en ikke-subjektvidenskabelig måde - ja nærmest det modsatte. Som om en sådan konstatering skulle ændre på noget som helst - for andre end dig selvfølgelig. Desuden en overraskende konstatering; jeg kender nemlig ikke til alle disse andre med "noget med maven".

Samlet må jeg sige, at jeg opfatter din seddel som dybt hyklerisk: Du giver heri udtryk for at du både kan se og høre at jeg "har det svært". Nuvel, men derfra og så til undskyldte at du bidrager til afmagten fordi du ikke kan gribe forandrende ind - den er for tyk. De to ting følger ikke af hinanden!! Du sætter dig mellem to stole: Du definerer situationen for din egen indgåen som terapeutisk, samtidig med at du netop i denne handler terapeutisk uforvarsligt, hvilket du så i næste åndedrag undskylder med din egen afmagt, hvorved du ganske enkelt påviser at kriterierne for din terapeutiske indgåen ikke er opfyldt.

Jeg kommer ikke længere til dig i så henseende, så du behøver såmænd ikke føle dig stillet overfor krav fra mig, som du ikke kan/vil leve op til. Stå dog ved de handlingsvalg du har gjort dig. Om det så ikke efterlader andet end anstændig ligegyldighed.

Ja, du har såret mig - og det er mit problem. Men jeg er ked af at mit had skinner så meget igennem - til tider bilver bærende for mine ord - og jeg håber at også dette med tiden vil forandre sig, så jeg kan tage det fulde ansvar for mit had til dig, da det jo i sidste ende er mit eget ansvar at jeg har ladet dig såre mig så meget, at mit had nu antager disse dimensioner.

Og så et sidste ord ift din seddel: Angående "i denne afmagt overfor egen lidelse ift andre". Da grammatik er jo ikke din stærkeste side kan sætningen betyde to ting. Den ene mulighed er at du henviser til dig selv. Hvis så, så ok. Men, hvis det (som det gør ifølge gældende grammatiske regler) henviser til det "det", som du ikke kan gribe forandrende ind i, så klap lige hesten før du bestemmer det problem, som du ikke engang kunne forholde dig lyttende til! Måske har du herom ikke længere de bedste forudsætninger for at udtale dig.

Anne

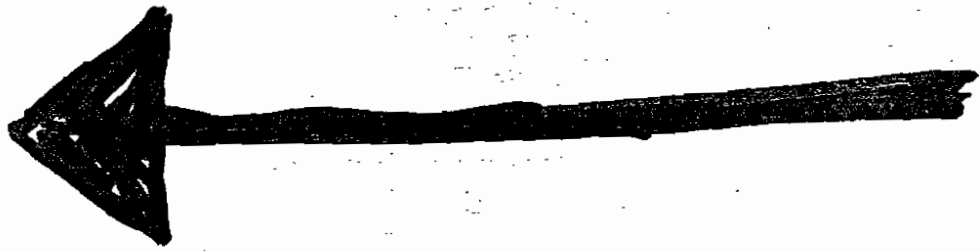
Til Anne.

Blad er spantans kommentar:
jeg kunne også i mit brev
have skrevet "jeg oplever, at
du søger at manipulere med
mig - at du spiller på og med
medlidenhed - hold op med
det".

Jeg valgte imidlertid at for-
klare os om ordet afmagt som
min afmagt - og dette har
du så valgt at høre og
holde nærmest hvad som
helst mistænkt. Derfor vil jeg
nu ~~sige~~^{til dig}: stop manipulationer.

Kalle

SÅRET KRIGER.

SKAL HÅ' LOV
AT BLIVE LIGGENDE.

HUSAKTIVISTER

KALLE, ANNE,

STRØTANKER VEDR. INTERNATKURSUS AF PERSONLIGHEDSPROVOKERENDE KARAKTER I REGNBUEEN.

Der blev begået flere kursustekniske fejl, som man kan lære af. Ingen af disse fejl er knyttet til den enkelte Regnbue-aktivist, men tværtom til det fremmødte Regnbue-fællesskab.

1. Grundet valg af sted og mangel på villatelt, ser det ud som, at Regnbue-aktivist Birgitte G. blev udstødt. På forhånd! (Dette eksplorativ tolkning, ikke nødvendigvis sandhed.)
2. Den første person, der var på, tilbød sig som a) menneske og b) eksperimentalperson, hvorigennem en form skulle afprøves mhp. fælles beslutningstagen om formens værdi. Denne fælles beslutningstagen blev glemt i farten. Der blev efterfølgende først stillet spørgsmålstejn ved formen sent lørdag aften. Dette er alt for sent, da ingen i disse forløb på forhånd ved, hvor meget der skal samles op. Denne manglende forståelse af dialektikken mellem form og indhold har som konsekvens, at der ikke var tid til at tage en fælles beslutning om, hvordan gode vs. dårlige sider ved internatforløbet skal viderebringes.
3. Konsekvens af 2. er, at den vigtige diskussion af Regnbuefællesskabets aktuelle situation, herunder spørgsmålene: Hvor er det fælles?, Hvad er det fælles? Hvem indgår i det fælles? osv. ikke blev taget.

Generelt: Der kom to synspunkter frem om Regnbue-fællesskabet, der ikke må glemmes. De er tese og antitese, hvoraf der kan skabes en syntese, hvilket i marxismen er et kvalitativt spring.

Tese: Statisk påstand om, at Regnbue-fællesskabet er de fremmødte tilstedeværende.

Anti-tese: Dynamisk forståelse af Regnbue-fællesskabet som en bevægelse, hvorigennem personer X-Y-Z etc. ^{er} som figurer på gennemrejse.

og redskab hertil

De mulige syntese heraf er: At samtlige papirer om samtlige fremmødte personer gøres offentlige til hele det aktuelle Regnbue-fællesskab, som jævnlige møder frem til onsdagsaktiviteten. Hvorefter samtlige jævnlige fremmødende diskuterer de spørgsmål, der ovenfor er opstillet under pkt. 3. I såfald bliver syntesen størst klarhed om "det fælles".

Såfremt ovenstående diskussion ikke tages, vil der i Regnbue-fællesskabet forfat være en mgl. viden om det fælles. Hvilket som konsekvens har, at der må fortolkes på det fælles. Dette fænomen i klassisk socialpsykologi hedder pluralistisk ignorans, og det er så anden gang, jeg påpeger dette fænomen. Første gang var i mit papir af 3/10-91: "Om det tavse skrig i den rungende stilhed. Til afklaring."

Formålet med dette papir er: At være problempåpegende, ikke problemløsende.

Leif. 4

PS. Jeg er dødtræt af jeres psykofarmakonfantasier. Gider I for fremtiden konkret at spørge mig, hvor meget jeg bruger! Gider I holde op med at fortolke mig? Jvf. "Indstik til debat om om risici ved psykofarmakon" af 28/10-91, pkt. 5, p. 2.

4

BLAET 8

Konflikternes væsens- og fremtrædelsesform:

Udviklingsopgavernes væsens- og fremtrædelsesform:

Manglende rum:
Konkurrence, instrumentalisering, individuel afmagt.

Uforenlige interesser:
Gruppemæssig fjendskab infight, kamp, social marginalisering.

Utilstrækkelige ressourcer:
Nedsmeltning, udgrænsning, tabuering, isolation.

Fælles erobring:

Kæmpe de rigtige kampe, subjektrelationer, kollektiv kontrol over relevante livsbetingelser, fælles varetagelse af hinandens udvikling, afdækning af de objektive forhindringer.

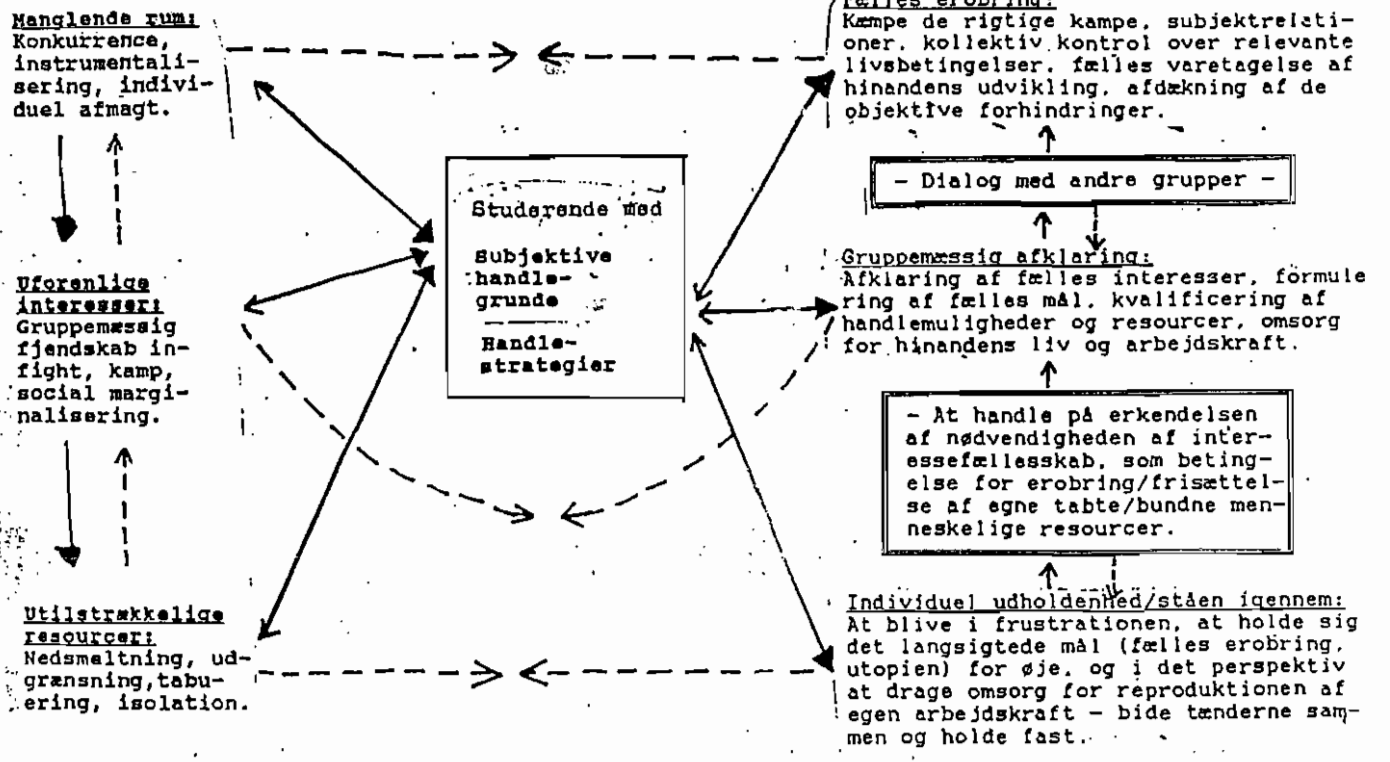
- Dialog med andre grupper -

Gruppemæssig afklaring:

Afklaring af fælles interesser, formulering af fælles mål, kvalificering af handlemuligheder og ressourcer, omsorg for hinandens liv og arbejdskraft.

- At handle på erkendelsen af nødvendigheden af interessefællesskab, som betingelse for erobring/frisættelse af egne tabte/bundne menneskelige ressourcer.

Individuel udholdenhed/ståen igennem:
At blive i frustrationen, at holde sig det langsigtede mål (fælles erobring, utopien) for øje, og i det perspektiv at drage omsorg for reproduktionen af egen arbejdskraft - bide tænderne sammen og holde fast.

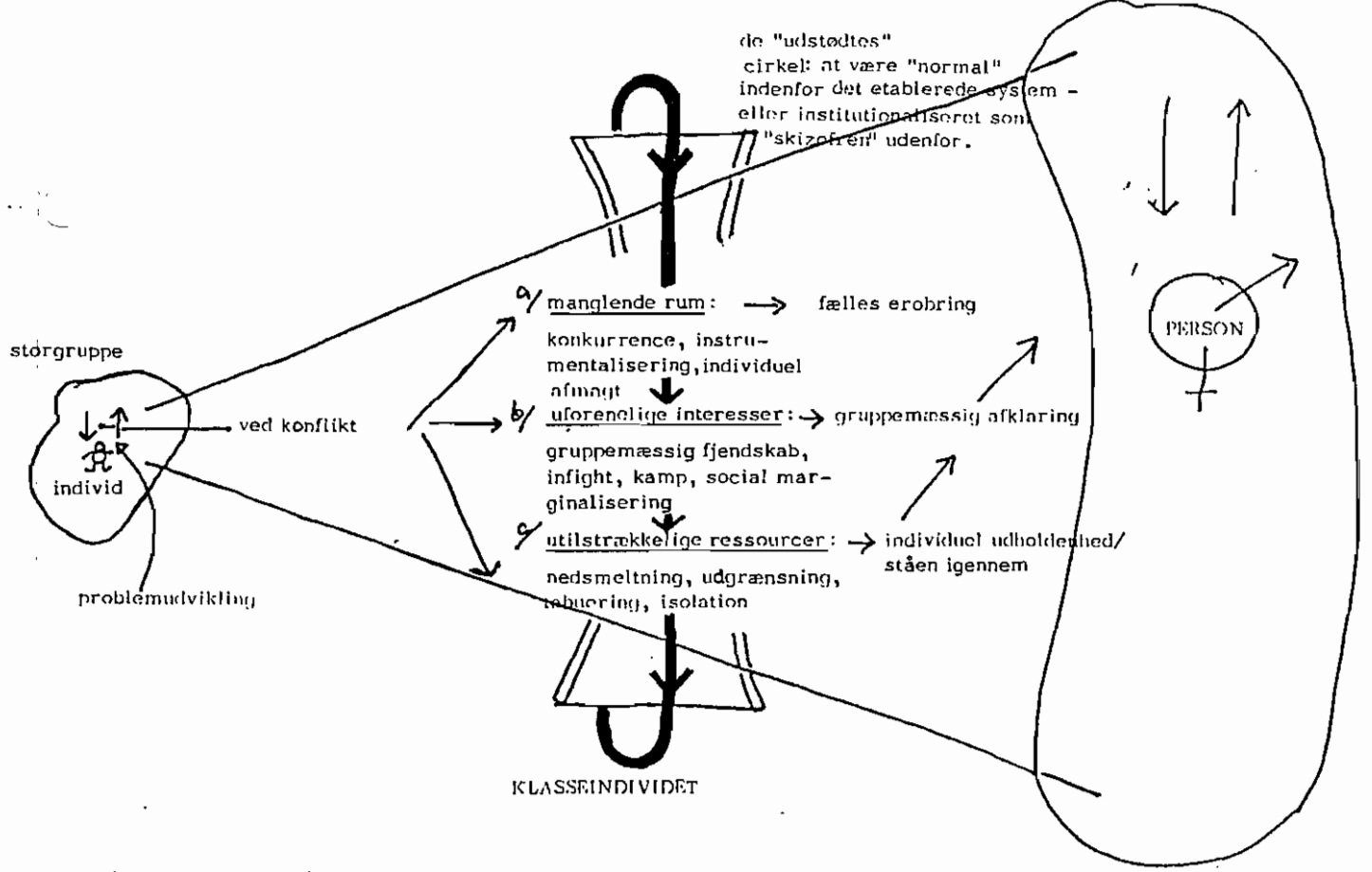

STRUKTUR

Konfliktmodel:

STATSAMFUNDET

KOLLEKTIVGRUPPE

I

II

III

Systemets diktum:

Når du har resigneret i din indre kontrol
så er det lykke med systemisk vold
og du kan tro hvad du lyster om lige hvad du vil
for virkeligheden er slet ikke til.

Du er jo kun et system og hvis du har et problem
så stol blindt på mig og lad mig se ind i dig
så skal jeg konstruere nogle fine nye ideer
i bytte for dem som du lod tyrannisere.

For du må huske på at du kan ikke forandre
på virkeligheden *hvis* dén skulle være til
så du må ændre dig selv ellers er det farvel
for i vores kontrakt bestemmer jeg selv.

Når du har resigneret
i din indre kontrol
Så er det lykke
med systemisk vold
Og du kan tro hva' du lyster
om i' hva' du vil
For virkeligheden
er slet ikke til

Du er jo kun et system
og mig du var et problem
Så stol blindt på mig
og lad mig se ind i dig
Så skal jeg konstruere
nogle fine ny' ideer
I bytte for dem
som du lod tyrannisere

For du må huske på
at du kan ikke forandre
på virkeli'heden
hvis den sku' være til
Så du må ændre dig selv
ellers er det Jamel
For i vores kontrakt
der bestemmer jeg selv

Program for kritisk psykologisk seminar den 5.-7. marts 1993.

TEMA: "På hvilken måde er der fremover brug for en kritisk psykologi?"

Til seminaret er der udformet et dokumentationsmateriale "Lokale tekster - problemer og teori i en kritisk psykologisk praksis". Oplægsholderne fra de andre uddannelsesinstitutioner har fået dele af dette materiale, så de kan målrette deres oplæg eller se, hvad det er for en sammenhæng, de på seminaret taler ind i. Materialet kan købes i bogskabet for 60,-kr. Ved tilmelding til seminaret er det gratis.

Det skal nævnes, at seminaret er tilrettelagt, således at særlige forudsætninger - fx at være langt inde i psykologien og kritikken heraf - ikke behøves.

Fredag den 5. marts

- Klokken 16⁰⁰-18⁰⁰: Ankomst.
- Klokken 18⁰⁰-20⁰⁰: To "introducerende oplæg" omkring seminarets tema med udgangspunkt i de to anvendte II opgaver beskrevet tidligere i Indput:
- "En konflikt om demokrati". Oplæg ved Jesper Lund, med særlig vægt på begreber som: medforskning, metodologi og demokrati.
- "Regnbuen en konkret utopi". Oplæg ved Anne Jønsson, med særlig vægt på begreber som: problemudvikling og modmagt som praksis tænkning.
- Klokken 20⁰⁰-21⁰⁰: Aftensmad.
- Klokken 21-??: Videre diskussion, Irish coffee, svømmehal, volleyball etc.

Lørdag den 6. marts

Lørdagens program er opdelt i to "blokke". Den første blok omhandler "Det bredere samfundsmæssige betingelsesgrundlag", som vi lever i, med og under, mens der under blok 2 mere fokuseres på psykologien som genstand for kollektiv praksisudvikling etc.: "At udvikle verden".

- Klokken 8³⁰-9³⁰: Morgenmad.

Blok 1 - "Det bredere betingelsesgrundlag"

- Klokken 9³⁰-11⁰⁰: Oplæg ved Jørgen Lindgaard / Danmarks Tekniske Højskole om "økonomi". Og Herman Schmid / Roskilde Universitets Center om "socialisme" som perspektiv.
- Klokken 11¹⁵-12³⁰: Diskussion ("Hvor er verden og hvor er vi?").

- Klokken 12³⁰-14³⁰: Frokost & kreative udfoldelser.

Blok 2 - Om at udvikle verden

- Klokken 14³⁰-16⁰⁰: Oplæg ved Tom Broch / Sociologisk Institut om det sociologiske koncept "Aktør-Organisation-Institution", samt om udviklingsmuligheder/-nødvendigheder for en kritisk (psykologisk) videnskab.
- Klokken 16⁰⁰-18⁰⁰: Diskussion i grupper. (f.eks.: Hvilke perspektiver og målsætninger rejser oplægene, og hvilke problemfelter støder vi på undervejs?).
- Klokken 18⁰⁰-18³⁰: Kort fremlæggelse af gruppernes arbejde, og videre snak om tråde til søndagens diskussion.
- Klokken 20³⁰-???: Aftensmad & FEST!

Søndag den 7. marts

- Klokken 9³⁰-10³⁰: Morgenmad.
- Klokken 10³⁰-12³⁰: Opfølgning af lørdagens diskussion med særlig vægt på de temaer & perspektiver som seminaret om lørdagen har fundet det særligt vigtigt at arbejde videre med.
- Klokken 13⁰⁰-14⁰⁰: Frokost.
- Klokken 14⁰⁰-14¹⁵: Opsamling, kritik/selvkritik, nyt fra arbejdsgrupperne, planlægningsgruppe til næste seminar etc.
- Klokken 15¹⁵-16⁰⁰: Oprydning og afgang.

—ooo—

- Planlægningsgruppen: Anne 31-31.51.61 Kalle 31-81.37.88
Karsten 31-68.32.66 Helle 42-36.18.38

Eller vi kan kontaktes gennem Studenterhuset/Regnbuen: 33-13.65.92
Prisen for seminaret vil ligge på 360,- kr alt inklusive. Kan indbetales på giro 6.06.92.31 / Regnbuen/Studentarhuset, Købmagergade 52, 1150 Kbh K, hurtigst muligt. Hvis du indbetaler senere end mandag d.1.marts, skal du også lige tilmelde dig telefonisk (der kan gå mange dage inden en giro modtages - nu om stunder!)
Seminaret foregår på Hillerød Børnehaveseminarium, Frederiksværkgade 150, 3400 Hillerød; tlf 42-26.78.97 eller 48-24.26.14. Du tager S-toget, linie A til Hillerød (afgang Kbh 14/34/54); og derefter bus 701 mod Aalholm Parken. Busturen tager ca 10-15 minutter. Husk sovepose/dyne og lagen, svømmefødder, musikinstrumenter eller hvad du måtte nøde.

Planlægningsgruppen, v/ Kalle Birck-Madsen
Pragesgade 18, 1 th
00 København N
31-81.37.88 (privat)
33-13.65.92

Til: Karl Krarup, Østbanegade 15, 2100 Ø / 31-38.62.52
Tom Broch, Bregnerødvej 1B, 3460 Birkerød / 42-81.23.55
Herman Schmid, Sønderborggade 3, 3 2100 Ø / 31-42.34.29
Jørgen Lindgaard Pedersen, Havretøften 5, 2800 Lyngby / 45-93.80.41
Jeff Smidt, Tømregade 3,3 220 N / 33-37.07.32

SEMINAR OM KRITISK PSYKOLOGI: 5.-7.marts 1993 i Hillerød.

Vi skriver til jer, for at høre om I har lyst til at deltage med et oplæg på et seminar om kritisk psykologi. Seminaret er et tilbagevendende halvårligt mødested for psykologer og psykologistuderende - og andre interesserede. I snit deltager mellem 20 og 35 personer, hovedparten studerende.

At vi netop skriver til Jer omhandler, at I arbejder indenfor problemfelter, som vi finder vigtige for os selv at arbejde med.

Hver især repræsenterer I nogen kompetence, som vi gerne vil trække på.

Situationen er, at kritiske psykologer idag kun er organiseret via disse halvårige seminarer, og gennem arbejdet i en alternativ psykologisk rådgivning i Studenterhuset. Der er masser at arbejde med - mht rådgivningen: for meget - men samtidig finder vi også tiden meget åbent for nye faglige og tværfaglige projekter. Spørgsmålet er hvordan - og her har vi selv svært ved at svare, når det angår en formel systemmæssig indplacering. Vi har ingen store problemer, hvad angår vores eget alternative miljø - venstrefløj og undergrunden - men ser os også stillet overfor at bidrage til en løsning på det problem, at det hverken er muligt at "leve" indenfor det kapitalistiske system eller udenfor dette system.

Vi finder det derfor nødvendigt både med konkrete utopier (Ernst Bloch) og med kvalitativ mod-magt (T.Mathiesen).

I det vedlagte foreløbige indkaldelsespapir - "På hvilken måde er der fremover brug for en kritisk psykologi" - har vi på s.2 specificeret nogle faglige strenge: den socialpsykologiske streng har direkte reference til Karl Krarup; den sociologiske til Tom Broch; den organisatoriske/økonomiske til Jørgen Lindgaard og Jeff Smidt; og den socialistiske til Herman Schmid.

Tanken er, at I - ud fra den problemstilling, der er slået an med den faglig streng, og ud fra de vedlagte tre oplæg (Introduktionsoplægget, "En konflikt om demokrati", og "Regnbuen - konkret utopi") - formulerer den problemstilling, som I har lyst til at deltage med en analyse af. Tætheden af problemstillingen til det vedlagte materiale er ikke afgørende. Har I lyst til at bidrage med noget indenfor området, så er det helt fint - og har I lyst (og tid) til at gå ned i papirerne og give en grundlagskritik af de bærende koncepter, så skal I gøre dette.

Mht oplæggenes form og længde, så er der mange muligheder: korte 15-20 minutters debatoplæg og efterfølgende diskussion; times oplæg og gruppearbejde; eller fælles plenumoplæg, hvad der dog nok vil kræve en mere præcis fællesakse at snakke ud fra.

Vi ved, at denne henvendelse kommer meget sent. Men vi håber, at det alligevel kan lade sig gøre for Jer at deltage. Vi tillader os at kontakte Jer i starten af uge 5.

Mange hilsener

Pgv/ Kalle Birck-Madsen
Kbh 18.1.1993

PÅ HVILKEN MÅDE er der fremover brug for en kritisk psykologi?

SEMINAR OM KRITISK PSYKOLOGI
5.-7.MARTS 1993

på Hillerød Børnehaveseminarium.
Frederiksværkgade 150
3400 Hillerød

I "gamle dage", dvs i 1970-erne og starten af 80-erne, var der en flerfold af faglige strømninger indenfor psykologien, der alle var i opposition til den herskende elendighed. Det var en opposition, der var kritisk både overfor menneskers påbudte aktuelle livsbetingelser under kapitalismens og staters pamflet, og til den givne traditionelle psykologi, der kun så mennesket ud fra objektets og ikke det sanselige subjekts position. Det var traditioner som "Freudomarxisme", "Sovjetpsykologi" og "Kritisk Psykologi" (Berliner skolen/Freie Universität). De to førstnævnte er idag nærmest udraderede som specifikke faglige traditioner, omend deres koncepter stadig refereres i den borgerlige offentlighed indenfor psykologien. Værre synes det imidlertid at stå til med den Kritiske Psykologi, idet denne oftere og oftere analogiseres til Freudomarxismen og/eller Sovjetpsykologien. Væk er hermed den "Kritiske Psykologi" - undtagen i dens egne fagpsykologiske tidskrifter som det tyske "Forum Kritischer Psychologie" og det danske "Udkast".

Set fra et kritisk psykologisk standpunkt er dette noget værre noget. En faglig tradition, der taber sin identitet, taber også sin sammenhængskraft mhp initiering af selvbestemmende udviklingsforhold, både internt og eksternt. Hvis det så var fordi det kritisk psykologiske projekt - at bringe det subjektive og det sanselige ind som medbestemmende faktor i levende menneskers liv - var blevet løst, både som gennemsættende udviklingsretning indenfor psykologien som videnskab og indenfor det generelle samfundsmæssige liv, så ville det være til at bære. Det ville være udtryk for en sund "arbejdsløshed". Men dette synes ikke at være tilfældet!

Generelt - selv i smørhul Danmark, som nogen har brug for at kalde det - går det bare dårligere og dårligere. Murens fald i 1989 betød ikke, at det bedste fra statskapitalismen og statssocialismen fandt sammen, men derimod det værste: udvidet uhæmmet ekspansion og vækst, og nye territorialkrige og racisme. Effekten heraf er kendt: en voldsom udvidelse af psykisk og social nød og elendighed. Og en ny "folkepsykologi" synes at være under udvikling: redde hvad der reddes kan, medens tid er, hvilket vil sige, med alle midler, at rage til sig og komme så langt op på rangstigen - arbejdsmæssigt og boligsmæssigt - som muligt, for herigenem til stadighed at opnå distance til den samfundsmæssige massegrav. En sådan folkepsykologi - alles kamp mod alle - kan også aflæses af den store focus på etiske og moralske problemstillinger. For jo mere livet parcelleres og fragmenteres, jo mere er individet overladt til at gøre sig sine egne private målestokke for forholdet til "næsten".

Den nye folkepsykologi kan imidlertid også findes indenfor den "videnskabelige" psykologi. Det er nemlig den psykologi, der er vokset frem, samtidig med at den "Kritiske Psykologi" har mistet sin identitetskabende funktion. Det er den psykologi, hvor det menneskelige individ (igen!) er et simpelt skæringspunkt - objekt - mellem noget indefra- og noget udefra-kommende, hvilket mest prægnant findes i det helhedssyn, der kaldes det Bio-Psyko-Sociale helhedssyn, og i dets "sociologiske" pendant: den systemiske terapi. Strukturligheden mellem disse helhedssyn og individets, snart totale, fritstilling i systemet qua fragmenteringen og parcelleringen af det sociale hverdagsliv, giver umiddelbart, at det bio-psyko-sociale helhedssyn kan akkumulere og opsummere viden om, hvordan mennesket er i sine afsubjektiverede strukturers vold. Dette kan gøres minuttøst på ethvert udvalgt område, men det vil være viden om påvirkningsprocesser overfor et individ, der i forvejen påvirkes af kræfter udenfor dets bevidste personlige og kollektive kontrol. Hvad denne "dynamiske og systemiske psykologi" ikke kan, dét er at frembringe viden om, hvad hvert enkelt menneske selv kan gøre i sin udvikling af sit liv med andre.

Det fælles-menneskelige er dermed, med den nye folkepsykologi og dennes nedslag i den videnskabelige psykologi som bio-psyko-socialt helhedssyn, sat uden for parentes - men når det fælles-menneskelige forsvinder

der, reduceret til noget "ydre", så forsvinder også medmennesket, og når medmennesket forsvinder, ja så forsvinder mennesket!

Problemet for Kritisk Psykologi er derfor ikke så meget at stille problemet op, men den faglige udvikling af sig selv som politisk kraft. Dette stiller en ny opgave for en kritisk psykologi, som ikke længere simpelt er indeholdt i dens udgangspunkt om ikke slå sig op på at (ville) være en konkurrerende psykologisk skole, men et fagligt projekt, der tilsigter videnskabeliggørelse af psykologiens grundlag.

Skal det stadig være muligt at være menneske ind i den nuværende fremtid, bliver det derfor essentielt med en praktisk politisk kritik af de nuværende elendigheder, og disses naturalisering i traditionelle såkaldt videnskabelige koncepter.

Det er til denne politiske udvikling af kritisk psykologi og til etableringen/videreudviklingen af alternative praksissammenhænge, at vi gerne vil invitere til seminar d.5.-7.marts 1993.

FORELØBIGT OM INDHOLDET PÅ SEMINARET.

Som planlægningsgruppen er vi i gang med invitation af folk fra andre fagområder, her særligt det sociologiske, det historiske og det økonomiske forskningsfelt. Vi har inviteret fagfolk herfra til at komme med deres bud på, hvordan Kritisk Psykologi som et konkret fagpolitisk projekt kan bringes videre. Hertil har vi samlet 3 stk materiale på ca 200 sider i alt, som vi inviterer igennem: 1) - et "Introduktionsoplæg til Kritisk Psykologi"; 2) - et Anvendt II projekt "En konflikt om demokrati" /januar 93 omhandlende Studenterhusets udvikling fra 1970-erne; samt 3) - et yderligere Anvendt II projekt "Regnbuen - konkret utopi, en udviklingshistorie i alternativ praksis" / jan 93 omhandlende rådgivningen Regnbuens praksishistorie fra starten af 1980-erne og frem til idag.

Materialet kan fås ved henvendelse. 80,-kr. Ved tilmelding til seminaret er det gratis.

Vores invitationer til andre fagfolk mhp oplæg går på følgende strenge:

- det socialpsykologiske: I midten af 70-erne voksede socialpsykologiske koncepter frem. Fremherskende blev det standpunkt, at socialpsykologien opstår pga udviklingen af en "problematisk adskillelse mellem individ og samfund" (jvf "Socialpsykologi og social integration, en introduktion" / J.Asplund, O.Dreier, S.Mørch, Udkast 1/1975). Der var imidlertid også en kritik heraf, men denne er meget blevet glemt. Kritikken gik på, at socialpsykologien defineret ud fra "problematisk adskillelse" er en speciel socialpsykologi, der som sådan underkender de regelmæssigheder, der er i forholdet mellem individ og samfund til enhver tid, regelmæssigheder der selvfølgelig selv er historiske i deres egenart. Det er derfor den specielle socialpsykologi, der "forsvinder" ved udviklingen af et ikke splittet/problematisk samfund - og ikke socialpsykologien som sådan. Endvidere: "Hvis man tager den specielle socialpsykologi for socialpsykologien, så skaber man pseudokontroverser og ødelægger muligheden for Kooperation med folk, der forsker i dele af den socialpsykologiske problematik, der ligger udenfor den specielle kategori. Man vanskeliggør integration af erfaringer, der faktisk høre sammen og skaber tendentielt det forhold, at hver skole har sin egen integration. Samarbejdet med andre socialpsykologer forudsætter vel, at de enkelte socialpsykologer, og deres respektive konceptualiseringer ikke er så specielle (idiosynkratiske), at kendetegn ved de samfundsmæssige eksistensformer, der er fælles om at arbejde med, skjules"(Karl Krarup: Teorien om den specielle socialpsykologi", Udkast 4/1975). Som forberedelsesgruppe har vi bedt om en kritik af den socialpsykologi, som Kritisk Psykologisk Forum har udviklet sig ind i.

- det sociologiske: Af central betydning i en forståelse af rådgivningen Regnbuens konstituering og udvikling er det sociologiske koncept om "Aktør-organisation-institution" (Tom Broch: "Strukturudfoldelse og organisationsfænomen", Sociologi 1989). Det er et koncept, der spejler, hvordan samfundsmæssigt arbejde kan udvikles, og dette uden at det fører til etableringen af virksomhedsformer, der er statsbundne eller protoideologisk, dvs undertrykkende.

Som forberedelsesgruppe spørger vi nu til, hvor dette koncept har sin grænse. Og hvilket koncept, der kræves til institutioner - som fx Regnbuen - der ønsker at videreudvikle indholdsmæssig autonomi som det bevidste arbejde med den funktionelle og generelle nedbrydning af de statslige undertrykkelsesformer som sådan.

- det organisationsmæssige/økonomiske: Et udbredt økonomiske paradigme er, at økonomi kommer ind i billedet pga ressourceknaphed. Uden knaphed ingen økonomi. Set fra Regnbuens standpunkt er dette paradigme - der næppe er alment (hvor alment?) - til at forstå, idet der længe har været tanker i rådgivningen mhp etableringen af lønformer, idet de forhåndenværende ressourcer langt fra er tilstrækkelige til løsning af givne problemer. På den anden side ønskes ikke økonomi for enhver pris, idet lønformer må sikre udviklingen af det levende arbejds standpunkt, ikke inddæmme dette som dødt gennem kapitalisering.

Vi spørger derfor til, hvilke koncepter som problemet om ressourcemangel kan løses igennem, uden at arbejdet først skal gøres dødt gennem kapitalisering, for bagefter at stille den umulige opgave, at gøre det levende igen. Problemet er analogt til, at det ikke bare omhandler hvordan bistandsklienter, arbejdsløse mfl kan komme i arbejde, men om hvordan arbejdsmarkedstrukturen kan udvikles derhen, at det fremmer såvel det økologiske som den fælles-menneskelige solidaritet og udvikling, hvilket også kræver et arbejdsbegreb, der er større end arbejdets reduktion til lønarbejde/værdiproducent ud fra en pengenor. Borgerlønstanken - ikke som ny kategori af overførselsindtægt, men som bundet til løsningen af konkrete fælles-menneskelige opgaver i form af borgerlønprojekter - kan her være en tanke, men hvordan gøres det indenfor den nuværende samfundspolitiske egenart?

- det socialistiske: Det kan uden den store modstand hermed siges, at det socialistiske perspektiv indenfor den offentlige sfære af mellem-menneskelig samvær ikke har sin egen sanseligt-virkomme udviklingsdynamik og kritiske offentlighed. Det er omend ikke tabu at nævne den stedfundne skærpede klassekampssituation, men nærmest anakronisme at være socialist og videnskabsperson i samme drag.

Som forberedelsesgruppe spørger vi her til, hvad der indenfor det eksisterende socialistiske perspektiv på de generelle samfundsproblemer ikke er videnskabeliggjort på tilstrækkelig måde. Vi spørger særligt til begreber om, hvordan socialisme som fælleshandling bestemmes -fællesskabsocialisme - og dette i modsætning til at falde under det videnskabelige, hvor marxismen opfattes og bedrives som enhver anden isme, religion eller ideologi, på trods af at marxismen med dens historiske fremgangsmåde er det eneste videnskabssyn, der kan stille dette problem op.

Afslutningsvis.

Ligeså vil vi gerne invitere til deltagelse i planlægningen af seminaret. Vi holder næste planlægningsmøde onsdag d. 3. februar, kl.14-16 i Studenterhuset, Købmagergade 52, I sal.

Vi hører også meget gerne fra dig, hvis du har ideer til, hvordan og med hvilke emner seminaret kan arbejde.

Og skulle du have lyst til at bidrage med oplæg, så er du også meget velkommen.

Planlægningsgruppen	Anne 31-31.51.61	Kalle 31-81.37.88
	Karsten 31-68.32.66	Helle 42-36.18.38

Eller vi kan kontaktes gennem Studenterhuset/Regnbuen: 33-13.65.92

Prisen for seminaret vil ligge på 360,- kr alt inklusive. Kan indbetales på giro 6.06.92.31 / Regnbuen inden 27.februar 1993.

Psychology
Feb 93

SEMINAR OM KRITISK PSYKOLOGI
5.-7.MARTS 1993
Hillerød Børnehaveseminarium
Frederiksværkgade 150
3400 Hillerød

Seminaret er det 18.ende i den halvårlige række af seminarer om Kritisk Psykologi for psykologer og psykologistuderende. Denne gang har det sit omdrejning i en praktisk politisk kritik af de nuværende elendigheder og disses naturalisering i traditionelt såkaldt videnskabelige koncepter. Til en udvikling heraf har vi inviteret fagfolk fra andre fag - fra økonomi, sociologi og politologi - til at tænke med via oplæg om, hvordan en kritisk praksis som et overbygningsforhold lader sig initiere.

Udgangspunktet herfor er i det forhold, at det generelt - selv i smørhul Danmark, som nogen har brug for at kalde det - bare går dårligere og dårligere. Murens fald i 1989 betød ikke, at det bedste fra statskapitalismen og statssocialismen fandt sammen, men derimod det værste: udvidet uhæmmet ekspansion og vækst, og nye territorialkrige og racisme. Effekten heraf er kendt: en voldsom udvidelse af psykisk og social nød og elendighed. Og en ny "folkepsykologi" synes at være under udvikling: redde hvad der reddes kan, medens tid er, hvilket vil sige, med alle midler, at rage til sig og komme så langt op på rangstigen - arbejdsomt og boligomt - som muligt, for herigennem til stadighed at opnå distance til den samfundsmæssige massegrav. En sådan folkepsykologi - alles kamp mod alle - kan også aflæses af den store focus på etiske og moralske problemstillinger. For jo mere livet parcelleres og fragmenteres, jo mere er individet overladt til at gøre sig sine egne private målestokke for forholdet til "næsten".

Den nye folkepsykologi kan imidlertid også findes indenfor den "videnskabelige" psykologi. Det er nemlig den psykologi, der er vokset frem, samtidig med at den "Kritiske Psykologi" er blevet forladt. Det er den psykologi, hvor det menneskelige individ (igen!) er et simpelt skaringspunkt - objekt - mellem noget indefra og noget udefra-kommende, hvilket mest prægnant findes i det helhedssyn, der kaldes det Bio-Psyko-Sociale helhedssyn, og i dets "sociologiske" pendant: den systemiske terapi. Strukturigheden mellem disse helhedssyn og individets, snart totale, fritstilling i systemet qua fragmenteringen og parcelleringen af det sociale hverdagsliv, giver umiddelbart, at det bio-psyko-sociale helhedssyn kan akkumulere og opsummere viden om, hvordan mennesket er i sine afsubjektiverede strukturers vold. Dette kan gøres minutvært på ethvert udvalgt område, men det vil være viden om påvirkningsprocesser overfor et individ, der i forvejen påvirkes af kræfter udenfor dets bevidste personlige og kollektive kontrol. Hvad

denne "dynamiske og systemiske psykologi" ikke kan, det er at frembringe viden om, hvad hvert enkelt menneske selv kan gøre i sin udvikling af sit liv med andre. Det fælles-menneskelige er dermed, med den nye folkepsykologi og dennes nedslag i den videnskabelige psykologi som bio-psyko-socialt og systemisk helhedssyn, sat uden for parentes - men når det fælles-menneskelige forsvinder, reduceret til noget "ydre", så forsvinder også medmennesket, og når medmennesket forsvinder, ja så forsvinder mennesket!

Der må derfor noget basalt organisatorisk andet til fremover, end de nuværende fremherskende udviklingstendenser. Og seminaret skal tjene til at kredse dette ind som et tværfagligt udviklingsarbejde. Seminaret vil indeholde et introduktionsoplæg til Kritisk Psykologi; samt oplæg om lokale psykologiske praksisprojekter, hvor forholdet mellem manipulation/okkultisme og demokrati har stået centralt, og om alternativ psykologisk rådgivning. Herefter følger to oplægskblokke: en blok, hvor økonomi og socialisme stilles til debat mhp initiering af retningsbestemt psykologisk praksis; og en anden blok hvor det socialpsykologiske og det sociologiske præciseres mhp den kategorielle bestemmelse af, hvordan der skal arbejdes videre, når det omhandler praktisk liv og teorier, ikke om, men for mennesker.

Seminaret starter fredag d.5.marts kl.16 og slutter søndag d.7.marts kl.16. Pris alt inklusive kr.360,-. Indbetales på giro 6.06.92.31/Regnbuen, Studenterhuset, Købmagergade 52, 1150 Kbh K. Sidste indbetalingstid: 27.febr. Der er et oplægsmateriale på ca 200 sider, der ved deltagelse er gratis - eller som kan erhverves for kr.60,-.

Nærmere oplysninger og program ved henvendelse. Planlægningsgruppen v/Kalle Birck-Madsen 31-81.37.88 eller 33-13.65.92 (Regnbuen).

Problemet for Kritisk Psykologi er derfor ikke så meget at stille problemet op, men den faglige udvikling af sig selv som politisk kraft. Dette stiller en ny opgave for en kritisk psykologi, som ikke længere simpelt er indeholdt i dens udgangspunkt om ikke slå sig op på at (ville) være en konkurrerende psykologisk skole, men et fagligt projekt, der til- sigter videnskabeliggørelse af psykologiens grundlag.

Skal det stadig være muligt at være menneske ind i den nuværende fremtid, bliver det derfor essentielt med en prak- tisk politisk kritik af de nuværende elendigheder, og disses naturalisering i traditionelle såkaldt videnskabelige kon- cepter. Det er til denne politiske udvikling af kritisk psykologi og til etableringen/videreudviklingen af alternative praksissammenhænge, at vi gerne vil invitere til seminar d.5.-7.marts 1993.

OM INDHOLDET PÅ SEMINARET.

Som planlægningsgruppen har vi inviteret fagfolk fra andre områder til at komme med deres bud på, hvordan Kri- tisk Psykologi som et konkret fagpolitisk projekt kan bringes videre. Hertil har vi samlet 3 stk materiale på ca 200 sider i alt, som vi inviterer igennem: 1) - et "Introduktionsoplæg til Kritisk Psykologi"; 2) - et Anvendt II projekt "En konflikt om demokrati" / januar 93 omhandlende Studenterhusets udvikling fra 1970-erne; samt 3) - et yderlig- gere Anvendt II projekt "Regnbuen - konkret utopi, en udviklingshistorie i alternativ praksis" / jan 93 omhandlende rådgivningen Regnbuens praksishistorie fra starten af 1980-erne og frem til idag. Materialet kan fås ved henvendelse. 60,-kr. Ved tilmelding til seminaret er det gratis.

Vores invitationer til andre fagfolk mhp oplæg går på følgende strenge:

- det sociologiske: Af central betydning i en forståelse af rådgivningen Regnbuens konstituering og udvikling er det sociologiske koncept om "Aktor-organisation-institution" (Tom Broch: "Strukturudfoldelse og organisationsfæno- men", Sociologi 1989). Det er et koncept, der spejler, hvordan samfundsmæssigt arbejde kan udvikles, og dette uden at det fører til etableringen af virksomhedsformer, der er statsbundne eller protoideologisk, dvs undertrykkende.

Som forberedelsesgruppe spørger vi nu til, hvor dette koncept har sin grænse. Og hvilket koncept, der kræves til in- stitutioner - som fx Regnbuen - der ønsker at videreudvikle indholdsmæssig autonomi som det bevidste arbejde med den funktionelle og generelle nedbrydning af de statslige undertrykkelsesformer som sådan.

- det organisationsmæssige/økonomiske: Et udbredt økonomiske paradigme er, at økonomi kommer ind i billedet pga ressourceknaphed. Uden knaphed ingen økonomi. Set fra Regnbuens standpunkt er dette paradigme - der næppe er alment (hvor alment?) - til at forstå, idet der længe har været tanker i rådgivningen mhp etableringen af lønformer, idet de forhåndenværende ressourcer langt fra er tilstrækkelige til løsning af givne problemer. På den anden side ønskes ikke økonomi for enhver pris, idet lønformer må sikre udviklingen af det levende arbejdes stand- punkt, ikke inddæmme dette som død gennem kapitalisering.

Vi spørger derfor til, hvilke koncepter som problemet om ressourcemangel kan løses igennem, uden at arbejdet først skal gøres død gennem kapitalisering, for bagefter at stille den umulige opgave, at gøre det levende igen. Pro- blemet er analogt til, at det ikke bare omhandler hvordan bistandsklienter, arbejdsløse nul kan komme i arbejde, men om hvordan arbejdsmarkedstrukturene kan udvikles derhen, at det fremmer såvel det økologiske som den fælles-menneskelige solidaritet og udvikling, hvilket også kræver et arbejdsbegreb, der er større end arbejdets re- duktion til lønarbejde/værdiproducent ud fra en pengenorrm. Borgerlønstanken - ikke som ny kategori af overførsel- sindtægt, men som bundet til løsningen af konkrete fælles-menneskelige opgaver i form af borgerlønprojekter - kan her være en tanke, men hvordan gøres det indenfor den nuværende samfundspolitiske egenart?

- det socialistiske: Det kan uden den store modstand hermed siges, at det socialistiske perspektiv indenfor den of- fentlige sfære af mellem-menneskelig samvær ikke har sin egen sanseligt-virksomme udviklingsdynamik og kritiske offentlighed. Det er omend ikke tabu at nævne den stedfunde skærpede klassekampssituation, men nærmest anak- ronisme at være socialist og videnskabsperson i samme drag.

Som forberedelsesgruppe spørger vi her til, hvad der indenfor det eksisterende socialistiske perspektiv på de generelle samfundsproblemer ikke er videnskabeliggjort på tilstrækkelig måde. Vi spørger særligt til begreber om, hvordan socialisme som fælleshandling bestemmes - fællesskabsocialisme - og dette i modsætning til at falde under det vi- denskabelige, hvor marxismen opfædtes og beskrives som enhver anden isme, religion eller ideologi, på trods af at marxismen med dens historiske fremgangsmåde er det eneste videnskabsyn, der kan stille dette problem op.

PÅ HVILKEN MÅDE

er der fremover brug for en kritisk psykologi?

SEMINAR OM KRITISK PSYKOLOGI

5.-7.MARTS 1993

på Hillerød Børnehaveseminarium.

Frederiksværkgade 150

3400 Hillerød

I "gamle dage", dvs i 1970-erne og starten af 80-erne, var der en flerfold af faglige strømninger indenfor psykolo- gien, der alle var i opposition til den herskende elendighed. Det var en opposition, der var kritisk både overfor men- neskers påbudte aktuelle livsbetingelser under kapitalismens og staters pamflet, og til den givne traditionelle psykologi, der kun så mennesket ud fra objektets og ikke det sanselige subjekts position. Det var traditioner som "Freudomarxisme", "Sovjetpsykologi" og "Kritisk Psykologi" (:Berlinskolen/Frie Uni- versitæt). De to forstrævnte er idag nærmest udraderede som specifikke faglige traditioner, omend deres koncepter stadig refereres i den borgerlige offentlighed indenfor psykologien. Værre synes det imidlertid at stå til med den Kritiske Psykologi, idet denne oftere og oftere analogiseres til Freudomarxismen og/eller Sovjetpsykologien. Væk er hermed den "Kritiske Psykologi" - undtagen i dens egne fagpsykologiske tidsskrifter som det tyske "Forum Kri- tischer Psychologie" og det danske "Udkast".

Set fra et kritisk psykologisk standpunkt er dette noget værre noget. En faglig tradition, der taber sin identitet, taber også sin sammenhængskraft mhp initiering af selvbestemmende udviklingsforhold, både internt og eksternt. Hvis det så var fordi det kritisk psy- kologiske projekt - at bringe det subjektive og det sanselige ind som medbestemmende faktor i levende menneskers liv - var blevet løst, både som gennemsnitsende udviklingsretning indenfor psykologien som videnskab og indenfor det generelle samfundsmæssige liv, så ville det være til at bære. Det ville være udtryk for en sund "arbejdsleshed". Men dette synes ikke at være tilfældet!

Generelt - selv i smørhul Danmark, som nogen har brug for at kalde det - går det bare dårligere og dårligere. Murens fald i 1989 betød ikke, at det bedste fra statskapitalismen og statssocialismen fandt sammen, men derimod det værste: udvidet uhammet ekspansion og vækst, og nye territorialkrige og racisme. Effekten heraf er kendt: en voldsom udvidelse af psyki og social nød og elendighed. Og en ny "folkepsykologi" synes at være under udvik- ling: redde hvad der reddes kan, medens tid er, hvilket vil sige, med alle midler, at rage til sig og komme så langt op på rangstigen - arbejdsområde og boligmasse - som muligt, for herigennem til stadighed at opnå distance til den samfundsmæssige massegrat. En sådan folkepsykologi - alles kamp mod alle - kan også aflæses af den store focus på etiske og moralske problemstillinger. For jo mere livet parcelleres og fragmenteres, jo mere er individet overladt til at gøre sig sine egne private målestokke for forholdet til "næsten".

Den nye folkepsykologi kan imidlertid også findes indenfor den "videnskabelige" psykologi. Det er nemlig den psy- kologi, der er vokset frem, samtidig med at den "Kritiske Psykologi" har mistet sin identitetsskabende funktion. Det er den psykologi, hvor det menneskelige individ (igen!) er et simpelt skæringspunkt - objekt - mellem noget indefra- og noget udefra-kommende, hvilket mest prægnant findes i det helhedssyn, der kaldes det Bio-Psyko-Sociale hel- hedssyn, og i dets "sociologiske" pendant: den systemiske terapi. Strukturfligheden mellem disse helhedssyn og individets, snart totale, fristilling i systemet qua fragmenteringen og parcelleringen af det sociale hverdagsliv, giver umiddelbart, at det bio-psyko-sociale helhedssyn kan akkumulere og opsummere viden om, hvordan mennesket er i sine afsubjektiverede strukturers vold. Dette kan gøres minutuost på ethvert udvalgt område, men det vil være viden om påvirkningsprocesser overfor et individ, der i forvejen påvirkes af kræfter udenfor dets bevidste personlige og kollektive kontrol. Hvad denne "dynamiske og systemiske psykologi" ikke kan, det er at frembringe viden om, hvad hvert enkelt menneske selv kan gøre i sin udvikling af sit liv med andre.

Det fælles-menneskelige er dermed, med den nye folkepsykologi og dennes nedslag i den videnskabelige psykologi som bio-psyko-socialt helhedssyn, sat uden for parentes - men når det fælles-menneskelige forsvinder, reduceret til noget "ydre", så forsvinder også medmennesket, og når medmennesket forsvinder, ja så forsvinder mennesket!

Fragebogen: NY Adoleszenz fase og familier

- hypermasculinere uelleje →
en gruppe i huset
styret uellejer.

Står i overensstemmelse med
at grupperne i huset
er ansvarlige i sig
selv for deres eget
arbejde og gøre og lade.

- nergæretet uheld
- lokalitetsproblemer
- med den gældende teori om
ikke praktisk som sandhedskriterie,
men "teori" (: hypnose, psykody-
namik og kommunikationsteori)
vil vi fra regulering ikke på
faglig formant vi kunne hen-
vise bruger til den "kliniske
klinik"
- manglende link for studenterhusets
bio / papir.
- Jørgen P ~ religiøs fremtaster.
- "klienter" bruger til egen
professionssudvikling ~ Prævention

En abstrakt forholden sig til handlingens betydning

Ole Dreier: *Psykosocial behandling. En teori om et praksisområde. Dansk psykologisk Forlag, 1993. Kr. 125.*

Af Karen Vibeke Mortensen

Det var med en vis tvævn, jeg sagde ja til at anmelde Ole Dreiers doktordisputats, eftersom den ligger inden for den kritiske psykologis område, som jeg ikke har dybere kendskab til. Der er da også kapitler i bogen, som indgår i en mere intern debat inden for den kritiske psykologi, og som jeg ikke føler mig kompetent til at vurdere. Imidlertid drejer hovedparten af indholdet sig om klinisk psykologi og psykoterapi mere generelt, ligesom et omfattende kapitel direkte handler om grundproblemer i psykoanalysens behandlingsteori. Det ser altså ud, som om Ole Dreier gerne ser en dialog med psykologer også inden for andre retninger den den, han selv tilhører.

Bogen består af en række artikler, der tidligere har været offentliggjort i tyske og engelske tidsskrifter og samleværker i perioden 1984-1990. Som det fremhæves i indledningen, er det stadigvæk umiskendeligt en artikelsamling, hvad der giver bogen et noget fragmentarisk præg, ligesom det uvægerligt medfører gentagelser. Som læser generes man måske mindre af det fragmentariske, mere af gentagelserne, som i forening med forfatterens meget brede skrivemåde i mine øjne gør bogen til ganske tung læsning. Hvad der yderligere bidrager hertil er, at bogen i eminent grad er en teoretisk bog om praksis, i så høj grad at den vist kun indeholder et eneste praktisk eksempel. Det kan diskuteres, om det overhovedet er en god idé at udgive en artikelsamling af denne art i den foreliggende form. En gennemskrivning af bogen, som fik den til at fremtræde som en helhed, og hvor den så til gengæld kunne forsynes med nogle af de eksempler, den så hårdt savner, ville gøre den langt mere attraktiv.

Hovedvægten i bogen ligger på socialpsykologi, personlighedspsykologi og klinisk psykologi, men omfatter også, som der gøres opmærksom på i forordet, almen psykologisk og metodologisk stof.

Bogen rummer kapitler om personlighedsbegrebet i psykolo-

gisk teori og praksis, psykiske sygdomme i kritisk psykologisk belysning, grundproblemer i psykoanalysens behandlingsteori, klienters interesser i psykoterapi, terapeutiske tænkemåder, supervision og efteruddannelse. Der er derudover et kapitel, som er en kritik af en specifik form for behandling af overvægt, som måske har mindre almen interesse.

Samfundsaktør

Ole Dreier argumenterer for at udvikle det psykologiske personlighedsbegreb i overensstemmelse med den kritiske psykologis menneskesyn, så personligheden i højere grad ses som en samfundsmæssig aktør. Han ser mennesket som i den grad afhængig af sine forskellige handlesammenhænge, at han argumenterer imod at tale om integration af den enkelte personlighed. Det individuelle betydning og personlige egenskaber nedtones til fordel for de konkrete handlesammenhænge. Psykiske problemer ses i høj grad som følger af konflikter mellem mennesker, som igen ses som nogle, der opstår af betydningsfulde forskelle mellem deltagernes objektive handlemuligheder. Hvad jeg synes, man i høj grad kan savne, udover et mere sammenhængende personlighedsbegreb, er en større forståelse af menneskers evne til symbolsk handling. Netop disse mangler synes at gøre det vanskeligt for Ole Dreier at forstå klienters muligheder for at bringe dialogen fra det terapeutiske rum til udtryk i konkret handling, og vel at mærke: uden at det hele ender i 'gold psykologiseren'.

Psykologens rolle

Nogle af bogens i mine øjne væsentligste og mest interessante bidrag er da logisk nok også dem, der tager fat på psykologers samfundsmæssige og arbejdsmæssige

placering. Ole Dreier kritiserer her med rette, at der ofte er alt for lidt bevidsthed om, hvad psykologers placering og arbejdsbetingelser har af konsekvenser for vores faglige arbejde, ligesom han påpeger, at psykologer har tendens til at lade andre tildele og foreskrive os vore opgaver, og at terapeuter ofte arbejder i institutioner med andre hovedformål end terapeutiske. Han påpeger bl.a. det dilemma, terapeuter kan komme til at befinde sig i ved på den ene side at bestrebe sig på at tilfredsstille arbejdsgiveres og andre samfundsmæssige instansers krav om kontrol med, hvad der foregår i det terapeutiske arbejde, og på den anden side at vide, at man som terapeut netop ikke kan være eneansvarlig for, hvad der foregår i det terapeutiske forløb, og dermed rent faktisk ikke har mulighed for at opfylde forventningerne.

Der står ligeledes vigtige ting om supervision, hvor Ole Dreier påpeger behovet for en nærmere udforskning af, hvad der egentlig foregår i supervision, et behov, der kan føles særlig påtrængende netop nu, hvor kravene til supervision og efteruddannelse øges. Også den fremherskende privatisering af efteruddannelser, hvor den hårde konkurrence let kan føre til stadig øgede kvantitative krav, fordi de er lettere at tage stilling til end kvaliteten, er et aktuelt og vigtigt emne. Jeg kan derimod ikke tilslutte mig Ole Dreiers forslag til løsning af efteruddannelsens problemer ved at knytte den til arbejdspladsen som systematisering af erfaringer og handlemuligheder dér. Det er selvfølgelig en nødvendighed, at noget sådant foregår (og det gør det bestemt ikke altid), men det er ikke en erstatning for efteruddannelse uden for arbejdsstedet.

Mens Ole Dreier har et skarpt blik for ulemperne ved den sidstnævnte form, som han ifølge mine erfaringer overvurderer ganske meget, synes han helt at overse de begrænsninger, der ligger i at

knytte efteruddannelsen alene til arbejdspladsen.

Selvkritik

Man kan naturligvis ikke med rimelighed bebrejde en kritisk psykolog, at han er kritisk. Derimod kan man måske nok undre sig over, at han ikke forholder sig mere kritisk til sin egen kritik, end tilfældet er. Det er alt for let-købt at kritisere psykoanalysen alene på baggrund af Freuds driftsteori og at affærdige alle de nyere videreudviklinger inden for psykoanalysen med en bemærkning om, at de blot bygger videre på de grundtræk, han behandler i artiklen. Han bygger oven i købet en væsentlig del af sin kritik på Freuds abstinensregel, som lægges til grund for en antagelse om, at man i psykoanalysen ikke skulle interessere sig for sine klienters faktiske liv. Det ansføres også, at terapeuten ikke giver emotionel støtte, eller at det er den *reale* afhængighed i klientens livsforhold, der overføres til terapeuten. Her savnes også forståelsen af det symbolske. Tænk, hvis en teoretiker med Ole Dreiers fremragende analytiske færdigheder dog havde kastet sig over kritik af de nyere former for psykoanalytisk psykoterapi, det havde været ulige interessanter – men måske også sværere, eftersom en række af de kritikpunkter, der her er rejst, ikke med rimelighed kunne fastholdes.

I det hele taget kan man kritisere bogen for ofte at sigte for lavt i sine angreb. Det er jo ikke så svært at kritisere en 'traditionel psykologi', når man derved forstår en naiv positivistisk psykologi.

Ole Dreier kritiserer psykoanalysens tolkninger, men han skriver dog selv om behandlerne af overvægt, at 'de må kunne komme til at gennemskue spiseadfærdens 'forskudte' funktionalitet med hensyn til at regulere konfliktfyldte, hindrede livs- og udviklingsmuligheder, så de kan op-

fatte de 'bagvedliggende', interpersonelle formidlede, 'egentlige' konfliktkonstellationer og tage fat på at overvinde dem'. (Min understregning). Det synes i hvert fald at være betænkelig nær på en tolkning, hvad der her anbefales.

Kritikangst

En af mine hovedindvendinger mod bogen angår dens forhold til den konkrete praksis. Der er noget virkelig paradoksal i, at en psykologi, der i den grad betoner handlingens betydning, forholder sig så abstrakt til sit emne, som det her er tilfældet. Og man kan spekulere over, om det mon skyldes et vist ubehag ved at forlade den (bækvemme?) kritiske situation og give sig til at handle, hvorved man jo uvægerligt også udsætter sig for kritik selv. Angsten for kritik synes at give sig udslag selv på det sproglige plan, hvor der i mange sætninger optræder ophobninger af verber eller navneord med næsten ens betydninger. Det er måske kun en stilistisk maner, men Ole Dreier ville gøre både sine læsere og sig selv en tjeneste ved at forenkle sin skrivemåde.

Jeg kunne under læsningen ikke undgå at blive helt glad for alle disse andre kritiserede psykologier, lige fra differentialpsykologien til den eksistentialistiske, som dog har turdet vove pelsen og omsætte deres mere eller mindre ufuldstændige teorier til handling, og som faktisk – uanset hvad der ellers måtte være at kritisere – dog har udrettet en hel del i verden. Den kritiske psykologi har efterhånden eksisteret i en række år. Det er mit indtryk, at hvis den ikke efterhånden kommer ud af starthullerne, vil den blive overhalet indenom af alle mulige andre retninger, som – udover at forholde sig kritisk – også har en praksis at tilbyde.

Karen Vibeke Mortensen er cand. psych. og privatpraktiserende.

*Læs, hvis De tør
Tænk over det, hvis De kan tænke selvstændigt
Giv videre, hvis De har mod til det*

Til alle og især til dem, som har noget med politik at gøre eller bare vil vide lidt mere

Det handler om Danmark og Vest-Europa

Den ukendte politiske virkelighed

De har sikkert hørt begreberne: formynderi, overvågningssamfund, samfundsstyring, sindskontrol, gennemsigtigt samfund, diskret ledelse, politistat, omklammering af den enkelte, trusel fra den moderne stat, moderne slaveri og måske også andre ord i denne stil. De vil lede forgæves i et bibliotek efter en bog, som tør forklare disse begreber på en udførlig måde. Medierne ymter somme tider disse begreber ellers høres der intet mere.

De vil spørge med det samme, hvordan et enkelt menneske, som oven i købet er indvandrer, kunne tilegne sig viden, som kun de store i dette land besidder. Det skete, fordi jeg er blevet brændemærket som den, som skulle levere både sind og krop til medicinske eksperimenter uden at få dette at vide. Min bolig blev både aflyttet og afkigget, jeg blev skygget og nogle "venner" forsøgte at få mig til at klæde mig af til skindet. Forgæves!

Oplysninger om, hvordan jeg har det, må være højt værdsat. Jeg nægtede at arbejde i usunde vilkår og forbedrede selv arbejdsvilkårene. Jeg mødte uventede problemer og mærkelige og ubehagelige hændelser. Da jeg skrev en "uinteressant" bog intensiverede den på dette tidspunkt for mig ukendte fjende sine angreb på mig. Skridt for skridt opdagede jeg fjenden og den ukendte politiske virkelighed omkring mig. Dette er skitseret i de to bind af bogen: **Lad kendsgerningerne tale**".

Bogen indeholder kun en del af mine oplevelser og iagttagelser ellers ville det have taget for lang tid at overføre det til papir. Manuskriptet til bogen opstod i skovens lysninger. Jeg er blevet jaget bort fra min egen bolig og har måttet opholde mig i det fri i over 3 år.

Jeg fik heller ikke ro i det fri. Løse hunde gøede i skoven, nogen råbte, en anden legede med en startpistol eller noget i den retning, man fældede træer ikke langt fra mig, små flyvemaskiner og af og til helikoptere fløj over mit hovede, nogen kørte på knallert på veje, hvor det var forbudt osv. osv. Det hele varierede både i art og styrke afhængigt af tid og sted men tog voldsomt til i styrke om natten. Mine forfølgere brugte også den moderne og diskrete pisk og stok: ultra- og infralyd.

Jeg gentager, dette er en fortælling fra nutidens Danmark. Og den er sand.

Jeg giver enhver lov til at kopiere bogen og denne skrivelse gratis.

Det kan De bruge, hvis De tør og hvis De vil. Gratis.

Kære læser! Nu vil jeg gøre Dem lidt fortrolig med vores ukendte politiske virkelighed

Forhistorien

Det har ikke været så sjældent, at magthaverne har skaffet sig af med besævrige elementer, eller som man i dag kalder dem anderledestænkende, på en måde som var på kanten af det lovlige eller simpelt hen betød brud på loven. Sådan har det i historiens lange løb ikke kun været i enevældige monarkier/diktaturlande man også i demokratiske lande.

Kætterbål, duelmord, skandaler, intriger, snigmord, sindssygeegørelse, uretfærdig fængsling osv. Mange foregangsmænd for nye ideer endte deres dage på voldsom vis. Forfattere til bøger, vi beundrer i dag, tilbragte resten af deres liv på anstalter for sindssyge. Politiet har gennem alle tider samlet data om borgerne - for en sikkerheds skyld. Man har vedtaget love, den brede befolkning intet kendte til. I Danmark var der en lov, som tillod sterilisation af kvinder, hvis intelligenskvotient lå under 70. I mange europæiske lande gjaldt i mellemkrigstiden en lov, som tillod politiet at skyde "en samfundsfjende" på åben gade, når han var blevet dømt bag lukkede døre.

Itresserne begyndte regeringerne at udstyre efterretningstjenesten, politiet og andre samfundsvogtere med midler, som i praksis betød en revolution. Samtidig blev den brede befolkning ikke informeret om det og tit holdt ganske uvidende:

Lad mig give nogle eksempler

- Aflytningsmikrofoner og afkigningskameraer i næsten mikroskopisk størrelse og af en sådan form, at det er næsten umuligt at gardere sig
- En ny for almenen ukendt lære om hvordan ultralyd og infralyd påvirker vores krop og vore sanser og hvor pinefuld den kan være. Ultralyd bruges som den moderne diskrete pisk.
- En række psykofarmaka, som påvirker vores stemning. Kun et svagt ekko af dette har hidtil kunnet spores i tilgængelige medier.
- En række kemiske stoffer som påvirker vores krop. Klømidler, øjenirriterende pulver, midler som gør folk syge som var det af naturlige årsager, midler som begrænser bevægeligheden osv. osv. "Våbenlisten" er utrolig lang og strengt hemmelig.
- Dataudstyr som kan rumme flere detaljer fra en én borgers liv, end han/hun selv kan huske

Humlen i det hele er, at disse midler gør det muligt at udspionere, tvinge til en bestemt handling og eventuelt pine en bestemt person diskret (læs hemmeligt) mens andre mennesker ikke lægger mærke til det. Mange toppolitikere og embedsmænd har i forskellige tidsaldr været næsten besat af ideen om at kunne styre og kontrollere både folkets hjerner og hjertes. I USA i krigstiden ligestillede man programmet "sindskontrol" med udvikling af atomvåben.

Historien kan belære os om, at hesten og smedens kunst skabte ridderen. Ridderen skulle forsvare bonden, som brødfødte ham og hans hest samt smeden, men ridderens efterkommere tog herredømmet over bondens og smedens. Foregår der her i Vest-Europa en udvikling, som er analog med dette?

Ud fra det, jeg har set, hørt og læst om, vil jeg tegne et magtbillede af Danmark.

Formynderi

Bag lukkede døre beslutter landets nomenklatur, som kalder sig selv "landets diskrete ledelse", hvem der skal besætte en stilling, hvem der ikke skal have succes i arbejdet, hvem der skal forfølges (diskret selvsagt), hvem der skal gøres sindssyg (diskret selvfølgelig). Mange instruktioner fra landets diskrete ledelse eller som de andre kalder dem "de fineste i samfundet" er blevet udarbejdet på internationalt niveau. Nomanklaturens instruktioner føres ud i livet af Det Danske Hemmelige Parti (DHP).

Det Danske Hemmelige Politi (DHP)

Dette afsnit er ikke skrevet på grundlag af gætterier, men baseret på et godt kendskab. I den lange kamp med DHP har jeg lært mig at kende dem rimelig godt. Det, at jeg tit er i stand til at forudse, hvad DHP vil gøre i en given situation, vidner om, at dette kendskab svarer til virkeligheden og ikke er indbildt. Jeg mangler kun indblik i deres indbyrdes tjenesteforhold. Jeg savner også kendskab til DHPs forhold til det uniformerede politi. Jeg har set, det uniformerede politi klædt i civil hjælpe DHP. Men jeg har også hørt, hvordan nogle DHPere stolt erklærede, at de ikke var politibetjente. DHP udgør en stor blandet skare mænd og kvinder i forskellige aldre, men raske unge folk er stærkt repræsenteret. Bortset fra en grøbund blandt ansatte i PET (Politiets Efterretnings Tjeneste) har de civil job. En del arbejder på fuldtid, en stor del arbejder på deltid og for en stor dels vedkommende er jobbet reduceret til et navn, de præsenterer sig med overfor omverdenen.

Ingen af dem, bortset fra ansatte i PET, indrømmer, at de har noget fælles med efterretningsarbejde. De undervises i psykologiens lære og dens praktiske anvendelser. Mange af dem motionerer. Nogle har øvelser med våben. Alle samfundsgrupper - især servicefag - er spækket med folk, som samarbejder med DHP. De har en vis tilknytning til DHP, udfører dets opgaver. DHP sikrer dem arbejde og et bekvemt liv. DHP henter sine medlemmer og hjælpere fra alle samfundslag, indvandrere er stærkt repræsenteret. Det er tit ubegavede og dovne folk, som uden DHPs hjælp i stort omfang ville have på socialkontorer.

Det må tages for givet, at DHP har sine folk på alle samfundsposter: i TV, på arbejdspladser, i organisationer, på undervisningssteder, i boligkomplekser. Jeg tør gå så vidt som til at hævde, at der næppe findes en menneskeforsamling, uden mindst 1 DHP'er eller en af deres hjælpere. Nogle steder sætter DHPere præg på hele institutionen. Folk gætter, de er betydningsfulde, men undlader at spørge hvorfor.

Sundhedsvæsenet samarbejder tæt med DHP og læger, især psykiatere, skal ses som DHPs håndlangere. Sagen med lægers dobbeltjournaler er bare en krusning på vandoverfladen forårsaget af det, som foregår i dybet.

DHPs hovedarbejdssætninger kan formuleres således:

- at udspionere absolut alle mennesker i kongeriget Danmark.
- at pådutte folk bestemte synspunkter og handlingsmønstre
- at censurere "uønskede" synspunkter og nyheder bort
- at styre den enkeltes laden og gøren
- at forfølge de uartige
- at gennemføre specielle opgaver.

Trangen til at udspionere et medmenneske antager patologiske dimensioner. På 2 arbejdspladser har jeg sandet, hvordan lokaler blev aflyttet (og på et sted også afkigget), skuffer i skriveborde blev gennemrodet, lommer i frakker undersøgt og folk blev tilskyndet til at fortælle om deres privatliv. DHPere udspionerer også hinanden indbyrdes(!)

Mange DHPere udstyret med kommunikationsudstyr og ledsaget af en hund tager på overvågningsture. De klæder sig sådan, at de kan identificere hinanden indbyrdes, men menigmand fatter intet.

Mange DHPere specialiserer sig. Nogle spiller forestillinger med henblik på at påvirke tilskuerne. Andre speciale er at trække ting op af folks lommer. Endnu andre sættes til at udføre DHPs opgaver på posthuse, i forretninger, på kontorer. Tit væmmes personalet ved at udføre disse opgaver osv. osv. DHP formår at inddrage lokale folk til at hjælpe sig. Magt tiltrækker især svage sjæle.

Jeg har været i Sverige, Tyskland, Østrig, Holland, England, det daværende Jugoslavien, Italien, Frankrig, Schweiz. I alle disse lande befandt der sig tilsvarende hemmelige politier. De lignede hinanden så meget, at de må have fælles uddannelsescenter. Samarbejdet mellem de er så tæt, at Europa på dette område allerede er integreret.

Overvågningssamfundet

Dette ord skal tolkes således, at alle samfundsmedlemmer udspioneres og alt lægtes i dataregistre. Her? - ? - ? kan nogen anfægte mig og sige, at det jo er politiets opgave at holde øje med os alle sammen. Og at sådan har det hele tiden været. Så svarer jeg, at i dag er DHP udstyret med midler, som gør det muligt at kigge i de områder, de ikke kunne kigge i før, så privathjemmets ukrænkelighed, og brev- og telefonhemmeligheden er blevet reduceret til propagandasnak.

Og her nævner jeg nogle vidundere, som burde få lovgiverne til at tænke lidt på fremtiden:

- Der findes en spray, så gør konvelutten gennemsigtig, så brevet nemt kan læses.
- Nogle fotokopieringsmaskiner har fået indbygget næsten mikroskopiske kameraer.
- Der findes udstyr, som kan aflæse en bils nummerplader
- der findes et datasystem, som kan finde en person, efter hans fotografi.

Og jeg tror ikke, jeg kender alt. Det ville være svært at gisne om hvordan aflytningsture på politistationer er udstyret og i fremtiden vil være udstyret. Her glemmer man det mest væsentlige altså at **staten er til for folkets skyld og ikke omvendt**. Den fortsatte vækst af DHP i rolige tider, som vi oplever netop nu og udbygning af overvågningen er i sin essens en trusel mod folkestyret. Det at DHP'erne også overvåger hinanden indbyrdes bør ikke berolige nogen.

Det som DHP gør, var på kommunisternes ønskededler og der afholdt man også "frie" valg til landets parlament. De kommunistiske partier og partier i andre diktatorlande skjulte ikke, at de ville holde øje med ethvert menneske for samfundets og hans egen skyld. Hver af os har en "ven"(!), som holder diskret (selvsagt) øje med en.

Det gennemsigtige samfund

Dette begreb skal forstås ved, at øvrigheden kan trække alt ud af DHPs register med hensyn til personlige data om enhver fra almuen. Det er højst tænkeligt, at der findes visse begrænsninger for de nedre grupper af øvrigheden. Det drejer sig ikke om let tilgængelige data som alder, indkomst, uddannelse, arbejds erfaring, men om personlige data som: Detaljeret livshistorie, fysiske skavanker, sex- og spisevaner, familieforhold, venner og bekendte, fritidsinteresser, forbrug af tobak og alkohol, kropsbygning, natur og karakter osv. osv. Og alt har interesse. Så lagrer DHP også tilsyneladende ubetydelige data som skonommer, sminketype, yndlingsbeklædning, hobbyer osv. Alt absolut alt! Det lyder utroligt og underligt. I min bog har jeg beskrevet, hvordan DHP udnytter alt dette.

Aflytning af private boliger og telefonsamtaler er en velkendt sag. Nu afkigges de også. Det betyder i praksis, at en lejligheds indre kan ses på en skærm hos en nabo eller på en politistation. Private boliger undersøges også mens beboerne er ude eller sover. Husaffald undersøges også.

DHP har adgang til alle landets dataregistre. "Tilfældigt" mødte personer på gaden, i butikken, osv. udspørger titetanende mennesker og ajourfører DHPs dataregistre. Dette foregår hovedsagelig ved samkabelig sludren. Mænd eller kvinder, der taler med en DHP'er, aner ikke, de er blevet skygget og at samtalepartneren har ventet på dem og er udlært til at trække oplysninger ud af folk. Næsten alle her en "ven" som enten er DHP'er eller har tilknytning til DHP. "Vennen" stiller spørgsmål, DHP har bedt ham stille.

Læger trækker mange oplysninger ud af folk. og DHP kan nemt gøre folk småsyge (læs forfølgelse), så skynder folk sig til lægen. En læge kan spørge folk om alt mellem Himmel og Jord. Sandheden er jo en kompliceret sag.

DHP undersøger også visse personers personlighed. Det gør de diskret - selvsagt. Og her er nogle smagsprøver:

- I en forretning giver en kassedame en undersøgt person 100 kr. for meget i byttepenge. Det er op til personen om han giver hundredkronesedlen tilbage eller beholder den.
- I en rendesten ligger en hårdt kvæstet due. En gammel kvinde beder den undersøgte person om at forkorte duens lidelser altså om at dræbe den. Den undersøgte mands reaktion og eventuelle handling bringer mange oplysninger om hans karakter. Det hele beskrives og filmes måske fra et vindue i en nærliggende ejendom.
- Et muntert selskab indbyder forskellige personer til at deltage i et spil. De forsikrer, at man vil blive holdt skadesløs under spillet. Under spillet testes reaktionshurtigheden og iagttagelseevnen.

Kun fantasien sætter grænser for den slags diskrete undersøgelser. Hvis DHP vil kende folks politiske farve og overbevisninger, så ringer Gallup til dem. En journalist kan pludselig bede om et interview eller et medlem af et "videnskabeligt" selskab finder vej til et hjem og vil selvfølgelig udfritte om dit og dat. Og der er utroligt mange gigabyte i dataregistre.

og alle lægges i dataregistre

Samfundsstyring

Når man blot nogenlunde husker fortiden, kender lidt til verden, og gider tænke selvstændig og upåvirket, så bemærker man hurtigt, at mediernes tager bestemte synspunkter og mange sager, som om de fik ordre til det fra et bestemt sted. Nogle emner ties ihjel. Folk, som er kommet indbyrdes i strid af politiske grunde, bliver enige på visse punkter uden at tilkendegive det. Erhvervslivet optræder tit som om, de følger en instruktør. Det ser også klart ud som om skoler, biblioteker, fritidsorganisationer m.v. følger instrukser udefra. DHP-ere præsenterer deres personlige (!) synspunkter i "private" samtaler på arbejdspladser, i fritidsinstitutioner, i boligområder og lign. Indholdet af deres synspunkter og måden, de bliver videregivet, er blevet præpareret af specialister i samfundspåvirkning. DHP påvirker også folk gennem sin optræden i mange situationer. Folk efterligner tankeløst.

Styring af den enkelte

Muligheden for indgriben i den enkeltes privatliv er større end man sædvanligvis kan forestille sig. DHP ved alt om den enkelte, og hans svagheder, mindst en af hans venner er deres mand/kvinde, de råder over en hær af diskrete skuespillere. DHP kan organisere omgivelserne med henblik på at påvirke ham. Den enkelte hører det samme spørgsmål fra mange munde, f.eks. "Ole, hvorfor flytter du ikke fra dine forældre?" Han/hun kan også komme til at lytte til en samtale mellem ham ukendte personer. Samtalens indhold er rettet mod ham ... diskret selvsagt.

Det har hele tiden været et åbent spørgsmål for mig, om DHP anvender hypnose. Jeg er stødt på mange ting, som kan tyde på at de bruger det, men det er for lidt til at besvare spørgsmålet. Der forskes intensivt i hypnose og resultaterne omtales næsten aldrig i tidsskrifter eller aviser som almen læser. For at påvirke den enkelte kan DHP sprede rygter, og spredning af rygter, som langt fra altid er sande, er deres rutine. De kan også arrangere en forestilling med henblik på at bearbejde den pågældende psykisk.

DHP kan også besætte stillinger hos private og offentlige arbejdsgivere. Det drejer sig om alskens stillinger. Alt foregår selvsagt diskret. Personen, som gerne vil have en stilling kan få et tip fra en bekendt, som enten har tilknytning til DHP eller er blevet bedt af en DHP'er om at videregive oplysninger. Den arbejdssøgende kan få leveret en avis med tilbud på et avisabonnement. I avisen står en annonce for arbejde. Det drejer sig om netop den stilling, DHP vil sætte ham ind i eller skubbe ham ind i.

At fyre en person er en nem sag for DHP. Jeg gentager: Arbejdsgiverne - både de private og de offentlige - gør, som DHP forlanger. Tit lokkes den enkelte til at forbyrde sig mod en lov eller mod moralen.

Forfølgelse af samfundets "besværlige" elementer

Her kan man fra starten anfægte mig og sige, at der er mange organisationer, regeringen mildt sagt ikke er begejstret for. Og man kan minde om, at for bare nogle år siden var der her i Vest-Europa et utal af organisationer, sammenslutninger og lign., hvis langsigtede mål var indførelse af proletariatets diktatur. Og til sidst kan man her tilføje, at for KGB var Vest-Europa et gennemsigtigt kontinent. Det er ikke løgn. Men det er heller ikke løgn, at DHP og dens søsterorganisationer simpelt hen ikke kunne have formået at udspionere disse organisationer og KGBs agenter tilstrækkeligt for til at kunne kompromittere dem i samfundets øjne. Det forholder sig sådan i det virkelige liv, som allerede Homer udtrykte det kort: Et er at jage en hind, noget andet er at kæmpe mod bevæbnede mænd." Det er højst sandsynligt at frygten for, at en stærk modstander ville afsløre DHP's brud på loven og dens mange hemmeligheder, gjorde DHP så ineffektiv i kampen mod Moskvas agenter.

Efter det, jeg har læst og hørt fra radiostationer, det som jeg selv har set og det, som andre har fortalt mig, tør jeg berette, hvem der forfølges af DHP og hvordan. Jeg gentager, at min viden om DHP sikkert ikke omfatter hele dets virksomhed:

- Organisationer angribes uhyre sjældent for deres tanker eller de ideer, de står for. De anklages for at have rod i finanserne, for misligholdelse af ejendomme og lign.
- Det kan slet ikke udelukkes, at DHP står bag sexskandaler og brud på loven begået af kendte skikkelser. Jeg ved, de har folk til netop dette arbejde.

- Jeg kender 2 tilfælde, hvor DHP har angrebet folk fra almenen, som interesserede sig for ting, almenen ikke må interessere sig for.
- Jeg kender 3 tilfælde, hvor folk blev forfulgt af DHP uden grund (diskret selvsagt). Jeg formoder, de har ødelagt humøret hos en DHP'er.
- DHP forfølger folk hårdt inden de tilbyder dem samarbejde. Disse folk skal mindes om, hvad ulydighed overfor DHP betyder.
- Folk som leverer både krop og sind til medicinske eksperimenter uden at vide det, befinder sig under DHP's lup i strengeste forstand. Forsøgskaninens familie, venner og bekendte overvåges også og inddrages tit i samarbejdet. Forsøgskaninen skygges i alle døgnets 24 timer af mange personer. DHP kræver, at forsøgskaninen skal være føjelig og fortælle alt til "tilfældigt" mødte personer. For at gøre ham mør og forvirret piner eller torturer DHP ham på en moderne måde.

I dag tillader jeg mig beriget af min viden om DHP at oplyse, at jeg kender 2 personer, som også var prøvekilde for eksperimenter (a la dr. Mengele).

Nu vil jeg give et vist indblik i DHP's afpresnings- pine- og torturmetoder. DHP begrænser sig ikke til at bruge en enkelt af dem men anvender kombinationer. Jeg fik det umiskendelige indtryk, at deres fremgangsmåde er så rutineret, at der må være hundreder og måske tusinder af folk som DHP "oparbejdede". DHP sparer ingen kræfter for at holde sit virke hemmeligt. Tit beskuede jeg hvordan deres stræben og higen for at hemmeliggøre deres virke antog absurde og groteske dimensioner.

Ofret for DHP's pres og pineri får at vide af en "ven" eller en "tilfældig mødt" person, hvad han skal gøre, for at det skal blive godt. Selve DHP vil også tale med et besværligt element, men kun under 4 øjne. Det fortjener opmærksomhed, at DHP opfordrer sine ofre til at aflægge en visit hos en psykiater.

Og nu til pres, forfølgelser, pineri, tortur

Angreb på næringsvej

Et besværligt element kan få tildelt sundhedsskadeligt arbejde eller få opgaver, han/hun ikke kan overkomme. Klager han over arbejdspress, så får han at vide, han sækker bagud. Ledelsen kan også efterlade elementet fuldstændig uden arbejde. Og der hviskes intensivt omkring. Mange kommer uventet med mere eller mindre ubehagelige bemærkninger. Nogen kan ødelægge hans arbejde, nogen kan kaste hans notater i en snavset krog, hans personlige ejendele kan tilsvines, stjæles eller ødelægges.

- Elementet kan blive forbigået i tildeling af kurser, rejser, osv. eller simpelt hen fyret.
- Modtager elementet arbejdsløshedsunderstøttelse, så forsinkes udbetalingen.
- Er elementet student, elev, kursusdeltager, så får han/hun også problemer der.

Angreb i boligområdet

Den lokale DHP engel tilskynder nogle beboere til at udspionere og genere ofret sammen med ham. Her behøver man ikke forklare, at nabovrøvl kan være ubehageligt og nervepirrende. Tit vil naboer ikke deltage i disse lege, så flytter en af dem ud og hans bolig overtages af en professionel bødde og pinemester.

Det kan også ske, at alle naboer til elementet inviteres til et møde et vist sted, bydes på kaffe og proppes med løgn og instruktioner, om hvordan de skal bære sig ad, når de møder elementet. Nogle får tildelt specielle opgaver og/eller en speciel hund, som giver tegn når elementet er i nærheden.

For at overtale elementet til at trænge til en psykiaters hjælp, beskadiger DHP ere hans ting på en snedig måde, for at få elementet til at tro, han selv har ødelagt dem. Dokumenter forsvinder fra skuffen eller mappen i det øjeblik, der er brug for dem, og senere dukker de op et andet sted. Elementet bestjæles udenfor hjemmet og tyvekosterne efterlades i hans hjem. DHP's teknikere ombygger hans radioapparat sådan, at de hindrer ham i at høre sine yndlingsstationer. Det kan også betragtes som den nye moderne form for censur. Osv. osv. osv. DHP's vrede kan også gå ud over elementets børn og/eller kæledyr.

Bruddet i familieband

DHP formår at inddrage slægtringe i sit spil. De kan både pine elementet og bringe ham DHP's budskaber. En "smuk" person gør kur til elementets ægtefælle. Omgivelserne påvirker elementets børn, så de skaber

smertefulde situationer. DHP plejer at tilegne sig indflydelse på elementets familiemedlemmer inden de går til angreb på den egentlige samfundsfjende. Familiebånd lider ubodelig skade.

Larmangreb

Der larmes på absolut alle steder som elementet befinder sig (Da jeg sad med en bog i Det Kongelige Biblioteks læsesal, hørtes der larm fra håndværkeres redskaber).

Naboer flytter møbler om natten, det knaser i ruden, på gaden bremses biler voldsomt, og de har slidte bremses, togene rumler, i parken bliver græsset slået selv om det ikke er højt, i skoven fældes træer i nærheden af elementet, i en lille have trænger fortovet til reparation, hundene gør i nærheden af elementet, på stranden skrider og råber børnene osv. osv. Klager elementet til sin "ven", så siger "vennen": Du må være paranoid, det er jo den almindelige larm, vi lever i - gå til din læge!

Gammeldags metoder og den moderne psykologilære

Elementet drilles på gaden og i butikken, provokeres til at starte slagsmål, fornærmes, store stærke mænd griner ad elementet. Mange folk stiller elementet spørgsmål, der er ubehagelige for ham og de gør det på en uhøflig måde osv. Ægtefællen fornærmes. Elementet får et meget attraktivt sextilbud. Hvis elementet er sexuel afviger f.eks. homoseksuel, så vil DHP også passe på at han får et passende tilbud. Nogle tilfældige mødte personer på gaden eller i et tog tilbyder salg af varer til spotpris. Højest tænkelig er det tyvekoster. Elementet får mulighed for momsunddragelse. Groft sagt lokker DHP elementet til at bryde loven.

Infralyd

Som infralyd defineres lydbølger, hvis frekvenser ligger under 20 Hz. Det føles som rystelser. Virkningen af infralyd på menneskets legeme blev på et vist tidspunkt omtalt i medieme. Motorer, pumper, tog, maskiner osv. frembringer infralyd. DHP frembringer infralyd elektronisk. Infralyd kan føles som om lemmerne, maven eller en anden kropsdelt ryster. Infralyd kan forstyrre søvn. Den kan også forårsage skader på indre organer. Her skal man huske, at lyd faktisk er en kompliceret affære - kort fortalt drejer det sig om hovedfrekvenser og lydets harmoniske bestanddele og forskellige blandinger.

Først vil DHP hitte ud af, hvilken slags infralyd der påvirker elementet, og selvsagt vil de gøre det diskret. Mens elementet sover og hans soveværelse befinder sig under aflytning og afkigges, måske i infrarødt lys, frembringer en DHP-bøddel forskellige svage infralyde. Ved en bestemt infralyd rører elementet hånden eller benet eller vender sig. Nu ved bøddlen, hvilken infralyd der kan ramme elementet, når den bare sendes med større intensitet. Og jorden leder infralyd kilometervis.

DHP kan også gøre elementet overfølsom overfor en bestemt slags infralyd. Først hindrer de elementet i at sove. Når elementet udmattet falder i søvn udsætter de ham for visse rystelser. Nu bliver han overfølsom over for disse rystelser i en vis tid. Verden, vi lever i, er fuld af forskellige slags infralyd, vil føler det bare ikke.

Et lille billede vil forklare det bedst: På stationen står et diseldrevet tog. Toget sætter sig i bevægelse. Dieselmotoren drejer hurtigere og hurtigere. Den sender infralyd, den udsender ændres uafbrudt, den afhænger simpelthen af motorens omdrejningsfart. En af disse infralyde får elementet til at føle ubehag. Det kan også ske, når elementet står ca. 1 km fra stationen; jorden er en god leder for infralyd.

Og nu til pine- og påvirkningsmidler, almuen intet må kende til

Ultralyd - den moderne pisk

Ved ultralyd forstås lydbølger hvis frekvens er højere end 20 kHz. Menneskets øre opfatter ikke ultralyd men celler i menneskets hud opfatter visse ultralyde som nålestik, insektbid, en kradsen, osv. Ved stor intensitet kan oplevelser forårsaget af ultralyd være smertefulde. Disse for det menneskelige øre uhørlige lyde, får tit folk til ubevidst at stryge sig på næsen eller hagen eller røre med fingeren ved et sted på kroppen.

En af DHPs pinemestre holder øje med det besværlige samfundselement helst gennem skjult kamera, mens der sendes forskellige ultralyde i rummet, elementet befinder sig i. Det kan godt foregå hjemme hos elementet, i en kantine, i en togvogn (hvis elementet benytter den samme vogn), i et auditorium osv. osv. Under påvirkning af en ultralyd rører elementet med fingrene sin næse, sine øjenlåg sin pande eller han kradses sig på benet osv. Nu ved pinemesteren, hvilken slags ultralyd der påvirker elementet og hvilket sted han vil føle kradsen, insektbid eller andre slags smerter.

Ultralyd bør anses som den moderne pisk. Den efterlader ikke synlige spor, som for eksempel en rem med knuder på kan gøre. Sår efter remslag vil heles, men de usynlige spor efter intensiv brug af ultralyd kan være ubehagelig for et offer. Men kunne i gamle dage piske et menneske ihjel, i dag kan man drive ham fra forstanden og ofret vil sår sig selv.

DHP bruger den moderne pisk altså ultralyd til at genere elementet, forstyrre hans søvn eller til at give ham et budskab. DHPere kan sende ultralyd, som får elementet til at føle kradsen i øjenlåget og dette kan tolkes som et signal: "se!"

Et lille billede: Familien samler sig ved middagsbordet. En DHPer sidder ved skærmen i et af nabohusene. Onkel Albert er begyndt at sludre om noget, ingen af almuen må udtale sig om. Og han er så fræk, at han tør grine. DHP sender en masse ultralyde fra familiens eget stereoanlæg. Mens familien var på ferie, har nogen "forbedret" deres radio. Onkel Albert sanser ubehag i ansigtet. Han ved, nogen på en mærkelig måde angriber ham. Han ved også, ingen ville tro ham eller ingen turde tro, hvis han ville prøve at fortælle det Han bliver tavs, som mange vil blive det i fremtiden

Brug af insekter og andre leddyr

Såvidt det er mig bekendt bruger DHP lopper, lus, som sætter sig omkring kønsorganerne, flåt og måske også små gule dyr af edderkoppefamilien. En gang fik jeg sikkerhed for at DHP anvendte disse dyr, da en ung mand plantede flåt i min skjorte, mens vi rejste med et overfyldt tog. DHP anvender leddyr, når de vil kortlægge en persons følsomhed overfor ultralyd ellers bruger de dem som pinemiddel.

Øjenirriterende pulver

DHP råder over udstyr til at sprede og udslynge øjenirriterende pulver. Det mærkes ubehageligt og øjnene løber i vand i lang tid. De kan også sprøjte med ætsende væsker.

Kløe mellem tærne og hudpletter

DHP kan smøre eller sprøjte skotøj med en speciel mikstur. Miksturen udvikler dampe, som absorberes af hudens fedtlag. Det drejer sig om mikroskopiske mængder af et uhyre aktivt kemisk stof. Det kan forårsage kløe mellem tærne. Mellem tærne samler sig noget af det fedt, huden udskiller. Her kan man se, hvorfor DHP interesserer sig for hvor ofte et element vasker sine fødder. Miksturens dampe kan også forårsage pletter på huden. Her mærkes ingen smerte men det hele ser skrækkeligt ud. Meningen med dette er at tvinge elementet til at besøge sin læge og/eller at pine og forskrække ham/hende.

Kemikalier, der gør det svært at røre et lem

DHP kan smøre fodtøj indefra eller sprøjte det indvendig med et kemikalie. Kemikaliet gør, at man får ondt i foden, når man rører den. Det udmønter sig i besværliggørelse af gangen. Det er højest sandsynligt, at DHP bruger et velkendt præparat til fjernelse af hård hud.

Helvedesild i mundhulen og på tungen

DHP kan tilsætte giftstoffer til madvarer og drikkevarer, hvis virkning mærkes som Helvedesild i mundhulen og stærk kløe på tungen. Generne ligner til forveksling ubehageligheder forvoldt af et groft overforbrug af cigaretter. Ryger man, så bebrejder man sig selv! Og det er alovor, fordi en del af laget af slimceller forsvinder.

Først kortlægger DHP elementets spisevaner til mindste detalje. Så tilsætter de giften til de varer elementet plejer at spise. Giftstofferne har en kumulativ virkning og der går lang tid til inden huden på tungen eller i mundhulen begynder at reagere.

Jeg har sandet, at hele partier af visse varer blev forurenede med giftstoffer. I nogle forretninger lå der kun ganske få varer, af dem jeg plejede at købe. På grund af den lange kumulative virkning, kunne DHP forgifte en bestemt person uden at skade andre kunder ret meget. Giftstofferne har jeg konstateret i mælkeprodukter, grønsager, kødvarer og fiskekonserves fremstillet i udlandet (Hurra for det internationale samarbejde!).

DHP råder også over stoffer, som fremkalder smerte i maven, en langvarig diarre samt en meget ubehagelig smag i munden.

Psykofarmaka, som gør elementet ængstelig

Det kan man få drysset (eller dryppet) i kaffen eller indsprøjet sammen med et bedøvelsesmiddel hos tandlægen eller sikkert også på andre måder. Angstanfald bryder frem, når man bliver bare en lille smule truet eller forulempet ellers mærker man intet. Når man er bange, er man føjelig. Resten behøver ikke forklares.

DHP's sexkemikalier

DHP bruger mindst 3 slags stoffer, som påvirker sex: et øger sexlysten, et andet fjerner den fuldstændig, det tredje gør en mand impotent. Man kan indtage disse "sjove" kemikalier uden at ane det, i kaffen, i mælkeprodukter og højst tænkeligt også i andre madvarer. Det er ikke spor svært at indse, at disse midler under visse omstændigheder kan påvirke elementets handlemåde og følelser meget kraftigt.

Midlertidig sygegørelse

Jeg har gode grunde til at tro at DHP råder over kemiske stoffer, som gør folk midlertidig syge - symptomerne ligner til forveksling symptomerne på spansk syge.

Indførelse af DHP's diskrete kampmidler i det besværlige samfundselements krop

Her har jeg endnu ikke dannet mig et godt overblik, men kan dog fortælle noget interessant. Gifte og andre skadestoffer, som har kumulativ virkning, proppes i madvarer altså fiskekonserves el. pølser og/eller i drikkevarer allerede i fabrikken. DHP sørger for, at de stilles frem på det sted og til den tid, elementet køber ind. Ved kumulative giftstoffer forstås giftstoffer, som indføres i kroppen i mange små portioner. De virker, når de har ophobet sig i tilstrækkelig stor mængde. Gifte og andre skadestoffer i kaffe kan indføres ved at smøre kaffekoppen. Andre kampmidler sprøjtes ind i ofrets krop, f.eks. en hånd, som dråber: "Operationen" er smertefri. Udstyret kan indbygges i mange ting, f.eks. i en dametaske. Her behøver man ikke ret stor fantasi for at forestille sig, til hvilke formål dette udstyr kan bruges.

Er det alt?

Indeholder DHP's arsenal af midler til at påvirke, presse, forfølge et besværligt samfundselement flere midler, end det jeg har beskrevet? Svaret kan kun lyde: Ja. Der forskes intensivt og der findes mange "sjove"(!) psykofarmaka, diarremiter, nysemidler, osv. osv. osv. Jeg har visse grunde til at mistænke DHP for at råde over mange "spændende(!)" påvirknings- og pinemidler til enhver lejlighed.

Kære læser. Nu vil jeg beskrive 2 rutinemæssige DHP forfølgelsespraktikker. Her har jeg gjort så store erfaringer, at det danner grund for, at jeg kan tillade mig at kalde mig ekspert. Det angår søvnforstyrrelse og sindssygegørelse. Oven i købet vil jeg ynte en gåde forbundet med handieapgørelse.

Søvnforstyrrelse

I diktaturlande torteres fanger ved at hindre dem i at sove. I Danmark og højst tænkelig i hele Vest-Europa gøres dette diskret altså hemmeligt. Ingen tør skrive om dette! Der skal skelnes mellem 2 måder, hvorpå DHP laver søvnforstyrrelse. Jeg kalder Dem: Den diskrete søvnforstyrrelse og den grove søvnforstyrrelse.

Den diskrete går ud på, at DHP holder elementet søvnløs på en så snedig måde, at han selv tror, hans søvnløshed har sine rødder i hans dårlige helbred. Den grove går ud på at tvinge elementet til en bestemt handling. Elementes nabo, "avisbuddet" og/eller andre begynder uventet at støje om natten.

Den diskrete søvnforstyrrelse er uden tvivl udarbejdet på videnskabeligt grundlag. Den udføres af en DHP specialist på dette felt, som måske senere vil oparbejde elementet sammen med psykiateren. Lad et lille eksempel belyse metodens (u)væsen: Følsomme aflytningsmikrofoner og højst tænkelig også mikroskopiske kameraer, som kan se med infrarødt lys, er allerede installeret i soveværelset. Pinemesteren har kortlagt både sit offers søvnmønster og den almindelige støjbaggrund. Ca. 1 minut før det tidspunkt, man i soveværelset kan høre den svage lyd fra et tog, slår bødlen på en tromme. Elementet vågner og hører larmen fra toget. Nu larmes der udenfor huset for at holde elementet søvnløs. En bil bremser kraftigt, nogle folk går på gaden og snakker højt, en hund gør. Det er den almindelige larm elementet har levet i i så lang tid, men dens koncentration er større, end den, han gennem et langt liv har vænnet sig til.

Når elementet tidligt om morgenen falder i dyb søvn afudmattelse gør DHP'en hans søvn overfladisk ved infralyd. Bødlen har allerede eksperimenteret sig frem til frekvenser, som får elementets krop til at ryste. Nu indstiller han bare til denne frekvens på et apparat, som ligner en meget stor stereoradio. Alt gøres sådan, at lyden fra en lastbil vækker elementet. En mand fra en naboejendom sætter lastbilens motor igang. Det har han gjort i løbet af de sidste 4 år hver arbejdsdag klokken 5.15. En dag kunne hans lastbil pludselig ikke køre. Bilen blev bragt til et værksted. Nu er lastilen i orden, men dens motor larmer en lille smule højere end før.

Om dagen møder elementet sin bøddel. "Tilfældigvis". Bødlen retter sine ansigtsfolder som psykologilæren anbefaler. Han vil give elementet et venskabeligt råd "Du trænger til lægehjælp" Så vil han klappe elementet på skulderen ..

Den grove søvnforstyrrelse. Elementet udsættes for en kraftig larm om natten og hvis hans bolig er under afkigning også i det øjeblik, han lægger sig på sofaen om dagen. Beder elementet en larmmager om at tage hensyn også til hans beskedne person, så hører elementet, at alle larmer og larmmageren opholdt sig slet ikke i sit hjem netop om natten. Politiet vil ikke hjælpe.

En bekendt, en "ven", en tilfældigt mødt person, fortæller elementet, hvad han skal gøre. Lige før mødet udsættes elementet for larm, som skulle overbevise ham, om at mødet ikke er børneleg og at han skal være sød.

Sindssyggørelse

Sindssyggørelse består af forberedende behandling og egentlig sindssyggørelse. Jeg gennemgik ikke den sidste fase, så skriver jeg ikke om det. Men jeg tror at beskrivelse af den forberedende fase burde få mange til at råbe vagt i gevær.

I første fase kommer elementet til at opleve et utal af ubehagelige oplevelser, som efter DHP's hensigt skulle få ham til at tro at hans hoved fejler noget, at han intet husker og at han trænger til en psykiaters hjælp og måske til indlæggelse på et hospital.

Lad eksempler fortælle hvordan det går:

- Mens elementet sover eller er ude af hjemmet udskifter DHP en nykøbt vindjakke med en tilsvarende men 2 numre større.
- I en forretning får elementet øje på en billig vare. Han putter denne billige vare i indkøbsvognen: Når han senere checker bonen, erfarer han, at prisen på varen er højere end det, der stod skrevet. Han går igen ind i forretningen, men nogen har allerede udskiftet skiltet med prisen.
- Elementet laver en huskeseddel og lægger den i en skuffe i skrivebordet. DHP fjerner sedlen. Når den ikke længere er aktuel, så efterlader de den et andet sted.
- En person turrer elementet. Det kommer til en skarp ordveksling. Personen bemærker koldt: "Dit hoved fejler noget".
- Det lykkes for DHP at gøre en af elementets familiemedlemmer til sin håndlanger. Slægtningen besøger elementet og fortæller ham, han trænger til en psykiaters hjælp eller til indlæggelse.
- Elementet oplever et utal af begivenheder af denne art. Så starter DHP med at forstyrre hans søvn diskret. Af og til udsætter de ham også for et kortvarigt ultralydsangreb. Det besværlige samfundselement kradser sig voldsomt på hele kroppen mens DHP'ere morer sig ved skræmene.

DHP kan tilrettelægge den første fase (forberedelse) på mange måder, men de vil altid gøre alt for at få elementet til:

- at tro, han er psykisk syg
 - selv at søge "hjælp" hos en læge eller selv at søge indlæggelse på et psykiatrisk hospital.
- Jeg ved desværre ikke ret meget om hvordan læger og DHP gennemfører den egentlige sindssygegørelse og hvilke spor den efterlader på ofrets sind.

Handicapgørelse

Ved handicapgørelse forstås jeg en handling, som påfører en person varige fysiske skader. Det kan for eksempel være en beskadigelse af muskler i en arm, så personen mister kraften i hånden. Det kan også være en alvorlig svækkelse af hjertet. Handicapgørelse behøver slet ikke at efterlade synlige spor f.eks. en afhugget hånd. Vi lever trods alt i slutningen af det tyvende århundrede. Nogle lægelige behandlinger på anstalter for sindslidende f.eks. pumpning af luft ind under øjenlågene og andet er lige så pinefuldt som en hængning på en krog.

Jeg er sikker på, at jeg skulle gøres fysisk handicappet. Fordi:

- en kvinde allerede i 1985 råbte til mig "Du skal gøres sindssyg og fysisk handicappet, men jeg ved, du ikke vil finde dig i det!"
- efter en vis tid, da jeg forstuede mine muskler under en øvelse med et lod, fik jeg smerter i hele armen inklusive hånden. I dag tvivler jeg ikke på, at dette blev fremkaldt af ultralyd. Nogle år senere, da jeg var rask, forsøgte DHPere at straffe mig netop med denne slags ultralyd
- min huslæge anviste mig denne gang den samme læge-bøddel A.R., som nogle år senere ville sprøjte noget i mit forstuede knæ
- Der er også andre faktorer, hvis beskrivelse vil kræve meget plads.

Det, at den moderne lægevidenskab kan misbruges til at skade folk, er alt for evidenter. Men her dukker et vigtigt spørgsmål op: Var det et rent tilfælde, at jeg kom til skade under de rutinemæssige øvelser med loddet eller havde DHP en usynlig finger med i spillet. Læs **Den danske gåde** i I bind.

Censur i Vest-Europa

Officielt betyder man i Vest-Europa, at der ikke findes censur der, som sorterer mange politiske, samfundsmæssige, men også tekniske og naturvidenskabelige nyheder fra de lettilgængelige medier altså fra aviser, TV, radio. Det luner og styrker stoltheden over Vestens værdier, men det er bare løgn. Historiebøger og andre bøger "aktualiseres" regelmæssigt så nye udgaver indeholder ikke de fakta, "folket ikke har brug for". Vendingen i gæseøjne bruges af DHP. Jeg påtager mig gerne at nævne over en halv snes nøglekendsgeninger fra den anden verdenskrig og mellemkrigstiden, som blev censureret bort fra historiske bøger og aldrig nævnes i medierne. Aktualiseringsprocessen gik så vidt, at unge ikke kan fatte sammenhængen i historiske begivenheder.

Mange bøger, som før kunne købes frit, forsvinder fra boghandelen. Boghandlerne plejer at sværge på, at de aldrig har set en sådan titel. Mange bøger kan ikke sælges gennem boghandlerne. Nogle bøger sætter boghandlerne i baglokalerne. Det er hensynet til diskretionen eller groft sagt frygten for at DHPs virke kommer frem i lyset, som gør, at nogle bøger får lov til at være fremme en vis begrænset tid så forsvinder de med den forklaring at "folk køber dem ikke". Hvis en stærk organisation udgiver en bog, så er denne tid forholdsvis lang. Jeg hørte fortællinger om, hvordan en "konsulent" på et forlag kasserede et afsnit fra en bog og hvordan en bog blev holdt i baglokalet. Det at medierne ikke så sjældent undlader at skrive om visse begivenheder, bør ses som et tegn på censur diskret censur selvsagt.

Tilpasning til omklamring og dens følger

Trods ihærdige forsøg fra DHPs side på at holde et tæt røgslør over sit virke, ved en del af befolkningen, at folk udspioneres og dirigeres af DHP. Denne del af befolkningen har allerede tilpasset sig. Tilpasningen udmønter sig i, at de tilpassede er søde mod alle, tror på ingen, plejer at sige løgne, i deres inderste blæser på alt og betragter en bekvem tilværelse, som livets højdepunkt og deres pengepung som den allerhelligste ting i verden. De bevidste ved, at den nemmeste vej til en god stilling og et bekvemt liv er belagt med et godt forhold til betydningsfulde DHPere.

De betragter loven som en hensigtserklæring og som et propagandanummer for de dumme. I denne verden, hvor de gamle dyder er en saga blot og hver mand og kvinde har et smil på læben mens egoismen bunder i deres natur vil stagnation sætte sit præg på alt. Indstillingen hos befolkningen spiller en større rolle i samfundets udvikling end man tror.

En sød og venlig nabo, der aflytter folk, en smilende arbejdsleder, som roder i de ansattes frakkelommer, et dejligt barn, som udspionerer folk i parken, osv. forgifter simpelt hen menneskelige forhold. Derfor går tilpasningen til DHP ud over de svage i samfundet. Kun en dumrian vil opretholde virkelig hjertelige forhold til sine medmennesker. Sådan kan man endnu ikke sige om alle, men DHPs indflydelse vokser og den åndelige gift siver ud fra "de bevidste" til resten af samfundet. Både medier og politikere under DHP-pres undlader målbevidst at nævne mange tabuemer. Så bliver mange udtalelser og diskussioner til tågesnak. Mange ved om det og deres respekt for politikere kan roligt ligge på et lille sted. Ringeagt for politikere er mildt sagt usundt for folkestyret.

Fremtidsperspektiver

Allerede i dag findes der tekniske og videnskabelige forudsætninger for at hele samfundet kan styres fra et sted foran mange skærme, tastaturer, kontakter, drejeknapper. I dette rum kunne man på skærmen se hvert enkelt rum i en bolig, en bygnings indre, gader, veje samt høre, hvad folk sludrer om. På en anden skærm kunne man læse en given borgers livshistorie mere detaljeret end hun/han kan fortælle det selv. På en tredje skærm kunne man se, hvordan denne borger kan piskes med ultralyd, infralyd, elektrisk summen osv. og hvordan man kan få hån til at føle kløe i næsen, smerte i øret, prikken i foden osv. osv. Dette sted kan med rette kaldes magtrummet.

Fra magtrummet kunne man piske en borger overalt. Ultra- og infralyd kan jo sendes via radiobølger ligesom musik. Allerede idag kan S-togenes højtalere sende DHPs uherlige "musik". En dygtig tekniker vil kunne tilpasse folks TV, radioapparater osv til at modtage DHPs pinefulde budskaber.

Anvendelse af noget som til en vis grad er hypnose kan også være et magtredskab. Fidusen her ligger i, at teknikken gør det muligt at placere budskaber i en borgers underbevidsthed uden om overbevidstheden. Det kan gøres ved at sende en forvrænget tale via radio ved siden af en almindelig radioudsendelse. Det kan også være tale fra naboens radio, som ligger på grænsen, af hvad den "bearbejdede" borger kan høre, det kan også være billeder sendt via TV i en tid kortere end 1/10 sekund. Og måske findes der også andre muligheder.

Det tredje magtredskab, hvis eksistens folk ikke er klar over, er forskellige psykofarmaka, som kan påvirke stemningen og måske den enkeltes direkte handling. Det lurer lige om hjørnet, fordi der forskes meget intensivt. Her skal tages højde for, at disse kemiske underer kan man ikke kun få proppet i mad og nyselsmidler, men også få sprøjet ind i kroppen på en smertefri og diskret måde.

Fremtiden kan også byde på nye overvågnings- og påvirkningsmuligheder, som ikke kendes lige nu.

Hvis overvågnings- og påvirkningssystemet udbygges sådan, at det dækker alle borgere altså både manden på gaden og Folketingets medlemmer og revisorer og dommere, så kan man styre hele landet fra magtrummet, som man styrer dukkerne i et marionetteater. Dette system, hvis grundsten allerede nu er lagt, vil være mere end en politistat, det vil være det moderne slaveri. Det bizarre ved det vil være, at de moderne slaver selv tror eller foregiver, at de er fri mennesker.

Dette system vil ikke kun forstærke og udbygge overvågning og påvirkningspinemåde, som vi har allerede nu, men afføde en stor magtkonecentration. Beslutninger, som vedrører samfundet, vil blive taget af en lille gruppe. Denne magtkonecentration vil ligesom andre magtkonecentrationer, vi kender fra historien, kunne tage fejl - beslutninger, hvis følger er katastrofale for alle. Vi er på vej til noget, som kan kaldes Nyfeudalisme med Det Diskrete Aristokrati.

Jeg appellerer til alle om at tage kampen op mod denne udvikling. Kampen bør starte med at sprede sandheden om DHP.

Jeg vil ikke lege skjul med kendsgerningerne, så jeg skal også fortælle, at hvis De starter kampen, så kan De nemt komme i en situation, hvor den eneste værdige og fornuftige udvej vil være selvmord. Men hvis ingen vil modsætte sig, så bliver vi alle til moderne slaver. Nationer har jo de regeringer, de selv fortjener at have.

Post Scriptum

I den seneste tid er det lykkedes for mig at opklare endnu mere fra den ukendte politiske virkelighed. Her opgiver jeg kun 2 emner:

Hård hud/hudømhed: DHP kan smøre ting, en samfundsfjende bruger, med speciel "creme"(!). Dette pinemiddel gør, at huden på hænderne føles øm og irriterende. Højest tænkeligt bremser DHP's pinemiddel vandudskillelse fra huden. Midlet her en ejendommelig evne til at fæste sig til huden, når man bruger almindelig sæbe.

Mærkning af samfundsfjender: Alle ofrets dokumenter bliver pyntet(!) med ubetydelige skønhedsfejl - en lille fedtplet på papiret, et lille knæk på udlånskortet, en plet på frakken eller hatten osv. skal fortælle andre DHP-ere, der er nogen, de i det mindste skal holde øje med. Nu høster DHP udbyttet af langvarige medicinske forsøg på levende mennesker. De er i stand til at sætte mærke på selve menneskekroppen. De kan placere en kræftsvulst, så den kan ses. Svulsten vokser ikke, så dans vært forsøger ikke at fjerne den. En læge kan fraråde det.... De kan placere nogle mikrosvulster på højre hånd, så genkender en DHP-er ofret, når han/hun "venskabeligt" trykker ofrets hånd. Endelig er det lykkedes for mig at få bekræftet en 2 år gammel formodning fuldt ud; mærkning og andre operationer på det besværlige elements krop eller egendele gennemføres mens elementet sover. Ved hjælp af Gasser eller damp af specielle midler sættes elementet i så dyb søvn, at han/hun intet mærker.

Lidt om lille mig

Jeg blev født i 1935 i Warszawa (Polen) af jødiske forældre. Da krigen brød ud i 1939, overvejede min far, at vi skulle flygte til Sovjet, men mens han deltog frivilligt i det arbejde, der var forbundet med forsvaret af Warszawa, kom han til skade, og så kunne vi ikke flygte. Jeg blev smuglet ud af Warszawas ghetto i 1942, og opholdt mig en vis tid i det øvrige Warszawa. Der undgik jeg på mirakuløs måde flere gange døden. Resten af krigen tilbragte jeg hos en polsk familie i en landsby.

Min far omkom under krigen, men det lykkedes for min mor at flygte fra en KZ-lejr. Hun skjulte sig i Warszawa. Efter udkæmpelsen af opstanden i Warszawa blev hun, som hele resten af byens polske befolkning sendt til Tyskland. Efter krigen måtte vi starte på bar bund, men efter mange strabadser lykkedes det for os at få en rimelig tilværelse. Senere giftede min mor sig igen. Forholdet mellem min stedfar og mig var godt.

Beriget af min viden om DHP og dets arbejdsmetoder, har jeg gransket min fortid nøje. Idag tvivler jeg ikke på, at min familie blev valgt til at bruges til medicinske forsøg uden vores samtykke, fordi vi var svækket psykisk af krigen. Det kunne ikke være anderledes: repræsentanter både fra Vest og Øst tog en superhemmelig beslutning om at gennemføre medicinske forsøg på levende mennesker.

En "engel"(!) passede tit på, at jeg ikke havde det så godt, og at jeg altid skulle have noget at tænke over. Jeg har en velbegrundet mistanke om, at de gennemførte en række forsøg på mig. Trods dette fik jeg eksamen fra både mellemskole og en højere læreanstalt og var i stand til at etablere mig forholdsvis godt. Min mor gennemgik i overgangsalderen en psykisk sygdom, som endte med selvmord. Et ubesvaret spørgsmål lyder: Var det et diskret medicinsk forsøg?

Jeg var fuldstændig assimileret, polsk gift og havde ikke i sinde at forlade landet, men jeg var bange for, at jøderne ville blive gjort til syndebukke for den opløsning, der truede det polske samfund. Der taltes om, at i tilfælde af krig med Vesten, ville jøder blive lukket ind i en KZ-lejr.

Den nuværende DHP-er M.P. fortalte min kone og mig om de kår flygtninge i Danmark levede under. Min kone var begejstret, jeg var betænkelig, men jeg så min fremtid i Polen i mørke farver, så i 1972 rejste vi. Allerede i det første år af mit ophold i Danmark startede DHP på at teste sine diskrete kampmidler på mig uden at sige noget til mig. De skyggede mig uafbrudt, de passede på, at jeg ikke havde det godt og de prøvede i det hele taget at knække mig psykisk. Humlen i deres virke ligger i, at de gør

alt, hvad de kan, for at få en forsøgskanin til at føle sig ulykkelig i en sådan grad, at han/hun vil fortælle en "tilfældig" mædt person eller sin "ven" alt om sig selv. Uden forsøgsfrets fortællinger kan der ikke høstes fuldt udbytte af eksperimenterne. "Vennen" kan også give ham/hende et råd....

DHP skadede mig i mit arbejde, de arrangerede mange ubehagelige og smertefulde situationer, de ødelagde mine ting og bestjal mig, når de var sikre på, jeg ikke ville lægge mærke til det. Hvor jeg gik eller rejste, gik de efter mig og skadede og skadede, diskret selvsagt. De spredte ondskabsfulde rygter....

I Danmark prøvede jeg omsonst at sikre mig et fast job. Hovedsagelig stræbte jeg efter at få et job, hvor jeg kunne udnytte min praktiske kunnen og teoretiske viden, som jeg erhvervede mig i Polen. Men jeg var ikke kræsen, når det drejede sig om arbejde. Jeg tog gerne det arbejde, som var til overs. Jeg prøvede ea. en snes stillinger.

Mit ægteskab gik i stykker i 1974, men jeg giftede mig igen i 1984 på trods af at jeg på den tid oplevede mange underlige og uforståelige ting. Idag ved jeg, at DHP forsøgte at hindre, at vi blev gift.

I 1979 blev jeg ansat som laborant i en stor fabrik. I dag tvivler jeg ikke på, at DHP DISKRET arrangerede det hele, men jeg var glad for denne stilling. DHP ville afprøve nogle psykofarmaca på mig, samt undersøge virkningen af opløsningsmidler på den menneskelige krop. Jeg ændrede arbejdsgangen og bar mig sådan ad, at DHP's "videnskabelige"(!) foreteelser ikke gav stort udbytte. I 1985 blev jeg mobbet ud af fabrikken.

Nu forsøgte jeg at tjene lidt ved at skrive science-fiction. Da jeg i 1988 prøvede at sælge min første bog, mødte jeg sådanne hindringer, at jeg endelig fattede, jeg havde en mægtig fjende. Skridt efter skridt lærte jeg fjenden at kende. I 1989 blev jeg angrebet i min egen bolig med larm, summen, infralyd og andre djævelskaber. De hindrede mig i at sove og slappe af. Nu begyndte jeg at sove uden for hjemmet.

Jeg prøvede i al stilhed at slå mig ned i et andet land. En bande, som bestod af danske, udenlandske og lokale hemmelige politier jagede mig ud. Jeg prøvede også at føre en omstrejfende tilværelse i Europa, men den internationale politibande gjorde livet surt for mig. De lod mig utvetydigt forstå, at jeg skulle tilbage til Danmark. Jeg søgte hjælp i 6 ambassader. *Der gives ikke asyl for folk fra de såkaldt demokratiske lande.*

Allerede i 1989 begyndte jeg at skrive om situationen og søge hjælp hos medier, politiske partier og organisationer, først herhjemme og senere i udlandet. De fleste af stederne mødte jeg tavshed, nogle turde svare: "Vi kan ikke hjælpe dig". Nogle steder prøvede de endda at gøre grin med mig. Menneskerettighedernes vogtere såsom Domstolen i Strasbourg, Amnesty og Censorship tøvede med at gøre noget reelt.

I tidens løb hyllede DISKRETIONEN's røgslør sig mere og mere om mig. I lyset af min viden om DHP, kan jeg nu forklare de mange tilsyneladende underlige og tit ubehagelige begivenheder, jeg har oplevet både i Danmark og i Polen. Allerede i 1989 var jeg klar over, at jeg skulle gøres sindssyg og handicappet.

Jeg ville fortælle om det til andre mennesker, så begyndte jeg at skrive sedler og senere bogen "Lad kendsgerningerne tale". Bogen bestod af 2 bind samt supplerung. Min hårde kamp mod DHP gjorde mig selv hård og ... psykisk set meget stærk, altså det stik modsatte af det, DHP ønskede.

Det, at jeg ved, det er mig, som har ret, giver mig nye kræfter. Jeg vil ikke lave revolution, der har været så mange jøder som var revolutionære, at mit navn ikke behøver pynte denne liste. Jeg vil leve i fred og nyde de almindelige borgerlige rettigheder. Og på dette punkt viger jeg ikke en tomme. Hvis de angriber mig, så angriber jeg dem.

Den 14. april 1993

Aleksander Kiersz

Opholdssted:
Mor Gribs Skov

Postadresse:
Gråstengade 2
1677 København V

Et par ord fra arbejdskollektivet *Regnbuen*:

For det første:

Som nogen måske véd, er Regnbuen bl.a. en psykologisk rådgivningsgruppe, der arbejder gratis, anonymt og på revolutionært socialistisk grundlag. Vi er kun en håndfuld mennesker, og har ikke ressourcer til at tage os af alle henvendelser. At vi har så begrænsede ressourcer gør, at vi må prioritere vores arbejdskraft. En central prioritering er det autonome politiske miljø.

Som en naturlig konsekvens heraf har vi også en forpligtelse til at træde til, i forhold til de mennesker, der efter politiovergreb, har behov for solidarisk psykologisk støtte.

Vi var, som rådgivningsgruppe, ikke forberedt på en situation så uhyrlig, som den, det skydegal:politi foranstaltede efter ja-svineriet d. 18. maj - men det må vi så forsøge at være fremover, også selvom det betyder at vi i perioder må tilsidesætte andet arbejde.

Nu er det sommerferie, også for Regnbuen, men skulle nogen nu stå i en situation, hvor der er akut behov for psykologisk "krisehjælp", så kontakt os - så vil vi forsøge at finde en løsning.

For det andet:

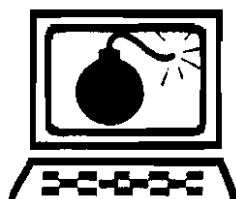
Gennem de sidste år - foreløbigt kulminerende d. 18. maj - har politiet optrappet deres voldelige selv-tægtsadfærd. Nogen gange kommer detaljer om deres overgreb frem i medierna, men desværre alt for sjældent og altid kun belyst som enkeltstående "uheldige" tilfælde.

Flere grupper og sammenhænge i byen arbejder med at dokumentere politiets systematiske Gestapo-fremfærd: tæsk på gaden og i cellerne; ulovlig overvågning og chikane, trusler og terror; falske vidneudsagn og konstruerede anklager: godt hjulpet på vej af medie-lakajernes Villemoeseri.

Meget research- og dokumentationsarbejde er allerede udført, og det skal ikke bare blive i skrivebordsskufferne rundt omkring. En idé er at stable en udstilling på benene, evt. kombineret med en horing eller lignende. Det kunne bestå af forskelligt materiale: plancher, fotos, video, skriverier osv. Det kunne handle om f.eks. d. 18. maj og reaktionerne herpå, om politiet på Staden, om forholdene omkring retssager og fanger samt konkrete hændelsesforløb ved anholdelser osv. Evt. kan der også etableres et samarbejde med progressive jurister, kriminologer eller andre (Retspolitisk Forening?), der kan bidrage til at anskueliggøre udviklingen set fra et retsmæssigt standpunkt: Få deres syn på udviklingen i politiets systematiske lovbrud, brud på internationale konventioner osv. Måske har også Amnesty International noget at sige hér.

Hvis vi skal have et sådant arrangement til at række ud over vores egne sammenhænge, skal vi nok afholde det et sted, der ikke i "offentlighedens øjne" på forhånd er stemplet og fordømt som "kriminal-politisk" og som derfor bare kan affejes som noget "ekstremistisk sludder". Samtidig skal det være et sted, hvor vi ikke skal underlægge os alt mulig bureaukratisk censur for at få lov til at være der, og hér tænker vi, at det ville være en mulighed at bruge Studenterhuset.

Men igen: nu er det sommer, og et dårligt tidspunkt at opstarte projekter. Derfor regner vi med fra Regnbuens side at invitere til et møde først på efteråret - og derfra kan vi så tale idéen igennem sammen. Hvis nogen allerede nu véd, at de gerne vil være med på projektet eller vil komme med tilføjelser, kommentarer eller idéer - så grib fat i én af os.

Vi ønsker alle Slamm-læsere en rigtig hjertelig systemundergravende og solidarisk sommer.

Regnbuen

20 ÅRS JUBILÆUM!

Kritisk psykologisk seminar går sine sidste skridt i teenagesko. Næste gang seminaret afholdes, skal det tage sine første prøvende skridt, der måske bliver et hovedkulds spring ind i de voksnes rækker.

Under alle omstændigheder skal det fejres, og du indbydes derfor til jubilæumsseminar fredag d. 4. marts kl. 16.00 til søndag d. 6. marts kl. 16.00.

Temaet for weekenden vil være "RAMMER DER STRAMMER". Vi vil analysere de betingelser, vi har som psykologistuderende og se på hvilke muligheder vi har for at forbedre vores situation fremover.

Rammerne for vores udfoldelser som studerende bliver i stigende grad indsnævret, der er flere og flere krav, vi skal leve op til, og det synes som om, vi får stadig mindre indflydelse på, hvordan vores studie ser ud.

Nogle gange er det urimeligt frustrerende at være studerende, - har vi fået nok?! Og hvad kan vi så gøre for at forandre vores nuværende betingelser?

I weekenden vil nogle tyske psykologistuderende være vores gæster. For nylig har de deltaget i en besættelse af deres eget fakultet i et forsøg på at forbedre deres studieforhold, herunder indførelse af mere basisdemokrati. De vil undervejs fortælle om deres oplevelser, deres vanskeligheder og succeser. Målet er, at vi kan drage nytte af deres erfaringer, i det omfang vores betingelser ligner hinanden, i vores fremtidige forsøg på at forbedre vores studieforhold.

Så der er lagt op til en spændende weekend, sæt kryds i kalenderen og vær med til at forme det kritisk psykologiske seminars "voksne" år.

Foreløbigt program:

Fredag d. 4. marts.

- Kl. 16 - 18: Indkvartering
- Kl. 18 - 19: Aftensmad
- Kl. 19 - 20: Oplæg v/Kalle Birck Madsen(?) om grundforhold/kategorier i den kritiske psykologi med særlig vægt på subjektbegrebet.
- Kl. 20 - 21: Indledende oplæg om praksisforskning v/Ole Dreier.
- Kl. 21 - 22: Diskussion
- Kl. 22 - ? : "Fri leg", kakao og boller, svømmehal og volleyball.

Lørdag d. 5. marts.

- Kl. 9 - 10: Morgenmad
- Kl. 10 - 11: Oplæg v/ Jesper Lund om nuværende processer på det ideologiske område, der særligt har med etableringen af fascistoide og umenneskelige praksisformer.
- kl. 11 - 13: Oplæg fra studerende fra Psychologischen Institut/Freie Universität, Berlin
- Kl. 13 - 14: Frokost
- Kl. 14 - 17: Arbejdsgrupper ud fra valgte emneområder.
- KL. 17 - 17.30: Plenum og nedsættelse af arbejdsgruppe der planlægger søndagens indhold
- Kl. 20 -> Jubilæumsfestmiddag for 20. kritisk psykologisk seminar. Faglig underholdning og fest...

debat

DAANSK PSYKOLOGERSEKTIONENS STUDENTTERSEKTIONENS FORENING

Fagforeningen med den korte historie
 Virkeligheden som nyuddannet er et chok
 Efteruddannelse og autorisation for de få?
 Psykologloven - hvad betyder den?
 Videreuddannelse - endelig kvalificering?
 DPF - ER DEN OGSÅ FOR DIG?

Særnummer af Indput, februar 1994
 Informationsplaner og debat på psykologistudiet

indput

Indput er en forening, der udgiver bladet Indput, sælger studieopgaver og undervisningsmateriale, samt varetager driften af kopimaskinerne "Lilleput" og "Storeput". Medlemmerne modtager ugentligt i studieperioden bladet Indput og har ret til at benytte foreningens serviceydelse.

Kontingent for forårsemestret '94 er kr. 175,-.

Indlæg skal afleveres på diskette i DOS-format med oplysninger om filnavn og anvendte tekstbehandlingsprogram. Indlæg kan endvidere afleveres på papir, renskrevet i A4 format med 1,5 cm margin til alle sider. Tekst og illustrationer skal stå helt sort på hvidt. Navn og telefonnummer skal vedlægges. Anonyme indlæg modtages ikke. Redaktionen forbeholder sig ret til at udelade og forkorte indlæg samt indsatte illustrationer.

Annoncer optages efter aftale. Medlemmer kan gratis få optaget ikke-kommercielle annoncer på 1/4 side. Kommercielle annoncer koster 200 kr. og jobannoncer 64 kr. begge for 1/4 side, ex. moms. Proportionalt med sidestørrelsen er prisen større for 1/2, 3/4 og 1/1 side.

Distribution sker ved postomdeling mellem fredag og mandag. Klager over udbringningen rettes til dit lokale postkontor ligeså meddelelse om flytning.

Tryk: Tryk 16, Studenterrådet, København - 35 32 38 26.

Redaktion: Estrid Sørensen og Tine Jensen

Deadline (tirsdag kl. 13.00): Den 8/3-1994

INDHOLD

Dansk Psykolog Forening - en kortfattet historik.....	4
Brokker fra en dimittend.....	5
Efteruddannelse.....	9
Autorisationsvurdering - Psykologforeningens retningslinier.....	11
Mod autorisation af psykologer.....	12
Om Psykologloven.....	14
Efter- og videreuddannelse - muligheder og problemer.....	16
Studieordningen bryder sammen.....	18
Generalforsamling i Dansk Psykolog Forening.....	Bagsiden

Adresser

Indput: Åben mandag-fredag kl. 12.00-13.30, onsdag lukket.
Njalsgade 94, lokale 3-2-78, 2300 København. Telefon 31 95 38 46. Giro 1 16 29 69.

Studieinformation: Åben mandag, tirsdag & torsdag 10-12.
Njalsgade 94, lokale 3-2-78, 2300 København S. Telefon 35 32 88 11

Psykrådet og Kanindræberen: Telefon 31 57 44 97
TPO-92 sekretær: Jesper Brosted, tlf. 35 43 08 55

Indput 26. feb 94 ; a15
Indledning

Der hersker blandt mange psykologistuderende tvivl om hvad Dansk Psykologforening egentlig er for en størrelse. Derfor har vi, de studerende fra styrelsen i Studentersektionen, besluttet at lave det DebatPut, som du nu sidder med

Men vores formål er mere end bare at informere. Formålet er i lige så høj grad at fortælle dig/jer, at der også i Psykologforeningen sidder studerende der er aktive. Studerende som både kan og vil øve indflydelse på den hverdag som du som studerende kender, men især på fremtiden, på den situation som du vil stå i, når du engang er færdig med Universitetet.

Arbejdet som studerende i Dansk Psykologforening er politisk i sit væsen, og vi har i foreningen derfor en interesse i at få genoptaget dialogen med de andre aktive (eller bare interesserede) studerende på psykologi. En samlet indsats har altid størst mulighed for at slå igennem, og nu, da vores lands generelle politiske klima har forandret sig, ser vi nye muligheder for at handle. Handle på en måde, så det kan få indflydelse på dine muligheder som psykologistuderende.

Vi håber du vil tage dig tid og læse dette startskud til en dialog, som vi håber vil blive en del af hverdagen på psykologi, for jeres, foreningens, og psykolog-faglighedens bedste.

M v H.
Studentersektionens Styrelse ved
Hanne, Claus, Henrik, Lotte og Ole

Dansk Psykolog Forening

- en kortfattet historik

Af Preben Foltved, sekretariatschef

Dansk Psykolog Forening blev stiftet 22. juni 1947 med 55 medlemmer. Målet var fra starten at skabe en fagforening, hvis primære opgave var at styrke psykologernes stilling i samfundet, arbejdsmæssigt og lønmæssigt. Andre mål, såsom at styrke psykologiens stilling i samfundet, var dog også med.

På kort sigt skulle psykologerne anerkendes som akademikere. Det viste sig dog at være et langsigtet projekt.

Kampen for professionens plads blandt andre akademikere var (og er) hård. Det kendetegner en ny profession, at den skal vinde indpas på områder, andre i forvejen mener at have rettighederne til. Oprindeligt var uddannelsens sigte at uddanne skolepsykologer, men anvendelsen blev hurtigt rettet langt bredere.

Et hovedproblem for anerkendelsen var uddannelsens varighed på kun tre år. Det var ikke et akademisk niveau.

En forbedret uddannelse var derfor vejen frem. En betænkning i 1955 om psykologuddannelsen foreslog da også et udvidet sigte mod andre felter end det skolepsykologiske og en studietid på 5 år.

Danmarks Lærerforening var imod denne ændring og allerede da tog tanken om en særlig skolepsykologuddannelse form.

I 1957 - i 10 året - var der 265 medlemmer og løn- og ansættelsesforhold var fremdeles det mest presserende. Der påbegyndtes forhandlinger om overenskomstafslutning og indplacering som ivrige akademikere.

Første sejr for bedre status indtraf i efteråret 1958, hvor DP blev optaget som midlertidigt medlem af Akademikernes Samarbejdsudvalg (forløber for AC). Det var en konsekvens af vedtagelsen af en ny studieplan på akademisk niveau og varighed, jvf. betænkningen.

Imidlertid trak det ud med iværksættelsen af denne plan. Det skete først fra efteråret 1960, hvor efter DP blev ordinært medlem af AS (den 16. december 1960). Samme år nedsatte undervisningsministeren et udvalg, som skulle udarbejde forslag om en videreuddannelse af lærere på DLH. DP protesterede mod at indføre et treårigt kursus, som skulle have samme værdi som universitetsstudiet.

I begyndelsen af 60'erne udspillede flere faglige stridigheder sig: indplacering af de første ledende psykologer ved rådgivningsklinikker og hospitaler. Også autorisationsspørgsmålet diskuteres og resulterer i forslag om psykologlov og -nævn.

Kampen for anerkendelse fortes fortsat via lønkampen. Fra 1961 nægter DP at lade psykologer ansætte på andre vilkår end akademiske og fra 1963 blev psykologerne overenskomstmæssigt "rigtige" akademikere.

På Danmarks Lærerhøjskole iværksættes uddannelsen i 1966 og i 1968/69 diskuteres i DP hvorvidt cand.pæd.erne skal kunne optages i foreningen.

I foråret 1968 foregik også studenteroprøret. Det påvirkede ikke DP meget i begyndelsen, men en studenterdelegation fik dog taleid på generalforsamlingen. Der var ikke den store forbindelse mellem foreningen og studiestederne, men man kom efter det og støttede siden aktivt kravet om demokratisering.

Samtidig øges antallet af studerende meget voldsomt. Psykologisk institut i Århus oprettes i 1968 og samtidig bliver den første leder meget upopulær på at advare mod overproduktion af psykologer. På så skriften på væggen dengang.

Fra 1972 kunne studerende blive medlemmer af DP og vælge medlemmer til foreningens bestyrelse. Det medførte enkelte udmeldelser, men også et nyt samarbejde med uddannelsesstederne, såvel om studieforhold som om studenterlærernes vilkår. Tiden præges af nedskæringer.

I 1974 blev arbejdsløsheden konkret for psykologer. Arbejdsløhedskassen - AAK - var stiftet umiddelbart før med lige akkurat det nødvendige medlemstal, men derefter gik det hurtigt. Antallet af nye kandidater steg - og ledigheden ligeså.

Et hovedproblem for foreningen blev ledigheden. Nødvundet måtte man acceptere adgangs- begrænsning.

Sideløbende med disse forhold har der løbende været drøftet en række faglige spørgsmål: specialisering, videreuddannelse og dimensionering. Forholdet mellem den akademiske uddannelse og den praktisk orienterede profession giver grundlag for forslag om efteruddannelse, kursusplaner og krav om ret til supervision til alle yngre kandidater. Til stadighed fastholdes, at uddannelsen er og skal

være akademisk. Bachelor ordningen var derfor et slag. Endnu engang diskuteres medlemsberettigelse. Denne gang yderligere i lyset af EF's bestemmelser om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser og den fri ret til erhvervsudøvelse.

Det er specielt for Dansk Psykolog Forening, at studentemedlemmer har så omfattende rettigheder, som tilfældet er. Det har i perioder givet en frugt-

bar dialog om uddannelsesforhold, og i andre perioder har der ingen forbindelse været mellem studentemedlemmerne og de studerendes øvrige organisationer på studiet. Det er indtrykket i foreningen, at den mest effektive interessevaretagelse og den mest omfattende politiske indflydelse har været opnået, når de forskellige centrale og lokale organer har spillet sammen.

Brokker fra en dimittend

Af Inge Schou Larsen

At holde sit funklende øye Cand.Psych.-eksamensbevis i hånden... En årelang drøm, der endelig gik i opfyldelse. Mulighederne åbne, visionerne nystlebne, og teorierne up to date. Parat til at indtage den ventende verden. En fantastisk følelse!

Jeg skulle dog snart erfare, at den virkelige verden tager sig noget anderledes ud, end den vidunderlige drøm, der som en god ven, har båret mig igennem mange hektiske eksamens-perioder og ensomme nætter med opgaveskrivning foran computeren.

For det første ventede verden ikke på mig. Den anede ikke at jeg eksisterede! Og når jeg i de første optimistiske stillingsansøgninger forsigtigt gjorde opmærksom på mig selv, viste det sig, at den ikke en gang kendte til "min slags".

For det andet, var der kun én slags arbejde at få: Undervisning! Ikke at der er noget galt i at undervise, men jeg kan bare ikke erindre at jeg på noget tidspunkt under min uddannelse, er blevet gjort bekendt med at undervisning er hovedbeskæftigelsen for nyuddannede kandidater. Så en smule uforberedt må jeg nok tilstå at jeg stod over for den opgave.

For det tredje, skulle det efterhånden vise sig, at den lærdom jeg så sikkert stolede på, havde én alvorlig fejl: Den manglede sin tilknytning til det vir-

kelige liv. Afstanden mellem teori og praksis var større og mere kompliceret end jeg havde forudset.

Fra begynderens synspunkt lignede det en konflikt mere end en kobling.

Men, lad mig starte ved begyndelsen.

Jeg blev færdig som cand.psych. for godt et år siden, i januar '93. Ikke som en af de første grenspecialister, men dog ny af slagsen. "Min" gren hedder anvendt udviklingspsykologi.

Jeg tvivler ikke på anvendeligheden og kvaliteten af min specialisering. Det gør jeg ikke nu, og har heller ikke gjort det under min uddannelse. Den føles rigtig for mig, og jeg kan også se den for mig anvendt på virkelighedens problemstillinger. Problemet er, at det er der ikke så mange af dem, der ansætter psykologer som kan. For dem er en psykolog næsten altid en klinisk psykolog, og det vil oftest sige én, der udøver psykoterapi og testning! (Og derudover, som for alle andre beskæftigelsesområder, altid har minimum 10 års erfaring).

En ikke-klinisk psykolog bliver, grundet manglende viden, det samme som en ikke-kvalificeret psykolog i mange arbejdsammenhænge.

Det psykologiske arbejdsmarked er endnu ikke "tunet" til den (relativt) nye grenspecialisering. Det nødvendige forarbejde med oplysning, orientering, PR-virksomhed, etc., har aldrig fundet sted.

Man venter vel, at de første grenspecialiserede kandidater skal bane vejen, og vise at den nye slags psykologer også kan bruges.

Fra et fagpolitisk synspunkt synes sådan en strategi urimelig. Når jeg alene skal ud og "bevise" relevansen og anvendeligheden af *min* særlige viden, bliver min slagkraft uendelig lille, sammenlignet med hvad den ville blive med en aktiv fagforening i ryggen. For ikke at tale om, hvad det ville blive til, hvis også uddannelsesinstitutionen (faget psykologi) blev vækket af sin dvale og kunne bidrage til en sådan synliggørelse.

Hvad Psykologforeningen angår synes problemet bl.a. at bestå i, at grunduddannelsen ikke opfattes som en integreret del af foreningens virksomhed, og i forlængelse heraf, at nyuddannede kandidater ligesom ikke rigtigt "hører til" endnu. Dette afspejles i den - for nyuddannede - ualmindelig ringe overenskomst, samt den begrænsede indsats mht. kursusvirksomhed og arbejdsløshedsbekæmpende foranstaltninger for kandidater. Stort set alle tiltag af denne slags overlades til foreningens arbejdsløshedsudvalg, der - med al ære og respekt - ikke *altid* er kendetegnet ved fortagsomhed og kreativitet. (Jeg taler her ud fra et internt kendskab, idet jeg selv, i min arbejdsløshedsperiode har været aktivt medlem af AU og pt. også er medlem af Kursusudvalget). I og med at arbejdsløshedsudvalget består af et par håndfulde aktive ledige - sjældent over 10 personer -, og at der foregår en kontinuerlig udskiftning, vil aktiviteter herfra nødvendigvis være kendetegnet ved en høj grad af vilkårlighed samt manglende kontinuitet og sammenhæng.

Ikke at arbejdsløshedsudvalget (AU) og dets arbejde skal forklejnes. AU er det eneste organ i Psykologforeningens regi, der som sin hovedinteresse har de nyuddannede og de arbejdsløse kandidater. Problemet med AU er, efter min mening, dets karakter af at være et *appendiks* til resten af foreningen. Nyuddannede og arbejdsløse er ligesom ikke rigtigt psykologforeningens problem. Medlemmerne bliver først for alvor interessante når de repræsenterer en vis grad af ekspertise og aller helst også lidt ledelse.

Interessen afspejles bl.a. i foreningens overenskomstpolitik, hvor vægten lægges på tillæg og lokalafgifter frem for en generel acceptabel lønoverenskomst. For nyuddannede betyder det en startløn på godt 15.000,-kr. *Men*, med foreningens velmenende ord i ryggen om, at til gengæld stiger man hurtigt i løn med årene. En ringe trøst når man f.eks., som jeg, arbejder sammen med en socialpædagog, der trods kortere arbejdstid tjener 3.000,-kr

mere end jeg pr. måned. (Og så har hun endda ingen studiegeæld!)

Arbejdsmarkedets manglende kendskab til de nye grønuddannede kandidater tror jeg, bl.a. er et produkt af denne ringe interesse fra Psykologforeningens side. Jeg ved at man fra foreningen har *tænkt sig* at markedsføre de nye kandidater. Indtil videre har man nået én slags, nemlig "erhvervspsykologerne", der vistnok er en fusion af organisationspsykologer og socialpsykologer, - efter mit kendskab primært de første. Og dette er udelukkende sket på initiativ fra AU. Så indtil videre må mange af os stadig ud og sælge os selv, én og én, medbringende vores manglende praktiske erfaring og utilstrækkelige gennemslagskraft hvad angår faglig identitet. For det er nemlig næste problem i rækken, når den fagpolitiske og den uddannelsesmæssige enhed udebliver. Hvem ta'r sig af den faglige identitetsdannelse? I mit studieforløb har det *ikke* været et element i undervisningen på Universitetet, og det har *heller* ikke været det for Psykologforeningen efter min dimission. Så også det, bliver et personligt anliggende, man selv må slå med i sin første usikre tid som færdiguddannet kandidat. Og det svækker psykologstanden som sådan, når vi ikke er i stand til, udadtil, at præsentere os med en vis sikkerhed og status. Uanset om vi er nye eller gamle i faget.

Det andet dilemma jeg nævnte i indledningen, handlede om, den - for mit vedkommende i hvert fald - fuldstændig manglende erkendelse af, at det arbejde man kan stille sig i udsigt som nyuddannet, er undervisning. Jeg vidste, at undervisning ville være en mulighed, men ikke, at det stort set var den *eneste* mulighed.

Jeg kan godt li' at undervise. Faktisk er jeg kommet til at holde rigtig meget af det. Men jeg har Sorgen susc'mig skullet lære det. Og for mit, som for så mange andres vedkommende, har jeg lært mig det "the hard way" - ved at kaste mig hovedkulds ud i det, uden kendskab til begreber som voksenpædagogik, undervisningsdidaktik og deslige.

Når charmen og romantikken ved at "være sin egen lykkes sned" er pillet væk, må det siges, at være temmelig utilfredsstillende, for os som faglig stand og for de mennesker, hvis faglige tilegnelse og udbytte afhænger af vores dygtighed som formidlere, at vi ikke har lært at undervise. Nogle af os har, og her tænker jeg på de studerende der følger/har fulgt grenen "uddannelse og formidling", men det er *os alle*, uanset gren og studieordning, der i de første år som færdiguddannet - og faktisk også efter, idet flere og flere jobs forudsætter un-

dervisningsfærdigheder - skal kunne imødekomme kravet om at *kunne* undervise. Universitetet ser det ikke som sin generelle opgave, at lære os det. Psykologforeningen mener det er en opgave, der hører grunduddannelsen til. Og således undgår man gensidigt, at se virkelighedens og arbejds-markedets krav i øjnene og undlader at varetage sine egne, sine medlemmers og sine fagsfællers interesser. Endnu et produkt af den manglende enhed mellem uddannelses- og fagpolitik. Og igen en opgave, der derfor løses individuelt og ikke altid lige heldigt.

I AU-regi har vi haft etableret ét voksenpædagogisk kursus specielt rettet mod undervisning i psykologi. Men der er behov for tilbagevendende kursustilbud og koordinering mellem grunduddannelse og efteruddannelse. Og der er behov for, at *alle* studerende gøres bekendt med, at undervisningsfærdigheder er nødvendige og brugbare redskaber i mødet med tilværelsen som færdiguddannet psykolog.

(Som en orientering kan jeg fortælle, at ca. 90 % af de jobs, der indtelefoneres på AU's "job-marked" er undervisningsjobs, og at flere af disse forbliver ubesatte, fordi mange arbejdsløse medlemmer ikke *tor* ta' dem, netop pga. manglende færdigheder.)

Mit sidste dilemma handlede om den nok så kendte og omdiskuterede kloft mellem teori og praksis.

Det er et dilemma, der udspiller sig omkring forskellen mellem en akademisk og en handlingsrelateret forståelse. Det handler om overgangen mellem universitetsliv og arbejdsliv, og de meget forskellige præmisser, der gør sig gældende de to steder.

Om oplevelsen af, at man faktisk er ringe rustet til at møde det virkelige liv efter mange år på universitetet, hvor virkeligheden stort set kun er repræsenteret ved det skrevne ord. Og det endda selv om jeg hører til de heldige, der har fået lang praktik med i købet, og således har "snuset" til mennesker af kød og blod.

Jeg hører bestemt ikke til blandt dem, der er fortalere for mindre teori på studiet til gengæld for mere praksis. Jeg er klippefast i min tro på at et kvalificeret psykologarbejde er et teoretisk velfunderet stykke arbejde (hvilket ikke altid er den opfattelse man møder ude blandt praktiserende psykologer). Men, jeg kan se og ikke mindst *følge* i mit nuværende arbejde, at overgangen fra studerende til arbejdende psykolog er meget ringe forberedt. Hverken gennem undervisningen, eller gennem mine egne overvejelser har jeg i tilstrækkelig grad forberedt mig på denne overgang. Jeg er simpelt hen ikke

dygtig nok til umiddelbart at kunne omsætte mit teoretiske fundament til praksis, og derved nå fra, hvad jeg kalder en rent akademisk (virkelighedsfjern) forståelse, til en handlingsrelateret (virkelighedsnær) forståelse.

Og det er den jeg har brug for, når jeg i mit arbejde f.eks. står over for en 14-årig pige, som med monoton stemme og livløse øjne bekender, at hun har tænkt sig at begå selvmord. Eller når den 15-årige dreng, der for få dage siden lykkeligt fortalte om sin nye kærlighed, og nu, med gråden sitrende i halsen, fortæller at han er på flugt fra politiet for at have begået et indbrud. Så er man godt nok langt fra forelæsningsernes høj-abstrakte verden. Og temmelig alene, hvis man er eneste psykolog på arbejdspladsen, hvilket ikke er usædvanligt i det første job man får, fordi de "gode" arbejdspladser (det vil sige, dem med flere psykologer ansat) oftest besættes af de mest kvalificerede (læs:erfarne) ansøgere. Og sådan kunne jeg nok fortsætte i lang tid med at opremse frustrationer, glæder og bekymringer ved at være blevet færdig som cand.psych.

Essensen er vel nok, at overgangen fra studentertiliv til livet som arbejdende psykolog er meget stor. Og, at denne overgang er "glemt", eller urealistisk nedtonet, af såvel uddannelsesinstitution som fagforening. Det er en overgang, hvis udfald i vid udstrækning er overladt til tilfældigheder og individuelle tiltag, og som uden tvivl ville kunne forbedres og forbedres væsentligt i det øjeblik man så de ændrede betingelser på arbejdsmarkedet, samt problemer og muligheder ved grenspecialiseringen i øjnene, og handlede derefter, som fagpolitisk og uddannelsespolitisk enhed.

Jeg er heldig. Jeg har fået arbejde, fuldtids og med noget jeg kan li'. Det har ikke været ligetil, og jeg har været igennem noget i retning af 14 små- og deltidsjobs inden jeg blev ansat på min nuværende arbejdsplads. Jeg har undervist, lavet kurser, arbejdet som hjemme-hos'er, udarbejdet skitser til forsknings- og kulturprojekter, og været aktivt medlem af min fagforening. Alt sammen, tror jeg, nødvendige foranstaltninger for at skabe erfaringer og kontakter nok til at få et "rigtigt" arbejde. Det har været spændende, anstrengende og til tider også deprimerende, når afslag nr. 57 dumpede ind ad døren. Måske det havde været en tand mindre anstrengende, hvis jeg havde haft en helhjertet, solidarisk forening med mig, og et kvalificerende stykke forberedelsesarbejde fra studiet bag mig? Det ville uden tvivl ha' været sjovere!

Efteruddannelse

Af Hanne Jørgensen,

Stud. rep. i Dansk Psykologforening

I Psykolog Nyt nr. 17, 1992 efterlyser Zenia Jepsen m.fl. på vegne af de arbejdsløse en efteruddannelsespolitik fra foreningens side. Baggrunden var, at det på Generalforsamlingen 1992 blev vedtaget, at "Bestyrelsen nedsætter en arbejdsgruppe, der skal udarbejde forslag til. Hvorledes nyuddannede/arbejdsløse sikres udvidet kompetence i forhold til en efteruddannelse".

1. Arbejdsgruppen skal opstille forslag til, hvordan efteruddannelsesforløb indholdsmæssigt skal udformes og hvorledes de afvikles i praksis.
2. Arbejdsgruppen skal endvidere tage stilling til, hvilke kurser, der kan virke kvalificerende i efteruddannelsesforløb, og hvordan kurserne inkorporeres i disse".

Yderligere blev det på Generalforsamlingen indskærpet under afsnittet om løn- og ansættelsesvilkår, at "Der lægges særlig vægt på at forbedre arbejdsløses og yngre kandidaters vilkår". Uddannelsesmæssigt fik vi, den høje prioritering til trods, ikke forhandlet noget igennem ved de efterfølgende overenskomstforhandlinger.

På nuværende tidspunkt er kriteriet for autorisation følgende: min. to års arbejds erfaring på mindst to arbejdspladser med i alt 160 timers supervision

Allerede på Generalforsamlingen 1991 vedtog man en hensigtserklæring om, at der skulle arbejdes med en udbygning af efteruddannelsen, som skulle bestå "i den mere systematiske omsætning af teoretisk viden (ofte fra kandidateksamen) til praktiske psykologiske færdigheder ved hjælp af supervision, arbejds erfaring og kurser. Efteruddannelsen skal have bredde". Det forhold at praktikken for nærværende er stort set fjernet gør selv sagt ikke dette behov mindre påtrængende.

Zenia Jepsen m.fl. foreslår kurser i foreningsregi (fælleskurser) som en måde for den nyuddannede kandidat at starte denne kvalificering på. De fællesområder psykologer uetager vil f.eks. være 1) supervision af andre faggrupper, 2) visitation, personbedømmelse/testning, 3) planlægning og administration, 4) evaluering, 5) arbejdsforholds- og klientrelateret rådgivning og 6) formidling og undervisning i informationsgivning. På nuværende tidspunkt inddrages kursusforløb i den samlede

autorisationsvurdering, men i den foreslåede sammenhæng her vil det naturligvis være vigtigt systematisk at forholde sig til generelle behov, muligvis i form af en slags kursuspakke

Ligeledes vil det være vigtigt at fastholde det perspektiv, der handler om at arrangementet skal tjene til kvalificeringssikring af den færdige kandidat, at vi mao. ikke kommer til at stille yderligere et forhindreingsløb op for os selv. En del psykologer får ansættelse i jobs, der så at sige ligger i et psykologisk randområde, dvs. det er i høj grad op til dem selv at definere arbejdet som psykologarbejde. I relation til denne problematik er det vigtigt at disse medlemmer oplever foreningens opbakning og støtter disse psykologer i at få de kvalifikationer, der er nødvendige for opnåelsen af autorisation.

Kursusidéen rejser imidlertid et problem vedrørende finansiering. I ovennævnte artikel foreslår man en særlig puljeordning (0.1% af alle psykologers årsløn), således at betalingsbyrden ikke ensidigt pålægges småbemidlede unge kandidater.

Imidlertid rejser en sådan ordning et mere principielt problem, således en forringet forhandlingsposition, idet man vil kunne påpege at psykologer jo godt kan betale selv.

Det er dog vigtigt at vi ikke afskærer os fra nytænkning. Der er således en diskussion i gang landet over i hver enkelt fagforening, hvor man diskuterer om man ud fra et solidaritetsprincip ikke skulle slække på de gamle kæphest, jeg tænker her på diskussionen om arbejdstidsnedsettelse uden lønkomensation. Under alle omstændigheder er der tale om et politisk problem, der også skal ses i sammenhæng med de kommende overenskomstforhandlinger, hvor studerende og unge kandidater må gøre gældende at efteruddannelsen skal have en høj prioritet.

I Bestyrelsen har der været uklarhed om opgavens prioritering. Sommeren 1993 gik tre bestyrelsesmedlemmer sammen om at henlede opmærksomheden på problemet, således Zenia Jepsen på vegne af de arbejdsløse, Charlotte Mikkelsen på vegne af de yngre kandidater i arbejde og jeg på vegne af de studerende. Der er perspektiv i et samarbejde mellem studerende og unge kandidater: herefter blev arbejdsgruppen nedsat.

Hysse Forchammer er gået ind i arbejdsgruppen med ovennævnte. I en artikel i bladet kort efter

gør hun status: det er godt at vi har fået loven. "Loven udløser ikke stillinger, men den er en vigtig anerkendelse, der sikrer os en bedre forhandlingsposition. Men oven i al begejstringen må vi ikke (glemme) overse, at loven kan blive endnu en pind til de arbejdsløse, de yngre og andre (i denne sammenhæng udsatte) kandidaters ligkiste! Loven kan komme til at virke som en, der formaliserer det forhindringsløb, vi selv affyrede startskuddet til med vedtagelsen af den interne autorisation. Hvis vi ikke gør noget nu, kan konsekvensen blive en øget udstødning!". Hun stiller således spørgsmålet: **Hvordan bliver uddannelse en mulighed for alle?**

Aktuelt er situationen den, at kun 1/5 af de yngre kandidater i arbejde er sikret efteruddannelse, idet de enten allerede har fået en efteruddannelse eller har fået en sådan stillet i udsigt.

Indsatsen i efteruddannelsesudvalget retter sig mod to målgrupper: 1. de yngre kandidater i arbejde, 2. og de ledige. Hvordan sikrer vi, at der bliver taget hånd om begge disse grupper? I udvalget planlægger vi at udforme en ny piece om

efteruddannelse, der kan informere den færdige kandidat om det nærmere indhold af uddannelsen såvel som om praktiske forhold iøvrigt

Hvorvidt visse arbejdsrelationer som følge af autorisationsordningen nødvendiggør yderligere sikring af psykologkvalifikationer, og i givet fald hvordan den enkelte kan blive støttet i en sådan kvalificering, er overvejelser der vil indgå i de fremtidige drøftelser. Ligeledes er vi i færd med at undersøge om uddannelsesordninger på det statslige område kan inddrages. Måske er den nye lov om orlovsydelse en mulighed. Denne ordning indebærer imidlertid, at psykologer skal arbejde til en timeløn af 80 kr., kan det forenes med foreningens generelle lønpolitik?

Diskussionen om kurser i foreningsregi vil blive fortsat. Det er nødvendigt at styrke de lediges faglige identitet. Kan et sådant tiltag forenes med den færdige kandidats behov for en videre kvalificering, der først og fremmest er baseret på en praksiserfaring. Gruppen vil endvidere forsøge at kortlægge disse kvalifikationer.

Autorisationsvurdering

- Psykologforeningens retningslinier

- 1. Målsætningen for autorisationsordningen er, at psykologen skal opnå**
- praktisk kvalificeret erfaring i basale psykologiske arbejdsmetoder, - psykologfaglig identitet, indsigt i egen funktion og formåen som psykolog i forhold til klienter (personer, grupper, organisationer) samt indføring i etikreglernes praktiske konsekvenser. Autorisationsordningen administreres således, at den ikke stiller sig hindrende i vejen for faglig nyudvikling.
- 2. Psykologen skal have haft 2 års arbejde**
Arbejdet skal være fuldtids, det vil sige samlet udgøre 30 timer eller derover ugentligt. Ved deltidsarbejde 15-29 timer ugentlig tæller arbejdet med 2/3, det vil sige ved deltidsarbejde i hele perioden, kræves 3 års praktisk arbejde. Arbejdstid på 14 timer eller mindre om ugen, men med mere end 1/2 års varighed vurderes individuelt. Ved privat praksis tæller 1 konsultationstime ca. 2 timer. Ved fravær fra arbejdet i mere end 8 uger, der ikke skyldes almindelig ferie" forlænges perioden tilsvarende.
- 3. Arbejdet skal være praktisk psykologarbejde**
Med praktisk psykologarbejde menes direkte eller indirekte klientrelateret arbejde, herunder også gruppe og organisationsintervention. Praktisk skal her forstås som modsætning til »alene teoretisk«. Psykologarbejde forstås her som arbejde, hvorunder anvendes psykologiske metoder og viden. Ved praktisk psykologarbejde forudsættes, at der er en erkendt eller aftalt psykolog/klient relation.
- 4. Arbejdet skal have haft bredde**
Det vil sige, at psykologen skal have arbejdet med flere forskellige områder af den anvendte psykologi. Han skal have erfaring med forskellige klientgrupper, arbejdsmetoder og arbejdspladsstrukturer. F.eks. ved at have arbejdet to forskellige arbejdssteder.
- 5. Supervision og faglig vejledning.**
Arbejdet skal have foregået under faglig vejledning eller supervision på egne sager. Supervisor/vejleder skal i almindelighed være psykolog og have kvalifikationer svarende til ovenstående kvalifikationsniveau plus 3 års praksis inden for det område, der superviseres i. Omfanget af supervision skal være min. 160 timers supervision/faglig vejledning på egne sager. Beregningsgrundlaget for timetallet er, at supervisionen/den faglige vejledning foregår individuelt. I almindelighed skal min. 40 timer af supervisionen/den faglige vejledning være individuel og min. 40 timer i gruppe. Hvis 2-4 deltager tælles 3 timers supervision/vejledning som 2 timer. Hvis 5-12 deltager tælles 4 timers supervision/vejledning som 2 timer. Ved den samlede vurdering kan også indgå kursusdeltagelse" egenerapi eller andre relevante erfaringer. I den samlede vurdering tages der hensyn til den almindelige praksis for efteruddannelse på det pågældende område.
- 6. Forældelse**
Såfremt en autoriseret psykolog i en periode på 10 år ikke har haft psykologarbejde med direkte eller indirekte klientkontakt bortfalder autorisationen. Autorisationen kan generhverves, hvis psykologen i en periode svarende til et halvt år har psykologarbejde under betingelser svarende til det, der giver autorisation

Mod autorisation af psykologer

Behovet for autorisation af psykologer har fra forskellig side været rejst siden midten af 1950'erne. I det følgende opridses de større initiativer, der er taget i den forløbne tid.

1958

Rekommandation nr. 11/1958 fra Nordisk Råd til regeringerne i de nordiske lande henstiller at foranstalte en undersøgelse med henblik på at koordinere reglerne i de enkelte lande vedrørende:

1. Psykologers autorisation.
2. Beskyttelse mod misbrug af psykologisk testmateriale.
3. Psykologers tavshedspligt og
4. Fællesnordisk arbejdsmarked for psykologer.

1962

Nedsættes udvalg under Indenrigsministeriet til bl.a. at undersøge, om der er tilstrækkelig anledning til at etablere autorisationsordning for uddannede psykologer.

1966

Udkommer Betænkning om autorisation m.v. af psykologer. Konkluderer at der er behov for autorisation. Betænkningen indeholder udkast til lov om psykologer. Heri foreslås såvel cand.psych. (fra universiteterne), mag.art. i psykologi (også fra universiteterne) og cand.pæd. psych. (fra Danmarks Lærerhøjskole) som autorisationsberettigende eksamen sammen med krav om "nærmere fastsat praktisk uddannelse".

Dansk Psykolog Forening udtrykker i mindretalsudtalelse forbehold overfor autorisationsberettigelse for ikke-universitets uddannede. Lovforslaget anfører som tilsynsmyndighed et psykolognævn. Regler for praktisk uddannelse, fratagelse af autorisation, evt. regler for virksomhedsudøvelse, metoder m.v. bestemmes af ressortministeriet efter indstilling fra Psykolognævnet. Dengang foreslog man enten Indenrigs- eller Undervisningsministeriet som ressortministerium.

1973

Fremsender Dansk Psykolog Forening forslag til autorisationslov til Indenrigsministeriet. Foreningen er nu enig med udvalget fra 1966 om, at også cand.pæd.psych'ere kan autoriseres. Dette forslag rummer et andet bud på sammensætning af Psyko-

lognævn:

Ellers ligger dette forslag helt i tråd med betænkningens forslag. Dette sendes af Indenrigsministeriet til høring i Sundhedsstyrelsen og Undervisningsministeriet, som sender det videre til universiteterne

1982

Afholdes møde mellem Indenrigsministeriet og Dansk Psykolog Forening, og vi præsenteres bl.a. for Undervisningsministeriets og Sundhedsstyrelsens høringssvar. I forlængelse af dette møde afviser Indenrigsministeriet at indgå i viderebehandling af autorisation. Foreningens aktuelle overvejelser af begrundelserne for afslag vedlægges særskilt.

1983

Udkommer Betænkning om en eventuelt ændret organisation af den skolepsykologiske rådgivning m.v. (Afgivet af det af Undervisningsministeriet den 19. april 1979 nedsatte udvalg. Populært kaldet Ulrich-udvalget). For kliniske psykologer ansat ved skolepsykologiske kontorer er det et krav, at disse gennemgår en 2-årig klinisk efteruddannelse (stort set svarende til de krav vi i dag stiller ved vor egen autorisation). Denne ordning administreres af Undervisningsministeriet. I betænkningen konkluderer udvalget, at det vil være ønskeligt, at der stilles tilsvarende krav til psykologer i andre sektorer.

1983

Momsnævnet forespørger Sundhedsstyrelsen, hvorvidt psykologer bør være momsfratagede svarende til andre grupper i sundhedssektoren. Sundhedsstyrelsen svarer at psykologer bør momsfratages, på betingelse af at de er universitetsuddannede og har 1 års praktisk erfaring fra offentlig ansættelse, og at behandlingen sker på foranledning af en lægehenvi-ning.

Herefter momsfratager Momsnævnet psykologarbejde uden at stille andre betingelser end universitetets uddannelse.

Sundhedsstyrelsens svar viser, at Sundhedsstyrelsen har skiftet holdning til spørgsmålet om nødvendigheden af, at psykologer er teoretisk og praktisk uddannede (og dermed indirekte til autorisation) i forhold til det tidligere høringssvar til Indenrigsministeriet i 81/82.

Dansk Psykolog forening har siden 1982 rettet

henvendelse til en række Indenrigs- og Sundhedsministre, senest Sundhedsminister Ester Larsen, som afviser at drøfte spørgsmålet yderligere.

1990

Vedtager Dansk Psykolog Forening selv at gennemføre en autorisationsordning for egne medlemmer. Kravet for autorisationsgodkendelse er 2 års praktisk psykologarbejde (som regel på mindst 2 arbejdspladser) og med krav om kontinuerlig faglig vejledning/supervision. Ca. 1.000 af foreningens 2.700 medlemmer har opnået foreningens godkendelse efter disse autorisationskriterier.

Foreningen udgiver 1 gang årligt en liste over privatpraktiserende psykologer, som sendes til bl.a.

kommunale socialforvaltninger, læger m.v. På denne liste optages alene medlemmer, der opfylder foreningens autorisationskrav.

1990

Forbrugerombudsmanden henstiller, at psykologer ikke anvender betegnelsen "autoriseret", idet han finder dette kritisabelt, når der ikke eksisterer en offentlig autorisationsordning.

1991

Psykologforeningen imødekommer forbrugerombudsmanden, idet man pålægger medlemmerne at gøre opmærksom på, at der er tale om foreningens egen autorisationsordning.

Om Psykologloven

Af Hanne Jørgensen

Forslag til folketingsbeslutning om autorisation af psykologer blev fremsat d. 20 december 1991 og førstebehandlet d. 21 januar 1992, jf. Folketingets forhandlinger 1991 - 1992. Betænkningen blev afgivet af Sundhedsudvalget d. 23 april 1992 og forslaget blev vedtaget ved 2 behandling d. 28 april 1992, jf. Folketingets forhandlinger 1992. Den 17 januar 1993 blev "Lov om psykologer" vedtaget til effektivering 1 januar 1994.

Tematisk vedrører loven i hovedsagen følgende forhold:

1. Psykologers virkeområde - herunder ministerielt tilhørsforhold.
2. Pligter og rettigheder - herunder titelbeskyttelse, behandlingsansvar, herunder bla. tavshedspligt og journalføringspligt.
3. Psykolognævnet.
4. Bestemmelse af autorisationskriterier -herunder efteruddannelsesbeskrivelse.
5. Reklamerings.
6. Aktindsigt.
7. Sanktionsmuligheder.

Pligter og rettigheder.

Retten til at kalde sig psykolog er forbeholdt personer, der har fuldført det akademiske psykologistudium ved landets universiteter. Den tidligere regering ønskede kun, at psykologtitlen skulle være beskyttet i erhvervsøjemed, idet man mente, at ordet "psykolog" hørte den daglige talebrug til. Men DP vandt, idet vi fremførte, at en sådan inkonsekvens ikke efter lovens hensigt ville kunne skærme mod uhenigtsmæssig brug af psykologtitlen.

Retten til at kalde sig autoriseret psykolog forudsætter, at psykologen har gennemført det i loven beskrevne efteruddannelsesforløb, der indeholder krav om 2 års fuldtidsansættelse på to forskellige arbejdssteder og 160 timers dokumenteret supervision. Loven er på nuværende tidspunkt udformet således, at det pålægges den enkelte psykolog at varetage sit efteruddannelsesforløb, ved lokalforhandling eller ved selvbetaling. Vi vender i artiklen om efteruddannelse tilbage til dette punkt. Efteruddannelsen var prioriteret højt ved sidste Generalforsamling. Dette til trods, fik vi imidlertid ikke noget igennem ved de efterfølgende overenskomstforhandlinger. Her er et ømt punkt, der nød-

vendiggør, at Foreningen udnytter det aktuelle gunstige politiske klima.

En yderligere begrænsning er, at loven fortrinsvis omhandler de autoriserede psykologer, hvilket på den ene side fratager den nyuddannede kandidat prestige, og på den anden side tilsidesætter lovens sigte om moralsk ansproging.

Tavshedspligt.

Denne er ikke formuleret i selve lovteksten, idet den er underlagt straffelovens bestemmelser i § 152 B. Loven indeholder derimod en bemyndigelsesbestemmelse til ministeriet, der skal udforme retningslinjer. I retsplejeloven § 170 er nævnt 3 grupper af personer - læger, advokater og præster - som har særlig ret til ikke at skulle udtale sig i retten. Psykologer er ikke omfattet af denne lov. Vi kan således håbe på, at den fremtidige gennemarbejdning af Psykologloven i praksis sikrer klienten denne beskyttelse, uden hvilket tillidsforholdet mellem klient og behandler vil være truet. Psykologer har dog stadig ikke pligt til at udtale sig til politiet. Først i retten kan man få pålæg om at udtale sig.

Journalpligt.

Vedr. journalpligten ender vi formentlig op med en fritagelse for ordnede optegnelser for selvbetalere og grupper med særligt følsomme oplysninger som f.eks. aids og kriminalitet.

På det offentlige område pålægger loven imidlertid psykologer at føre ordnede optegnelser. Disse skal gemmes i 3 år. Klienten har ret til aktindsigt.

Reklamerings.

Loven indeholder en reklameparagraf, der pålægger psykologen ikke at være vildledende i sin informationsvirksomhed.

Virkeområde.

Vi slap for en arbejdsbeskrivelse, der forhindrer os i at behandle syge, en strid, der bla. er at henhøre til læger og psykologers overlappende virkeområde og en deraf følgende uenighed om kompetence, der også handler om menneskesyn, idet psykologer jo generelt har et mere kritisk syn på sygeliggørelsen af psykologiske og sociale problemstillinger.

Således har det været en mærkesag for DP, at vi kom til at tilhøre Socialministeriet og ikke Sundhedsministeriet, som ønsket af den tidligere regering.

Psykolognævnet.

Det særlige Psykolognævnet har hele tiden været et stridspunkt. Der er en sejr for psykologer, at klagesager ikke skal henhøre under en enkelt sagsbehandler under Sundhedsstyrelsen, men at et særligt Psykolognævnet med den relevante faglige kompetence er tilsynsmyndighed. I dette navn på 9 personer sidder repræsentanter for de offentlige arbejdsgivere samt 2 repræsentanter fra DP. Herudover er det lykkedes DP at gennemtrumfe, at også brugersiden bliver repræsenteret ved 1 plads til De samvirkende invalideorganisationer.

Nævnet skal fungere som en autorisationsmyndighed, dvs. meddele autorisationer. Dette vil således også sige, at nævnet i den første fase skal udforme nærmere retningslinjer, der fremover kommer til at danne præcedens. (Se psykologforeningens anbefaling i "Retningslinjer for autorisationsvurdering" tidligere i bladet). Visse spørgsmål vedrørende efteruddannelsen er uafklarede. DP's interne autorisationsordning rummer specifikationer, der ikke automatisk overtages af det nye nævnet. Mange unge kandidater har forskellige former for løsarbejde gennem et par år, inden de opnår en fast stilling. Hvordan sikrer vi supervision for disse grupper? I hvilken udstrækning skal sådant løsarbejde kunne tælle med ved en autorisation? De fleste er enige om, at en efteruddannelse aldrig kan blive et kludetæppe af et utal af ansættelsesforhold uden faglig kontinuitet. På den anden side er det også urimeligt, at denne praksisferrering ikke indrages i et vist omfang.

Nævnets øvrige funktioner omfatter dets funktion som tilsynsmyndighed for autoriserede psykologer. Det vil sige, at nævnet skal behandle klager over autoriserede psykologers virksomhed. Klager over autoriserede psykologers virksomhed inden for Sundhedsvæsenet skal dog indbringes for det centrale sundhedsvæsenes Patientklagenævnet. Se

nærmere under "Klage". Psykolognævnet er et sagkyndigt nævnet. Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Nævnet har en vigtig politisk betydning, idet det giver os kontakt med politiske beslutningstagere og en tættere kontakt til embedsmandssystemet.

Klager og sanktioner.

Følgen af en klage over en autoriseret psykologs virksomhed til Psykolognævnet kan f.eks. være, at vedkommende får en påtale for ikke at udvise tilstrækkelig omhu og samvittighed eller for ikke at have opfyldt sin pligt til journalføring. Ved grov eller gentagen forsømmelse eller skodesløshed kan der straffes med bøde eller hæfte.

Klage over en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsområdet skal sendes til Sundhedsvæsenets patientklagenævnet. Dette patientklagenævnet skal derfor besikkes 2 medlemmer med en faglig uddannelse i psykologi.

Fratagelse af autorisation.

Reglerne om fratagelse af autorisationer svarer til andre autorisationslove, bortset fra at Psykolognævnet er tillagt de relevante beføjelser.

Der skal foreligge meget grove forhold, for der tages skridt til at starte en sag om autorisationsfratagelse. Inden Psykolognævnet træffer afgørelsen, kan nævnet indhente en udtalelse fra Retslægerådet. Den, sagen vedrører, har ret til at udtale sig skriftligt eller mundtligt om sagen. Endvidere kan den pågældende inden for en bestemt frist bestemme, om sagen skal afgøres ved domstolene eller af Psykolognævnet.

Der er næppe nogen tvivl om, at loven er et plus for så vidt som at den sikrer klienten på mere forsvarelig vis end tidligere, ligesom sikringen af psykologfagligheden er en blåstempling, der også vil have en gavnlig virkning på arbejdsløsheden. På den anden side er det netop nu vigtigt, at loven følges op, formentlig ikke blot ved efteruddannelsesordninger, men ligeledes med tilbud til den arbejdsløse, der også - eller måske især - har behov for at

Efter- og videreuddannelse

- muligheder og problemer

Af *Hysse B. Forchhammer*

Næstformand i Dansk Psykologforening

I Dansk Psykologforeningen arbejder vi med to forskellige typer viderekvalificering efter cand.psych.eksamenen: Efteruddannelse er tænkt som en bred og generel indføring i praksis, som ligger umiddelbart efter cand. psych. eksamen. Videreuddannelse er en mere specialiseret kvalificering inden for et afgrænset område af psykologien. Der er f.eks. lavet modeller for videreuddannelser i neuropsykologi, psykoterapi og sundhedspsykologi.

Som studerende opleves det måske både som uoverskueligt og urimeligt, at cand. psych. eksamen på en måde blot er startskuddet til endnu 5-10-15 års uddannelsesforløb!

Men efter- og videreuddannelsesstanken rummer også muligheder for, at psykologer kan blive ved med at dygtiggøre sig og udvikle sig selv og deres arbejde.

Historien bag

I Psykologforeningen nåede man engang i 1980'erne til enighed om, at foreningen skulle arbejde for en efteruddannelse i form af en eller anden slags generel, superviseret indføring i praksis. Efteruddannelse er altså ikke specialisering, men tænkt som en vejledt indføring i praksis. Kravene til efteruddannelsen vil sandsynligvis blive de samme som dem, man skal opfylde for at blive autoriseret.

Mht. videreuddannelsen har meningerne været delte. Indtil slutningen af 1980'erne var der faktisk et flertal imod etableringen af specialiserede psykologiske videreuddannelser.

Modstanderne mente, at det at kræve en viderekvalificering efter cand.psych. eksamenen, ville være det samme som at underkende cand.psych.uddannelsen og skabe A og B psykologer (specialister og almindeligt dødelige).

Jeg tror der er flere forskellige grunde til, at flertallet i psykologforeningen ændrede holdning og nu støtter videreuddannelsesstanken: For det første har de opgaver, psykologer sættes til at løse, ændret sig væsentligt. Indenfor mange områder mangler man idag en eller anden form for specialviden, men endnu mere karakteristisk er det, at

kvalifikationskravene til psykologer hele tiden er i forandring. Der stilles således mere eller mindre direkte krav til den enkelte psykolog om løbende at tilegne sig nye teorier, teknikker og metoder.

For det andet blev hele overenskomstsyste-met ændret i 1980'erne. Individuelle kvalifikationer kom i centrum ved lønforhandlinger. Forskellige lokale og individuelle tillæg (- også kaldet fedterovs-tillæg -) blev nu kun udlost, hvis den enkelte kunne dokumentere specielle kompetencer. Også dette forhold aktualiserede behovet for systematiseret mulighed for viderekvalificering.

Det blev besluttet at forberede en psyko-terapeutisk, en neuropsykologisk, en socialpsykologisk og en sundhedspsykologisk videreuddannelse.

At vi idag arbejder med disse fire videreuddannelsesområder, er ikke udtryk for en vældig grundig analyse af arbejdsmarkedsstrukturer og det er heller ikke udtryk for en omfattende fagpolitisk prioritering. Områderne er primært udtryk for, at det var indenfor disse specialer, der fandtes medlemmer, som havde lyst til at gå igang med at skabe videreuddannelser.

Problemstillinger:

Der har gennem de senere år været megen debat om, hvordan videreuddannelserne skal struktureres, finansieres og gennemføres.

For mig at se er der noget meget positivt ved, at en hel masse psykologer nu er blevet engageret i sammen at formulere deres behov for viderekvalificering. Men der er også nogle problemer forbundet med de nye videreuddannelserne:

Det vil blive en temmelig bekostelig affære, hvis hver enkelt psykolog, individuelt skal financiere sin egen videreuddannelse. Det er Psykologforeningens politik, at omkostningerne skal betales af arbejdsgiverne og ikke pålægges den enkelte. Men det vil nok tage mange år, før vi kommer igennem med sådan et krav.

For det andet er det et problem, hvis videreuddannelserne bliver alt for specialiserede. Psykologarbejdet udvikler sig hele tiden og dermed ændres vores behov for dygtiggørelse også. Det er min vurdering, at Psykologforeningen fremover skal arbejde med en eller anden form for f.eks. modulopbygning og muligheder for, at man kan vi-

dereuddanne sig på tværs af forskellige specialer.

Endelig har der været megen debat om, hvordan man skal vurdere de færdigheder, man tilegner sig i videreuddannelsesforløbet. På Nordisk og Europæisk plan har der f.eks. været tanker fremme om, at man skulle gå til eksamen efter endt videreuddannelse. For mig at se er tanken absurd. Videreuddannelse skal være en del af vores arbejdspraksis og det er her dens styrker og svagheder skal vise sig, ikke i en eller anden multiple choice opgave.

Men presset ude fra for at indføre eksaminer kan blive stort.

Muligheder:

De forskellige videreuddannelsesforslag rejser en

lang række spørgsmål til vores fags praksis, teorier og metoder. At etablere videreuddannelser aktualiserer behovet for at reflektere over, hvad er egentlig en god psykolog? hvilke kvalifikationer er vigtige? og hvordan tilegner man sig dem bedst muligt?

Sådan nogle muligheder er det vigtigt at gribe, men det er ligeså vigtigt, at arbejde imod tendenserne til at gøre videreuddannelserne til super-specialiserede og meget dyre ekspertuddannelser. Hvis vi ser på psykologuddannelsen, som en helhed, mener jeg også, at videreuddannelsesstanken åbner nogle muligheder for jer som studerende: Erkendelsen af, at dygtiggørelsen fortsætter, også når man arbejder i praksis, er et godt argument for at fastholde bredden i universitetsuddannelsen

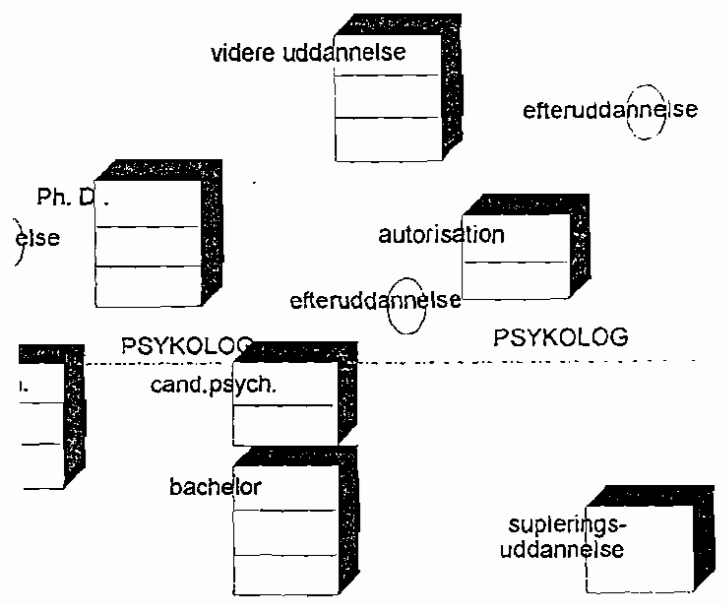
PSYKOLOGERS UDDANNELSE SYSTEM fra 1994

Uddannelsesplanerne, etablering af autorisationsordning og opbygning af nye DP uddannelser har frembragt en række nye uddannelser, der har erstattet mange velkendte.

Uddannelsesgrupper og fagforeninger inddrager heller ikke er i indbyrdes overensstemmelse, nedvurderer til at undersøge vores eget uddannelsessystem. Nedenstående oversigt er et forsøg på at afklare de mest væsentlige sproglige udtryk.

ud:

PSYKOLOGERS UDDANNELSES

Uddannelsesplanerne, etablering af autorisationsordning og opbygning af nye DP uddannelser har frembragt en række nye uddannelser, der har erstattet mange velkendte.

Uddannelsesplanerne, etablering af autorisationsordning og opbygning af nye DP uddannelser har frembragt en række nye uddannelser, der har erstattet mange velkendte.

Uddannelsesplanerne, etablering af autorisationsordning og opbygning af nye DP uddannelser har frembragt en række nye uddannelser, der har erstattet mange velkendte.

4. PSYKOLOG er fra 1994 beskyttet titel for alle med cand.psych., cand.pæd.psych. og mag.art i psykologi. 'Psykolog' er en generalistbetegnelse. Samme titel som socialpsykolog, erhvervspsykolog, dyrepsykolog og klinisk psykolog er ikke officielle titler (bortset fra klinisk psykolog ved skoler og skoler), men må ligeledes kun benyttes af psykologer med ovennævnte uddannelsesbaggrund. (Psykiater er fortsat ikke beskyttet titel).

Psykologer er omfattet af de nordiske etikregler, såfremt de er medlem af DP.

5. AUTORISERET PSYKOLOG. Socialministeriets psykolognavn kan fra 1994 anerkende psykologer med særlige praktiske kvalifikationer. Autoriserede psykologer er underlagt særlige (etiske) forpligtelser.

Den nye autorisationsordning vil antagelig blive sammenlignelig med DP's autorisation og vurderingskriterier (se nedenfor). Autorisation vil især få betydning for psykologer med direkte klientkontakt og behandlingsopgaver.

5A. DP AUTORISATION. I 1990-93 har DP haft egen autorisationsordning, hvor psykologer med erfaringer fra praksis har kunnet ansøge. Vurderingskriterier har været mindst 2 års praktisk psykologarbejde inden for mindst to arbejdsområder med mindst 160 timers sagsbehandling (heraf mindst 40 timers individuel supervision). Autorisation er sket på grundlag af dokumenteret efteruddannelse.

5B. SL. AUTORISATION. Skolepsykologernes Landsforening har haft en tilsvarende foreningsautorisation, men uden krav om bred ansættelseserfaring.

6. PH.D. I PSYKOLOGI omfatter en 3-årig forskeruddannelse ved de tre gamle psykolog-uddannelses steder. Uddannelsen sigter mod forskerrekruitering til de højere læreanstalter, forskningsinstitutioner og erhvervsforskning. Deltagerne er i formel forstand studerende med selvstændige forskningsprojekter under vejledning, samt pædagogisk kvalificering.

7. VIDEREUDDANNELSE er en (1½-) 3-årig specialisering gennem teoretisk og praktisk uddannelse på grundlag af omfattende praksiserfaringer efter autorisation. Uddannelsen omfatter 1200 timer i en tre-årig ramme med mindst 600 timers sagsarbejde, 200 timer supervision, 250 timers teori og resten (mindst 150 timer) til uddannelsens særlige krav, f.eks. egenterapi og/eller videnskabeligt forskningsarbejde.

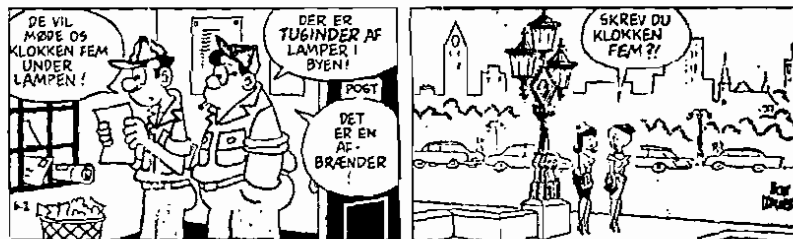
DP anerkender fra 1994 videreuddannelser i Neuropsykologi, Sundhedspsykologi og Psykioterapi. Flere videreuddannelser, herunder socialforvaltningsområdet, forventes at følge.

Videreuddannelsen kan udbygges med en ca. 2-årig uddannelse som SUPERVISOR ved det valgte videreuddannelsesområde.

8. EFTERUDDANNELSE. Omfatter andre kortere eller længere psykologiske kurser og uddannelsesforløb med afgrænset tema. DP's kursusprogram indeholder de efteruddannelser DP har oprettet. Der er et stort marked med psykologiske og parapsykologiske efteruddannelseskurser, herunder temakurser. En del - ud over DP's egne - vil kunne anerkendes af DP.

9. SUPPLERENDE UDDANNELSER I PSYKOLOGI FOR IKKE-PSYKOLOGER. En række 1-2 årige supplerende uddannelse for (studerende ved) andre akademiske faggrupper etableres i disse år ved Københavns og Århus Universitet samt AUC og RUC. De supplerende uddannelser, der f.eks. benævnes tilvalgsfag, sidefag, bifag, åbent universitet, sigter især mod afgrænsede erhvervsområder, f.eks. psykologundervisning, sprogpsykologi, musikterapi. Uddannelserne er ikke adgangsgivende til de psykologiske kandidatuddannelser.

Uddannelsesområdet har de senere år været præget af strukturændringer og dynamisk udvikling. På efter- og videreuddannelsesområdet er sået en kraftig udbygning af formelle uddannelser. For kandidatuddannelserne vil de næste år antagelig indebringe flere kombinationsuddannelser, tværfaglige uddannelser og kurser. Øget fleksibilitet med hensyn til studerendes mobilitet mellem forskellige studier og justering i forhold til nordiske, europæiske og internationale uddannelser og arbejdsmarked vil antagelig medføre ændret vægtning af fag og tendens til modulopbygning af uddannelserne.

Kapitel 6

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 24. I lov nr. 397 af 10. juni 1987 om sundhedsvæsenets centralstyrelse m.v., som senest ændret ved lov nr. 369 af 6. juni 1991, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 1, affattes således:

»Sundhedsstyrelsen fører tilsyn med den sundhedsfaglige virksomhed, der udføres af personer inden for sundhedsvæsenet. Dette gælder dog ikke virksomhed, der udføres af autoriserede psykologer. Endvidere fører Sundhedsstyrelsen tilsyn med ledere af plejehjem og lignende, hvortil der ikke er knyttet en fast læge.«

2. I § 19 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. I sager vedrørende autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet skal nævnet dog indhente en udtalelse fra Psykolognævnet, før nævnet træffer afgørelse i en sag.«

§ 25. Loven træder i kraft den 1. januar 1994.

§ 26. Den, der inden for de sidste 10 år forud for lovens ikrafttræden har udøvet virksomhed som psykolog svarende til fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2 år, og som har gennemført en uddannelse, der opfylder betingelserne for godkendelse i henhold til den af Dansk Psykolog Forening i 1990 etablerede autorisationsordning, eller som opfylder de krav, Undervisningsministeriet stiller til godkendelse af efteruddannelse for kliniske psykologer i folkeskolen, har ret til autorisation som psykolog, jf. dog § 2, stk. 3.

Stk. 2. Ansøgninger om autorisation efter stk. 1 skal indsendes til Psykolognævnet inden 6 måneder fra lovens ikrafttræden. Når særlige forhold taler herfor, kan Psykolognævnet dispensere fra denne tidsfrist.

§ 27. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Givet på Christiansborg Slot, den 30. juni 1993

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Torben Lund

Lov om psykologer m.v.

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Autorisation m.v.

§ 1. Ret til at betegne sig som autoriseret psykolog har kun den, der har fået autorisation som psykolog efter §§ 2 og 19, stk. 2.

§ 2. Ret til at få autorisation som psykolog har enhver, der her i landet

- 1) har bestået kandidateksamen i psykologi, psykologisk-pædagogisk kandidateksamen eller dermed ligestillet eksamen, og som
- 2) har gennemgået en af Psykolognævnet, jf. § 17, nærmere bestemt supplerende praktisk uddannelse af 2 års varighed.

Stk. 2. Autorisationen meddeles af Psykolognævnet, der fører en fortegnelse over meddelte autorisationer.

Stk. 3. Autorisation kan ikke meddeles den, der må antages at være farlig for sine medmennesker under udøvelse af virksomhed som psykolog enten på grund af udvist grov uduelighed eller på grund af sygdom. Autorisationen kan endvidere nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 4. For meddelelse af autorisation som psykolog betales et af socialministeren fastsat gebyr.

§ 3. En autoriseret psykolog kan fratages sin autorisation, såfremt psykologen må antages at være til fare for andre mennesker på grund af

- 1) en lidelse, der gør den pågældende uegnet til udøvelse af hvervet, eller

- 2) sygdom eller misbrug af rusmidler eller lignende, der bevirker, at psykologen varigt eller med mellemrum befinder sig i en mangelfuld sjæstilstand, eller
- 3) udvist grov forsømmelighed ved udøvelsen af hvervet.

§ 4. Inden Psykolognævnet træffer afgørelse om, at en autorisation skal fratages, kan nævnet indhente en skriftlig erklæring fra Retslægerådet og opfordre udøveren af hvervet til at udtale sig skriftligt eller afgive en mundtlig redegørelse i et møde, hvori også Retslægerådet kan deltage. Den pågældende skal endvidere opfordres til inden 14 dage at erklære, om sagen ønskes afgjort ved dom, eller om sagen kan afgøres af Psykolognævnet. Afgives en sådan erklæring ikke, skal Psykolognævnet indbringe sagen for domstolene.

§ 5. Psykolognævnet kan i påtrængende tilfælde, hvor den fortsatte virksomhed frembyder overhængende fare, midlertidigt fratage udøveren af hvervet autorisationen.

§ 6. Retssag om fratagelse af autorisation anlægges af Psykolognævnet i den borgerlige retsplejes former. Det kan i en dom om fratagelse af autorisation fastsættes, at anke ikke har opsættende virkning. Den pågældende kan dog ikke afskediges fra en stilling på grund af fratagelse af autorisation, før der foreligger en endelig domstolsafgørelse.

§ 7. Psykolognævnet kan anmode udøveren af hvervet om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse til brug for

nævnets stillingtagen til, om autorisation skal søges frataget den pågældende. Hvis den pågældende afviser at efterkomme en sådan anmodning, forelægger Psykolognævnet spørgsmålet for den ret, hvor en eventuel retssag skal anlægges. Retten afgør spørgsmålet ved kendelse. En sådan afgørelse kan også træffes, efter at der er anlagt retssag om fratagelse af autorisation.

Stk. 2. Hvis udøveren af hvervet undlader at efterkomme en kendelse om at underkaste sig en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse, fratager Psykolognævnet den pågældende autorisationen, og hvis der er anlagt retssag herom, bortfalder retssagen.

Stk. 3. Udgifterne ved en undersøgelse efter stk. 1 afholdes af statskassen.

§ 8. Psykolognævnet offentliggør afgørelser om midlertidig eller endelig fratagelse af autorisation efter §§ 3-7.

Stk. 2. Såfremt retten til at udøve hverv som autoriseret psykolog frakendes ved dom i en straffesag, skal anklagemyndigheden give Psykolognævnet meddelelse herom. Psykolognævnet offentliggør afgørelser om frakendelse.

§ 9. Psykolognævnet kan efter ansøgning give en psykolog, der efter §§ 3-7 har fået frataget sin autorisation, tilladelse til at generhverve autorisationen, når de omstændigheder, der begrundede fratagelsen, ikke længere er til stede.

Stk. 2. Et afslag fra Psykolognævnet om generhvervelse af autorisation efter stk. 1 kan tidligst indbringes for domstolene et år efter, at der er truffet afgørelse om endelig fratagelse af autorisation eller det ved dom er nægtet den pågældende at generhverve autorisationen.

§ 10. En psykolog kan over for Psykolognævnet fraskrive sig sin autorisation for tid eller indtil videre. Autorisationen genhverves, når den fastsatte tidsfrist for fraskrivelsen er udløbet, og kan i øvrigt, også inden for en fastsat tidsfrist, genhverves efter ansøgning til Psykolognævnet, såfremt de omstændigheder, der begrundede fraskrivelsen, ikke længere findes at være til stede.

§ 11. Psykolognævnet giver offentlig meddelelse om autorisationer samt om fratagelse og fraskrivelse efter §§ 9, 10 og 20.

Kapitel 2

Rettigheder og pligter

§ 12. En autoriseret psykolog er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

§ 13. Klager over en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet indbringes for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

§ 14. Autoriserede psykologer skal føre ordnede optegnelser over deres virksomhed efter nærmere retningslinier fastsat af socialministeren efter indstilling fra Psykolognævnet og efter indhentet udtalelse fra sundhedsministeren for så vidt angår psykologers ordnede optegnelser inden for sundhedsvæsenet.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte optegnelser skal opbevares i mindst 3 år.

Stk. 3. Den, om hvis personlige forhold der er udarbejdet optegnelser efter stk. 1, har ret til aktindsigt i optegnelserne.

Stk. 4. Retten til aktindsigt kan dog begrænses i det omfang, hvor partens interesse i aktindsigt findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private interesser.

Stk. 5. Afslag på en anmodning om aktindsigt vedrørende en autoriseret psykologs virksomhed inden for sundhedsvæsenet kan påklages til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn. Uden for sundhedsvæsenet kan et afslag på en anmodning om aktindsigt påklages til den myndighed, som er klageinstans i forhold til den autoriserede psykologs virksomhedsområde i øvrigt i den sag, begæringen om aktindsigt vedrører.

§ 15. En autoriseret psykolog må kun reklamere for sin virksomhedsudøvelse ved meddelelse af oplysninger, der ikke er vildledende eller på anden måde egnede til at fremkalde urigtige forestillinger i offentligheden om den pågældendes kvalifikationer eller behandlingsmåder.

§ 16. Autoriserede psykologer skal udvise omhu og uheldeth ved udfærdigelse af er-

klæringer, som de afgiver i deres egenskab af autoriserede psykologer.

Kapitel 3

Autorisations- og tilsynsmyndighed m.v.

§ 17. Som autorisations- og tilsynsmyndighed nedsætter socialministeren et psykolognævn, der består af

- 1) 1 medlem udnævnt af socialministeren,
- 2) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra sundhedsministeren,
- 3) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra undervisningsministeren,
- 4) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra Kommunernes Landsforening,
- 5) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra Amdtsrådsforeningen,
- 6) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra København og Frederiksberg Kommuner,
- 7) 1 medlem udnævnt efter indstilling fra De Samvirkende Invalideorganisationer og
- 8) 2 medlemmer udnævnt efter indstilling fra Dansk Psykolog Forening.

På tilsvarende måde udnævnes for hvert medlem en stedfortræder.

Stk. 2. Socialministeren udpeger formanden og næstformanden blandt nævnets medlemmer.

Stk. 3. Psykolognævnets medlemmer udnævnes for 4 år. Hvis udnævnelsen finder sted i løbet af en periode, gælder den kun til periodens udløb. Til de medlemmer af Psykolognævnet, der ikke udfører hvervet som led i deres tjenstlige arbejde, ydes vederlæggelse og godtgørelse for befordring i lighed med ikke-statsansatte, der modtager særskilt vederlæggelse. Udgiften hertil afholdes af staten.

Stk. 4. Psykolognævnet meddeler autorisationer, jf. §§ 2 og 19, stk. 2, og fører tilsyn med de autoriserede psykologer.

Stk. 5. Socialministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Psykolognævnet dets forretningsorden, herunder regler om, at nævnet kan tilkalde sagkyndig bistand, og at sager kan afgøres skriftligt. Socialministeren kan endvidere fastsætte regler om, at sager, i hvilke afgørelsen ikke skønnes at frembyde tvivl, henvises til formandens afgørelse.

Stk. 6. Psykolognævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 18. Autoriserede psykologer er forpligtet til på begæring af Psykolognævnet at afgive alle oplysninger, der er nødvendige for gennemførelse af tilsynet.

Stk. 2. Psykolognævnet skal til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn indbringe sager vedrørende autoriserede psykologers virksomhed inden for sundhedsvæsenet, som nævnet finder vil kunne give grundlag for kritik eller anden sanktion.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 19. Socialministeren kan fastsætte sådanne bestemmelser om udøvelse af virksomhed her i landet som psykolog, som er nødvendige til gennemførelse af overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for psykologer og direktiver vedtaget af De Europæiske Fællesskaber.

Stk. 2. Psykolognævnet kan meddele autorisation som psykolog til personer, der i udlandet har gennemgået en uddannelse, som kan ligestilles med de i § 2, stk. 1, nævnte uddannelser.

§ 20. Er autorisation som psykolog her i landet givet på grundlag af autorisation i et andet land, kan Psykolognævnet fratage vedkommende autorisationen, hvis autorisationen i vedkommende andet land bliver frataget den pågældende eller på anden måde taber sin gyldighed.

§ 21. Ret til at betegne sig som psykolog har kun den, der ved et universitet eller anden højere uddannelsesinstitution har bestået kandidateksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen.

Kapitel 5

Straffebestemmelser

§ 22. En autoriseret psykolog, der gør sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sin virksomhed, straffes med bøde eller hæfte.

§ 23. Overtrædelse af § 1, §§ 14-16 og § 21 straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der er udfærdiget i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Til samtlige medlemmer af Dansk Psykolog Forening

den 20.12.1993 J.nr. 604-7/JP/gj

Orientering om lov om psykologer.

Psykologloven træder i kraft den 1. januar 1994.
Et eksemplar af den nye lov vedlægges til din orientering.

Vi får hermed et nyt grundlag for psykologers virke i Danmark. Der er grund til at ønske hinanden et Godt Nytår.

Naturligvis melder der sig mange spørgsmål i en overgangsperiode, og vi vil derfor informere om det, vi ved på nuværende tidspunkt efter et møde med sekretariatet for det nye Psykolognævnet.

Psykolognævnet.

Psykolognævnet starter sin virksomhed den 1. januar 1994. Nævnets sekretariat er så småt begyndt og har adressen:

Psykolognævnet
Socialministeriet
Slotsholmsgade 6
1216 K

Tlf.: 33 92 45 23.

Sekretariatschefen er Frode Svendsen.

Nævnsmedlemmerne er endnu ikke udpeget af Socialministeren, men vi kan oplyse, at Dansk Psykolog Forening har indstillet: Psykolog Kuno Sørensen og psykolog Jytte Freisleben.

Psykolognævnet skal give autorisationer og føre tilsyn med autoriserede psykologers virksomhed. Nævnet har 9 medlemmer.

Patientklagenævnet.

Klager over autoriserede psykologers virksomhed inden for Sundhedsvæsenet skal behandles i Sundhedsvæsenets Patientklagenavn. DP har til Patientklagenævnet indstillet psykolog Ernst Olsen og psykolog Ida Kock.

Ansøgning om autorisation.

Har du autorisation meddelt af DP, eller opfylder du betingelserne herfor, er der etableret en overgangsordning, hvorefter du hurtigt kan få autorisation i Psykolognævnet, hvis du søger inden 30. juni 1994. Du kan indsende ansøgning bilagt en kopi af dit autorisationsbevis.

Har du ikke autorisation, skal du også søge herom i Psykolognævnet, men ikke nødvendigvis inden den 30. juni 1994. DP's interne autorisationsordning er ophørt. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt ansøgningskemaer udarbejdet af Psykolognævnet til de ikke autoriserede psykologer.

Det vil formentlig komme til at koste 1250,- kr. at få en autorisation. Også selv om du har DP's autorisation.

Journalpligt.

Retningslinier om journalpligt skal fastlægges af Socialministeren efter indstilling fra Psykolognævnet. Der foreligger derfor endnu ikke retningslinier for journalpligt. Forpligtelsen til at føre journal vil først indtræde, når der foreligger sådanne retningslinier. Det er en af de første opgaver, Psykolognævnet vil arbejde med.

Såfremt vi har yderligere information, vil den blive givet i andet nummer af Psykolog Nyt i 1994.

Alle henvendelser i øvrigt om den nye lov kan fra den 1. januar 1994 rettes til Psykolognævnets sekretariat.

God Jul og Godt Nytår
Dansk Psykolog Forening

Jógvan Petersen
Formand

Bestyrelsesmøde 18. og 19. juni 1993

Udkast til referat

Til stede fredag, den 18.06.93: Jógvan Petersen, Hysse Forchhammer, Mugge Pinner, Charlotte Mikkelsen, Iben Henningsen, Anette Kofod, Ellen Dreyer, Jens Erik Rød, Hanne Jørgensen, Henrik Buhl, Preben Følvéd, samt fra pkt. 4 Zenia Jepsen, Ernst Olsen, Thomas Iversen.
Afbud fra: Berit Sander.

Referatet fra mødet 25.05.1993

Ellen Dreyer gør opmærksom på, at hun havde sendt afbud. Referatet i svigt godkendt.

Etikssager

- En klage over fremgangsmåden i en erklæringsag tages ikke til følge.
- Klage over rapport ved plejeansøgning medfører påtale vedrørende rapportens stil og form.
- Klage over adfærd i forbindelse med kontaktfremstilling får medhold.
- Klage over psykologs intervention i en sag, hvor anden psykolog er inde i forvejen, medfører påtale af ikke at have kontakten den første psykolog forinden videre foretaget.

Som opfølgning på tidligere drøftelser, er det bestyrelsens ønske, at der etableres en fælles drøftelse mellem etiknævnet og bestyrelse af de større linier og erfaringer i arbejdet. Et møde af denne art etableres i efteråret.

Optagelsessag

Efter behandling i optagelsesudvalget forelås indstilling om optagelse af en argentinsk uddannet psykolog. Indstillingen tiltrådt af bestyrelsen.

Psykologloven

Psykologloven blev vedtaget af Folke-

tinget torsdag, den 17. juni 1993. Den endelige tekst forelå omdelt til bestyrelsen tilligemed forslag til orienteringskrævelser til samtlige medlemmer.

Det endelige resultat, gennemgået og diskuteret, i forhold til de ønsker og muligheder foreningen har haft i forløbet. En relativ kortfattet meddelelse og orientering til medlemmerne skal i løbet af efteråret følges op af mere uddybende information i Psykolog Nyt. Herunder vejledning i de procedurer, der skal følges.

DP-SL samarbejdet og grænseaftale med LC

Det tidligere fremsatte udkast til grænseaftale fra LC forelå til fornyet drøftelse. Problemstillingen har i mellemtiden været drøftet i relevante aktioner. På baggrund af sektionernes indstilling og bestyrelsens drøftelse konkluderes, at der fortsat skal forhandles om en mulig aftale, og at DP fremlægger de problemer, som visser både i aftalen og på arbejdsmarkedet i kommunerne. Klinisk sektion indbydes til at deltage i de fortsatte drøftelser.

Sekretariatets arbejdsplan

En opfølgning fra oversigten fra januar 93 forelå udsendt. Der udtrykkes anerkendelse over, at planen er fulgt op på en række punkter, og der blev stillet spørgsmål til forskellige elementer i den. Det ville være ønskeligt, om der af planen kunne ses ressourceforbrug og prioriteringer m.v. Af mere konkrete mangler var ligestillingsarbejdet ikke medtaget. Det ville være ønskeligt, om det fremgik, hvad der er driftsopgaver, og hvad der er udviklingsopgaver, samt vurdering af ressourceforbrug og forholdet til budget.

Planen kan endvidere bruges til en slags beretning om, hvad der er gjort, og hvor langt vi er kommet til brug for medlemsoplysning.

En lidt bredere drøftelse skal gennemføres om et par måneder med elementer til en langsigtet sekretariats-

mæssig planlægning på struktur- og opgavesiden.

SAK-mødet i Finland

Endnu et bestyrelsesmedlem indbydes til at deltage i SAK-mødet blandt andet til drøftelse af bevægelser over landegrænserne og gensidige godkendelsesprocedurer i Det Indre Marked samt andre internationale forhold. Charlotte Mikkelsen og Zenia Jepsen deltager i mødet.

Psykologvagten

Fra den hidtidige Psykologvagt forelås en evalueringssrapport. Der forelås endvidere forespørgsel om et nyt projekt, hvor Københavns Kommune ønsker en accept af Dansk Psykolog Forening, forud for indgåelse af aftaler. Forretningsudvalget har drøftet sagen med repræsentanter for forsætterne. Det fremsatte forslag ses ikke at opfylde de krav, som bestyrelsen stiller op i forhold til frivillige projekter. Projektet skal forløbe over en begrænset periode og tage sigte på særlige definerede projekter og afklare specifikke behov. Der skal endvidere være supervision i et nærmere omfang, og man må ikke henvisse klienter til sig selv til fortsat behandling. Det er DP's politik at være med til at afklare behov og dokumentere behov for psykologbistand, men ikke at medvirke til kvalifikation gennem ulønnet arbejde. Det kan diskuteres, hvorledes indgangen til arbejdsmetoder kan afhjælpes, f.eks. gennem praktikantstillinger og andre tilknytninger. Men det foreliggende projekt kan ikke umiddelbart sanktioneres af DP.

AC's Opgave- og Strukturudvalg

Jógvan Petersen forelagde kort de seneste drøftelser vedrørende AC's opgaver og struktur. Der er udsigt til etablering af et udvidet forretningsudvalg med bedre repræsentation af de små foreninger. Risikoen er, at selve bestyrelsens arbejde bliver nedtonet. En ny kontaktnetværk er foreslået, som indeholder mindre udsving pr. medlem mellem højeste og laveste.

AC-forhold sættes på dagsordenen i efteråret igen.

Efteruddannelse

Tre bestyrelsesmedlemmer har an-

sket en drøftelse af, hvorledes handlingsprogrammets efteruddannelsesaktiviteter kan organiseres, ikke mindst i forhold til nyuddannede ledige. En arbejdsgruppe bestående af Zenia Jepsen, Charlotte Mikkelsen, Hysse Forchhammer og Hanne Jørgensen etableres med den opgave at konkretisere og udspecificere formålet og den samlede opgave. Herefter drøftes en udvidelse og sammensætning af arbejdsgruppen.

Fredagens møde slut.

Til stede lørdag, den 19.06.93: Jógvan Petersen, Charlotte Mikkelsen, Jens Erik Rød, Ernst Olsen, Ellen Dreyer, Berit Sander, Iben Henningsen, Anette Kofod, Zenia Jepsen, Thomas Iversen, Hysse Forchhammer og Mugge Pinner, samt Hanne Jørgensen fra pkt. 12, og Preben Følvéd.

Afbud fra: Henrik Buhl.

Status vedrørende Psykolog Nyt med henblik på særbevilling til illustration m.v.

For foråret 1993 blev givet en bevilling på 60.000 kr. til illustrationer m.v. Opgjort efter 1. halvår er forbrugt i overensstemmelse med bevillingen. Det samlede budget gennemgås med henblik på billiggørelse af enkelte elementer, ligesom man ønsker en større bredde i brugen af illustratører, fotografer etc.

Bevilling for efteråret 1993 gives. Indstillingen er, at den fortsatte bevilling skal bruges til illustrationer, og ikke til indkøb af artikler. En række ideer til temer og artikler formidles af redaktøren til redaktionen.

Tema om faglige selskaber

Hysse Forchhammer og Mugge Pinner forelagde en plan for debatten: De faglige selskabers faglighed og placering i organisationen samt forholdet mellem faglige selskaber og sektioner skulle belyses gennem artikler, som selskaberne opfordres til at skrive, samt interviews. Debatten indledes gennem med et dobbelt interview af Hysse Forchhammer og

Mugge Pinner for at få illustreret bredden af de synspunkter, der for tiden rummes i bestyrelsen. Overskriften over debattrækken vil blive "Det gode selskab". En tidsramme fastsættes i samarbejde med redaktøren.

Revisormødet

Preben Følvéd og Jógvan Petersen forelagde drøftelsen fra revisormødet vedrørende revisionsprotokol og årsregnskab. Fire måneders balancen udviser fortsat positiv økonomi.

Personalepolitiske emner

- Pensionsalderen for ansatte i sekretariatet på 67 år drøftet og fastholdt. Konkret afgivne tilbud står ved magt. Kommandovejene indskræpes.
- Status vedrørende forhandlingerne med HK om overenskomst for kontorfunktionærer i DP forelagt. Der er formentlig udsigt til snarlig løsning.

Et ekstra punkt optaget på dagsordenen

Foranlediget af, at studentklubben har ydet økonomisk støtte til en studentklinik ansøgedes en drøftelse af rammerne for foreningens arbejde på dette punkt. Der er givet udstrakt autonomi vedrørende de decentrale enheders økonomiske dispositioner, men det fastholdes, at de skal holde sig inden for foreningens formål. Det er ikke DP's opgave at støtte rådgivninger og gratis arbejde m.v. Endvidere pointeredes det, at studerende hverken kan, eller må, lave psykoterapi. Problemerne vedrørende uddannelsen og de manglende praktikforhold er vigtige at drøfte, men skal ikke løses via økonomisk støtte til studerendes klinikarbejde. Videre intervention i sagen drøftes i efteråret i uddannelses- og forskningsudvalget og igen i bestyrelsen.

Tema b) Internationalt arbejde

Rapport med beskrivelse af relationer og organisatoriske forhold i Dansk Psykolog Forenings internationale arbejde bredt toget, forelå til drøftelse. Der synes for tiden at være

mere energi på det europæiske plan, end på det nordiske.

Der er et større sekretariatsmæssigt samarbejde på det internationale område, men en politisk forankring mangler i DP. I første omgang udsendes EFPFA-beretningen til hele bestyrelsen, og på baggrund heraf skal der udformes et udspil om koordinering og struktur for det videre arbejde.

Tema c) Videreuddannelser

Redegørelse for arbejdet i den forløbne tid forelå, tillige med principper til særskilt drøftelse for det fortsatte arbejde. Principper for godkendelse i overgangsordningen forelagt og vedtaget af bestyrelsen. Principper for godkendelse af supervisorer vedtaget, men der foreligger et problem, hvis supervisorer ikke selv ønsker godkendelse, og at folk henviser til disse personer i deres hidtidige forløb. Arbejdsgruppen drøfter løsning af dette problem.

Spørgsmålet om videreuddannelsesnævnets status i DP's organisation, idet man kunne forestille sig en generalforsamlingsprocedure drøftet i efteråret. Omkostnings- og gebyrpolitikken drøftet. Omkostningerne ved administrationen skal være selvfinansierende. Der kan foretages et kapitalindskud fra DP, som genindvindes ved gebyrer for godkendelse af efteruddannelse. Omfanget på længere sigt kan næppe vurderes nu, men overgangsordningen med godkendelse af tidligere efteruddannelsesforløb skal være selvberørende. På baggrund af erfaringerne med autorisationsforløbene vurderes ressourceforbrug endnu engang. Fagnævnen lønnes ikke for arbejdet, men en faglig bistand skal være tilknyttet mod sædvanlig betaling.

Eventuelt

Fra ligestillingsarbejdsgruppen forelå, at forudsætningen for medlemskab af Danske Kvinders Nationalråd er, at LiU tegner foreningen i ligestillingssspørgsmål. Sagen tages derefter op på ny.

Referat: Preben Følvéd

Kalle Birck-Madsen
Bragesgade 18, 1.th.
2200 København N.

Derefter vil vi mere præcist kunne svare på, hvor stor en del af supervisionen der kan anerkendes.

Hvis du har spørgsmål er jeg i Dansk Psykolog Forening tirsdagene den 1. juni og 8. juni mellem kl. 13.00 og 16.00.

Nævnets næste møde afholdes den 8. juni 1993.

den 19.05.93 J. nr. 604-27/P-2879 KS/mj

Med venlig hilsen

J. Mell. Jensen
Kuno Sørensen
Formand for autorisationsnævnet

Vedr. ansøgning om autorisation.

Nævnet har behandlet din ansøgning på mødet den 11. maj. Vi takker for det meget omfattende dokumentationsmateriale.

Vi anerkender arbejdet ved Regnbuen som kvalificerende i forhold til autorisation. Vi vurderer dog, at breddekravet ikke er opfyldt alene ved det forløb, du har været igennem. For at breddekravet opfyldes skal du i min. 6. måneder have arbejdet min. 15 timer ugentlig med anden form for psykologarbejde i en anden organisations/arbejds-mæssig sammenhæng. Forløbet ved Vestsjællands Amt medregnes ikke, da det er så kortvarigt.

Kravet til arbejdets omfang vurderes også at være opfyldt, når ovenstående krav indfries.

Vedrørende supervision.

Nævnet godkender ikke "anonym" supervision, hvilket betyder, at vi ikke kan tage stilling til de anførte supervisionstimer. Det bliver jo nok noget af et puslespil med de mange forløb, men vi beder dig oplyse:

1. Hvem er supervisor?
2. Er det gensidig supervision?
3. Hvor mange deltagere?
4. Hvad er deltagerens uddannelsesmæssige niveau/baggrund?
5. Vedlægge dokumentation/bekræftelse på disse oplysninger.

P-2879

Dato.: 30.10.92

Carl-Erik Birck-Madsen
Bragesgade 18, 1. tn.
2200 København N.

Udd.retn.: cand.psych.
CPR-nr.: 02.07.53-0425
Dimit.dato.:25.10.86

AUTORISATIONS SKEMA

Kontroller om oplysningerne om din uddannelsesretning, kandidatårgang og CPR-nummer er korrekte. Udfyld dem, hvis de mangler og ret dem, hvis de er forkerte.

Skemaet returneres hurtigst muligt til Dansk Psykolog Forening, Bjerregårds Sidevej 4, 2500 Valby.

Jeg bekræfter hermed rigtigheden af oplysningerne i ovenstående skema.

Dato 1. MAJ 1993

Underskrift Kalle Birch-Madsen

Forbeholdt sekretariatet:

Indstilling _____
(dato) godkendes

godkendt
(dato)

særlige
bemærkninger

_____ afv. dokumentation

_____ afv. yderligere erfaringer

Til Autorisationsnævnet.

Hermed fremsendes min autorisationsansøgning.
Jeg skal gøre opmærksom på, at bilag 1 "Dokumentation af en praksis" sammenfatter min ansøgning om autorisation.

Med venlig hilsen
Kalle Birch-Madsen
Kalle Birch-Madsen
København 1.maj 1993

Oversigt over bilagsmateriale.

- Bilag 1: Dokumentation af en praksis.
- Bilag 2: Oversigt over terapeutisk arbejde i rådgivningen Regnbuen, Studenterhuset v/ Københavns Universitet. Datamateriale.
- Bilag 3: Opgørelse af ressourceforbrug i rådgivningen Regnbuen; samt tid i Regnbuen specificeret ud for særskilte perioder.
- Bilag 4: Kvalitativ analyse af terapeutisk arbejde i Regnbuen.
- Bilag 5: Særlige oplysninger om brugergruppefladen.
- Bilag 6: a) Ansættelsespapir v/ Institut for Sociologi;
b) projektudkast.
- Bilag 7: a) Ansættelsespapirer v/ Rådgivningsgruppen Regnbuen;
b) uddannelsesplan.
- Bilag 8: a) Ansættelsespapir v/ Institut for Kultursociologi;
b) projektudkast.
- Bilag 9: Materiale fra Regnbuen:
a) Intern folder;
b) Regnbuen i relation til Studenterhuset;
c) Fondsansøgning til Socialministeriets Projekt Udviklingsstøtte Fond.
- Bilag 10: Teoretisk materiale:
a) Grundlagstekster Mape B1;
b) Grundlagstekster Mape B2;
c) Forum Kritisk Psykologi nr.8/1993.

Kære Kalle

Jeg har været i Jylland i sidste uge og nåede derfor ikke at kommentere dit brev/materialet til autorisations ansøgning.

Jeg er indrømmende, at jeg heller ikke har læst alt "stoffet" igennem.

Jeg har alligevel en kommentar til det - og endelig jeg er meget i tvivl om, hvad jeg skal mene:

a) Jeg har altså været modstander af vores egen autorisering.

b) Nu, hvor den er vedtaget mener jeg dens væsentligste funktion er som pressionsmiddel i relation til nyansættelser. Med autorisationsbestemmelserne i hænder skal vi forsøge at forhandle supervision og kurser igennem til nyansatte.

c) Al stiller vi ikke egentlige kvalifikationskrav til autorisation. Det er på sin vis absurd (!) men jeg synes nu alligevel at denne regel er ok og vigtig at fastholde? Den uvisserhedssituation: Autorisation gives når nogle formelle minimums

standarder er opfyldt. Det er vel også det mest rimelige / mindst ringe i en situation, hvor alle har søgt ved at leve op til kravene.

d) Endvidere synes jeg principielt at det er meget vigtigt at holde fast på, at autorisation kan gives, når man har haft lønnet arbejde. Hvis vi ikke fastholder det, tror jeg vores felt løber helt løbsk, med alle mulige former for gratis-arbejde. Og folk vil blive tvunget til at arbejde gratis, før at få autorisation og det synes jeg er noget skidt.

e) - men, hvad så med Fagnbæm m.f.? I bør vel kunne lande under en eller anden form for dispensation, fordi der er tale om en kollektiv, nyskabende og eksperimentel bestræbelse, som ikke (tidligere) har kunne tænkes som lønnet arbejde... men jeg synes nu alligevel det er svært, for hvor går grænsen?

D. Thylke

Kære Hysse.

Det er lidt i nød, at jeg sender denne "klods" til dig. Men jeg har brug for et blik på det fra anden side.

Det er min autorisationsansøgning, som jeg har brug for at få sendt af sted hurtigst muligt. Dels er det en ansøgning, som jeg troede jeg kunne lave på et par weekender - men den har taget de sidste 3 måneder. Og der er stadig mange løses ender - men jeg synes jeg er nødt til at stoppe nu, også fordi jeg snart kommer i klemme ift A-kassen.

Mit håb er, at du har lidt tid til at skimme beregningerne vedr. cffekt mål - s.36-38 i bilag 1 - da det vil være dumt med formelle fejl her. Jeg har holdt mig til plus og minus, og forholdsregning, men det ligger alligevel så fjernt for mig at arbejde med sådanne mål.

Jeg sætter mig torsdag aften - og retter det sidste til, alt andet lige.

Mange hilsener Kalle

1997

Frivillig psykologisk rådgivning af studerende i
Regnbuen, Studenterhuset.

o/ Rosi.

Fordelingen af Brugerforløb over en 3-årig periode.

- 4 individuelle forløb (hhv. 13, 14, 9, 22 samtaler)
- 1 parforløb (6 samtaler)
- 4 gruppeforløb, med hhv. 2, 3, 3, 4 deltagere. (hhv. 11, 20, 22 og 10 samtaler)

Meget kort om problemstillinger i disse forløb:

hæmmet af præstationsangst, konkurrencementalitet på
studiet, mangelfuld / manglende socialt netværk, stærkt
forældretilknytning med store krav og forventninger både
mht. samvær og succes, usikker kønsidentitet,
angstanfald, sorgbearbejdelse, manglende accept af den
person man er, ønske om at udvikle sine personlige
ressourcer for at kunne styre sit liv i ønsket retning.

Rådgivnings- / supervisionsforhold.

Der var tilknyttet to rådgivere (en ældre og en yngre)
til hvert forløb med ugentlige samtaler, en
supervisionsgruppe på 4 eller 5 personer, desuden har vi
drøftet almene problemstillinger på de fælles
supervisionsaftener ca. 1 gang om måneden. *S. Lunde*

Dvs. 40 uger om året, med ugentligt ~~1~~ 1 time i mindre
supervisionsgrupper og ca. 10 gange 2-2½ timer til fælles
supervision. Foruden dette har de enkelte rådgiverpar
holdt møder om deres brugerforløb samt det interne
samarbejde efter behov.

Selvom supervisionen af hinanden kunne være forskellig
og mere eller mindre frugtbar afhængig af bl.a.
personkonstellationerne, har det været utrolig lærerigt
og inspirerende at skulle løse disse opgaver sammen.

Meget få af os kan dokumentere de formelle
kvalifikationer I stiller krav om mht. at være supervisor
for andre. Det er nogle specielle forhold - at arbejde
med alternativ rådgivning på kritisk psykologisk grundlag
- det gør at vi havde valgt gensidig supervision;

- Fælles supervision 5 uger
uge
- genindlig sup. 1 time pr
forløb pr.
sprog
↓
- udelukket -

A

Vejledning i udfyldelse af autorisationsskema.

HUSK AT KONTROLLERE OG UNDERSKRIVE FORSIDEN.

1. Periode fra - til:

I disse felter anføres måned og årstal for begyndelse og afslutning af hvert af de ansættelsesforhold/supervisionsforløb, der ønskes vurderet. Det vil sige det er ikke nødvendigt at beskrive samtlige af de ansættelsesforhold du har haft siden eksamen; men "kun" tilstrækkeligt til at opfylde autorisationskravene.

2. Antal år og måneder:

Ansættelsesforholdet/supervisionsforløbets varighed omregnes til måneder og år. Ved fravær fra arbejdet i mere end 8 uger kan fraværperioden ikke medregnes.

3. Ansættelses-/arbejdssted:

Udførlig angivelse af arbejdssted, herunder navn og adresse på den pågældende arbejdsplads, forvaltning, afdeling på sygehus, institutionsart eller lignede.

4. Arbejdets art:

Her anføres så beskrivende som muligt arbejdsindholdet. Udover stillingsbetegnelse anføres typiske arbejdsopgaver, f.eks. revalideringsundersøgelser, familierapi, børneundersøgelser, kriseterapi, organisationsforandringer...

5. Arbejdstid pr. uge:

Den ugentlige arbejdstid for pågældende arbejdsforhold.

6. Supervisor:

Her anføres navn, stillingsbetegnelse og evt. aktuelt arbejdssted for supervisor for det forløb, der ønskes vurderet. Hvis du ikke er sikker på, at vedkommende supervisor opfylder kravene (om selv at være autorisationsberettiget og derudover have 3 års praksis indenfor området), bedes du vedlægge en beskrivelse af supervisors profession, uddannelse, stillingsbetegnelse og evt. specielle kvalifikationer.

7. Supervisionens omfang:

- det ugentlige antal timer med supervision.
- det samlede antal timer for hele den pågældende periodes supervision.

8. Antal supervisander i supervisionen:

Her anføres enesupervision, eller såfremt det er gruppesupervision det antal supervisander, der har deltaget i det pågældende forløb.

9. Øvrige bemærkninger:

Her anføres særlig relevante kurser, egenterapi, særlige forhold ved forløbet, ERFA-grupper, "mesterlæreforhold" eller beskrivelse af tilsvarende efteruddannelsesaktiviteter. Uddybende beskrivelse kan vedlægges særskilt.

10. Dokumentation:

Dokumentation for supervisionsforløb med angivelse af omfang underskrevet af supervisor skal vedlægges.

Retningslinjer for autorisationsvurdering

- 1. Målsætningen for autorisationsordningen er, at psykologen skal opnå:**
 - praktisk kvalificeret erfaring i basale psykologiske arbejdsmetoder, - psykologfaglig identitet, - indsigt i egen funktion og formåen som psykolog i forhold til klienter (personer, grupper, organisationer) samt indføring i etikreglernes praktiske konsekvenser. Autorisationsordningen administreres således, at den ikke stiller sig hindrende i vejen for faglig nyudvikling.
- 2. Psykologen skal have haft 2 års arbejde**

Arbejdet skal være fuldtids, det vil sige samlet udgøre 30 timer eller derover ugentligt. Ved deltidsarbejde 15-29 timer ugentlig tæller arbejdet med 2/3, det vil sige ved deltidsarbejde i hele perioden, kræves 3 års praktisk arbejde. Arbejdstid på 14 timer eller mindre om ugen, men med mere end ½ års varighed vurderes individuelt. Ved privat praksis tæller 1 konsultationstime ca. 2 timer. Ved fravær fra arbejdet i mere end 8 uger, der ikke skyldes almindelig ferie, forlænges perioden tilsvarende.
- 3. Arbejdet skal være praktisk psykologarbejde**

Med praktisk psykologarbejde menes direkte eller indirekte klientrelateret arbejde, herunder også gruppe- og organisationsintervention. Praktisk skal her forstås som modsætning til »alene teoretisk«. Psykologarbejde forstås her som arbejde, hvorunder anvendes psykologiske metoder og viden. Ved praktisk psykologarbejde forudsættes, at der er en erkendt eller aftalt psykolog/klient relation.
- 4. Arbejdet skal have haft bredde**

Det vil sige, at psykologen skal have arbejdet med flere forskellige områder af den anvendte psykologi. Han skal have erfaring med forskellige klientgrupper, arbejdsmetoder og arbejdspladsstrukturer. Feks. ved at have arbejdet to forskellige arbejdssteder.
- 5. Supervision og faglig vejledning.**

Arbejdet skal have foregået under faglig vejledning eller supervision på egne sager. Supervisor/vejleder skal i almindelighed være psykolog og have kvalifikationer svarende til ovenstående kvalifikationsniveau plus 3 års praksis inden for det område, der superviseres i. Omfanget af supervision skal være min. 160 timers supervision/faglig vejledning på egne sager. Beregningsgrundlaget for timetallet er, at supervisionen/den faglige vejledning foregår individuelt. I almindelighed skal min. 40 timer af supervisionen/den faglige vejledning være individuel og min. 40 timer i gruppe. Hvis 2-4 deltager tælles 3 timers supervision/vejledning som 2 timer. Hvis 5-12 deltager tælles 4 timers supervision/vejledning som 2 timer. Ved den samlede vurdering kan også indgå kursusdeltagelse, egenterapi eller andre relevante erfaringer. I den samlede vurdering tages der hensyn til den almindelige praksis for efteruddannelse på det pågældende område.
- 6. Forældelse**

Såfremt en autoriseret psykolog i en periode på 10 år ikke har haft psykologarbejde med direkte eller indirekte klientkontakt bortfalder autorisationen. Autorisationen kan generhverves, hvis psykologen i en periode svarende til et halvt år har psykologarbejde under betingelser svarende til det, der giver autorisation.

Autorisation – Hvordan?

Er du autoriseret i forvejen, kan du ved en meget enkel fremgangsmåde få den nye autorisation, læs her hvordan

1. Du skal bestille et ansøgnings-skema i Psykolognævnets sekretariat. Skemaerne ligger klar efter 15. februar.
2. Har du autorisation i forvejen kan du efter udfyldelse af skemaet med nogle få stamoplysninger ved et kryds på skemaet give tilladelse til, at de oplysninger vi har i DP om din efteruddannelse m.v. gives videre til Psykolognævnets sekretariat.
3. Send det afkrydsede skema til DP, og vi ordner resten.
4. DP sender din ansøgning med oplysninger videre til Psykolognævnet, og du vil få svar på din ansøgning derfra.
5. Har du ikke i forvejen autorisation udfylder du det bestilte skema i sin helhed.

Denne ansøgningsprocedure er skriftligt aftalt med Psykolognævnets sekretariat for at gøre det lettere for alle parter.

Proceduren er ny i forhold til vores udmelding til alle medlemmer i brev af 20. december og skyldes en ændret beslutning i Psykolognævnets sekretariat, hvorfra vi tidligere havde hørt, at man kunne nøjes med at indsende sit autorisationsbevis. Nævnssekretariatet ønsker ensartet materiale for alle ansøgere, idet der er tale om en nystartet instans. Oplysningerne er også nødvendige af hensyn til tilsynsopgaven.

Sekretariatet

AUTORISATION AF PSYKOLOGER

1. januar 1994 træder en ny lov om psykologer i kraft, lov nr. 494 af 30. juni 1993.

Herefter må kun psykologer, der har opnået autorisation af Psykolognævnet, kalde sig autoriseret psykolog.

Loven indeholder en beskyttelse af titlen psykolog, så kun personer, der ved et universitet eller anden højere uddannelsesinstitution har bestået kandidateksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen, må kalde sig psykolog.

Psykolognævnet starter sin virksomhed med virkning fra 1. januar 1994.

Efter lovens overgangsordning kan der gives autorisation til personer,

- 1) der efter 1. januar 1984 har udøvet virksomhed som psykolog i mindst 2 år, og som uddannelsesmæssigt opfylder betingelserne for at blive godkendt efter Dansk Psykolog Forenings autorisationsordning,
- 2) som opfylder Undervisningsministeriets krav for godkendelse af efteruddannelse af kliniske psykologer i folkeskolen.

Ansøgning efter overgangsordningen skal være indsendt senest med udgangen af juni 1994.

Ansøgning om autorisation, herunder ansøgning i medfør af overgangsbestemmelsen, skal ske på et særligt ansøgnings-skema, der efter 15. februar 1994 vil kunne rekvireres i Psykolognævnets sekretariat, Socialministeriet, Slotsholmsgade 6, 1216 København K.

Nævnets autorisationer ifølge lovens overgangsordning vil have virkning fra 1. januar 1994.

Psykolognævnets sekretariat, december 1993.

midler. I 1993 er anvendt alle fondens midler – afkast såvel som bidrag – samt yderligere særlige midler fra AAK på 75.000 kr., ialt ca. 250.000 kr til forskellige former for opkvalificering af medlemmer uden arbejde.

Midlerne er anvendt til typisk tre typer aktiviteter:

– individuelle tilskud, herunder tilskud til delta-

gelse på privat arrangerede kurser. Reglen er, at der skal erlægges en egenbetaling på 25 % dog mindst 300 kr.

– Seminarer for arbejdsløse.

– Frie midler til andre tiltag for arbejdsledige, såsom jobsøgningskurser og specielle arrangementer.

*Psykolognyt bd GF
Særnummer, feb 94*

Beretning for Autorisationsnævnet

Autorisationsnævnet har fra april 1992 til januar 1994 holdt 17 møder.

Den tidligere formand for nævnet Hans-Henrik Pedersen inåtte i april 1992 trække sig fra nævnet grundet arbejdsmæssige forhold. Nævnet har derfor i perioden bestået af Kuno Sørensen som formand, som autoriserede medlemmer Poul Jørgensen og Ingrid Jastram Larsen, og som ikke autoriserede medlemmer Annemarie Damtoft og Mette Skovgård Christensen.

Størstedelen af nævnets arbejde har været behandling af autorisationsansøgninger. Til og med januar 1994 er der i Dansk Psykolog Forening blevet udstedt i alt 1487 autorisationer, som svarer til 47 % af foreningens kandidatmedlemmer.

Via artikel i Psykolog Nyt har nævnet gjort opmærksom på krav til gruppesupervisionen, idet tværfaglige grupper (med f.eks. pædagoger og sygeplejersker) ikke godkendes i forhold til autorisation. Disse skærpede krav har på den ene side betydet, at visse psykologer er kommet i klemme, da de har været på arbejdspladser, hvor der er tradition for tværfaglig supervision. På den anden side har vi fået positive tilbagemeldinger fra både arbejdspladser og uddannelsessteder om, at der er en skærpet bevidsthed om styrken ved at psykologer også modtager gruppesupervision blandt fagfæller.

Nævnet har indgået i drøftelser af stillingtagen til efteruddannelsesforløb i Grønland, hvor det på grund af det meget lave antal psykologer ikke har været muligt at få tilstrækkeligt kvalificerende supervision. Nævnet har derfor i konkrete tilfælde dispenseret fra de gældende regler.

Det har været overvejet, om man fra foreningens side kunne etablere et supervisionsnet, således at supervision og supervisand lettere ville kunne finde sammen. Ligeledes har det været drøftet, om der skulle formaliseres en supervisorordkendelse i forhold til autorisation. Af ressourcemæssige grunde er begge disse planer ikke blevet realiseret. Ved forespørgsel til nævnet har medlemmer kunnet få oplyst om en psykolog vil kunne godkendes som supervisor. Nævnet har ligeledes anerkendt, at psykiateres supervision i et begrænset omfang kunne indgå. For andre faggruppers vedkommende har nævnet i enkelte tilfælde godkendt personer som supervisor. Sammenfattede er kravene til disse, at de skal have en specialviden, der er relevant for det psykologiske arbejde. Denne specialviden skal ækvivalere det akademiske niveau, og vedkommende skal have forsket, teoretiseret og praktiseret på området.

Nævnet har modtaget en klage over, at et medlem med en udenlandsk psykologuddannelse ikke kunne få medregnet kvalifikationer fra denne uddannelses afslutning. Medlemmets uddannelse skulle ifølge universitetet suppleres med eksaminer i Danmark før den ækvivalerede en cand. psych. eksamen, og dette har bestyrelsen i afvisningen af klagen også lagt vægt på. Generelt får nævnet ofte forespørgsler om, hvorvidt arbejds- eller uddannelsesforløb umiddelbart før kandidateksamen kan tælle med, men de er alle blevet afvist.

Nævnet har internt drøftet det faglige og etiske ansvar, som nævnet har i forbindelse med ansøgninger fra medlemmer, hvor nævnet på baggrund af ansøgningsforløbet bliver usikket på medlemmets habilitet som psykolog. Det er fortsat et område, hvor der er behov for en mere

åben debat blandt andet om supervisorers ansvar ved deres medvirken til, at et medlem kvalificerer sig til autorisation.

Nævnet har fået to etiknævnsager til udtalelse. Der er i "regler om autorisation og autorisationsnævnet" ikke præciseret så meget om nævnets fremgangsmåde og handlemuligheder. Dette har nævnet savnet i de konkrete sager. Nævnet har også behandlet en ansøgning fra et medlem, der har en tidligere alvorlig straffesag. Også her har nævnet savnet mere præcist formulerede rettigheder og pligter, både for medlemmerne og for nævnet.

Autorisationsordningen er fortsat en generel ordning og omfatter dermed alt praktisk psykologarbejde, hvor psykologen i egenskab af

Beretning for Etiknævnet

I den forløbne 2-årige periode har Etiknævnet mærket et stigende arbejdspress med stigende sagsantal, og med større mængder af akter og korrespondancer.

Der har været afholdt 22 møder. Der er ialt indsendt 55 sager (26 i 1992 og 29 i 1993). Heraf er 46 sager afgjort. (16 i 1992 og 30 i 1993). 5 sager er under sagsbehandling, og 4 er nyindkomne.

I 27 sager er arbejdet vurderet til at være i overensstemmelse med de nordiske etikregler, i 4 tilfælde dog ledsaget af en kollegial vejledning.

I 19 sager er der givet påtale, i 3 tilfælde så alvorligt, at der for 1 psykologs vedkommende er sket eksklusion af DP, og for 2 psykologer sket indstilling til at autorisationen sættes i bero for en periode. En sådan sanktion har ikke tidligere været taget i anvendelse. Den har derfor været drøftet med bestyrelsen, også set i lyset af, at autorisationskompetencen pr. 1.1.1994 overgik til det nyoprettede Psykolognævnet. Centralt i disse tilfælde står så vidtgående sammenblanding af professionelle og personlige interesser, at klienten ganske svigtes i sine legitime forventninger om respekt for sin person og sine problemer.

9 sager er blevet afvist som ikke fagetisk relevante. Det har drejet sig om blandt andet økonomiske mellemværender, fyringer, samarbejdsvanskeligheder og klage over et healingscenter,

*et møde om de faglige
kriteriers udtalelse*

fagperson, udøver erhvervmæssig virksomhed eller forskning i relation til individer, grupper eller organisationer. Nævnet er dog ofte blevet mødt med den fejlagtige forestilling om, at kun klinisk arbejde er kvalificerende. Der har derfor ofte været behov for en mere fyldig brevveksling til medlemmer, hvis arbejdsområder har været lidt mere utraditionelle, f.eks. inden for pædagogisk psykologi, visse arbejdspsykologiske felter og områder, hvor den teoretiske forskning er dominerende.

Jævnfør beslutning på generalforsamlingen i 1992: "Såfremt der indføres en offentlig autorisation standser arbejdet med Dansk Psykolog Forenings egen autorisation", er nævnet ophørt med sit arbejde fra januar 1994.

hvor klagen ikke på nævnets anmodning konkretiseres med hensyn til den ansatte psykologs arbejde.

21 forespørgsler er blevet besvaret skriftligt. De har været af meget forskellig karakter, bl.a. om annonceringsetik, tavshedspligt samt brug af anatomisk korrekte dukker.

I 1 tilfælde forespurgt en kommune om det fag-etiske problematiske i, at to psykologer (en privatpraktiserende og den kommunalt ansatte psykolog) kunne komme frem til to helt forskellige vurderinger af den samme klient.

Der har været mange telefoniske forespørgsler, bl.a. vedr. mulighederne for at forsvare sig imod presseskriverier; vedr. tavshedspligt; men også i en del tilfælde vedr. fremgangsmåde i komplicerede faglige problemstillinger, hvor det fag-etiske indgår, men ikke som det fremherskende, og hvor det største behov snarere synes at dreje sig om faglig supervision/kollegial drøftelse.

De sager, der indbringes for Etiknævnet, er stadig overvejende erklæringsager, hvor klageren er blevet "taberen". Med hensyn til børnesagkyndige undersøgelser har nævnet i denne periode dog kun i få tilfælde fundet anledning til påtale. Det fremgår, at en del af klagerne er bekendt med, og henviser til. DP's piece: "Vejledende Retningslinier for Undersøgelser i Retssager

Grupp supervision og autorisation

Af Kuno Sørensen

Mens vi venter på, at den offentlige autorisation bliver vedtaget, foregår der fortsat en bedømmelse af ansøgninger i Dansk Psykolog Forenings eget Autorisationsnævn. Nævnet vil herinod orientere om nogle bedømmelseskriterier, der omhandler gruppesupervision.

Professionsidentitet

Det kvalifikationsforløb, som fører til en autorisationsgodkendelse, er tænkt som en hjælp til den (teoretisk) nyuddannede psykolog, der skal igang med at afprøve de psykologiske arbejdsmetoder, udvikle en psykologfaglig identitet og herunder få indsigt i egne muligheder og begrænsninger som psykolog i forhold til 'klienterne' (personer, grupper og organisationer) og i forhold til de arbejdsbetingelser, som han eller hun arbejder under. Der er dermed tale om en efteruddannelse, et andet slags forløb end det, der foregår som universitetsstuderende. Ud over at være en indførelse i arbejdsmetoder, handler forløbet i lige så høj grad om indførelsen i professionsidentitet.

Grupp supervision

Supervisionsgrupper kan sammensættes efter mange forskellige kriterier. Ofte støder vi på gruppesupervision, hvor et bestemt team på arbejdspladsen mødes for at kunne opkvalificere deres daglige arbejde. Teamet kan bestå af flere forskellige faggrupper ud over den psykolog, som er ved at kvalificere sig til en autorisation (socialpædagoger, fysioterapeuter, sygeplejersker, lærere m.fl.), og hver fag-

gruppe bidrager med noget væsentligt til arbejdspladsens primære opgave.

Når vi som autorisationsnævn skal vurdere betydningen af en sådan supervisionsgruppe i forhold til autorisation, lægger vi vægt på, at den primære opgave er opkvalificering af teamet, og derfor i mindre grad fokus på psykologens særlige behov for at udvikle egen professionsidentitet.

Det betyder, at vi som generel regel ikke anerkender gruppesupervision med 'blandede faggrupper' som kvalificerende i forhold til psykologautorisation. (Dog kan der i et vist omfang godkendes grupper, hvor psykiatere deltager). Desuden vil det teoretiske indhold ikke kunne ligge på det akademiske niveau, som psykologen qua sin grunduddannelse befinder sig på, og som supervisionen blandt andet skal kunne fundere sig på.

I forbindelse med især terapeutiske uddannelser, tilbydes der ofte supervisionsforløb for kursusdeltagerne. Også på dette område er vi generelt afvisende over for at godkende supervisionsforløb med blandede faggrupper. Nævnet er dog åben for at foretage en konkret vurdering, hvis ansøgeren har deltaget i gruppesupervision eller et supervisionshold, hvor der er en stor overvægt af psykologer. På baggrund af ansøgerens øvrige kvalifikationsforløb vil der eventuelt være mulighed for, at en del vil kunne medregnes.

Generalist autorisation

Vi må fortsat understrege, at det

ikke er en klinisk autorisation, som er vedtaget. Som psykolog kan man kvalificere sig til autorisation på baggrund af alle de anvendte områder af praktisk psykologarbejde. Der er fortsat områder, hvor det kan være nødvendigt for os med en længere brevveksling, før vi synes, vi kan tage stilling. Det kan måske virke som en forskelsbehandling, at nogle skal ud-dybe mere end andre, men det skulle gerne være et udtryk for, at vi har brug for at føle os mere sikre på vurderingsgrundlaget.

Når vi i denne artikel har beskrevet gruppesupervision, er det ikke for at udelukke arbejdsfelter, hvor den psykologfaglige erfaringsudveksling kan foregå på andre steder. Det er vores plan også at beskrive andre områder i senere artikler.

Kuno Sørensen er formand for autorisationsnævnet.

Stillingsændringer

Cand.psych. Anette Broegaard, 1.10.92 Skole dir. i Kbh., Skolepsykiatrisk Center.
Cand.psych. Tora Sloth Bjørn, 1.11.92. Gundløse kommune, PPR.
Benedicte Schilling, 1.11.92. Kbh. Kommune, Socialcenter Søndby (Syd-Nord).
Cand.psych. Elsebet Madsen, 1.09.92. Skanderborg kommune, PPR.
Cand.psych. Vibe Trebbien, 2.11.92. Kbh's kommune, Social & Sundh.skolen.
Cand.psych. Elisabeth Rosenvinge, 9/11-92. Mødrehjælpen af 1983, Århus.
Cand.psych. Morten Schultz, 1/1-93. Burneister & Wain Skibsværft, Personaleafd.
Cand.psych. Helle Nielsen, 1/11-92. Ålborg kommune, PPR-Øst
Cand.psych. Knud Hjulmand, 1/11-92. Ledøje-Smørum kommune, PPR
Cand.psych. Ellen M. Simonsen, 19/10-92. Silkeborg kommune, PPR
Cand.psych. Erik Berg, 1/10-92. Støvring og Arden kommuner, PPR
Cand.psych. Jan Stokkebro Pedersen, 1/8-92. Møn kommune, Soc. og sundh. forv.

- Erhvervsgruppe.
- Psykodramagruppe, der især har arbejdet i relation til jobsøgning.
- Projektgruppe.

Grupperne melder tilbage til AU-mødet, og de er på denne måde med til at sikre en bred vifte af mulige aktiviteter i AU.

Endvidere har AU i samarbejde med Solveig G. Sørensen i den sidste del af året arbejdet med etablering af kontakt mellem arbejdende og arbejdsløse psykologer med henblik på at etablere en "gå med på arbejde ordning". Hensigten er at skabe en kontakt til arbejdsmarkedet og samti-

dig få en viden om, hvad psykologarbejde består i. Herved skulle vi gerne blive bedre rustet i job-søgningsfasen.

For tiden arbejder AU i et samarbejde med arbejdsløse magistre og gymnasielærere med planlægningen af et jobsøgningskursus til afholdelse i løbet af foråret. Ligeledes har vi kontakt til andre grupper af akademikere i Århus f.eks. Aktive Ledige Akademikere (ALA), idet vi derigennem får synliggjort psykologer, ligesom vi også får en platform i arbejdet henimod ansættelse inden for ikke traditionelle psykolog ansættelsesområder.

PSYKOLOGER
SÆTTER TIL 92

Beretning for Autorisationsnævnet

Autorisationsnævnet har indtil 1.1.92 afholdt 6 møder, og der er nu 1078 psykologer, der er autoriserede ud fra foreningens retningslinjer.

Ud over det egentlige godkendelsesarbejde fremkommer der løbende mere generelle problemstillinger, som nævnet skal tage stilling til.

Der kan fremhæves spørgsmålet om, hvorvidt supervision modtaget af ægtefælle kan godkendes i autorisationsmæssig sammenhæng.

Et andet eksempel er, at flere instanser i øjeblikket ønsker at etablere efteruddannelser inden for bestemte områder f.eks. gerontologi og psykoterapi.

Omkring ægtefælle supervision har nævnet besluttet, at denne ikke kan medregnes i autorisationsammenhæng. Uanset at parterne kan opleve, at deres indbyrdes personlige forhold ikke kompromiterer supervisionsforholdet, mener nævnet, at relationen vil kunne gribe forstyrrende ind i supervisionsprocessen på en måde, der ikke er hensigtsmæssig.

I forhold til forskellige etablerede efteruddannelser, er det vigtigt at understrege formuleringen i autorisationskravene: »at psykologen skal have haft 2 års arbejde... og arbejdet skal have foregået under faglig vejledning eller supervision på egne sager.«

Dvs. det centrale i autorisationen er kombinationen af etablerede efteruddannelser og supervision på egne sager.

nen af et arbejdsmæssigt forhold og supervision. At agere som psykolog kræver i langt de fleste sammenhænge mere end f.eks. specifik terapeutisk viden. Det kræver forståelse af det system, man arbejdsmæssigt befinder sig i, samarbejde med andre faggrupper, vurdering af forskellige interventionsmuligheder osv. Alt sammen forhold der gerne skulle behandles i supervisionen, og som er medvirkende til at skabe en psykologidentitet. Psykologidentiteten er ligeledes udgangspunktet for kravet om, at en supervisionsgruppe skal bestå af psykologer og ikke være sammenblandet med andre faggrupper.

Ligesom nævnet har besluttet, at der maksimalt kan godkendes 40 timers supervision ud fra efteruddannelser, hvor supervisionen ikke gives i tilknytning til et etableret arbejdsforhold.

Det er vigtigt at understrege, at der ikke i dette ligger nogen vurdering af efteruddannelsens kvalitet i øvrigt.

I forhold til at lette nævnets sagsbehandling er det besluttet, at den supervision, der ønskes vurderet, altid skal være dokumenteret hvis den ligger inden for de seneste 5 år.

Fra foreningens side ønskede man at etablere et supervisionsnet således, at supervisor og superviser lettere ville kunne finde sammen inden for visse faglige hovedområder. Ordningen er udarbejdet, men har af kapacitetsmæssige

grunde i sekretariatet måtte udskydes indtil videre.

Fremover vil nævnet stadig støde ind i nye områder, som det er nødvendigt at tage stilling til.

Årsberetning for Etiknævnet 1991

Nævnets sammensætning

Mariann Hansen, formand, Bjørn Bakdal, Nina Koeller, William Nielsen og Kirsten Pedersen. Faglig sekretær Harald Rasmussen.

Etiknævnet har haft et arbejdsomt år med et stigende antal sager, hvoraf flere af mere kompliceret karakter. Der har været afholdt 10 nævns-møder, hvor i alt 98 dagsordenspunkter har været til behandling.

Etiknævnet har haft forslag til annonceringsregler, forslag til krav til supervisor i forbindelse med autorisation, samt retningslinjer for erhvervspsykologisk testning til høring.

Formanden og et nævnsmedlem har deltaget i et nordisk møde i Bergen om de fællesnordiske etikregler.

Et nævnsmedlem har undervist om etik på Københavns Universitet. Og to medlemmer har givet oplæg om faglig etik på kandidatkurser i Århus.

16 sager er blevet afsluttet og sendt til effektivisering af bestyrelsen.

6 sager er blevet afvist, og i 2 sager er det blevet foreslået, at parterne indgik forlig.

Der er blevet besvaret 24 forespørgsler.

Ved årets udgang var 8 sager under sagsbehandling.

De i alt 24 etiksager drejer sig om forældremyndighed (8), terapiforløb og afsluttes heraf (4), partserklæringer (3), overskøn ved anden psykolog (2), kollegiale relationer (2), misbrug af navn, postuleret samarbejds vanskelig samt diagnosticering og formidling heraf, incest, tvangs fjernelse, klicntrådgivning venud mod kollega, og krænkelse af personlig integritet (1 af hver).

De 6 afviste sager har drejet sig om økonomi (3),

den forbindelse vil vi gerne bede om, at det enkelte medlem sætter sig grundigt ind i reglerne om autorisation for at spare både sin egen og nævnets tid.

kollegiale relationer (1, tidligere tildelt mundtlig påtale), ikke etik (1, privatbrev med psykologstilling nævnt), og rådgivning (1).

I de 16 afgjorte sager er der i 6 tilfælde ingen påtale givet; i 4 sager ingen påtale, men kollegial rådgivning.

I 1 sag er der givet påtale jvf. I og VI A (partserklæring), jvf. VII (kollegiale relationer), og jvf. V A og B (valg af metoder i overensstemmelse med problemstilling, sammenhæng mellem præmisseser og konklusion).

De 24 forespørgsler har været af ret forskellig karakter. I ikke så få tilfælde har den etiske problemstilling været knyttet tæt sammen med komplicerede psykologfaglige spørgsmål. Det har bl.a. drejet sig om tavshedspligt/annmeldelsespligt, presseskrivier, aktindsigt, undervisning, og partserklæringer. En fagforening har forespurgt om handlemuligheder i forhold til en psykolog, hvis arbejde vurderedes som skadeligt.

Etiknævnet har i det sidste år mærket en tendens til, at skuffede klienter i forældremyndighedssager har fået foretaget en kritisk psykologfaglig vurdering af den erklæring, der er udarbejdet af den af retten udpegede psykolog.

Etiknævnet møder i sådanne partserklæringer også velbegrundede fagligt-kritiske overvejelser. Men da Etiknævnet i sin vurdering alene skal forholde sig til, om de fagligt-etiske principper er efterlevet, skuffes klager, som har læst erklæringen som en helhed. Og nævnet anklages for i sin afgørelse at dække over kollegers måske mindre lodige arbejde.

Der har også været flere etiksager, hvor advokaten for den ene af parterne i en forældremyndighedssag har ladet en psykolog vurdere den i sagen forelagte erklæring, ligesom nogle advokater har stillet Etiknævnet kritiske spørgsmål vedr. psykologerklæringer, der er forelagt retten.

Autorisation

Afgrænsnings- og fortolkningsspørgsmål

Autorisationsarbejdsgruppen bestående af Bente Ørum, Inger Tolstrup, Hans Henrik Pedersen, Thomas Iversen, Poul Jørgensen, Kuno Sørensen og Niels Dueholm har til beslutning på generalforsamlingen den 17.-18. marts 1990, udarbejdet forslag til »regler om autorisation og autorisationsnavn« og til »retningslinjer for vurdering af kvalifikationsforløb med henblik på autorisation«. Disse er fremkommet i generalforsamlingsmaterialet.

Ifølge forslaget til reglerne er kravet til autorisation: »Mindst 2 års praktisk psykologarbejde efter kandidateksamen. Arbejdet skal have en vis bredde og have været kvalificeret, fagligt vejledt eller superviseret.«

Arbejdet med autorisationsordningen er noget mere end 900 psykologer blevet vurderet, og autorisationsgruppen har gjort sig nogle overvejelser både omkring hvorledes man kan skelne mellem »praktisk psykologarbejde« og andet arbejde, som personer med psykologuddannelse udfører, og hvorledes kvalificeret, fagligt vejledt eller superviseret skal fortolkes, samt omkring dispensationsbestemmelsens fortolkning:

1. Skillelinjerne mellem praktisk psykologisk arbejde og andet (kvalificeret) arbejde som psykologer udfører er blevet søgt defineret på nogle områder, (idet det til stadighed må gentages, at autorisationen i sidste ende er et spørgsmål om en helheds-vurdering, og at dispensationsbestemmelsen er afværgt ment):

A. Skillelinjer mellem det i regelsættet benævnte »praktisk psykologarbejde« og formidling af psykologisk viden (undervisning). Den afgørende forskel findes i den relation, der er mellem henholdsvis psykolog og klient (eller klientsystem) og psykolog (lærer) og elev.

Udgangspunkt for klientrelationen vil almindeligvis være, at en eller flere personer i et felt oplever et eller flere problemer eller ønsker om fornyelse, som man ønsker psykologens hjælp til. Efter kortlægning af problemet, ønske som fornyelse, intervention og måske evaluering, vil opgaven almindeligvis blive betragtet som afsluttet.

Udgangspunktet for undervisning vil almindeligvis være, at viden skal formidles via en pædagogisk proces. I praktisk psykologarbejde vil udgangspunktet være en problematik af følelsesmæssig/handlingsmæssig karakter, der skal afhjælpes. Der kan fremhæves, at klientrelationens formål blandt andet er at skabe ændringer på det følelsesmæssige/holdningsmæssige og erkendelsesmæssige område, som almindeligvis medfører ændrede handlemuligheder. Lærer/eleverforholdet skal gerne bibringe eleven viden, indsigt og færdigheder. Imidlertid må det understreges, at undervisning, hvis den fungerer optimalt, ligeledes ofte (og gerne) gennem tilegnelse af færdigheder, viden og indsigt også medfører ændringer på de følelsesmæssige/handlingsmæssige områder. Men ændringerne er ikke som i klientrelationen udgangspunkt for relationen, det er derimod tilegnelsen af viden.

Det kan måske i nogle tilfælde være vanskeligt at drage denne skillelinje, og det kan måske her være nyttigt at understrege de nordiske etikregler, hvor det i afsnit III vedr. forpligtelser over for klienten i punkt 9 fremgår: »En psykolog må ikke modtage honorar for konsultation eller på anden måde etablere et klientforhold til en student, som han/hun underviser eller skal eksaminere.«

I de tilfælde, hvor der fra læreanstaltens side etableres projekter, undersøgelser, behandling og lignende til systemer uden for lærestedet, vil forholdet nogle gange kunne karakteriseres som »en klientrelation« og dermed falde ind under »praktisk psykologarbejde«.

B. Afgrænsning mellem praktisk psykologarbejde og forskning. Ved vurdering af om en konkret forskning helt eller delvist falder ind under begreber »praktisk psykologarbejde« tages udgangspunkt i følgende spørgsmål.

- Er der tale om en psykolog-klientrelation hvor formålet er intervention på individ, gruppe eller organisationsplan. Der vil klart være tale om elementer af praktisk (modsat teoretisk) arbejde, hvor psykologerne selv er ansvarlig for at føre de

handlings- og interventionsanvisninger, forskningsrapporten eller forskningsprocessen resulterer i, ud i livet.

Herfra er der imidlertid en glidende overgang til forskning, hvor de anbefalede interventioner efter aftale forudsættes udført af andre, til forskning hvor angivelse af ønskelige handlinger og forandringer er uforpligtende for deltagere, opdragsgivere og forskere og igen til forskning som er afdækkende, belysende, analyserende eller andet, men hvor der ikke er direkte eller indirekte klientintervention forbundet med opgaven.

- Er der i øvrigt andre praktiske konsekvenser (ude i verden) af forskningen.

- Er psykologisk viden, teori og metoder centrale for opgaven.

C. Det arbejdspsykologiske område.

Det arbejdspsykologiske område omfatter i hvert fald følgende:

1. Organisationsanalyse, undersøgelse og kortlægning i forbindelse med intervention.

2. Organisationsudvikling, forandringsarbejde i forhold til systemer, grupper og individer (rådgivning, supervision, proceskonsultation m.m.).

3. Uddannelse og træning af ledelse/personale.

4. Udvælgelse og rekruttering.

I vurdering af det arbejdspsykologiske område må der lægges vægt på vurderingen af bredden af arbejdet (her forstået som mange slags opgaver ifr. ovenstående. I vurderingen indgår, om der (også) har været anvendt en psykologspecifik tilgang til arbejdet).

2. Faglig vejledning og supervision.

Selve retningslinjerne for autorisation indeholder nogle ret præcise retningslinjer for supervision i forbindelse med klinisk arbejde. Omkring andre former for psykologarbejde mener autorisationsarbejdsgruppen følgende:

Autorisationens målsætning er, at psykologen opnår: praktisk kvalificeret erfaring i basale psykologiske arbejdsmetoder, psykologfagligt identitet, indsigt i sin egen funktion og formåen som psykolog i forhold til klienter (personer, grupper, organisationer) samt indføring i etikreglernes praktiske konsekvenser. Dette kan også - og nogle gange mere hensigtsmæssigt - nås på andre måder end ved traditionel supervision - og må det nødvendigvis, hvis psykologen er pioner inden for et nyt område.

Hvordan dette konkret kan organiseres, afhænger i høj grad af hvor den enkelte er ansat: Er der flere psykologer på arbejdspladsen? Hvor indarbejdet er traditionen med at bruge psykologer på arbejdspladsen? Hvordan er traditionen med at bruge psykologer inden for feltet? Er der muligt at finde erfarne supervisorer inden for feltet? Som situationen er i dag vil det nogle gange ikke kunne lade sig gøre, at få faglig vejledning/supervision under optimale forhold, hvilket der naturligvis skal tages hensyn til.

Blandt de mere afklarede former kan nævnes:

- Erfagrupper for psykologer, hvor erfarne psykologer er medlemmer, og hvor der også mere systematisk fokuseres på ovenstående målsætninger (optimalt 1 dag hver 14. dag).

- Mesterlære/lørdag hvor den erfarne indfører den mindre erfarne i »faget« - gerne suppleret med andre end »mesterens« indfaldsvinkler. Gerne med aftalte tider, hvor særlige, psykologrelevante emner tages op, men i øvrigt dokumentation for, at det sker.

- Erfagrupper med blandet faglig baggrund og med deltagelse af erfarne psykolog, suppleret med særlige møder/kurser/psykologens forhold til dette er i centrum.

Blandt de mindre afklarede former (det vil sige dem der bør suppleres med andet) er den, hvor erfagrupper/erfaringssudvekslingen/den gensidige feedback etc. finder sted med begrænset deltagelse af erfarne psykolog.

3. Dispensation

Når man indfører faste kriterier for autorisation må man nødvendigvis have mulighed for dispensation.

Endvidere må man i en overgangsordning administrere dispensationsbestemmelserne fleksibelt, uden ordningen af den grund må miste sin seriøsitet og troværdighed.

Nogle af de områder, hvor autorisationsarbejdsgruppen har været indstillet på dispensation har været:

- Flere år på en arbejdsplads hvor opgaverne er brede, eller mange år på en arbejdsplads med forholdsvis ensartede arbejdsopgaver.

- Adskillige års anciennitet, men begrænset supervision/faglig vejledning (her har man ofte vejledt andre) eller hvor supervisorerne ikke er psykologer.

Autorisationsarbejdsgruppen

Keder du dig i jobbet?

Nej vel?

De fleste psykologer her alt for meget mellem hænderne. Vi er mange, der er parate til at hjælpe dig.

Venlig hilsen
 Psykologernes Jobformidling
 Tlf. Århus: 86 79 63 66 kl. 10-12
 Kbh.: 31 16 33 55 kl. 9-14.30

Autorisation

Svar fra arbejdsgruppen

Der er kommet 11 henvendelser til autorisationsarbejdsgruppen enten direkte eller via Psykolog Nyt. Brevene rejser en række spørgsmål af generel karakter, som vi skal prøve at give svar på her.

Generalistautorisation

Mange af indlæggene kommenterer på forskellig vis, at der er tale om en generalistautorisation. Nogle fordi de i stedet ville have haft en specialistanautorisation, andre for at få bragt nogle af vanskelighederne til debat.

Generalistautorisationens fundament er at sikre den enkelte psykolog, at hendes uddannelse omsættes til praktisk psykolog »håndværk« gennem bred indsigt i fagets områder og muligheder samt i psykologrollen. Dermed skal det sikres, at både den enkelte og standen får et så bredt arbejdsmarked som muligt.

Arbejdsgruppens forestilling er, at der på et senere tidspunkt skal udformes retningslinjer for specialistanautorisationer, som kan »bygges ovenpå«. Men psykologarbejdsmarkedet kan ikke bære, at psykologer bindes fast til specialistanfunktioner umiddelbart efter kandidateksamen. Psykologarbejdsmarkedet har i de godt 40 år, det har eksisteret hele tiden været i vækst og under forandring, og det vil det med stor sandsynlighed blive ved med længe endnu.

Autorisation og etik

Nogle udtrykker bekymring ved om vi via en generalistautorisation

blåstempler psykologers arbejde også inden for felter, de pågældende aldrig har beskæftiget sig med – i og med at autorisationen er den samme for alle. Problemet opstår, hvis en psykolog påtager sig opgaver, der ligger uden for vedkommendes faglige kompetence. Har vedkommende ikke den faglige baggrund til at løfte opgaven, kommer det i konflikt med etikreglerne og kan behandles som sådan i foreningens regi. Problemet eksisterer også nu – og kan formodentlig ikke helt elimineres.

Som John Andersen gjorde opmærksom på i Psykolog Nyt nr. 17, var der i autorisationsudspillet en klodser formulering som kunne misforstås sådan, at kun autoriserede medlemmer er underlagt de Nordiske Etikregler. Grunden til at de nævntes specielt er, at arbejdsgruppen finder, at etikreglerne er centrale for sanktionsmuligheder over for autorisationsordningen.

Kandidatuddannelser

En række henvendelser drejer sig om, hvilke krav, der stilles til kandidatuddannelserne for de psykologer, der kan autoriseres. Arbejdsgruppens indstilling er, at kravene til uddannelsesniveau bør svare til de nugældende optagelsesregler i psykologforeningen, dvs. cand. psych., cand. pæd. psych. eller magister i psykologi. Det er for tidligt at sige, om en fremtidig ændret studieordning med yderligere specialisering kommer til at betyde, at fremtidens kandidater bliver så forskellige fra de nuværende, at det bør få konsekvenser for autorisationsvurderingen. Tilsvarende må

selvfølgelig studieindholdet på Lærerhøjskolen løbende følges nøje.

For så vidt angår udenlandsk uddannede psykologer kan de optages, hvis eller når deres uddannelse svarer til en dansk cand. psych. Og kun kvalifikationer erhvervet efter dette tidspunkt vurderes i autorisationssammenhæng.

Når det gælder personer med kortere uddannelse (f.eks. bachelors) ligger der ikke nogen overvejelser om, at de skal kunne autoriseres.

Arbejdspsykologer m.v.

Et par henvendelser peger på, at der i kravene til autorisation ligger uklarhed problemer i forhold til bl.a. arbejdspsykologer og kursusarrangører. Arbejdsgruppen har været og er meget opmærksomme på de problemer, og håber at netop autorisationsvurderingerne kan kvalificere den diskussion og føre til en afklaring af, hvordan psykologer inden for disse felter kan autoriseres. Det er derfor vigtigt, at vi gennem skemaerne får så bredt et erfaringsgrundlag som muligt – specielt om hvilke kvalificerende elementer, der kan træde i stedet for supervision.

Nyuddannede og arbejdsløse

Endelig udtrykkes der bekymring for, om en autorisationsordning vil gøre det yderligere vanskeligt for de nyuddannede og de ikke-autoriserede arbejdsløse at komme ind på arbejdsmarkedet.

Det er muligvis rigtigt, at autorisationsordningen kan være med til at vanskeliggøre nyuddannedes og ikke-autoriseredes muligheder i forhold til f.eks. konsulentarbejde o.lign. Men på det brede arbejdsmarked vil det formodentlig fortsat være som nu: En række arbejdsgivere stiller krav om lang erfaring, og det har vi ingen indflydelse på. Andre steder er stillingerne mere åbne, eller man ønsker yngre kandidater. Her er det vores mål, at autorisationen skal være med til at styrke forhandlingerne for efteruddannelse til de nyere kandidater.

Det område, hvor arbejdsgruppen mener, at foreningen bør gå ind og anbefale autoriserede psykologer er ved henvisning til privat praksis. Det er ikke vores opfattelse, at nyuddannede kandidater skal påtage sig sådanne opgaver som privatpraktiserende. Arbejdsgruppen finder, at det er påkrævet, at foreningen aktivt bidrager til at udgrænse det grå marked ved at sikre et højt fagligt niveau.

Supervisionsformer

Et par henvendelser har drejet sig om supervisionsformer. Arbejdsgruppen er enig i det synspunkt, som også Dorte Marie Søndergaard fremfører i sin artikel i dette nr. af Psykolog Nyt, at de forskellige supervisionsformer har hver deres styrker.

Arbejdsgruppen er indstillet på, at der (svarende til kravet om 40 timers enesupervision) kan opstilles krav til et vist minimum af supervision sammen med andre. Desuden bør der overvejes krav om, at der

skal indgå mere end en supervisor i det samlede forløb.

Når arbejdsgruppen vil fastholde, at gruppesupervision skal omregnes efter foreslåede faktorer, skyldes det, at udbyttet for den enkelte sagsupervision bliver mindre i større grupper, selvom det kvalitativt ikke kan sættes overfor hinanden på den måde.

Det bør tilføjes, at der vil være dispensationsmuligheder også for disse krav.

DP kurser

Mange udtrykker ønske om flere kurser i DP regi, som kan kvalificere til autorisation, hvilket vi selvfølgelig er meget lydhøre overfor.

Autorisationsarbejdsgruppen

Kort om autorisation:

- Det er en generalistautorisation.
- Der kræves minimum to års praktisk psykologarbejde.
- I de to år skal psykologen have kyndig vejledning/supervision.
- Der kræves bred arbejdsplads erfaring.
- Principperne for autorisationsordningen blev vedtaget på GF 89.
- Autorisationsordningens konkrete udformning skal godkendes på GF 90.

I Psykolog Nyt nr. 14 meddelte autorisationsarbejdsgruppen, hvilke kvalifikationskrav, de mener skal lægges til grund for en autorisation. Samtidig blev der givet startskud til, at alle medlemmer kan få vurderet deres kvalifikationer i forhold til de krav.

I begyndelsen af oktober havde ca. 1.000 medlemmer rekvireret skema, og godt 300 returnerede det til foreningen. Behandlingen af skemaerne er i fuld sving – og de første tilbagemeldinger til medlemmerne formentlig ekspederet samtidig med, at dette nummer af Psykolog Nyt kommer på gaden.

De grupper der på den ene eller anden måde vurderes som vanskelige afventer at der er et vist antal besvarelser og vurderes derefter i lyset af hinanden – med evt. tilpasning af autorisationskriterier.

Det er målet, at stort set alle medlemmer er vurderet og har fået tilbagemelding i god tid inden generalforsamling 1990.

Autorisationskriterierne i deres helhed indstilles til GF90, som skal tage stilling til om autorisationsordningen skal sættes i værk i den foreslåede form.

Autorisationsordning for kliniske psykologer

Idet der henvises til mit indlæg i PN nr. 16, 1989, og Bente Ørums svar i samme nr. skal jeg gøre opmærksom på følgende: En autorisationsordning i klinisk psykologi skal sikre, at psykologer er kvalificerede til at udøve klinisk psykologisk arbejde, eksempelvis gennemførelse af personlighedspsykologiske og neuropsykologiske undersøgelser. En bred autorisationsordning som den af DP foreslåede vil efter min vurdering ikke have nogen praktisk betydning

Af Birgitte Brun

Psykologiske undersøgelser

Den 28. august fremkom i Ugeskrift for Læger en artikel om psykologisk demensdiagnostik, problemer omkring validitet og reproducerbarhed af fem professorer inden for neuropsykologi og psykiatri. Tilsyneladende overser professorerne, at uddannelsen i psykologi er baseret på en videnskabelig tradition. Imidlertid har vort fag lidt stor skade ved, at psykologer kunne gå ud efter eksamensbordet og foretage psykologiske undersøgelser uden den fornødne efteruddannelse

og dermed på et ukvalificeret grundlag. Her er professorernes kritik velbegrunder.

En praksis med at udføre ukvalificeret klinisk psykologisk arbejde vil kunne fortsætte, hvis den af DP foreslåede meget brede autorisationsordning bliver gennemført.

Med udviklingen af computerstyrede testpsykologiske programmer har læger fået en fristende og let adgang til at anvende psykologiske tests direkte og uden om psykologer, enten ved selv at udføre prøverne eller ved at lade teknikere foretage testningen for så senere selv at bedømme testresultaterne, evt. med statistisk bistand. Vi står helt uforberede på at tage denne faglige udfordring op, bl.a. fordi vi endnu ikke har en autorisationsordning, der kan være med til at slå fast, at psykologiske undersøgelser kræver psykologfaglig ekspertise.

Som det fremgår af Sikringsstyrelsens indlæg i Ugeskrift for Læger 16. januar 1989 om afgørelser i sager om hjerneskader efter arbejde med opløsningsmidler, er det de kvantitative testresultater, der bliver lagt som vurderingsgrundlag, langt snarere end den neuropsykologiske undersøgelseskonklusion ved demensundersøgelser i erstatningssager. Dette svarer helt til vort praktiske erfaring fra disse sager. I en sag fra denne måned fik en midaldrende mand afslag på erstatning bl.a. med den begrundelse, at han havde klaret tre af de mest hjerneskadefølsomme tests i den neuropsykologiske undersøgelse upåfaldende. Her kom det ikke til at betyde noget som helst, at psykologer vurderede manden som hjerneskadet og uarbejdsdygtig.

Psykoterapi

Inden for psykoterapien vil presset i fremtiden bl.a. komme fra sygeplejersker, der mange steder arbejder på at komme til at fungere som psykoterapeuter på hospitalerne. Stadig flere sygeplejersker nedsætter sig som privatpraktiserende alternative behandlere med tilbud om kinesologi, gestaltterapi, kropsterapi, healing, »psykisk udvikling« m.m. Prisen kan være helt nede på 250 kr. for en behandling, der varer to timer og indeholder lidt af hvert.

For mennesker i krise kan det føles trykt at henvende sig til en sygeplejerske, og det koster ikke så meget som at gå til psykolog. En ordning med sygesikringen fik de kliniske psykologer ikke, også her stod vi svægt uden autorisation.

- det haster!

Måske kan vi endnu nå at få indflydelse på udviklingen og sikre fagets fremtid, men situationen er alvorlig, og efter min vurdering er det lige før, det er for sent.

Hermed skal jeg foreslå, at psykologforeningen hurtigst muligt nedsætter et fagligt kompetent udvalg, der kan arbejde med en autorisationsordning for kliniske psykologer. Ved fremdeles at forhale denne udvikling risikerer vi at miste nogle meget centrale arbejdspladser for psykologer, og inden år 2000 kan de kliniske psykologer være udelukket fra det meste af sundhedssektoren.

Birgitte Brun er chefpsykolog ved Sct. Hans Hospital, Roskilde.

→ hva med
1989.10.11

Autorisation og supervisionsformer

Af Dorte Marie Søndergaard

Psykologforeningen har nu udsendt selvangivelser til knap halvdelen af foreningens medlemmer med henblik på opgørelse af indsamlet supervision, kursus erfaring m.m. Og det er intentionen, at disse angivelser skal udgøre beregningsgrundlaget for tildeling af den foreningsinterne autorisation, som det på sidste generalforsamling blev besluttet at tage initiativ til.

I en periode har travlheden bredt sig i psykologkredse: der tælles timer, huskes perioder og gruppestørrelser: var vi nu fem? nej, den ene var sgu' væk det meste af tiden, jeg skriver fire, så ryger forløbet op i næste klasse. Tallene files til, og det skæbnesvangre angivelsespapir sendes afsted.

Som altid, når der udfyldes selvangivelser, giver det anledning til overvejelser over beregningsgrundlag og vurderingskriterier. Et af de beregningsprincipper, som falder mig i øjnene, er gradueringen af supervision efter supervisionsform. Der ligger i beregningsprincipperne en antagelse indhygget om, at enesupervision skulle være mere værdifuld og mere fagligt udviklende end gruppesupervision. Og denne antagelse får mig til at fundere over, hvordan arbejdsgruppen omkring autorisationsordningen i grunden tænker om supervision. Når jeg giver mig til at fantasere, fremkommer der et billede, i hvilket supervision ses som en delikat substans, der for det første kendetegnes ved at flyde i een retning: fra den gavmilde mester til de sulne elever, og for det andet kendetegnes ved at fortyndes ligefrem pro-

portionalt med antallet af elever i forhold til mester.

Man kan imidlertid også tænke anderledes om supervision. (Disse tanker er gjort med udgangspunkt i klinisk psykologisk arbejde.)

Jeg ser supervision som en proces, der kendetegnes ved, at kolleger med forskellig erfaringsbaggrund og forskellig position i forhold til sagen (klienten og den institution som sagsarbejdet foregår indenfor), tænker sammen om sagens forløb og behandlerens måde at intervjere på.

Processen forløber som en gensidig udveksling af tanker med rod i en kognitiv og emotionelt integreret bearbejdning af de input, sagen leverer via klienten. Heri ligger også, at processen ikke er strikt lineær. Der findes ingen entydig sandhed, entydig sand vej i behandlingsarbejdet. Vurderingen af, hvilke veje ud af mange mulige, der kan opfattes som mest hensigtsmæssige, vokser frem af den fælles tænkeproces, supervisionen udgør, hvad enten den i øvrigt forløber som en dialog eller en kvintolog.

Når der ikke findes nogen sandhed, opløses grundlaget for docerende belæring, og supervision som en substantiel vare, der leveres af en supervisor, og bæres bort af en superviserand, bliver en absurditet.

At begreberne supervisor, superviserand, co-supervisors etc. eksisterer, har givet sin rod i (gamle?) autoritære supervisionsstrukturer. Jeg finder det dog mere konstruktivt i betegnelserne at se beskrivelser af forskellige positioner i forhold til sa-

gen og dermed af forskelle i potentielle bidrag og forskelle i behov. Om supervisors position kan man sige, at han/hun med en distance til sagen, som adskiller sig fra superviserandens, og med ofte ganske mange erfaringer inden for området, kan stille sine tanker og oplevelser til rådighed for superviseranden i denne proces. Det er superviseranden, der skal handle (og ofte måske ikke handle) i forhold til sagen, og det er derfor superviserandens proces frem mod en øget forståelse og greb om sine handlemuligheder, der udgør tyngden i supervisionen. Den fælles tanken omkring sagen, indeholder derfor den specifikation, at superviserandens proces må støttes respektfuldt og solidarisk. Hvilket bl.a. netop gøres ved, at supervisor (og eventuelle medlemmer af superviserandens gruppe) ikke optræder som læremester, men stiller sig til rådighed som medtænkere - hele tiden med et vågent øje til, hvad superviseranden har brug for, hvor han/hun er i sin proces og uden på noget tidspunkt at forlade sin/deres position, ved f.eks. at forfalde til at ville overtage ansvaret for sagen eller prøve at bosse forståelser igennem, som er skæve eller premature i superviserandens proces, som han/hun giver udtryk for den.

Ud af disse betragtninger vokser en forståelse af enesupervision og gruppesupervision som to kvalitative forskellige supervisionsformer. Gruppesupervision kan tilbyde arbejdsformer, måder at tænke sammen på, som enesupervision ikke rummer mulighed for. For eksempel tilbydes der i gruppesupervisionen principielt en større bredde af erfaringer, ideer, oplevelser, synsvinkler etc. Og mulighederne for

for eksempel at anvende rollespil til skitsering af forskellige terapeutiske handlemuligheder og deres konsekvenser er bedre til stede i en supervisionsgruppe end i den individuelle supervision. En ofte meget givende supervisionsmetode som David Campbells hører også primært hjemme i gruppen. Her placeres superviseranden (efter at have forelagt sin sag) uden for gruppens diskussion i en periode, hvor han/hun så har mulighed for at koncentrere sig om at lytte og i fred lade sig inspirere af gruppens indbyrdes diskussion og samtale om det beskrevne sagsforløb, inden han/hun vender tilbage som aktiv gruppe medlem. Imidlertid foreligger lettere i gruppesupervisionen en risiko for, at superviseranden overvældes af for mange, for modsatrettede og niveauforskellige bidrag, så han/hun ikke kan følge med i sin bearbejdning eller taber perspektiv. Denne risiko gør sig især gældende, såfremt gruppen af den ene eller anden grund ikke er i stand til at respektere superviseran-

dens eget tempo og egen proces som det primære. Det samme kan naturligvis ske i enesupervision, men faren er tydelig i gruppesupervisionen.

En ofte fremført opfattelse af enesupervisionens fordele går på, at der her skulle herske en større grad af tryghed med konsekvenser i retning af bedre muligheder for bearbejdning af »dybere« og mere følsomme aspekter af superviserandens arbejde. Imidlertid hænger trygheden til at indgå åbent og konstruktivt i superviserandens arbejde ikke direkte sammen med antallet af medarbejdende personer. Trygheden afhænger primært af den arbejdsform, respekt for superviserandens proces, der kan etableres i supervisionen - og af superviserandens oplevelse af udbytte af processen: at der i bidragene er så meget overensstemmelse mellem processens deltagere med hensyn til tankegange og opfattelser, at der reelt bliver tale om en fælles proces, i hvilken superviseranden kan føle sig forstået og beriget.

Der er med andre ord muligheder og begrænsninger i begge former for supervision. Begge former indeholder særlige kvaliteter, særlige potentialer. Og derfor gives der intet grundlag for at placere de to former relativt i forhold til hinanden i et kvantitetsbaseret kontinuum, som det gøres i autorisationskriterierne.

Derimod kunne man med al god grund gøre sig nogle overvejelser over det hensigtsmæssige i at stille krav om erfaringer med begge supervisionsformer. Således kunne man f.eks. formulere et kriterie om, at hverken enesupervision eller gruppesupervision ud af det samlede antal supervisionstimer, ordningen kræver, måtte udgøre mindre end x antal timer.

Dorte Marie Søndergaard er cand.psych., ansat som kandidat på Institut for Klinisk Psykologi, Københavns Universitet.

Autorisationsordning - det er nu

Generalforsamlingen 1989 besluttede at bemyndige bestyrelsen til at iværksætte Dansk Psykologforenings egen autorisation. Autorisation skulle være baseret på 2 års praktisk arbejde med kvalificeret supervision/vejledning.

Bestyrelsen prioriterer dette arbejde meget højt. Der blev derfor nedsat en arbejdsgruppe bestående af: Niels Dueholm, Thomas Iversen, Poul Jørgensen, Hans Henrik Pedersen, Kuno Sørensen, Inger Tolstrup og Bente Ørum.

Arbejdsgruppen er nu fremkommet med et forslag til kriterier til autorisation, de følger nedenfor.

Det er hensigten at alle de psykologer, der ønsker at blive vurderet i henhold til kriterierne, skal være vurderet inden næste generalforsamling, således at generalforsamlingen kan tage stilling til en endelig autorisation samt tage stilling til eventuelle tvivsspørgsmål om kriterierne. Hurtigt herefter vil listen gå i trykken.

Når titlen »autoriseret af Dansk Psykolog Forening« er etableret vil det have flere formål. Det vil være en hjælp til omverdenen, når der skal søges efter en psykolog til en given opgave. Det vil således også være en hjælp til kommuner i retningslinjerne for, hvilke psykologer der bør henvises til, fordi de opfylder kvalifikationskravene. Det vil give en tryghed for alle parter fordi psykologer, der autoriseres af Dansk Psykolog Forening vil være underlagt de nordiske etikregler.

Det vil lægge et pres på arbejdsgiverne om at give relevant og til-

strækkelig efteruddannelse til yngre kandidater.

Det vil gøre argumentationen om tillæg til lidt ældre kandidater nemmere. Og det vil lægge et pres på det politiske system om, at skabe en offentlig autorisation (se også leder i PN nr. 11). Det er værd at understrege, at der er tale om generalist-autorisation, og at dens opnåelse kan ske på basis af forskellige erfaringer.

Psykologforeningen arbejder videre med overvejelser om specialisteruddannelse inden for forskellige felter og herunder f.eks. også spørgsmålet om særlige krav til psykologer der arbejder i almenpraksis.

Der er vedtaget følgende tidsplan for projekter:

Eventuelle kommentarer, forslag til præciseringer m.v. indsendes til arbejdsgruppen senest 1. september 1989. Arbejdsgruppen udarbejder de endelige retningslinjer og en vejledning til udfyldelse af vurderingsskema.

Herefter kan medlemmer, der ønsker autorisation af DP, få tilsendt skemaet med vejledning. Det er hensigten, at hovedparten af de skemaer, der returneres til Psykologforeningen vurderes i oktober og at alle får et foreløbigt svar inden årets udgang (accepteret/ikke accepteret/i tvivl. De sidste skal behandles yderligere).

Autorisationsskema fås ved at udfylde nedenstående slip. Som nævnt vil listen herefter kunne være klar til godkendelse på næste generalforsamling.

For god ordens skyld skal understreges:

- 1) at vurderingen i en sådan overgangsfase til tider må basere sig på skøn, der går ud over de faste kriterier:
- 2) at det er hensigten, at autorisationsordningen skal dække et bredt spektrum af psykologer arbejde (og ikke f.eks. alene det kliniske i snæver forstand) samt:
- 3) at det ikke er hensigten, at den enkelte skal redegøre for alt hvad han/hun har foretaget sig i et måske langt psykologliv, men kun for hvad der er tilstrækkeligt for at leve op til autorisationskravene.

Her følger så kriterierne for autorisation:

Kvalifikationskrav til Dansk Psykolog Forenings autorisation

Retningslinjer for bedømmelse af kvalifikationer der giver ret til at blive opført på Dansk Psykolog Forenings liste over medlemmer, der er autoriseret af Dansk Psykolog Forening.

Psykologer der autoriseres af Dansk Psykolog Forening opfylder følgende krav:

1. Er medlem af Dansk Psykolog Forening og dermed underlagt foreningens etikregler.
2. Har efter candidateksamen opnået følgende kvalifikationer, hvor alle kriterier A - D skal være opfyldt (se dog pkt. E).

A) Har haft 2 års arbejde
Arbejdet skal være fuldtids, det vil sige samlet udgøre 30 timer eller derover ugentligt.

Ved deltidsarbejde 15-29 timer ugentlig tæller arbejdet med 1/3, det vil sige ved deltidsarbejde i hele perioden, kræves 3 års praktisk arbejde.

Arbejdstid på 14 timer eller mindre om ugen, men med mere end 1/2 års varighed vurderes individuelt.

Ved privat praksis tæller 1 konsultationstime ca. 2 timer.

Ved fravær fra arbejdet, i mere end 8 uger, der ikke skyldes almindelig ferie, forlænges perioden tilsvarende.

B) Arbejdet skal være praktisk psykologarbejde
Med praktisk psykologarbejde menes direkte eller indirekte klientrelateret arbejde, herunder også gruppe- og organisationsintervention.

C) Arbejdet skal have haft bredde
Det vil sige, psykologen skal have arbejdet med flere forskellige områder af den anvendte psykologi.

Almindeligvis ved at arbejde 2 forskellige arbejdssteder, med heraf følgende forskellige erfaringer med forskellige klientgrupper, arbejdsmetoder og arbejdspladsstruktur.

D) Supervision
Arbejdet skal have foregået under supervision. Supervisor skal i almindelighed være psykolog og have kvalifikationer svarende til ovenstående kvalifikationsniveau plus 3 års praksis inden for det område, der superviseres i. Se i øvrigt pkt. E.

Omlanget af supervision skal være min. 160 timers supervision på egne sager. Dette er beregnet ud fra at supervisionen foregår som enesupervision.

Min. 40 timer skal være enesupervision.

Hvis 2-4 deltager tæller 3 timers supervision som 2 timer.

Hvis 5-12 deltager tæller 4 timers supervision som 2 timer.

Inden for visse arbejdsfelter, hvor supervisorsarbejdet endnu ikke anvendes, eksempelvis dele af arbejdspsykologien beskrives og vurderes andre former for faglig feedback, vejledning og erfaringsudveksling.

E) Øvrige bemærkninger
Ved den samlede vurdering kan også indgå kursusdeltagelse eller lignende.

I tvivlstilfælde vil der i overgangsfasen efter konkret vurdering kunne dispenseres for kravene i de enkelte punkter, idet der tages hensyn til indtrykket af det samlede kvalifikationsforløb.

(skemaet vil blive tilsendt i begyndelsen af september)

En venstrefløj som associerede producenter.

Problemet om politiske perspektiver og organisering deler vi med resten af den vestlige verden. Den traditionelle venstrefløj har fået sin lille plads i rutinepolitikken, og spiller ikke nogen særlig rolle. En undtagelse herfra er måske Unionsmodstanden - og den blev netop organiseret udenom partidannelserne.

Der skal en ny venstrefløj til, og det skal ikke være en efterligning af de politiske partier. Og denne nye venstrefløj kan ikke designes på et skrivebord og så realiseres - det er venstremiljøernes perspektiver for udviklede og for forskellige til. Og det har da også vist sig, at parti programmer og centralkomiteer let kommer til at kvæle liv. Istedet for de store planer, så lad os i første omgang se på, hvilke momenter i den nuværende venstrefløj, der er udviklingsdygtige. Og lad os bevidst bygge videre på disse momenter.

Det, der kan kaldes "den autonome undergrund" - særligt omkring AFA - er tilsyneladende ved at udvikle en arbejdsstruktur, der kan samle en del tråde. Der tegner sig konturene af en række organiseringer og sammenhænge, der både formår at arbejde selvstændigt og samtidig oppebære forskellige kontaktflader, der muliggør fælles arbejde. Dette både som arbejdsdeling og som fælles enkeltsagsprojekter. Af grupper, der umiddelbart synes mulige at inddrage kan nævnes: AFA, Rebel, Demos-grupperne, børnemagt, Regnbuen, kvinde-gruppe, tirsdagsgruppe, Socialistisk Forum, anarkister - samt mere eller mindre tætte kontakter til f.x. Cikaden, TV-stop, den røde tråd, Slamm, B-holdet, solidaritetsgrupper, SMR osv. Det skal selvfølgelig ikke forbydes partisoldaterne at deltage - men indgåen må være som ansvarlige enkeltpersoner overfor de relevante grupper.

I en sådan sammenhæng af grupper kan det vise sig muligt at tage vare på opgaver, som nu lades relativt uløste imellem grupperne: venstrefløjens udvikling, dansk parlamentarisme, udviklingen i EF, medie billedet, videnskab (sociologi, psykologi etc.), politisk historie etc. Nogle grupper vil kunne bidrage gennem at brede debatter og problemstillinger ud, nogle gennem at fremme praktisering af teorier og visioner. Og alle vil kunne lære. Af stor betydning er muligheden for at samles om ad hoc-projekter mellem grupperne, samt at grupper vil kunne støtte hinanden i projekter, der til tider kræver store ressourcer.

Grundet den ikke tilstrækkeligt udbyggede kontakt mellem de enkelte grupper går en række ressourcer spildt. Nogle projekter opgives, fordi de for den enkelte gruppe er uoverskuelige. Og nogle projekter når aldrig at blive til ider. En del dobbeltarbejde udføres, og informationer deles ikke tilstrækkeligt. Og ikke mindst: den politiske debat - strategier, analyser, historien mm - får ikke tilstrækkeligt rum, dels fordi grupperne ofte begrænses af deres lidenskab, dels fordi grupperne fanges ind i særlige problemstillinger. Og megen berettiget kritik af andres arbejde finder enten ikke vej, eller tager form af rygter eller uforklaret afstandstagen, der istedet for at udvikle problemstillingerne oftere låser dem fast. Mange af de uenigheder grupper imellem er væsentlige problemstillinger, som vi som venstrefløj må forsøge at løse, istedet for blot at distancere os fra hinanden.

Men på den anden side: der er politiske forskelle, også mellem grupper, der set lidt fra afstand ser ens ud. Perspektivet skal da heller ikke være, at alle skal være enige, men istedet, at diskussionerne skal holdes igang. Således er perspektivet ikke at blive til én samlet organisering. Og der vil nok i overskuelig tid fremover være grupper og personer, der under ingen omstændigheder ønsker at arbejde sammen.

Et sådant netværk vil kunne leve op til en række mål: De opgaver, der kræver særlige sikkerhedsforanstaltninger, kan organiseres særskilt. Ressourcer og informationer kan deles, og der kan arbejdes bredt. Netværket kan være åbent udadtil, både ift. grupper, der af politiske og/eller praktiske grunde ikke kan definere sig som revolutionært socialistiske og ift. enkeltpersoner, der vil kunne træde ind i funktioner, uden nødvendigvis at indgå i alle aktiviteter. En del grupper vil kun have en relativ smal kontakt til resten af netværket, f.x. blot gennem en enkelt person, men vil ikke desto mindre herigennem have adgang til opgaver, ressourcer og muligheder.

"Undergrundskulturen" må udvikles fra en subkultur til en bevidst kultur, der står på egne ben. En sådan kultur vil naturligt udgå fra caféprojekter, praktisk arbejde, seminarer etc. En del af arbejdet vil også blive af kulturel art: teater, happenings, musik, ferier etc. Dette bl.a. for at modvirke, at nogle for nuværende kun ser det muligt at "være socialist til det ugentlige møde" - men også fordi vi fortjener et ordentligt og helt liv sammen med gode mennesker. Og mange gode snakke, ideer og projekter fostres i uformelle sammenhænge, også på tværs af grupper.

I den grad, det viser sig muligt, kan en sådan sammenhæng af grupper måske på et tidspunkt begynde at indrette sig på et nyt niveau: lokaler og faciliteter, projekter etc.

For at denne udvikling fremmes kræves umiddelbart blot, at grupper overvejer dette, og så vidt de ønsker, da medtænker dette i det daglige arbejde: opretholder løbende kontakt til de andre grupper, gennem f.x. jævnligt åbne møder af oplysende og debatterende karakter samt oplysninger om disse. Til dette kræves et medie, f.x. en meddelelsesblad a la Slamm. Og meget gerne et sted, hvor sådanne oplysninger forefindes, og hvor man kan mødes (Måske er det sådan noget, der er tankerne bag AFA-caféen?).

I en sådan sammenhæng af grupper vil en række problemer/opgaver, som allerede nu findes, vokse. Da mange informationer og den kontinuerlige sammenhæng mellem grupperne i høj grad varetages gennem enkeltpersoners flerfoldige indgåen, samt personlige og andre kontakter, og da miljøet vil antage karakter af et "totalmiljø", vil der opstå en del "personligt fnidder", misforståelser, uvenskaber etc. Nogle personer vil måske deltage halvhjertet i nogle aktiviteter og lade andre indtage en primær plads - følger heraf kan bl.a. være, at man ikke kan regne fuldt ud med alle i det daglige arbejde i en gruppe, samt hvad man kan kalde "IS-syndromet": at beslutninger taget i en gruppe forsøges gennemført med en anden gruppe som instrument.

Hvorledes sikres det, at disse livsvigtige problemer løbende løses og/eller udvikles?

STOP MANIPULATIONEN.

marts 1993

Perspektivreferater af møder i Regnbuen/Studentarhuset.

Første møde.

Den konkrete grund til mødet var, at boykotten mod "Autonome Revolutionære"(AR)/Zapata er blevet besluttet ophævet på Stormøde i Ungeren. Dette stiller umiddelbart to aktuelle problemer:

- problemet om manipulation i fælles sammenhænge. Det er spørgsmålet om splittelse, forvirring, handlingslammelse, frustration og afmagt.

- problemet om sikkerhedsrisikoen. Det er et organisatorisk spørgsmål, og det er et spørgsmål om taktik og strategi overfor magten udenom os og mellem os.

Første del af mødet centrerer sig omkring de konkrete erfaringer med manipulation fra en bestemt person i AR, samt om vurderinger - i bakspejlet - angående hvad der er kommet ud af boykotten og om hvordan situationen er idag. Her peger erfaringerne på, at manipulationen fra AR/A er bevidst intenderet med det (skjulte) formål at søge egen suveræn magt over fælles politiske sammenhænge. Begrebet om den "politiske psykopat" synes at være faktum.

Angående boykotten stiller det sig sådan, at den på en måde har givet den omtalte person i AR nogle gode kort på hånden på bestemte områder: - at have kontrol over informationen til Zapata-miljøet, hvilket styrker intern magtposition; - at kunne fremstille sig selv som "den/de forfulgte", hvilket kan kaste ensidig sympati fra sig; - egne udlægninger af tingene kan få lov at stå uimodsagte, hvorved den "profetiske status" kan oppebæres. På den anden side var det vigtigt at etablere boykotten i sin tid, fordi specielt én central person fra AR udviste en ekstremt ødelæggende måde at indgå på, i de fælles sammenhænge, og at det dengang var den eneste handlemulighed indenfor rækkevidde. På samme måde er det rigtigt idag at ophæve den, fordi mange nye folk i de fælles sammenhænge ikke kender grundene til den som andet end historier fra andre, og fordi det nu må være muligt at handle konkret som fælles modmagt overfor den bevidste manipulation. Som situationen er nu - hvor boykotten er ophævet - er det vigtigt at være opmærksom på, at vi selv sætter dagsordenen for det videre arbejde, og også huske ikke fx at falde i at bruge ekstremt meget tid på AR/centrale personer herfra, eller selv at blive som dét, vi tager afstand fra ved at bruge de samme midler. Tværtimod må vores fokus være at fylde vores eget rum kvalitativt ud, samt at indkredse og imødegå manipulation, når og hvor den optræder - som opgave er dette at lokalisere hvor magten kommer fra, hvergang der er isolation og splittelse mellem os, og dette fordi magten lever af at producere disse ting: manipulation er et middel til at opnå magt!

Mht den politiske kerne var det i diskussionen svært at finde ind til den. Men et bud kan være, at det er en strid mellem det anti-imperialistiske og det autonome standpunkt i den strategiske diskussion tilbage fra 70'erne. Det er en strid mellem på den ene side en samlet kamp mod kapitalen/imperialismen i metropolerne, gjort som en arbejdsdeling med kampen i "kolonierne"; og på den anden side linien med de mange forskellige delkampe i metropolerne, hvor det anti-imperialistiske er et perspektiv. Det er - stillet op således - meget en strid om strategi, men ikke så meget om mål. Men stillet op således synes det dog ikke at bringe så megen mere klarhed over problemets politiske kerne, hvis det altså overhovedet er dét, det handler om. Der må under alle omstændigheder flere studier til. Og allerførst må der spørges til, hvilke mål - også politiske - en manipulatorisk handling egentlig trækker henimod!

Her gjorde mødet lige en lille afstikker til de nødvendige aspekter af den revolutionære proces i kampen for gennemførelsen af Verdensrevolutionen. En snak, der i korte stikord centrerer sig omkring følgende ting:

- metropolerne/kolonierne
- strategi/taktik
- parlamentarisk/udenomsparlamentarisk arbejde
- legal/illegal kamp
- partier/bevægelse
- osv osv osv

Op vi blev ført direkte over i problemet om organisering som den væsentligste uløste opgave idag. Det vil her være en mulighed at gå nærmere ind i et studie af de forskellige historiske måder at tænke revolutionær kamp og dermed strategi på. Tre måder blev vendt: den bolehevikkiske, den maoistiske og den eurokommunistiske. Nogen der vil tage fat på oplæg om disse blev efterlyst.

Omkring manipulation - dvs hvad det egentlig er - så blev der eiteret fra en tysk kvinde- og arbejdslivsforsker, Frigga Haug, der bestemmer manipulation således:

Et manipuleret menneske kan tænkes som et menneske, hvis handlinger og tanker bliver bestemt af andre, medens et ikke-manipuleret menneske er eet, der selv tænker og handler ud fra egen indsigt. Derfor bliver manipulation at se som en proces i spændingsfeltet mellem samfundsmæssig mulig indsigt og overensstemmende praksis og et systembehov for kun begrænset indsigtfulde medlemmer. Strategien imod manipulation bliver da at afdække enhver strategi, som forhindrer den enkeltes udviklingsmulighed. Manipulation betegner - og dette er en yderligere bestemmelse - en på en vis måde fordækt og skjult fremgangsmåde, idet den har det mål at styre den enkeltes adfærd således, at den forløber på den (af de skjulte andres motiver) ønskede måde frivilligt og ud fra egne drivkræfter.

Dette første møde sluttede med lidt overvejelse over, hvad at gøre: en folder om manipulation som konkret produkt; en bredere studiekreds; en artikkelserie i Den Røde Tråd og Arbejderen.

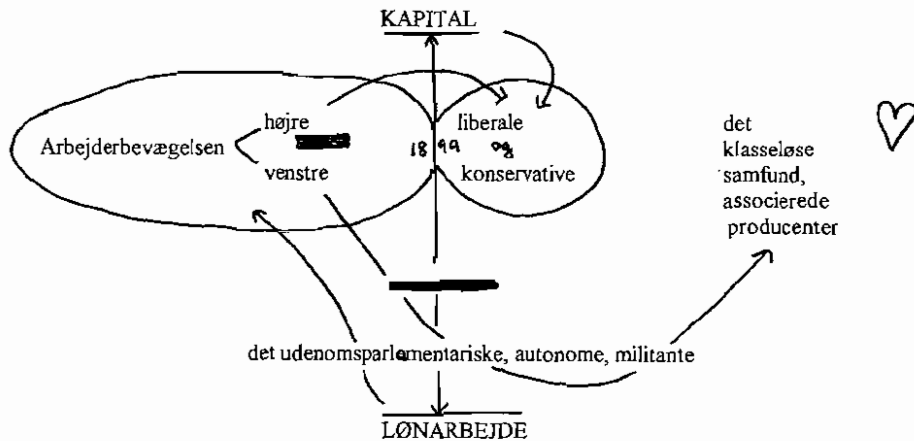
Andet møde.

Der er gået en måned siden første møde, og bestemte ting internt i RgB har vendt op og ned på meget. Mødet starter derfor både med et referat af sidste møde, og med at tage disse ting fra RgB ind - også fordi de er snævert relateret til hinanden.

Der er sket dét i RgB, at en sag om bevidst krænkelse - i formen voldtægt og mishandling - er blevet mødt. Og inddragelsen af denne sag, har trukket, ud over ehokbølger, nogle skillelinier frem mellem RgB-aktivister. Een måde at begribe disse skillelinier på - og det er en bestemmelse fra den side, der ser sig arbejdet med skillelinierne som konfliktende i RgB (andre parter med eventuelt andet standpunkt formulerer sig ikke, så enten er der ikke andre standpunkter til stede, eller også ligger der en skjult modsigelse og slumrer) - er at skillelinier kan knyttes til perspektivet om at være socialist i et retsstatsperspektiv - de gode viljers intention - eller at være socialist i perspektivet om retssamfundet. I første tilfælde forlader man sig altid på en dommerfunktion - i sidste instans staten - der skal afgøre om der er begået en forbrydelse, samt udmåle og eksekvere straffen, hvis dette er tilfældet. I sidste tilfælde - retssamfundet som

perspektiv - omhandler det også selv at handle, og dette begrundet i, at enhver brøde under magtforhold er et fikspunkt for magtens nedslagi det fællesmenneskelige kollektiv. Vold, voldtægt, racisme, fascisme og nazisme ses her som sammehængende hændelser, der alle peger hen mod det umenneskelige - det uhyrliges - organisering imellem os, generelt samfundsmæssigt. Jvf her vedlagte oplæg side 4-7, der er et oplæg til et seminar om Kritisk Psykologi på basis af en tidligere skreven opgave om RgB's historie. Selve opgaven findes i fuldt omfang i Forum Kritisk Psykologi nr.8/1993.

Skematisk kan de to ståsteder placeres i følgende model, der tager sit udgangspunkt i, at den grundlæggende modsigelse i vores "samfund" går mellem kapital og lønarbejde; og at magten i samfundet siden Hovedaftalen ("Fredsaftalen") i 1899 mellem Socialdemokratiet og Arbejdsgiverne er blevet institutionaliseret, således at der lige siden har været strid inden for arbejderbevægelsen (en strid der også findes i alle venstrefløjpartier) mellem en højre-linie, der søger kompromis og legitimitet indenfor kapitalens rammer, og en venstre-linie, der søger at bryde hermed i perspektivet om det klasseløse samfund. I sidste tilfælde kommer så en ny skillelinie - stridspunkt - og det er forholdet til det udenomsparlamentariske, det autonome og det militante, hvor det er et stort problem, så markant mange partigrupperinger indenfor venstrefløjen blindt søger at blive stuerene ved at tage afstand herfra. Fx er det ulovligt at stoppe nazier på gaden - men er der andet valg? Nej!

I forhold til RgB er problemet ikke så meget, at det militante standpunkt er der - det har også altid været der - men mere at det at bringe det ind ifm en konkret sag synes at gøre gruppen handlingslammet mht stadig at være et kollektivt handlefællesskab. Som sådan ytrer ingen sig imod dette standpunkt, så problemet kan omhandle, at det var en skærpet problemstilling, der lidt eller meget tog magten fra gruppen. Man var uforberedt herpå. Under alle omstændigheder gentog den oprindelige krænkelse, sket uden for RgB's rand, sig som gentagen krænkelse af RgB-aktivister hinanden imellem. Det besluttes at tage RgB's fremtid op til videre diskussion senere. Hvor skal vi/RgB hen?

Ifi hvad vi skal gøre konkret som følge af ophævelsen af boykotten mod AR, vil det være en god ide at søge et bredere fællesskab med de andre grupper, der trækker på samme hammel som os. Dette arbejder vi på at gøre.

Til sidst diskuteredes problemet om organisation som et spørgsmål om nødvendigheden af et nyt politisk paradigme, både at handle ud fra ogsom kan samle bestræbelserne for udviklingen af det klasseløse samfund. Ud fra problemet at alle selvfølgelig er imod det onde og for det gode, og ud fra at dette let kan forblive bare ved den gode viljes intention, der ikke er nok, når magten er organiseret både i form af stat og patriarkat, så kunne det være en ide at undersøge om paradigmet "marxisme, anti-fascisme og feminisme" kunne danne udgangspunkt for en sådan politisk praksis: det marxistiske begrundet sig selv, og dette ud fra, at Marx kom på sporet dels af at forhold udvikler sig historisk, dvs er historisk tilbagevne, hvorfor de også kan ændres, og dels af at kapitalismen kun kan udvikle sig videre i socialismen - med mindre barbariet skal gentage sig i endnu større målestok; det anti-fascistiske kommer af, at når magten er organiseret, både nationalt og internationalt, så er der brug for en organisatorisk funderet modmagt på det generelle plan; det feministiske som modmagt til, at mænd idag er det køn, som magten personificeret lader sig repræsentere igennem.

Hvor marxismen sætter focus på udviklingen af frihed - dvs kampen for og etableringen af de sociale omstændigheder og betingelser, der gør det muligt at mennesker kan mødes og slå sig sammen for at gøre verden beboelig - så sætter det anti-fascistiske focus på opgør med den magt, der bruges af kapitalismen til at holde mennesker isolerede og splittede fra hinanden med, medens det feministiske giver det nødvendige pejlemærke for både mænd og kvinder, når der skal gøres op med samtlige de systemsatte og -gjorte krænkelse på det nære og mellem-menneskelige område. Hvor de feministiske kvinders opgave primært er, at alle kvinderne går med i den selvfølgelige ret til at bestemme over eget liv, så bliver mandens position i den feministiske kamp nok så meget at rydde op i egne rækker, finde og stække de svin, der mener at de i kraft af deres eget køn har legitimitet til at handle nedværdigende mod menneskene af modsat køn.

På et tidspunkt vil de tre pinde i paradigmet blive sammenfaldende - de er i hvert fald asymptotiske i retningen menneskelig værdighed og social frihed, upåagtet køn, etnisk oprindelse, race, nationalitet og sexualitet.

Der snakkes videre onsdag d.7.april kl 20, i Studenterhuset.

Det, der så er sket, det er nye problemstillinger på tre områder:

1 - De okkulte har skiftet strategi i Studenterhuset, og det henimod "If you can't beat them, join them". Og senest er der sket det, at de har gjort sig usynlige, men usynlige sammen med andre aktivitetsgrupper i huset: noget så sjældent som et kollektivt afbud til et repræsentantskabsmøde fra 5 grupper i huset har lige fundet sted.

2 - Bevægelser på den horisontale akse: det er et møde med problemet om "psykopatisk manipulation" inden for det alternative politiske miljø. Her har man haft et første møde omkring temaet "Stop manipulationen" og håbet er blandt andet en lille folder, der kan bruges til at skærpe opmærksomheden på og skabe handlaevne overfor manipulation, ligemeget hvem der anvender den.

3 - For det tredje er Regnbuen blevet involveret i et konkret problem omhandlende "voldtægt og mishandling" indenfor det grå terapimarked. Det er en sag, som jeg har rejst, og som jeg er personligt involveret i, idet det er gået ud over en nær og kær person af mig. Men det er også en sag som synes at trække vidstrækkende isolations- og splidttendenser videre med sig - hvad en sådan sag ikke behøver at gøre - men når det sker så må og kan det nærmest kun begrundes ud fra, at der forefindes etablerede brudflader og interessedivergenser, som der ikke har været en bevidst foregribende arbejdsvirksomhed omkring. Dette peger hen på, at den daglige opgave om kollektive målsætningsprocesser som fælleshandling er brudfyldt og omstridt.

Ift den sidste sag har der været to divergerende standpunkter. På den ene side at se hændelsen som intenderet - dvs som en bevidst krænkelser, som noget beregnet - og det andet standpunkt at se hændelsen som uintenderet - dvs som en uheldig grænseoverskridelse, en smutter, et impulsgennembrud. Disse to standpunkter eksisterede også i RgB - og i Studenterhuset - med en klar overvægt af det sidste standpunkt ifm de okkulte folks ingåen og motiver i studenterhuset. Og det trak også sine skillelinier mellem folk: der var dem, der var involveret i sagen, og som snakkede om uhyrlighed fra de okkultes side; og der var dem, der så sagen som bestående af to ekstremer, der var lige gode om at slås.

Om det er det ene eller andet, der er på tale, kan selvfølgelig kun vurderes ud fra en klarlægning af hændelsesforløbene. Mht den okkulte sag, så var det fra deres side et spørgsmål om at rehabilitere hagekorsset i billedet af, at de fremmede og de kristne - og senest socialister og kommunister - havde ødelagt den danske folkesjæl. Mht voldtægten og mishandlingen var det, at det omhandlede en massagelærer overfor en kursist, med bla følgende ting fra hans side sagt undervejs: "det her er en sikker måde at miste klienter på", "det er ikke helt terapeutisk korrekt det her", samt i det mest skarpede øjeblik at sige "du er sådan een jeg kan få til hvad som helst". Samtidig kan man så sige, at den - i det her tilfælde mig - der trækker sådanne ting frem, selv er part i sagen. Jeg kan have mine private interesser ift studenterhuset, og jeg kan ift den voldtagne og mishandlede person have lignende private interesser.

Jeg har som person mødt begge standpunkter fra Regnbuens side: at det fortælles mig at det er uklart hvori forbrydelsen består, samt at mine tanker om modmagt både mod denne person konkret så han ikke kan fortsætte denne løbebane overfor nye kursister og mere generelt ift det grå terapimarked er båret af had.

Det er rigtigt, at jeg er personligt involveret i begge sager. Men det jeg har mødt her, det er: overfor det okkulte at de folk der godt kunne lide smagen af hagekors, de var samlet en stor

manipulationsmaskine, der både truede med vold på livet, og som betjente sig af bevidste løgne, selv om de vidste, at den anden part viste at de løj: - overfor massageterapeuten finder jeg de udtalser, som han gør sig overfor kursisten, som værende udtryk for, at det ikke er første gang at han betræder dette område - han må have gjort det mange gange, ellers kan han ikke træde med den art bevidsthed på det han gør i selve situationen. Det er ikke bare et uintenderet impulsgennembrud, altså en lalleglad idiot, men mere en klart beregnende psykopat.

Ud fra dette kommer der to forståelsesmodeller frem - to modeller der konkurrerer:

- den ene - og det er ud fra den med impulsgennembrudet, der ses at dække alle hændelsesforløb - er at se vold, voldtægt, racisme, fascisme og nazisme som parallelniveauer, der er distinkte, men som man selvfølgelig alle er imod, men som sådan får de som parallelniveauer ikke konsekvenser for det enkelte subjekt hierarkisering af egen virksomhedsform. Når der sker noget her, så kaldes der på retsstaten: hændelsen må afgøres ud fra gældende love, og ud fra om der er foregået en forbrydelse mod den ene eller den anden part. Og i tilfælde af en forbrydelse, så må der falde en dom. Subjektet for denne udøvelse er her en instans over parterne, eventuelt i formen det Freudianske "Overjeg" - og det er derfor det er et retsstatsperspektiv, fordi det er sådan staten kommer ind på den historiske arena. Ved at tro på - eller støtte sig til et sådan "uvildigt subjekt", hvad der er en ren illusion - kan man imidlertid ikke udvikle en egen strategi - hvilket er et organiseringsfænomen på organisationsniveau, der også nødvendiggør udviklingen af egne målsætningsprocesser i perspektivet en institution - der peger ud over de nuværende elendigheder. Man henvises derved til aleneheden og til at måtte skulle bære byrden ved krænkelser som et rent indre forhold, man selv har været skyldig i at producere. Og er det ikke sådan, eller er der bare den mindste gran af bevidst krænkelser iblandet, så vil det være umuligt at tage denne skyld på sig - netop fordi man ikke har den - og kommer der ikke klarhed over denne forkerte vej, så vil man bare ræve dårligt rundt, uden nogen hvile og politik for livet: man vil vende den anden kind til, samtidig med at man synes det er uretfærdigt.

- den anden forståelsesmodel tager sit udgangspunkt i at se den nuværende virkelig ud fra et klassekampsstandpunkt: at der grundlæggende er antagonistiske interesser til stede, der begrunder sig i der private råderet over produktionsmidlerne. Her er de forskellige hændelser - vold og så videre - sammensatte størrelser, der alle peger hen på det "uhyrlige", hen på barbariet mellem os, et barbari der som sådan er sat i system gennem statens indtog i samfundet. Her er perspektivet ved hændelser spørgsmålet om den rette og korrekte anvendelse af modvold, til ophævelse af retsstaten og til indsættelsen af retssamfundet: det menneskeliges ukrænkelighed. Og her vil jeg gerne citere Marx:

"Allerede Platon indså, at loven må være ensidig og abstraherende fra individualiteten. Under menneskelige forhold vil s t r a f f e n derimod virkelig ikke være andet end den fejlandes dom over sig selv. Man vil ikke overtale denne til, at en ydre vold, som pådrages vedkommende af andre, skulle være en vold, vedkommende havde pådraget sig selv. Den fejllende vil snarere i de andre mennesker finde de naturlige forløbere af den straf, som denne har dømt sig selv til, dvs at forholdet ligefrem vendes om" (Marx, MEW 2 / Den hellige familie).

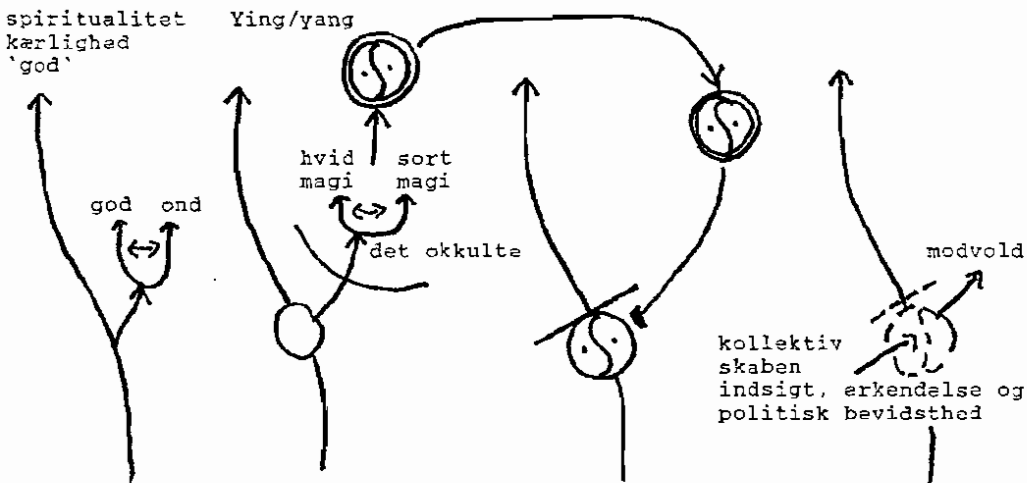
Opgaven er her - som det også er formuleret af Bob Marley - at "lade det onde møde sig selv, og det går under". Dette rejser problemet om modmagt på det niveau af psykisk virksomhed, der producerer intenderede handlinger af bevidst ondskab eller krænkelser. Indenfor klassekampsstandpunktet som forståelsesmodel, der handler om

⑥

sige noget relevant om verden i et alment perspektiv, der findes derfor implicit problemet om arten og omfanget af militans overfor den og de personer og organisationer, der bevidst bruger vold som strategisk element. Og dette bringer problemet ind i det anti-imperialistiske arbejdsfelt - og næppe noget område i det borgerlige samfund er da heller ikke så meget kriminaliseret som dette.

- Skematisk således: spirituelle // okkulte // ying-yang (binaritetstænkning)//modmagtsstrategi

EN KRAFT 2) VED HISTORIEBRUD 3) BEVIDST KRÆNKELSE 4) MODMAGT

Medens den første forståelsesmodel - retsstatssamfundet - for det første fører direkte ind i det borgerlige samfund, fordi den er blind overfor effekterne af den i sig selv selvkrørende klassekamp, hvor vold og undertrykkelse bruges bevidst intenderet som strategisk middel til opnåelse af magt eller magtens reproduktion, så fører den for det andet også det eksistentielle problem med sig, om der nu er plads til een i dette samfund, eller om det bliver den sociale massegrav, der bliver ens næste bolig.

Heroverfor står den anden forståelsesmodel alt andet end nemme løsninger med sig, hvor kun problemet synes givet: hvordan bygge en organiseringsform, således at den både udtrykker en fælles almen bestræbelse og er en modmagtsstrategi overfor den organiserede magt i systemet. Som fælles almen bestræbelse, så må det være en åben, synlig og gennemsigtig organisering - som modmagt må den nødvendigvis være lukket og uigennemtrængelig overfor det i omverdenen, der tilhører det gamle barbariske samfund.

En sådan dobbeltopgave stiller sig, fordi den bevidste krænkelse - det uhyrlige - nødvendigvis må ses som det, det er, nemlig organiseret og organiseret på den måde, at der er en lukket omkring information - og er en modmagt bare åben, så forsvinder og saboteres modmagtens nødvendige strategiske nødvendighed. En løsning af denne dobbeltopgave - på en sådan måde at man ikke bare bliver lig den (lukkede) magt, man har sat sig til at imødegå - kræver at organiseringen bygges op, så den fra første færd er troværdig i sit arbejde med forholdet mellem det indre og det ydre, mellem det esoteriske og det eksoteriske. Og dette er at kunne gå bevidst og egenansvarlig i grænsen mellem det indre og det ydre. Hoppes der ureflekteret eller alene taktisk herimellem - fra det indre til det ydre - er fortroligheden og tilliden ikke intakt som

⑦

fællessolidarisk handlen. Og den enkelte må i konfrontationen hermed slippe den gamle verden - slippe alene - og vælge at handle for "det godes" egen skyld (Sartre).

Nu er det sådan, at man i modmagtsbestræbelser kan læse hinanden i eden om, at informationer ikke går videre. Dette er en vigtig ting. Men opgaven er også, at undgå at læse selve udviklingen af modmagten til at være en para-verden, og til at eden erstattes af en suveræn, en ny magt over een (Sartre). Hvordan gøres dette? Det gøres ved at man må vælge at sætte sig selv ind i risiciens centrum, og som eneste focus for de tråde, som magten vil kunne trække til modmagten, for ellers bliver andre soldater/stråmænd for eget, nu tvivlsomme, velbefindende; samt at huske at netop her i orkanens øje er det dit eget liv, du i og for tavshed må vælge at bytte ud med magten for det alment Godes egen skyld. Det er at måtte kunne lade magten tage dit liv - for at bevare det menneskeliges ukrænkelighed.

Alt ovenstående betyder en præcisering af RgB's koncept om "total åbenhed". Total åbenhed omkring, hvad der styrer eens handlinger gælder fortsat ubeskåret ift konkrete brugere af rådgivningen, og her er der også ubeskåret tavshedspligt udadtil. Men total åbenhed er hverken altid mulig eller ønskelig, når det omhandler de enkelte RgB-aktivister ift hinanden og ift gruppen på det anti-fascistiske område indenfor den socialistiske bestræbelse.

Dette får igen som konsekvens, at Regnbuen - med de to typer af handlinger i sig, den uintenderede og den intenderede ondskab, idet RgB er en del af det borgerlige samfund, og dermed også fortsat vil møde konflikten mellem de to forståelsesmodeller - må tage den opgave at udvikle en kollektiv handleevne, selv der hvor informationer må holdes lukket indadtil i gruppen mht, hvad de enkelte rådgivere gør som enkeltpersoner. Og når problemer om bevidst krænkelse dukker op i et brugerforløb, så stiller det problemet at gå på grænsen mellem det indre og det ydre, også indadtil i gruppen, vel vidende at man er alene her, og at rådgivningsgruppen kun som potentialitet vil kunne handle som konkret anti-fascistisk modmagt.

TANKER TIL ET SEMINAROPLÆG VEDR REGNBUEEN

1. OM SELVE PROJEKTET "REGNBUEEN - KONKRET UTOPI"

- det har været et tilbagevendende problem bevidst at skrive regnbuens historie ud over de etablerede rammer, i samme grad som indholdet i disse rammer mht deres genstand begyndte at blive eller kunne blive bevæget ud fra internt udviklede koncepter - modsat at bevæge og kun vide praktisk hvad ikke at gøre, og teoretisk hvad man alment skal gøre. Problemet er blevet set som et problem om rådgivningens organisatoriske og faglige historien. Projektet søger at bestemme denne.

2. OM SELVE HISTORIEN.

- modmagtsperspektivet: dette lå også i RgB's konstituering: at søge opgør med magten gennem et modmagtsperspektiv, hvori fælleshandling er central, og dette fordi magt hviler på afmagt, og ikke omvendt.

- metodiske: man er gået frem ud fra a) et vue over datamaterialet, og her indkredsning af sigtelinier i arbejdet; b) forsøg på beskrivelse af aktuel praksisform for RgB-arbejdet. Det er "før-begreb"; c), samt en teoretisk bestemmelse/begrundelse af dette "før-begreb", ud fra en historisk analyse af, hvad der har produceret det problemfelt, som før-begrebet refererer til. Punkt a, b og c er gentaget flere gange - og til sidst blev historierne mere og mere analoge i deres struktur. Parallelt hermed udarbejdes en teoretisk forståelse af individ-samfundsforholdet til det punkt, hvor der konkret kan snakkes forhold mellem person og kollektiv i et - hvis magt - modmagtsperspektiv.

- selve historien: starter med en indkredsning af nutiden i rådgivningen: strukturen, aktiviteter, forandringer/nydannelser det sidste år. Der gives såvel en tværsnitsbeskrivelse som en længdesnitsbeskrivelse. Der gøres herudfra en problembestemmelse, omhandlende problemet om en omfattende reproduktion af den den individuelle handleevne - alle støder individuelt på problemet om at kunne udvikle arbejdet på ny land, modsat at falde tilbage til traditionelle lønarbejdsformer og traditionel psykologi; samt problemet om et alment kvalifikationskoncept ift nye aktivister - idet det viste sig at RgB ikke var i stand til at handle, da nye optrådte i flertal (s.27).

Selve historien får en beskrivelse gennem 5 faser: - "konstitueringskonflikten 1985" - prob. om autonomi/udefra kommende supervision og gensidighed ift udviklingen af praktiske teorikoncepter;

- "det lange seje træk 1986" - at udvikle egne måder at arbejde med problemer på, men med begyndende intrigedannende strukturer, hvor motiver til at være i rådgivningen begynder at træde frem

som konfliktakse;

- "Striden om det lukkede kliniske kollektiv 1988" - angår forholdet mellem hvad at gøre ift brugerproblemer generelt som gruppe og hvordan som enkeltrådgivere medudvikle brugereres problemstillinger på deres præmisser. Prob: at danne norm som gruppe overfor brugere respektivt hvordan støtte som gruppe den enkelte i sit arbejde, og dette ud fra, at rådgiverens handleevne er brugerens betingelser i selve rådgivningssituationen. Hertil - til spg om hvorfor striden antog antagonistisk personliggende karakter - at gruppen manglende et kollektivt konfliktberedskab;

- "Projekt og politiseringsårene 1989" - der kommer gang i teoriudviklingen, og der sker en horisontalisering af arbejdsfeltet mod det autonome politiske miljø. Heraf følger: mulighed for kollektive målsætningsprocesser; RgB er på vej frem som institution;

- "kompetence-striden 1992" - problemer i Studenterhuset ift okkulte grupper, samt prob om "total åbenhed" som koncept og om hvem der kan gå ind i arbejdet og hvem der bestemmer dette - der ender i "den store udmelding".

3. DEN FREMANALYSEREDE PROBLEMSITUATION IDAG: DEN POLITISKE JUNTA.

- selve problemet og dets perspektiver: problemet er bestemt således, at kompetencestriden kæmpes igennem af en fløj - den politiske junta, politisk satire - i RgB, der samtidig er involveret i store problemer i Studenterhuset vedr. en gøres op med økonomiske uregelmæssigheder, at snyd og bedrag og hån er legitime omgangsformer mellem mennesker, samt i et arbejde mod racisme, fascisme og nazisme. En fløj der henter legitimitet dels gennem de oprindelige oplæg til regnbuen, dels ved at varetage hovedparten af brugerarbejdet. Set fra i dag blev problemet løst på niveauet af, at SH har begrundet sig på en udvidet formålsmålsætning: at arbejde for demokrati indadtil og udadtil. Og på RgB-niveau ved at blive vældig decimeret.

- udfaldet: en politisk junta, og rådgivningsarbejdet som gruppearbejde efterladt i midten? Konsekvens at forpligtige sig til: 1 - at fortsætte arbejdet gennem konceptet om "total åbenhed"; 2 - at begrebsliggøre og praksissætte en kvalifikationsstruktur ift nye; 3 - at indfange/skabe mere overgribende kollektive virksomhedsformer på de områder, hvor man er stødt på grænserne for den "konkrete utopi": lønformer, tværfaglighed. Perspektiv: den autonome institution.

- analyseskellet: fra aktør over organisation til begyndende institution, hvor en bestemt politisk tendens indadtil i RgB og udadtil ift SH sætter sig igennem som en "institution i organisationen" - fremfor at organisationen udvikler sig til en institution omfattende et videre arbejde med samtlige perspektiver.

4. PROBLEMATISERING I ET MODMAGTSPERSPEKTIV.

- kritikken af Immervads politiske tilgang: kritikken korrekt - men blev problemstillingen fastholdt? Nej ikke helt. Det blev

glømt, at der er den problemstilling, at nogen/andre kan have indsigt, erkendelse, politisk bevidsthed på andres vegne (simpelt: drengen der går ud på gaden og er ved at blive kørt over, har ikke set det er en kørebane, og på råbet "kom væk" stiller sig op for at diskutere, for han vil ikke tage imod ordrer). Immervad gør det at de som terapeuter trækker personer igennem et forsvarsnedbrud -for herigennem at nå kunne kollektivisere politisk handlen. Men ved kun at arbejde her, så tabes kooperationsaspektet, og dermed en brugers præmisser. På den anden side kan RgB tabe problemer, hvor et forsvar holder personer i skak ift omverdensforhold på et låst måde, og hvor personen egentlig kan komme til skade, hvis ikke forsvaret straks erstattes af indsigt, erkendelse og/eller politisk bevidsthed om den konkrete situation for personen.

- den politiske junta ift den nuværende situation: Den har ikke handlet samlet siden Studenterhuskampen er gået ind i en mere demokratiserende proces, men personerne har videreført deres tidligere arbejde, og også suppleret dette med nye ting ift at kunne arbejde på et organisationsniveau: det er en større politisk involvering ift venstrefløjen, det er at søge at arbejde med et arbejdsmiljøprojekt i cafeen med hjælp fra Arbejdstilsynet - et praktikprojekt - og det er et arbejde med at få autorisation ud fra Regnbue-praksis.

Som RgB er man gået igang med at samle det terapeutiske arbejde op på mere systematisk vis og der er sat focus på supervisionsaspektet, og der er skabt plads til rum med andre politiske/faglige fæller.

Samtidig er der kommet nogle projekter på tværs: der er blevet skrevet brev til undervisningsministeren om "Studerende og angst"; en gruppe filmstuderende har lavet en 3 min's video over dette; og Universitetsradioen har lavet et program herover. I Studenterhuset er der endog blevet enighed om at arbejde videre med at udvikle det, gøre det større - og dette uden at der tilsyneladende er nogle blinde pletter/huller i organiseringsformer herom.

Der er en masse aktiviteter, der med ovenstående ikke er nævnt - det er ikke har betydning, for det har de. Fx Husavisen, eller alt andet arbejde som laves af aktivister i Studenterhuset og i Regnbuen - men de kan kun pga udgangspunktet - et partssubjekt der skriver historien, dvs det skabte institution i organisationen - komme ind fra sidelinien, deltage og blive overindividuel i den grad de kobler sig på standpunktet om "total åbenhed" overfor Regnbuens brugerflade - med mindre man organiserer sig som fraktion, og tager en politisk kamp på at ændre dette koncept. Samtidig må det tages in mente, at den politiske junta godt kan ophæve sig selv, ved at den arbejdsdeling der består i kraft af ændrer sig til noget andet, der ikke direkte hænger sammen eller kan nå hinanden. Men den kan selvfølgelig også søge at udvide sit domæne. Grunden til at den er central stadig, det er, at den var den aktive aktør eller organisation i, at kompetencestriden endte i den store udmelding. Og derved får den automatisk i et ansvar for at bringe tingene videre - ligesom andre har et ansvar for at bringe deres interesser videre.

Det her nævnte arbejde havde lige et par ugers tid at bevæge sig fredeligt igennem. Og her kan det tilføjes, at mht de perspektiver, der blev trukket fra standpunktet af den politiske junta - og fra enkeltpersoner herindenfor - så er disse ikke nået at blive indbygget gennem en strukturudfoldelse som fælleshandling af selve Regnbue-arbejdet.

Det, der så er sket, det er nye problemstillinger på tre områder:

1 - De okkulte har skiftet strategi i Studenterhuset, og det henimod "If you can't beat them, join them". Og senest er der sket det, at de har gjort sig usynlige, men usynlige sammen med andre aktivitetsgrupper i huset: noget så sjældent som et kollektivt afbud til et repræsentantskabsmøde fra 5 grupper i huset har lige fundet sted.

2 - Bevægelser på den horisontale akse: det er et møde med problemet om "psykopatisk manipulation" inden for det alternative politiske miljø. Her har man haft et første møde omkring temaet "Stop manipulationen" - næste møde næste onsdag - og håbet er blandt andet en lille folder, der kan bruges til at skærpe opmærksomheden på og skabe handleevne overfor manipulation, ligemeget hvem der anvender den.

3 - For det er Regnbuen blevet involveret i et konkret problem omhandlende "voldtægt og mishandling" indenfor det grå terapimarked. Det er en sag, som jeg har rejst, og som jeg er personligt involveret i, idet det er gået ud over en nær og kær person af mig. Men det er også en sag som synes at trække vidstrækkende isolations- og splidtdensener videre med sig - hvad en sådan sag ikke behøver at gøre - men når det sker så må og kan det nærmest kun begrundes ud fra, at der har eksisteret allerede etablerede brudflader og interessedivergenser, som der ikke har været en bevidst foregribende arbejdsvirksomhed omkring.

Problemet er, at der ved at bringe denne sag ind, så lægges der op til at der må handles på grundlag af den gamle organisation, men denne er afmægtig som organisation, fordi den ikke har en fælleshed omkring det, den er en organisering for. Dette handler om, som tidligere, at et subjekt - den politiske junta - er blevet den aktive part i, at en gruppe går, men at der endnu ikke udviklet et fælleshed på og om de perspektiver, der kommer herfra. Dvs problemet om målsætningsprocessen som fælleshandling er brudfyldt og omstridt. Derfor må det nærmest komme til en skærpelse af eksisterende samarbejdsproblemer, når nu det kommer til at en person fra den politiske junta bringer et personligt problem ind til en sådan art fælles midte. På den anden side kan man sige, at den måde problemet så afvikles eller løses på, det siget noget meget konkret om den eksisterende grad af kollektiv subjektagtighed og handleevne.

Ift den her sag har der været to divergerende standpunkter. På den ene side at se hændelsen som intenderet - dvs som en bevidst krænkelse, som noget beregnet - og det andet standpunkt at se hændelsen som uintenderet - dvs som en uheldig grænseoverskridelse, en smutter, et impulsgennembrud. Disse to

standpunkter eksisterede også i RgB - og i Studenterhuset - med en klar overvægt af det sidste standpunkt ifm de okkulte folks ingåen og motiver i studenterhuset. Og det trak også sine skillelinier mellem folk: der var dem, der var involveret i sagen, og som snakkede om uhyrlighed fra de okkultes side; og der var dem, der så sagen som bestående af to ekstremer, der var lige gode om at slås.

Om det er det ene eller andet, der er på tale, kan selvfølgelig kun vurderes ud fra en klarlæggelse af hændelsesforløbene. Mht den okkulte sag, så var det fra deres side et spørgsmål om at rehabilitere hagekorset i billedet af, at de fremmede og de kristne - og senest socialister og kommunister - havde ødelagt den danske folkesjæl. Mht voldtægten og mishandlingen var det, at det omhandlede en massagelærer overfor en kursist, med bla følgende ting fra hans side sagt undervejs: "det her er en sikker måde at miste klienter på", "det er ikke helt terapeutisk korrekt det her", samt i det mest skærpede øjeblik at sige "du er sådan een jeg kan få til hvad som helst". Samtidig kan man så sige, at den - i det her tilfælde mig - der trækker sådanne ting frem, selv er part i sagen. Jeg kan have mine private interesser ift studenterhuset, og jeg kan ift den voldtagne og mishandlede person have lignende private interesser.

Jeg har som person mødt begge standpunkter fra Regnbuens side: at det fortælles mig at det er uklart hvori forbrydelsen består, samt at mine tanker om modmagt både mod denne person konkret så han ikke kan fortsætte denne løbebane overfor nye kursister og mere generelt ift det grå terapimarked er båret af had.

Det er rigtigt, at jeg er personligt involveret i begge sager. Men det jeg har mødt her, det er: overfor det okkulte at de folk der godt kunne lide smagen af hagekors, de var samlet en stor manipulationsmaksine, der både truede med vold på livet, og som gøre det at lyve, selv om de vidste, at den anden part viste at de løj: overfor massageterapeuten finder jeg de udtalser, jeg har refereret som værende udtryk for, at det ikke er første gang at han betræder dette område - han må have gjort det mange gange, ellers kan han ikke træde med den art bevidsthed på det han gør i selve situationen. Det er ikke bare et uintenderet impulsgennembrud, altså en lalleglad idiot, men mere en klart beregnende psykopat.

Ud fra dette kommer der to forståelsesmodeller frem - to modeller der konkurrerer:

- den ene - og det er ud fra den med impulsgennembrudet, der ses at dække alle hændelsesforløb - er at se vold, voldtægt, racisme, fascisme og nazisme som parallelniveauer, der er distinkte, men som man selvfølgelig alle er imod, men som sådan får de som parallelniveauer ikke konsekvenser for det enkelte subjekt hierarkisering af egen virksomhedsform. Når der sker noget her, så kaldes der på retsstaten: hændelsen må afgøres ud fra gældende love, og ud fra om der er foregået en forbrydelse mod den ene eller den anden part. Og i tilfælde af en forbrydelse, så må der falde en dom. Subjektet for denne udøvelse er her en instans over parterne - og det er derfor det er et retsstatsperspektiv, fordi

et andet.

det er sådan staten kommer ind på den historiske arena. Ved at tro på - eller støtte sig til et sådan "uvildigt subjekt", hvad der er en ren illusion - kan man imidlertid ikke udvikle en egen strategi - hvilket er et organiseringsfænomén på organisationsniveau, der også nødvendiggør udviklingen af egne målsætningsprocesser i perspektivet en institution - der pejer ud over de nuværende elendigheder. Allerbøjest kan der ske en humanisering af det gamle testamente, hvor krænkelse af nogen - hvilket i sidste instans er af Jahva - resulterer i "øje for øje, tand for tand". Det kan altså allerbøjest blive til et "rødt" indhold, der er sig selv nok, fremfor det almene som perspektiv, hvorved man havner i at ens taktik - det umiddelbare handleperspektiv - træder istedet for, erstatter og opfattes som strategi.

- den anden forståelsesmodel tager sit udgangspunkt i at se den nuværende virkelig ud fra et klassekampsstandpunkt: at der grundlæggende er antagonistiske interesser til stede, der begrunder sig i råderetten over produktionsmidlerne. Her er de forskellige hændelser - vold og så videre - sammensatte størrelse, der alle pejer hen på det "uhyrlige", hen på barbariet mellem os, et barbari der som sådan er sat i system gennem statens indtog i samfundet. Her er perspektivet ved hændelser spørgsmålet om den rette og korrekte anvendelse af modvold, til ophevelse af retsstaten og til indsættelsen af retssamfundet: det menneskeliges ukrænelighed. Og her vil jeg gerne citere Marx: "Allerede Platon indså, at loven må være ensidig og abstraherende fra individualiteten. Under menneskelige forhold vil straffen derimod virkelig ikke være andet end den fejlendes dom over sig selv. Man vil ikke overtale denne til, at en ydre vold, som pådrages vedkommende af andre, skulle være en vold, vedkommende havde pådraget sig selv. Den fejlende vil snarere i de andre mennesker finde de naturlige forløbere af den straf, som denne har dømt sig selv til, dvs at forholdet ligefrem vendes om"¹. Problemet er her den modvold, der berører den anden på det niveau af psykisk virksomhed, der producerer intenderede handlinger af bevidst ondskab eller krænkelse - hvilket også er formuleret af Bob Marley: "lad det onde møde sig selv, og det går under". Indenfor denne forståelsesmodel, der hævder at sige noget relevant om verden i et alment perspektiv, her findes implicit problemet om arten og omfanget af militans overfor den og de personer og organisationer, der bevidst bruger vold som strategisk element. Og dette bringer problemet ind i det anti-imperialistiske arbejdsfelt - og næppe noget område i det borgerlige samfund er da heller ikke så meget kriminaliseret som dette.

- Skematisk således: spirituelle // okkulte // ying-yang (binaritetstænkning)//modmagtsstrategi

Medens den første forståelsesmodel - retsstatssamfundet - for det første fører direkte ind i det borgerlige samfund, fordi den er

blindt overfor effekterne af den i sig selv selvkørende klassekamp, hvor vold og undertrykkelse bruges bevidst intenderet som strategisk middel til opnåelse af magt eller magtens reproduktion, så fører den også til det eksistentielle problem med sig, om der nu er plads til een i dette samfund, eller om det bliver den sociale massegrav, der bliver ens næste bolig, så fører den anden forståelsesmodel alt andet end nemme løsninger med sig.

- Problemet: en organiseringsform på opgaven om, hvordan en modmagtsstrategi bygger op, så den selv kan overvinde forholdet mellem det indre og det ydre, mellem det esoteriske og det eksoteriske - for kan den ikke dette bliver den bare lig den magt, som den har sat sig for at imødegå. Opgaven stiller sig, fordi den bevidste krænkelse - det uhyrlige - nødvendigvis må ses som d'et, det er, nemlig organiseret og organiseret på den måde, at der er en lukkethed omkring information - og er en modmagt bare åben, så forsvinder det nødvendige strategiske moment med selv at kunne og skulle vælge midler, tid og sted for den korrekte modmagtsbestræbelse. Dette kræves en strategisk forhold til aksens åbenhed/lukkethed omkring information, for at kunne imødegå det uhyrlige på langsigtet vis som samlet kollektiv/menneskehed, medens den enkelte selv i konfrontationen hermed må vælge "det gode" (jvf også Sartre, ~~og eden~~). Dette er opgaven at gå ~~op~~ i grænsen mellem det esoteriske og eksoteriske, mellem det indre og det ydre.

Nu er det sådan, at man i modmagtsbestræbelser kan låse hinanden i eden om, at informationer ikke går videre. Dette kan være nødvendigt. Men opgaven er også, at skal det undgås at låse udviklingen af modmagten til at være en para-verden, og til at eden erstattes af en suveræn (Sartre).

Dvs: problemstillingen er nu tilbage til problemet om "total åbenhed": dette er under bestemte betingelser og ift bestemte hændelser ikke altid muligt eller ønskeligt. Dette får igen som konsekvens, at Regnbuen - med de to typer af hændelser i sig og fordi det er en del af det borgerlige samfund, og dermed også enten rummer eller møder de to forståelsesmodeller - må tage den opgave at udvikle en handleevne, selv der hvor informationer er lukket indadtil i gruppen mht, hvad de enkelte rådgivere gør. Konceptet om "total åbenhed" går ift brugere af rådgivningen, men så åbenbart ikke, når den socialistiske bestræbelse er omdrejningspunktet for rådgivningsgruppens medlemmer. Og i den grad at et problem om bevidst krænkelse dukker op i et brugerforløb, så stiller det problemet at gå på grænsen ~~strategisk~~ mellem det indre og det ydre - i perspektivet den langsigtede fælles handleevne *lyst*

↓
som selvbevarende
at rejse mod an parts-handpind
hvæve etik og moral, at den rejse

¹ Marx, MEW 2 / Den hellige familie, s.190. Efter Heller, s.99.

modmagtsstrategi
modmagtsstrategi
modmagtsstrategi

Det her nævnte arbejde havde lige et par ugers tid at bevæge sig fredeligt igennem. Og her kan det tilføjes, at mht de perspektiver, der blev trukket fra standpunktet af den politiske junta - og fra enkeltpersoner herindenfor - så er disse ikke nået at blive indbygget gennem en strukturudfoldelse som fælleshandling af selve Regnbue-arbejdet.

Det, der så er sket, det er nye problemstillinger på tre områder:

1 - De Okkulte har skiftet strategi i Studenterhuset, og det henimod "If you can't beat them, join them". Og serest er der sket det, at de har gjort sig usynlige, men usynlige sammen med andre aktivitetsgrupper i huset: noget så sjældent som et kollektivt afbud til et repræsentantskabsmøde fra 5 grupper i huset har lige fundet sted.

2 - Bevægelser på den horisontale akse: det er et møde med problemet om "psykopatisk manipulation" inden for det alternative politiske miljø. Her har man haft et første møde omkring temaet "Stop manipulationen" - næste møde næste onsdag - og håbet er blandt andet en lille folder, der kan bruges til at skærpe opmærksomheden på og skabe handleevne overfor manipulation, ligemeget hvem der anvender den.

3 - For det er Regnbuen blevet involveret i et konkret problem omhandlende "voldtægt og mishandling" indenfor det grå terapimarked. Det er en sag, som jeg har rejst, og som jeg er personligt involveret i, idet det er gået ud over en nær og kær person af mig. Men det er også en sag som synes at trække vidstrækkende isolations- og splittendenser videre med sig - hvad en sådan sag ikke behøver at gøre - men når det sker så må og kan det nærmest kun begrundes ud fra, at der har eksisteret allerede etablerede brudflader og interessedivergenser, som der ikke har været en bevidst foregribende arbejdsvirksomhed omkring.

Problemet er, at der ved at bringe denne sag ind, så lægges der op til at der må handles på grundlag af den gamle organisation, men denne er afmægtig som organisation, fordi den ikke har en fælleshed omkring dét, den er en organisering for. Dette handler om, som tidligere, at et subjekt - den politiske junta - er blevet den aktive part i, at en gruppe går, men at der endnu ikke udviklet et fælleshed på og om de perspektiver, der kommer herfra. Dvs problemet om målsætningsprocessen som fælleshandling er brudfyldt og omstridt. Derfor må det nærmest komme til en skærpelse af eksisterende samarbejdsproblemer, når nu det kommer til at en person fra den politiske junta bringer et personligt problem ind til en sådan art fælles midte. På den anden side kan man sige, at den måde problemet så afvikles eller løses på, det siget noget meget konkret om den eksisterende grad af kollektiv subjekttagtighed og handleevne.

Ift den her sag har der været to divergerende standpunkter. På den ene side at se handlingen som intenderet - dvs som en bevidst krænkelse, som noget beregnet - og det andet standpunkt at se handlingen som uintenderet - dvs som en uheldig grænseoverskridelse, en smutter, et impulsgennembrud. Disse to

standpunkter eksisterede også i RgB - og i Studenterhuset - med en klar overvægt af det sidste standpunkt ifm de okkulte folks ingåen og motiver i studenterhuset. Og det trak også sine skillelinier mellem folk: der var dem, der var involveret i sagen, og som snakkede om uhyrlighed fra de okkultes side; og der var dem, der så sagen som bestående af to ekstremer, der var lige gode om at slås.

Om det er det ene eller andet, der er på tale, kan selvfølgelig kun vurderes ud fra en klarlægning af hændelsesforløbene. Mht den okkelte sag, så var det fra deres side et spørgsmål om at rehabilitere hagekorset i billedet af, at de fremmede og de kristne - og senest socialister og kommunister - havde ødelagt den danske folkesjæl. Mht voldtægten og mishandlingen var det, at det omhandlede en massagelærer overfor en kursist, med bla følgende ting fra hans side sagt undervejs: "det her er en sikker måde at miste klienter på", "det er ikke helt terapeutisk korrekt det her", samt i det mest skærpede øjeblik at sige "du er sådan een jeg kan få til hvad som helst". Samtidig kan man så sige, at den - i det her tilfælde mig - der trækker sådanne ting frem, selv er part i sagen. Jeg kan have mine private interesser ift studenterhuset, og jeg kan ift den voldtagne og mishandlede person have lignende private interesser.

Jeg har som person mødt begge standpunkter fra Regnbuens side: at det fortælles mig at det er uklart hvori forbrydelsen består, samt at mine tanker om modmagt både mod denne person konkret så han ikke kan fortsætte denne løbebane overfor nye kursister og mere generelt ift det grå terapimarked er båret af had.

Det er rigtigt, at jeg er personligt involveret i begge sager. Men det jeg har mødt her, dét er: overfor det okkulte at de folk der godt kunne lide smagen af hagekors, de var samlet en stor manipulationsmaksine, der både truede med vold på livet, og som gøre det at lyve, selv om de vidste, at den anden part viste at de løj: overfor massageterapeuten finder jeg de udtalser, jeg har refereret som værende udtryk for, at det ikke er første gang at han betræder dette område - han må have gjort det mange gange, ellers kan han ikke træde med den art bevidsthed på det han gør i selve situationen. Det er ikke bare et uintenderet impulsgennembrud, altså en lalleglad idiot, men mere en klart beregnende psykopat.

Ud fra dette kommer der to forståelsesmodeller frem - to modeller der konkurrerer:

- den ene - og det er ud fra den med impulsgennembrudet, der ses at dække alle hændelsesforløb - er at se vold, voldtægt, racisme, fascisme og nazisme som parallelniveauer, der er distinkte, men som man selvfølgelig alle er imod, men som sådan får de som parallelniveauer ikke konsekvenser for det enkelte subjekt hierarkisering af egen virksomhedsform. Når der sker noget her, så kaldes der på retsstaten: handlingen må afgøres ud fra gældende love, og ud fra om der er foregået en forbrydelse mod den ene eller den anden part. Og i tilfælde af en forbrydelse, så må der falde en dom. Subjektet for denne udøvelse er her en instans over parterne - og det er derfor det er et retsstatsperspektiv, fordi

et af.

det er sådan staten kommer ind på den historiske arena. Ved at tro på - eller støtte sig til et sådan "uvildigt subjekt", hvad der er en ren illusion - kan man imidlertid ikke udvikle en egen strategi - hvilket er et organiseringsfænomen på organisationsniveau, der også nødvendiggør udviklingen af egne målsætningsprocesser i perspektivet en institution - der pejer ud over de nuværende elendigheder. Allerhøjest kan der ske en humanisering af det gamle testamente, hvor krænkelser af - hvilket i sidste instans er af Jahva - resulterer i "øje for øje, tand for tand". Det kan altså allerhøjest blive til et "rødt" indhold, der er sig selv nok, fremfor det almene som perspektiv, hvorved man havner i at ens taktik - det umiddelbare handleperspektiv - træder istedet for, erstatter og opfattes som strategi.

- den anden forståelsesmodel tager sit udgangspunkt i at se den nuværende virkelig ud fra et klassekampsstandpunkt: at der grundlæggende er antagonistiske interesser til stede, der begrunder sig i råderetten over produktionsmidlerne. Her er de forskellige handlinger - vold og så videre - sammensatte størrelser, der alle peger hen på det "uhyrlige", hen på barbariet mellem os, et barbari der som sådan er sat i system gennem statens indtog i samfundet. Her er perspektivet ved handlinger spørgsmålet om den rette og korrekte anvendelse af modvold, til ophævelse af retsstaten og til indsættelsen af retssamfundet: det menneskeliges ukrænkelighed. Og her vil jeg gerne citere Marx: "Allerede Platon indså, at loven må være ensidig og abstraherende fra individualiteten. Under menneskelige forhold vil straffen derimod virkelig ikke være andet end den fejlandes dom over sig selv. Man vil ikke overtale denne til, at en ydre vold, som pådrages vedkommende af andre, skulle være en vold, vedkommende havde pådraget sig selv. Den fejlede vil snarere i de andre mennesker finde de naturlige forløbere af den straf, som denne har dømt sig selv til, dvs at forholdet ligefrem vendes om"¹. Problemet er her den modvold, der berører den anden på det niveau af psykisk virksomhed, der producerer intenderede handlinger af bevidst ondskab eller krænkelser - hvilket også er formuleret af Bob Marley: "lad det onde møde sig selv, og det går under". Indenfor denne forståelsesmodel, der hævder at sige noget relevant om verden i et alment perspektiv, her findes implicit problemet om arten og omfanget af militans overfor den og de personer og organisationer, der bevidst bruger vold som strategisk element. Og dette bringer problemet ind i det anti-imperialistiske arbejdsfelt - og næppe noget område i det borgerlige samfund er da heller ikke så meget kriminaliseret som dette.

- Skematisk således: spirituelle // okkulte // ying-yang (binaritetstænkning) // modmagtsstrategi

Medens den første forståelsesmodel - retsstatssamfundet - for det første fører direkte ind i det borgerlige samfund, fordi den er

¹ Marx, MEW 2 / Den hellige familie, s.190. Efter Heller, s.99.

blindt overfor effekterne af den i sig selv selvbevarende klassekamp, hvor vold og undertrykkelse bruges bevidst intenderet som strategisk middel til opnåelse af magt eller magtens reproduktion, så fører den også til det eksistentielle problem med sig, om der nu er plads til een i dette samfund, eller om det bliver den sociale massegrav, der bliver ens næste bolig, så fører den anden forståelsesmodel alt andet end nemme løsninger med sig.

- Problemet: en organiseringsform på opgaven om, hvordan en modmagtsstrategi bygger op, så den selv kan overvinde forholdet mellem det indre og det ydre, mellem det esoteriske og det eksoteriske - for kan den ikke dette bliver den bare lig den magt, som den har sat sig for at imødegå. Opgaven stiller sig, fordi den bevidste krænkelser - det uhyrlige - nødvendigvis må ses som d'et, det er, nemlig organiseret og organiseret på den måde, at der er en lukkethed omkring information - og er en modmagt bare åben, så forsvinder det nødvendige strategiske moment med selv at kunne og skulle vælge midler, tid og sted for den korrekte modmagtsbestræbelser. Dette kræves en strategisk forhold til aksens åbenhed/lukkethed omkring information, for at kunne imødegå det uhyrlige på langsiget vis som samlet kollektiv/menneskehed, medens den enkelte selv i konfrontationen hermed må vælge "det gode" (jvf også Sartre, og eden). Dette er opgaven at gå på i grænsen mellem det esoteriske og eksoteriske, mellem det indre og det ydre.

Nu er det sådan, at man i modmagtsbestræbelser kan læse hinanden i eden om, at informationer ikke går videre. Dette kan være nødvendigt. Men opgaven er også, at skal det undgås at læse udviklingen af modmagten til at være en para-verden, og til at eden erstattes af en suveræn (Sartre).

Dvs: problemstillingen er nu tilbage til problemet om "total åbenhed": dette er under bestemte betingelser og ift bestemte handlinger ikke altid muligt eller ønskeligt. Dette får igen som konsekvens, at Regnbuen - med de to typer af handlinger i sig og fordi den er en del af det borgerlige samfund, og dermed også enten rummer eller møder de to forståelsesmodeller - må tage den opgave at udvikle en handleevne, selv der hvor informationer er lukket indadtil i gruppen mht, hvad de enkelte rådgivere går. Konceptet om "total åbenhed" går ift brugere af rådgivningen, men så åbenbart ikke, når den socialistiske bestræbelser er omdrejningspunktet for rådgivningsgruppens medlemmer. Og i den grad at et problem om bevidst krænkelser dukker op i et brugerforløb, så stiller det problemet at gå på grænsen strategisk mellem det indre og det ydre - i perspektivet den langsigtede fælles handleevne *højst*

↓
som arbejdsplaner
at rejse på an parts-handling
hvæver etik og moral, at den rejser
hvad 2011

mulig
vedlig
strategi
og
indlæs

Hej!

Hvis I stadig synes det er en god idé at lave et arbejde omkring Stop-manipulation - eventuelt som et lille oplæg til miljøet, en folder og/eller andet - så har jeg en idé til hvordan komme igang.

Den omhandler at bruge noget af Regnbuens tid til at komme igang med. Konkret at mødes og tage den første snak onsdag d.10.feb kl.20 i Studenterhuset.

Der er to grunde hertil. For det første har jeg mit sædvanlige tidspres; og for det andet har Regnbuen besluttet at bruge et fællesmøde om måneden til "autonomt politisk arbejde", således at arbejdet hermed ikke kun hænger på nogle enkeltpersoner, men at det bliver bygget ind i Regnbuens daglige arbejde som gruppe.

Tanken er så at bruge det første af denne slags møder i Regnbuen til at få diskuteret, hvordan komme videre med et stop-manipulations-arbejde.

Samtidig kan det overvejes at indkalde andre interessenter gennem Slamm.

Et forslag til en notits heri er følgende:

"STOP MANIPULATIONEN.

I forbindelse med fritstillingen af boykotten mod Revolutionære Autonome, og af den person heri som gennemgående har været årsag hertil, blev det foreslået at følge op på sagen på et mere generelt plan. Nemlig at finde, fremstille og afsløre de måder, som mennesker - upåagtet selvpåkaldt politisk ståsted - manipulerer med andre mennesker på, til skade både for dem selv og miljøet omkring dem. At manipulere med andre mennesker kan være nok så uskyldigt, men der ligger i manipulation at det er en måde, skjult eller fordækt, at sætte egne private, nærmest egoistiske og/eller gruppeinterne særinteresser igennem på, hvor andre mennesker alene opfattes som middel herfor. Simple objekter. Menneskemanipulation hører derfor ret beset hjemme indenfor højrefløjens, inden for den borgerlige reaktion, der med udviklingen af et solidarisk og menneskeværdigt samfund må visne bort. Manipulationsmekanismer må derfor skubbes ud af det autonome miljø/undergrunden, venstrefløjens og arbejderklassen.

Arbejdet med Stop-Manipulation kan gribes på mange måder. Man kan gå igang med at sammenfatte de allerede kendte måder, som systemet eller systemlakajer manipulerer på. Lave en folder, der giver pejlemærker til konkret, når man møder manipulation, at slå den i stykker. Eller ???

Har du lyst til at gå med i en snak om et sådant arbejde, så mød op. Du behøver ikke at have nogle færdige ideer til det - interessen er nok. Det foregår i Regnbuen, onsdag d.10.feb kl 20."

Det er sendt til Slamm - hvis der er ændringer i/til teksten må I kontakte her.

K.

DEN BESVÆRLIGE FRIHED

- et stykke praksis at udvikle.

Der er forandringer på vej. Gorbatsjov's "Glasnost" er på vej frem, tæbrudet i Prag 68 (og istiden derefter) er oppe til ny vurdering - og harmen mod de sydafrikanske metoder i det israelskbesatte Palæstina vokser berettiget.

Samtidig rystes hele den vestlige verden af en gigantisk økonomisk krise, som de eksisterende markedsmekanismer ikke umiddelbart tilbyder udveje ud af. Men - og paradoksalt nok - er det denne "kapitaliseringens vej" gennem markedsøkonomien, der er under forherelse i Østblokken.

Der er også meget, der er stabilt. De imperialistiske krige i Aghanistan, (syd)afrika og Sydamerika, hvor fornedringen af menneskeliv stadig når ufattelige højder.

På hjemmefronten slider den borgerlige regering på sine knæ; gør tragiske udfald mod ulandsbistanden og Christiania, og hvad der ellers fortjener at vokse - og er samtidig ude af stand til reelt at gribe fat i den videre statskapitalistiske monopolisering af de samfundsmæssige betingelser. I dette lys er en bred "midterregering" en mulighed, men ingen menneskelig løsning, idet den ridder på de selvsamme uløste classesamarbejdsmodsatninger, der netop ikke tilbyder kollektiv udvikling - og dermed ej heller fælles greb om fælles problemer som produktivkraft og -perspektiv.

Det er en stor og tragisk fungerende verden at skulle rumme - sammen med ens eget liv; - og sammen med den praksis, der bærer een oppe fra dag til dag, eller som der drømmes om inden længe at skulle kunne bære det sociale solskind og de kollektive stjernerøtter ind i verden.

Men en sådan verden af indhold, de nylige forandringer til trods, synes langt fra at være lige om hjørnet. Men produktionsansatserne til selve denne verden - for liv fritaget psykisk smerte, social forbedrelse og kropslig udmærgelse - ligger dog her-og-nu. Det er endvidere ansatser, der selv har en historie med kvinde- og mandebevægelsen, miljø- og kollektivbevægelserne, og med de andre bevægelser fra arbejder og venstrefløjsside. Men en historie, der på lige så paradoksalt vis, som den stadige satsning på markedøkonomien, der kun kan erodere sit eget grundlag, er det en historie, der endnu aldrig har kunnet blive sig sit alternativ voksen.

Et sidste pust og en uhyrlig kræftanstrengelse kan selvfølgelig tænkes som den endelige murbrækker, der bringer "alternativet" ind i samfundsmidten; bringer det derind, hvor det kan virke som de "forenede producenter" kollektive historie. Det er imidlertid vanskeligt at forestille sig, hvor og

hvordan en sådan revolutionær flamme umiddelbart (og de aktuelle betingelser in mente) lader sig tænde kollektivt. Under alle omstændigheder er den ikke til at undvære - men fremfor fremskrivningen af håbet og viljen må der også læres af den og de historier; der så længe ikke har kunnet bryde igennem af sig selv.

Centralt står her det forhold, at revolutionære situationer - hvor ubetydelige de så end har været ift den kraft udenom, der har kunnet knuse dem og med oktoberrevolutionen i 1917 som undtagelsen - aldrig har været lagt indenfor de eksisterende modstrukturer til det givne system. Tvært imod er revolutionære situationer som sociale oprør vokset frem via specifikke anledninger, hvor en kooperativ platform mere eller mindre allerede har eksisteret som en modvægt, en slags kollektivt bolværk mod yderligere systemmæssigt omverdenstryk. Oprøret bryder da ud, når blot nogen sætter sig i bevægelse ved åbent at tilsidesætte den magt, der repræsenterer - eller er repræsentant for - omverdenstrykket. Først nu kommer der videre planlægning af aktioner og oprør ind, lige såvel som de eksisterende strukturer nu kohler sig på det. Denne sammenkobling er imidlertid problematisk allerede i sit udgangspunkt, idet kun uddefinering og inddefinering er mulig i praktisk forstand: Enten bliver den bevægende folkesmasse spændt for en struktur uden for sig selv - hvilket den i sagens natur netop søger at gøre op med - eller også forbliver den sig selv nok, og er dermed ude af stand til vokse samfundsmæssigt.

bevægelse

I forlængelse af mit papir "Mål, middel, betingelsesgrundlag" skal jeg herved tillade mig at fremlægge de overvejelser, jeg har gjort mig til fællesskabet. Logikken er klart at markere, hvad jeg som enkelt-person ser som eget projekt, samt at stipulere, hvordan jeg fortsat kunne tænke mig at indgå i arbejds-kollektivet.

I forbindelse med det nylig afholdte seminar, gjorde jeg mig nogle refleksioner over, hvad jeg som mid-aldrende kunne tænke mig at bruge de næste 15-25 år til. De sidste ca. 30 år har på ingen måde været præget af glæde, af lykke, af kvalitativt livsberigende oplevelser. Modsat fortryder jeg ikke diverse kampe, hvor indignationen over udnyttelse og misbrug af "svage" personer har været drivkraften i enga-gementet. Denne drivkraft er stadig til stede, men engagementet må specificeres og målrettes, så den af indignationen initierede kamp ikke bliver forgæves. Dvs., nu skal der vælges, der skal prioriteres.

Af projekter, jeg kunne tænke mig at bruge min tid på er der flg.: A) "Det Vandrende Herberge", et pro-jekt, der antagelig vil skulle bruges ca. 5 år til. B) Projekt "Arbejdsløs", et projekt startet ultimo 1974 i min praktikanttid. Tanken var at opbygge et socialistisk orienteret anti-spil til det stadig populære og stærkt kapitalistisk orienterede "Matador"-spil. Dette at sætte sig selv på prøve, at konkur-rere, at afprøve egne grænser ift. andre er basalt menneskeligt. Standard eksemplet på dette er SKAK, der i kulturhistorisk henseende sandsynligvis er verdens ældste nagtanalyse. (De nuværende skakregler er fastlagt i perioden 1475-1525, dvs. i en klar tidslig parallel til Machiavelli's formulering af magten som herredømerelation), C) En socialistisk teatergruppe, der kunne kaldes Anti-fascisten. Tanken herom opstod 1966, hvor en række seminaristuderende tog stilling til en strejke/arbejdsnedlæggelsesproblema-tik. 98 % valgte at stå strejkevagt, 2 % gik ind i overvejelser over, hvordan i et langsiget perspektiv kunne påvirke det bestående. De sidstnævnte tænkte i teaterbaner. En anden konsekvens af netop denne si-tuation var Kulturbussen dagmar, et godt initiativ fra en glimrende seminarielærer. D) Projekt antikvari-at, tænkt som specialbutik mhp. socialistisk, psykologisk, teatervidenskabeligt samt filmvidenskabelig litteratur. Jeg forestiller mig i denne forbindelse, at diverse aktivister fra en broget progressiv poli-tisk fløj ville kunne diskutere frit, dvs. også at diskutere tanker og dogmer, der ikke nødvendigvis er politiske eviggyldige "sandheder" på det aktuelle historiske tidspunkt i den aktuelle kamp mellem ud-bytter og udbyttet. Et sådant forum kunne kaldes de stridende venstrefløjsgupperingers "frie run til meningsudveksling". D) Af teoretisk opbyggen af viden, vil det for mit vedkommende ift. psykologi skulle begrænses til personen, dvs. ikke fortolkere af personens tanker, Lewins forfatterskab, samt hovedlinier-ne i kritisk psykologi, da dette område er videreudviklingen af en socialistisk funderet tilgang til mennesket. Derudover fagområdet psykologiens idéhistorie.

Ift. det konkrete arbejds-kollektiv Rgb., hvor jeg ikke rådgiver, da kunne jeg påtage mig oversættelses-opgaver, som led i egenudvikling mhp. viden om kritisk psykologi, da fortsatte arbejdet med den påbegynd-te akut-pakke, samt opbygge et Rgb.-bibliotek med relevante klassiske tekster.

Forudsætningen for ovennævnte projekter, der i sig selv ikke er at betragte som levebrød, er finansiering. Jeg forventer, at finansieringen skal foregå gennem overførselsindtægt, dvs. dagpenge eller socialhjælp efter en studiegedssanerung. Forudsætning her er afsluttet studium. Hvilket så er første skridt.

Hej Kalle

Tak for vor snak pr. telefon igår. Det havde jeg brug for.

Hvad angår at have kedelige oplevelser med min omverden p.t., er jeg som jeg nævnte særdeles skøbelig.

Hvad angår det abstrakte fænomen, "At Kampe", da er det altid vigtigt at vide, hvem man kan stole Fjenderne ved man altid, hvor man har. Fra den kan enhver slibrighed forekomme. Vennerne er derimod tvivlsomme. Vil de, der siger, de er venner, også stå last og brast, når det gælder Desværre nej. Belært af en konkret nervesammenbruds-/psykosesituation, da lærte jeg meget præcist, h jeg kunne stole på. Og det var meget få personer.

Hvad angår dette at kampe kampen i Studenterhuset, da er jeg ikke i tvivl om, at den skal kæmpes. Men hvordan? Det er ikke ligegyldigt, hvem der er i frontlinien med hvad på dette eller hint tidspunkt. Når én går i frontlinien, da skal vedkommende være fuldstændig sikker på, hvem der bækker op. Det er konkret det, der er Rgb.-problemet lige nu. Personligt håber jeg, at jeg ved mine papirer til Rgb. har gjort min tilstedeværelse, min deltagelse, samt mine synspunkter særdeles klare.

Kan jeg selv gå i frontlinien lige nu? F.eks. med min artikel? Nej! Hvorfor?

1. Det højrefløjen gør lige nu, er at give snor. Når en, eksempelvis jeg, så går i front, da bliver j hægt eller forsøgt hægt med massiv opbakning. Den, der vil kampe med mig, vil ca. være 5 person ud af ca. 500. Blandt disse vil du være, da vi har en meget afklaret relation. De ting, du og jeg e nu ikke af tidsgrunde har fået snakket færdigt om, kommer på et eller andet tidspunkt. Dette er je helt tryk ved. Dertil kommer 4 andre, et navn er jeg meget overbevist om opbakning fra, de 3 sidst navne er jeg noget usikker på.
2. Personen Per Jørgensen alias Pelle Bull går bare og venter på, at en eller anden, ligegyldigt hvem går til angreb, hvorefter han kan fortsætte sit martyr-spil. Og herigennem få "Stakkels Pelle sympar
3. Venstrefløjen står ikke sømlet. De Rgb.-interne nuancer er først ved at blive afklaret. Rgb. + SMR. relationen er nok afklaret for nogle, men uklar for eksempelvis jeg selv. Skak-aktiviteten, hvilket er mit eksperimentalt projekt mhp. foreningsdannelse, har været under så stærk beskyldning, at det er faldende. Da jeg som privatperson heraf har lært det, jeg skal vide om foreningsdannelse, da er for sat arbejde med denne på Studenterhus-konditioner, en ledret tåbelighed. Konsekvens heraf er, at ve strefløjen mister en stemme i repræsentantskab.
4. Yderligere er der vor kære Husavis, med vore loyale kamerater som redaktører, henholdsvis Karsten og Rasmus Helles. I den sidste Husavis er jeg som navn eller mgl. på navn tilstede i 5 tilfælde. I 4 af tilfældene er der, naturligvis på ingen måde intenderet, lavet "små" redigerings- eller refe ringsfejl. Det 5. tilfælde gæder jeg ikke kontrollere. Hvis man her anvender logikken med bistik, kan siges, 1 bistik er en tilfældighed, 2 bistik er uheldigt, 3 bistik ligner en åben mæmeladekrud lige til at spise, og 4 bistik ligner begyndelsen til en bisvarm. Jeg ønsker ikke at være bisvarmer næste mål. Jeg ved udmærket, hvad en bisvarm er. Min nu meget gamle farfar var aktiv biavler i 75 Hvis jeg endvidere kigger på Husavis-historien, da er behandlingen af mig således lidet lodig.

Lige nu er jeg sku satans bange.

Mål: Fortsat at kæmpe socialismen, hvilket for mit vedkommende betyder at kæmpe konkret hvor jeg er og i de sammenhænge, jeg her indgår i. Dvs. boligkampen i lokalkvarteret, samt kampen i Stud.-Hus, da jeg p.t. betragter dette som min formelle arbejdsplads, mens eget skrivebord er min reelle arbejdsplads. Hvad angår den overordnede klassekamp, da er jeg pr. definition skeptisk, når denne eller hin person hævder at have det store forkromede "overblik". Jeg tager således ikke mod "ordrer", men vurderer selv pba. diskussion af den konkrete foreliggende situation.

Middel: Enhver kamp mod et etableret system foregår gennem at være den "konkurrerende modsigelse" (Se Mathiesen: "Det Ufærdige", findes i mappe). At kæmpe gennem den konkurrerende modsigelse kræver at skulle bevæge sig mellem at være inddefineret og uddefineret. Hvis dette tilstræbes som enkeltperson, da vil enkeltpersonen altid blive udsat for mistankesomhed, konkretiseret i f.eks. bemærkningen: Hvad har XX nu gang i?. Som enkeltperson, der stædigt opretholder denne kampstrategi har denne altid forekomne mistankesomhed konsekvensen, at enkeltpersonen gradvist smuldrer, går i stykker som personlighed. Derfor er det vigtigt for en person, der ønsker at kæmpe gennem denne strategi, at have et gruppetilhørsforhold, hvor der er tillid til personen. En sådan tillid skal ikke baseres på flygtige følelser som sympati og anti-pati, men derimod på kendsgerninger om, hvorvidt personen konkret udfører de opgaver, personen er pålagt af fællesskabet. Aftalestabilitet er langt væsentligere end sympati.

Betingelsesgrundlag: A) Familiært: markant isoleret. B) Venskaber: Sædeles få, til gengæld langvarige og solide. C) Bekendte: Utallige. D) Økonomi: Ad helvede til. Eks.: At vinde en boligsejr, hvilket på langt sigt er en fordel, medfører umiddelbart et fald i husleje på kr. 600, men også et tab af boligstøtte på kr. 1.400. Dvs., den langsigtede sejr kortsigtat er rent underskud. E) Psykologifagligt: Besluttede januar 1976 at klinisk psykologi ikke var min boldgade. Denne beslutning står stadig ved magt. Har imidlertid behov for viden om, hvad der konkret foregår i en klinisk psykologisk situation, da jeg ellers ikke med samvittigheden i orden kan henvise de personer, der spørger mig om hjælp. Psykologi for mig idé-historie, kan lide at fortælle om/undervise i dette uden at hævde at denne eller hin retning besidder den ultimative sandhed. Af psykologifaglige discipliner foretrækker jeg en socialpsykologisk. F) Boligsituation: Overlever i en fup-renoveret slumlejlighed i et dynamisk og spændende lokalmiljø. Forventer pba. boligsejr at kunne blive i dette miljø. Tanken om kollektiv stadig eksisterende, men ikke som hus til 6-8 personer, men tværtimod som enten ældre byejerdom, der er ramme om dels bolig og dels arbejde i konkrete lokalmiljøer, eller landsbyen som kollektiv. G) Arbejdsmarkedtilknytning: Kan økonomisk overleve på enten understøttelse eller socialhjælp under forudsætning af studiegedssanering. Min kommende jobfunktion derfor ligegyldig mhp. indhold, hvad angår at være erhvervsaktiv under studiegedssaneringsprocessen. H) Kærefamiliestillingtagen: Har sagt nej til ægteskaber, at få børn, samt diverse "familie-socialt-liv" adskillige gange. Har ikke desangående gået på "ensomhedens perlivs kompromis". P.t. usikker på, hvordan jeg vil gribe problemstillingen an fremover.

Afslutning: Har for ikke at smuldre som personlighed brug for et fællesskab med andre psykologiinteresserede på venstrefløj. Derfor Rgb. Hvilket ikke er ensbetydende med, at samtlige Rgb.-aktivister som enkeltpersoner betragtes som "sympatiske"! Egen grundholdning: Popularitet er en billig vare på sladderens sorte børs, jeg foretrækker at være respekteret.

Jeg blev særdeles dybt provokeret sidste onsdag, grundet forekomsten af ovenstående udtryk.

Om "skabnefællesskab".

Dette ord antyder, at der udover personen skulle ligge et eller andet, der determinerer og berettiger personen til visse handlinger fremfor andre. Det var netop denne type argumentation, der blev anvendt som begrundelse for den politiske ideologi's rigtighed. Et indicium på denne sammenhæng er, at et af de "slogans", der blev anvendt fra nazistisk side var udtrykket "Blut und Boden". Udtrykket "skabnefællesskab" anvendt i en diskussion blandt socialistisk og marxistisk orienterede mennesker er katastrofal, da dette er indicium for, at venstrefløjen har overtaget højrefløjens lidet lodige argumentationsform. Når dette sker, er tiden inde til selv-kritisk refleksion.

Om "genetisk argumentation".

Uanset hvem og hvorfor, der argumenteres ud fra en genetisk betinget kausalitetssammenhæng, da er dette u-marxistisk, jvf. Marx' 6. tese til filosofen Feuerbach. Der bør derfor, som nævnt ovenfor, også bruges noget tid på kritisk selvrefleksion.

Om "at svigte".

I forbindelse med den hen over bordet forløbende konfliktdiskussion, blev det påpeget, at der var en tavs minoritet, der svigtede ved sin tavshed. Jeg skal her påpege, at når så store ord som "skabnefællesskab" og "genetisk argumentation" anvendes, da ville det efter min mening være et større svigt, såfremt en hurtig replik på baggrund af manglende refleksion blev anvendt med en efterfølgende skævvridning af diskussionen til følge. Den hurtige, velformulerede, kvikke replik er ikke nødvendigvis udtryk for saglighed.

Afslutning.

Ovenstående bemærkninger er skrevet pba. fig. fakta:

1. At være på sidelinien i relation til det aktuelle arbejdskollektiv. Hvilket blev markeret ved første fremmøde i dette arbejdskollektiv.
2. At være ikke-deltagende i diverse "snakke", "korrespondencer", "spontane sociale samvær" etc., hvor arbejdskollektivets forhold naturligt diskuteres, ligesom tilsvarende diskussioner finder sted i ethvert andet arbejdsfællesskab, uanset om det er venstrefløj, højrefløj, den humanitære organisation, den kristne organisation, beboerforeningen etc. Alle mennesker, der laver et stykke arbejde sammen og føler glæde ved dette arbejde, vil naturligt udveksle informationer. Herunder også informationer om andre arbejdsfællesskaber hvor denne og hin person også arbejder sammen. Med et konkret eksempel fra eget liv. Størstedelen af de sidste to års boligkamp og diskussion heraf er sket pba. uformelle samvær lørdag formiddag på legepladsen i H.C. Ørstedsparken. Denne virkelighed er ikke opstået ud fra et ønske om, at holde andre udenfor. Dette er tværtimod blevet naturligt grundet, at de aktive begge har særdeles travlt i deres øvrige liv. Derudover skal det medreflekteres, at de øvrige beboere, der adskillige gange er blevet inviteret til deltagelse, ikke har reflekteret. Iøvrigt er det mit indtryk, at væsentligt flere diskussioner i arbejdskollektivet tager sig på onsdagsmøderne, end det generelt vil andre sociale sammenhænge.

4.

Erkennensgrundriss!

- Fysiken for ikke at kunne stå til, når det selvs, eller leve op til de nye situationer kræver.

Selve erkennens situationen opstår først en situation på sig og død for en som person - og ikke for den med det man arbejder med

Man kan ikke spille person. på fagen i situationen: det bliver selv ens chancen -

Vorden ~
 de vilde
 in til situation
 vil ved i
 oppe der
 de, med
 vilde borte
 og
 som

sam nemme, der er på
 spil = en anlytning af person: og forhold, fide
 at person uden, ej handle
 - Et stort selvændt dispaner for
 dtd - og tit bræder man sig ned
 fra erkennere, kenne ikke i
 gang med læsning. Det
 kan være et stykke for cho.
 angsten

- Jo mere udfordrende erkennere er, og jo mere det er tend for støjligt vilkald, jo mere være angsten for, om man vil den delat. - De videnes strobé - og H-

Til Orientering for Rg B.

KSO

2/5-93

Att.: Ole Bruun.

Søndre Fasanvej 82

2000 Frederiksberg.

Hej.

Herved bilag til mit uddannelsesydelingsprojekt. De er blevet fotokopieret her til formiddag, da jeg kan fotokopiere når jeg vil i Rådgivningen.

Som du ser, er bilag særdeles omfattende, og det har taget væsentlig længere tid end beregnet med renskrivningsfasen. Hvis der er noget, jeg mangler, så er det et ti-fingers maskinskrivningskursus.

I og med renskrift af bilag er færdig, kan jeg i hovedteksten, der har ligget næsten færdig et stykke tid, indføje de sidste ting, dvs. præcise henvisninger til sidetal og linie, i bilag. Hvorefter hovedteksten kan blive færdig. Og herved er idéudviklingen af projekt "Det Vandrede Herberge" tilendebragt.

Som du kan se, ved at slå op på side 14, INTERVIEW TIDLIGERE HJEMLØS, havde han og jeg en aftale om, at han skulle vise mig rundt på forskellige "Væresteder", hvor boligløse samles. Jeg regnede med gennem denne rundvisning af en person, der selv tilhørte boligløsheds-skaren, at komme i kontakt med nogle flere boligløse mhp. så snåt at begynde at sætte praksisfasen igang.

Det er desværre umuligt. I de sidste par måneder har jeg søgt at komme i kontakt med denne tidligere hjemløse uden at kunne finde ham. Og ad omveje har jeg hørt et rygte om, at han måske er død. Jeg ved intet sikkert endnu.

Det, jeg nu mangler i uddannelsesforløbet, er, at demonstrere gennem et teoretisk arbejde at jeg har det fornødne kendskab til den klassiske del af psykologien, der er forløber for den "Kritiske Psykologi" som Rådgivningen har som udgangspunkt. Dette skal først og fremmest gøres gennem et arbejde om fantasi-begrebet, og derudover har jeg en oversættelsesopgave af en engelsk bog: "Critical Psychology", som jeg skal gøre færdig. Selvom jeg læser engelsk ganske godt, er det noget helt andet at oversætte. At finde det præcise danske ord, der dækker det engelske ords meningsindhold, samt er korrekt i fagpsykologisk henseende er hullets svært. Første kapitel, som jeg har oversat, var dels et mareridt, men samtidig også en udfordring.

Da jeg fredag var i banken, stod der et mystisk tal på min konto. Da jeg endnu ikke, dvs. med lørdagsposten, har fået lønseddel, forstår jeg ikke rigtigt, hvad det handler om. Så jeg ringer mandag.

Hilsner

Kopi af folgebrev til fagforening m.v.
UDY.

København

1/3-73

Jeg har, hver travlt I har, specielt omkring d. 1. i måneden, fremsender jeg herved min ansøgning om forlængelse af UDY i håb om en positiv behandling.

Jeg har vedlagt forside samt side 78, hvor jeg anbefaler at søge arbejdskraft i Forbundet af offentlige ansatte.

Projektet ligger i hovedsagen inden for området af den type, som jeg o. t. har arbejdet med i forbindelse med diskussion hos (1) Dr. cand. jur., sagbehandler i det offentlige, (2) sprog. art. i psykologi, (3) en erhvervsrådgiver, tillidsmand og organisationsrådgiver for ansatte i staten, (4) Dr. cand. psyk., der har været en hjælpelig samarbejdspartner, (5) Dr. cand. psyk., der er en diplomant og har en baggrund som foretræder psykologer ved et andet universitet.

Selv om det ikke lykkes for mig at gen-opsøge den tidligere kollega, der var villig at give mig et interview, så netop en kollega også kommenterer projektet og vigtigt for projektets gode side.

Jeg arbejder hastigt videre.

Helge U. Christensen

Id. Fagforeningskontaktingen er sikret ved oplysning til direktoratet om øjeblikkelig indbetaling.

Fagforening K.S.O.
Søndre Fasanvej 82
2000 F.

Konsulent: Ole Bruun.

Til orientering. KSO indgår i
Forbundet af Offentlige Ansatte.

47.

AF stempel

ANSØGNING OM UDDANNELSESYDELSE FOR PERSONER OVER 25 ÅR

Se vejledning på bagsiden

UDFYLDES AF ANSØGEREN

Navn LEIF H. CHRISTEN SØN	CPR-nr.	dag 15	md. 12	år 48	løbenr. -1098
Adresse WANSSENSGADE 32 H.					
Postnummer og by 1366 K				Telefonnr. 33 110919	
Tilmeldt AF i Reberbane, gaude					
Hvornår har De senest afsluttet/ophørt med (sæt X)	☒ Arbejdstilbud til ledige				Dato 7/5-91
	☐ Uddannelsesydelse til ledige under 25 år				Dato
	☐ Uddannelsesydelse til ledige over 25 år				Dato
	☐ Selvstændig virksomhed med iværksætterydelse				Dato
Jeg erklærer herved på tro og love, at jeg IKKE har haft 26 ugers (for deltidsforsikrede 17 ugers) arbejde eller mere i perioden mellem afslutningen/ophøret af sidste arbejdstilbud og datoen for min underskrift på denne ansøgning, og at jeg i samme periode IKKE har gennemført en erhvervs-mæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed.					
Dato 26/2-93		Ansøgerens underskrift 			

UDFYLDES AF UDDANNELSESSTEDET

Det bekræftes hermed, at ansøgeren er optaget på følgende uddannelse:

Uddannelsens navn PSYKOLOGISK FÆLTARBEJDE	Er der til uddannelsen knyttet løn?	☐ Ja	☒ Nej
Uddannelsens starttidspunkt 30/9 ~ 1991	Forventet afslutningstidspunkt Forlængelse til 30/9-93		
Dato 26.02.93	Uddannelsesstedets stempel og underskrift REGNBUEEN P.g.v. Anne Jørgensen Kødgrævningsgruppen Købmagergade 52 1150 Kbh K - 33 13 65 92		

UDFYLDES AF ARBEJDSLØSHEDSKASSEN/AFDELINGEN

Ansøgningen modtaget i a-kassen den	Dato
Det meddeles hermed, at ansøgeren opfylder betingelserne i §§ 55/72 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. til og med den	Dato
Dato	A-kassens stempel og underskrift

UDFYLDES AF ARBEJDSFORMIDLINGEN

Journal nr.	AF-medarbejder		
AF har d.d. meddelt Deres a-kasse følgende	☐ Uddannelsesydelse bevilges/forlænges fra	Fra dato	Til dato
	☐ Uddannelsesydelse kan ikke bevilges. Årsag:		
Dato	Arbejdsformidlingens stempel og underskrift		

AF stempel

[Handwritten stamp]

ANSØGNING OM UDDANNELSESYDELSE FOR PERSONER OVER 25 ÅR

Se vejledning på bagsiden

UDFYLDES AF ANSØGEREN

Navn <i>[Handwritten name]</i>	CPR-nr.	dag	md.	år	lebensr.
Adresse <i>[Handwritten address]</i>					
Postnummer og by <i>[Handwritten post number and city]</i>				Telefonnr. <i>[Handwritten phone number]</i>	
Tilmeldt AF i					
Hvornår har De senest afsluttet/ophørt med (sæt X)	☒ Arbejdstilbud til ledige	Dato <i>[Handwritten date]</i>			
	☐ Uddannelsesydelse til ledige under 25 år	Dato			
	☐ Uddannelsesydelse til ledige over 25 år	Dato			
	☐ Selvstændig virksomhed med iværksætterydelse	Dato			
Jeg erklærer herved på tro og love, at jeg IKKE har haft 26 ugers (for deltidsforsikrede 17 ugers) arbejde eller mere i perioden mellem afslutningen/ophøret af sidste arbejdstilbud og datoen for min underskrift på denne ansøgning, og at jeg i samme periode IKKE har gennemført en erhvervmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed.					
Dato <i>[Handwritten date]</i>	Ansøgerens underskrift <i>[Handwritten signature]</i>				

(9826X-S.1)

UDFYLDES AF UDDANNELSESSTEDET

Det bekræftes hermed, at ansøgeren er optaget på følgende uddannelse:	
Uddannelsens navn <i>[Handwritten name]</i>	Er der til uddannelsen knyttet løn? ☐ Ja ☒ Nej
Uddannelsens starttidspunkt <i>[Handwritten date]</i>	Forventet afslutningstidspunkt <i>[Handwritten date]</i>
Dato <i>[Handwritten date]</i>	Uddannelsesstedets stempel og underskrift <i>[Handwritten stamp and signature]</i>

UDFYLDES AF ARBEJDSLØSHEDSKASSEN/AFDELINGEN

Ansøgningen modtaget i a-kassen den	<i>(FOR 9/11 3)</i>	Dato <i>[Handwritten date]</i>
Det meddeles hermed, at ansøgeren opfylder betingelserne i §§ 55/72 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. til og med den		Dato <i>[Handwritten date]</i>
Dato <i>[Handwritten date]</i>	A-kassens stempel og underskrift <i>[Handwritten stamp and signature]</i>	

Kommunale Specialarbejderes Organisation
Sdr. Fasanvej 82
2000 Frederiksberg
Tlf. 31 17 81 11

UDFYLDES AF ARBEJDSFORMIDLINGEN

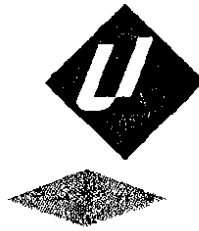
Journal nr. <i>[Handwritten number]</i>	AF-medarbejder	
AF har d.d. meddelt Deres a-kasse følgende	Uddannelsesydelse bevilges/forlænges fra	Til dato
	<i>[Handwritten date]</i>	<i>[Handwritten date]</i>
	☐ Uddannelsesydelse kan ikke bevilges. Årsag:	
Dato <i>[Handwritten date]</i>	Arbejdsformidlingens stempel og underskrift <i>[Handwritten stamp and signature]</i>	

ARBEJDSFORMIDLINGEN
KØBENHAVN
TØNDERGADE 14 - 1752 KBHVN.V
TLF. 31 21 45 11

TIL ANSØGEREN

Henriksen, Andersen & Partners A/S - Tlf. 33 15 64 66

AMS 15/4001

**Undervisnings
ministeriet**

Ministry of Education
Department of
Higher Education

Frederiksholms Kanal 26
DK-1220 Copenhagen K
Denmark
Fax +45 3392 5302
Tel. +45 3392 5300

Rådgivningsgruppen Regnbuen
Studerterhuset
Købmagergade 52
1150 København K

-2 JULI 1993

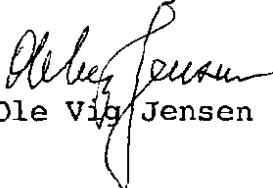
Kære Kalle Birck-Madsen, Jesper Lund og
Anne Jønsson.

Tak for jeres brev, hvori I gør rede for, at I
som rådgivningsgruppe oplever, at et stigende
antal studerende henvender sig til jer på grund
af angstproblemer o.l.

Det er forhåbentligt ikke et generelt billede
af studenterforhold, I tegner - men problema-
tisk nok endda, at nogle studerende har så
alvorlige problemer, som I beskriver.

Jeg har ikke umiddelbart konkrete forslag til
løsning, men hører meget gerne fra jer, når I
er kommet videre med jeres overvejelser om løn-
formsstrukturer.

Med venlig hilsen

Ole Vig Jensen

Bestyrelsesmøde 18. og 19. juni 1993

Udkast til referat

Til stede fredag, den 18.06.93: Jógvan Petersen, Hysse Forchhammer, Mugge Pinner, Charlotte Mikkelsen, Iben Henningsen, Anette Kofod, Ellen Dreyer, Jens Erik Rød, Hanne Jørgensen, Henrik Buhl, Preben Føltved, samt fra pkt. 4 Zenia Jepsen, Ernst Olsen, Thomas Jepsen. Afbud fra: Berit Sander.

Referatet fra mødet 25.05.1993

Ellen Dreyer gør opmærksom på, at hun havde sendt afbud. Referatet i øvrigt godkendt.

Etikksager

- En klage over fremgangsmåden i en erklærings sag tages ikke til følge.
- Klage over rapport ved plejeansbringelse medfører påtale vedrørende rapportens stil og form.
- Klage over adfærd i forbindelse med kontaktfremstilling får medhold.
- Klage over psykologs intervention i en sag, hvor anden psykolog er inde i forvejen, medfører påtale af ikke at have kontaktet den første psykolog forinden videre foretoges.

Som opfølgning på tidligere drøftelser, er det bestyrelsens ønske, at der etableres en fælles drøftelse mellem etiknævnet og bestyrelse af de større linier og erfaringer i arbejdet. Et møde af denne art etableres i efteråret.

Optagelsessag

Efter behandling i optagelsesudvalget forelød indstilling om optagelse af en argentinsk uddannet psykolog. Indsøgningen tiltrådte af bestyrelsen.

Psykologloven

Psykologloven blev vedtaget af Folke-

tinget torsdag, den 17. juni 1993. Den endelige tekst forelød omdelt til bestyrelsen tilligemed forslag til orienteringskrivelse til samtlige medlemmer.

Det endelige resultat, gennemgået og diskuteret, i forhold til de ønsker og muligheder foreningen har haft i forløbet. En relativ kortfattet meddelelse og orientering til medlemmerne skal i løbet af efteråret følges op af mere uddybende information i Psykolog Nyt. Herunder vejledning i de procedurer, der skal følges.

DP-SL samarbejdet og grænseaftale med LC

Det tidligere fremsatte udkast til grænseaftale fra LC forelød til fornyet drøftelse. Problemstillingen har i mellemtiden været drøftet i relevante sektioner. På baggrund af sektionernes indstilling og bestyrelsens drøftelse konkluderes, at der fortsat skal forhandles om en mulig aftale, og at DP fremlægger de problemer, som vi ser både i aftalen og på arbejdsmarkedet i kommunerne. Klinisk sektion indbydes til at deltage i de fortsatte drøftelser.

Sekretariatets arbejdsplan

En opfølgning fra oversigten fra januar 93 forelød udsendt. Der udtrykkes anerkendelse over, at planen er fulgt op på en række punkter, og der blev stillet spørgsmål til forskellige elementer i den. Det ville være ønskeligt, om der af planen kunne ses ressourceforbrug og prioriteringer m.v. Af mere konkrete mangler var ligestillingsarbejdet ikke medtaget. Det ville være ønskeligt, om det fremgik, hvad der er driftsopgaver, og hvad der er udviklingsopgaver, samt vurdering af ressourceforbrug og forholdet til budget. Planen kan endvidere bruges til en slags beretning om, hvad der er gjort, og hvor langt vi er kommet til brug for medlemsoplysning. En lidt bredere drøftelse skal gennemføres om et par måneder med elementer til en langsigtet sekretariats-

mæssig planlægning på struktur- og opgavesiden.

SAK-mødet i Finland

Endnu et bestyrelsesmedlem indbydes til at deltage i SAK-mødet blandt andet til drøftelse af bevægelser over landegrænserne og gensidige godkendelsesprocedurer i Det Indre Marked samt andre internationale forhold. Charlotte Mikkelsen og Zenia Jepsen deltager i mødet.

Psykologvagten

Fra den hidtidige Psykologvagt forelød en evalueringsrapport. Der forelød endvidere forespørgsel om et nyt projekt, hvor Københavns Kommune ønsker en accept af Dansk Psykolog Forening, forud for indgåelse af aftale. Forretningsudvalget har drøftet sagen med repræsentanter for fortsætterne. Det fremsatte forslag ses ikke at opfylde de krav, som bestyrelsen stiller op i forhold til frivillige projekter: Projektet skal løbe over en begrænset periode og tage sigte på særlige definerede projekter og afdække specifikke behov. Der skal endvidere være supervision i et nærmere omfang, og man må ikke henvise klienter til sig selv til fortsat behandling. Det er DP's politik at være med til at afdække behov og dokumentere behov for psykologbistand, men ikke at medvirke til kvalifikation gennem ulønnet arbejde. Det kan diskuteres, hvorledes indgangen til arbejdsmetoder kan afhjælpes, f.eks. gennem praktikantstillinger og andre tilknytninger. Men det foreliggende projekt kan ikke umiddelbart sanktioneres af DP.

AC's Opgave- og Strukturudvalg

Jógvan Petersen forelagde kort de seneste drøftelser vedrørende AC's opgaver og struktur. Der er udsigt til etablering af et udvidet forretningsudvalg med bedre repræsentation af de små foreninger. Risikoen er, at selve bestyrelsens arbejde bliver nedtonet. En ny kontingentmøgle er foreslået, som indeholder mindre udsving pr. medlem mellem højeste og laveste.

AC-forhold sættes på dagsordenen i efteråret igen.

Efteruddannelse

Tre bestyrelsesmedlemmer har on-

sket en drøftelse af, hvorledes handlingsprogrammets efteruddannelsesaktiviteter kan organiseres, ikke mindst i forhold til nyuddannede ledige. En arbejdsgruppe bestående af Zenia Jepsen, Charlotte Mikkelsen, Hysse Forchhammer og Hanne Jørgensen etableres med den opgave at konkretisere og udspecificere formålet og den samlede opgave. Herefter drøftes en udvidelse og sammensætning af arbejdsgruppen.

Fredagens møde slut.

Til stede lørdag, den 19.06.93: Jógvan Petersen, Charlotte Mikkelsen, Jens Erik Rød, Ernst Olsen, Ellen Dreyer, Berit Sander, Iben Henningsen, Anette Kofod, Zenia Jepsen, Thomas Iversen, Hysse Forchhammer og Mugge Pinner, samt Hanne Jørgensen fra pkt. 12, og Preben Føltved.

Afbud fra: Henrik Buhl.

Status vedrørende Psykolog Nyt med henblik på særbevilling til illustration m.v.

For foråret 1993 blev givet en bevilling på 60.000 kr. til illustrationer m.v. Opgjort efter 1. halvår er forbrugt i overensstemmelse med bevillingen. Det samlede budget gennemgås med henblik på billiggørelse af enkelte elementer, ligesom man ønsker en større bredde i brugen af illustrationer, fotografer etc. Bevilling for efteråret 1993 gives. Indstillingen er, at den fortsatte bevilling skal bruges til illustrationer, og ikke til indkøb af artikler. En række ideer til temaer og artikler formidles af redaktøren til redaktionen.

Tema om faglige selskaber

Hysse Forchhammer og Mugge Pinner forelagde en plan for debatten: De faglige selskabers faglighed og placering i organisationen samt forholdet mellem faglige selskaber og sektioner skulle belyses gennem artikler, som selskaberne opfordres til at skrive, samt interviews. Debatten indledes gennem med et dobbelt interview af Hysse Forchhammer og

Mugge Pinner for at få illustreret bredden af de synspunkter, der for tiden rummes i bestyrelsen. Overskriften over debatrækken vil blive "Det gode selskab". En tidsramme fastsættes i samarbejde med redaktøren.

Revisormødet

Preben Føltved og Jógvan Petersen forelagde drøftelse fra revisormødet vedrørende revisionsprotokol og årsregnskab. Fire måneders balancen udviser fortsat positiv økonomi.

Personalepolitiske emner

- Pensionsalderen for ansatte i sekretariatet på 67 år drøftet og fastholdt. Koukret afgivne tilbud står ved magt. Kommandovejene indskræmpes.
- Status vedrørende forhandlingerne med HK om overenskomst for kontorfunktionærer i DP forelagt. Der er formentlig udsigt til snarlig løsning.

Et ekstra punkt optaget på dagsordenen

Foranlediget af, at studenterklubben har ydet økonomisk støtte til en studenterklinik ønskedes en drøftelse af rammerne for foreningens arbejde på dette punkt. Der er givet udstrakt autonomi vedrørende de decentrale enheders økonomiske dispositioner, men det fastholdes, at de skal holde sig inden for foreningens formål. Det er ikke DP's opgave at støtte rådgivninger og gratis arbejde m.v. Endvidere pointeredes det, at studerende hverken kan, eller må, lave psykoterapi. Problemerne vedrørende uddannelsen og de manglende praktikforhold er vigtige at drøfte, men skal ikke løses via økonomisk støtte til studerendes klinikarbejde. Videre intervention i sagen drøftes i efteråret i uddannelses- og forskningsudvalget og igen i bestyrelsen.

Tema b) Internationalt arbejde

Rapport med beskrivelse af relationer og organisatoriske forhold i Dansk Psykolog Forenings internationale arbejde bredt taget, forelød i drøftelse. Der synes for tiden at være

mere energi på det europæiske plan, end på det nordiske.

Der er et større sekretariatsmæssigt samarbejde på det internationale område, men en politisk forankring mangler i DP. I første omgang udsendes EFPFA-beretningen til hele bestyrelsen, og på baggrund heraf skal der udformes et udspil om koordinering og struktur for det videre arbejde.

Tema c) Videreuddannelser

Redegørelse for arbejdet i den forløbne tid forelød, tillige med principper til særskilt drøftelse for det fortsatte arbejde. Principper for godkendelse i overgangsordningea forelagt og vedtaget af bestyrelsen. Principper for godkendelse af supervisorer vedtaget, men der foreligger et problem, hvis supervisorer ikke selv ønsker godkendelse, og at folk henviser til disse personer i deres hidtidige forløb. Arbejdsgruppen drøfter løsning af dette problem.

Spørgsmålet om videreuddannelsesnævns status i DP's organisation, idet man kunne forestille sig en generalforsamlingsprocedure drøftet i efteråret. Omkostnings- og gebyrpolitikken drøftet. Omkostningerne ved administrationen skal være selvfinansierende. Der kan foretages et kapitalindskud fra DP, som genindvindes ved gebyrer for godkendelse af efteruddannelse. Omfanget på længere sigt kan næppe vurderes nu, men overgangsordningen med godkendelse af tidligere efteruddannelsesforløb skal være selv bærende. På baggrund af erfaringerne med autorisationsforløbene vurderes ressourceforbruget endnu engang. Fagnævnen lænnes ikke for arbejdet, men en faglig bistand skal være tilknyttet mod sædvanlig betaling.

Eventuelt

Fra ligestillingsarbejdsgruppen forelød, at forudsætningen for medlemskab af Danske Kvinders Nationalråd er, at LiU tegner foreningen i ligestillingsspørgsmål. Sagen tages derefter op på ny.

Referat: Preben Føltved

stramninger med jeres paradok-
sald nek mere stramninger
for de uheldige mængde in-
esseri - de vil velge at
gi' op p^o jarkend - medens
skoleme, for hvem uddannelsen
er et middel til status, hvide
u af penge vil blive be-
günstigt - og det er det
madraste, sans samfundet kan
bringe for af uinveritetsvoldan-
nele individer.

- omkring hovedrelateret, og p^o
sig en manglende tak til
egne lever, så vil stramning-
er angsten stige, jo længere
vel et givet studium er
for den hovedindese, man
kan i faget. Dette betyder, at
man som person i måles mere
direkte p^o sin ~~afstand~~ lever
til afstand - dvs p^o hamrende
- at ople for et rimeligt tal.
Je mere fragmenteret et fag er -
bliver det mere vigtigt at være
interne læst til grund - jo mere
vil fagmæssig stramning stige
og jo mere vil man skoleme

ulave sig
Dette betyder også, at alle
de erfaringer, mennesker gør
med tungt nye udfordringer
problemløsninger, mere af mere
jarkend, vel af de uinteressante
unde uddannelser - og det
videnskabelige værner sig altså
mere af mere uheldigheder
for alle, altså rent ideo-
logisk. En anden vinkel

- eks. angrel / ~ delvis om et
jarkend studium.

jo mere personorienteret og
vel med tempo, jo mere vil
skoleme blive sig lide, og
jo mere uheldige de uinteressante
uddannelser for tematisering af
videnskabelige af uheldige
stafiske problemer i det så vel
dagligt.

- eks. angrel så p^o en kristen; en uvidt
sam menneske => for o^o: mere i panik,
ej. stige sig; for p: mere apati, mere uad-
vending.

Af Hugo Truelsen.

AALBORG PÅ LOLLAND YOU KNOW...

Det var ham, der den 12. juni 1906 foretog den første flyvning i Europa, da han tvang sit selvkonstruerede flyveapparat en halv meter op i luften og fløj hen over en primitiv startbane på søn Linholm nord for Aalborg. (Politiken om Ellehammer)

FÆRDIG MED KOPIER
Moesgård ser på et nyt sæt nye guldhorn
(Overskrift i Århus Stifttidende)

HÅBLØST TILFÆLDE
Dyremose talte om en EF-Uniø, der 'bliver mere og mere stendsd'.
(Jyllands-Posten)

RENE ORD FOR PENGENE
På byrådsrådet i onsdags kom der mange grubbede ord, da Fakse kommunes udtalelse til amtets sundhedsplan skulle behandles.
(Dagbladet, Køge)

HVAD VAR STRØMERENS MOR MON KED AF?
Hvorlænge betjenten straks overlader barnet i favnen på sin grædende mor.
(Ekstra Bladet)

MISLYKKET VALGSVINDEL
Den største fejl blev fundet på Føj i Smålandshavet, hvor 40 nejstemmer af uransagelige grunde var havnet i nej-banken.
(Lolland-Falsters Folketidende)

BØRNEHADERNE I BØRNEAFDELINGEN
Tværtimod udvikler vi programmet i samarbejde med børne- og ungdomsafdelingen, så det skorter ikke på manglende vilje over for børneprogrammer.

Pludselig var hjernen tom

Eksamensangsten tog magten fra Pernille

Af Helle Rabøl Hansen og Klaus Henriksen

Sidste forår havde Pernille Guldstøv (32) for en gangs skyld masser af tid til at repetere eksamenspensum. Hun følte, at hun havde godt tjek på stoffet, og læsningen gik fint. Det var afsluttende eksamen i strafferet på Københavns Universitet. Og selvfølgelig var hun nervøs. Hvem er ikke det. Med lommen fuld af lykkesten gik hun forventningsfuld til eksamenslokalerne.

Men her gik det alligevel galt. Det begyndte med et fysisk ubehag. Pernille blev tør i halsen, våd i hænderne, fik åndenød og vild hjertebanken.

- Jeg blev bare fuldstændig tom i hjernen. Jeg var bange for, at fejlede jeg blot én gang, væltede korthuset. Pernille turde ikke fortælle lærer og censor, hvordan hun havde det. Hun var nervøs for, at de ville dømme hende og tro hun bare ville opnå deres medlidenhed eller gøre sig interessant. Alligevel husker hun dem som flake og rare. De prøvede at få hende til at slappe af. Men der var intet at gøre. Pernille var kørt fast. Hendes selvtillid var væk, og svarene kom usammenhengende, som var de opsamlet fra gulvet i forbiarten.

- Da jeg kom ud fra eksamen, var min første tanke: 'Lad mig komme væk i en

far!' Jeg havde ingen foræmmelse af, hvordan det var gået. Jeg kunne være dumpet med et 5-tal eller bestået med et 9. Alle mulige tanker fløj igennem hovedet på mig: Jeg er for dum til at gå her på jura. Jeg vil aldrig i mit liv til eksamen mere, fortæller Pernille. Det blev til et 8-tal - en god karakter på jura. Men Pernille mener, det var for lidt i forhold til indsatsen og hendes faglige kunnen.

Syg i 14 dage

Umiddelbart efter eksamen gik Pernille på Gråbrødre Torv med en veninde for at fejre eksamen var overstået. Hun troede, hun ville få det bedre, nu hvor eksamen var overstået, men tilstanden blev overraskende nok værre. Det begyndte med ont i maven, så fik hun en kraftig kvalme og en fremprovokeret diarré. Hun kom hjem under dynen i en fart og hendes to børn måtte en bekendt hente i børnehaven.

- Jeg var ikke meget for at ringe til lægen. Jeg var bange for, at hun ville synes, at jeg var en hypokonder. Eksamen er jo ikke noget, man ligefrem bliver syg af. Alligevel ringede jeg til lægesekretæren. Hun lod ikke særlig engageret, men rådede mig til at drikke rigeligt med vand, fortæller Pernille.

Der gik 14 dage, før hun kunne stå op af sengen. Men en hel måned for hun følte sig hal igen. I dag har Pernille erkendt over for sig selv, at hun lider af eksamensangst. Hun tør sige det åbent. I hvert fald til de nærmeste venner og familien. Pernille bryder sig dog stadig ikke om at gennemgå

og tænke for meget på den ubehagelige eksamensoplevelse fra sidste år.

- Jeg fortrænger hellere det hele, indrømmer hun. Til gengæld går det bedre med at se tilbage på tidligere oplevelser, der kan have startet eksamensangsten.

I Realskolen var hun til eksamen i biologi - et af hendes bedste fag. Læreren kom ud med den dårlige karakter, og udtrykte åbenlyst sin skuffelse. 'Det havde jeg forventet, du klarede bedre Pernille', sagde han.

- Jeg skammede mig faktisk, og det gik op for mig, at man sagtens kan få et dårligt resultat, selv om man er velforberedt og god til faget, husker Pernille.

Stærk pige

De dårlige karakterer har altid været svære at sluge, men på universitetet er det blevet værre. Pernille forklarer:

- Man føler, det er pinligt at dumpe på universitetet, for her forlanges der automatisk mere af dig.

Pernille er en pige man normalt opfatter som stærk. Hun har styr på de hverdagsmæssige pligter, klarer to børn alene, og er ikke bleg for at tage ordet i større forsamlinger. Pernille var da også den, der turde give læreren en overhaling i klassens påhør, da hun gættede gange var kommet for sent. Netop derfor var det ekstra svært at acceptere, at hun ikke havde kontrol over sig selv, når eksamenstiden nærmede sig. Under repetitionen til den skriftlige eksamen i 1992 fik hun tilbagebetændelse og kvalme. Uden selve eksamen begyndte øjnene at flække, og hun så alting nærmest i en

tåge.

- Det tog mig halvanden time at forstå det første spørgsmål, og jeg fik ikke skrevet et ord i den tid. Og da der endelig var et begreb, jeg genkendte, kunne jeg ikke finde det i bogen. Alting foregik bare i slow-motion. Jeg havde lyst til at skrike og bede om hjælp. Og alle andre sad bare og skrev og så så dygtige ud, erindrer Pernille.

Opgaven gav dumpekarakteren 5, men andre som læste opgaven i gannem opfordrede hende til at anke afgørelsen. På den måde fik hun hevet et 6-tal hjem. Men en del studiekammerater rystede på hovedet. Hvad kan man bruge et 6-tal til, epurte de måbende. Når det er umuligt, at få et job som jurist uden et højt gennemsnit. Så hellere dumpe, så der er mulighed for at gå op igen til en ny eksamen og eventuelt forbedre karakteren, ræsonnerede de.

- Men jeg ville netop for enhver pris undgå at skulle opleve det hele gang til. Så hellere nøjes med et beskedent 6-tal, forklarer hun.

I år skal Pernille ikke til eksamen. Og hidtil har hun oplevet et forår uden pludselig sygdom og ubehag. Men til næste år, i juni, falder hammeren igen.

- Jeg tænker altid med gru på den næste gang. Alle rede ved juletid kan jeg blive bange ved tanken om forårets eksamen. Men i denne omgang vil jeg gøre noget alvorligt ved det.

Måske samtale eller hypnose. Noget skal der gøres!

Pernille er normalt en stærk pige - blot ikke når sandhedens time er inde ved eksamensbordet. Foto: Erik Gleie.

HUSK NU AT SLIPPE
UNGERNE UD FØRST
Institution med 40 børn ri-
ves ued.

(Overskrift i Det grønne
Område)

RISENGRØDEN REDDET
Bo Bonfils i det nærliggende
fyrskib bevidner også, at ny-
bygningen endnu ikke er lø-
bet af stebel en ud i kanelen.
(Politiken)

JAFUGLE KAN VÆRE
RET SÅ NATURLIGE
De vinduer, der er tilbage i
boligblokken, klirrer i se-
kuaederne efter og deler
sammen med en beyndertlig
naturlig fuglesang stilhe-
den.
(Berlingske Tidende)

FORHÅBENTLIG ER
PAPIRET VANDFAST
Morten Things bog er følge-
lig ujevnt og fyldt med lagu-
ner.
(Weekendavisen)

YT MED GRUNDTVIG OG
DEN GL. REDACTEUR
Men det var den og ikke den
national-kristelige eller
grundtvigske eller den
ultraredaktionære man for-
holdt sig til.
(Weekendavisen)

DET FORSTÅR MAN I
OG FOR SIG GODT
Rodnoy Pearis følte sig
truet, da en 16-årig japansk
studerende ringede på hans
dør og dræbte ham.
(Det Fri Aktuelt)

DIAKONISSENERNE
PÅ STENFISKERI
Den danske Diakonissestif-
telse har tidligere i hen-
holdsvis 1980 og 1984 været
ude i alvorlig krise - hvor
man har reddet skærene.
(Frederiksberg Bladet)

RISIKOEN ER DOG
TIL AT OVERSE
Det må være enhver borgers
ret at kunne sætte åleruser
ud i Roskilde Fjord uden at
andre får dem op under neg-
lene.
(Lokalavisen Roskilde)

MENSÅ HELLER IKKE
ET SEKUND LÆNGERE
(NN) er død efter kort tids
sygdom, men han var leven-
de lige til det sidste.
(Det Fri Aktuelt)

Angsten rammer de dygtige

Ofte kvæles de af kravene til sig selv, og ender med et resultat, der ligger under deres faglige niveau

Af Helle Rabøl
Hansen
og Klaus Henriksen
- Vi får flere henvendelser om hjælp, end vi kan klare, og det betyder at vi må sortere dem med de meget svære psykiske problemer fra, og henvise dem til andre tilbud om psykologisk hjælp, fortæller cand. psyk. Stig Poulsen til Politiken.

Stig Poulsen er en af de kun fire psykologer, der er tilknyttet Studenterrådgivningen for godt 54.000 studerende ved Københavns universitet, RUC samt alle mellem- og videregående uddannelser i København.

Når karaktererne skal deles ud, er det ikke kun viden og kunnen, der spiller ind, mener psykologerne ved Studenterrådgivningen.

Det drejer sig også om at mobilisere en hel del held. Men resultatet betyder så meget for eksaminandens fremtid, at det ikke er underligt, at nervøsiteten ofte slår over i angst.

Årsagerne er mange. Nogle studerende hæmmes af deres eget mål om det totale og fuldendte overblik. Andre har svært ved at klare familiens og omgivelsernes store forventninger.

Stig Poulsen finder det ikke særligt givtigt, at mor og far konstant ringer op for at høre 'hvordan det nu går med eksamenslæsningen'. Selv om det ofte er i bedste mening, kommer det til at virke som et unødigt pres på den bange studerende.

- De skulle hellere spørge om, hvordan det går med de andre ting i livet, mener han.

Nyt pres
Med den ny SU-reform og stopprøvnernes renaissance er de studerende kommet under yderligere pres. For at beholde SU-retten kræves det nu, at eksaminerne

gennemføres hver gang. Og frygten for et års studier uden SU eller for helt at måtte forlade studiet, kan så lægges oven i den 'almindelige' nervøsitet for eksamen.

- Vi mærker det ved, at stadig flere studerende nævner studiestrukturen som en medvirkende årsag til problemet, forklarer Stig Poulsen.

Den umiddelbare reaktion på eksamensangst kan være forhøjet puls, svedtærry, rysten på hænderne og kvalme. Men ligeså typisk er det, at den studerende reagerer med en 'higegyldighedsformemmelse'. Eksamenssituationen kan føles så ubehagelig, at eksaminanden oplever forløbet

de, der ofte er en dygtig person med store ambitioner. Ellers rammer angsten studerende i alle aldre og fra alle sociale lag. Men især inden for uddannelser, hvor der kræves en stor præstation og udenadslære som ved de naturvidenskabelige fakulteter.

Den umiddelbare reaktion på eksamensangst kan være forhøjet puls, svedtærry, rysten på hænderne og kvalme. Men ligeså typisk er det, at den studerende reagerer med en 'higegyldighedsformemmelse'. Eksamenssituationen kan føles så ubehagelig, at eksaminanden oplever forløbet

som uvirkeligt i et forsøg på at holde angsten borte.

Læs ikke for meget

Studerende med eksamensangst kører tit af sporet allerede under eksamensforberedelserne. Nogle læser for meget, andre slet ingen ting.

- Jeg har mødt folk, der repeterer 16 timer om dagen. De overbelaster deres kapacitet i en naiv tro på, at vi kan fungere som computere. Men det hjælper ikke på angsten, at glamme livet, og bare læse 'nok', siger Stig Poulsen.

Andre igen får slet ikke slået hul på eksamensforberedelserne. De synes pludselig det hele er 'dødsstyg', og det kræver en kraftanstrengelse af dimensioner at komme igang.

Rådgivningen foreslår, at man under forberedelserne lægger dagen i faste rammer, at man f.eks. afsætter et bestemt antal timer til læsningen, og konsekvent holder de pauser, der indgår i planlægningen.

Til trods for en struktureret forberedelse kan det alligevel gå galt, når man når eksamenslokalerne. Den berømte sorte klap går ned, og det man får sagt eller skre-

vet virker som et tilfældigt bytte i nettet. Stig Poulsens råd lyder, at man skal bryde det urealistiske krav til sig selv, om at have styr på det hele. Man må tage udgangspunkt i det, man trods alt kan huske. Prøve at bruge 'de forvirrede tanker' positivt. Og ved den mundtlige eksamen opfordrer han eksaminenterne til at 'bide hovedet af al skam' og fortælle læreren om sin angst.

Studenterrådgivningens psykologer tror ikke på de 'performance-råd', som der bl.a. foreslås i bogen 'Snyd ikke dig selv til eksamen'. Det handler ikke om at iføre sig en falsk selvtillid.

På den måde får man ikke bearbejdet kernen i angstproblemet. Stig Poulsen mener, det vigtigste er at vise en oprigtig interesse for, at eksamen skal forløbe positivt.

- Hellere vise sin nervøsitet, end at forsøge at skjule den, det gør bare nervøsiteten værre, siger han.

Det nytter

En del af de studerende, der henvender sig til Studenterrådgivningen, søjes med en eller to samtaler, hvor der gives gode råd. Andre går ind i de såkaldte eksamensgrupper. Her begynder man to-tre måneder før eksamen at støtte de studerende i at planlægge deres eksamensforberedelser.

Behandlingen giver bonus. Ikke sjældent henvender den studerende sig igen efter prøven, og melder om en bedre eksamen. Ikke uden nervøsitet - men uden den lammende angst.

Mange, som før brugte hele døgnene til eksamenslæsning, oplever, at de får bedre resultater med en mere koncentreret læsning. Og eksamensgruppen har måske været den støtte, der skulle til. Om ikke andet kan det føles som en lettelse, at få lov til at snakke med nogle i samme situationer - samt psykologer, med ekspertise.

I Studenterrådgivningen på Grundtvigsvej har der i 1991 og 1992 i alt været ca. 400 nye henvendelser pr. år om psykologisk bistand.

Siden rådgivningen startede i 1964 er der tale om en stigning, men ifølge Stig Poulsen er det svært at afgøre om det skyldes, at flere reelt lider af angst, eller fordi det er blevet mere legalt at gå til psykolog.

Cand. psyk. Stig Poulsen opfordrer eksaminenter til at 'bide hovedet af al skam' og fortælle læreren om angsten. - Foto: Erik Gleis.

Studenter med ny start

AF THOMAS ROLAND og KRISTJAN JUL HOUMANN

Det er ti års forfejlet undervisningspolitik, der ligger til grund for den status, som de 10 studerende giver i Kroniken, der er en analyse, som søger at trække perspektiver frem for en udvikling, der ikke må ignoreres. Det er erfaringer i det studenterpolitiske arbejde, der ligger bag.

HVAD ER DER i vejen med de studerende? De får jo i pose og i søk, men brokker sig alligevel: Kan de ikke få penge, magt og indflydelse nok? Ungdomsoprøret startede i disse dage for 25 år siden, men det er en svunden æra. Verden har ændret sig meget siden da og idealerne fra dengang er ikke længere gangbare. Universiteterne og deres kandidater må jo følge med fremskridtet og ikke hænge i fortiden. For de studerende skal vel leve op til de krav, som fundet stiller til dem i dag? Dette er en tilsyneladende oplagt,

men også misforstået slutning. Universiteterne er efterhånden blevet så ensrettede, at der ikke længere er plads til selvstændig tænkning. Vi bliver alle konforme idealister. Idealerne er nødvendige, for arbejdsgiverne forlanger jo aktive og inspirerede medarbejdere. Samtidig skal man være tilpasset virksomhedens ånd, derfor det 'konforme' - dette syn på kandidater som skræddersyede 'meningshabitter' af den billigste stangvarekvalitet virker som en tragisk vittighed på de studerende, der endnu ikke har opgivet

at give deres liv et meningsfuldt indhold!

Vi ser, at der for øjeblikket er ved at ske et alvorligt holdningsskift på universiteterne til det at studere i almindelighed og den videnskabelige forskning i særdeleshed. Det er indlysende, at den skærpede politik over for de studerende har ændret holdningerne markant, så mange nu er mere egoistiske over for studierne og de medstuderende, der alt for ofte opfattes som potentielle konkurrenter - og ikke som kammerater.

Som studerende har vi kendskab til en række symptomer, hvis egentlige baggrund vi vil vende tilbage til senere.

Vi har med undren noteret os, at behovet for psykologisk rådgivning blandt studerende er stærkt stigende. Dette kunne man læse i et åbent brev til undervisningsministeren fra 'Regnbuen', den psykologiske rådgivning ved Studenterhuset af 13/2-1993. Henvendelserne til rådgivningen er mangedoblet, og problemerne drejer sig i stadig højere grad om angstsymptomer. De studerende er altså langt mere utrygge end tidligere. Men dette er kun problemets synlige side. For hvad med alle dem, som døjer med akkurat de samme problemer, men aldrig kontakter de psykologiske rådgivninger og således ikke optræder i nogen statistikker? Vi frygter, at antallet af studerende med psykologiske problemer er langt højere, end de fremlagte opgørelser viser.

Det afspejler sig i opfattelsen af viden. Viden er blevet noget, man holder hemmeligt, hvilket konkret kan

afløses af, at de studerende ikke vil lade andre læse deres specialer af frygt for, at deres ideer skal blive kopieret. Som et grelt eksempel på den muterede konkurrencementalitet, kan vi nævne, at antallet af 'låste' specialer på humaniora er steget med ikke mindre end 127 pct. fra 1988 til 1992. Antallet af låste konferenser er i samme tidsrum steget med 65 pct., så tæt ved 50 pct. nu er hemmelige (Universitetsavisen, d. 1/10-1992, s. 1).

MAN FRISTES måske til at spørge om lidt sund konkurrence ikke netop er det, der skal til, for at vække forskningen til live igen? På arbejdsmarkedet er der jo netop hård konkurrence mel-

Kronikørerne ønsker en ny start for ørnens flugt i undervisningspolitikken - Foto: Mogens Berger

lem de ansøgere, som ønsker spændende og kvalificeret arbejde. Men overdriver man konkurrencens betydning, giver det bagslag for forskningsresultaterne. I videnskaben har man altid arbejdet videre på sine forgængeres resultater og således nået endnu dybere erkendelser. Dette fordrer selvsagt samarbejde og kommunikation mellem forskerne. Videnskaben har os bekendt aldrig vundet noget ved isolation.

Den enkelte studerende er med de skærpede krav til SU'en (uddannelsesstøtten) blevet sat under øget pres: Hvis ikke man består de foreskrevne eksamener på normeret tid, bliver SU'en inddraget inden for få måneder. Studerende imellem kan man derfor høre, at flere og flere snakker om, hvordan de kan omgå reglerne for studieaktivitet og orlov. Det er blevet en strategi at dumpe sine eksamener på de rigtige tidspunkter, for på den måde at vinde lidt ekstra tid til f.eks. specialeskrivningen eller praktikperioden. Denne 'alternative' måde at omgå reglerne på, ser vi ikke som udtryk for en anløben moral, men ganske simpelt som et ønske om at overleve i et system, hvor oennessket er blevet glemt.

I disse tider med valg til de styrende organer viser mange studerende en beklagelig mangel på interesse. Man hører som begrundelse, at 'vi har for travlt, og vi får alligevel ingen indflydelse' - og mulighederne er heller ikke blevet bedre efter den nye styrelseslovs ikrafttræden. De studerendes repræsentation i de styrende organer er blevet mindsket med over 60 pct. og

indflydelsen med endnu mere, efter at de studerende har fået frataget deres stemmeret i rådsstrøgen, hvor de tunge økonomiske beslutninger bliver taget. Man må fra politisk side erkende, at det nuværende demokrati på uddannelsesområdet er en illusion. Demokratiske beslutningsprocesser kan ganske simpelt ikke realiseres, når man har placeret hovedparten af magten på den ene parts hænder.

Men hvorledes ser tilværelsen da ud for en studerende med alle 'symptomerne'? Den gennemsnitlige studerende vil leve i evig frygt for eksamener og uddannelseskrav. Forvirret samler han sin koncentration, ikke om videnskab og kreativ nytænkning, men om at lære netop det som stopprøverne kræver. Grundet det hårde økonomiske pres må han leve med vissheden om, at en dummet eksamen betyder økonomisk afstraffelse. Der vil ikke være tid til at engagere sig studenterpolitisk, da uddannelsens krav er altoverskyggende. Hvis han til slut i uddannelsen laver et selvstændigt arbejde, vil det blive holdt hemmeligt, så ingen kan 'stjæle' de gode ideer. Spørgsmålet er, om dette er en værdig tilværelse for fremtidens studerende?

Holdningen til forskning er således ændret fra at være kollektivt målrettet til egoistisk ensopret og studiemiljøet nedbrydes til stadighed. Studieforbudet inspirerer ikke længere til den nødvendige nytænkning, men bliver i stedet en begrænsning af det faglige rum. Af frygt for at miste den sidste rest af trykthed opgiver mange at kritisere de eksisterende forhold. Når man tvinges til at anse eksamener for

forhindringer frem for en positiv bekræftelse af ens initiativ og studieinteresse, får man uvægerligt et forkvaklet og fremmedgjort forhold til studiet.

FOR AT FORSTÅ disse symptomer må man gå bag om udviklingen, der ikke blot er en trend fra 80'erne, men et udslag af en mængde forføjede uddannelsespolitiske beslutninger. Daværende undervisningsminister Bertel Haardér styrede i 80'erne og 90'erne universiteterne ud fra en strikt økonomisk tankegang - studiernes relevans og forskningens resultater skulle pludselig måles ved cost-benefit-analyser: Målet er at producere de billigst mulige kandidater. Et skisma, hvor kvaliteten bliver holdt som gidsel og hvor kvantiteten er blevet det vigtigste! Men intet ligger videnskaben mere fjernt - relevans og effektivitet kan simpelthen ikke måles på den måde. Videnskab har sin egen eksistens og rytme.

I de seneste år er de økonomiske bevillinger til uddannelsesinstitutionerne blevet omlagt, så de ikke længe er delt i en del til forskning og en del udløst af det antal studerende, som undervises. Alle bevillinger udløses nu af 'StudieTrinsTilvæksterne', penge institutionerne får, hver gang en studerende har bestået et semester. Det nye lovforslag om taxameterordningen, hvor de studerende hører bevillingerne med sig og lægger pengene, hvor de tager deres undervisning, vil øge konkurrencen mellem institutionerne yderligere. Jo flere studerende man får igennem nåleøjet, jo større bevillinger til uddannelsesinstitutioner-

nen. Det har til alle tider været værd-sat, at man som studerende kunne følge sideløbende kurser på andre institutioner, for derved at øge kendskabet til andre forskningstraditioner, og således bidrage væsentligt til nye ideer og tanker inden for sit eget fag. Denne gode tradition vil med det nye lovforslag blive fuldstændig ødelagt. De 'passive' studerende vil ikke kunne accepteres i konkurrencen om taxameterpengene.

Men ikke kun institutionerne er blevet sat under øget økonomisk pres, det samme er tilfældet for de studerende. At reglerne for maksimalt tilladt erhvervsarbejde er blevet lømpet en smule, er 'netop', hvad vi har brug for i de tidspressede studieforb. Som et grotesk eksempel kan en studerende med et spædbarn 'få lov' til at arbejde for ekstra 15.556 kroner om året - underforstået naturligvis, at man giver afkald på sin barselsorlov. Ville det ikke være bedre at forhøje SU'en til et rimeligt niveau? Med f.eks. 4000 kr. om måneden (mod de nuværende maksimalt udbetalte 2900 kr.) ville man kunne føre en værdig tilværelse uden at skulle tage erhvervsarbejde og dermed blive lønpressere på det private arbejdsmarked - blot for at kunne betale sine bøger. Den nuværende situation er paradoksal set i forhold til en generel samfundsudvikling med alt for stor arbejdsledelse.

De studerende er endvidere blevet sat under et øget karakterpres, idet man foruden at skulle bestå etopprøven efter første år også skal redde sig en karakter til bachelor-eksamen efter det tredje år, som er tilstrækkelig høj

til at komme ind på kandidatuddannelsen. Da førsteårs-stopproverne kun kan tages om to gange, kan de, som dumper, ikke komme ind på en anden uddannelse før året efter, da ansøgningsfristen er 1. juli, og reeksaminationen ligger i august. I mellemtiden er de i forvejen opskruede adgangskrav måske atter steget. Hvis man ikke kan komme ind på overbygningsuddannelsen efter bachelor-eksamen, har man i praksis spildt tre års uddannelse og SU. Jobmulighederne for bachelorer er yderst begrænsede - ikke mindst fordi man fra politisk hold har undladt at give en klar melding om denne grads anvendelighed.

MED FOKUS på stopproverne, melder der sig en række spørgsmål. Hvordan kan man vide, hvad en sådan stopprøve skal indeholde for at afspejle alle facetter af studiet? Hvordan skal prøverne udformes, så de langsomme studiestartere ikke tabes? Hvad med de studier, som på første år har lutter 'redskabsfag'? For os at se har de ansvarlige politikere ikke svaret tilfredsstillende på disse spørgsmål. De nye regler har ganske enkelt skabt flere problemer, end de har løst.

Den nye regel om studieetærtsniveauer, hvor uddannelserne kan fastsætte krav til kombinationen af valgfag i de kommende studerendes adgangsgivende eksamen, har dystre perspektiver: De studerende skal i praksis vælge uddannelse allerede i første gymnasie- eller HF-klasse, i visse tilfælde allerede i folkeskolens 7. klasse - det er ganske absurd og uetisk at tvinge unge i den alder til at danne

sig en mening om, hvad de vil lave resten af livet.

Samtidig vil mange af de gymnasiale suppleringskurser falde væk, dvs. at folk med en 'forkert' adgangseksamen er tvunget til at tage enkeltfagskurser, før de søger optag på en videregående uddannelse. En masse mennesker vil blive henvist til det private udbud af suppleringskurser, som uden tvivl vil opstå - man skal således have økonomien i orden, hvis man har valgt 'forkert' i f.eks. gymnasiet.

HVIS MÅN gør status over de hidtil fremlagte betragtninger, tegner der sig et dystert billede af en forskrings- og uddannelseskultur i forfald. Forskningsprocesserne er alt for længe blevet hæmmet af de studerendes og underviserens karriereræs. De mange love og forordninger har populært eagt givet folk 'rundsave på albuerne', med en beklagelig udsultning af det førhen frugtbare forskningsmiljø til følge. Når man hemmeligholder den nye viden, dør forekningen.

Vi mieter følgelig den ekspertise, som vi hidtil har klaret os fortræffeligt med i internationale sammenhænge - ikke i eksakt faglig kunnen - men i improvisationsevne og intuition. Det, som har været dansk videnskabs adelsmærke er netop ikke, at vi kan resultaterne udenad, men har lært, hvor vi kan finde den viden, vi har brug for. En evne, som ikke bliver mindre vigtig i fremtidens 'informationsamfund'. Her bliver den vigtigste kvalifikation 'omstillingsparathed', tilpasningsevne til stadigt ændrede forhold - teknologisk som struktur-

mæssigt.

Problemet er yderligere, at de sidste ti års snigende uddannelsespolitik i den grad har frataget de studerende alle valgmuligheder. For mange eksisterer bevidstheden om et valg ikke længere. Man har gennemført reduktionerne i de studerendes medbestemmelse gradvist og på den måde sløret den egentlige hensigt. Hovedparten har end ikke opfattet følgerne af denne strategi, og de få, der magtede at protestere, kunne man altid beskyldes for at være reaktionære kvævulanter.

Vi må opfordre politikerne til at være åbne om målene i uddannelsespolitikken. I stedet for den hidtil fremherskende arrogante vi-alene-videholdning med skjulte motiver og undertrykt dialog må alle de implicerede parter nu have lov til at tage stilling til, om vi virkelig ønsker en yderligere udbygning af det konkurrenceprægede betalingsuniversitet? En smule tillid har aldrig skadet - måske burde man på Christiansborg for en tid glemme det gamle ordsprog: "Tillid er godt, men kontrol er bedre!".

Vi vil slutteligt bemærke, at uddannelsespolitikken alt for længe er blevet ført ud fra kortsigtede økonomiske overvejelser. Før eller senere må man erkende, at så inkonsistente betragtninger er uanvendelige. Forskning, videnskab og uddannelse er pr. definition langsigtede projekter i en tidsmæssig dimension, der ikke kan overføres til økonomiske termer. Det, der følgelig er behov for, er en genindførelse af holismen i uddannelserne. De studerende har som alle andre et behov for tryghed og kontinuitet.

MEN HVIS skyld er det, at vi er kommet så vidt? Denne diskussion er måske mindre relevant. Det vi har brug for nu er engagement og samarbejde. Derfor bør politikerne tage de uddannelsespolitiske perspektiver op til fornyet overvejelse, for at modvirke yderligere forringelser af uddannelserne, men det kræver handlekraft og konsekvens. Ellers står Danmark til at miste et meget vigtigt potentiale med hentydning til videnskab og forskning i fremtidens internationale sammenhænge. Det har vi som samfund næppe råd til, da det i lige så høj grad vil hævne sig indadtil.

Vi studerende er villige til at bidrage til udformningen af nye og bedre studie- og uddannelsesforhold og ligger inde med megen relevant viden til dette formål. Vi vil derfor opfordre til at man tager et helt nyt og konstruktivt udgangspunkt i debatten om fremtidens danske universitetsuddannelser - et udgangspunkt, hvor alle parter får lov til at arbejde i en åben og tillidsfuld atmosfære. Vi som studerende ønsker at overvinde fortidens mistillid og skjulte interessekampe. Vi ønsker en ny start på fremtiden.

THOMAS ROLAND
og KRISTJAN JUL HOUMANN

KRONIKEN I MORGEN:
EN DYSTER FREMTID

STUDENTER OG ANGST.

Vi tillader os hermed at henlede opmærksomheden på noget desværre generelt indenfor studenterlivet.

Fra vores ståsted - at være en alternativ psykologisk rådgivning i Studenterhuset - har vi bare indenfor det sidste halve år været vidne til en markant ændring af studerendes problemer: vi opsøges nu typisk på grund af angst, modsat tidligere, hvor overvægten var på problemers flertydighed; og vi opsøges af et antal studerende, vi slet ikke har ressourcer til - og når vi forsøger at henvisne videre, fx til studenterrådgivningen, fortælles vi, at også dér er man allerede blevet afvist fra.

Problemerne centeres sig overvejende omkring, at der mangler sociale, faglige og almindelige mellemmenneskelige sammenhænge indenfor de enkelte fag, hvor man som studerende kan mødes med andre studerende, og diskutere og handle på sit fags vegne, kvalitativt. At disse sammenhænge ikke eksisterer er ikke et spørgsmål om, at behovet for dem ikke er der. Angst viser nemlig hen til, at personen står socialt isoleret og handlingslammet overfor at udvikle sit (studie)liv, og det helt ned i hverdagens almindelige gøremål.

Dette er en uhyggelig situation - og den er håbløs og tåbelig set i forhold til, hvordan tilværelsen også for studerende kunne være.

På den anden side står vi ikke undrende overfor at netop dette problem viser sig så markant netop nu. "Studieadfærdsreguleringsbestræbelsen" (Haarder) har nået sit mål! Man er blevet fremmed overfor sin egen virksomhed - for

UNDRVISNINGSMINISTERIET
Fællesområdet
Fredriksholms Kanal
1220 København K.

ATT: Undervisningsminister Ole Vig Jensen

kun de produkter, der ligger efter den givne aktivitet, har værdi. FX: at studere, for at bestå eksamen - ikke for pynten og værdien af det læste, for een selv og andre; at holde faglige noter hemmelige, for at stå sig bedre i konkurrencen mod de andre; ej læse ved siden af pensum, stille kritiske spørgsmål, for at holde sig på den lige vej, ikke at blive dømt ude, eller tænke nu hvis det var interessant.

Af ovenstående følger nærmest implicit at det interessante og relevante bliver til noget "forstyrrende noget", og studiepraksis må så reduceres til at blive simpel reproduktion af kendt/mainstream stof. Og dette kan vel ikke være meningen med universitetet!

De faktuelle studievilkår, der betinger dette forudsattes ministeren bekendt, hvorfor vi ikke her skal gå nærmere ind på dem. Til gengæld skal vi så nævne, at et sådant universitet ikke producerer demokratiske kandidater, der har de nødvendige færdigheder på tre så centrale områder som kooperation, tværfagligt samarbejde, og selvstændigt at kunne orientere sig mht ny viden indenfor hastigt forandrende områder.

Samlet giver dette: universitetet producerer ikke, hvad der samfundsmæssigt er brug for på lang sigt, men hvad der produceres er et stort og forarmet antal angstplagede mennesker, der hen af vejen dropper ud til ingenting,

medens de hårdhuede og kynisk indstillede sørger for at klare sig selv - og det med en viden, der kan være højst tvivlsom i videnskabelig henseende.

Vi vil gerne til slut pege på nogle basale ændringer, der skal til på (såvel) kort som på lang sigt.

På kort sigt må det gøres muligt, at alle studerende kan få den nødvendige psykologiske og sociale støtte, de har brug for, når udviklingsopgaver falder dem af hænde.

Samtidig må de formelle studiebetingelser ændres tilbage i en retning, hvor det er muligt at studere fagligt, modsat den tvungne beståelse af diverse adgangsbegrænsende stopprøver indefor et antal SU-år, der ganske enkelt er for snævre.

På længere sigt må universitetsuddannelserne udvikles som demokratiske forskningsenheder, hvor forholdet mellem universitet og det civile og økologiske samfund står i centrum.

Vi skal her gøre opmærksom på det misforhold, der igennem det seneste årti er vokset frem: at samtidig med at porerne indenfor uddannelsessystemet (og arbejdslivet generelt) mht at være faglig og kulturelt aktiv som en integral del af ens virksomhed, bare er blevet færre og færre og mindre og mindre, at samtidig er hoben af bistandsmodtagere, arbejdsløse og førtidspensionister vokset uhyrligt. Hertil er at tilføje, at undersøgelser i starten af 1980-erne mht studietidslængde for aktive fagkulturelle studerende og passive pensumlæsende studerende viste, at førstnævnte havde en lidt kortere studietid - hvilket vi tilskriver, at disse arbejdede med relevante

fælles-menneskelige problemer, i modsætning til som pensumlæsende studerende at måtte "opfinde" problemstillinger. Der findes ikke kvalitetsundersøgelser omkring de to forskellige studie-praksis'er, men vi vil vove den påstand, at aktive fagkulturelle studerende mere er bundet til kvalitativ indholdsmæssighed, end andre.

Vi skriver dette fordi vi synes det er skammeligt, som der i dag handles - eller er blevet handlet fra ansvarlig politisk side. Og i håb om at ændringer gøres mulige.

Vi har som rådgivningsgruppe ikke umiddelbart nogen konkrete forslag at stille mht en afhjælpning af de problemer, vi har gjort opmærksom på, men vi

arbejder med at udvikle nogle lønformsstrukturer, der indeholder konkrete samarbejdsforhold mellem færdiguddannede og studerende. Aktuelt er vores arbejde struktureret i perspektivet "projekt borgerløst". Vi vil tillade os fornyet henvendelse til Dem, når vi er nået længere.

Skulle De have ideer til, hvad vi kan eller kunne gøre fremover, så hører vi meget gerne.

REGNBUEEN

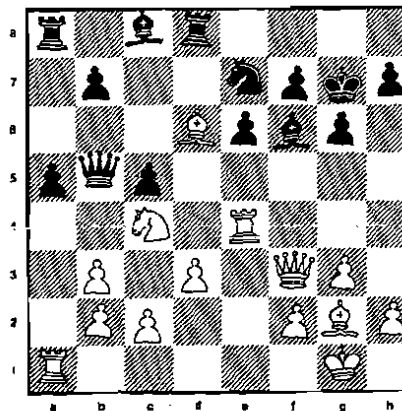
København 13. februar 1993

SKAKOPGAVE

En lille slutspilspøle af Petrosjan 1961. Det er klart markeret, at dronningen skal ofres, men sort har ikke en chance!

Sorts 18. træk er: T8-d8.

Venlig hilsen
"Studenterskak"
v. Leif

Rådgivningsgruppen Regnbuen
Studenterhuset
Kobmagergade 52
1150 København K
33 13 63 92

UNDERVISNINGSMINISTERIET
Fællesområdet
Frederiksholms Kanal
1220 København K

ATT: Undervisningsminister Ole Vig Jensen

STUDENTER OG ANGST.

Vi tillader os hermed at henlede opmærksomheden på noget desværre generelt indenfor studenterlivet.

Fra vores ståsted - at være en alternativ psykologisk rådgivning i Studenterhuset - har vi bare indenfor det sidste halve år været vidne til en markant ændring af studerendes problemer: vi opsøges nu typisk på grund af angst, modsat tidligere, hvor overvægten var på problemers flertydighed, og vi opsøges af et antal studerende, vi slet ikke har ressourcer til - og når vi forsøger at henvise videre, fx til studenterrådgivningen, fortælles vi, at også dér er man allerede blevet afvist fra.

Problemerne centrerer sig overvejende omkring, at der mangler sociale, faglige og almindelige mellemmenneskelige sammenhænge indenfor de enkelte fag, hvor man som studerende kan mødes med andre studerende, og diskutere og handle på sit fags vegne, kvalitativt. At disse sammenhænge ikke eksisterer er ikke et spørgsmål om, at behovet for dem ikke er der. Angst viser nemlig hen til, at personen står socialt isoleret og handlingslammet overfor at udvikle sit (studie)liv, og det helt ned i hverdagens almindelige gøremål.

Dette er en uheldig situation - og den er håbløs og fåbelig set i forhold til, hvordan tilværelsen også for studerende kunne være.

På den anden side står vi ikke undrende overfor at netop dette problem viser sig så markant netop nu. "Studieadfærdsregulerings-bestræbelsen" (Haarder) har nået sit mål! Man er blevet fremmed overfor sin egen virksomhed - for kun de produkter, der ligger efter den givne aktivitet, har værdi. FX: at studere, for at bestå eksamen - ikke for nytten og værdien af det læste, for een selv og andre; at holde faglige noter hemmelige, for at stå sig bedre i konkurrencen mod de andre; ej læse ved siden af pensum, stille kritiske spørgsmål, for at holde sig på den lige vej, ikke at blive dømt ude, eller tænk nu hvis det var interessant.

Af ovenstående følger nærmest implicit, at det interessante og relevante bliver til noget "forstyrrende noget", og studiepraksis må så reduceres til at blive simpel reproduktion af kendt/mainstream stof. Og dette kan vel ikke være meningen med universitetet!

De faktuelle studievilkår, der betinger dette forudsættes ministeren bekendt, hvorfor vi ikke her skal gå nærmere ind på dem. Til gengæld skal vi så nævne, at et sådant universitet ikke producerer demokratiske kandidater, der har de nødvendige færdigheder på tre så centrale områder som Kooperation, tværfagligt samarbejde, og selvstændigt at kunne orientere sig mht ny viden indenfor hastigt forandrende områder.

Samlet giver det! Universitetet producerer ikke, hvad der samfundsmæssigt er brug for på lang sigt; men hvad der produceres er et stort og forarmet antal angstplagede mennesker, der hen af vejen dropper ud til ingenting, medens de hårdhuede og kynisk indstillede sørger for at klare sig selv - og det med en viden, der kan være højst tvivlsom i videnskabelig henseende.

Vi vil gerne til slut pege på nogle basale ændringer, der skal til på såvel kort som på lang sigt.

På kort sigt må det gøres muligt, at alle studerende kan få den nødvendige psykologiske og sociale støtte, de har brug for, når udviklingsopgaver falder dem af hænde. Samtidig må de formelle studiebetingselser ændres tilbage i en retning, hvor det er muligt at studere fagligt, modsat den tvungne beståelse af diverse adgangsbegrænsende stopprøver indenfor et antal SU-år, der ganske enkelt er for snævre. På længere sigt må universitetsuddannelserne udvikles som demokratiske forskningsenheder, hvor forholdet mellem universitet og det civile og økologiske samfund står i centrum.

Vi skal her gøre opmærksom på det misforhold, der igennem det seneste årti er vokset frem: at samtidig med at porerne indenfor uddannelsessystemet (og arbejdslivet generelt) mht at være faglig og kulturelt aktiv som en integral del af ens virksomhed, bare er blevet færre og færre og mindre og mindre, at samtidig er hoben af bistandsmodtagere, arbejdsløse og førtidspensionister vokset uhyrligt. Hertil er at tilføje, at undersøgelser i starten af 1980-erne mht studietidslængde for aktive fagkulturelle studerende og passive pensumlæsende studerende viste, at førstnævnte havde en lidt kortere studietid - hvilket vi tilskriver, at disse arbejdede med relevante fælles-menneskelige problemer, i modsætning til som pensumlæsende studerende at måtte "opfinde" problemstillinger. Der findes ikke kvalitetsundersøgelser omkring de to forskellige studie-praksis'er, men vi vil vove den påstand, at aktive fagkulturelle studerende mere er bundet til kvalitativ indholdsmæssighed, end andre.

Vi skriver dette fordi vi synes det er skammeligt, som der i dag handles - eller er blevet handlet fra ansvarlig politisk side. Og i håb om at ændringer gøres mulige.

Vi har som rådgivningsgruppe ikke umiddelbart nogen konkrete forslag at stille mht en afhjælpning af de problemer, vi har gjort opmærksom på, men vi arbejder med at udvikle nogle lønformsstrukturer, der indeholder konkrete samarbejdsforhold mellem færdiguddannede og studerende. Aktuelt er vores arbejde struktureret i perspektivet "projekt borgertiløn". Vi vil tillade os fornyet henvendelse til Dem, når vi er nået længere. Skulle De have ideer til, hvad vi kan eller kunne gøre fremover, så hører vi meget gerne.

REGNBUEEN København 13. februar 1993

Kopi' brev til Lasse!

Højesteret

1/2-93

Du skriver et kort brev til mig, er det på egne vegne. Det er således ikke udtryk for, at arbejdskollektivet Regnbuen har bedt mig kontakte dig.

Jeg skriver til dig, fordi jeg har følt en uro inde i mig, der svinkest startede, da jeg hørte, at fædder skulle hilse Regnbuen og sige farvel fra dig. Denne uro er siden dukket op i mig i jævne mellemrum siden. Den uro er begyndt i en snak du og jeg havde for et år eller to siden. Du fortalte, at du ikke mente, at du havde jordforbindelse, at der var nogle ting i dit liv, der var flydende. Min bemærkning hertil var, at arbejds kollektivet var et netværk og derfor var det godt.

Men du har fortalt mig noget om dit liv lige nu, forbereder jeg, at du på en eller anden måde og hvilken du vil gerne have jordforbindelse. Denne forberedelse begynder jeg i min bemærkning til dig i onsdags, da jeg kort fortalte dig om skizofrenibegrebet historie. Det, du sagde, var: Nej, det var også forkert. Du lagde en lille smule ekstra tryk på ordet også, som om, at disse bemærkninger til dig om skizofrenibegrebet rummede en afgrundsdyb kritik af dig som menneske. Dette er ikke tilfældet. Hvis din følelse har været, at jeg afviste mennesket Lasse, da håber jeg, at dette brev retter op på det. Jeg håber også, at min uro omkring dig og dette, at dit liv lige nu er noget flydende er forkert. Men hvis min følelse omkring, at du nu flyder lidt, er korrekt, så vil jeg foreslå dig flg.: 1. Kontakt forskellige af dine meget gode venner, dvs. de mennesker du har tillid til, og som du kan græde hos. 2. Brug denne kontakt til at snakke igennem, hvorfor du har valgt faget psykologi, hvad du vil bruge faget psykologi til, samt hvilke ting ved den person, der gør at andre mennesker kan bruge dig som psykolog. 3. Når du kommer med gode venner, mennesker der holder af dig, har forestillet dig om afklaring, og hermed selv er blevet klar over, hvad dine interesser er, så vil det flydende forsvinde, du vil markere dig klarere og hermed vil du ikke løbe ind i både den ene og den anden situation, hvor du bliver eller føler dig afvist.

Disse stille anvisninger, jeg mener at forsvinde til dig, er anvisninger jeg mener, at enhver psykologistuderende bør have. I hvilket er resultatet i, at den erkendelse, at have studeret psykologi i en års tid, og samtidig gradvist blive klar over, at dette valg af universitetsfag var forkert i relation til egen personlighed, er en bitter erkendelse, det er dyrt såvel i økonomisk henseende som i livskvalitativ henseende. Et menneske, som jeg selv, der bruger en tid på at læse bl.a. psykologibøger, er jo gået glip af en række smukke ting, der kunne have været i livet. Noget sådant håber jeg ikke sker for dig.

Da jeg var den første i arbejdskollektivet Regnbuen, der kritiserede dig, skal jeg som måske den sidste fra dette arbejdskollektiv markere, at min kritik af dig ikke er negativitet overfor det i bund og grund øjeblikkelige menneske, der er Lasse. Min kritik går derimod på den uafklarede psykologistuderende. Fra min side ønsker jeg dig

Kære REGNBUETRØDDER !

Tag en og sæt i kalenderen lørdag d. 30-1-93 kl. 19 og kom til fest i Karlsminde, Søbredden 24, Gentofte.

Det ville glæde mig meget, hvis I ville komme og hjælpe mig med at tage springet ind i mit nye årti (I må selv gætte hvilket!).

Da jeg endnu ikke er blevet rig og gerne vil se så mange som muligt, må I meget gerne medbringe en ret til den store buffet og de drikkevarer, I selv regner med at indtage 😊.

Der er gode muligheder for at komme frem og tilbage med bus og tog og rig mulighed for at overnatte; men medbring for en sikkerheds skyld en sovepose.

Jeg håber meget, at vi ses.

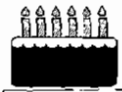
Kærlig hilsen

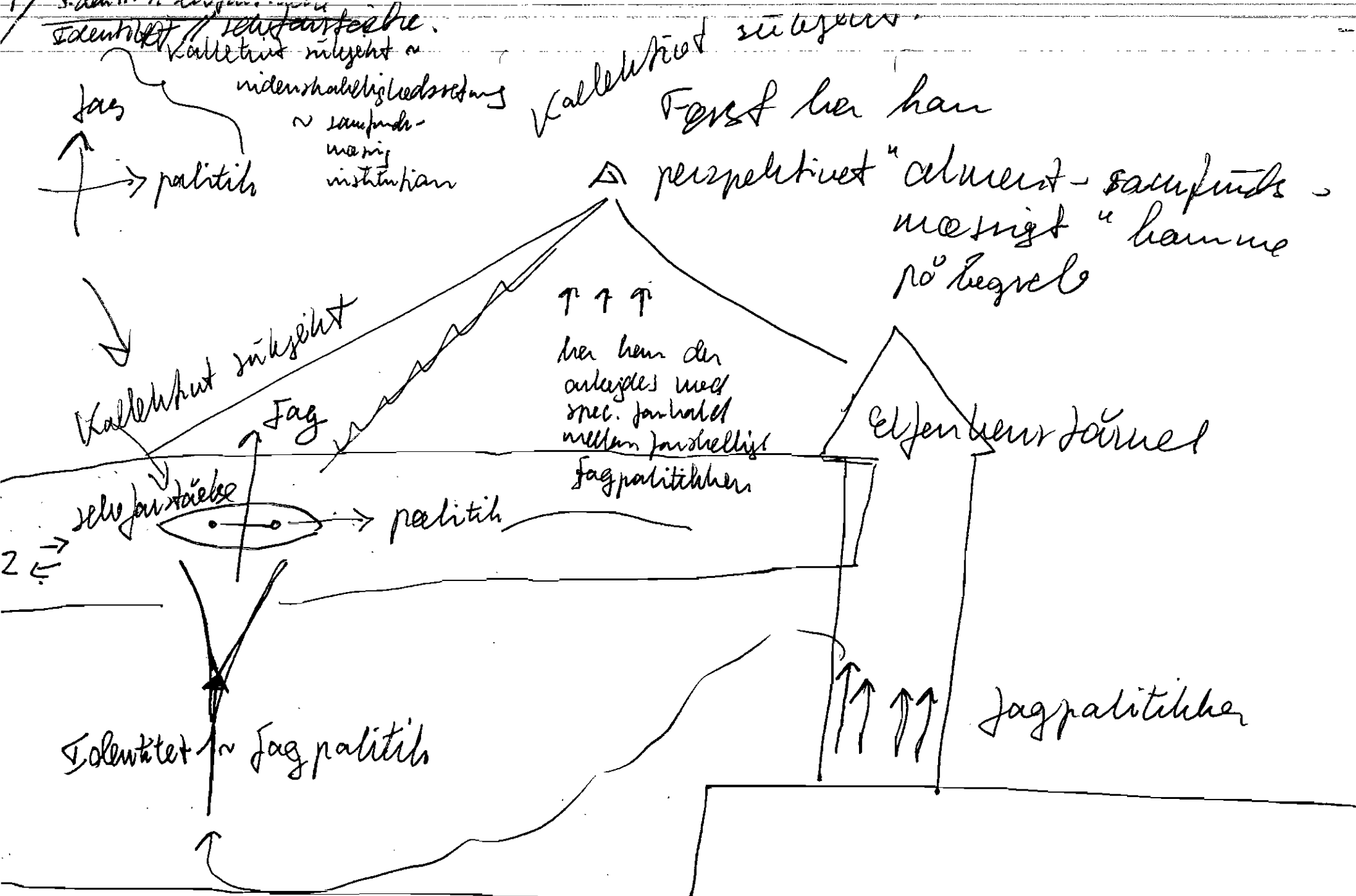
Birgitte

Birgitte

 31 68 32 66

S.u. senest 25-1-93.

Vares (R\u00e5d's) betingelsesstruktur: \u2192 herke r\u00e5d over
 almen udv\u00e4rgning \u2192 l\u00e6ver almen betingelse; de bruger f\u00e5r <> har et separat samfund,
 Pt: moderne f\u00e4ntid \u2192 men ikke remodere os selv: der et livstil + bygdeamme.

at rådgivningsgruppen tager vare på problemstillingen. Telefonsamtalen refereres til det involverede rådgiverpar. Disse vender imidlertid nogle måneder senere tilbage til den person, der tog telefonen. Nu med den besked, at deres bruger ønsker en snak om, hvad psykiateren havde sagt. Derved kommer det for en dag, at væsentlige dele af telefonsamtalens indhold er blevet forholdt brugeren, hvilket vurderes som værende forkert. Det viser sig at informationstilbageholdelsen er sanktioneret eller legitimeret af den pågældende supervisionsgruppe, hvad der fører til, at den anden supervisionsgruppe ønsker en fællessnak mhp at kunne komme med ind i det konkrete brugerforløb, for her at kunne komme med den modtagne psykiaterinformation, og for at diskutere selve problemstillingen om tilbageholdelse af information. Det gøres gældende, at det opståede problem må ses og begrundes ud fra den brugerproblemstilling, der er på tale, men også at man mener, at det må gøres åbent for brugeren, at informationstilbageholdelsen vurderes som fejlagtig. Dette finder sted.

Efterfølgende diskuteres problemet på flere fællesmøder. Og det kommer nu også for dagen, at der er vidt forskellige præmisser for det terapeutiske arbejde, de to supervisionsgrupper imellem. Præmisserne divergerer på det område, der omhandler det i kapitel 1 beskrevne koncept om "total åbenhed" på alle niveauer. Og det er netop eksistensen af dette koncept, som vi i vores analyse har påvist som værende afgørende for det at kunne "gå på grænsen" mellem udefinering og inddefinering. De parter der enten ikke mener, at de kan leve op til konceptet "total åbenhed" eller som forsvarer legitimiteten af informationstilbageholdelse forlader næsten alle i løbet af de kommende måneder rådgivningen, og "vetoet" har heller ikke længere nogen persongenstand.

Samtidig med denne meget krævende konflikt internt i gruppen, er hovedparten af de folk, der i Regnbuen forfægter "total åbenhed", direkte involveret i et analogt problemkompleks udadtil i forhold til okkulte grupper i Studentarhuset i kampen for demokrati². Dette er meget belastende og ressourcekrævende, og der argumenteres fra denne side gennem lang tid om nødvendigheden af, at Regnbuen som gruppe aktivt involverer sig i sikringen af Studentarhusets fremtid, dette også som en sikring af eget eksistensgrundlag. Denne argumentation mødes med passivitet og bliver brugt som eksplicit begrundelse for "den store udmelding".

Konklusion.

Med ovenstående initieres for os at se den almene akse for det gennemgående problemkompleks igennem hele rådgivningens historie som praksisform. Det skal være vores påstand, at havde

² Den fra psykiateren givne meddelelse omhandler, at Regnbuen skal være opmærksom på, at brugeren falder ind under en alvorlig diagnostisk kategori, der indikerer mulig tvangsindlæggelse.

³ Jvf J.Lund 1992.

Prøbe: at gå i midten; an kvalitativt undersøgelse hertil, med selve bemærkelserne. } (at gøre en organisation til, med selve bemærkelserne.)

2
↓

standpunktet om "total åbenhed" valgt at gå eller havde renonceret og indgået kompromisser på dette grundlag, så havde Regnbuen indrettet sig som "lukket klinisk kollektiv" i et Studentarhus, hvor kampen om magten og rummet var dagens orden.

Nu er det svært at spå om den fremtid, der aldrig blev. Men hvad blev så tilbage? En politisk junta, med rådgivningsarbejdet efterladt i sin midte?

Inden vi går videre til det sidste om perspektiverne i og af praksishistorien, skal vi bemærke, at problemstillingen om kompetence direkte er indeholdt i den oprindelige problemstemmelse på det punkt, hvor der har manglet 'en omfattende kollektiv reproduktion af den individuelle handleevne og af almene kvalificeringskoncepter overfor nye deltagere'. Det er sider af samme overgribende sag: det kollektivt-personlige.

Med den oprindelige - ureflekterede - etablering af de to distinkte supervisionsgrupper helt tilbage fra starten, blev det muliggjort at individuelle problemstillinger om diskrepans mellem ord og handling og problematiseringen heraf, tilstedeghed kunne gemme sig i den samlede struktur, fordi der ikke fandtes et direkte kollektivt organiseret arbejde om hver enkelt brugerproblemstilling, også omhandlende egen restriktivitet.

Ny praksisproblembestemmelse.

Igennem de senere år og fra det punkt i Regnbuens historie, hvor omverdensgrænsefladen begynder at bevæge sig igennem forholdet til og arbejdet med andre alternative bevægelses-sammenhænge, bliver det muligt at sætte en horisontal orienteringsakse for praksisudviklingen. I modsætning til før dette sker, hvor rådgivningen alene, nærmest af mangel på alternativer, måtte orientere sig indenfor det faglige magtkonceptets vertikale akse⁴.

Fra tidspunktet for horisontalt retningsbestemte opgaver og projekter kommer det også til et væsentligt skred i arbejdet. Dette kommer markant til udtryk i årsprojekterne, hvor det for første gang bliver muligt at planlægge, hvad det vil være vigtigt at strukturere sit arbejde igennem, fordi det kan begrundes, hvad man har brug for at vide noget om og kunne handle i forhold til frem i tiden.

Perioden fra da af og frem til idag, kan ses, gennem en særlig sociologisk begrebsnøgle⁵, der omhandler at almene praksisinitiativer initieres igennem en aktør, der giver et projektudkast ud til andre aktører. Kommer der et kooperativt samarbejde igang, en arbejdsproces mhp et produkt, dannes der nu en organisation, der har til opgave at danne de strukturer, som beslutningsprocesser skal forløbe igennem mhp de enkelte

⁴ Hvem superviserer supervisorerne, og hvordan får disse supervisorstatus, når man nu skal have været under autoriseret supervision, for at bliver supervisor?

⁵ Tom Broch 89, s.28.

→ organisationens statisk

→ mellem...
på...
ambulant...

aktørers videre handling. I den grad at en organisation udvikler en målsætning ud fra de gennem organisationen skabte målsætningsprocesser, så overgår organisationen til en institution, og bliver dermed til dennes aktivitet.

Set i forhold til Regnbues praksisform, så er denne karakteriseret ved, at det indtil muligheden for gruppemæssig horisontal orientering, at det nærmest var umuligt at sætte mål for arbejdet. Målsætningprocessen for arbejdet kommer til veje gennem arbejdet med konciperingen af årsprojekterne, og i perioden heromkring vokser en spirende konkret fælles målsætning frem i dele af gruppen. Men det er samtidig en proces, der i sin interne målsætning væsentligst forbliver indenfor sin egen fagspecifikke form. Det er fåtal af forhold, der formuleres til andet end egen faggruppe. Det er også en proces, der er karakteriseret af usamtidighed, idet "fraktioner" indenfor Regnbuen nærmest arbejder radialt for at udvide domænet for målsætningsprocesserne. Og dette fraktionsarbejde lykkes faktisk så "godt", at problemstillinger udenfor ift Studenterhuset og indenfor begynder at smelte sammen på et nyt organisatorisk niveau. På dette punkt kan vi sige, at der dannes en institution i organisationen: den politiske junta⁶. Denne institution påberåber sig en bestemt legitimitet ift det oprindelige rådgivningskoncept, som det - viser det sig - både er at finde i det oprindelige udgangspunkt for Regnbuen, men som også viser sig at være organisatorisk udfoldet, og endog overlejret af dikotomien mellem de to supervisionsgrupper. "Institutionen" står dog samtidigt dybt forankret i det direkte brugerarbejde, idet nok 80% af brugerforløbene varetages her, så det måtte være svært for "den gamle organisation" at forhindre at blive overhalet af udviklingen. Den kunne faktisk kun sætte hælene i og bemærke de ændringer der skete, med mindre aktører herfra enten kunne se mulighedsbetingelsen for, at også deres fremtidige livssituation kunne varetages herigennem, eller at de selv aktivt organiserede sig om egne målsætnings-, beslutnings- og arbejdsprocesser.

Men uden et greb eller begreb om, at der med den politiske juntas forankring i det oprindelige grundkarakteristika - den totale åbenhed - slås en praksisproblemstilling an, der som kompleks har dybe rødder helt tilbage til, hvordan Regnbuen oprindeligt som kollektiv organiserede sig omkring den konkrete rådgivningspraksis, måtte det derfor logisk komme til, at alle målsætnings-, beslutnings- og arbejdsprocesser blev trukket ind mod en heraf sat præmisdefinition, der ikke kunne udarbejdes ordentligt som et fællesanliggende, fordi ingen - heller ikke den politiske junta - var klar over, at problemstillingen var så dybt forankret. Derved er den politiske junta den "aktive aktør" i, at de andre går.

Perspektiver: handletiltag for videre praksis.

Dette stiller så den politiske junta med en særlig opgave for

⁶ Det må være en formildende omstændighed, at begrebet er fire-bandens eget. Og skal forstås som et forsøg på politisk satire i praksis.

1/ den fremtidige praksisudvikling i rådgivningen. For det første henviser den sig selv til at fortsætte brugerarbejdet ud fra konceptet om "total åbenhed", men samtidig med dette i en kollektiv handleevne, der bevidst kan arbejde med de forhold, der bryder hermed, på en sådan måde, at problemer herimellem, på denne specifikke grænseflade, ikke tabes, fordi et arbejde hermed er bygget ind i strukturen. Dette er den kollektive varetagelse af den enkelte.

2/ For det andet står Regnbuen med at måtte begrebsliggøre og praksissætte en kvalifikationsstruktur, der for nye gør det muligt på en ikke-individuel personbunden måde, at udvikle sig ind i arbejdet. Dette er samtidig opgaven om det bevidste generationsskifte.

3/ For det tredje må de nuværende kræfter anvendes bevidst til udviklingen af mere overgribende kollektive virksomhedsformer på de områder, hvor man er stødt på grænserne for "den konkrete utopi". Og det er omkring organiseringen af nye lønarbejdsformer, studenteraktivitetsformer, og særligt at arbejdet med det tværfaglige, kulturelle og sociale i Studenterhuset antager videnskabelig karakter. Dette er en social-psykologisk og en politisk-sociologisk opgave.

Vi håber her at have skitseret de nødvendige arbejdsopgaver for den nye konkrete utopi: den autonome institution - indholdsmæssig praktisk autonomi i en formaliseret og alment udviklelig omverdensstruktur.

Praksis: ← (grundlagtpraksis)
- hvem et museum: selvstyret → social diagnostik og identifikable problemer
vedr. nr 1 og 2: v. research/K.P. bestemmelse.

praktisk bevægelighed af mennesket
praksisproblemer

Udviklingen af en kvalifikationsstruktur v. a.: en kooperation mellem de to tendenser.

Skriv kort om hidtidig terapeutisk erfaring og uddannelse og send ansøgningen til DISPUK.

DISPUK tilbyder kortere kurser, undervisningsforløb, personaletræning, supervision, ledelses- og organisationsudvikling samt bistand til omstillingsprocesser. DISPUK udfører udviklingsopgaver, ledersparring og udviklingssamtaler for både private og offentlige virksomheder. DISPUK har haft længere uddannelses- og/eller supervisionsforløb for bl.a.:

Alle ledere i Kristelig forening og Københavns kommunes diagnostikcenter
 Alsøe & Bregnholt A/S
 "Dalgården", Agrihus
 Dansk Arbejdsgiverforening
 Den kommunale Højskole
 De psykiatriske afdelinger F, R & S, FAS
 DKA
 "Dronninghus Plejehjem" i Holte
 DSB
 Familiecentret i Ribe
 Familieværkstedet i Skive
 Farum kommune
 FDB

Hillerød Centralsygehus
 HK
 ISS
 "Kolding Børne- & ungdomspsykiatri"
 Kolding og omliggende kommunes soc. forv.
 "Kong Chr. IX's Børnehjem", Aarhus
 Kommunernes Landsforening
 Ledere og institutioner i Vejle Amt
 "Plejehjemmet Hammershoj" i Helsingør
 PPR i Gram & Ribe kommune
 Ringsted kommune PPR & Sundhedsforvaltning
 "Skovgården", Fuglebjerg & Give kommune
 Slustrøms & Roskilde Amts Socialforvaltning
 SAS m.fl.

- 2-årig international diplomuddannelse i ledelse, organisations- og personaleudviklings psykologi i samarbejde med Kensington Consultation Centre, London. Med Allan Holmgren & Peter Lang i Snekkersten og Aarhus.
- Supervisionsgrupper i Holstebro & Snekkersten: Behandling, Supervision, Ledelse og Organisation
- Efteruddannelse af specifikke faggrupper og funktioner
- DISPUK ledes af Allan Holmgren. Vibe Strøjer er leder af uddannelsen i Systemisk Metode.
- Ring og få tilsendt et program der er tilpasset dine/jeres behov.

Uddannelse i Systemisk Metode

**Rådgivning & behandling
 Supervision, konsultation & terapi**

Aalborg, Aarhus, Odense, Holstebro & Snekkersten

4 1/2-årig uddannelse i Systemisk Metode med klinisk diplom fra:
"The Roehampton Institute of Higher Education, London"

I samarbejde med Peter Lang og Martin Little, Kensington Consultation Centre, London, tilbyder DISPUK en 4 1/2-årig uddannelse i Systemisk Metode. Rådgivning, Behandling, Supervision, Terapi og Konsultation med familier, par og individuelle klienter, samt de dertil knyttede organisatoriske og ledelsesmæssige aspekter.

Uddannelsesprogram

Alle konsultationer optages på video til deltagerens eget gennemsyn hjemme.

Basisuddannelsen - 1. år.

130 timers undervisning i Systemisk Metode. Indføring i grundlæggende teori Øvelser, rollespil og videoopræsentation af klinisk arbejde. Supervision af deltagernes sager. Overværelse af underviserens konsultationer med klienter via netter TV. Basisuddannelsen er et selvstændigt modul og afsluttes med en mindre skriftlig opgave, der godkendes før tildeling af kursusbevis.

Kvalificerende uddannelse - 2. & 3. år.

130 timers undervisning pr. år i teori og klinisk arbejde. Direkte klientarbejde under supervision. Træning i interviewteknik og teamarbejde. Gennemgang af deltagernes familie- og uddannelsesmæssige baggrund. Deltagerne skal selv have gennemført basisuddannelsen eller dokumentere tilsvarende kvalifikationer for at starte på dette modul. 2. & 3. år hører sammen som selvstændigt modul, og afsluttes hvert år med et skriftligt arbejde, der skal godkendes før tildeling af certifikat.

Diplomuddannelsen 4 1/2. år.

90 timers intensiv undervisning over 3 semestre i og udførelse af avanceret klinisk-, supervisions- og undervisningsarbejde samt omfattende læsning og diskussion af teori repræsenterende både systemiske, psychoanalytiske og andre indfaldsvinkler. Direkte klientarbejde under supervision og fokus på den underendes personlige stil. Konsultation til egne sager. Uddannelsen afsluttes med et skriftligt arbejde samt videoopræsentation af selvstændig udført terapi. Den vurderes af ekstern censor udvalgt af "The Roehampton Institute of Higher Education" før tildeling af diplom.

Uddannelsens faste undervisere

Klinisk psykolog, mag.art. Allan Holmgren, cand.psych. Anne Nørgaard, udd.leder cand.psych. Vibe Strøjer, udd.leder soc.pæd. Maria Truelsen og cand.psych. Ane Wermer.

Uddannelsens tilknyttede undervisere

Overlæge Frans Fog-Møller, cand.psych. Henrik Asbo, cand.psych. Birgitte Messell, cand.psych. Kim Lau Hansen, cand.psych. Edith Montgomery, sygeplejerske Hanne Østergaard, sygeplejerske Dorthe Lund-Jacobsen, m.fl.

Udenlandske undervisere

Peter Lang, BD, AKC eller Martin Little, MSc, DipSocAdmin, Kensington Consultation Centre, London. Underviser 2 gange pr. år.
 Humberto Maturana, neurobiolog, Instituto de terapia Familiar de Santiago, Chile.
 Luigi Boscolo, MD, Centro Milanese di terapia della Famiglia, Milano, m.fl.

Tid & Sted

Jylland & Fyn
 Aarhus, Aalborg, Odense & Holstebro.

Basisuddannelse
 Start: August/september.
 9 workshops á 2 dage kl. 9-16: Aarhus, Aalborg, Odense & Holstebro.

Kvalificerende uddannelse
 Start: August/september.
 9 workshops á 2 dage kl. 9-16: Holstebro.

Diplomuddannelsen
 Kun på Sjælland.
 Se næste kolonne!

Sjælland
 DISPUK's kursuslokaler, Snekkersten

Basisuddannelse
 Start januar.
 9 workshops á 2 dage kl. 9-16: DISPUK's kursuslokaler

Kvalificerende uddannelse
 Start januar.
 9 workshops á 2 dage kl. 9-16: DISPUK's kursuslokaler.

Diplomuddannelsen
 Start januar. 12 workshops á 2 dage kl. 9-17: DISPUK's kursuslokaler.

Uddannelsesafgiften

1. - 4%. år: Kr. 15.800,- pr. år i fire rater
 Hvert år reguleres prisen med 4%.

Uddannelsen holdes som eksternt og uddannelsesafgiften er incl. kaffe, the og frokost. Kursisterne afholder selv udgifter til fotokopier af artikler samt anskaffelse af øvrig faglitteratur.

Ansøgning om optagelse

Ansøgningskemaet udfyldes og sendes til:
 DISPUK, Stationsvej 13, 3070 Snekkersten.

Ansøgningsfrist for optagelse på uddannelsen:
 Jylland & Fyn: 15. maj.
 Sjælland: 15. november.

Navn:

Uddannelse:

Arbejdsadresse:

Privatadresse:

Telefon privat:

Telefon Arbejde:

Ønsker optagelse på: 1. år, basisuddannelsen 2. - 3. år 4 1/2. år
 Aalborg Aarhus Snekkersten
 Odense Holstebro

Spørgsmål om uddannelsen kan besvares af DISPUK's kontor, tlf.: 42 22 51 61

1

2

3

Rådgivningsgruppen Regnbuen
Studenterhuset
Købmagergade 52
1150 København K

Den 17. juli 1992
Udviklingskt.3.1.
J.nr. 0725-1273
KP

Vedrørende ansøgning om støtte i 1993 fra Socialministeriets pulje til frivilligt socialt arbejde. (PUF)

Socialministeriet har den 20. juli opslag i dagspressen om ansøgning om støtte fra PUF-puljen i 1993.

Puljen forventes at blive på 50 mio. kr. ligesom i 1992.

Af praktiske grunde sender vi allerede nu et ansøgningskema med vejledning til alle, der modtager støtte i 1992. Ansøgningskemaet skal anvendes, såfremt De også ønsker at søge støtte i 1993. I ansøgningskemaets pkt. 4 bedes anført det j.nr., som står for oven til højre i dette brev.

Ansøgninger fra tidligere støttede projekter vil indgå på lige fod med andre ansøgninger.

Bemærk venligst at ansøgningsfristen er rykket til den 1. september.

Eventuelle spørgsmål vedrørende udfyldelse af ansøgningskemaet bedes rettet til tlf.nr. 33 92 92 50, hvor der er telefontid mandag og onsdag kl. 9 - 12 samt torsdag kl. 13 - 15.

Med venlig hilsen

Kaja Pedersen

Juli 1992
Udviklingskontoret 3.1

Til ansøgeren

./.. Vedlagt følger ansøgningsskema om økonomisk støtte i 1993 til frivilligt socialt arbejde til fordel for socialt truede mennesker.

Hvem gives støtten til:

Støtte kan gives til organisationer, foreninger, grupper og lign., som udfører frivilligt socialt arbejde, der sigter på at forebygge og afhjælpe problemer for socialt truede mennesker, herunder den fattigste del af befolkningen.

Herudover kan der ydes tilskud til andre private initiativer, der styrker den frivillige indsats generelt, f.eks. rådgivnings- og uddannelsesvirksomhed.

Hvad gives støtten til:

Projekter, der retter sig mod at afhjælpe problemer for grupper, som især er socialt truede, vil blive prioriteret højest. Her tænkes f.eks. på:

- enlige forsørgere
- børn og unge fra tungtbelastede miljøer
- langtidsarbejdsløse, enlige mænd og kvinder
- alkoholister
- narkomaner
- prostituerede
- visse pensionistgrupper

Arbejdet kan bestå i opfyldelse af helt basale behov for et sted at være, for mad og for tøj, men det kan også være mere aktive- og forebyggende som f.eks. rådgivning, selvhjælpsgrupper, opsøgende arbejde, beskæftigelsesforberedende tiltag, netværksarbejde, fritidsaktiviteter og undervisningsaktiviteter m.v..

Hvilke udgifter kan der søges støtte til:

Der kan ydes støtte til generelle driftsudgifter i forbindelse med foreningers og organisationers frivillige arbejde. Derudover kan der f.eks. ydes støtte til driftsudgifter til enkeltprojekter. Det kan være lønudgifter, husleje, kontorhold og transportudgifter. Der kan også ydes støtte til etableringsudgifter, engangsanskaffelser, tjenesteydelser m.v.

Dog kan støtte til anskaffelse, ombygning og renovering af lokaler kun ydes i det omfang, det er en klar forudsætning for projektets virke. Der ydes ikke støtte til køb af fast ejendom.

Hvilke formål ydes støtten ikke til:

Da arbejdet skal være rettet mod at forebygge og afhjælpe problemer for socialt truede mennesker, vil en række aktiviteter falde udenfor.

Typisk vil der ikke umiddelbart kunne ydes støtte til:

- patient- og sygdomsorganisationer/foreninger,
- kvinde-, mande- og børneorganisationer/foreninger,
- boligforeningsarbejde,
- integrationsarbejde for flygtninge og indvandrere,
- menighedsarbejde,
- fagforeningsarbejde.

Dog vil støtte kunne ydes også i forbindelse med denne type arbejde, hvis der udskilles aktiviteter, der klart retter sig

mod socialt truede mennesker.

Der vil ikke kunne gives støtte til aktiviteter, som via drifts-overenskomst med det offentlige varetages af selvejende institutioner.

Endelig vil der normalt ikke kunne ydes støtte til ordninger med direkte økonomisk tilskud til enkeltpersoners underhold, behandling, kursusophold m.v.

Vejledning i udfyldelse af ansøgningsskemaet:

Ansøgerens opmærksomhed henledes på punkterne 3, 5, 7 og 8 i ansøgningsskemaet.

Kravet om opgivelse af girokontonummer i pkt. 3 stilles for at sikre den hurtigste og letteste udbetaling af de bevilgede midler.

I pkt. 5 er nævnt de typer af ansøgninger, der erfaringsmæssigt hyppigst forekommer. Sæt kun kryds for aktivitetens hovedsigte. Eksempelvis vil der ofte være et aktiverende aspekt i ansøgninger om støtte til væresteder. Her skal kun afkrydses ved væresteder.

I pkt. 7 bør ansøgeren være opmærksom på, at der skal aflægges regnskab for en eventuel bevilling, og at der kan være udgifter forbundet hermed. Ved bevillinger på 100.000 kr. og derover kræves, at regnskabet revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor. Der kan desuden stilles krav om, at revisor foretager løbende tilsyn med regnskabsføringen. Udgifterne her til afholdes af bevillingen.

I pkt. 8 er nævnt, at der i begrænset omfang vil være mulighed for at give tilsagn om støtte over en flerårig periode. Det bemærkes, at alle kan søge om flerårige bevillinger, men at kun et begrænset antal projekter/aktiviteter vil få tilsagn om støt-

te over flere år. Tilsagn gives til projekter/aktiviteter som efter Socialministeriet vurdering gør en særlig indsats eller går nye veje i forhold til de socialt udstødte.

Hvis der søges om støtte til flere projekter/aktiviteter bedes ansøgningsskemaerne indsendt samlet til Socialministeriet.

Ansøgningsskemaet skal i udfyldt og underskrevet stand være indsendt til Socialministeriet, Udviklingskontoret 3.1., Slot-holmsgade 6, 1216 København K, senest den 1. september 1992.

Praktiske oplysninger:

Der vil blive udsendt en kvitteringsskrivelse til ansøgerne. Hvis de ikke har modtaget en sådan senest den 15. oktober 1992, bedes De kontakte Socialministeriet.

Den endelige afgørelse på Deres ansøgning vil blive meddelt snarest muligt, dog tidligst medio november måned.

Yderligere oplysninger om udfyldelse af ansøgningsskemaet kan fås ved telefonisk henvendelse til Socialministeriet, tlf.: 33 92 92 50. Der er telefontid mandag og onsdag kl. 9 - 12, samt torsdag kl. 13 - 15.

Socialministeriet

**Slotsholmsgade 6 - 1216 København K.
Udviklingskontoret 3.1.**

Ansøgning om økonomisk støtte i 1993 til frivilligt socialt arbejde til fordel for socialt truede mennesker. (PUF)

1. Projektets/aktivitetens titel:

2. Organisationens, foreningens eller gruppens navn, adresse og tlfnr.:

Kontaktperson:

Hvilken kommune har projektet postadresse i:
(Skal udfyldes)

3. Girokonto, hvortil evt. tilskud skal anvises:

Enten: eget gironummer:

Eller: bankens gironr., registreringsnr. og eget kontonummer:

4. Er der tidligere søgt støtte fra puljen til samme projekt/aktivitet?

Hvis ja, journalnummer: 0725-

5. Stikord: (sæt eet kryds)

Selvhjælpsgrupper	☐
Væresteder	☐
Aktivering	☐
Rådgivning/behandling	☐
Frivillighedsformidling	☐

Særlige aktiviteter i forbindelse med:

Krisecentre	☐
Daghøjskole	☐
Menighedsarbejde	☐
Boligforeningsarbejde m.v.	☐

Andet

(Udfyldes af ansøger)

6. Beskrivelse af projektet. Beskrivelsen skal indeholde:

- formål
- målgruppe
- de organisatoriske rammer og samarbejdspartnere
- kort status for et igangværende projekt

(Punktet skal udfyldes også selv om der vedlægges supplerende bilag til ansøgningen)

7. Hvilket beløb søges der om i 1993?

(Det bemærkes, at beløbet skal være anvendt ved udgangen af 1993)

Ialt _____ Kr.

Udgifterne specificeret:

8. Søges der om flerårige bevillinger?

I begrænset omfang vil der være mulighed for at give tilsagn om støtte over flere år - dog højst tre år.

Udgifterne specificeret	1993	1994	1995

Det ansøgte beløb
i alt kr. pr. år _____

Begrund ønsket om flerårige bevillinger.

9. Er der søgt støtte fra andre tilskudsgivere/fonde?

(Hvis ja, angiv da navn på tilskudsgivere/fonde samt j.nr., årstal, ansøgt og evt. bevilget beløb)

10. Har organisationen, foreningen eller gruppen driftsøverenskomst med det offentlige?

Rubrikken skal udfyldes

Navn (maskinskrevet eller blokbogstaver)_____
Dato_____
Underskrift:

PUF-ANSØGNING FOR 1993.

1. PROJEKTETS/AKTIVITETENS TITEL:

PSYKOLOGISK RÅDGIVNING

2. ORGANISATIONENS, FORENINGENS ELLER GRUPPENS NAVN, ADRESSE OG TLFNR.:

RÅDGIVNINGSGRUPPEN REGNBUE
STUDENTERHUSET
KØBMAGERGADE 52
1150 KØBENHAVN K.
33-13.65.92

KONTAKTPERSON: CAND.PSYCH. KALLE BIRCK-MADSEN
STUD.PSYCH. JESPER LUND

HVILKEN KOMMUNE HAR PROJEKTET POSTADRESSE I:

KØBENHAVN

3. GIROKONTO, HVORTIL EVT. TILSKUD SKAL ANVISES:

6.06.92.31

4. ER DER TIDLIGERE SØGT STØTTE FRA PULJEN TIL SAMME PROJEKT/AKTIVITET:

HVIS JA, JOURNALNUMMER: 0725-1273

5. STIKORD: (SÆT EET KRYDS)

.....
.....

RÅDGIVNING/BEHANDLING X

6. BESKRIVELSE AF PROJEKTET. BESKRIVELEN SKAL INDEHOLDE:

- FORMÅL
- MÅLGRUPPE
- DE ORGANISATORISKE RAMMER OG SAMARBEJDSPARTNERE
- KORT STATUS FOR ET IGANGVÆRENDE PROJEKT

Vores aktivitet er en åben psykologisk rådgivning, der fungerer på frivilligt grundlag. Rådgivningsgruppen består af såvel psykologistuderende som psykologer. Rådgivningen er gratis for brugere.

I kraft af vores placering i Studenterhuset v/ Københavns Universitet er vores umiddelbare brugerflade de universitetsstuderende. Men vi har fra vores start i 1985 også set det som en vigtig og nødvendig opgave at være praktisk faglig formidler mellem universitet og det omgivende samfund. Rådgivningens brugergruppe er derfor de personer, der henvender sig. Ud over de universitetsstuderende er dette aktuelt: enlige mødre, tungt belastede unge (hvor prostitution og stofmisbrug er en baggrund for nogen), studerende/medarbejdere indenfor behandlingssektoren, nuværende/forhenværende psykiatriske patienter, arbejdsløse ufaglærte/faglærte mænd og kvinder i 20-erne. Hertil skal lægges en uspecifik gruppe, der mangler sociale aktiviteter, hvor man kan nærme sig udviklingen af en basal evne til at tage vare på sig selv, alene og sammen med andre. Dette er ofte mennesker, for hvem det at søge rådgivningsstøtte bryder for meget med deres selvbillede om at skulle kunne klare sig selv for enhver, ofte dyr pris.

Rådgivningsgruppen ser sig selv som et fagligt arbejdskollektiv, der - med udgangspunkt i vejledning/rådgivning/terapi - arbejder med forskning, uddannelse og formidling af psykologisk viden, ikke om men for mennesker. Vi arbejder derfor sammen med universitetsansatte, græsrodsbevægelser og andre relevante faggruppe/personer, her specielt sociologiske forskere, i et tværfagligt perspektiv.

I det vedlagte bilag gives en grundig beskrivelse af vores virke.

(Punktet skal udfyldes også selvom der vedlægges supplerende bilag til ansøgningen)

7. HVILKET BELØB SØGES DER OM FOR 1993?
(DET BEMÆRKE, AT BELØBET SKAL VÆRE ANVENDT VED UDGANGEN AF 1993)

I ALT 81.0000,- KR

UDGIFTERNE SPECIFICERET:

- rådgivningens årlige drift: 21.000,- kr
- midler til start på et dokumentationsprojekt af rådgivningens samlede rådgivningspraksis: 42.000,- kr
- støtte til arbejdet med rådgivningens tungt belastede unge: 5.000,- kr
- initiativer overfor truede børn: 5.000,- kr
- opstart af en "tagen-vare-på-sig-selv"-gruppe: 8.000,- kr

I bilag s.7 og 8 ovenstående områders indhold nærmere begrundet og uspecificeret.

8. SØGES DER OM FLERÅRIGE BEVILLINGER? NEJ

9. ER DER SØGT STØTTE FRA ANDRE TILSKUDSGIVERE/FONDE? NEJ

10. HAR ORGANISATIONEN, FORENINGEN ELLER GRUPPEN DRIFTSOVERENS
KOMST MED DET OFFENTLIGE?

Nej, men som aktivitetsgruppe i Studenterhuset har vi ingen udgifter til husleje, og kan i et begrænset omfang benytte husets telefon. Desuden har vi ingen udgifter til kaffe og te, men stiller til gengæld arbejdskraft til rådighed for cafeens ukommercielle drift.

RUBRIKKEN SKAL UDFYLDE

NAVN (MASKINSKREVET ELLER BLOKBOGSTAVER)

DATO

UNDERSKRIFT

BILAG TIL PUF ANSØGNING 1993.

Rådgivningsgruppen
Regnbuen,
Studenterhuset
Købmagergade 52
1150 København K
33-13.65.92

Vi tillader os hermed at søge om midler til dækning af udgifter ifm rådgivningsgruppens daglige drift, samt om midler til udvidelse af denne og til påbegyndelse af en nærmere dokumentation af gruppen rådgivningspraksis.

Rådgivningsgruppen er en frivillig og gratis psykologisk rådgivning, der har til huse i Studenterhuset/København. Rådgivningen har siden den åbnede 1985 ydet vejledning/rådgivning/terapi primært ift studerende, der er blevet stillet i en nød- og krisesituation. Men rådgivningen er også fra starten af blevet søgt af ikke-studerende, som er blevet taget imod ud fra de ressourcer, der har været til vores samlede rådighed.

Fra 1989-90 har rådgivningens brugergruppe været halvt studerende, der har stået med studiemæssige/personlige problemer. Og den anden halvdel har fordelt sig mellem enlige, primært ufaglærte kvinder med børn, og tungt belastede unge, der er gået i stå på bistandshjælp, samt en meget blandet gruppe af mennesker, hvis eneste fællesnævner har været enten skuffelse og nederlag med etablerede psykologiske behandlingstilbud og/eller angst for gentagen psykiatrisk indlæggelse.

Samlet gælder det for rådgivningens brugergruppe, at den overvejende er meget ressourcefattig, ofte med store sociale og familiemæssige baggrundsproblemer. Der er således mange med selvmord tæt på.

Grundlæggende for vores arbejdsform er at tage udgangspunkt i problemerne som de fremstår for brugerne af rådgivningen, og i fællesskab med brugeren at udvikle denne problematik. Sigtet med denne arbejdsform er at udvikle en handleevne hos brugeren, der ikke bare løser op for den konkrete problematik og det ubehag, der er en del heraf, men som brugeren også kan benytte til at undgå/imødegå fremtidige problemer af psykisk og social art.

En rådgivningssamtale varer fra 5 til 7 kvarter. De forløb, der kommer igang i rådgivningen, varer fra mellem 3 til 6 måneder og op til 2 til 2 1/2 år, og med et gennemsnit på et halvt til et helt år. Og typisk med en samtale om ugen. En del forløb er mere krævende, og kan indbefatte periodisk daglig (eventuel telefonisk) kontakt, hjemmebesøg, socialcentermøder mv.

I rådgivningsgruppen er vi nu 14 psykologistuderende og psykologer, der alle arbejder ulønnet. Arbejdet er organiseret omkring onsdag eftermiddag og aften, og falder i tre dele: Supervisionsgruppemøder, hvor udviklingen i de enkelte forløb diskuteres; Brugerforløb; og Fællesmøde, hvor der arbejdes med almene og mere specifikt terapeutiske problemstillinger. I dette forum varetages

også praktiske og teoretiske opgaver ift rådgivningens drift iøvrigt. En stor del af brugerarbejdet, samt andet arbejde ifm rådgivningen foregår på ugens andre dage.

For at deltage i rådgivningsgruppen kræves, at der minimum kan afsættes 12-14 timer om ugen. Og ligeså kræves der sådanne kvalifikationer ift arbejdsfeltet, at det vil være muligt indenfor et år til tre selv at gå ind som ansvarlig rådgiver. De enkelte rådgivningsforløb varetages af rådgiverpar, der sammensættes bredest muligt mht erfaring, baggrund og køn. Nye i gruppen kommer med i rådgivningsarbejdet ved at arbejde med i gruppens fælles arbejdsprocesser, inden de går med i det direkte rådgivningsarbejde under de "gamles" supervision og ansvar. Herigennem tilsigtes udviklingen af praksiskvalifikationer, der i størst mulig grad er fri af model- og øvehandlinger - hvad der ellers er en udbredt kvalifikationspraksis - idet sådanne går kvalitativt forbi det særlige og væsentlige, som det i enhver situation handler om at gribe i et udviklingsperspektiv.

I 1991/92 har der i snit været 20 brugerforløb i gang, hvilket dog har været mere end vi har ønsket at involvere hinanden i som rådgivere og rådgivningsgruppe. Men vi er gået ind i det, fordi vi i de konkrete tilfælde ikke har kunnet øjne andre relevante henvisningsmuligheder, og fordi vi erfarer, at vores arbejdsform, nærmest upåagtet problemtypen, med hver enkelt generelt lykkes på lang sigt. Selvfølgelig er der et "men" mht, om vores arbejde altid lykkes, men for de meget få forløb - en håndfuld - der fra rådgivningens start og frem til idag ikke er blevet afsluttet på normal "lykkelig" måde, gælder at her er det brugeren, der selv er gået videre. Nederlaget deponeres hos os, og sådan må det også være, hvis ikke vi skal bidrage med yderligere problemer for den berørte. Det er også, når vi ikke kan komme igennem til løsninger, at vi som arbejdskollektiv vægter at prioritere særlige faglige ressourcer, så det uløselige fremover vil kunne gøres løseligt.

På grund af det stadige brugerpres er vi i dag i meget større grad end tidligere henvist til at visitere til anden side, også selv om det på ingen måde lever op til en optimal løsning for den berørte - eller det ingen lunde synes at leve op til "vores krav" til en faglig forsvarlig varetagelse heraf. Skønsmæssigt vil vi med udgangen af 1992 nå op på over 100 afviste/henviste, og det selv om mange potentielle brugere vælger sig selv fra og ikke henvender sig, fordi de allerede fra anden side - fra deres gang i Studenterhuset eller fra bekendte, der allerede går i rådgivningen, eller som selv tidligere er blevet henvist videre - er vidende om vores næsten kroniske ressourcemangel ift at gå ind i nye brugerforløb.

Til antallet af afviste må vi desværre også lægge et større antal af ikke-henvendelser, fra smerte-eksistenser, hvilket er vores begreb for de menneskeskæbner som vil kunne profitere voldsomt af rådgivningsressourcer, simpelt hen fordi de har givet op overfor deres eget liv med meget negative konsekvenser til følge, og som vi støder på i miljøerne omkring de etablerede brugerforløb, men som vi ikke ser os i stand til ressourcemæssigt at tilbyde noget kontinuerligt, der kan forandre.

Vi har indtil nu arbejdet med ovenstående konkrete ressourcemandag ift brugerpresset på rådgivningen ved dels at arbejde tilbage direkte i brugermiljøerne og søge at aktivere selvhjælpsprocesser heri, og dels ved at blande os i den socialpolitiske debat omkring, hvordan det på langt sigt kan gøres muligt at sikre alle de nødvendige støttemuligheder i nød- og krisesituationer.

Vi deltager med faglige oplæg indenfor vores egen fagpsykologiske ramme, generelt ifm seminarer om anvendt psykologi ift psykologistudiet og særligt ift faglige dage indenfor Psykologforeningen. Og specifikt har vi siden januar 1991 arbejdet sammen med en socialpsykologisk forsker fra Psykologisk Laboratorium/Københavns Universitet Amager omkring "Praksisforskning i forandring og overskridelse af psykosocial behandling", et projekt der er et delprojekt af "Sundhed, menneske og kultur" finansieret af det Samfundsvidenskabelige Hovedområdes Fakultet. Herudover har vi en årelang kontakt med Galebevægelsen, hvor vi sidst har deltaget med et oplæg "Om krisecentre og boformer" til høringen om alternativer til psykiatrien i november 1991. Dette efterår er vi endvidere med i en lille række af organisationer, der skal tage imod en ægyptisk gæsteprofessor indenfor det psykologiske område.

Det har været et væsentligt løft for vores rådgivningsarbejde at modtage støtte fra Fattigdomsmidlerne i 1992. De 20.000,- kr vi blev tildelt gjorde det muligt for os at anskaffe en længe ønsket computer, hvilket har lettet meget af det fælles arbejde fantastisk, og midlerne ydede samtidig et væsentligt tilskud til afholdelse af de nødvendige udgifter til mad (som mange brugere har behov for), til kopiering, porto, tidsskrifter og fagbøger. På grundlag af tilskudet fik vi nemlig frigjort egne private midler til brug for indsamling, formidling og kopiering af selve rådgivningens nedskrevne historie, fra dens start i 1982, til dens åbning i 1985 og frem til idag. Vi er så godt som færdige med en samlet dokumentation af rådgivningens praksis som alternativ rådgivning centreret omkring forskning, uddannelse og formidling - det drejer sig om et åbent materiale på henved 3.000 sider - men dette endnu kun for rådgivningen set som faglig organisation/alternativ institution. Den konkrete dokumentation af vores brugerpraksis - tusindvis af sider med forløbsnoter, som forøvrigt altid gives tilbage i kopi til den berørte bruger - mangler vi endnu at gå til, omend vi længe har arbejdet med forskellige nøgler til, hvordan denne form for dokumentation - der er underlagt tavshedpligt - kan oparbejdes, så den direkte kan indgå i en videnskabelig formidling af specifik psykologisk rådgivningspraksis. Vi står dog stadig med, at der endnu er langt igen, før denne "dokumentation af konkret terapipraksis" kan foreligge i et fuldt og for andre anvendeligt omfang. Aktuelt arbejder vi derfor med at finde et hjørne, et moment, en dimension oa, hvorfra vi kan påbegynde en skridtvis offentliggørelse, samt en offentliggørelse der samtidig kan tilsigte en udvikling af alle de, ofte uforenelige faglige og politiske standpunkter, der er indenfor området; men også et sted at starte fra, der mest muligt sikrer, at det er begrundede videnskabelige fremskridt, der gennem offentliggørelse almengøres sig.

Når vi tænker indad på vores egen praksis som rådgivningsgruppe, sidder vi med en klar opfattelse og erfaring omkring, at vores arbejde nytter, og også at det har værdi langt ud over vores egen horisont. Men det er også netop her, vi støder på vores egne begrænsninger som frivilligt projekt. På grund af vores åbne og meget brede indfaldsvinkel har vi meget lidt kontrol over, hvilke problemer vi kommer til at arbejde med, samt omfanget af dem. Og dette betyder, at arbejdsmæssige fællesprioriteringer fra tid til anden - og ofte - støder på uforudsete forhindringer, hvor aktuelle omverdensproblemer nærmest dikterer os en bestemt anden prioritering. Eksempelvis skal nævnes, at vi foråret 1992 godt ville afholde en åben faglig dag i Studenterhuset, hvor vi ville give vores historie og tanker om terapipraksis videre; men halvvejs inde i forberedelsen blev vi opsøgt af flere studenterhusaktivister om rådgivningsforløb, og valget var tidsmæssigt disse personers akutte problemer eller vores "eget" projekt. Vi valgte personerne, fordi vi ikke etisk kunne forsvare en åben dag med konkrete studenterhusaktivister som fravalgte brugere - selvom en sådan dag kunne have styrket både vores egen og Studenterhusets faglige profil.

Problemer af ovenstående art gør også tanken om at søge midler til lønformer aktuel, således at det fælles og generelle i rådgivningens dagligdag kan sikres en større kontinuitet. Og med de udkast, blandt andet til opprioritering af midler for Studenterrådningerne, der har været fremme til finansloven for 1993, har vi endnu engang set os stående i en konkret valgsituation, om vi skulle søge at gøre dette skridt nu eller ej. Men har, også denne gang - og fordi det ikke helt kunne sikre os muligheden for at få hele bredden med i vores nuværende arbejde - valgt ikke at forsøge at tage det. I dette fravalg ligger også, at vi langt fra er tilstrækkeligt klare på, hvordan konkrete lønformer kan styrke det frivillige rådgivningsarbejde uden at tendenser til bureaukrati, serialisering og anonymisering overfor brugerfladen nærmer sig. Det er netop fraværet af sådanne forhold, der - sammen med vores tilgang til praksis - synes at være styrken i vores arbejde, omend det også slider på os, når der ikke rigtig er nogen 'private og legitime' tilbagetrækningspositioner at hvile igennem.

Vi arbejder aktuelt med problemfeltet som en særlig socialpsykologisk (og sociologisk) opgave omhandlende udviklingen af bæredygtige og brugerstyrede institutioner, og knytter her an til de mange andre projekter, der i disse år arbejdes med indenfor det sociale- og sundhedsmæssige område. Der, hvor vi kan se vores eget fremtidige bidrag til dette område er, at kan vi komme igang med en mere specifik og målrettet dokumentation af vores brugerpraksis, specielt af de praksisforhold, der nytter eller "virker" i de for os idealtypisk udarbejdede problemsituationer, at da vil det også være muligt for os at sige noget videnskabeligt begrundet og generelt anvendeligt om selve indretningen og karakteren af fremtidige rådgivningsinstitutioner, og dermed også mht til hvordan vi selv kan og skal gå videre som fagligt arbejdskollektiv.

Det turde indtil nu være fremgået af vores beskrivelse af rådgivningspraksis, at der er etableret to arbejdsfelter i rådgivningen, dels den socialpsykologiske/sociologiske omkring rådgivningspraksis generelt og dels et specifikt personlighedspsykologisk felt ift arbejdet med aktuelle brugerproblemer. Felterne er meget snævert knyttet, og de betinger i et forebyggelsesøjemed også hinanden, for i den grad det er muligt både teoretisk og praktisk at begribe, ikke bare hvordan typiske brugerproblemer overvindes, men også hvordan de sociale og individuelle grunde og betingelser er, for at de kom i stand som personlige problemer, at da vil det være muligt at ekstrapolere praksistiltag, således at der målrettet vil kunne arbejdes forebyggende ift mennesker i analoge socialpsykologiske problemsituationer, hvad der så i anden omgang vil give anledning til nye problembestemmelser i udvidet forebyggelsesmæssigt sigte.

Men lige så "let" det er for os at "kigge ind" i dette felt, ligeså svært er det også for os at arbejde systematisk med en både teoretisk og praktisk almengørelse af det. Og det handler om karakteren af vores tilgang til arbejdet - vores eksistensgrundlag - hvor vi indtil videre må se os som stående meget alene, uden nævneværdig mulighed for i positiv forstand at støtte os særskilt til andres erfaringer. Specifikt drejer det sig om, at når tilgangen til brugerarbejdet er social- og personlighedspsykologisk problemudvikling, modsat det udbredte koncept om praksisstyring gennem diagnostiske behandlingstiltag, at så vides det først, når problemet gennem fælles praksis så at sige er gjort løseligt, hvad det hele handlede om, og hvorfor det kom i stand. Denne, ift gængs praksis indenfor området, "omvendte diagnostik" rejser et væld af nye og endnu uløste metodiske (og efterfølgende teoretiske) problemstillinger mht en videregivelse af konkret rådgivningspraksis, det være sig i teoretisk form og som konkret erfaringsformidling. Det vides kun med sikkerhed, men her også ned i detaljen, hvad der ikke skal gøres eller sættes i værk. Men hvordan arbejdet i positiv forstand skal foregribes, dét er nødvendigvis åbent og til stadighed til fælles debat og afgørelse.

For udvikling af praksis og den foregribende bestemmelse heraf stilles vi derfor hele tiden med en åben midte, hvorom der kun kan siges noget meget alment, og som kun et videre enkeltteoretisk udviklingsarbejde og et arbejde med afgrænsning til faldgrupper kan kredse nærmere ind: har vi ikke alle relevante udgangsbetingelser med for en systematisering/generalisation af praksiserfaringer med specifikke enkeltforløb, så kan det hermed gjorte koncept, ift andre/nye brugere, blive til een for dem fremmed effektivisering af vores praksis, fremfor til et bidrag til udviklingen af "deres", idet der modsat det intenderede - og for personlighedspsykologisk udvikling kontraindicerede - ubegrebet arbejdes diagnostisk behandlingsmæssigt; eller også er der faren for, af angst for fremmed effektivisering, at rådgiversiden forestillingsmæssigt stiller sig på bar bund hver gang et forløb kommer i stand, men her vil tidligere rådgivningserfaring med samme problemstillinger skjult kunne sætte sig igennem på en for alle parter ukonstruktiv og ikke fælles foregribende måde.

Det her beskrevne problem er generelt uløst indenfor subjektiv-denskabelig forskning, og det er også det problem, der gør, at vi hellere vil tage mindre, om det så skal være de mindste skridt, både socialpsykologisk og terapeutisk/klinisk, og bevidst kooperativt derfor være så grundige som muligt i udviklingen af en mere differentieret rådgivningspraksis, end vi vil se os bidragende til en forfladigelse af såvel vores eget arbejde med brugerproblemer som af selve området, hvor der er koncepter og teknikker nok, men ikke nogen særlig problembevidsthed om deres begrundede sagsmæssige anvendelse i hvert enkelt særlige tilfælde.

Med en sådan arbejdsform stiller vi også det basale krav til hinanden, at man er, eller gør sig, bekendt med alle relevante teoridannelser indenfor det problemfelt, der bearbejdes - også de koncepter, man på forhånd måtte være uenig i. For uden dette vil det kun være muligt at træde op som konkurrent til andre/andet og ikke med kollektivitet.

Vi har i forbindelse med udformningen af denne ansøgning diskuteret vores udviklingsretning som rådgivningsgruppe. Og det er gennem denne diskussion blevet mere og mere klart, at vi står med en vifte af meget forskellige arbejdsfelter, som vi har direkte kontakt til, og som vi også umiddelbart ville kunne gå nærmere ind i. Fx:

- enlige kvinder med børn, som næsten alle kender til andre enlige og isolerede kvinder;
- tungt belastede unge hvis netværk selv består af andre belastede unge og ældre. Vi har kontakt med Gadesjakket/Nørrebro, men endnu kun som enkeltpersoner/græsrodder, idet vi som rådgivningsgruppe mangler at finde (et greb om) et arbejdskoncept, der sikrer stadige og frie ressourcer til begge parter rådighed.
- grupper af studerende indenfor det sundhedsmæssige område, fx afspændingspædagogiske uddannelser eller personer fra det socialpædagogiske arbejdsfelt indenfor narkoområdet, hvor det terapeutiske er en generel del af de kvalifikationsmæssige krav, men som mange afbryder/går ned på. Og i stor udstrækning fordi skolerne/institutionerne ikke har tilstrækkelig kompetence til arbejdet med den særlige blanding af pædagogik og terapi, men hvor vi i kraft af vores måde at organisere rådgivningsarbejde på sidder med en erfaringsfond, der anvendt i form af en udadgående konsulentfunktion ville kunne minimere de brugerhenvendelser, som vi får fra disse områder;
- det børnepsykologiske område, hvor det idag er nærmest omsonst at henvise videre, med mindre det er tvangsfjernelser, der er på tale. Et nærmere arbejde fra vores side med udviklingen af en særskilt kompetence på dette område vil kræve meget af vores samlede ressourcer flere år frem i tiden, så aktuelt varetages indgangen og arbejdet hermed endnu kun af de enkeltpersoner i rådgivningsgruppen, der har en umiddelbar specifik faglig interesse heri.

Problemet med ovenstående arbejdsfelter er fra vores side først og fremmest et tidsmæssigt problem, da meget af vores tid er båndlagt til anden side - lønarbejde og studier. Men i anden omgang også et økonomisk problem. Det koster i kroner og ører at arbejde med felterne.

Som beskrevet er det ikke nu, at det er relevant for os at søge ind i lønformer for det arbejde, vi udfører. Men det er også blevet klart gennem udformningen af denne ansøgning, at vi inden længe konkret må nærme os sådanne. Der er for mange ting i vores daglige virke, der bliver mere besværlige og opslidende, end det med rimelighed kan kræves. Og nok er det nærmest en livsstil for os at tage vores fag - psykologi - praktisk på ordet, men som enhver anden seriøsitet behøver den en nærmere materiel ramme, for at kunne udvikle sig optimalt.

Vi vil derfor heller ikke skjule, at vi både har skrevet denne ansøgning for at give indblik i vores praksis, men også fordi vi gerne modtager henvendelser og ideer til, hvordan vi også kunne udvikle arbejdet videre.

De midler vi søger for 1993 søger vi til følgende områder i vores arbejde:

1 - midler til dækning af daglige udgifter til mad, papirvarer, porto, kopiering. Vi bruger idag ca 1800,- kr månedligt, eller 21.000,-kr pr år.

2 - midler til start på et brugerdokumentationsprojekt. Det vil dreje sig om bogindkøb, anskaffelse af tidsskifter, manualer, kopiering af materiale, korrespondancer med fagfæller og andre faggrupper, kurser mv. Formålet er dels at skabe et materiale for os selv til videre bearbejdning og dels at tage skridt til en nærmere offentliggørelse af rådgivningspraksis. Vi har svært ved at vurdere, hvad det vil koste at komme ordentligt i gang, men vi forestiller os, at midler hertil vil kunne løskøbe flere af os ift de lønarbejdstimer, det idag er nødvendigt at have bare til anskaffelse af fagligt materiale. Et overslag i rådgivningen over, hvad vi samlet investerer i specifikt psykologisk og sociologisk materiale - selv om vi i udstrakt grad allerede anvender hinandens - er 7.000,- kr pr måned eller 84.000,- kr pr år. Kan bare halvdelen heraf dækkes, ser vi det muligt at komme langt ind i dokumentationsprojektet.

3 - rådgivningen har specielt de sidste to år etableret sig som en mulighed for tungt belastede unge i Storkøbenhavn. Og vi synes både at være blevet en kendt og troværdig rådgivning i disses forskelligartede miljøer. De forløb, der kommer i stand adskiller sig ikke nævneværdigt fra andre forløb, når der ses bort fra at de tit koster af rådgivernes privatøkonomi til fortæring og eventuelle busbilletter, der er brug for. Af og til støder vi imidlertid på, at var der bare midler til en rejse hjem til forældre, gamle skolekammerater, en tur på landet (hvor vi har kontakt til kreative miljøer), til et aftenskolehold eller til noget genbrugstøj - som det er meget svært, for ikke at sige umuligt at få de respektive socialcentre til at gå ind i, når det

står lige for - så kunne meget løses med få midler. Det er på ingen måde tanken at have en kasse at dele ud af, men at have en pulje i størrelsesorden måske 5.000,- kr pr år, der anvendt hertil vil gøre underværker, når situationer af ovenstående art opstår.

4 - rådgivningen har altid nogle enlige mødre med børn, der bruger os. Det er moderen, vi primært arbejder med, og hvor vores tiltag overfor børnene mest er af socialpædagogisk art, hvad der også er kompetence til i rådgivningen. Men vi føler os fattige ift at give børnene et miljø, når de er hos os. Midler til indkøb af legetøj, der vil kunne danne grundlag for et nærmere arbejde med de børn, vi møder, vil kunne understøtte vores arbejdet med moderen. Et skøn til legetøj og andre børnerrelevante ting er et engangsbeløb på 5.000,- kr.

5 - i rådgivningen har der eksisteret en problemafklaringsgruppe de sidste 4-5 år. Den er lagt indenfor rådgivningens almindelige åbningstid onsdag aften, hvor der også er fællesmøde og supervision, og den kan derfor med sin begrænsede tidsramme på to timer kun bære 2-4 brugere. Den fungerer som en nøddør, som brugere kan gå ind igennem, når vi ikke kan tilbyde enkeltforløb, men heller ikke ser os i stand til at henvise videre. Men pga dens minimale størrelse er den oftest lukket for nye brugere. Vi vil derfor godt kunne bruge at etablere en anden og større gruppe uden for vores onsdage - ikke som en decideret terapigruppe på nuværende tidspunkt - men som en kreativgruppe - en tagen-vare-på-sig-selv gruppe - der evt også er åben overfor de brugere, der allerede er i enkeltforløb, men som vil kunne bruge også at arbejde med disse sider. Vi forestiller os en gruppe, der arbejder med dans, tegning, drama, afspænding mv. Til indkøb af materialer hertil søger vi midler til en ghettoblaster, farver og papir, samt skumgummimadrasser. Et engangsbeløb på 8.000,- kr.

Ovenstående 5 områder er en ønskeliste til, hvad vi kunne tænke os at råde over. Og vi er på det rene med, at punkt 2 - 5 vil kræve flere tidsmæssige ressourcer, end vi idag bruger og råder over. På den anden side har vi den erfaring med de midler vi blev tildelt for 1992, at det har lettet vores arbejdsproces betydeligt og frigjort overskud.

Ansøgning om økonomisk støtte i 1992 til frivilligt socialt arbejde til fordel for socialt truede mennesker. (FAM)

1. Projektets/aktivitetens titel:

Rådgivnings gruppen Regnbuen

2. Organisationens, foreningens eller gruppens navn, adresse og tilfmr.:

Rådgivningsgruppen Regnbuen
 Studenterhuset - Købmagergade 52
 1150 Kbh. K.

TLF: 33 13 65 92

Kontaktperson: Inge Svane Nielsen

Hvilken kommune har projektet postadresse i:
 (skal udfyldes) København

3. Konto, hvortil evt. tilskud skal anvises:

Enten: eget gironummer: 6 06 92 31

Eller: bankens giro nr., registreringsnr. og eget kontonummer:

4. Er der tidligere søgt eller modtaget fattigdomsmidler til samme projekt/aktivitet?

Nej

Hvis ja, journalnummer:

5. Stikord: (sæt eet kryds)

- Selvhjælpsgrupper
 Væresteder
 Aktivering
 Rådgivning/behandling
 Frivillighedsformidling

Særlige aktiviteter i forbindelse med:

- Krisecentre
 Daghøjskole
 Menighedsarbejde
 Boligforeningsarbejde m.v.
 Forskning-Undervisning
 Andet

(udfyldes af ansøger)

**6. Beskrivelse af organisationens, foreningens eller gruppens virksomhed og målgruppe.
 (Punktet skal udfyldes)**

Regnbuens virksomhed er rettet mod rådgivning/terapi, forskning, uddannelse og formidling.

Grundlæggende for vores arbejdsform er at tage udgangspunkt i problemerne som de fremstår for brugerne af rådgivningen, og i fælleskab med brugeren udvikle denne problematik.

Vores arbejde retter sig mod folk i nød. De henvendelser vi får kommer fra mindrebemidlede som f.eks.: Bistandsklienter, førtidspensionister, enlige mødre og studerende. For så vidt der er ressourcer til det går vi ind i et forløb. Forløbene er som regel af et halvt til et helt års varighed (ca. halvanden time en gang ugentlig), men varierer meget med problematikens art.

Her ud over er vi pr. januar 91 blevet godkendt som uddannelsessted i forhold til langtidsledige under arbejdsformidlingen, og har pt. to mennesker i UTB i Regnbuen.

**7. Beskrivelse af det formål, til hvilket der søges støtte.
 (Punktet skal udfyldes)**

I Rådgivningsgruppen er vi nu 20 psykologistuderende/færdiguddannede psykologer, der alle arbejder ulønnet. Universitetet har stillet lokaler til rådighed for os. så det vi søger om støtte til er:

Daglig drift:

Udgifter til, kopiering, porto, tidsskriftsabonnementer, bogindkøb, mad og kaffe. Vi bruger for tiden ca. 1800 kr. månedligt til dækning af disse udgifter.

I forbindelse med ovennævnte undervisningsvirksomhed søger vi endvidere et engangsbeløb til indkøb af en Personal-Computer til brug i undervisningen.

8. Hvilket beløb søges der om i 1992?

(Det bemærkes, at beløbet skal være anvendt ved udgangen af 1992.)

Ialt 34.800 Kr.

Udgifterne specificeret:

1.800 kr. månedligt til drift = 11 X 1800 (rådgivningen har lukket i juli måned) ialt 19.800 kr.

Engangsbeløb til indkøb af PC, er 15000

9. Er der søgt eller modtaget støtte fra anden side til samme formål? Nej

(Hvis ja, angiv da navn på tilskudsgivere/fonde samt j.nr., årstal, ansøgt og evt. bevilget beløb.)

10. Har organisationen, foreningen eller gruppen driftsoverenskomst med det offentlige?

Nej

Rubrikken skal udfyldes

14. oktober 1991.....

Dato:

Underskrift: